

PRAKSISOVERSIGTER • SAMLET UDGAVE

Praksis inden for *selskabsret*

Selskabets ansvar og omstrukturering – ledelsesansvar og kapitalforhold.

OVERSIGTER

15

AFGØRELSE

452

PERIODE

1993–2026

15 OVERSIGTER

Indhold

01	Aktionærkonflikter og minoritetsbeskyttelse i kapitalselskaber	39 afg.
02	Bestyrelsesansvar	32 afg.
03	Frivillig likvidation og opløsning ved betalingserklæring	32 afg.
04	Iværksætterselskaber (IVS) – kapitalkrav, omregistrering og afvikling	25 afg.
05	Kapitalforhøjelse og kapitalnedsættelse i kapitalselskaber	27 afg.
06	Kommanditselskabers hæftelse, registrering og ophør	28 afg.
07	Koncerndefinition og koncerninterne forhold (selskabsloven §§ 6-7)	43 afg.
08	Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer (selskabs- og koncernrepræsentation)	26 afg.
09	Revisorers professionsansvar	43 afg.
10	SE-selskaber (det europæiske aktieselskab)	25 afg.
11	Selskabets egne kapitalandele (egne aktier)	17 afg.
12	Selskabsretlig fusion og spaltning af kapitalselskaber	27 afg.
13	Ulovlig selvfinansiering (selskabsloven § 206)	18 afg.
14	Ulovlige kapitalejerlån	29 afg.
15	Virksomhedsomdannelse ved apportindskud og åbningsbalance	41 afg.

Hver oversigt er et selvstændigt kapitel med introduktion, principper, gennemgang, lovgrundlag og citerede afgørelser. Titlerne er klikbare, og kapitlerne findes også som bogmærker i PDF-læseren.

01

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over aktionærkonflikter og minoritetsbeskyttelse i kapitalsekskaber

Generalklausulerne, tvangsindløsning, minoritetsrevisor og bestyrelsesansvar i praksis

Version 2 · Opdateret 8. sep. 2026 · 39 afgørelser · 2000-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Aktionærkonflikter afgøres i Danmark i et samspil mellem selskabslovens ligeretsgrundsætning og generalklausuler, de kvalificerede flertalskrav ved vedtægtsændringer, minoritetens processuelle værktøjer (ekstraordinær generalforsamling, minoritetsrevisor, granskning og selvstændig søgsmålsadgang) samt et administrativt spor hos Erhvervsstyrelsen med klageadgang til Erhvervsankenævnet. Praksis viser to gennemgående mønstre: domstolene stiller høje krav, før en generalforsamlingsbeslutning tilsidesættes som majoritetsmisbrug efter [selskabsloven § 108](#), mens ledelsens og majoritetens egennyttige dispositioner uden for selskabets formål og interesse rammes hårdt – også over for professionelle medkontrahter i ond tro. Ved tvangsindløsning har Højesteret fastslået, at minoritetsaktier skal værdiansættes som en forholdsmæssig andel af selskabets samlede værdi uden minoritetsnedslag. Endelig afviser Erhvervsstyrelsen og Erhvervsankenævnet konsekvent at afgøre ejertvister administrativt: bevisbedømmelsen hører under domstolene, mens styrelsen alene spærrer registret, indtil der er skabt klarhed.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Generalklausulen i selskabslovens § 108 forudsætter både at beslutningen er "åbenbart" egnet til at give en fordel, og at fordelene er "utilbørlig" – en objektiveret, men høj tærskel, der efter forarbejderne kræver en klart urimelig udøvelse af indflydelse og en helt eller delvist vederlagsfri formueforskydning.
- 02** Rammer en beslutning alle kapitalejere ens – fx en elevatormodel, hvor både majoritet og minoritet udraderes, og alternativet er konkurs – foreligger der ikke majoritetsmisbrug, og der gælder ikke noget ulovbestemt saglighedskrav ud over § 108.
- 03** Ledelsens generalklausul i § 127 rammer dispositioner uden for selskabets formål og interesse; en professionel medkontraht, der kender til minoritetens modstående interesser og bevidst undlader at indhente deres tiltrædelse, er i ond tro og kan ikke støtte ret på sikkerhedsstillelsen.
- 04** Et bestyrelsesmedlem, der er udpeget af og deltager i hovedaktionærens bestyrelser, repræsenterer ikke minoriteten, og hans medunderskrift kan ikke legitimere en disposition, der er til skade for minoritetskapitalejerne.

- 05 Søgsmål mod en generalforsamlingsbeslutning skal efter § 109, stk. 2, anlægges inden 3 måneder, men fristen gælder ikke, når indkaldelsesreglerne er væsentligt tilsidesat, jf. stk. 3, nr. 3.
- 06 Manglende indkaldelse af en mindretalskapitalejer medfører ugyldighed, når det ikke kan antages at have været uden betydning for beslutningens udfald.
- 07 Ved tvangsindløsning efter § 70 skal indløsningskursen fastsættes som en forholdsmæssig andel af selskabets samlede værdi – der skal ikke gøres fradrag for manglende indflydelse og omsættelighed (minoritetsnedslag), fordi der netop ikke er tale om fri handel.
- 08 Indløsningssummen forrentes fra deponeringstidspunktet efter rentelovens § 3, stk. 5, selv om kravets størrelse først kunne bedømmes efter skønsmandens rapport, fordi majoriteten har rådet over aktierne fra deponeringen.
- 09 En kapitalejer med mindst 1/10 af kapitalen kan kræve Erhvervsstyrelsen udnævne en minoritetsrevisor, men styrelsen er ikke bundet af minoritetens kandidat og kan tage hensyn til saglige indsigelser fra ledelsen – dog skal indsigelser mod styrelsens egen kandidat behandles på samme måde.
- 10 Indirekte ejerskab via et moderselskab giver ikke minoritetsrettigheder i datterselskabet; det er den formelle kapitalejer, der stemmer, og den skal efter § 104, stk. 1, stemme samlet.
- 11 Er der reel uenighed om ejerforholdene, kan Erhvervsstyrelsen hverken registrere eller slette administrativt – styrelsen spærrer for registreringer efter § 16, stk. 3, og henviser bevisbedømmelsen til domstolene efter § 20.
- 12 Administrativ korrektion efter § 23 h, stk. 2, forudsætter en åbenbart urigtig registrering; en anket og dermed ikke-endelig byretsdom kan ikke dokumentere, at en registrering er forkert.
- 13 Ejeraftaler binder efter § 82 hverken selskabet eller generalforsamlingen, og selskabet kan ikke håndhæve aktionærernes indbyrdes aftale over for en aktionær med henvisning til, at den er i selskabets interesse.
- 14 En voldgiftsklausul i en bestyrelsesaftale er gyldig og binder konkursboet; § 364, stk. 1, angår alene generalforsamlingens beslutning om at anlægge søgsmål og afskærer ikke selskabet fra at aftale voldgift.
- 15 Selskabslovens særlige betingelser for kapitalejerlån (§§ 210-212) blev ophævet med virkning fra 1. januar 2025, men selvfinansieringsforbuddet i § 206, tilbageførselspligten i § 215 og beskattningen efter ligningslovens § 16 E består uændret.
- 16 En kapitalejer, der forsætligt eller groft uagtsomt påfører selskabet eller medejere tab, kan efter § 362 pålægges at indløse den skadelidtes kapitalandele eller sælge sine egne, hvis der er fare for fortsat misbrug – og efter § 230 kan 10 pct.-minoriteten kræve selskabet tvangsopløst ved dom.

Retsgrundlaget: ligeret, generalklausuler og minoritetens værktøjskasse

§ 1

Udgangspunktet er ligeretsgrundsætningen i [selskabsloven § 45](#): alle kapitalandele har lige ret i selskabet, medmindre vedtægterne opdeler kapitalen i klasser. Beslutninger træffes som hovedregel med simpelt stemmeflertal, jf. [§ 105](#), vedtægtsændringer kræver 2/3 af både afgivne stemmer og repræsenteret kapital, jf. [§ 106, stk. 1](#), og en række særligt indgribende vedtægtsændringer kræver 9/10 efter [§ 107, stk. 2](#) – bl.a. beslutninger, der formindsker kapitalejernes ret til udbytte til fordel for andre end kapitalejerne (nr. 1), begrænser kapitalandelenes omsættelighed (nr. 2) eller forpligter kapitalejerne til at lade sig indløse (nr. 3). Forøges kapitalejernes forpligtelser over for selskabet, kræves enstemmighed, jf. [§ 107, stk. 1](#).

Oven på flertalsreglerne ligger to generalklausuler. [§ 108](#) forbyder generalforsamlingen at træffe beslutning, som *åbenbart er egnet til at skaffe visse kapitalejere eller andre en utilbørlig fordel på andre kapitalejeres eller kapitalsekskabets bekostning*. Den parallelle regel for ledelsen findes i [§ 127, stk. 1](#), der tillige forbyder ledelsen at efterkomme ugyldige generalforsamlingsbeslutninger.

Minoritetens processuelle værktøjskasse er trinvis og knyttet til ejerandele:

Værktøj	Hjemmel	Tærskel
Indkaldelse af ekstraordinær generalforsamling (A/S)	§ 89, stk. 3	5 pct. af kapitalen (ApS: enhver anpartshaver, stk. 2)
Emne på dagsordenen til ordinær generalforsamling	§ 90	Enhver kapitalejer (A/S: skriftligt krav, senest 6 uger før)
Krav om fysisk generalforsamling trods generel formfravigelse	§ 76, stk. 3	Mere end 10 pct. af kapitalen
Minoritetsrevisor udpeget af Erhvervsstyrelsen	§ 144, stk. 3	1/10 af kapitalen har stemt for; krav inden 2 uger
Granskning via skifteretten	§ 150, stk. 2	Forslaget opnåede tilslutning fra 25 pct. af kapitalen; anmodning inden 4 uger
Selvstændigt erstatningssøgsmål på selskabets vegne	§ 364, stk. 3	1/10 har modsat sig ansvarsfrihed
Tvangsopløsning ved dom ved groft misbrug	§ 230	1/10 af selskabskapitalen

Bemærk, at [§ 76, stk. 5](#) gør fravigelsesadgangen i stk. 2 og 3 ufravigelig utilgængelig for statslige aktieselskaber og selskaber med aktier optaget til handel på et reguleret marked – form- og fristkravene kan i disse selskaber ikke fraviges, heller ikke i enighed.

LOV

[Selskabsloven § 45](#)
[Selskabsloven § 76, stk. 3, 5](#)
[Selskabsloven § 89, stk. 2, 3](#)
[Selskabsloven § 90](#)
[Selskabsloven § 105](#)
[Selskabsloven § 106, stk. 1](#)
[Selskabsloven § 107, stk. 1, 2](#)
[Selskabsloven § 108](#)
[Selskabsloven § 127, stk. 1](#)
[Selskabsloven § 144, stk. 3](#)
[Selskabsloven § 150, stk. 2](#)
[Selskabsloven § 230](#)

Generalklausulen i § 108 – lovgivers hensigt og den høje tærskel i praksis

§ 2

Forarbejderne til [§ 108](#) forklarer, hvorfor bestemmelsen er svær at aktivere. Bestemmelsen lovfæster en almindelig grundsætning, og lovgiver valgte bevidst *ikke* at bruge ordet »misbrug«:

I

»Ved ikke at anvende ordet »misbrug« i forslaget undgås det at komme ind på de mange usikre forhold af subjektiv karakter ved beslutningens tilblivelse. Den fornødne begrænsning ligger i kravet om, at beslutningens egnethed til at skaffe visse kapitalejere (eller andre) en fordel skal være »åbenbar«, og i kravet om, at denne fordel skal kunne karakteriseres som »utilbørlig«.

Forarbejderne præciserer videre, at »åbenbar« indikerer en klart urimelig udøvelse af indflydelse, at »egnet til« indebærer en objektivisering, så der ikke kræves en subjektiv opfattelse af forholdet som utilbørligt, og at kravet om en »fordel« forudsætter en formueforskydning, der opnås helt eller delvist vederlagsfrit.

Denne tærskel slog igennem i elevatormodel-sagen om BCHG Holding A/S, [BS-22981/2021-KBH-](#). Generalforsamlingen nedsatte kapitalen til 0 kr. efter [§ 188, stk. 1, nr. 1](#) og forhøjede den samtidig under fravigelse af fortegningsretten, jf. [§ 162, stk. 2](#), hvorved samtlige hidtidige aktionærer – også hovedaktionæren med 84,6 pct. – mistede deres kapitalandele til et nyt investorkonsortium. Tre minoritetsaktionærer påstod beslutningerne ugyldige som majoritetsmisbrug. Retten frifandt selskabet:

»Retten finder det henset til baggrunden for den vedtagne beslutning ikke godtgjort, at beslutningen om kapitalnedsættelse og –forhøjelse var åbenbart egnet til at skaffe nogle kapitalejere eller andre en utilbørlig fordel på andre kapitalejeres bekostning.«

Retten afviste samtidig, at der gælder et ulovbestemt saglighedskrav ved fravigelse af fortegningsretten, som rækker ud over [§ 108](#), og fandt, at indkaldelsen opfyldte kravet i [§ 157, stk. 2](#) om at oplyse årsagen til fravigelsen. Afgørende var, at alle aktionærer blev ramt lige, at egenkapitalen efter revisors forklaring og en gennemført salgsproces reelt var tabt, og at alternativet var konkurs.

Samme tilbageholdenhed ses i Sø- og Handelsrettens dom i Bella Center-sagen, [H 17-06-](#).

Minoritetsaktionærene gjorde gældende, at selskabets afholdelse af 11,2 mio. kr. i rådgiverhonorar ved salget af aktiemajoriteten reelt var maskeret udbytte til de sælgende storaktionærer. Retten frifandt selskabet: årsrapporten gav et retvisende billede, hensættelsen var kendt af generalforsamlingen, og

»Af de af Bella Center i denne henseende anførte grunde var afholdelsen af udgiften til Danske Markets ikke uberettiget.«

Retten afviste desuden minoritetens påstand om, at selskabet skulle søge beløbet tilbage, fordi kravet i realiteten omgik generalforsamlingens enekompetence til at beslutte sagsanlæg – i dag [§ 364, stk. 1](#).

Generalklausulen kan omvendt godt bruges defensivt. I [P-8-14](#) blev det gjort gældende, at et afkald på et koncerninternt krav på knap 1,9 mio. kr. var ugyldigt bl.a. efter [§ 108](#); skifteretten frifandt dog sagsøgte og fandt hverken afkaldet ugyldigt efter selskabslovens regler eller angribeligt som omstødelsesargument under en fordringsprøvelsessag.

LOV

[Selskabsloven § 108](#)[Selskabsloven § 157, stk. 2](#)[Selskabsloven § 162, stk. 2](#)[Selskabsloven § 188, stk. 1](#)[Selskabsloven § 364, stk. 1](#)

PRAKSIS

Sø- og Handelsretten · Sag om afkald på krav i konkursbo; fortolkning af aftale; Selskabslovens § 136 og § 108; kompetence ved omstødelsessager 16.01.2015

Sø- og Handelsretten · Dom om selskabs afholdelse af rådgiveromkostninger ved salg af aktiemajoritet og minoritetsbeskyttelse 15.01.2009

Byretten · Gyldigheden af 'elevatormodel' ved rekapitalisering af BCHG Holding A/S: Frifindelse for påstande om ugyldighed af generalforsamlingsbeslutninger 10.02.2023

Ledelsens generalklausul § 127 og de formålsstridige sikkerhedsstillelser – VITUS-sagerne

§ 3

Hvor § 108 sjældent fælder en flertalsbeslutning, rammer ledelsens generalklausul i § 127, stk. 1 og formålsbetragtningen langt hårdere, når majoriteten trækker værdier ud af selskabet til fordel for sin egen sfære.

I P-71-10 havde Ejendomsselskabet VITUS A/S håndpantset fire ejerpantebreve på nominelt 17,35 mio. kr. som sikkerhed for et nødlidende lån på 8,625 mio. kr. til et selskab ejet af et bestyrelsesmedlem. Majoritetsaktionæren kontrollerede indirekte 57,5 pct.; resten lå hos minoritetsaktionærer. Sø- og Handelsretten som skifteret tilsidesatte pantsætningen:

»Skifteretten finder, at formålet med håndpantsetningen af de fire ejerpantebreve navnlig har været at stille sikkerhed for lånene til CC Finans ApS og CC Invest ApS, der begge var nødlidende. [...] Håndpantsetningen har således udelukkende tjent i de pågældendes interesser.«

Afgørende for udfaldet var bankens onde tro. Bankens egen advokat havde forinden bedt om bekræftelse fra alle aktionærer, men banken fravalgte kravet for at fremskynde ekspeditionen:

»Det må [...] utvivlsomt lægges til grund, at banken forud for underskrivelsen af håndpantsetningserklæringen var klar over, at denne håndpantsetning ikke tjente minoritetsaktionærernes interesser.«

Retten tilføjede, at det er »helt sædvanlig bankpraksis« at sikre sig minoritetsaktionærernes tiltrædelse, når dispositionen ikke er godkendt på en generalforsamling og kan ligge uden for formålsbestemmelsen. Særligt bemærkelsesværdigt er rettens vurdering af det medunderskrivende bestyrelsesmedlem:

»Advokat Mads Roikjer repræsenterede ikke minoritetsaktionærerne og havde heller ikke givet udtryk herfor [...] hvorimod han som deltager i flere bestyrelser tilhørende hovedaktionæren måtte anses som repræsentant for denne.«

Et bestyrelsesmedlem fra majoritetens kreds kan altså ikke »legitimere« en disposition til skade for minoriteten. Retten fandt heller ikke, at minoriteten havde fortabt sin indsigelse ved passivitet: de fik først kendskab til pantet efter konkursen og reagerede ved straks at indkalde til ekstraordinær generalforsamling.

Parallelsagen P-76-10 om selvskyldnerkautioner og pantsætningserklæringer for over 19 mio. kr. i samme selskab endte tilsvarende med, at dispositionerne blev kendt ugyldige, fordi banken burde have indset, at de lå uden for selskabets formål og alene tilgodeså majoritetsaktionærens selskaber.

Mønstret er klart: når en disposition (i) ligger uden for selskabets formål, (ii) mangler en reel forretningsmæssig begrundelse, og (iii) alene tjener majoritetens eller ledelsens egen sfære, tilsidesættes den – og en professionel medkontrahent, der har konkret anledning til at indhente minoritetens tiltrædelse og bevidst undlader det, kan ikke støtte ret på aftalen.

LOV

Selskabsloven § 108

Selskabsloven § 127, stk. 1

Selskabsloven § 362, stk. 1

PRAKSIS

Sø- og Handelsretten · Ugyldig kaution og pantsætning: Manglende undersøgelse af formålsbestemmelse og tilsidesættelse af minoritetsaktionærers interesser

13.08.2013

Sø- og Handelsretten · Tilsidesættelse af håndpantsetning grundet strid med selskabets formål og utilbørlig fordel

21.06.2012

§ 4 Ugyldighedssøgsmål efter § 109: 3-månedersfristen, nulliteterne og indkaldelsesmangler

§ 109, stk. 1 giver enhver kapitalejer og ethvert ledelsesmedlem adgang til at anlægge sag om en generalforsamlingsbeslutning, som ikke er blevet til på lovlig måde, eller som strider mod loven eller vedtægterne. Fristen er efter stk. 2 tre måneder, hvorefter beslutningen anses for gyldig.

Fristen gælder dog ikke i de fire tilfælde i stk. 3: beslutninger der ikke lovligt kunne træffes selv med samtlige kapitalejeres samtykke (nr. 1), manglende krævet samtykke fra alle eller visse kapitalejere (nr. 2), *væsentlig tilsidesættelse af indkaldelsesreglerne* (nr. 3) samt undskyldelig forsinkelse inden for 24 måneder (nr. 4). Efter stk. 4 skal retten kende beslutningen ugyldig eller ændre den, og afgørelsen har virkning også for kapitalejere, der ikke har anlagt sag.

Den klassiske indkaldelsesmangel er belyst i Erhvervsankenævnets kendelse [04-117.797](#)-

. Mindretalsaktionæren med ca. 5,9 pct. blev slet ikke indkaldt til den ordinære generalforsamling, hvor der blev vedtaget udbytte på 13 mio. kr. Majoriteten på 94,1 pct. kunne formelt have vedtaget beslutningen alene, men erklærede, at man ikke ville have stemt for, hvis man havde vidst, at mindretallet fortsat var aktionær. Ankenævnet fandt, at den manglende indkaldelse ikke kunne antages at have været uden betydning for udfaldet, og at udbyttebeslutningen derfor var ugyldig efter den dagældende aktieselskabslovs § 81, stk. 3, nr. 3 – bestemmelsen svarer til nutidens § 109, stk. 3, nr. 3.

Omvendt illustrerer Erhvervsankenævnets kendelse [17/01657](#), at et påstået indkaldessvigt ikke automatisk kan stoppes administrativt. Minoritetskapitalejeren gjorde gældende, at generalforsamlingen var indkaldt med for kort varsel, at § 156, stk. 1 og § 157 om oplysninger ved kapitalforhøjelser ikke var iagttaget, og at beslutningerne derfor var nulliteter. Ankenævnet stadfæstede alligevel registreringen med henvisning til § 20 og forarbejderne hertil: styrelsen kan kun ændre registreringer administrativt ved utilsigtet fejlskrift, egne sagsbehandlingsfejl eller når det registrerede åbenbart er en nullitet. Klageren blev henvist til at anlægge sag ved domstolene, jf. tillige § 109.

Det er dermed selve søgsmålet – ikke klagen til Erhvervsstyrelsen – der er minoritetens reelle vej, når en generalforsamlingsbeslutning skal angribes.

LOV

[Selskabsloven § 20, stk. 1, 2](#)

[Selskabsloven § 109, stk. 1-4](#)

[Selskabsloven § 156, stk. 1](#)

[Selskabsloven § 157, stk. 2](#)

PRAKSIS	Byretten · Gyldigheden af 'elevatormodel' ved rekapitalisering af BCHG Holding A/S: Frifindelse for påstande om ugyldighed af generalforsamlingsbeslutninger	10.02.2023
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens registrering af kapitalforhøjelse trods påstået ulovlig indkaldelse til generalforsamling	12.04.2018
	Erhvervsankenævnet · Generalforsamlingsbeslutning ugyldig som nullitet – Mindretalsaktionær ikke indkaldt til ordinær generalforsamling medførte ugyldighed af udbyttebeslutning på 13 mio. kr.	06.05.2005

§ 5 Tvangsindløsning efter §§ 70-73: skønsmandsprocessen, minoritetsnedslaget og forrentningen

Ejer en kapitalejer mere end 9/10 af både kapital og stemmer, kan denne efter § 70, stk. 1 kræve de øvrige minoritetskapitalejere indløst med en frist på 4 uger, kombineret med bekendtgørelse i Erhvervsstyrelsens

it-system. Spejlvendt kan hver enkelt minoritetskapitalejer efter § 73 kræve sig indløst af majoritetsejeren – en reel exit-ret.

Opnås der ikke enighed om kursen, fastsættes den efter § 70, stk. 2, jf. § 67, stk. 3, af en skønsmand udmeldt af retten på selskabets hjemsted. Er der tale om indløsning efter et gennemført overtagelsestilbud, gælder prisfastsættelsesreglerne i kapitalmarkedslovens kapitel 8, jf. også § 71, stk. 1 og tilbudspligten i lov om kapitalmarkeder § 45; efter § 70, stk. 4 anses prisen under alle omstændigheder for rimelig, når tilbudsgiver ved accept af et frivilligt tilbud har erhvervet mindst 90 pct. af den stemmeberettigede kapital, der var omfattet af tilbuddet. Minoritetskapitalejeren kan altid forlange kontantbetaling, jf. § 71, stk. 2. Efter § 72 deponeres indløsningssummen (eller udbetales via værdipapircentralen), og retten til at forlange skønsmandsvurdering bevares i mindst 3 måneder efter fornyet bekendtgørelse.

Det centrale materielle spørgsmål – om der skal gøres fradrag for minoritetens manglende indflydelse og omsættelighed – er afgjort af Højesteret i 48/2020. Skønsmanden havde ansat selskabets samlede værdi til 39 mio. kr. og foreslået et minoritetsnedslag på 23 pct. Højesteret afviste nedslaget:

»Den foreliggende sag angår unoterede minoritetsaktier i Z A/S, og der er ikke oplysninger om transaktioner, som kan belyse aktiernes værdi. Aktierne havde værdi for hovedaktionæren, som ved tvangsindløsningen opnåede den fulde rådighed over selskabet. Skønsmandens ansættelse af et fradrag på 23 % er et fradrag for værdien af aktierne i fri handel, hvilket der ikke er tale om her. Højesteret finder herefter, at aktiernes værdi må fastsættes som en forholdsmæssig andel af selskabets værdi som fastsat af skønsmanden.«

Også forrentningen blev afklaret. Selv om kravets størrelse først kunne bedømmes efter skønsrapporten, og forrentning fra forfaldsdagen derfor var udelukket efter rentelovens § 3, stk. 3, fandt Højesteret, at beløbene skulle forrentes fra deponeringsdagen:

»Da hovedaktionæren imidlertid mod deponering af indløsningssummen havde ret til at råde over aktierne fra den 10. november 2012, finder Højesteret, at beløbene i medfør af rentelovens § 3, stk. 5, skal forrentes fra denne dato.«

Omkostningerne til skønsmanden blev pålagt selskabet, fordi vurderingen afveg væsentligt fra det oprindeligt tilbudte og blev lagt til grund, jf. § 67, stk. 3, sidste pkt., og § 70, stk. 3. Beløbsmæssigt steg indløsningssummen fra de tilbudte 207.910,80 kr. til 538.200 kr. pr. aktionær – mere end en fordobling.

At værdiansættelsessagerne kan blive tunge, illustreres af Sag BS-33983/2020-SHR, hvor en part i en sag om værdiansættelsen af en koncern forgæves søgte aktindsigt i rettens interne lydoptagelser af to skønspersoners afhjemling med henblik på ankesagen; Sø- og Handelsretten afslog under henvisning til retsplejeloven § 41 d, stk. 3.

Endelig kan skønsmandsmekanismen i § 67 selvstændigt bruges ved vedtægtsbestemte forkøbsretter: fører vedtægternes prisformel til en åbenbart urimelig pris eller åbenbart urimelige vilkår, kan bestemmelserne helt eller delvis tilsidesættes ved dom, jf. § 67, stk. 1.

LOV

Lov om kapitalmarkeder § 45

Selskabsloven § 67, stk. 1-3

Selskabsloven § 70, stk. 1-4

Selskabsloven § 71, stk. 1-3

Selskabsloven § 72, stk. 1-3

Selskabsloven § 73

PRAKSIS Højesteret · Værdiansættelse af minoritetsaktier ved tvangsindløsning efter Selskabslovens § 70

10.05.2021

Minoritetsrevisor efter § 144, stk. 3 – hvem tæller, og hvem vælger revisor?

§ 6

§ 144, stk. 3 giver en kapitalejer ret til at kræve, at Erhvervsstyrelsen udnævner en yderligere godkendt revisor til at deltage i revisionen frem til næste generalforsamling, hvis kapitalejere med mindst 1/10 af kapitalen har stemt for på en generalforsamling, hvor revisorvalg var på dagsordenen, og kravet fremsættes senest 2 uger efter. Vederlaget fastsættes af styrelsen, jf. [stk. 5](#).

Praksis fra Erhvervsankenævnet tegner tre linjer.

1) Kun den formelle kapitalejer tæller. I [18/00091](#) ejede klageren 24 pct. af et moderselskab, der ejede 100 pct. af datterselskabet. Han hævdede derfor at eje 24 pct. indirekte af datterselskabet. Erhvervsstyrelsen – tiltrådt af ankenævnet – afviste: moderselskabet er den formelle kapitalejer og skal efter [§ 104, stk. 1](#) stemme samlet på sine kapitalandele, og da moderselskabets direktør stemte imod, var samtlige 100 pct. afgivet imod forslaget. Betingelsen om, at kapitalejere med mindst 1/10 har stemt for, var dermed ikke opfyldt.

2) Uklarhed om ejerandelen blokerer for udpegning. I [21/04258](#) påberåbte klageren et generalforsamlingsprotokollat med 30 pct., mens ledelsen og majoritetsejeren dokumenterede en ejerbog og CVR-registreringer, der pegede på 7,5 pct. Styrelsen udtalte:

»Det er Erhvervsstyrelsen opfattelse på baggrund af sagens stilling, at ingen af sagens parter har indgivet entydig dokumentation for adkomsten til selskabet, samt at en afgørelse af tvisten vedrørende adkomsten til selskabet henhører under domstolene, da en afklaring af ejerforholdene vil kræve en nærmere bevisvurdering m.v., hvilket falder uden for Erhvervsstyrelsens kompetence.«

Ankenævnet stadfæstede afslaget: når 1/10-betingelsen ikke kan konstateres, kan revisoren ikke udpeges.

3) Styrelsen – ikke minoriteten – vælger den konkrete revisor. Allerede i [99-71.903](#) fastslog ankenævnet, at det ikke i sig selv rejser tvivl om uafhængigheden, at andre revisorer i samme revisionsselskab reviderer konkurrerende virksomheder, men at det ikke er usagligt, at selskaber ønsker at undgå konkurrenternes revisor. Ankenævnet hjemviste dog sagen, fordi styrelsen havde taget hensyn til selskabets indsigelser mod minoritetens kandidat uden på samme måde at behandle minoritetens indsigelser mod styrelsens egen kandidat – der skulle udpeges en revisor, som *hverken* selskabet eller klageren havde saglige indvendinger imod.

Denne symmetriske høringspligt er senere blevet rutine. I [24/00135](#) – hvor 36,4 pct. af kapitalejerne havde stemt for en yderligere revisor – havde styrelsen efter [forvaltningsloven § 19, stk. 1](#) hørt både selskabets ledelse og minoriteten, inden den udpegede en tredje kandidat efter indstilling fra FSR. Ankenævnet stadfæstede:

»Ankenævnet finder, at der ikke er noget grundlag for at tilsidesætte styrelsens vurdering af de fremkomne indsigelser eller styrelsens beslutning om at udpege statsautoriseret revisor BB [...] som minoritetsrevisor for DD A/S, med virkning frem til selskabets næstkommende ordinære generalforsamling.«

Styrelsen understregede samtidig, at en minoritetsrevisor deltager i revisionen på lige fod med de øvrige revisorer med samme ansvar, rettigheder og pligter, herunder pligt til at påtegne årsrapporten – men at styrelsen ikke er forpligtet til at udnævne netop minoritetens foreslåede kandidat.

LOV

[Forvaltningsloven § 19, stk. 1](#)[Selskabsloven § 104, stk. 1](#)[Selskabsloven § 144, stk. 3, 5](#)

PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af udnævnelse af minoritetsrevisor i DD A/S trods påstande om sagsbehandlingsfejl	27.09.2024
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på udpegning af minoritetsrevisor grundet tvivl om ejerforhold	15.03.2022
	Erhvervsankenævnet · Indirekte ejerskab giver ikke ret til minoritetsrevision i datterselskab – Erhvervsankenævnet stadfæster afvisning	11.03.2019
	Erhvervsankenævnet · Udnævnelse af minoritetsrevisor: Erhvervsankenævnet hjemviser sag om tilsidesættelse af minoritetsaktionærs forslag til revisor	27.10.2000

§ 7 Granskning, tvangsopløsning og kapitalejerens eget ansvar – §§ 150, 230 og 362

Ud over minoritetsrevisor råder minoriteten over tre skarpere – men i offentliggjort praksis sparsomt anvendte – instrumenter.

Granskning. Efter § 150, stk. 1 kan enhver kapitalejer på den ordinære generalforsamling eller på en generalforsamling, hvor emnet er sat på dagsordenen, foreslå granskning af selskabets stiftelse, af nærmere angivne forhold vedrørende forvaltningen eller af visse regnskaber. Vedtages forslaget med simpel stemmeflerhed, vælger generalforsamlingen granskningsmænd. Nedstemmes det, men opnår det tilslutning fra kapitalejere, der repræsenterer **25 pct.** af selskabskapitalen, kan en kapitalejer senest 4 uger efter anmode skifteretten på selskabets hjemsted om at udnævne granskningsmænd, jf. § 150, stk. 2. Skifteretten skal give ledelsen, den generalforsamlingsvalgte revisor og den, hvis forhold anmodningen omfatter, adgang til at udtale sig, og anmodningen tages kun til følge, hvis retten finder den *tilstrækkelig begrundet*. Revisorlovens uafhængighedskrav gælder tilsvarende for granskningsmænd, jf. § 150, stk. 3. Granskning har desuden en processuel virkning: iværksættes granskning, skal søgsmål efter § 365, stk. 1 anlægges senest 6 måneder efter, at granskningen er afsluttet.

Tvangsopløsning ved dom. Efter § 230 kan retten – efter påstand af kapitalejere, der repræsenterer mindst 1/10 af selskabskapitalen – bestemme, at selskabet skal tvangsopløses, hvis kapitalejere forsætligt har medvirket til en generalforsamlingsbeslutning i strid med § 108 eller på anden måde har misbrugt deres indflydelse, og misbrugets varighed eller andre grunde giver særlig anledning hertil. Forarbejderne til § 108 peger udtrykkeligt på denne sanktion som skærpelsen over for den forsætlige overtrædelse af generalklausulen.

Kapitalejerens eget erstatnings- og indløsningsansvar. § 362, stk. 1 pålægger en kapitalejer at erstatte tab, som denne forsætligt eller *groft uagtsomt* har tilføjet selskabet, andre kapitalejere eller tredjemand – en skærpet skyldgrad i forhold til ledelsens culpaansvar efter § 361. Endnu vigtigere for konfliktløsningen er stk. 2 og 3: er der ud over tabet *fare for fortsat misbrug*, kan retten tilpligte den skadevoldende kapitalejer enten at **indløse** den skadelidte kapitalejers kapitalandele, jf. § 362, stk. 2, eller at **sælge** sine egne kapitalandele til de øvrige kapitalejere eller selskabet, jf. § 362, stk. 3 – i begge tilfælde til en pris, der fastsættes under hensyn til selskabets økonomiske stilling og hvad der efter omstændighederne findes rimeligt. Det er den danske selskabsrets egentlige *exit-remedy* i fastlåste ejerkonflikter, og forarbejderne til § 108 henviser udtrykkeligt til den som supplement til ugyldighedssanktionen.

At skifteretten i øvrigt spiller en rolle i konfliktramte sekskaber ses bl.a. i [SKS-1950/2022-SHR](#), hvor en anmodning om afsættelse af likvidator under en tvangsopløsning ikke blev imødekommet.

[Selskabsloven § 362, stk. 1-3](#)[Selskabsloven § 365, stk. 1](#)PRAKSIS **Sø- og Handelsretten** · Højesterets kendelse i tvangsopløsningssag: Anmodning om afsættelse af likvidator ikke imødekommet

20.12.2023

§ 8 Det administrative spor: Erhvervsstyrelsens registreringskontrol, spærring og Erhvervsankenævnets prøvelse

Aktionærkonflikter udspiller sig næsten altid parallelt i CVR. Her er kompetencefordelingen skarp: efter [§ 20, stk. 1](#) hører spørgsmålet om sletning af en registrering vedrørende en beslutning truffet af stifterne, generalforsamlingen eller ledelsen under **domstolene**, og sag skal anlægges mod selskabet senest 6 måneder efter offentliggørelsen, jf. [stk. 2](#). Administrativ korrektion er en snæver undtagelse: [§ 23 h, stk. 2](#) forudsætter *åbenbart urigtige* oplysninger, og forarbejderne til § 20 begrænser adgangen til utilsigtet fejlskrift, styrelsens egne sagsbehandlingsfejl og åbenbare nulliteter.

Styrelsens praktiske reaktion på en ejertvist er derfor **spærring** efter [§ 16, stk. 3](#) kombineret med en offentliggjort meddelelse i CVR. Praksis er konsistent:

- [17/00224](#): uenighed om, hvorvidt en køberet var gyldigt udnyttet, og om generalforsamlinger var lovligt afholdt – spærring stadfæstet, da styrelsen ikke kan foretage bevisvurderingen.
- [2015-7661](#): registrering af omdannelse nægtet, fordi ejerskabet til de stemmeberettigede aktier var omtvistet, og underskrifters ægthed var bestridt.
- [18/00075](#): styrelsen præciserede, at spærringen ikke kræver bevis for adkomsten – det er nok, at en tvist *sandsynliggøres* i en grad, hvor påstanden ikke er åbenbart grundløs; proportionalitetsindsigelsen fra de registrerede ejere førte ikke til andet resultat.
- [18/02297](#): spærring opretholdt, selv om tvisten angik *fuldmagtsforhold* og ikke ejendomsret – men ankenævnet pålagde styrelsen at rette den offentliggjorte tekst, så den ikke misvisende omtalte »uenighed om ejendomsretten«.
- [20/06494](#): administrativ udslettelse af registreringer foretaget efter en omstridt udnyttelse af en »shoot-out«-mekanisme i en ejeraftale blev afvist – afklaringen krævede fortolkning af ejeraftalen, vedtægterne og vidneforklaringer.
- [24/12224](#): påstand om forfalsket overdragelsesaftale – henvisning til domstolene og spærring stadfæstet.

To kendelser er særligt instruktive for minoriteten. I [22/16658](#) blev en aktionær slettet som legal ejer, fordi de øvrige ejere gjorde en tilbagekøbsret i en ejeraftale gældende efter hans opsigelse som direktør – til ca. 140.000 kr., mens klageren vurderede posten til 5,5-7,8 mio. kr. Ankenævnet stadfæstede afvisningen og henviste netop til [§ 82](#), hvorefter ejeraftaler ikke er bindende for selskabet: tvister om overholdelsen er et civilretligt anliggende for domstolene.

Og i [25-04336](#) havde klageren endda vundet i byretten, men dommen var anket. Ankenævnet fastslog:

»Idet afgørelsen af ejerforholdene i medfør af selskabslovens § 20 afhænger af domstolenes endelige udfald, er byrettens ankede dom af 19. maj 2023, der navnlig ikke er endelig, ikke egnet til at udgøre dokumentation for, at det registrerede forhold er forkert.«

En anket dom kan altså ikke bære en administrativ korrektion efter [§ 23 h, stk. 2](#), jf. [retsplejeloven § 480, stk. 1](#). Styrelsen kan dog genoptage, når en endelig dom foreligger.

Aktualitet: § 16 er ændret ved lov nr. 710 af 20. juni 2025, hvorved oplysninger om reelle ejere undtages fra offentliggørelse i CVR; ændringen er endnu ikke konsolideret ind i lovbekendtgørelsens tekst.

LOV	Retsplejeloven § 480, stk. 1	Selskabsloven § 16, stk. 3	Selskabsloven § 20, stk. 1, 2
	Selskabsloven § 23h, stk. 2	Selskabsloven § 82	
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afvisning af at tilbageføre ejerregistrering trods anket byretsdom om aktieoverdragelse 15.01.2026 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens henvisning til domstolene ved tvist om ejerforhold og påstået dokumentfalsk 24.04.2025 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af at tvist om sletning af legal ejer som følge af ejeraftale henhører under domstolene 06.06.2023 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens afslag på administrativ udslettelse af ejer- og ledelsesregistreringer ved tvist om anpartsoverdragelse 22.12.2021 Erhvervsankenævnet · Spærring for selskabsregistreringer stadfæstet men offentliggjort begrundelse ændret fra ejendomsret til fuldmagtsforhold 17.07.2019 Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster registreringsnægtelse af ejerskifte i B ApS under verserende tvist om adkomst 09.07.2018 Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens registrering af kapitalforhøjelse trods påstået ulovlig indkaldelse til generalforsamling 12.04.2018 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens beslutning om at spærre for straksregistrering ved tvivl om ejerforhold 29.08.2017 Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af omdannelse fra aktieselskab til anpartsselskab grundet tvivl om ejerforhold 04.04.2016		

Bestyrelsesansvar i aktionærkonflikten: § 361, lempelse efter § 363 og søgsmålskompetencen efter §§ 364-365

Ansvarsgrundlaget er culpa: efter § 361, stk. 1 er stiftere og ledelsesmedlemmer, som under udførelsen af deres hverv forsætligt eller uagtsomt har tilføjet selskabet skade, pligtige at erstatte den – og det samme gælder, når skaden er tilføjet *kapitalejere eller tredjemand*. Efter stk. 2 omfattes tillige revisorer, vurderingsmænd, ejerbogsførere og granskningsmænd. Erstatningen kan nedsættes efter § 363, stk. 1, når det findes rimeligt under hensyn til skyldgraden, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt, og flere ansvarlige hæfter solidarisk, jf. stk. 2.

Den mest omfattende nyere anvendelse er Hesalight-sagen, BS-15446/2020-OLR, hvor Østre Landsret pålagde den administrerende direktør, bestyrelsesformanden og et centralt bestyrelsesmedlem solidarisk at betale 200 mio. kr. til konkursboet for fundamentale svigt i ledelse, økonomistyring og kreditvurdering, mens et sent indtrådt bestyrelsesmedlem og revisoren blev frifundet, fordi boet ikke havde løftet bevisbyrden for årsagssammenhæng. Dommen viser, at ansvaret individualiseres skarpt – indtrædelsestidspunkt, indsigt og faktisk rolle er afgørende – og at lempelse efter § 363 og indsigelser om egen skyld sjældent slår igennem ved grove svigt.

At § 361 også rammer i ganske almindelige forretningsforhold, ses i BS-6381/2024-OLR, hvor en direktør blev holdt personligt ansvarlig for selskabets ubetalte transportydelser på ca. 256.000 kr.

Kompetencen til at anlægge sagen ligger efter § 364, stk. 1 hos generalforsamlingen. Har kapitalejere med mindst 1/10 af selskabskapitalen modsat sig ansvarsfrihed eller afkald på retssag, kan **enhver kapitalejer** efter

§ 364, stk. 3 anlægge sag med påstand om, at de ansvarlige betaler erstatning *til selskabet* – den anlæggende kapitalejer hæfter for sagsomkostningerne, men kan få dem godtgjort i det omfang, de dækkes af det beløb, retssagen tilfører selskabet. Fristen er 6 måneder fra beslutningen om ansvarsfrihed, jf. § 365, stk. 1. Beslutning om ansvarsfrihed er ikke absolut: efter § 364, stk. 2 kan søgsmål alligevel anlægges, hvis generalforsamlingen ikke fik i alt væsentligt rigtige og fuldstændige oplysninger, og efter stk. 4 kan et konkursbo anlægge sag uden hensyn til dechargen, hvis fristdagen indtræder senest 24 måneder efter generalforsamlingen – med en søgsmålsfrist på 3 måneder efter konkursdekretet, jf. § 365, stk. 2.

Denne kompetenceregulering var netop grunden til, at minoriteten tabte i Bella Center-sagen H 17-06: en påstand om at *pålægge selskabet* at søge et beløb tilbage omgik generalforsamlingens enekompetence. Vejen for minoriteten går derfor via § 364, stk. 3, ikke via en påstand om at instruere selskabet.

Endelig kan ansvarsforløb få lange haler: i Sag 11/2018 angik sagen advokatansvar for ikke at have gjort forældelse gældende i en tidligere sag, hvor selskabet var dømt til at betale 4 mio. kr. til et konkursbo som følge af en retsstridig kapitalnedsættelse.

LOV

Selskabsloven § 361, stk. 1, 2

Selskabsloven § 363, stk. 1, 2

Selskabsloven § 364, stk. 1-4

Selskabsloven § 365, stk. 1, 2

PRAKSIS	Højesteret · Advokatansvar og forældelse af erstatningskrav uden for kontrakt ved ulovlig kapitalnedsættelse	28.08.2018
	Landsretten · Direktør fundet personligt erstatningsansvarlig for selskabs gæld efter ansvarspådragende adfærd	10.04.2025
	Landsretten · Landsrettens dom i sag om erstatningsansvar i Hesalight A/S konkursbo	17.03.2023
	Sø- og Handelsretten · Dom om selskabs afholdelse af rådgiveromkostninger ved salg af aktiemajoritet og minoritetsbeskyttelse	15.01.2009

Voldgift i ledelses- og ejerkonflikter – Højesterets dom af 17. april 2026 og § 364, stk. 1

§ 10

Et af de mest praktiske spørgsmål i aktionær- og ledelseskonflikter er, hvor tvisten skal afgøres. Højesteret har afklaret det i BS-49652/2025-HJR.

To bestyrelsesmedlemmer havde i 2017 underskrevet *Non-Executive Director Agreements* med identiske voldgiftsklausuler, hvorefter enhver tvist i eller i forbindelse med aftalen skulle afgøres ved voldgift under Voldgiftsinstituttet. Selskabet gik konkurs i december 2018, og konkursboet anlagde erstatningssag efter § 361, stk. 1 ved Københavns Byret. Højesteret slog tre ting fast.

For det **første** er der hverken i selskabsloven eller voldgiftsloven bestemmelser, der udelukker, at et selskab og et bestyrelsesmedlem aftaler voldgift om selskabets eventuelle erstatningskrav – sådanne aftaler er gyldige, *medmindre der foreligger omstændigheder eller hensyn, som gør voldgiftsbehandling betænkelig*. Kravene er af privatretlig karakter og opfylder dispositionskravet i voldgiftsloven § 6.

For det **andet** afskærer § 364, stk. 1 ikke bestyrelsen fra at indgå voldgiftsaftalen:

»Der er ikke efter ordlyden af bestemmelsen grundlag for at antage, at indgåelse af en aftale om voldgift med et bestyrelsesmedlem er omfattet af generalforsamlingens kompetence. Heller ikke bestemmelsens forarbejder kan føre til, at voldgiftsaftaler er omfattet.«

Bestemmelsen angår beslutningen om **at anlægge søgsmål**, ikke om at aftale voldgift forud herfor. Højesteret tog dog udtrykkeligt ikke stilling til, om klausulerne på et *andet* grundlag end § 364, stk. 1, måtte kræve generalforsamlingens godkendelse.

For det **tredje** er konkursboet bundet:

»Konkursboets krav er dermed baseret på, at boet er indtrådt i selskabets retstilling over for A og B. Der er således ikke tale om et krav, der er opstået ved konkursen, eller som støttes på rettigheder eller beføjelser, der alene tilkommer et konkursbo, og som derfor ikke er undergivet skyldnerens (selskabets) rådighed.«

Sagen blev derfor afvist fra domstolene, jf. [voldgiftsloven § 8](#) – en stadfæstelse af Østre Landsrets kendelse i [BS-29699/2023-OLR](#), hvor landsretten havde formuleret det sådan:

»Den ansvarsretlige bedømmelse, der efter selskabslovens § 361, stk. 1, skal foretages [...] kan foretages uafhængig af konkursen. Uanset den betydning, som afgørelsen af tvisten har for konkursboet, finder landsretten derfor ikke grundlag for at fastslå, at voldgiftsklausulerne i bestyrelseskontrakterne, der efter ordlyden omfatter den foreliggende erstatningssag, ikke finder anvendelse.«

Rækkevidden er dog ikke ubegrænset. Voldgiftsklausuler i aktionær- og anpartshaveroverenskomster rammer kun de tvister, der reelt støttes på aftalen. I [V-37-04](#) kunne en voldgiftsklausul i en anpartshaveroverenskomst ikke påberåbes, da sagsøgeren alene påstod overtrædelse af markedsføringsloven og udtrykkeligt havde frafaldet ethvert anbringende støttet på overenskomsten. Omvendt stadfæstede Østre Landsret i [BS-124/2008-OLR](#), at en voldgiftsaftale i en aktionæroverenskomst måtte respekteres, selv om modparterne havde bopæl i udlandet og der var rejst spørgsmål om sikkerhedsstilling.

LOV

[Selskabsloven § 361, stk. 1](#)[Selskabsloven § 364, stk. 1](#)[Voldgiftsloven § 6](#)[Voldgiftsloven § 8](#)

PRAKSIS	Højesteret · Voldgiftsklausul i bestyrelsesaftale er gyldig og binder konkursbo – selskabslovens § 364, stk. 1 begrænser ikke adgangen til at aftale voldgift	17.04.2026
	Landsretten · Bestyrelsesansvar og voldgiftsklausul: Landsretten afviser sag mod tidligere bestyrelsesmedlemmer grundet voldgiftsaftale	27.05.2025
	Landsretten · Stadfæstelse af byretsdom vedrørende voldgiftsaftale i aktionæroverenskomst	01.10.2008
	Sø- og Handelsretten · Voldgiftsklausul i anpartshaveroverenskomst kunne ikke påberåbes i sag om overtrædelse af markedsføringsloven	04.11.2005

§ 11 Ejeraftalens grænser: § 82 og selskabets manglende adgang til at håndhæve aktionærernes aftale

Aktionæroverenskomster (ejeraftaler) er den mest udbredte private konfliktforebyggelse – forkøbsret, tag-along/drag-along, tilbagesalgspigt ved fratræden, konventionalbod og voldgift. Men [§ 82](#) sætter en hård grænse: *Ejeraftaler er ikke bindende for kapitalsekskabet og de beslutninger, der træffes af generalforsamlingen.*

Østre Landsret har i [BS-19807/2023-OLR](#) trukket konsekvensen. Partnerselskabet – som ejer et fransk slot opdelt i 50 aktier med tilknyttet brugsret – forsøgte at håndhæve aktionærernes indbyrdes ejeraftale, herunder en bestemmelse om fortabelse af retten til at sælge sin aktie, over for en aktionær. Landsretten afviste:

»Landsretten finder, at de omhandlede bestemmelser i ejaftalen, herunder pkt. 7.2 om fortabelse af retten til at sælge, efter deres indhold og nærmere affattelse har en sådan karakter, at de ikke kan påberåbes eller håndhæves af Partnerselskabet under henvisning til, at de er i selskabets interesse.«

Tilsvarende kunne selskabet ikke få sagen afvist til mediation og voldgift, fordi det ikke selv var part i ejaftalen. Bestyrelsen havde i sagen selv erkendt at befinde sig i et »gråzoneområde«.

Samme skelnen mellem selskabsret og aftaleret ses i Erhvervsankenævnets kendelse [22/16658](#), hvor styrelsen netop med henvisning til § 82 fastslog, at tvister om overholdelse af en ejaftale er civilretlige og hører under domstolene – også når konsekvensen er, at en kapitalejer slettes af ejerregistret på grundlag af en omstridt tilbagekøbsret.

Ejaftalens klausuler prøves desuden mod almindelig aftaleret og ansættelsesretlige præceptive regler. I [BS-6713/2019-SHR](#) faldt en kundeklausul i en ejaftale for den udtrædende medejer personligt, fordi han havde funktionærstatus, mens klausulen bestod over for hans holdingselskab. Og i [BS-44876/2024-SHR](#) blev en tilbagesalgsplicht for medarbejderaktier til købspris plus 5 pct. rente prøvet efter [aftaleloven § 36](#).

Den praktiske lære: ejaftalen kan regulere forholdet **mellem** kapitalejerne, men skal – hvis den skal virke over for selskabet og generalforsamlingen – spejles i vedtægterne, herunder som forkøbsret efter [§ 67](#), omsættelighedsbegrænsninger eller kapitalklasser efter [§ 45](#). Bemærk dog, at indførelse eller skærpelse af omsættelighedsbegrænsninger kræver 9/10-flertal efter [§ 107, stk. 2, nr. 2](#).

LOV

[Aftaleloven § 36](#)[Selskabsloven § 45](#)[Selskabsloven § 67, stk. 1-4](#)[Selskabsloven § 82](#)[Selskabsloven § 107, stk. 2](#)

PRAKSIS	Landsretten · Partnerselskab kunne ikke håndhæve aktionærs ejaftale om fortabelse af salgsret over for aktionær	26.05.2025
	Sø- og Handelsretten · Kundeklausuls gyldighed i anpartshaveroverenskomst – Funktionærstatus' betydning	20.01.2020
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af at tvist om sletning af legal ejer som følge af ejaftale henhører under domstolene	06.06.2023

§ 12 Majoritetens transaktioner med sig selv: kapitalejerlån efter ophævelsen af § 210 og beskattningen efter ligningslovens § 16 E

Et gennemgående konfliktmønster er, at hovedkapitalejeren trækker midler ud af selskabet ad andre kanaler end udbytte. Her er retstilstanden ændret markant.

Selskabsretligt er de særlige betingelser for kapitalejerlån **ophævet**. §§ 210-212 blev ophævet med virkning fra 1. januar 2025, og forarbejderne beskriver konsekvensen præcist:

»Dette vil medføre, at et kapitalsekskab vil kunne yde lån til selskabets kapitalejere og ledelsesmedlemmer samt kapitalejere og ledelsesmedlemmer i selskabets moderselskab m.fl. på vilkår, der aftales mellem selskabet som långiver og en kapitalejer eller ledelsesmedlem som låntager uden specifikke lovgivningsmæssige betingelser.«

Samtidig understreger forarbejderne, at ledelsen fortsat skal sikre, at et kapitalejerlån er i selskabets interesse og til enhver tid forsvarligt, og at dispositionerne er lovlige, jf. netop [§ 127](#) – med bødeansvar efter [§ 367, stk. 1](#) ved manglende overholdelse. Erhvervsstyrelsens særlige kontrol med kapitalejerlån er derimod ophørt.

Det der **ikke** er ændret, er tre ting, som i praksis bærer minoritetens indsigelser:

1. **Selvfinansieringsforbuddet** i § 206, stk. 1 består: selskabet må ikke stille midler til rådighed for tredjemands erhvervelse af kapitalandele i selskabet eller dets moderselskab, medmindre generalforsamlingens godkendelse og de øvrige betingelser i §§ 207-209 er opfyldt.
2. **Tilbageførselspligten** i § 215, stk. 1 med rentetillæg, og indeståelsen i stk. 2 for dem, der har truffet eller opretholdt dispositionerne. I [BS-35759/2023-OLR](#) stadfæstede Østre Landsret solidarisk hæftelse for 2.014.742,56 kr. mod to tidligere ledelsesmedlemmer, idet lånet måtte anses ydet til fordel for dem begge, og opdelingen på to separate gældsbreve ikke kunne føre til andet resultat.
3. **Udlodningsreglerne** i § 179, hvorefter uddeling kun kan ske som udbytte, ekstraordinært udbytte, kapitalnedsættelsesudlodning eller likvidationsudlodning, og hvor ledelsen er ansvarlig for forsvarligheden.

Skatteretligt er linjen ubøjelig. [Ligningsloven § 16 E](#) behandler lån fra selskabet til en fysisk person med bestemmende indflydelse som en hævning uden tilbagebetalingspligt. Højesteret har i [BS-30246/2021-HJR](#) og [BS-44644/2021-HJR](#) fastslået, at hver enkelt hævning på en mellemregningskonto beskattes på udbetalingstidspunktet, at senere tilbagebetaling ikke ophæver beskatningen, og at tilbagebetalinger ikke skaber en skattefri kredit til nye hævninger – samme resultat som i landsrettens dom [BS-40313/2020-VLR](#). Højesteret har i [BS-27081/2023-HJR](#) desuden afvist, at den heraf følgende dobbeltbeskatning udgør straf i strid med Menneskerettighedskonventionen.

Endelig kan majoritetens kapitaltransaktioner have en fordelingsvirkning over for minoriteten. Skatterådet bekræftede i [SKM2019.16.SR](#), at en gældskonvertering, hvor hovedaktionæren alene konverterede 5 mio. kr. af sit tilgodehavende uden minoritetens deltagelse, hverken udløste skattepligt for selskabet eller beskatning af minoritetens afledte værdistigning, da transaktionen var forretningsmæssigt begrundet mellem ubeslægtede parter. Og Landsskatteretten lagde i [11-0300459](#) netop den kurs til grund, som uafhængige minoritetsaktionærer kort forinden havde accepteret, som bedste udtryk for aktiernes handelsværdi – et brugbart værdiansættelsesargument også i selskabsretlige konflikter.

LOV	Ligningsloven § 16e, stk. 1	Selskabsloven § 127, stk. 1	Selskabsloven § 179, stk. 1, 2
	Selskabsloven § 206, stk. 1-3	Selskabsloven § 215, stk. 1-3	
PRAKSIS	Højesteret · Beskatning af aktionærlån og forholdet til EMRK vedrørende dobbeltbeskatning		
	18.01.2024		
	Højesteret · Højesterets dom om beskatning af aktionærlån på mellemregningskonto trods løbende tilbagebetaling		
	08.02.2023		
	Højesteret · Beskatning af aktionærlån via mellemregningskonto efter ligningslovens § 16 E		
	30.08.2022		
	Landsretten · Østre Landsret: Solidarisk hæftelse for ulovligt kapitalejerlån på 2 mio. kr. ikke indfriet ved indbetalinger fra tredjemand		
	06.02.2025		
	Landsretten · Beskatning af gentagne aktionærlån på mellemregningskonto trods hurtig tilbagebetaling		
	25.10.2021		
	Landsskatteretten · Handelsværdi af aktier ved indskud i holdingselskab fastsat til kurs anvendt over for minoritetsaktionærer		
	07.08.2013		
	Skatterådet · Gældskonvertering uden skattepligt for selskab og minoritet		
	14.01.2019		

EU-retlig ramme: selskabsdirektivet, aktionærrettighedsdirektivet

§ 13 og SRD II

Den danske minoritetsbeskyttelse er indlejret i et EU-retligt lag, som især sætter rammerne for børsnoterede sekskaber.

[Direktiv \(EU\) 2017/1132 om visse aspekter af sekskabsretten](#) kodificerer de klassiske sekskabsdirektiver om offentlighed, registre, kapitalbeskyttelse samt fusion og spaltning. Herfra stammer bl.a. de danske regler om, at forpligtelser og oplysninger skal kunne verificeres i et offentligt register – den samme grundtanke, som Erhvervsstyrelsen bygger sin spæringspraksis efter [§ 16, stk. 3](#) på, nemlig at omverdenen skal kunne disponere på et oplyst grundlag.

[Direktiv 2007/36/EF om udøvelse af visse aktionærrettigheder i børsnoterede sekskaber](#) ligger bag de danske regler om indkaldelsesfrister, dagsordensadgang og udøvelse af stemmeret – herunder de særlige regler for børsnoterede sekskaber i [§ 90, stk. 3](#) om offentliggørelse af generalforsamlingsdatoen og fristen for dagsordensforslag mindst 8 uger før. Direktivet forklarer også, hvorfor [§ 76, stk. 5](#) gør form- og fristkravene ufravigelige for statslige og børsnoterede aktieselskaber: aktionærrettighederne i disse sekskaber kan ikke sættes ud af kraft ved enighed i kredsen af fremmødte.

[Direktiv \(EU\) 2017/828 \(SRD II\)](#) ændrede 2007-direktivet med henblik på at tilskynde til langsigtet aktivt ejerskab. SRD II indførte navnlig regler om identifikation af aktionærer, formidling af oplysninger gennem forvalterkæden, institutionelle investorers og kapitalforvalteres politik for aktivt ejerskab, aktionærernes indflydelse på vederlagspolitik og vederlagsrapport samt godkendelse og offentliggørelse af **væsentlige transaktioner med nærtstående parter** – det EU-retlige modstykke til den danske generalklausul-baserede kontrol med majoritetens egennyttige transaktioner.

For børsnoterede sekskaber suppleres billedet af kapitalmarkedslovens kapitel 8 om overtagelsestilbud, hvor [§ 45](#) pålægger den, der opnår kontrol, at give alle aktionærer mulighed for at afhænde deres aktier på identiske vilkår, mens [§ 47](#) stiller samme ligebehandlingskrav ved frivillige kontroltilbud og [§ 46](#) opregner undtagelserne. Bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler om bl.a. tilbudskurs og modydelse findes i [§ 49](#). Disse regler er bindeledet til sekskabslovens [§ 70, stk. 2, 3. pkt.](#) og [§ 71](#) om prisfastsættelse ved indløsning efter et gennemført overtagelsestilbud.

LOV

[Lov om kapitalmarkeder § 45](#)[Lov om kapitalmarkeder § 47](#)[Selskabsloven § 71, stk. 1](#)[Selskabsloven § 76, stk. 5](#)[Selskabsloven § 90, stk. 3](#)

[§ 14](#) Den strafferetlige yderpol: mandatsvig efter straffelovens § 280

Når majoritetens eller ledelsens dispositioner overskrider grænsen fra sekskabsretlig ugyldighed til forsætlig berigelse, aktualiseres [straffeloven § 280](#). Bestemmelsen rammer den, som for at skaffe sig eller andre uberettiget vinding påfører en anden formuetab enten ved misbrug af en for ham skabt adgang til at handle med retsvirkning for denne (nr. 1) eller ved i et formueanliggende, som det påhviler ham at varetage for den anden, at handle mod dennes tarv (nr. 2). Netop nr. 2 er den strafferetlige spejling af ledelsens loyalitetspligt og generalklausulen i [§ 127](#).

Et illustrativt eksempel er [V.L. S-2325-14](#), hvor Vestre Landsret stadfæstede domfældelse for mandatsvig af særlig grov beskaffenhed og skyldnersvig begået af den reelle og daglige leder af flere byggeselskaber gennem misbrug af byggelånskredit og kundemidler, kombineret med rettighedsfrakendelse for ledelse af erhvervsvirksomhed.

Tærsklen er dog høj, og bevisbyrden for forsæt er tung: I [SS-3594/2022-HOL](#) frifandt byretten samtlige tiltalte i et sagskompleks om »skyggekonti« hos leverandører, mens Vestre Landsret i [SS-1052/2023-VLR](#) ændrede dommen og fandt tre tidligere ansatte samt en virksomhed skyldige i medvirken til mandatsvig af særlig grov beskaffenhed – men med betingede straffe.

I aktionærkonflikter er den strafferetlige vej derfor sjældent minoritetens primære værktøj. Den civilretlige kombination af ugyldighed efter §§ 108/127, tilbageførsel efter § 215, erstatning efter §§ 361-362 og indløsning efter § 362, stk. 2-3, er både hurtigere og bedre tilpasset formålet om at genoprette den økonomiske balance mellem ejerne. Se nærmere om det strafferetlige spor i [mandatsvig](#).

LOV

[Selskabsloven § 127, stk. 1](#)[Selskabsloven § 362, stk. 2, 3](#)[Straffeloven § 280](#)

PRAKSIS

Landsretten · Fængsel for groft mandatsvig og skyldnersvig i byggeselskaber: Rettighedsfrakendelse for ledelse af erhvervsvirksomhed

22.06.2015

§ 15 Sammenfatning: sådan ser praksismønstret ud for minoriteten

Praksis tegner et konsistent billede af, hvor minoriteten vinder – og hvor den taber.

Hvor minoriteten typisk taber:

- **Angreb på selve flertalsbeslutningen.** [§ 108](#) er en nødventil, ikke en rimelighedsprøvelse. Rammes alle kapitalejere ens, og er beslutningen forretningsmæssigt begrundet i selskabets nød, holder den – jf. elevatormodellen i [BS-22981/2021-KBH](#). Der gælder intet ulovbestemt saglighedskrav ud over generalklausulen.
- **Krav om at instruere selskabet.** Påstande om, at selskabet skal søge midler tilbage, omgår generalforsamlingens enekompetence efter [§ 364, stk. 1](#) – jf. [H 17-06](#). Vejen går via minoritetssøgsmålet i [§ 364, stk. 3](#).
- **Den administrative genvej.** Erhvervsstyrelsen løser ikke ejertvister. Konsistent praksis fra Erhvervsankenævnet – fra [2015-7661](#) over [20/06494](#) til [25-04336](#) – henviser bevisbedømmelsen til domstolene og nøjes med at spærre registret.
- **Indirekte ejerskab.** Rettigheder efter [§ 144, stk. 3](#) og de øvrige tærskelregler følger den formelle kapitalejer, ikke det økonomiske ejerskab gennem holdingselskaber, jf. [18/00091](#).

Hvor minoriteten typisk vinder:

- **Formålsstridige og egennyttige dispositioner.** Sikkerhedsstillelser og kautioner uden reel forretningsmæssig begrundelse, der alene tjener majoritetens egen sfære, tilsidesættes – og en medkontrahent i ond tro mister sin sikkerhed, jf. [P-71-10](#) og [P-76-10](#).
- **Grove indkaldelsesmangler.** Manglende indkaldelse gør beslutningen ugyldig, når det ikke kan antages at have været uden betydning for udfaldet – jf. [04-117.797](#) – og 3-månedersfristen i [§ 109, stk. 2](#) gælder da ikke, jf. [stk. 3, nr. 3](#).
- **Prisen ved tvangsindløsning.** Højesteret afskaffede i [48/2020](#) minoritetsnedslaget ved tvangsindløsning og lod indløsningssummen forrente fra deponeringsdagen – i den konkrete sag mere end en fordobling af den tilbudte pris, med skønsmkostningerne pålagt selskabet.
-

Indsigt. Minoritetsrevisor efter § 144, stk. 3 og granskning efter § 150 er de billigste og hurtigste veje til dokumentation, før et erstatningssøgsmål overvejes – og granskning forlænger søgsmålsfristen efter § 365, stk. 1.

Tre praktiske pointer. For det første bør værneting afklares tidligt: efter BS-49652/2025-HJR binder voldgiftsklausuler i bestyrelsesaftaler også konkursboet. For det andet virker ejerftaler kun mellem ejerne – skal de virke over for selskabet, skal de spejles i vedtægterne, jf. § 82 og BS-19807/2023-OLR. For det tredje er ophævelsen af selskabslovens kapitalejerlansregler pr. 1. januar 2025 ikke en frisættelse: ledelsens pligter efter § 127, selvfinansieringsforbuddet i § 206, tilbageførselspligten i § 215 og beskatningen efter ligningsloven § 16 E består uændret.

Afgrænsningsmæssigt behandles rent bestyrelsesansvar uden aktionærkonflikt under [bestyrelsesansvar](#), samspillet mellem selskabsorganerne under [selskabsorganernes-kompetence-og-generalklausulen](#), fusion og spaltning under [selskabsretlig-fusion-spaltning](#) og koncernbegrebet under [koncerndefinition-bestemmende-indflydelse](#).

LOV	Selskabsloven § 82	Selskabsloven § 108	Selskabsloven § 109, stk. 2, 3
	Selskabsloven § 144, stk. 3	Selskabsloven § 150, stk. 2	Selskabsloven § 364, stk. 1, 3
	Selskabsloven § 365, stk. 1		
PRAKSIS	Højesteret · Voldgiftsklausul i bestyrelsesaftale er gyldig og binder konkursbo – selskabslovens § 364, stk. 1 begrænser ikke adgangen til at aftale voldgift		17.04.2026
	Højesteret · Værdiansættelse af minoritetsaktier ved tvangsindløsning efter Selskabslovens § 70		10.05.2021
	Landsretten · Partnerselskab kunne ikke håndhæve aktionærs ejerftale om fortabelse af salgsret over for aktionær		26.05.2025
	Sø- og Handelsretten · Ugyldig kaution og pantsætning: Manglende undersøgelse af formålsbestemmelse og tilsidesættelse af minoritetsaktionærs interesser		13.08.2013
	Sø- og Handelsretten · Tilsidesættelse af håndpansætning grundet strid med selskabets formål og utilbørlig fordel		21.06.2012
	Sø- og Handelsretten · Dom om selskabs afholdelse af rådgiveromkostninger ved salg af aktiemajoritet og minoritetsbeskyttelse		15.01.2009
	Byretten · Gyldigheden af 'elevatormodel' ved rekapitalisering af BCHG Holding A/S: Frifindelse for påstande om ugyldighed af generalforsamlingsbeslutninger		10.02.2023
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afvisning af at tilbageføre ejerregistrering trods anket byretsdom om aktieoverdragelse		15.01.2026
	Erhvervsankenævnet · Stadfættelse af Erhvervsstyrelsens afslag på administrativ udslettelse af ejer- og ledelsesregistreringer ved tvist om anpartsoverdragelse		22.12.2021
	Erhvervsankenævnet · Indirekte ejerskab giver ikke ret til minoritetsrevision i datterselskab – Erhvervsankenævnet stadfæster afvisning		11.03.2019

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Selskabsloven § 70

stk. 1-4

Selskabsloven § 108

Selskabsloven § 109	stk. 1-4	Selskabsloven § 127	stk. 1
Selskabsloven § 144	stk. 3	Selskabsloven § 361	stk. 1
Selskabsloven § 362	stk. 1-3	Selskabsloven § 364	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

39 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

6

17.04.2026	Voldgiftsklausul i bestyrelsesaftale er gyldig og binder konkursbo – selskabslovens § 364, stk. 1 begrænser ikke adgangen til at aftale voldgift	49652-2025
18.01.2024	Beskatning af aktionærlån og forholdet til EMRK vedrørende dobbeltbeskatning	bs-27081-2023-hjr
08.02.2023	Højesterets dom om beskatning af aktionærlån på mellemregningskonto trods løbende tilbagebetaling	bs-44644-2021-hjr
30.08.2022	Beskatning af aktionærlån via mellemregningskonto efter ligningslovens § 16 E	bs-30246-2021-hjr
10.05.2021	Værdiansættelse af minoritetsaktier ved tvangsindløsning efter Selskabslovens § 70	48-2020
28.08.2018	Advokatansvar og forældelse af erstatningskrav uden for kontrakt ved ulovlig kapitalnedsættelse	11-2018

LANDSRETEN · ANKEINSTANS

8

27.05.2025	Bestyrelsesansvar og voldgiftsklausul: Landsretten afviser sag mod tidligere bestyrelsesmedlemmer grundet voldgiftsaftale	10246-12028
26.05.2025	Partnerselskab kunne ikke håndhæve aktionærers ejerftale om fortabelse af salgsret over for aktionær	10918-14052
10.04.2025	Direktør fundet personligt erstatningsansvarlig for selskabs gæld efter ansvarspådragende adfærd	9858-11535
06.02.2025	Østre Landsret: Solidarisk hæftelse for ulovligt kapitalejerlån på 2 mio. kr. ikke indfriet ved indbetalinger fra tredjemand	11062-14260
17.03.2023	Landsrettens dom i sag om erstatningsansvar i Hesalight A/S konkursbo	2997-3547
25.10.2021	Beskatning af gentagne aktionærlån på mellemregningskonto trods hurtig tilbagebetaling	2338-2783
22.06.2015	Fængsel for groft mandatsvig og skyldnersvig i byggeselskaber: Rettighedsfrakendelse for ledelse af erhvervsvirksomhed	V.L. S-2325-14
01.10.2008	Stadfæstelse af byretsdom vedrørende voldgiftsaftale i aktionæroverenskomst	7099-8532

SØ- OG HANDELSRETEN · SPECIALRET

7

20.12.2023	Højesterets kendelse i tvangsopløsningssag: Anmodning om afsættelse af likvidator ikke imødekommet	6857-8239
20.01.2020	Kundeklausuls gyldighed i anpartshaveroverenskomst – Funktionærstatus' betydning	BS-6713/2019-SHR

16.01.2015	Sag om afkald på krav i konkursbo; fortolkning af aftale; Selskabslovens § 136 og § 108; kompetence ved omstødsessager	P-8-14
13.08.2013	Ugyldig kaution og pantsætning: Manglende undersøgelse af formålsbestemmelse og tilsidesættelse af minoritetsaktionærers interesser	P-76-10
21.06.2012	Tilsidesættelse af håndpantsætning grundet strid med selskabets formål og utilbørlig fordel	P-71-10
15.01.2009	Dom om selskabs afholdelse af rådgiveromkostninger ved salg af aktiemajoritet og minoritetsbeskyttelse	H 17-06
04.11.2005	Voldgiftsklausul i anpartshaveroverenskomst kunne ikke påberåbes i sag om overtrædelse af markedsføringsloven	V-37-04

BYRETTEEN · FØRSTE INSTANS 1

10.02.2023	Gyldigheden af 'elevatormodel' ved rekapitalisering af BCHG Holding A/S: Frifindelse for påstande om ugyldighed af generalforsamlingsbeslutninger	10329-12140
------------	---	-------------

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 1

07.08.2013	Handelsværdi af aktier ved indskud i holdingselskab fastsat til kurs anvendt over for minoritetsaktionærer	11-0300459
------------	--	------------

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 1

14.01.2019	Gældskonvertering uden skattepligt for selskab og minoritet	18-1242404
------------	---	------------

ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 14

15.01.2026	Erhvervsankenævnet stadfæster afvisning af at tilbageføre ejerregistrering trods anket byretsdom om aktieoverdragelse	25-04336
24.04.2025	Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens henvisning til domstolene ved tvist om ejerforhold og påstået dokumentfalsk	24/12224
27.09.2024	Stadfæstelse af udnævnelse af minoritetsrevisor i DD A/S trods påstande om sagsbehandlingsfejl	24/00135
06.06.2023	Stadfæstelse af at tvist om sletning af legal ejer som følge af ejerftale henhører under domstolene	22/16658
15.03.2022	Stadfæstelse af afslag på udpegning af minoritetsrevisor grundet tvivl om ejerforhold	21/04258
22.12.2021	Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens afslag på administrativ udslettelse af ejer- og ledelsesregistreringer ved tvist om anpartsoverdragelse	20/06494
17.07.2019	Spærring for selskabsregistreringer stadfæstet men offentliggjort begrundelse ændret fra ejendomsret til fuldmagtsforhold	18/02297
11.03.2019	Indirekte ejerskab giver ikke ret til minoritetsrevision i datterselskab – Erhvervsankenævnet stadfæster afvisning	18/00091
09.07.2018	Erhvervsankenævnet stadfæster registreringsnægtelse af ejerskifte i B ApS under verserende tvist om adkomst	18/00075

12.04.2018	Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens registrering af kapitalforhøjelse trods påstået ulovlig indkaldelse til generalforsamling	17/01657
29.08.2017	Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens beslutning om at spærre for straksregistrering ved tvivl om ejerforhold	17/00224
04.04.2016	Nægtelse af registrering af omdannelse fra aktieselskab til anpartsselskab grundet tvivl om ejerforhold	2015-7661
06.05.2005	Generalforsamlingsbeslutning ugyldig som nullitet – Mindretalsaktionær ikke indkaldt til ordinær generalforsamling medførte ugyldighed af udbyttebeslutning på 13 mio. kr.	04-117.797
27.10.2000	Udnævnelse af minoritetsrevisor: Erhvervsankenævnet hjemviser sag om tilsidesættelse af minoritetsaktionærs forslag til revisor	99-71.903
PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
04.12.2023	Twist om ankomsttidspunkt og tidsforbrug ved parkering i Aalborg	park-3547

02

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over bestyrelsesansvar

Culpanormen, det forretningsmæssige skøn og ansvaret i insolvens

Version 2 · Opdateret 15. jul. 2026 · 32 afgørelser · 2006-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Bestyrelsesmedlemmers og direktørers erstatningsansvar bedømmes efter dansk rets almindelige culpanorm, overført til ledelseshvervet, jf. [selskabsloven § 361](#). Praksis fra Højesteret – navnlig Capinordic-, Eik Bank-, ebh bank- og Løkken Sparekasse-dommene – viser en markant tilbageholdenhed med at tilsidesætte ledelsens forretningsmæssige skøn, medmindre der er varetaget hensyn, der er selskabet uvedkommende. Ansvar udløses derimod typisk ved inhabilitet, dispositioner til fordel for nærtstående, tilsidesat kapitalberedskab og bogføring samt fortsat drift efter det tidspunkt, hvor en forsvarlig videreførelse ikke længere var mulig. Denne oversigt samler praksis fra Højesteret, landsretterne, byretterne, Sø- og Handelsretten og Erhvervsankenævnet.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Ledelsesansvaret er et almindeligt culpaansvar – der gælder ikke i sig selv en skærpet professionsnorm for bestyrelses- og direktionsmedlemmer.
- 02** Domstolene udviser betydelig forsigtighed med at tilsidesætte både ledelsens vurdering af beslutningsgrundlaget og selve det forretningsmæssige skøn (business judgment rule).
- 03** Tilbageholdenheden fraviges, når ledelsen ikke alene har varetaget forretningsmæssige hensyn til selskabet, men også hensyn der er selskabet uvedkommende.
- 04** Inhabilitet og dispositioner til fordel for ledelsens nærtstående uden bestyrelsens godkendelse er kerneeksempler på culpøs adfærd (Højesteret, ebh bank, sag 34/2020).
- 05** Overdragelse af et nødlidende selskabs virksomhed til ledelsens egne nærtstående pålægger ledelsen en udvidet forpligtelse til at sikre markedsmæssige vilkår (Højesteret, sag 154/2017).
- 06** Overskridelse af en intern bemyndigelsesgrænse udløser ikke i sig selv erstatningsansvar – dispositionen skal tillige have været objektivt uforsvarlig.
- 07** Ansvar for et lån ydet uden bevilling fra direktør og bestyrelse forudsætter, at det var uforsvarligt at yde lånet.

- 08 Ledelsesmedlemmer kan friholdes for direktionens og personalets ekspeditionsfejl, når de loyalt har disponeret på grundlag af de oplysninger, de fik forelagt.
- 09 Bestyrelsen skal til enhver tid påse, at kapitalberedskabet er forsvarligt, jf. selskabsloven § 115, nr. 5 – og har pligt til at standse driften, når en forsvarlig videreførelse ikke længere er mulig.
- 10 Fortsat drift af et insolvent selskab er kun ansvarspådragende, hvis videreførelsen objektivt var udsigtsløs og påførte kreditorerne yderligere tab (håbløshedstidspunktet).
- 11 Mangelfuld bogføring, manglende formueforvaltning og passivitet over for åbenlyse risici i strid med selskabsloven §§ 115 og 118 kan begrunde solidarisk ansvar for bestyrelse og direktion.
- 12 Vederlagsfrit eller "socialt" bestyrelsesarbejde fritager ikke for tilsyns- og kontrolpligten – heller ikke når en professionel rådgiver er inddraget.
- 13 Erstatningen kan nedsættes efter selskabsloven § 363, stk. 1, og erstatningsansvarsloven § 24 – men lempelse afvises som udgangspunkt ved forsætligt forhold og egen vinding.
- 14 Flere samtidig erstatningspligtige hæfter solidarisk, jf. selskabsloven § 363, stk. 2, med regres efter skyldgrad.
- 15 Konkurskarantæne efter konkursloven § 157 forudsætter groft uforsvarlig forretningsførelse og er dermed et væsentligt højere kvalifikationskrav end almindelig culpa.
- 16 Bevisbyrden for uforsvarlighed, tab og årsagssammenhæng påhviler den, der rejser kravet – og de finansielle ledelsessager viser, at den byrde er tung.

Retsgrundlaget: culpanormen i selskabslovens § 361 og ledelsens pligtkatalog

§ 1

Ansvarsgrundlaget er samlet i [selskabsloven § 361, stk. 1](#):

Stiftere og medlemmer af ledelsen, som under udførelsen af deres hverv forsætligt eller uagtsomt har tilføjet kapital-selskabet skade, er pligtige til at erstatte denne. Det samme gælder, når skaden er tilføjet kapitalejere eller tredjemand.

Bestemmelsen er ikke en selvstændig ansvarsnorm, men en henvisning til dansk rets almindelige culpanorm anvendt på ledelseshvervet. Efter [§ 361, stk. 2](#) gælder det samme for revisorer, vurderingsmænd, ejerbogsførere og granskningsmænd – hvilket i praksis betyder, at konkursboer og kreditorer ofte fører ledelses- og revisoransvar i samme sag, som det skete i **BS-2697/2009-LYN** om [IT Factory A/S under konkurs](#).

Culpavurderingen udfyldes af ledelsens lovbestemte pligtkatalog:

Bestemmelse	Pligtens indhold

§ 115, nr. 1-3	Bestyrelsen skal påse forsvarlig bogføring/regnskabsaflæggelse, procedurer for risikostyring og interne kontroller samt løbende finansiell rapportering
§ 115, nr. 4	Bestyrelsen skal påse, at direktionen udøver sit hverv behørigt og efter bestyrelsens retningslinjer
§ 115, nr. 5	Bestyrelsen skal til enhver tid påse, at kapitalberedskabet er forsvarligt
§ 118, stk. 1-2	Direktionen skal sikre lovlig bogføring, betryggende formueforvaltning og forsvarligt kapitalberedskab
§ 119	Ledelsen skal indkalde til generalforsamling senest 6 måneder efter, at halvdelen af den tegnede kapital er tabt

Lovforarbejderne til § 115 (lovforslag L 170, 2008-09, [Forslag til lov om aktie- og anpartsselskaber](#)) er den centrale fortolkningskilde og fastslår udtrykkeligt, at bestemmelsen ikke skærper ansvarsnormen:

Der er med den ændrede formulering af bestemmelsen i forhold til de gældende regler ikke tilsigtet en skærpelse af den eksisterende retstilstand for så vidt angår ledelsens ansvar over for kreditorerne i tilfælde af selskabets konkurs. Der er tale om en præcisering af, hvad det indebærer, når ledelsen skal påse, at kapitalberedskabet til enhver tid er forsvarligt.

Og videre, med direkte adresse til ansvarsnormen:

For så vidt angår ledelsesansvaret, kan bestyrelsen alene pålægges et erstatningsansvar, hvis der foreligger en erstatningspådragende adfærd, hvilket bedømmes efter culpanormen.

Af forarbejderne fremgår tillige, at § 115 i grundtræk viderefører aktieselskabslovens § 54, stk. 3, som blev indsat i 1993 efter Nordisk Fjer-sagen, og at § 115, nr. 4, er en kodificering af den da gældende retspraksis om bestyrelsens kontrol med direktionen.

Der findes i dag ingen gældende ministeriel vejledning til selskabsloven – Erhvervsstyrelsens vejledning nr. 10325 af 11. december 2014 blev ophævet pr. 15. marts 2015 ved [cirkulære om ophævelse af vejledningen](#). Fortolkningen hviler derfor i praksis på forarbejderne og retspraksis. Selskabslovens registreringspligter – herunder registrering af ledelsesmedlemmer, som er afgørende for, hvem der overhovedet er ansvarssubjekt – udmøntes i [anmeldelsesbekendtgørelsen § 16](#).

LOV

[Selskabsloven § 115](#)[Selskabsloven § 118, stk. 1, 2](#)[Selskabsloven § 119](#)[Selskabsloven § 361, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS

Byretten · Afgørelse om henvisning til Østre Landsret i sag om erstatningsansvar efter IT Factory konkurs

22.12.2009

§ 2 Business judgment rule: Højesterets tilbageholdenhed med at tilsidesætte det forretningsmæssige skøn

Den restriktive ansvarsnorm er udmøntet i en sammenhængende række af Højesterets finansielle ledelsessager: **Capinordic Bank A/S** (U 2019.1907 H), **Eik Bank Danmark A/S** (U 2020.3547 H) og **ebh bank a/s** (sag 34/2020). Højesteret sammenfattede selv normen i ebh bank-dommen, [Sag 34/2020](#):

Det følger af disse domme bl.a., at der ved ansvarsvurderingen gælder et almindeligt culpaansvar. Det følger også, at der må udvises forsigtighed med at tilsidesætte ledelsens vurdering af, om der foreligger et tilstrækkeligt grundlag for kreditvurderingen, og at der ligeledes må udvises forsigtighed med at tilsidesætte ledelsens forretningsmæssige skøn ved bevillingen af et lån.

Forsigtighedsprincippet har efter Højesterets formulering én – og kun én – udtrykkelig undtagelse: det fraviges, hvis det må antages, at ledelsen ikke alene har varetager forretningsmæssige hensyn til selskabet, men også andre, selskabet uvedkommende hensyn. Højesteret fastslog samtidig, at principperne finder tilsvarende anvendelse uden for den rene kreditbevilling – i ebh bank-sagen på udstedelse af pantebrevsgarantier.

I Løkken Sparekasse-dommen, [32/2020](#) (parallelt registreret som [BS-32/2020-HJR](#)), præciserede Højesteret rækkevidden:

Det følger af disse domme, at der gælder et almindeligt culpaansvar både ved selve lånbevillingen og ved opfølgning på lånbevillingen. Af dommene følger også, at et ansvar i tilfælde, hvor et lån er ydet uden bemyndigelse, forudsætter, at det var uforsvarligt at yde lånet.

Udfaldet er slående: I Løkken-sagen blev sparekassens tidligere direktør frifundet for hele Finansiell Stabilitets krav på 50 mio. kr. vedrørende tre store ejendomsengagementer (Dansk Jord ApS ca. 59 mio. kr., Gl. Kongevej 33 på 40 mio. kr. og H.J. Henriksens Vej 12 på 38 mio. kr.). I [Sag 209/2018](#) frifandt Højesteret tilsvarende ledelsen i Eik Bank Danmark for tab på ejendomsengagementer; dommen inddrog desuden forældelseslovens §§ 2 og 10 samt § 145, stk. 1, i [lov om finansiell virksomhed](#) om store eksponeringer.

En tilsvarende – men ikke identisk – norm gælder uden for erhvervsselskaberne. I [Sag 52/2011](#) frifandt Højesteret to bestyrelsesmedlemmer i en grundejerforening for personligt ansvar for foreningens sagsomkostninger ved en tabt ankesag:

Bestyrelsen har pligt til at handle i foreningens interesse, og der må i øvrigt tages hensyn til, at en grundejerforening i almindelighed ikke driver erhvervsvirksomhed, men alene har til formål at fremme medlemmernes fælles interesser som grundejere i et lokalområde. (...) Hvis bestyrelsen disponerer ud fra et rimeligt beslutningsgrundlag, vil fejlskøn som udgangspunkt ikke være ansvarspådragende for bestyrelsens medlemmer.

Højesteret knyttede her udtrykkeligt friholdelsen til foreningens ikke-erhvervsmæssige og ikke-professionelle karakter. Dommen kan derfor ikke uden videre overføres til kapital-selskaber; den illustrerer snarere, at "rimeligt beslutningsgrundlag"-testen er et gennemgående element i dansk bestyrelsesansvar, mens kravene til grundlaget stiger med hvervets professionelle karakter.

LOV	Lov om finansiell virksomhed § 145, stk. 1	Selskabsloven § 361, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Tidligere sparekassedirektør frifundet for erstatningsansvar for tab på tre store ejendomsengagementer		02.06.2022
	Højesteret · Højesterets dom om ledelsesansvar i ebh bank: Forretningsmæssigt skøn og inhabilitet		08.04.2022
	Højesteret · Højesterets frifindelse af ledelsen i Eik Bank Danmark for tab på ejendomsengagementer		22.06.2020
	Højesteret · Personligt erstatningsansvar for bestyrelsesmedlemmer i en grundejerforening vedrørende sagsomkostninger		07.02.2013

§ 3 Uvedkommende hensyn, inhabilitet og nærtstående – hvor tilbageholdenheden ophører

Der hvor domstolene reelt pålægger ansvar, er hvor ledelsen har varetaget andre interesser end selskabets. Det er den skarpeste linje i praksis.

ebh bank – inhabilitet og tilbagekøb til direktørens hustru. Banken havde solgt sideordnede pantebreve i en ejendom i Charlottenlund, bl.a. til Investeringselskabet Åbenrå ApS, der var ejet af direktørens hustru. Efter klager fra en anden pantebrevskøber tilbagekøbte banken pantebrevene – herunder hustruens selskabs – med direktørens stiltiende accept, selv om debitor kort forinden havde anmeldt betalingsstandsning, og banken ikke var kontraktligt forpligtet hertil. Højesteret fandt i [Sag 34/2020](#), at dispositionen ikke havde nogen forretningsmæssig begrundelse for banken, at direktøren handlede i strid med den dagældende [§ 76 i lov om finansiel virksomhed](#) ved uden bestyrelsens godkendelse at medvirke til en aftale, hvori han havde en væsentlig, modstridende interesse, og at han derved alene varetog hustruens interesser på bankens bekostning. Han blev dømt til at betale 2.083.741,67 kr. – mens han blev frifundet for de øvrige krav på i alt ca. 100 mio. kr. Kontrasten i én og samme dom er selve praksissens kerne: skøn friholdes, interessekonflikt straffes.

Overdragelse af nødlidende virksomhed til nærtstående. I [Sag 154/2017](#) tog Højesteret stilling til erstatningsansvar ved virksomhedsoverdragelse af et insolvent selskab til nærtstående som "going concern". Når et nødlidende selskabs virksomhed overdrages til ledelsens egne nærtstående, påhviler der ledelsen en udvidet forpligtelse til at sikre, at overdragelsen sker på markedsmæssige vilkår. Dommen inddrager [konkursloven § 10 b](#), [selskabsloven § 363](#) og [erstatningsansvarsloven § 25, stk. 1](#).

Aktivoverførsel til eget selskab. Sø- og Handelsretten dømte i [H 41-98](#) et bestyrelsesmedlem og betydende aktionær til at betale 3,6 mio. kr., fordi han lod det tæt forbundne russiske selskab bryde en samarbejdsaftale og kanaliserede indtægterne fra ni skibe til sit eget selskab:

Under hensyn til, at Alexander Zhilkin ved udøvelsen af de beføjelser, han var betroet ved selskabskonstruktionen (...) forsætligt berøvede Selskabet sine væsentligste indtægter og samtidig uberettiget skaffede Enecs og dermed sig selv en tilsvarende vinding, findes Alexander Zhilkin herved at have pådraget sig erstatningsansvar over for Selskabet efter almindelige erstatningsregler, sammenholdt med princippet i aktieselskabslovens § 140.

Samme mønster genfindes i lavere instanser: [H-90-16](#) om ledelsesansvar og konsulenthonorar ved aktivitetsoverdragelse og likvidation af en solcellevirksomhed (afgjort efter [selskabsloven §§ 361 og 362](#) samt [§ 221, stk. 3](#)); [BS-3534/2018-ARH](#) om erstatningsansvar for advokat og direktør ved en omstødelig virksomhedsoverdragelse; [BS-862/2011-ALB](#) om en tidligere direktørs ansvar efter en anpartsoverdragelse; og [BS-16892/2019-VLR](#) om erstatningsansvar ved virksomhedsoverdragelse forud for konkurs.

Tilsidesættelse af kapitalejernes ligestilling. Også over for aktionærerne kan bestyrelsen ifalde ansvar. I **Landsrettens dom om ulovlig kapitaludvidelse og tilsidesat fortegningsret** (dom af 9. maj 2011-) blev bestyrelsesmedlemmerne pålagt solidarisk erstatningsansvar efter [selskabsloven § 361, stk. 1](#) for en mindretalsaktionærs udvandingstab, fordi nye kapitalandele blev tegnet til en kurs markant under markedsværdien alene til fordel for majoritetsejeren. En formel bemyndigelse fra generalforsamlingen fritog ikke bestyrelsen for pligten til at varetage samtlige kapitalejeres interesser.

Beslægtet – men uden for kapitalselskabsretten – fastslog Højesteret i [BS-25027/2023-HJR](#), at en andelsboligforenings bestyrelse handlede ansvarspådragende ved at godkende en overdragelsesaftale uden at orientere sælgeren om en indhentet valuarvurdering, der ville hæve andelsværdien.

LOV

[Erstatningsansvarsloven § 25, stk. 1](#)
[Lov om finansiel virksomhed § 76](#)
[Selskabsloven § 361, stk. 1](#)
[Selskabsloven § 362](#)
[Selskabsloven § 363](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom om andelsboligforenings erstatningsansvar for manglende orientering om valuarvurdering ved salg	08.02.2024
	Højesteret · Højesterets dom om ledelsesansvar i ebh bank: Forretningsmæssigt skøn og inhabilitet	08.04.2022
	Højesteret · Erstatningsansvar ved virksomhedsoverdragelse af insolvent selskab til nærtstående ("Going Concern")	14.03.2018
	Landsretten · Dom om erstatningsansvar ved virksomhedsoverdragelse forud for konkurs	23.06.2021
	Landsretten · Erstatningsansvar for bestyrelse ved ulovlig kapitaludvidelse og tilsidesættelse af aktionærers fortegningsret	09.05.2011
	Sø- og Handelsretten · Sag om ledelsesansvar og konsulentonorar i forbindelse med aktivitetsoverdragelse og likvidation af solcellevirksomhed	18.04.2018
	Sø- og Handelsretten · Bestyrelsesmedlem dømt til at betale erstatning for illoyalitet og overførsel af aktiver til eget selskab	03.10.2006
	Byretten · Dom om erstatningsansvar for advokat og direktør ved omstødelig virksomhedsoverdragelse	27.03.2019
	Byretten · Sag om erstatningsansvar for tidligere direktør efter anpartsoverdragelse	09.01.2012

§ 4 Bemyndigelsesoverskridelse og ansvar for andres fejl: friholdelsen for ekspeditionsfejl

To spørgsmål går igen i ledelsessagerne: hvad sker der, når en intern bemyndigelsesgrænse overskrides – og hvor langt rækker ledelsens ansvar for underordnedes fejl?

Bemyndigelsesoverskridelse er ikke i sig selv ansvarspådragende. I ebh bank-sagen, [Sag 34/2020](#), havde direktøren udstedt pantebrevsgarantier for i alt 130 mio. kr., selv om hans formelle bemyndigelse var på højst 15 mio. kr., og garantierne blev ikke forelagt bestyrelsen til efterfølgende godkendelse. Højesteret frifandt ham alligevel: fonden og datterselskabet, som garantierne tilgodeså, virkede til gavn for banken, så der var ikke varetaget uvedkommende hensyn; ingen af pantebrevene var nødlidende ved udstedelsen; og de interne vurderinger understøttede, at boniteten var forsvarlig. Den overskredne bemyndigelsesgrænse indebar derfor ikke i sig selv erstatningsansvar.

Ansvar for uautoriserede dispositioner kræver, at dispositionen var uforsvarlig. I Løkken Sparekasse-sagen havde en erhvervskundechef bevilget og udbetalt et lån på 38 mio. kr. (H.J. Henriksens Vej 12) helt uden om direktøren og bestyrelsen. Højesteret formulerede betingelsen skarpt, jf. [Sag 32/2020](#):

Højesteret tiltræder, at det under alle omstændigheder er en betingelse for at pålægge A ansvar i et tilfælde som det foreliggende, hvor lånet blev ydet uden bevilling fra ham og bestyrelsen, at det var uforsvarligt af sparekassen at yde lånet.

Da ejendommen lå i byzone, var godkendt til udstykning, og lånet blev nedbragt til 18 mio. kr. i takt med udstykningen, var uforsvarligheden ikke godtgjort – og direktøren kunne dermed heller ikke gøres ansvarlig for ikke at have opdaget det skjulte lån gennem stikprøvekontrol.

Friholdelse for ekspeditionsfejl. Endelig fastslog Højesteret i [32/2020](#), at manglende deponeringsvilkår og fejl ved etablering af pant ikke kunne henføres til direktøren:

Landsretten har efter forklaringerne om arbejdsgangene i forbindelse med kontrol af etablering af sikkerheder mv. lagt til grund, at ansvaret for at sikre forsvarlig kreditopfølgning i første omgang påhvilede erhvervskundechef B. Højesteret tiltræder, at A (...) ikke kan gøres ansvarlig for de ekspeditions-mæssige fejl (...)

Det praktiske budskab er, at ledelsesmedlemmer, der loyalt disponerer på grundlag af de oplysninger, de får forelagt af en forsvarligt indrettet organisation, ikke bærer det personlige ansvar for organisationens ekspeditionsfejl. Omvendt forudsætter friholdelsen netop, at organisationen *var* forsvarligt indrettet – hvilket er bestyrelsens eget ansvar efter [selskabsloven § 115, nr. 2](#).

LOV	Lov om finansiel virksomhed § 76	Selskabsloven § 115
PRAKSIS	Højesteret · Tidligere sparekassedirektør frifundet for erstatningsansvar for tab på tre store ejendomsengagementer 02.06.2022 Højesteret · Højesterets dom om ledelsesansvar i ebh bank: Forretningsmæssigt skøn og inhabilitet 08.04.2022 Højesteret · Erstatningsansvar for bankdirektør i Løkken Sparekasse vedrørende udlånsengagementer 04.02.2021	

§ 5 Kapitalberedskab, bogføring og fortsat drift af det insolvente selskab

Hvor bankdommene handler om enkeltdispositioner, handler den store gruppe af konkursbo-sager om ledelsens forvaltning af et selskab på vej mod insolvens. Retsgrundlaget er [selskabsloven § 115, nr. 1 og 5](#) (bestyrelsen), [§ 118, stk. 1-2](#) (direktionen) og [§ 119](#) (kapitaltabsreglen).

Forarbejderne til § 115 opstiller den centrale afvejning ordret:

Det er både ledelsens ret og pligt at videreføre et selskab i finansiel krise og forsøge at overvinde denne, men ledelsen må ikke pådrage selskabet yderligere forpligtelser, som det realistisk ikke kan dække. Ledelsens ansvar for selskabets forsvarlige kapitalberedskab indebærer også et ansvar for driften og dermed en pligt til at standse dets virksomhed, når en forsvarlig videreførelse ikke længere er mulig.

Deri ligger det, praksis kalder **håbløshedstidspunktet**: fortsat drift er først ansvarspådragende fra det tidspunkt, hvor en videreførelse objektivt var udsigtsløs, og hvor fortsættelsen påførte kreditorerne yderligere tab.

Forarbejderne understreger samtidig, at vurderingen er fremadrettet og selskabsspecifik – "et kapitalselskab med stabile indtægter og begrænset investeringsbehov har således typisk brug for mindre egenkapital end et nystartet kapitalselskab" – og at høj gældsætning kun udløser ansvar, hvis det "efter en sædvanlig culpavurdering må betegnes som uagtsomt at tilrettelægge driften baseret på en høj gældsætning".

Den mest omfattende danske prøvelse af pligtkataloget er Østre Landsrets dom i [BS-15446/2020-OLR](#) om **Hesalight A/S under konkurs**. Dommen behandler ledelsens og revisors erstatningsansvar samlet og hviler på [selskabsloven §§ 115, 117, 118 og 138](#) sammenholdt med [§ 361, stk. 1](#) og [§ 363, stk. 1](#), [årsregnskabslovens § 8](#) og [§ 98 c, stk. 1](#), [revisorlovens § 16, stk. 1](#), samt lempelsesreglerne i [erstatningsansvarslovens § 24](#) og [§ 25, stk. 1](#) – med konkurslovens §§ 100 og 105 om ledelsens oplysnings- og medvirkenspligt over for kurator som ramme.

Det lovbestemte pligtsvigt er også kodificeret som kvalificeret svigt i konkurskarantænerreglerne. [Konkursloven § 157, stk. 2, nr. 6](#) opregner udtrykkeligt som groft uforsvarlig forretningsførelse:

At den pågældende gennem sine dispositioner har medvirket til en fortsættelse af driften i en længere periode efter det tidspunkt, hvor den pågældende måtte have indset, at en videreførelse af erhvervsvirksomheden ville medføre et væsentligt tab for fordringshaverne.

Bemærk skalaen: den *samme* adfærd, som efter [§ 361](#) kun kræver simpel uagtsomhed for at udløse erstatningsansvar, kræver efter [§ 157](#) at være *groft* uforsvarlig, før konkurskarantæne kan pålægges.

Ulovlige kapitalejerlån efter [selskabsloven § 210](#) er et hyppigt supplerende ansvarsgrundlag i denne sagsgruppe – som i konkurskarantænesagen [B-3-17](#) og [B-4-17](#), hvor selskabets midler bl.a. var brugt til direktørens øjenoperation, gardiner og højtalere. Erhvervsstyrelsens administrative håndhævelse af samme regelsæt prøves af Erhvervsankenævnet, jf. [24/00680](#), hvor et påbud om inddrivelse af et kapitalejerlån blev hjemvist på grund af mangelfuld sagsoplysning.

LOV

Konkursloven § 157, stk. 2

Seġskabsloven § 115

Selskabsloven § 118, stk. 1, 2

Selskabsloven § 119

Selskabsloven § 210

Årsregnskabsloven § 8

PRAKSIS

Landsretten · Landsrettens dom i sag om erstatningsansvar i Hesalight A/S konkursbo

17.03.2023

Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt tidligere ledelse i byggefirma grundet groft uforsvarlig forretningsførelse

05.07.2018

Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af påbud om inddrivelse af kapitalejerlån grundet mangelfuld sagsoplysning og vurdering

24.07.2024

Tilsynspligten kan ikke delegeres – heller ikke til en bank, en revisor eller "de andre"

Et fast tema i praksis er ledelsesmedlemmers forsøg på at henvise ansvaret videre – til den professionelle rådgiver, til den anden direktør, eller til den korte registreringsperiode.

Ekstern rådgivning fritager ikke. I [SS-3234/2009-OLR](#) stadfæstede Østre Landsret bødestraffe over en direktør og tre bestyrelsesmedlemmer i en investeringsforening, der havde overskredet placeringsgrænsen på 25 % for én emittent/koncern, efter at Totalkredit og Nykredit blev koncernforbundne. De tiltalte påberåbte sig, at foreningen samarbejdede med Danske Bank, og at bestyrelsesarbejdet var vederlagsfrit og delvist havde karakter af socialt arbejde. Landsretten afviste både frifindelse, strafbortfald efter [straffeloven § 83](#) og strafnedsættelse efter [§ 82](#): direktøren havde det daglige kontrolansvar, bestyrelsen tilsynsansvaret, og ansvaret for at overholde placeringsreglerne kunne hverken delegeres til en bank via uformel mailkorrespondance eller bortfalde, fordi hvervet var ulønnet.

Registreringen som ledelsesmedlem forpligter. Sø- og Handelsretten udtrykte det direkte i B-3-17 og B-4-17:

Uanset Sagsøgte 1's forklaring om, at det var Person 1, der stod for den reelle ledelse af selskabet, lægger retten til grund, at både Sagsøgte 1 og Sagsøgte 2 accepterede registreringerne som direktør, og de havde derfor begge ansvaret for opfyldelse af de pligter, som påhviler ledelsen i medfør af lovgivningen.

Den, der lader sig registrere, bærer pligterne – også selv om vedkommende kun var registreret i 43 dage, og også selv om en anden reelt trak i trådene. Omvendt fanger [konkursloven § 157, stk. 2, nr. 4 og 5](#) både stråmanden og den, der reelt udøver ledelsesbeføjelser uden at være registreret.

Bestyrelsens kontrol med direktionen. [Selskabsloven § 115, nr. 4](#) – pligten til at påse, at direktionen udøver sit hverv behørigt – er efter forarbejderne netop "en kodificering af den gældende retspraksis på området, som bygger på, at det er bestyrelsen, der ansætter og afskediger direktionen". Bestyrelsens evne til at opfylde sin tilsynspligt afhænger ifølge forarbejderne af informationskvaliteten fra direktionen, og "det er i den forbindelse en opgave for bestyrelsen at sikre sig et tilstrækkeligt rapporteringssystem". Bestyrelsen kan altså ikke undskylde sig med, at den ikke fik oplysningerne – at sikre, at oplysningerne kommer, er selv en bestyrelsespligt.

Den strafferetlige parallel. Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om strafansvar for juridiske personer, fastlægger anklagemyndighedens linje:

Har ledelsen af den juridiske person eller en overordnet ansat, herunder direktøren, handlet forsætligt eller udvist grov uagtsomhed, skal tiltalen foruden imod den juridiske person som udgangspunkt rejses mod den eller de personligt ansvarlige.

Meddelelsen præciserer samtidig, at det forhold, at den daglige leder eventuelt ejer selskabet fuldt ud, i princippet ikke påvirker den strafferetlige bedømmelse – heller ikke selv om selskabet efterfølgende er gået konkurs.

LOV	Konkursloven § 157, stk. 2	Selskabsloven § 115	Straffeloven § 82	Straffeloven § 83
PRAKSIS	Landsretten · Landsrettens dom i sag om overtrædelse af lov om investeringsforeninger Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt tidligere ledelse i byggefirma grundet groft uforsvarlig forretningsførelse			23.02.2010 05.07.2018

§ 7 Lempelse, solidarisk hæftelse og regres efter selskabsloven § 363 og erstatningsansvarsloven § 24

Er ansvarsgrundlaget først fastslået, forskydes kampen til erstatningens størrelse. To lempelsesregler spiller sammen.

[Selskabsloven § 363, stk. 1](#) er den selskabsretlige lempelsesregel:

Erstatning efter §§ 361 og 362 kan nedsættes, når dette findes rimeligt under hensyn til skyldgraden, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt.

[§ 363, stk. 2](#) fastslår, at flere samtidig erstatningspligtige hæfter **solidarisk**, at den, hvis ansvar er lempet, dog kun hæfter med det nedsatte beløb, og at der er indbyrdes regres efter skyldgrad. Konsekvensen er praktisk vigtig: konkursboet kan søge hele tabet hos det ene bestyrelsesmedlem med forsikring eller formue – den interne fordeling er de sagsøgte eget problem.

Hertil kommer den almindelige lempelsesregel i [erstatningsansvarsloven § 24, stk. 1](#), hvorefter ansvaret kan nedsættes eller bortfalde, "når ansvaret vil virke urimeligt tyngende for den erstatningsansvarlige, eller når ganske særlige omstændigheder i øvrigt gør det rimeligt". I ledelsessager er de afgørende momenter i afvejningen skadens størrelse (ofte to cifrede millionbeløb), ansvarsbeskaffenhed, skadevolderens forhold og **foreliggende forsikringer** – i praksis bestyrelsesansvarsforsikringen, hvis dækningssum ofte bliver det reelle loft over erstatningen.

Begge regler indgik i Højesterets dom af 1. december 2022 om erstatningsansvar for tidligere ledelsesmedlemmer i et pengeinstitut, [BS-241/2017-HJR](#), der udtrykkeligt bygger på [selskabsloven § 363](#) og [erstatningsansvarsloven § 24](#) – og som tillige måtte forholde sig til, at et ledelsesmedlem var afgået ved døden under sagen, jf. dødsboskiftelovens § 18. Også Hesalight-dommen, [BS-15446/2020-OLR](#), anvender [erstatningsansvarslovens §§ 24 og 25](#).

Lempelse afvises ved forsæt og egen vinding. I [H 41-98](#) afviste Sø- og Handelsretten enhver nedsættelse efter den dagældende aktieselskabslovs § 143 og erstatningsansvarslovens §§ 23-24, netop fordi

bestyrelsesmedlemmet havde handlet forsætligt og skaffet sig selv en tilsvarende vinding. Lempelsesreglerne er med andre ord til for den uagtsomme – ikke for den illoyale.

LOV

Erstatningsansvarsloven § 24, stk. 1

Selskabsloven § 361

Selskabsloven § 362

Selskabsloven § 363, stk. 1, 2

PRAKSIS **Højesteret** · Højesterets dom i sag om erstatningsansvar for tidligere ledelsesmedlemmer i Bank 1 01.12.2022
Landsretten · Landsrettens dom i sag om erstatningsansvar i Hesalight A/S konkursbo 17.03.2023
Sø- og Handelsretten · Bestyrelsesmedlem dømt til at betale erstatning for illoyalitet og overførsel af aktiver til eget selskab 03.10.2006

§ 8 Konkurskarantæne og ledelsesforbud – den supplerende, men skarpere sanktion

Ved siden af erstatningsansvaret står konkurskarantænen efter [konkursloven § 157, stk. 1](#), der kan pålægges den, der senere end 1 år før fristdagen har deltaget i ledelsen af skyldnerens erhvervsvirksomhed, og som i perioden har udvist **groft uforsvarlig forretningsførelse**. Kvalifikationskravet er dermed væsentligt højere end den simple uagtsomhed, der rækker efter [selskabsloven § 361](#). Sanktionen er heller ikke erstatning, men et forbud mod at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed – typisk i 2 år, jf. [§ 158, stk. 1](#).

[§ 157, stk. 2](#) opregner de typetilfælde, der i almindelighed anses for groft uforsvarlige – væsentlig tilsidesættelse af skatte-, told- og afgiftslovgivningen (nr. 1), af bogførings- og regnskabsreglerne (nr. 2), ikke forretningsmæssigt begrundede dispositioner der reducerer aktivmassen (nr. 3), stråmandskonstruktioner (nr. 4 og 5) og fortsat drift efter håbløshedstidspunktet (nr. 6).

Sø- og Handelsrettens praksis viser mønstret:

Sag	Forhold	Udfald
B-3-17 og B-4-17	Byggefirma: manglende bogføringsmateriale, forsvundne aktiver for over 2,5 mio. kr., ulovlige kapitalejerlån på mindst 290.000 kr., momsgæld steget med over 500.000 kr.	Konkurskarantæne i 2 år til begge
B-21-14 og B-73-14	Ledelsesansvar ved virksomhedsoverdragelse og bogføringsmangler; selskabsloven §§ 118 og 210 , bogføringsloven og straffeloven § 283 inddraget	Konkurskarantænesag
B-143-17 og B-144-17	Vagtselskab: groft uforsvarlig forretningsførelse, bogføringslovens §§ 6 og 10	Konkurskarantænesag

Et beslægtet, men selvstændigt instrument er rettighedsfrakendelsen efter [straffeloven § 79](#). Rækkevidden af et sådant forbud blev prøvet i [SS-16214/2022-KBH](#), hvor tiltalte blev frifundet for overtrædelse af en rettighedsfrakendelse ved udøvelse af ledelsesopgaver.

Konkurskarantæne som selvstændigt emne – kurators indstilling, sagens indledning, karantænenes varighed og virkning – behandles udførligt i praksisoversigten om [konkurskarantæne](#). Fordringsanmeldelse og omstødelse i konkursboet behandles i praksisoversigten om [konkurs](#).

LOV

Konkursloven § 157, stk. 1, 2

Konkursloven § 158, stk. 1

Selskabsloven § 210

Straffeloven § 79

PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt tidligere ledelse i byggefirma grundet groft uforsvarlig forretningsførelse	05.07.2018
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantænesag vedrørende ledelsesansvar og groft uforsvarlig forretningsførelse i vagtselskab	16.03.2018
	Sø- og Handelsretten · Dom om konkurskarantæne: Vurdering af ledelsesansvar ved virksomhedsoverdragelse og bogføringsmangler	22.01.2016
	Byretten · Frifindelse for overtrædelse af rettighedsfrakendelse ved udøvelse af ledelsesopgaver	10.02.2023

Tab, årsagssammenhæng og procesrisiko: hvorfor så få ledelsessager vindes

Ansvarsgrundlaget er kun det første af fire led. Sagsøgeren skal også bevise et **tab**, **årsagsforbindelse** og **påregnelighed** – og det er ofte her, sagerne falder.

I [BS-39280/2020-KBH](#) fandt Københavns Byret, at et revisionsfirma **havde** handlet ansvarspådragende ved at registrere selskabskapitalen som indbetalt "kontant i pengeinstitut", selv om den stod på en advokats klientkonto, og ved ikke at fremskaffe dokumentationen, hvilket førte til tvangsopløsning efter [selskabsloven § 226](#), jf. [§ 17, stk. 2](#). Alligevel blev revisionsfirmaet frifundet:

Efter indholdet af den af Sagsøger 2 udarbejdede resultatopgørelse af 10. oktober 2019 med balance, sammenholdt med kurators redegørelse efter konkurslovens § 125, stk. 4, finder retten, at anpartsselskabets økonomiske stilling den 10. oktober 2019 var af en sådan karakter, at det ikke er godtgjort, at der er årsagsforbindelse mellem revisionsfirmaets fejl og det påståede tab.

Dommen illustrerer den generelle vanskelighed i insolvenssager: når selskabet i forvejen var nødlidende, er det svært at godtgøre, at netop ledelsens (eller rådgiverens) fejl forårsagede tabet.

Hertil kommer **procesrisikoen**. I Løkken Sparekasse-sagen blev Finansiell Stabilitet pålagt at betale 1.750.000 kr. i sagsomkostninger til statskassen efter frifindelsen, jf. [32/2020](#). I ebh bank-sagen, [Sag 34/2020](#), blev Finansiell Stabilitet – trods delvis medhold på ca. 2 mio. kr. – pålagt 3.000.000 kr. i sagsomkostninger til statskassen samt 76.294,66 kr. til den sagsøgte direktør. Når et krav på 100 mio. kr. reduceres til 2 mio. kr., ender sagsøgeren altså reelt med et underskud.

Selv de processuelle forspil er tunge. Massesøgsmålene mod Danske Bank A/S – hvor ca. 645 aktionærer har rejst erstatningskrav på i alt ca. 13,2 mia. kr. som følge af påståede overtrædelser af hvidvasklovgivningen i den estiske filial – blev i [BS-8212/2021-HJR](#) berostillet i byretten på udfaldet af prøvesager ved landsretten, ligesom Østre Landsret i [BS-33408/2020-OLR](#) afviste at henvise yderligere 38 sager. Finanstilsynets egne tilsynsreaktioner mod ledelsen – påbud og fit & proper-vurderinger – behandles særskilt i praksisoversigten om [Finanstilsynets afgørelser](#) og om [hvidvasktilsyn](#).

Endelig kan tabet i selskabsretlige overdragelsessager kræve egentlig værdiansættelse – som i [BS-30905/2023-OLR](#), hvor landsretten stadfæstede en dom om erstatningsansvar ved overdragelse af selskabsandele og fastsættelse af selskabsværdien.

LOV

Selskabsloven § 17, stk. 2

Selskabsloven § 226

Selskabsloven § 361, stk. 1

PRAKSIS	Højesteret · Tidligere sparekassedirektør frifundet for erstatningsansvar for tab på tre store ejendomsengagementer	02.06.2022
	Højesteret · Højesterets dom om ledelsesansvar i ebh bank: Forretningsmæssigt skøn og inhabilitet	08.04.2022
	Højesteret · Højesterets kendelse om henvisning og udsættelse af sager vedrørende Danske Banks ansvar for overtrædelser af hvidvasklovgivningen	29.06.2021
	Landsretten · Landsret stadfæster dom om erstatningsansvar ved overdragelse af selskabsandele og fastsættelse af selskabsværdi	25.03.2025
	Byretten · Sag om rådgiveransvar ved oprettelse af anpartsselskab	17.12.2021

§ 10 Ansvarsgennembrud og grænsen til kapitalejerens ansvar

Ledelsesansvaret skal holdes adskilt fra spørgsmålet om, hvornår **kapitalejeren** hæfter. Udgangspunktet i kapitalselskabsretten er den begrænsede hæftelse, og dansk ret anerkender kun i helt ekstraordinære tilfælde et egentligt ansvarsgennembrud. Højesteret tog stilling til personlig hæftelse for aktionærer i et konkursramt selskab i [BS-65/2007-HJR](#).

Selskabsloven indeholder dog en selvstændig – og strengere – ansvarsnorm for kapitalejere i [§ 362, stk. 1](#):

En kapitalejer skal erstatte tab, som den pågældende forsætligt eller groft uagtsomt har tilføjet selskabet, andre kapitalejere eller tredjemand.

Bemærk tilregnelseskrevet: hvor ledelsen efter [§ 361](#) hæfter allerede ved **simpel uagtsomhed**, kræver kapitalejeransvaret efter [§ 362](#) **forsæt eller grov uagtsomhed**. Det er en bevidst asymmetri: ledelseshvervet indebærer en handlepligt over for selskabet, mens ejerskabet som udgangspunkt ikke gør.

I praksis flyder rollerne dog ofte sammen – i ejerledede selskaber er direktøren og eneanpartshaveren samme person. Sø- og Handelsretten lagde netop vægt på dobbeltrollen i [H 41-98](#), hvor den ansvarlige var "bestyrelsesmedlem og betydende aktionær". Og [§ 362, stk. 2 og 3](#) giver retten mulighed for at tilpligte en skadevoldende kapitalejer at indløse eller sælge kapitalandele, hvis der er fare for fortsat misbrug – et instrument, der supplerer erstatningskravet ved vedvarende illoyalitet.

LOV	Selskabsloven § 361, stk. 1	Selskabsloven § 362, stk. 1, 2, 3
PRAKSIS	Højesteret · Højesteretsdom om personlig hæftelse for aktionærer i konkursramt selskab	26.03.2009
	Sø- og Handelsretten · Bestyrelsesmedlem dømt til at betale erstatning for illoyalitet og overførsel af aktiver til eget selskab	03.10.2006

§ 11 Sammenfatning: hvor grænsen faktisk går

Praksis tegner et forholdsvis skarpt billede, som kan sammenfattes i fire trin.

1. Normen er culpa – hverken mere eller mindre. [Selskabsloven § 361](#) indfører ingen skærpet professionsnorm, og forarbejderne til [§ 115](#) understreger udtrykkeligt, at pligtkataloget ikke skærper ansvaret over for kreditorerne. Højesteret har konsekvent afvist at gøre efterrationalisering til ansvarsgrundlag.

2. Det forretningsmæssige skøn er reelt fredet – så længe det er forretningsmæssigt. Capinordic-, Eik Bank-, ebh bank- og Løkken Sparekasse-dommene viser en meget høj tærskel. Selv en direktør, der overskred sin bemyndigelse med en faktor otte ([Sag 34/2020](#)), og en direktør, hvis organisation udbetalte 38 mio. kr. uden

bevilling (32/2020), blev frifundet, fordi dispositionerne ikke var *objektivt uforsvarlige*, og fordi der ikke var varetaget uvedkommende hensyn.

3. Interessekonflikten er den skarpe grænse. Den samme Højesteret, der frifandt ebh banks direktør for 100 mio. kr., dømte ham for godt 2 mio. kr., da han uden bestyrelsens godkendelse lod banken tilbagekøbe et pantebrev fra hustruens selskab i strid med § 76 i lov om finansiel virksomhed. Tilsvarende pålægger Sag 154/2017 ledelsen en udvidet forpligtelse til at sikre markedsmæssige vilkår, når et nødlidende selskabs virksomhed overdrages til ledelsens nærtstående. Uvedkommende hensyn, inhabilitet og nærtstående-transaktioner er dér, hvor friholdelsen ophører.

4. Insolvensfasen er ledelsens farligste. Pligten til at sikre et forsvarligt kapitalberedskab (§ 115, nr. 5 og § 118, stk. 2), til at føre lovlig bogføring og til at indkalde generalforsamling ved kapitaltab (§ 119) er de bestemmelser, konkursboerne rutinemæssigt bygger på – jf. *Hesalight-dommen*. Forarbejderne fastslår, at ledelsen har både ret og pligt til at forsøge at redde et kriseramte selskab, men at der indtræder en **pligt til at standse virksomheden, når en forsvarlig videreførelse ikke længere er mulig**. Overskrides det punkt, kan ledelsen ifalde erstatningsansvar for kreditorernes yderligere tab – og ved *grov* uforsvarlighed tillige konkurskarantæne efter konkursloven § 157, stk. 2, nr. 6.

For den praktiserende rådgiver følger tre konkrete anbefalinger af praksis: (i) dokumentér beslutningsgrundlaget – det er "rimeligt beslutningsgrundlag", ikke resultatet, der bedømmes; (ii) før enhver disposition med interessekonflikt til bestyrelsens godkendelse og lad den fremgå af protokollen; og (iii) fastlæg og journaliser løbende vurderingen af kapitalberedskabet, så håbløshedstidspunktet kan dokumenteres – af ledelsen, ikke af kurator.

LOV	Konkursloven § 157, stk. 2	Lov om finansiel virksomhed § 76	Selskabsloven § 115
	Selskabsloven § 118, stk. 2	Selskabsloven § 119	Selskabsloven § 361, stk. 1
PRAKSIS	Højesteret · Tidligere sparekassedirektør frifundet for erstatningsansvar for tab på tre store ejendomsengagementer		02.06.2022
	Højesteret · Højesterets dom om ledelsesansvar i ebh bank: Forretningsmæssigt skøn og inhabilitet		08.04.2022
	Højesteret · Højesterets frifindelse af ledelsen i Eik Bank Danmark for tab på ejendomsengagementer		22.06.2020
	Højesteret · Erstatningsansvar ved virksomhedsoverdragelse af insolvent selskab til nærtstående ("Going Concern")		14.03.2018
	Landsretten · Landsrettens dom i sag om erstatningsansvar i Hesalight A/S konkursbo		17.03.2023

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Erstatningsansvarsloven § 24	stk. 1	Konkursloven § 157	stk. 1, 2
Lov om finansiel virksomhed § 76		Selskabsloven § 115	
Selskabsloven § 118	stk. 1, 2	Selskabsloven § 119	
Selskabsloven § 361	stk. 1	Selskabsloven § 363	stk. 1, 2

MATERIALE Citerede afgørelser

31 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

10

08.02.2024	Højesterets dom om andelsboligforenings erstatningsansvar for manglende orientering om valuarvurdering ved salg	bs-25027-2023-hjr
01.12.2022	Højesterets dom i sag om erstatningsansvar for tidligere ledelsesmedlemmer i Bank 1	2367-2825
02.06.2022	Tidligere sparekassedirektør frifundet for erstatningsansvar for tab på tre store ejendomsengagementer	2261-2692
08.04.2022	Højesterets dom om ledelsesansvar i ebh bank: Forretningsmæssigt skøn og inhabilitet	34-2020
29.06.2021	Højesterets kendelse om henvisning og udsættelse af sager vedrørende Danske Banks ansvar for overtrædelser af hvidvasklovgivningen	5485-6572
04.02.2021	Erstatningsansvar for bankdirektør i Løkken Sparekasse vedrørende udlånsengagementer	33-2020
22.06.2020	Højesterets frifindelse af ledelsen i Eik Bank Danmark for tab på ejendomsengagementer	209-2018- og-214-2018
14.03.2018	Erstatningsansvar ved virksomhedsoverdragelse af insolvent selskab til nærtstående ("Going Concern")	154-2017
07.02.2013	Personligt erstatningsansvar for bestyrelsesmedlemmer i en grundejerforening vedrørende sagsomkostninger	52-2011
26.03.2009	Højesteretsdom om personlig hæftelse for aktionærer i konkursramt selskab	3754-4507

LANDSRET TEN · ANKEINSTANS

5

25.03.2025	Landsret stadfæster dom om erstatningsansvar ved overdragelse af selskabsandele og fastsættelse af selskabsværdi	9808-11466
17.03.2023	Landsrettens dom i sag om erstatningsansvar i Hesalight A/S konkursbo	2997-3547
23.06.2021	Dom om erstatningsansvar ved virksomhedsoverdragelse forud for konkurs	1459-1770
09.05.2011	Erstatningsansvar for bestyrelse ved ulovlig kapitaludvidelse og tilsidesættelse af aktionærers fortegningsret	
23.02.2010	Landsrettens dom i sag om overtrædelse af lov om investeringsforeninger	2591-3087

SØ- OG HANDELSRET TEN · SPECIALRET

5

05.07.2018	Konkurskarantæne pålagt tidligere ledelse i byggefirma grundet groft uforsvarlig forretningsførelse	B-3-17 og B-4-17
18.04.2018	Sag om ledelsesansvar og konsulentonorar i forbindelse med aktivitetsoverdragelse og likvidation af solcellevirksomhed	H-90-16
16.03.2018	Konkurskarantænesag vedrørende ledelsesansvar og groft uforsvarlig forretningsførelse i vagtselskab	B-143-17 og B-144-17
22.01.2016	Dom om konkurskarantæne: Vurdering af ledelsesansvar ved virksomhedsoverdragelse og bogføringsmangler	B-21-14 og B-73-14

03.10.2006	Bestyrelsesmedlem dømt til at betale erstatning for illoyalitet og overførsel af aktiver til eget selskab	H 41-98
------------	---	---------

BYRET TEN · FØRSTE INSTANS	5
----------------------------	---

10.02.2023	Frifindelse for overtrædelse af rettighedsfrakendelse ved udøvelse af ledelsesopgaver	3510-4177
17.12.2021	Sag om rådgiveransvar ved oprettelse af anpartsselskab	1209-1464
27.03.2019	Dom om erstatningsansvar for advokat og direktør ved omstødelig virksomhedsoverdragelse	1207-1462
09.01.2012	Sag om erstatningsansvar for tidligere direktør efter anpartsoverdragelse	1797-2148
22.12.2009	Afgørelse om henvisning til Østre Landsret i sag om erstatningsansvar efter IT Factory konkurs	2417-2886

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS	5
---	---

17.12.2024	Annullering af kontrolafgift ved tastefejl i registreringsnummer ved ANPR-betaling	park-4507
06.12.2023	Annullering af parkeringsafgift ved RO's Torv grundet fejlindtastet nummerplade i betalingsautomat	park-2886
04.12.2023	Tvist om ankomsttidspunkt og tidsforbrug ved parkering i Aalborg	park-3547
31.07.2023	Afvisning af klage over kontrolafgift på midlertidig parkeringsplads grundet erhvervmæssig brug	park-3087
17.03.2023	Kontrolafgift for parkering med trailer uden for opmærket bås i forbindelse med flytning	park-2825

ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS	1
--	---

24.07.2024	Hjemvisning af påbud om inddrivelse af kapitalejerlån grundet mangelfuld sagsoplysning og vurdering	24/00680
------------	---	----------

03

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over frivillig likvidation og opløsning ved betalingserklæring

Solvent afvikling af kapitalselskaber efter selskabsloven kapitel 14

Version 2 · Opdateret 6. sep. 2026 · 32 afgørelser · 1997-2025

[Læs online](#)**INTRODUKTION**

Et solvent kapitalselskab kan afvikles ad to spor: den fulde frivillige likvidation efter selskabsloven §§ 217-224 med likvidator, proklama og likvidationsregnskab, eller den forenkledede opløsning ved betalingserklæring efter [selskabsloven § 216](#), hvor kapitalejerne selv afvikler selskabet mod at påtage sig personlig, solidarisk og ubegrænset hæftelse for al gæld, der bestod ved erklæringens afgivelse. Praksis viser to skarpe hovedlinjer: Erhvervsstyrelsen og Erhvervsankenævnet håndhæver § 216's 2-ugers-frist som en absolut regel uden dispensationsadgang, og Højesteret har i sag 186/2017 fastslået, at kapitalejeren succederer i selskabets forpligtelser – med den konsekvens, at selskabets egne forældelsesregler, herunder 10-årsfristen for pengelån, følger med over på den personlige hæftelse. Oversigten dækker alene den solvente afvikling; insolvensbehandling hører under [konkurs](#) og [rekonstruktion](#).

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Opløsning ved betalingserklæring forudsætter, at samtlige kapitalejere erklærer, at al gæld – forfalden som uforfalden – er betalt; erklæringen skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter underskrivelsen og være vedlagt en erklæring fra Skatteforvaltningen om, at der ikke foreligger skatte- og afgiftskrav.
- 02** 2-ugers-fristen i selskabsloven § 216, stk. 2, er absolut; Erhvervsankenævnet har i både 20/10481 og 24/04260 fastslået, at der ikke er hjemmel til dispensation – hverken ved ferie, COVID-19, postgang eller systemproblemer.
- 03** Anmeldelse af opløsning ved betalingserklæring skal ske digitalt via [virk.dk](#); fysisk post afbryder ikke fristen, og ansvaret for korrekt indsendelse påhviler anmelderen.
- 04** Erhvervsstyrelsens administrative praksis kræver, at skatteerklæringen har aktualitetsværdi; erklæringer ældre end 3 måneder accepteres ikke.
- 05** Kapitalejere, der afgiver betalingserklæring, succederer i selskabets forpligtelser over for kreditorerne – selskabets forældelsesregler følger med, så et krav udsprunget af et pengelån forældes efter 10 år, ikke 3 (Højesteret, sag 186/2017).

- 06** Hæftelsen efter § 216, stk. 4, er direkte og ikke subsidær; den kan ikke sidestilles med kaution, og forældelseslovens § 11 finder derfor ikke anvendelse.
-
- 07** Den personlige hæftelse omfatter også skatte- og afgiftskrav, der først konstateres efter erklæringens afgivelse, fx som følge af en ændret skatteansættelse – Skattestyrelsens betalingserklæring afgives med forbehold for senere revision og er ikke en skattekvittance.
-
- 08** Kapitalejeren, der hæfter efter § 216, stk. 4, har en væsentlig, direkte og individuel retlig interesse i skatteansættelsen af det opløste selskab og er derfor klageberettiget.
-
- 09** Proklamaet efter § 221 er ikke præklusivt; 3-måneders-fristen er alene en ordensforskrift, der giver likvidator mulighed for at tilrettelægge afviklingen, og for sent anmeldte krav dækkes af midler, der endnu ikke er udloddet.
-
- 10** Bestrider likvidator et anmeldt krav, skal kreditor underrettes ved anbefalet brev eller tilsvarende dokumenterbar meddelelsesform og oplyses om, at spørgsmålet skal indbringes for skifteretten inden 4 uger fra afsendelsen.
-
- 11** Udlodning af likvidationsprovenu må først ske efter proklamafristens udløb og efter betaling af kendte kreditorer; a conto-udlodning kræver, at kravene er indfriet eller at der er stillet betryggende sikkerhed i form af bankgaranti eller tilsvarende.
-
- 12** Foretager likvidator a conto-udlodning uden at betingelserne er opfyldt, kan likvidator ifalde erstatningsansvar efter de almindelige ledelsesansvarsregler, og kapitalejerne kan pålægges tilbagebetalingspligt efter § 194.
-
- 13** Finder likvidator, at likvidationen ikke vil give fuld dækning til kreditorerne, skal likvidator indgive begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs, jf. § 233, stk. 2.
-
- 14** Adgangen til at beslutte frivillig likvidation ophører, når Erhvervsstyrelsen har anmodet skifteretten om tvangsopløsning; herefter kan afviklingen kun afbrydes ved genoptagelse efter § 232.
-
- 15** Et selskab, der er slettet efter § 216 eller efter afsluttet likvidation, har ingen partshabilitet; krav fra eller mod boet forudsætter reassumption ved skifteretten efter § 235.
-
- 16** Reassumption forudsætter en særlig anledning – typisk at der er fremkommet aktiver, som ikke indgik i bobehandlingen, eller at en overset formalitet skal berigtiges; der kræves ikke proklama ved reassumption.
-
- 17** Likvidationsprovenu udloddet i det kalenderår, hvor selskabet endeligt opløses, beskattes som aktieavance, mens udlodninger i tidligere år som udgangspunkt beskattes som udbytte, jf. ligningsloven § 16 A, stk. 2 og 3.
-
- 18** Det solidariske ansvar for selskabsskat efter selskabsskatteloven § 33 gælder aktionærer og likvidator, men finder efter bestemmelsens sidste punktum ikke anvendelse ved opløsning efter selskabsloven § 216 – her er hjemlen i stedet § 216, stk. 4.
-

§ 1 To spor til solvent afvikling: likvidation eller betalingserklæring

Selskabslovens kapitel 14 rummer to selvstændige modeller for afvikling af et **solvent** kapitalselskab. Hovedreglen er den frivillige likvidation, hvor generalforsamlingen efter [selskabsloven § 217, stk. 1](#) træffer beslutning om opløsning, og hvor en likvidator gennemfører afviklingen med proklama, betaling af kreditorer, udlodning af likvidationsprovenu og aflæggelse af likvidationsregnskab. Alternativet er den forenklede model i [§ 216](#), hvor kapitalejerne selv realiserer aktiverne og betaler gælden, hvorefter de over for Erhvervsstyrelsen erklærer, at al gæld er betalt.

Afgrænsningen til insolvensretten er skarp. Som det fremgår af lovforarbejderne til [§ 217](#):

Likvidation efter reglerne i aktie- og anpartsselskabslovene er rettet mod afvikling af solvente selskaber, idet insolvente selskaber afvikles efter konkurslovens regler. En anmeldelse om likvidation af et insolvent selskab kan ikke registreres i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Forarbejderne anerkender dog, at grænsen ikke altid er klar på beslutningstidspunktet, og at det "som oftest vil være en fordel at fastholde selskabets afvikling inden for det likvidationsretlige regelsæt" – likvidator kan derfor inden for en snæver tidsramme undersøge, om der kan opnås en forhandlingsløsning med kreditorerne. Viser det sig ikke muligt, indtræder pligten i [§ 233, stk. 2](#) til at indgive konkurs- eller rekonstruktionsbegæring.

Hele kapitlets systematik hviler på et kreditorbeskyttelseshensyn, der går tilbage til aktieselskabslovgivningens ældre regler om likvidation, proklama og genoptagelse, jf. [Betænkning nr. 362/1964 om revision af aktieselskabslovgivningen, s. 43](#), hvor forgængerbestemmelserne til de nugældende §§ 221, 224 og 235 findes samlet. Erklæringsopløsningen har en yngre historie: den blev indført i anpartsselskabsloven i 1996 som led i forenklingsbestræbelserne beskrevet i [Betænkning nr. 1251/1993 om forenkling af anpartsselskabsloven](#) og udvidet til aktieselskaber i 2006. Forarbejderne til [§ 216](#) konstaterer, at "erfaringerne siden indførelsen i anpartsselskabsloven i 1996 har vist, at denne erklæringsopløsning dækker et behov for en simpel afvikling af selskaber, hvor de økonomiske forhold tillader det".

LOV

[Selskabsloven § 216](#)[Selskabsloven § 217, stk. 1](#)[Selskabsloven § 233, stk. 2](#)

§ 2 Generalforsamlingens beslutning, flertalskrav og valg af likvidator

Beslutningen om frivillig opløsning ved likvidation træffes af generalforsamlingen, jf. [§ 217, stk. 1](#). Flertalskravet er efter [§ 217, stk. 2](#) som udgangspunkt det samme som for vedtægtsændringer, dvs. mindst 2/3 af såvel de afgivne stemmer som af den repræsenterede selskabskapital, jf. [§ 106, stk. 1](#). Er opløsningen derimod **påbudt** i lovgivningen, i vedtægterne eller af Erhvervsstyrelsen, er kravet blot simpelt flertal efter [§ 105](#). Forarbejderne forklarer, at stk. 2 samler reglerne for aktie- og anpartsselskaber, fordi den tidligere forskel i majoritetskravene bortfaldt med de nye §§ 105-106.

Generalforsamlingen vælger herefter en eller flere likvidatorer, jf. [§ 218, stk. 1](#). En vigtig minoritetsbeskyttelse ligger i [§ 218, stk. 2](#): kapitalejere, der ejer **mindst 25 pct.** af selskabskapitalen, har ret til på generalforsamlingen at vælge en medlikvidator, som skal gennemføre likvidationen sammen med de øvrige valgte. I perioden fra

opløsningsbeslutningen og frem til valget af likvidator er ledelsens dispositioner underlagt begrænsningen i § 229, stk. 1.

Minoritetsrettigheder på generalforsamlingen forudsætter dog, at ejerandelen kan dokumenteres.

Erhvervsankenævnet stadfæstede i 21/04258 Erhvervsstyrelsens afslag på at udpege en minoritetsrevisor efter § 144, stk. 3, fordi der var reel uenighed om, hvorvidt klageren ejede den krævede tiendedel af kapitalen.

Styrelsen udtalte:

Det er Erhvervsstyrelsen opfattelse på baggrund af sagens stilling, at ingen af sagens parter har indgivet entydig dokumentation for adkomsten til selskabet, samt at en afgørelse af tvisten vedrørende adkomsten til selskabet henhører under domstolene, da en afklaring af ejerforholdene vil kræve en nærmere bevisvurdering m.v., hvilket falder uden for Erhvervsstyrelsens kompetence.

Samme betragtning må gælde for 25 pct.-reglen i § 218, stk. 2: er ejerforholdene omtvistede, kan Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed ikke afgøre spørgsmålet, og minoritetens ret må afklares ved domstolene. Om beslægtede aktionærtvister se [aktionærkonflikt](#).

LOV

Selskabsloven § 105

Selskabsloven § 106, stk. 1

Selskabsloven § 217, stk. 1, 2

Selskabsloven § 218, stk. 1, 2

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på udpegning af minoritetsrevisor grundet tvivl om ejerforhold

15.03.2022

§ 3 Likvidators retsstilling, anmeldelsespligt og registreringsspærren

Likvidator træder i ledelsens sted, jf. § 219, stk. 1, og lovens bestemmelser om selskabets ledelse finder med de fornødne tilpasninger anvendelse. Det følger direkte af forarbejderne til § 217, at "likvidator er i sin opgavevaretagelse underlagt de samme ansvarsregler, som gælder for et selskabs ledelse" – dvs. culpaansvaret i § 361, stk. 1, der behandles selvstændigt under [bestyrelsesansvar](#). Likvidator kan til enhver tid afsættes af den, der har valgt eller udpeget den pågældende, jf. § 219, stk. 2. Ved tvangsopløsning, hvor likvidator er udpeget af skifteretten, er adgangen til afsættelse langt snævrere: i [SKS-1950/2022-SHR](#) blev en anmodning om afsættelse af likvidator i en tvangsopløsningssag ikke imødekommet.

Regnskabs- og revisionspligten består uændret under likvidationen, jf. § 219, stk. 3. Skattemæssigt gælder tilsvarende, at "likvidationens indtræden medfører ikke nogen ændring i selskabets skattepligt og pligt til på normal måde at opgøre og oplyse sin skattepligtige indkomst, herunder ved salg af aktiver", jf. Den juridiske vejledning afsnit [C.D.1.5.1.2](#).

Likvidator skal sikre, at beslutningen om at træde i likvidation anmeldes til Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter, at den er truffet, jf. § 220, stk. 1. Anmeldelsen skal efter [anmeldelsesbekendtgørelsen § 23](#) vedlægges dokumentation for beslutningens lovlige vedtagelse (protokoludskrift). Selskabet beholder sit navn med tilføjelsen »i likvidation«, jf. § 220, stk. 2.

Særligt praktisk vigtig er **registreringsspærren** i § 220, stk. 3: når der er truffet beslutning om likvidation, kan der ikke længere træffes beslutning om ændring af de registrerede forhold. Kun en udtømmende liste af undtagelser er tilbage – bl.a. ændring af likvidator, ændring af revisor, kapitalforhøjelser, ændring af hjemstedsadressen til likvidators adresse, genoptagelse efter § 231 samt fusion og spaltning på nærmere angivne betingelser. Spærren skal sikre, at selskabet under afviklingen ikke ændrer karakter til skade for kreditorerne.

LOV

Selskabsloven § 219, stk. 1-3

Selskabsloven § 220, stk. 1-3

Selskabsloven § 361, stk. 1

PRAKSIS

Sø- og Handelsretten · Højesterets kendelse i tvangsopløsningssag: Anmodning om afsættelse af likvidator ikke imødekommet

20.12.2023

§ 4 Proklama efter § 221: ikke præklusivt, men en ordensforskrift med skarpe frister

Ved registreringen og offentliggørelsen af likvidationsbeslutningen genereres automatisk et proklama, hvor kreditorerne opfordres til at anmelde deres krav til likvidator senest 3 måneder fra offentliggørelsen, jf. § 221, stk. 1. Likvidator skal **samtidig** give alle selskabets kendte kreditorer særskilt meddelelse om beslutningen.

Det helt centrale – og ofte oversete – punkt er, at proklamaet **ikke er præklusivt**. Forarbejderne udtrykker det utvetydigt:

Proklamaet er ikke præklusivt. Da proklamaet ikke er præklusivt, kan 3-måneders fristen alene betragtes som en ordensforskrift således, at likvidator kan tilrettelægge afvikling og den endelig udlodning af boets midler.

Konsekvensen er, at kreditorer, der anmelder efter fristens udløb, ikke mister deres krav, men risikerer, at der ikke er midler tilbage. Forarbejderne præciserer, at krav anmeldt efter fristens udløb "vil således blive dækket med de eventuelt overskydende aktiver", og at der "ikke sker en omfordeling, hvis udlodning er påbegyndt på det tidspunkt, hvor kravet anmeldes, medmindre nogle af de kreditorer, der har fået dækket deres krav helt eller delvis ved udlodningen, har været i ond tro". Dette er kodificeret i § 221, stk. 4, hvorefter fordringer anmeldt efter boets optagelse til slutning dækkes af midler, der endnu ikke er udloddet til kapitalejerne.

Valget af en ikke-præklusiv model var bevidst. Udvalget til Modernisering af Selskabsretten fandt efter forarbejderne "ikke, at der er tungtvejende argumenter for at ændre retsstillingen, så proklamaet gøres præklusivt", og lagde vægt på, at "kreditorer ikke skal stilles ringere end efter den nuværende retsstilling". Kreditorbeskyttelseshensynet er det samme, som gennemsyrrer selskabsretsreformerne fra 1990'erne, jf. [Betænkning nr. 1229/1992 om forenkling og fremtidstilpasning af selskabslovene](#).

Boet kan tidligst optages til slutning, når 3-måneders-fristen er udløbet, jf. § 221, stk. 2.

Bestridte krav følger et særligt spor efter § 221, stk. 3. Kan en fordring ikke anerkendes som anmeldt, skal kreditor underrettes ved anbefalet brev – eller ved anden meddelelsesform, hvorved modtagelsen kan dokumenteres med samme grad af sikkerhed – og oplyses om, at spørgsmålet skal indbringes for **skifteretten senest 4 uger** efter brevets afsendelse, hvis afgørelsen ønskes anfægtet. Fristen blev ved selskabsloven forkortet fra 3 måneder til 4 uger for at skabe parallelitet med [konkurslovens § 133](#), jf. de almindelige bemærkninger punkt 2.4.12, hvor det anføres, at ændringen sker "for at skabe lighed mellem denne regel og den tilsvarende regel i konkursloven" og som led i "den generelle forkortelse af frister i loven".

Skifterettens kompetence ved fordringsprøvelse er dog ikke ubetinget. I [O-7-10](#) fandt Sø- og Handelsretten, at en gyldig voldgiftsklausul mellem et arkitektfirma og et likvideret bygherreselskab udelukkede ad citation under skifteretssagen om fordringsprøvelse; skifteretten var inkompetent, og ad citationssagen blev afvist.

LOV

[Konkursloven § 133](#)[Selskabsloven § 221, stk. 1-4](#)

PRAKSIS

Sø- og Handelsretten · Afdækning af voldgiftsklausuls betydning for ad citation i sag om fordringsprøvelse

12.05.2011

§ 5 Udlodning af likvidationsprovenu, a conto-udlodning og udbytte under likvidation

Udlodning af likvidationsprovenu til kapitalejerne må efter [§ 223, stk. 1](#) først foretages, når proklamafristen er udløbet **og** gælden til kendte kreditorer er betalt. Forarbejderne understreger, at kravet omfatter "også ikke anmeldte kendte kreditorer" – likvidator kan altså ikke nøjes med at afvikle de krav, der faktisk er anmeldt.

Som en nyskabelse indførte selskabsloven adgangen til **a conto-udlodning** i [§ 223, stk. 2](#). Betingelserne er kumulative: proklamafristen skal være udløbet, kreditorernes eventuelle krav skal være indfriet, og der skal stilles betryggende sikkerhed. Forarbejderne præciserer, at "kravet om betryggende sikkerhed anses for opfyldt ved bankgaranti eller anden sikkerhedsstillelse, der tilbyder samme grad af sikkerhed", og at likvidator konkret må overveje, om der er forhold – fx tvist om anmeldte krav – som kan føre til, at selskabet belastes med yderligere krav.

Ansvarsfordelingen ved uberettiget a conto-udlodning er beskrevet direkte i forarbejderne:

Hvis de nævnte betingelser ikke er opfyldt, og likvidator alligevel gennemfører à-contoudlodninger, vil likvidator kunne ifalde ansvar, såfremt det efterfølgende viser sig, at à-contoudlodningerne overstiger, hvad selskabets midler berettigede til. I dette tilfælde vil der også påhvile kapitalejerne en tilbagebetalingspligt og likvidators erstatningspligt kan derfor i praksis afhænge af selskabsdeltagernes evne til at honorere krav om tilbagebetaling.

Tilbagebetalingspligten udmøntes gennem [§ 194, stk. 1](#), hvorefter udbetalinger i strid med loven skal tilbagebetales med rente svarende til renteloven § 5 med et tillæg af 2 pct. Kan beløbet ikke inddrives, er de, der har medvirket til beslutningen eller gennemførelsen, ansvarlige efter de almindelige erstatningsregler, jf. [§ 194, stk. 2](#). De almindelige bemærkninger til selskabsloven, punkt 2.4.12, fremhæver netop, at "det foreslås præciseret, at de almindelige regler for ledelsesansvar også finder anvendelse på likvidator i forbindelse med à conto-udlodninger".

Uafhængigt af likvidationsprovenuet kan kapitalejerne efter [§ 222, stk. 1](#) vedtage at udlodde **udbytte** i et selskab under likvidation på grundlag af den seneste godkendte årsrapport; udlodningen sker efter de almindelige regler om udbytte og ekstraordinært udbytte i §§ 180-183 og 194, jf. [§ 222, stk. 2](#).

Værdiansættelsen af de udloddede aktiver er et selvstændigt praksisfelt. I [13-6628775](#) tilsidesatte Landsskatteretten SKATs forhøjelse af værdien af aktieposter, der blev overdraget fra et selskab under likvidation til hovedaktionæren, og lagde en syns- og skønserklæring til grund, som indregnede reduktioner for minoritetspost (ca. 10 pct.) og for omsætningsbegrænsninger i aktionæroverenskomsten (ca. 25 pct.). Den juridiske vejledning fastslår tilsvarende, at udlodning af andre aktiver end kontanter skal ske til aktivernes værdi i handel ogandel, og at skattemyndighederne særligt må påse værdiansættelsen, når afhændelsen sker til aktionærerne selv eller deres nærtstående.

LOV

[Selskabsloven § 194, stk. 1, 2](#)[Selskabsloven § 222, stk. 1, 2](#)[Selskabsloven § 223, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS

Landsskatteretten · Værdiansættelse af aktier ved likvidation af holdingselskab – syn og skøn tillagt vægt 18.12.2017

§ 6 Endelig likvidation, likvidationsregnskab og sletning

Når bobehandlingen er afsluttet, kan generalforsamlingen træffe beslutning om endelig likvidation, jf. [§ 224, stk. 1](#). Bestemmelsen indeholder en udtrykkelig spærre: bobehandlingen **må ikke afsluttes**, før eventuelle tvister om bestridte fordringer efter [§ 221, stk. 3, 2. pkt.](#), er endeligt afgjort. Ved **lov nr. 616 af 12. juni 2013** blev det samtidig præciseret, at likvidationsprovenuet kan udloddes både før og efter afslutningen af bobehandlingen, dog fortsat med de begrænsninger, der følger af [§ 223](#).

Senest 2 uger efter, at det endelige likvidationsregnskab er godkendt af kapitalejerne, skal likvidatorernes anmeldelse heraf være modtaget i Erhvervsstyrelsen med likvidationsregnskabet som bilag, jf. [§ 224, stk. 2](#). Regnskabet skal revideres, hvis selskabet er omfattet af revisionspligt. Efter [anmeldelsesbekendtgørelsen § 24](#) skal anmeldelsen vedlægges dokumentation for beslutningens lovlige vedtagelse samt det afsluttende likvidationsregnskab og eventuel årsrapport for det afsluttende regnskabsår. Erhvervsstyrelsen sletter herefter selskabet.

Skattemæssigt anses selskabet efter Den juridiske vejledning som udgangspunkt for endeligt opløst ved aktionærernes godkendelse af det endelige likvidationsregnskab på den afsluttende generalforsamling. Hvis den afsluttende generalforsamling afholdes i **naturlig kontinuitet** med datoen for den afsluttende status, kan skatteophørsdatoen dog være identisk med statusdagen – der kan altså ske en fremrykning af skattepligtens ophør. Bevisbyrden herfor påhviler selskabet.

Cirkulæret om [selvangivelsesfrister og skattebetaling ved selskabers opløsning](#) formulerer det tilsvarende:

Almindeligvis anses et selskab for endeligt opløst ved afmeldelsen til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Ved rettidig afmeldelse, det vil sige inden 14 dage efter, at det endelige likvidationsregnskab er godkendt af generalforsamlingen, kan selskabet anses for endeligt opløst ved den afsluttende generalforsamling.

Spørgsmålet er ikke akademisk: skæringstidspunktet afgør, om en udlodning falder i ophørsåret (aktieavancebeskatning) eller i et tidligere år (udbyttebeskatning). I [16-0586376](#) nedsatte Landsskatteretten et indeholdelsespligtigt udbytte fra 80.090.000 kr. til 90.000 kr., netop fordi hverken en påstået gælds eftergivelse på 43 mio. kr. eller et kapitalindskud på 37 mio. kr. var i behold i selskabet på likvidationsdatoen – de blev først gennemført efterfølgende.

LOV [Selskabsloven § 223](#) [Selskabsloven § 224, stk. 1, 2](#)PRAKSIS **Landsskatteretten** · Landsskatteretten nedsætter indeholdelsespligtigt udbytte ved likvidation - manglende retserhvervelse af gældseftergivelse og kapitalindskud på likvidationstidspunktet 04.10.2022

Betalingserklæringen efter § 216: betingelserne og den absolutte

§ 7 2-ugers-frist

Erklæringsmodellen i [§ 216, stk. 1](#) forudsætter, at **alle** kreditorer er betalt, og at **samtlig**e kapitalejere afgiver en erklæring om, at al gæld – forfalden som uforfalden – er betalt, og at det er besluttet at opløse selskabet. Kapitalejernes navne og adresser skal fremgå af erklæringen. Kravet om, at alle kapitalejere skal underskrive, er efter forarbejderne i sig selv en praktisk begrænsning: "hvis der er tale om et stort aktieselskab med mange aktionærer, herunder udenlandske, vil reglen i sig selv medføre en begrænsning for, hvornår opløsningsmetoden kan anvendes".

To formelle betingelser skal opfyldes efter [§ 216, stk. 2](#): erklæringen skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen **senest 2 uger efter underskrivelsen**, og den skal være vedlagt en erklæring fra Skatteforvaltningen om, at der ikke foreligger skatte- og afgiftskrav mod selskabet. Formålet er ifølge forarbejderne "at modvirke misbrug og forhindre, at der opstår uafklarede mellemværender i forbindelse med afregning af skatter og afgifter". Selskabet er først opløst, når det slettes i Erhvervsstyrelsens register, jf. [§ 216, stk. 3](#) – en præcisering, der efter forarbejderne blev indsat for at tilpasse bestemmelsen til 1. selskabsdirektiv (68/151/EØF) artikel 3, stk. 5, hvorefter oplysninger først kan påberåbes over for tredjemand efter offentliggørelsen.

Erhvervsankenævnets praksis om fristen er kompromisløs. I [20/10481](#) var betalingserklæringen underskrevet den 24. august 2020, men først modtaget den 14. september 2020 – en overskridelse på 7 dage. Klageren påberåbte sig ferie, COVID-19-relaterede forhold og forsinket postgang. Erhvervsstyrelsen fastholdt, at der ikke er hjemmel til at dispensere fra den lovbestemte 2-ugers-frist, uanset årsagen til forsinkelsen, og nævnet stadfæstede. Nævnet fandt det herefter unødvendigt at tage stilling til skatteerklæringens alder, da fristoverskridelsen i sig selv var tilstrækkelig grund til at nægte registrering.

Samme sag oplyser om styrelsens administrative praksis vedrørende **aktualitetskravet** til skatteerklæringen:

Det fremgår ikke udtrykkeligt af selskabsloven eller forarbejderne hertil, hvor gammel erklæringen fra Skattestyrelsen må være... I henhold til Erhvervsstyrelsens administrative praksis er det et krav, at erklæringen på modtagelsestidspunktet har aktualitetsværdi, og styrelsen accepterer derfor ikke erklæringer, der er mere end 3 måneder gamle.

I [24/04260](#) blev linjen skærpet med et **digitaliseringsmoment**. Betalingserklæringen var underskrevet mandag den 8. januar 2024, hvorved fristen efter [§ 23, stk. 2](#) udløb mandag den 22. januar 2024. Selskabet havde forsøgt digital indberetning, men den korrekte digitale anmeldelse blev først modtaget den 18. april 2024; en fysisk fremsendt originalformular nåede frem den 23. januar 2024 – altså også for sent. Nævnet lagde vægt på, at anmeldelse efter anmeldelsesbekendtgørelsens § 2 skal ske via selvbetjeningsløsningen på virk.dk, og at opløsning ved betalingserklæring ikke er undtaget herfra. Klagerens argument om, at "papirkorrespondance er lovmæssig fuldt gyldig" som meddelelse til offentlige myndigheder, blev afvist.

De to kendelser tegner et klart mønster: **fristen løber fra underskriftdatoen, den beregnes efter § 23, stk. 2, den kan kun afbrydes ved korrekt digital indberetning, og der er ingen dispensationsadgang.** I praksis betyder det, at skatteerklæringen bør indhentes *før* betalingserklæringen underskrives – forarbejderne

anbefaler da også, at "spørgsmålet om skattekvittance har været drøftet med SKAT inden kapitalejerne træffer beslutning om opløsning og udarbejder erklæringen".

LOV

Selskabsloven § 23, stk. 2

Selskabsloven § 216, stk. 1-3

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på opløsning ved betalingserklæring grundet fristoverskridelse

21.10.2024

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på selskabsophør ved betalingserklæring grundet fristoverskridelse

12.10.2021

Kapitalejernes personlige hæftelse efter § 216, stk. 4 – Højesterets successionsdom

§ 8

Prisen for den forenkede afvikling er hæftelsen. Efter [§ 216, stk. 4](#) hæfter kapitalejerne **personligt, solidarisk og ubegrænset** for gæld – forfalden som uforfalden eller omtvistet – som bestod på tidspunktet for erklæringens afgivelse. Er der overskydende midler, fordeles disse til kapitalejerne.

Forarbejderne beskriver hæftelsens formål og rækkevidde:

Det fremgår af stk. 4, at alle kapitalejere hæfter på tidspunktet for erklæringens underskrift, hvis det måtte vise sig, at der alligevel foreligger uafklarede forpligtelser vedrørende selskabet. Den personlige hæftelse gælder således også for f.eks. skatte- og afgiftskrav, der konstateres efter erklæringens afgivelse, blandt andet som følge af ændring i skatteansættelsen. [...] Dette er dels med til at sikre, at kreditorers og andre rettighedshaveres retsstilling ikke forringes som følge af den simple afvikling, og dels at alle kapitalejere skal være enige om afviklingsformen.

Forarbejderne minder samtidig om, at erklæringen afgives over for en offentlig myndighed og derfor er omfattet af [straffelovens § 296, stk. 1, nr. 2](#) – en urigtig erklæring kan udløse personligt strafansvar for de kapitalejere, der vidste, at der var ubetalt gæld. Er der usikkerhed om et bestående krav, "bør der hensættes et beløb til dækning af dette eventuelle krav, eller på anden måde træffes foranstaltninger til imødegåelse af dette".

Højesterets kendelse af 16. januar 2018 i Sag 186/2017 er den ledende afgørelse om hæftelsens retlige karakter. Sagen angik en eneanpartshaver, der den 15. september 2010 opløste Polaris Investor IV ApS ved erklæring efter § 216, stk. 1, med den urigtige oplysning, at al gæld var betalt – selskabets kassekredit hos Den Jyske Sparekasse i Skals var ikke indfriet. Sparekassen rejste først krav den 24. oktober 2014 og anlagde sag den 9. september 2016. Spørgsmålet var, om kravet var forældet.

Kapitalejeren gjorde gældende, at hæftelsen udgjorde en ny, selvstændig fordring undergivet den almindelige 3-årige frist i [forældelsesloven § 3, stk. 1](#), subsidiært at forholdet skulle sidestilles med kaution efter [§ 11](#). Højesteret afviste begge synspunkter:

Højesteret finder, at bestemmelsens ordlyd og forarbejder indebærer, at kapitalejere, der har afgivet erklæring om opløsning af et selskab i medfør af § 216, stk. 1, indtræder i selskabets forpligtelser over for kreditorer i selskabet, og at dette også gælder i forhold til reglerne om forældelse af krav mod selskabet.

Da det oprindelige krav udsprang af et **pengelån**, gjaldt den 10-årige frist i [forældelsesloven § 6, stk. 1](#), regnet fra den aftalte nedskrivningsdato den 17. december 2013. Sagsanlægget i 2016 lå inden for fristen, og kravet var derfor ikke forældet. Højesteret fremhævede tillige, at hæftelsen er **direkte og ikke subsidiær**, hvorfor kautionsreglen i § 11 ikke kunne anvendes.

Rækkevidden er betydelig: kapitalejeren kan ikke regne med, at den korte 3-årsfrist begrænser eksponeringen. Er den underliggende fordring et pengelån, et pantebrev eller på anden måde omfattet af en længere frist, følger denne frist med over på den personlige hæftelse. Om forældelsesreglerne i øvrigt se [forældelse-pengekrav-afbrydelse](#).

Successionen har også en **processuel** side. I [12-0259376](#) fandt Landsskatteretten, at en eneanpartshaver, hvis selskab var opløst ved betalingserklæring den 4. januar 2012, var klageberettiget over for en efterfølgende skatteansættelse af selskabet fra 1. november 2012 på 803.529 kr.:

På grundlag heraf har klageren en væsentlig, direkte og individuel retlig interesse i SKATs afgørelse af 1. november 2012 vedrørende [virksomhed1] ApS.

Hæftelsen efter § 216, stk. 4, giver altså kapitalejeren adgang til at forsvare sig mod kravet – men naturligvis ikke til at undgå det.

LOV

Forældelsesloven § 3, stk. 1

Forældelsesloven § 6, stk. 1

Forældelsesloven § 11

Selskabsloven § 216, stk. 1, 4

PRAKSIS · Højesteret · Højesterets dom om succession i forældelsesfrister for kapitalejere ved selskabsopløsning efter erklæring 16.01.2018

Landsskatteretten · Klageberettigelse for eneanpartshaver efter selskabsopløsning ved betalingserklæring 08.02.2013

§ 9 Den skatteretlige ramme: betalingserklæring, skattekvittance og hæftelse efter selskabsskatteloven § 33

Skattespoet løber parallelt med det selskabsretlige og har sin egen logik. Efter [selskabsskatteloven § 5, stk. 1](#) fortsætter skattepligten indtil opløsningstidspunktet, og likvidator eller ledelsen skal efter [§ 5, stk. 3](#) inden 1 måned efter opløsningen indsende anmeldelse til Skatteforvaltningen med opgørelse af indkomsten for det afsluttende indkomstår. Undlades anmeldelsen, kan der pålægges bøde og daglige tvangsbøder.

Der må skarpt sondres mellem to dokumenter, som ofte forveksles:

	Skattekvittance (likvidation)	Betalingserklæring fra Skatteforvaltningen (§ 216)
Retsgrundlag	Praksis knyttet til SEL § 33	Selskabsloven § 216, stk. 2
Virkning	Likvidator kan ikke efter likvidationen pådrage sig ansvar for skatten efter SEL § 33	Afgives med forbehold for senere revision
Fritager for hæftelse?	Ja, for likvidator inden for kvittancens rammer	Nej – hverken efter § 216, stk. 4, eller SEL § 33

Den juridiske vejledning afsnit [C.D.1.5.1.6](#) formulerer det utvetydigt:

En betalingserklæring fra Skattestyrelsen efter ovenstående retningslinjer er således ikke det samme som en skattekvittance og fritager ikke kapitalejerne for hæftelse for eventuelle skattekrav.

Og videre om rækkevidden af hæftelsen:

Er selskabet opløst på det tidspunkt, hvor det konstateres, at der bestod et skattekrav, dengang da kapitalejerne afgav erklæring over for Erhvervsstyrelsen, skal dette krav derfor rejses over for kapitalejerne.

Selskabsskatteloven § 33 indeholder en selvstændig hæftelsesregel: er et selskab opløst og formuen udloddet, uden at der er afsat tilstrækkelige midler til dækning af selskabsskatten (og efter en udvidelse ved lov nr. 1694 af 30. december 2024 tillige indeholdelsespligtig kildeskat), er aktionærerne sammen med likvidator – eller, hvor en sådan ikke er valgt, bestyrelsen – **solidarisk ansvarlige** for skattens betaling. Ansvarer er beløbsbegrænset: mod likvidator kan det ikke gøres gældende for mere end summen af de foretagne udlodninger, og aktionærer hæfter kun i det omfang, de har modtaget udlodning. Afgørende for denne praksisoversigt er dog bestemmelsens sidste punktum: § 33 **finder ikke anvendelse** ved opløsning efter selskabsloven § 216. Ved erklæringsopløsning er hjemlen i stedet – og alene – § 216, stk. 4, som til gengæld er ubegrænset.

SEL § 33-sporet er levende i praksis. I [24-0030490](#) blev en dansk ejer af et i Hong Kong registreret selskab, der blev opløst uden likvidation den 6. november 2020, pålagt at hæfte for 590.782 kr. af selskabets ubetalte selskabsskat for 2014-2016. Selskabet blev anset for fuldt skattepligtigt til Danmark, fordi ledelsens sæde reelt var her, og hæftelsen svarede præcist til de udlodninger, klageren havde modtaget. Landsskatteretten afviste både ugyldighedsindsigelsen og forældelsesindsigelsen; fristen begyndte tidligst at løbe fra december 2022, da skattekravet mod selskabet blev fastslået.

Beskatningen hos kapitalejeren følger [ligningsloven § 16 A](#). Udlodning af likvidationsprovenu foretaget i det kalenderår, hvori selskabet endeligt opløses, behandles efter reglerne om gevinst og tab ved afståelse af aktier, jf. [§ 16 A, stk. 3, nr. 1](#), mens udlodninger forud for ophørsåret som udgangspunkt beskattes som udbytte efter [§ 16 A, stk. 1 og 2](#) – med adgang til dispensation efter stk. 3, nr. 2, når særlige omstændigheder taler derfor. Denne dispensationsadgang blev anvendt i [SKM2009.365.SR](#), hvor Skatterådet tillod en brugsforening under likvidation at udlodde over 1,7 mio. kr. til almennyttige formål inden for et skoledistrikt.

Opgørelsen af provenuet giver hyppigt tvist. I [23-0059450](#) – en ren § 216-sag – fastholdt Landsskatteretten selskabets **bogførte egenkapital** på 1.042.110 kr. som afståelsessum, selv om klageren gjorde gældende, at en stor del af midlerne tilhørte en jagtforening, som selskabet administrerede. Retten lagde vægt på, at årsrapporterne for 2016-2018 ikke indeholdt noget, der tydede på gældsforpligtelser over for foreningen, og at senere overførsler ikke ændrede, hvad der var egenkapital på ophørstidspunktet. Bemærkelsesværdigt fastsatte retten ophørsdatoen til 31. december 2019, selv om betalingserklæringen først var dateret august 2020, fordi erklæringen angav virkning fra denne dato, og der ikke havde været erhvervsmæssig aktivitet i 2020. Samme bevismæssige linje ses i [23-0098089](#), hvor klageren ikke kunne dokumentere, at et bogført varelager på 200.000 kr. var ukurant, og gevinsten på 15.414 kr. derfor blev opretholdt. Og i [SKM2024.3.SR](#) afviste Skatterådet, at beskattede og tilbagebetalte aktionærlån kunne fragå ved opgørelsen af likvidationsprovenuet – tilbagebetalte lån anses skatteretligt som tilskud til selskabet.

Et særligt spørgsmål opstår ved **uanbringeligt provenu**. I [SKM2015.637.SR](#) bekræftede Skatterådet, at et uanbringeligt likvidationsprovenu, som en advokat forvaltede efter likvidationer i 1994-95, skattemæssigt skulle sidestilles med båndlagt kapital uden kapitalejer, indtil de ukendte aktionærers krav forældedes; det efterfølgende udbetalte beløb skulle beskattes som personlig indkomst efter statsskatteloven § 4, litra e – ikke som likvidationsprovenu.

I **grænseoverskridende** forhold er hovedspørgsmålet, om udlodningen skal omkvalificeres til udbytte, fordi modtageren er begrænset skattepligtig efter [selskabsskatteloven § 2, stk. 1, litra c](#). Skatterådet har i en række bindende svar bekræftet aktieavancebehandling, når modtageren var retmæssig ejer: [SKM2014.168.SR](#) (spanske moderselskaber), [SKM2014.741.SR](#) (amerikansk og italiensk aktionær), [SKM2023.308.SR](#) og

[SKM2024.371.SR](#). Omvendt førte den generelle omgåelsesklausul i [ligningsloven § 3](#) i [SKM2022.495.SR](#) til, at en påtænkt likvidationsudlodning blev kvalificeret som udbytte, fordi et hovedformål med det bagvedliggende arrangement var at undgå dansk kildeskat. Den nærmere aktionærbeskatning behandles under [aktiebeskatning](#).

LOV	Ligningsloven § 16a, stk. 1-3	Selskabsloven § 216, stk. 2, 4
	Selskabsskatteloven § 5, stk. 1, 3	Selskabsskatteloven § 33
PRAKSIS	Landsskatteretten · Beskatning af likvidationsprovenu ved ophør af anpartsselskab via betalingserklæring	20.10.2025
	Landsskatteretten · Hæftelse for selskabsskat – Ledelsens sæde – Selskabsskatteloven § 33	11.03.2025
	Landsskatteretten · Stadfæstelse af beskatning af likvidationsprovenu ved selskabsophør trods påstand om ukurant varelager	18.10.2024
	Skatterådet · Likvidationsprovenu til X-landsk moderselskab er skattefri aktieavance	08.07.2024
	Skatterådet · Beskattede aktionærlån reducerer ikke likvidationsprovenu	04.01.2024
	Skatterådet · Fraflytning af hjemsted udløser ikke kildeskat af likvidationsprovenu	30.06.2023
	Skatterådet · Likvidationsprovenu behandles som udbytte på grund af misbrug	14.10.2022
	Skatterådet · Beskatning af uanbringeligt likvidationsprovenu efter forældelse	05.10.2015
	Skatterådet · Likvidationsprovenu til udenlandske aktionærer behandles som aktieafståelse	29.10.2014
	Skatterådet · Udlodning af likvidationsprovenu behandles som afståelse af aktier	05.03.2014
	Skatterådet · Tilladelse til udlodning af likvidationsprovenu til almennyttige formål	28.05.2009

§ 10 Grænsefladen til tvangsopløsning: hvornår ophører adgangen til frivillig likvidation

Frivillig likvidation og administrativ tvangsopløsning er ikke frit ombyttelige. Erhvervsstyrelsen kan efter [§ 225, stk. 1](#) anmode skifteretten om at opløse et kapitalselskab i en række tilfælde – bl.a. manglende årsrapport, manglende lovlig ledelse eller hjemsted, manglende registrering af reelle ejere og manglende anmeldt revisor ved revisionspligt. Styrelsen kan fastsætte en afhjælpningsfrist, men afhjælpes manglen ikke, kan der træffes beslutning om tvangsopløsning, jf. [§ 225, stk. 2](#). Bliver opløsning ikke vedtaget af selskabet i tilfælde, hvor det er påbudt, eller vælges likvidator ikke, kan styrelsen anmode skifteretten, jf. [§ 226, stk. 1](#).

Skæringstidspunktet er styrelsens anmodning til skifteretten. Erhvervsankenævnet fastslog allerede i de to parallelle 1997-kendelser [96-95.809](#) og [96-95.835](#), at adgangen til at beslutte frivillig likvidation **ophører**, når styrelsen har anmodet skifteretten om opløsning. Selskabet havde undladt at benytte genoptagelsesadgangen inden for fristen og forsøgte i stedet at få registreret en generalforsamlingsbeslutning om frivillig likvidation. Styrelsen afviste:

Da anmeldelse og registrering af genoptagelse af selskabets virksomhed ikke har fundet sted, er det alene skifteretten, der har kompetence til at afgøre opløsningsmåden.

Nævnet tiltrådte og understregede, at loven kun indeholder én mulighed for at afbryde en iværksat tvangsopløsning, nemlig genoptagelse. Princippet er uændret under den nugældende selskabslov, hvor genoptagelsesadgangen findes i [§ 232](#).

Skifterettens prøvelse af selve opløsningsgrundlaget er tilsvarende begrænset. I [L 1963/09-F \(B-257-10\)](#) stadfæstede Sø- og Handelsretten skifterettens beslutning om at tage et selskab under likvidation, selv om

direktøren hævdede, at årsrapporten var indgivet rettidigt – skifteretten kan ikke efterprøve styrelsens opløsningsbeslutning, når selskabet ikke har anmodet om genoptagelse hos styrelsen.

At tvangsopløsningsgrundlaget kan være tyndt, betyder ikke, at klageadgangen er værdiløs. I 24/09394 fandt Erhvervsankenævnet, at klageren faktisk havde dokumenteret sit ejerskab af det ene af fire selskaber, og påpegede væsentlige sagsbehandlingsfejl hos styrelsen – men stadfæstede alligevel, fordi selskaberne i mellemtiden var taget under konkursbehandling. Den administrative tvangsopløsning efter §§ 225-230 berøres her kun som grænseflade og behandles i øvrigt selvstændigt.

LOV	Selskabsloven § 225, stk. 1, 2	Selskabsloven § 226, stk. 1	Selskabsloven § 232
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Tvangsopløsning af selskab grundet manglende årsrapport og manglende anmodning om genoptagelse 16.09.2009 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af tvangsopløsning af fire selskaber grundet utilstrækkelig dokumentation for reelle ejere 11.04.2025 Erhvervsankenævnet · Grønlandsk anpartsselskab under tvangsopløsning afskåret fra at beslutte frivillig likvidation 27.02.1997 Erhvervsankenævnet · Selskab under tvangsopløsning kan ikke beslutte frivillig likvidation – Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervs- og Selskabsstyrelsens afvisning 27.02.1997		

Genoptagelse efter §§ 231-232: kapitalkrav, berigtigelse og dokumentation

§ 11

Et selskab under frivillig likvidation kan besluttes **genoptaget** efter § 231, stk. 1, hvis udlodning efter § 223 endnu ikke er påbegyndt. Betingelserne er kumulative: der skal vælges ledelse og eventuel revisor, der skal udarbejdes en vurderingsmandserklæring efter § 37 om, at kapitalen er til stede, selskabskapitalen skal nedskrives til det beløb, der er i behold, og er kapitalen herefter mindre end kapitalkravet i § 4, stk. 2, skal den bringes op. Beslutningen skal anmeldes senest 2 uger fra beslutningsdatoen vedlagt en revisorerklæring om, at der ikke er ydet ulovlige kapitalejerlån, jf. § 231, stk. 2.

For selskaber **under tvangsopløsning** gælder § 231 tilsvarende via § 232, stk. 1, men med skærper: anmeldelsen skal være modtaget senest 3 måneder efter styrelsens anmodning til skifteretten, og genoptagelse er udelukket, hvis selskabet inden for de sidste 5 år tidligere har været under tvangsopløsning, jf. § 232, stk. 2. Efter § 232, stk. 3 er det en betingelse, at de forhold, der begrundede oversendelsen, er **berigtiget senest samtidig med beslutningen om genoptagelse**, og dokumentationen skal indsendes senest samtidig med anmeldelsen. Har skifteretten udnævnt en likvidator, skal denne samtykke, jf. § 232, stk. 4. Kravene er uddybet i [anmeldelsesbekendtgørelsen § 26](#).

Systematikken i §§ 231-232 blev præciseret ved en ændring i december 2010. Forarbejderne hertil forklarer, at opdelingen i to bestemmelser var "begrundet i ønsket om at tydeliggøre, at det er muligt at genoptage selskaber, der er trådt frivilligt i likvidation, såvel som selskaber, der er oversendt til tvangsopløsning", og at der ikke var tilsigtet nogen ændring af gældende ret. Samme ændringslov rettede en fejlhenvisning i § 223, stk. 1 fra den ikke-eksisterende § 224, stk. 3, til § 223, stk. 2, som er a conto-bestemmelsen.

Erhvervsankenævnets praksis om genoptagelse er omfangsrig og lader sig sammenfatte i nogle klare mønstre:

Sag	Problem	Udfald

23/04138	Selskabskapitalen ikke til stede på beslutningstidspunktet (negativ egenkapital)	Afslag stadfæstet
24/09250	Revisorerklæring angav 40.000 kr., men klientkonto viste 37.211,25 kr.	Afslag stadfæstet
24/11571	Revisorerklæring angav 40.000 kr. i stedet for 400.000 kr. for et A/S	Afslag stadfæstet; ingen pligt til berigtigelsesfrist
24/00693	Fakturakvittering uploadet i stedet for kapitalerklæring; årsrapport godkendt dagen efter afgørelsen	Afslag stadfæstet
22/14144	Vurderingsmandserklæring underskrevet 19 dage efter generalforsamlingen; indsendt efter berigtigelsesfristen	Afslag stadfæstet
22/14122	Direktør registreret med "ukendt adresse"; ingen berigtigelsesmulighed givet	Hjemvist
23/13991	Forkert hjemmel og mangelfuld begrundelse	Hjemvist

Mønsteret er tydeligt: **materielle mangler ved kapitalgrundlaget fører til afslag**, mens **forvaltningsretlige mangler fører til hjemvisning**. Anmelderen bærer efter [§ 15, stk. 2](#) ansvaret for anmeldelsens rigtighed, og en revisorerklæring, der faktisk er forkert, redder ikke anmeldelsen – det fremgår klart af 24/09250, hvor nævnet konkluderede, at selskabet ikke havde fremsendt "den nødvendige dokumentation senest samtidig med anmeldelsen eller alternativt senest med fristens udløb". Omvendt gælder efter 22/14122 den forvaltningsretlige forventning, at styrelsen giver mulighed for berigtigelse: nævnet lagde her vægt på forarbejderne til [§ 23 d](#), hvorefter "det er Erhvervsstyrelsens praksis at give mulighed for at berigtige ukorrekte oplysninger såfremt det er muligt". Endelig viser 22/14144, at en vurderingsmandserklæring skal foreligge **senest på beslutningstidspunktet** – genoptagelse sidestilles her med en nystiftelse.

LOV	Selskabsloven § 15, stk. 2	Selskabsloven § 231, stk. 1, 2	Selskabsloven § 232, stk. 1-4
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afvisning af genoptagelse af CC ApS grundet utilstrækkelig selskabskapital 13.07.2025 Erhvervsankenævnet · Afvisning af genoptagelse af AA A/S grundet mangelfuld revisorerklæring om selskabskapital 13.05.2025 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende berigtigelse af årsrapport og kapitalerklæring 06.03.2025 Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af sag om genoptagelse af selskab under tvangsopløsning grundet forkert hjemmel og fejlagtig afvisning pba. vedtægtsuoverensstemmelser 01.05.2024 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på genoptagelse af AA A/S grundet manglende selskabskapital 11.01.2024 Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af genoptagelse for KL IVS grundet overskridelse af berigtigelsesfrist 10.02.2023 Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende mulighed for berigtigelse af direktørs bopælsadresse 22.12.2022		

Efter sletningen: manglende partshabilitet og reassumption efter § 235

§ 12

Når selskabet er slettet – hvad enten det er sket efter betalingserklæring eller efter afsluttet likvidation – ophører det med at eksistere som juridisk person. Konsekvensen er skarp: **det slettede selskab har ingen partshabilitet**. I [11-02466](#) afviste Landsskatteretten at pålægge SKAT at genoptage skatteansættelsen for et selskab, der var opløst efter § 216 og slettet den 26. november 2010, uanset at selskabet ønskede fradrag for oversete lønudgifter på 109.566 kr. Retten fastslog, at et opløst selskab ingen partshabilitet har efter retsplejeloven, og at selskabet ikke var reassumeret efter [§ 235, stk. 1](#) – "hvilket er en forudsætning for at kunne bedømme krav fra eller mod et afsluttet bo".

Reassumption er den lovbestemte vej tilbage. Efter § 235, stk. 1, kan skifteretten bestemme, at boet efter et kapitalselskab, der er slettet efter § 216 eller efter afsluttet likvidation, skal reassumeres, hvis der fremkommer yderligere midler til fordeling, eller hvis der i øvrigt er forhold, der giver anledning hertil.

Forarbejderne afgrænser instituttet præcist:

Med det foreslåede stk. 1 er der tale om en ad hoc genoptagelse af boet alene med det formål at tage stilling til et forhold, der er opstået efter selskabets ophør. I modsætning til § 231, der omhandler genoptagelse af selskabet som sådan, kan genoptagelse efter disse bestemmelser ikke finde sted i forbindelse med en reassumption.

Og om betingelsen for reassumption:

Reassumption kan alene blive aktuelt, når der kan påvises en særlig anledning hertil. Det kan være tilfældet, når der efter likvidationens afslutning eller betalingserklæringens afgivelse er fremkommet aktiver, der ikke er indgået under boets behandling eller den afsluttende fordeling af aktiver blandt kapitalejerne. En reassumption kan endvidere være påkrævet for at medvirke til at berigtige en formalitet, som er overset under bobehandlingen, f.eks. aflysning af et indfriet pantebrev.

Forarbejderne præciserer udtrykkeligt, at § 235 også dækker selskaber opløst ved betalingserklæring, selv om der her ikke har været nogen bobehandling: "det kan på samme måde som ved en likvidation forekomme, at der efterfølgende opstår forhold, som nødvendiggør en forsvarlig fordeling". Et vigtigt praktisk punkt: **der gælder ikke krav om proklama ved reassumptionen.**

Proceduralt forestår de tidligere likvidatorer bobehandlingen, jf. § 235, stk. 2; kan dette ikke ske – eller har der som ved § 216-opløsning aldrig været en likvidator – forestår skifteretten eller en af skifteretten udpeget likvidator behandlingen. Anmeldelse om reassumption og dens afslutning skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter skifterettens bestemmelse, jf. § 235, stk. 3.

Sondringen mellem § 231-genoptagelse og § 235-reassumption er praktisk vigtig: § 231 genopliver selskabet som virksomhed og forudsætter, at udlodning ikke er påbegyndt; § 235 genåbner alene boet med henblik på et konkret, afgrænset forhold. Rådgivere, der vil anfægte en skatteansættelse af et slettet selskab, må derfor gå ad § 235-vejen – eller, ved § 216-opløsning, rejse indsigelsen personligt som hæftende kapitalejer, jf. den klageadgang Landsskatteretten anerkendte i 12-0259376.

LOV	Selskabsloven § 216	Selskabsloven § 231, stk. 1	Selskabsloven § 235, stk. 1-3	
PRAKSIS	Landsskatteretten · Klageberettigelse for eneanpartshaver efter selskabsopløsning ved betalingserklæring			08.02.2013
	Landsskatteretten · Stadfæstelse af SKAT's afgørelse om afvisning af genoptagelse af skatteansættelse for opløst selskab			15.09.2011

§ 13 Sammenfatning: valget mellem de to spor og de kritiske faldgruber

Praksis efterlader et forholdsvis klart billede af, hvornår hver af de to afviklingsmodeller er den rigtige – og af, hvor rådgiverfejlene typisk sker.

Betalingserklæringen efter § 216 er hurtig og billig, men indebærer en ubegrænset personlig hæftelse, hvis afviklingen ikke er fuldstændig. Hæftelsen omfatter efter ordlyden gæld, der er "forfalden som uforfalden eller omtvistet", og efter forarbejderne udtrykkeligt skatte- og afgiftskrav, der først konstateres senere. Højesterets kendelse i [Sag 186/2017](#) gør eksponeringen langvarig: fordi kapitalejeren succederer i selskabets forpligtelser, følger den underliggende fordrings egen forældelsesfrist med – 10 år ved pengelån. Modellen egner sig derfor til selskaber med overskuelig og fuldt afviklet gæld, en snæver ejerkreds og ingen verserende tvister eller åbne skatteår.

Den fulde likvidation efter §§ 217-224 er tungere, men giver kreditorbeskyttelse gennem proklama og – for likvidator – mulighed for at opnå en skattekvittance, der efter Den juridiske vejledning betyder, at likvidator ikke efter likvidationen kan pådrage sig ansvar for skatten efter [selskabsskatteloven § 33](#). Modellen bør vælges, når der er usikkerhed om kreditor kredsen, ukendte eller omtvistede krav, eller når ejerkredsen er stor eller ikke fuldt enig.

De hyppigste faldgruber i praksis er:

- **Fristen i § 216, stk. 2.** Erhvervsankenævnet har i [20/10481](#) og [24/04260](#) afvist enhver undskyldning. Skatteerklæringen bør derfor indhentes før underskriften, og anmeldelsen skal ske digitalt via [virk.dk](#).
- **Forveksling af betalingserklæring og skattekvittance.** Skattestyrelsens erklæring efter § 216, stk. 2, afgives med forbehold for senere revision og fritager ikke for hæftelse.
- **For tidlig udlodning.** Udlodning før proklamafristens udløb eller uden betaling af kendte kreditorer – herunder ikke-anmeldte kendte kreditorer – udløser tilbagebetalingspligt efter [§ 194](#) og potentielt likvidatoransvar.
- **Bevisbyrden for provenuets størrelse.** [23-0059450](#) og [23-0098089](#) viser, at den bogførte egenkapital lægges til grund, medmindre kapitalejeren kan dokumentere andet – og at efterfølgende dispositioner ikke ændrer forholdene på ophørstidspunktet.
- **Manglende reassumption.** Krav fra eller mod et slettet selskab kan ikke behandles, før boet er reassumeret efter [§ 235](#), jf. [11-02466](#).
- **Overskridelse af vinduet til frivillig likvidation.** Efter styrelsens anmodning til skifteretten er den eneste vej tilbage genoptagelse efter § 232 – ikke en generalforsamlingsbeslutning om frivillig likvidation.

Endelig må likvidator holde et vågent øje med solvensen undervejs. Viser afviklingen sig ikke at give fuld dækning, indtræder pligten efter [§ 233, stk. 2](#) til at indgive begæring om rekonstruktionsbehandling eller konkurs, og sagen forlader dermed denne oversigts område til fordel for [konkurs](#) og [rekonstruktion](#).

LOV

[Selskabsloven § 194](#)

[Selskabsloven § 216, stk. 2, 4](#)

[Selskabsloven § 233, stk. 2](#)

[Selskabsloven § 235](#)

[Selskabsskatteloven § 33](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om succession i forældelsesfrister for kapitalejere ved selskabsopløsning efter erklæring 16.01.2018

Landsskatteretten · Beskatning af likvidationsprovenu ved ophør af anpartsselskab via betalingserklæring 20.10.2025

Landsskatteretten · Stadfæstelse af beskatning af likvidationsprovenu ved selskabsophør trods påstand om ukurant varelager	18.10.2024
Landsskatteretten · Stadfæstelse af SKAT's afgørelse om afvisning af genoptagelse af skatteansættelse for opløst selskab	15.09.2011
Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på opløsning ved betalingserklæring grundet fristoverskridelse	21.10.2024
Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på selskabsophør ved betalingserklæring grundet fristoverskridelse	12.10.2021

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Ligningsloven § 16a	stk. 2, 3	Selskabsloven § 216	stk. 1-4
Selskabsloven § 217	stk. 1, 2	Selskabsloven § 221	stk. 1-4
Selskabsloven § 223	stk. 1, 2	Selskabsloven § 224	stk. 1, 2
Selskabsloven § 235	stk. 1	Selskabsskatteloven § 33	

MATERIALE Citerede afgørelser

32 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

1

16.01.2018	Højesterets dom om succession i forældelsesfrister for kapitalejere ved selskabsopløsning efter erklæring	186-2017
------------	---	----------

SØ- OG HANDELSRETEN · SPECIALRET

3

20.12.2023	Højesterets kendelse i tvangsopløsningssag: Anmodning om afsættelse af likvidator ikke imødekommet	6857-8239
12.05.2011	Afdækning af voldgiftsklausuls betydning for ad citation i sag om fordringsprøvelse	0-7-10
16.09.2009	Tvangsopløsning af selskab grundet manglende årsrapport og manglende anmodning om genoptagelse	L 1963/09-F (B-257-10)

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS

7

20.10.2025	Beskatning af likvidationsprovenu ved ophør af anpartsselskab via betalingserklæring	23-0059450
11.03.2025	Hæftelse for selskabsskat – Ledelsens sæde – Selskabsskatteloven § 33	24-0030490
18.10.2024	Stadfæstelse af beskatning af likvidationsprovenu ved selskabsophør trods påstand om ukurant varelager	23-0098089
04.10.2022	Landsskatteretten nedsætter indeholdelsespligtigt udbytte ved likvidation - manglende retserhvervelse af gældseftergivelse og kapitalindskud på likvidationstidspunktet	16-0586376
18.12.2017	Værdiansættelse af aktier ved likvidation af holdingselskab – syn og skøn tillagt vægt	13-6628775
08.02.2013	Klageberettigelse for eneanpartshaver efter selskabsopløsning ved betalingserklæring	12-0259376

15.09.2011	Stadfæstelse af SKATs afgørelse om afvisning af genoptagelse af skatteansættelse for opløst selskab	11-02466
------------	---	----------

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED	8
---------------------------------------	---

08.07.2024	Likvidationsprovenu til X-landsk moderselskab er skattefri aktieavance	23-2340814
04.01.2024	Beskattede aktionærlån reducerer ikke likvidationsprovenu	23-1184743
30.06.2023	Fraflytning af hjemsted udløser ikke kildeskat af likvidationsprovenu	23-0089418
14.10.2022	Likvidationsprovenu behandles som udbytte på grund af misbrug	21-0486163
05.10.2015	Beskatning af uanbringeligt likvidationsprovenu efter forældelse	15-1538850
29.10.2014	Likvidationsprovenu til udenlandske aktionærer behandles som aktieafståelse	14-3545428
05.03.2014	Udlodning af likvidationsprovenu behandles som afståelse af aktier	13-5848568
28.05.2009	Tilladelse til udlodning af likvidationsprovenu til almennyttige formål	09-019192

ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS	13
--	----

13.07.2025	Erhvervsankenævnet stadfæster afvisning af genoptagelse af CC ApS grundet utilstrækkelig selskabskapital	24/09250
13.05.2025	Afvisning af genoptagelse af AA A/S grundet mangelfuld revisorerklæring om selskabskapital	J.NR. 24/11571
11.04.2025	Stadfæstelse af tvangsopløsning af fire selskaber grundet utilstrækkelig dokumentation for reelle ejere	24/09394
06.03.2025	Stadfæstelse af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende berigtigelse af årsrapport og kapitalerklæring	24/00693
21.10.2024	Stadfæstelse af afslag på opløsning ved betalingserklæring grundet fristoverskridelse	24/04260
01.05.2024	Hjemvisning af sag om genoptagelse af selskab under tvangsopløsning grundet forkert hjemmel og fejlagtig afvisning pba. vedtægtsuoverensstemmelser	23/13991
11.01.2024	Stadfæstelse af afslag på genoptagelse af AA A/S grundet manglende selskabskapital	23/04138
10.02.2023	Nægtelse af registrering af genoptagelse for KL IVS grundet overskridelse af berigtigelsesfrist	22/14144
22.12.2022	Hjemvisning af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende mulighed for berigtigelse af direktørs bopælsadresse	22/14122
15.03.2022	Stadfæstelse af afslag på udpegning af minoritetsrevisor grundet tvivl om ejerforhold	21/04258
12.10.2021	Stadfæstelse af afslag på selskabsophør ved betalingserklæring grundet fristoverskridelse	20/10481
27.02.1997	Grønlandsk anpartsselskab under tvangsopløsning afskåret fra at beslutte frivillig likvidation	96-95.809
27.02.1997	Selskab under tvangsopløsning kan ikke beslutte frivillig likvidation – Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervs- og Selskabsstyrelsens afvisning	96-95.835

FORARBEJDE **Betænkninger**

3 referencer

Forenkling og fremtidstilpasning af selskabslovene – Betænkning nr. 1229

nr. 1229 · 1992 · Industriministeriet

Forenkling af anpartsselskabsloven – Betænkning nr. 1251 afgivet af Industriministeriets Selskabsretspanel

nr. 1251 · 1993 · Industriministeriet

Betænkning om revision af aktieselskabslovgivningen

nr. 362 · 1964 · Handelsministeriet

04

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over iværksætterselskaber (IVS) – kapitalkrav, omregistrering og afvikling

Fra 1-krones-kapital til tvangsopløsning – praksis om kapitel 20 a, overgangsordningen i 2019-loven og genoptagelse

Version 2 · Opdateret 6. sep. 2026 · 25 afgørelser · 1995–2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Iværksætterselskabet (IVS) blev indført i 2013 som en anpartsselskabsvariant med en selskabskapital ned til 1 kr., mod at selskabet skulle spare op til det almindelige ApS-kapitalkrav gennem en bunden reserve. Formen blev afskaffet i 2019 efter Erhvervsstyrelsens analyse, der viste, at IVS'er stod for ca. 60 pct. af alle tvangsopløsninger og havde markant forhøjet svigs- og restancerisiko, og de ca. 42.000 eksisterende selskaber blev underlagt en 2-årig overgangsordning med pligt til omregistrering til ApS. Praksis er derfor i dag helt overvejende afviklingspraksis: Erhvervsankenævnet er den primære instans, og tyngdepunktet ligger i spørgsmål om omregistreringens formkrav, vurderingsmandserklæringens datering, berigtigelsesfrister og hvornår mangler i stiftelsesgrundlaget udgør uoprettelige nulliteter. Hertil kommer skifteretternes og Sø- og Handelsrettens praksis om konkurskarantæne samt Landsskatterettens praksis om hæftelse, når IVS'et aldrig fik en bankkonto.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Iværksætterselskabet var en anpartsselskabsvariant, ikke en selvstændig selskabstype: selskabslovens regler om anpartsselskaber gjaldt, medmindre kapitel 20 a bestemte andet.
- 02** Selskabskapital i et IVS kunne kun indskydes og forhøjes kontant – herunder ved fondsforhøjelse – men aldrig ved konvertible gældsbreve eller warrants; apportindskud var først tilladt i forbindelse med selve omregistreringen til ApS.
- 03** Omregistrering til anpartsselskab krævede generalforsamlingsbeslutning med vedtægtsændringsflertal og en vurderingsmandserklæring om, at kapitalen var til stede – med en snæver undtagelse, når et nyligt, umodificeret revideret årsregnskab dokumenterede kapitalen.
- 04** Fristen for omregistrering udløb 2 år efter 2019-lovens ikrafttræden; herefter kunne Erhvervsstyrelsen fastsætte en sidste frist og derefter anmode skifteretten om at opløse selskabet.
- 05** Erklæringen om kapitalens tilstedeværelse skal foreligge senest på tidspunktet for beslutningen om genoptagelse – en erklæring dateret efter generalforsamlingen er i sig selv en registreringshindring.

- 06** Mangler i stiftelsesgrundlaget – manglende stiftelsesdokument, uklar stifteridentitet, manglende underskrift eller stifter uden retsevne – anses for oprindelige og uoprettelige mangler, der udelukker genoptagelse.
- 07** Efterfølgende indsendte og efterdaterede stiftelsesdokumenter kan ikke sanere en oprindelig mangel; det ville reelt svare til en ny stiftelse, hvilket ikke kan ske inden for rammerne af en genoptagelsessag.
- 08** Berigtigelse af det forhold, der udløste tvangsopløsningen, skal ske senest samtidig med beslutningen om genoptagelse, og dokumentationen skal indsendes senest samtidig med anmeldelsen.
- 09** Erhvervsstyrelsen kan fastsætte en berigtigelsesfrist for afhjælpelige fejl og skal nægte registrering, hvis fristen overskrides – men der er ikke pligt til at give frist, når fejlen ligger i en uafhængig vurderingsmands erklæring.
- 10** En kladde i Erhvervsstyrelsens selvbetjeningsløsning er ikke en indsendelse; anmelderen bærer risikoen for, at dokumentationen faktisk når frem inden fristens udløb.
- 11** Erhvervsstyrelsens afgørelse om at oversende et selskab til tvangsopløsning kan ikke påklages til Erhvervsankenævnet, mens afslag på genoptagelse kan prøves fuldt ud.
- 12** Et selskabs status som selskabsretlig nullitet fritager ikke direktøren for konkurskarantæne for det faktiske virke som ledelse.
- 13** At et IVS ikke kunne få en erhvervskonto, og at omsætningen derfor gik ind på ejerens private konto, medfører ikke i sig selv, at virksomheden skal beskattes som personligt drevet.

Iværksætterselskabet som kapitalselskab: kapitel 20 a og § 1 1-krones-kapitalen

Iværksætterselskabet blev indført ved **lov nr. 616 af 12. juni 2013**, der samtidig nedsatte minimumskapitalkravet for anpartsselskaber fra 80.000 kr. til 50.000 kr. Selskabsformen blev placeret i selskabslovens dagældende kapitel 20 a, og den var udtrykkeligt en variant af anpartsselskabet – ikke en selvstændig selskabstype. Definitionen blev samtidig indsat i selskabslovens § 5, nr. 14, og kapitalselskabsdefinitionen blev udvidet med ordene »herunder et iværksætterselskab« netop for at tydeliggøre, at et IVS var et kapitalselskab med begrænset hæftelse.

De fire bærende bestemmelser havde i lovebekendtgørelse nr. 1089 af 14. september 2015 følgende ordlyd:

§ 357 a. Lovens regler om anpartsselskaber finder anvendelse på iværksætterselskaber, medmindre andet er fastsat i dette kapitel.

Stk. 2. Et iværksætterselskab skal have en kapital på mindst 1 kr. Selskabskapitalen kan alene indskydes i kontanter.

Stk. 3. Kun iværksætterselskaber kan og skal i deres navn benytte betegnelsen »iværksætterselskab« eller forkortelsen »IVS«.

Opsparingspligten fremgik af § 357 b, hvorefter selskabet årligt skulle henlægge mindst 25 pct. af overskuddet til en bunden reserve til opbygning af kapitalgrundlaget, indtil reserven sammen med selskabskapitalen udgjorde mindst 50.000 kr., og selskabet kunne ikke udlodde udbytte – heller ikke ekstraordinært – før denne grænse var nået. Adgangen til omregistrering fremgik af § 357 c, og retsvirkningstidspunktet af § 357 d, hvorefter omregistreringen først var sket, når vedtægterne var ændret og omregistreringen registreret i Erhvervsstyrelsens it-system, og reserven var overført til selskabskapitalen.

Kontantkravet gav i praksis anledning til tvivl, og det blev derfor præciseret ved LOV nr 1547 af 13/12/2016 med virkning fra 1. januar 2017. Af forarbejderne fremgår:

Bestemmelsen for iværksætterselskaber, om at selskabskapital alene kan indskydes i kontanter, har siden indførelsen af reglerne om iværksætterselskaber, ved lov nr. 616 af 12. juni 2013 givet anledning til tvivl, da lovens § 357 a, stk. 2, 2. pkt., i den gældende affattelse alene nævner mulighed for indskud af kontanter.

Ændringen præciserede dels, at kontantkravet også gjaldt ved kapitalforhøjelser, dels at en fondsforhøjelse skulle betragtes som en kontantforhøjelse, fordi der er tale om overførsel af selskabets egne reserver. Forarbejderne fastslår samtidig udtrykkeligt, at der »fortsat ikke [kan] foretages forhøjelse af selskabskapitalen i iværksætterselskaber ved udstedelse af konvertible gældsbreve eller warrants«, som det ellers er muligt efter selskabslovens § 153.

LOV

Selskabsloven § 4, stk. 2

Selskabsloven § 33, stk. 1

Selskabsloven § 153

§ 2 Afskaffelsen i 2019: begrundelsen i de almindelige bemærkninger

Iværksætterselskabsformen blev afskaffet ved lov nr. 445 af 13. april 2019 (retsinformation.dk), der ophævede kapitel 20 a i sin helhed, ophævede definitionen i § 5, nr. 14, og nedsatte kapitalkravet for anpartsselskaber fra 50.000 kr. til 40.000 kr. Loven trådte i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende den 14. april 2019.

Begrundelsen fremgår af de almindelige bemærkninger, pkt. 2.1.2, der bygger på Erhvervsstyrelsens *Analyse af iværksætterselskaber* offentliggjort 17. september 2018:

Siden introduktionen i 2014 til 2017 er der blevet stiftet 41.877 iværksætterselskaber – virksomhedsformen er populær. [...] Erhvervsstyrelsens analyse viser bl.a., at antallet af tvangsopløsninger efter introduktionen af iværksætterselskaber er steget mere end forventet. Det estimeres, at iværksætterselskaberne står for 60 % af det samlede antal tvangsopløsninger.

Bemærkningerne peger dernæst på misbrugsrisikoen, som blev rejst i forbindelse med skattelyaftalen fra december 2014:

Erhvervsstyrelsens analyse viser, at iværksætterselskaberne har medført en forhøjet risiko for svig, og at skatte- og afgiftsrestancerne for iværksætterselskaber er næsten dobbelt så høje som f.eks. enkeltmandsvirksomheder.

De paragrafspecifikke bemærkninger til ophævelsen af kapitel 20 a understreger samtidig, at afskaffelsen ikke i sig selv bragte de eksisterende selskaber til ophør:

De iværksætterselskaber, som er stiftet inden dette lovforslags ikrafttræden, vil ikke ophøre med at eksistere ved lovens ikrafttræden. Disse iværksætterselskaber foreslås underlagt en 2-årig overgangsordning, jf. lovforslagets §§

4-7, og de specielle bemærkninger hertil. De bestemmelser i selskabslovens kapitel 20 a som fortsat skal gælde for de eksisterende iværksætterelskaber, er ligeledes overført til overgangsordningen i lovforslagets §§ 4-7.

Nedsættelsen af ApS-kapitalkravet var en direkte følge af afskaffelsen. Af bemærkningerne til [selskabslovens § 4](#) fremgår, at »[a]fskaffelsen af iværksætterelskabsformen vil betyde, at iværksættere vil blive nødt til at tilvejebringe et større beløb for at kunne stifte et selskab«, og at nedsættelsen skulle lette adgangen for netop den gruppe. Udviklingen er siden fortsat: ved lov af 30. december 2024 blev kravet som led i Iværksætterpakken nedsat yderligere fra 40.000 kr. til 20.000 kr. med virkning fra 27. februar 2025, og [§ 4, stk. 2](#) fastsætter i dag et minimum på 400.000 kr. for aktieselskaber og 20.000 kr. for anpartsselskaber.

LOV

[Selskabsloven § 4, stk. 2](#)
[Selskabsloven § 5](#)
[Selskabsloven § 33, stk. 1](#)

§ 3 Overgangsordningen i §§ 4-7 i 2019-loven: hvad der fortsat gælder for de eksisterende IVS'er

Overgangsordningen står ikke i selskabsloven, men som selvstændige bestemmelser i §§ 4-7 i **lov nr. 445 af 13. april 2019**. Hovedreglen er § 4, stk. 1: selskabslovens regler om anpartsselskaber finder anvendelse på IVS'er stiftet før lovens ikrafttræden, medmindre andet følger af overgangsreglerne.

De centrale elementer var:

Bestemmelse	Indhold
§ 4, stk. 2-4	Ingen nye IVS'er – hverken ved stiftelse, fusion, spaltning eller grænseoverskridende transaktioner
§ 4, stk. 5	Kapital mindst 1 kr.; forhøjelse kun kontant, herunder ved fondsforhøjelse; apportindskud dog tilladt i forbindelse med omregistrering
§ 4, stk. 6	IVS'er stiftet med kapital på 25.000 kr. eller mindre kunne dokumentere kontant indbetaling ved en egenerklæring fra stifterne
§ 4, stk. 8	Bunden reserve: årlig henlæggelse af mindst 25 pct. af overskuddet, indtil reserve + kapital udgjorde mindst 40.000 kr.
§ 4, stk. 9	Udbytteforbud – også ekstraordinært udbytte – indtil samme grænse
§ 7	Overtrædelse af § 4, stk. 5 og 7-9 straffes med bøde

Beløbsgrænsen for den bundne reserve og udbytteforbuddet blev altså i overgangsordningen sænket fra 50.000 kr. til 40.000 kr. i takt med nedsættelsen af ApS-kapitalkravet.

Klageadgangen blev reguleret særskilt i lovens § 6: afgørelser truffet efter § 4 kan indbringes for Erhvervsankenævnet inden 4 uger, mens Erhvervsstyrelsens afgørelser som følge af overskridelse af fristerne efter § 5, stk. 2, ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed. Denne konstruktion spejler den almindelige ordning i [selskabslovens § 371, stk. 2](#), hvorefter bl.a. afgørelser efter [§ 226](#) og [§ 232, stk. 2](#) er unddraget administrativ rekurs.

LOV

[Selskabsloven § 226](#)
[Selskabsloven § 232, stk. 2](#)
[Selskabsloven § 371, stk. 2](#)

Omregistrering til anpartsselskab: § 106-flertal, vurderingsmandserklæring og årsregnskabsundtagelsen

Efter den ophævede § 357 c kunne generalforsamlingen med det flertal, der kræves til vedtægtsændring – dvs. 2/3-flertallet i [selskabslovens § 106, stk. 1](#) – beslutte omregistrering, hvis selskabskapitalen og den bundne reserve på beslutningstidspunktet udgjorde mindst 50.000 kr., og det var en betingelse, at der forelå en vurderingsmandserklæring efter § 37 om, at kapitalen var til stede.

Overgangsordningens § 5, stk. 1, videreførte og skærpede denne ordning som en *pligt*: generalforsamlingen i et IVS, der ikke var under konkurs eller tvangsopløsning, skulle senest 2 år efter lovens ikrafttræden – dvs. i praksis senest medio april 2021 – beslutte omregistrering til anpartsselskab. Hovedreglen var fortsat vurderingsmandserklæring, men bestemmelsen indførte en snæver undtagelse, hvor alle fire betingelser skulle være opfyldt samtidig:

- selskabets seneste reviderede årsregnskab skulle udvise selskabskapital og overførbare reserver på samlet mindst 40.000 kr.,
- regnskabet skulle være forsynet med en revisorerklæring uden modifikationer,
- balancedagen måtte ikke ligge tidligere end 5 måneder før beslutningen om vedtægtsændring, og
- det centrale ledelsesorgan skulle offentliggøre en erklæring om, at selskabskapitalen var til stede på beslutningstidspunktet.

Hertil kom, at det reviderede årsregnskab skulle være godkendt på selskabets ordinære generalforsamling *forud for* beslutningen om vedtægtsændring, og at ledelseserklæringen skulle offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system senest samtidig med, at omregistreringen blev registreret eller anmeldt.

Retsvirkningstidspunktet fulgte § 5, stk. 4, der viderefører princippet fra den ophævede § 357 d: omregistreringen anses først for sket, når vedtægterne er ændret for så vidt angår kapital og selskabsbetegnelse, og omregistreringen er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system. Som led i omregistreringen skulle den bundne reserve overføres til selskabskapitalen ved en fondsforhøjelse. Omregistreringen var gebyrfri, mens gebyret for anmeldelse af genoptagelse af et IVS blev fastsat til 350 kr., jf. § 5, stk. 5.

LOV

[Selskabsloven § 36, stk. 2](#)[Selskabsloven § 37](#)[Selskabsloven § 106, stk. 1](#)

Tvangsopløsning ved manglende omregistrering – og den snævre vej tilbage via genoptagelse

Konsekvensen af ikke at omregistrere rettidigt fremgår af overgangsordningens § 5, stk. 2: Erhvervsstyrelsen kunne fastsætte en frist, inden for hvilken selskabet skulle opfylde omregistreringskravet, og blev fristen ikke overholdt, kunne styrelsen anmode skifteretten om at opløse selskabet efter [selskabslovens § 225](#). Selve tvangsopløsningen gennemføres af skifteretten, jf. også § 226.

Denne mekanisme er illustreret i [22/14144](#), hvor KL IVS blev sendt til tvangsopløsning den 25. januar 2022, netop fordi selskabet ikke havde overholdt fristen for omregistrering fra IVS til ApS.

Vejen tilbage går gennem § 232, der lader § 231 finde tilsvarende anvendelse, når et selskab under tvangsopløsning anmelder, at skifteretsbehandlingen skal afbrydes. Overgangsordningens § 5, stk. 3, opstiller for IVS'er tre kumulative krav: de forhold, der begrundede oversendelsen, skal være berigtiget, betingelserne i § 232 skal være opfyldt, og generalforsamlingen skal senest samtidig med beslutningen om genoptagelse beslutte omregistrering til anpartsselskab – som tilmed skal være registreret i Erhvervsstyrelsens it-system senest samtidig med anmeldelsen om genoptagelse.

Dertil kommer de almindelige spærrefrister i § 232, stk. 2: anmeldelse skal være modtaget senest 3 måneder efter, at Erhvervsstyrelsen har anmodet skifteretten om tvangsopløsning, og genoptagelse er helt udelukket, hvis selskabet inden for de sidste 5 år tidligere har været under tvangsopløsning. At det er den lovbestemte genoptagelse, der er den eneste vej ud af en iværksat tvangsopløsning, er fastslået allerede i ældre praksis – i 96-95.835 og den parallelle sag 96-95.809 fastslog ankenævnet, at generalforsamlingens adgang til at beslutte frivillig likvidation ophører, når styrelsen har anmodet retten om opløsning, hvorefter det alene er retten, der bestemmer opløsningsmåden.

LOV

Selskabsloven § 225, stk. 1

Selskabsloven § 226

Selskabsloven § 231, stk. 1

Selskabsloven § 232, stk. 1-3

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af genoptagelse for KL IVS grundet overskridelse af berigtigelsesfrist 10.02.2023

Erhvervsankenævnet · Selskab under tvangsopløsning kan ikke beslutte frivillig likvidation – Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervs- og Selskabsstyrelsens afvisning 27.02.1997

Erhvervsankenævnet · Grønlandsk anpartsselskab under tvangsopløsning afskåret fra at beslutte frivillig likvidation 27.02.1997

Erklæringen om kapitalens tilstedeværelse: datering, indhold og hvem der bærer risikoen

§ 6

Det praktisk vigtigste stridspunkt i genoptagelsessagerne er vurderingsmandserklæringen efter § 231, stk. 1, hvorefter det er en betingelse for genoptagelse, at der vælges ledelse og eventuel revisor, og at der udarbejdes en erklæring af en vurderingsmand, jf. § 37, om, at kapitalen er til stede. Kravet er gentaget i anmeldelsesbekendtgørelsens § 26, der oplister erklæringen om kapitalens tilstedeværelse og om fravær af ulovlige kapitalejerlån blandt de dokumenter, en genoptagelsesansøgning skal vedlægges.

Tidspunktet. I 22/14144 blev beslutningen om genoptagelse truffet på generalforsamling den 3. februar 2022, mens vurderingsmandens erklæring først blev underskrevet den 22. februar 2022. Erhvervsstyrelsen anførte, at genoptagelse kan sidestilles med en nystiftelse, og at erklæringen derfor skal foreligge senest på beslutningstidspunktet; den efterfølgende datering udgjorde i sig selv en registreringshindring. Selskabet gjorde uden held gældende, at der slet ikke var krav om vurderingsmandserklæring, fordi anmodningen var indgivet før kurators indtræden.

Substansen. Erklæringen skal være materielt rigtig. I 24/09250 bekræftede en revisorerklæring, at selskabskapitalen på 40.000 kr. var til stede, men klientkontoudskriften viste en saldo på 37.211,25 kr. efter betaling af en stiftelsesfaktura. Ankenævnet lagde vægt på, at kravet om minimumskapital ikke var opfyldt, og at ansvaret for korrekt dokumentation påhviler anmelderen:

Ankenævnet finder på baggrund af ovenstående, at selskabet ikke har fremsendt den nødvendige dokumentation senest samtidig med anmeldelsen eller alternativt senest med fristens udløb... Herefter anses selskabet ikke for at være berettiget til genoptagelse af selskabet efter selskabslovens § 232, stk. 3.

I [J.NR. 24/11571](#) angav revisorerklæringen fejlagtigt selskabskapitalen til 40.000 kr. i stedet for de 400.000 kr., et aktieselskab skal have. Ankenævnet fastslog, at Erhvervsstyrelsen ikke var forpligtet til at give en berigtigelsesfrist, fordi fejlen lå i en erklæring afgivet af en uafhængig vurderingsmand og derfor ikke kunne afhjælpes ved en generalforsamlingsbeslutning.

Formen. I [24/00693](#) havde revisoren uploadet en fil med titlen »Faktura for genoptagelse« – reelt en kvittering fra styrelsens betalingsmodul – i feltet til erklæringen om kapitalens tilstedeværelse. Styrelsen anførte, at den automatiske 4-ugers frist til eftersendelse kun udløses, hvis anmelderen slet ikke uploader et dokument, ikke når der uploades et ugyldigt.

At kravet ikke er en ren formalisme, men skal bedømmes realistisk, viser [23/07043](#), hvor ankenævnet ændrede et afslag og fandt det dokumenteret, at kapitalen var indbetalt til advokatens klientkonto på anmeldelsestidspunktet, jf. [selskabslovens § 40, stk. 2](#). Omvendt viser Revisornævnets sag [24-07674](#), at revisor ikke kan afhjælpe bankernes tilbageholdenhed ved at lade selskabskapitalen stå på revisionsvirksomhedens egen konto – det udløste en bøde på 100.000 kr. for uafhængighedsbrud.

LOV	Anmeldelsesbekendtgørelsen § 26	Selskabsloven § 37	Selskabsloven § 40, stk. 2
	Selskabsloven § 231, stk. 1	Selskabsloven § 232, stk. 3	
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afvisning af genoptagelse af CC ApS grundet utilstrækkelig selskabskapital 13.07.2025 Erhvervsankenævnet · Afvisning af genoptagelse af AA A/S grundet mangelfuld revisorerklæring om selskabskapital 13.05.2025 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende berigtigelse af årsrapport og kapitalerklæring 06.03.2025 Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet omstøder Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse grundet utilstrækkelig dokumentation for faktisk ledelse 06.12.2023 Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af genoptagelse for KL IVS grundet overskridelse af berigtigelsesfrist 10.02.2023 Revisornævnet · Bøde på 100.000 kr. for uafhængighedsbrud: Statsautoriseret revisor afgav kapitalerklæringer ved selskabsstiftelse, mens selskabskapitalen lå på revisionsvirksomhedens bankkonto (sag 062-2024) 28.02.2025		

§ 7 Berigtigelseskravet: hvad skal rettes, og hvornår

[Selskabslovens § 232, stk. 3](#) opstiller en dobbelt tidsregel: berigtigelsen skal foretages **senest samtidig med** beslutningen om genoptagelse, og dokumentationen skal indsendes **senest samtidig med** anmeldelsen. Manglende årsrapporter, hvis indsendelsesfrist er udløbet, skal desuden være modtaget.

Den strenge tidsregel blev håndhævet i [24/00693](#). Selskabet var oversendt til tvangsopløsning på grund af en manglende årsrapport; anmeldelsen om genoptagelse blev indgivet 10. januar 2024, styrelsen traf afgørelse 16. januar, årsrapporten blev godkendt på generalforsamling 17. januar og modtaget 22. januar. Ankenævnet konkluderede:

Ankenævnet finder herefter [...] at anmeldelsen af genoptagelse var mangelfuld, idet forholdet, der begrundende selskabets oversendelse til tvangsopløsning ikke var berigtiget senest samtidig med beslutningen om genoptagelse, og Erhvervsstyrelsen har derfor været berettiget til at nægte registreringen af selskabets genoptagelse.

Berigtigelseskravet er omvendt **afgrænset til det forhold, der faktisk udløste tvangsopløsningen**. Det er kernen i [23/13991](#), hvor styrelsen havde afvist genoptagelse, fordi de indsendte vedtægter afveg fra de oprindelige. Ankenævnet udtalte:

Hverken efter ordlyden af selskabslovens §§ 231 og 232 eller lovforarbejderne til bestemmelserne ses der imidlertid ikke at være et krav om fremsendelse af selskabets vedtægter i forbindelse med en anmeldelse om genoptagelse. Da klager blev oversendt til opløsning ved skifteretten, fordi klager ikke rettidigt havde indleveret sit årsregnskab for 2022, kan de anførte vedtægtsuoverensstemmelser ikke begrunde afvisning af genoptagelse, jf. selskabslovens § 232, stk. 3, 1. pkt.

Sagen indeholder tillige en principiel forvaltningsretlig markering: styrelsen havde henvist til [§ 15, stk. 1](#) som hjemmel, hvilket ankenævnet betegnede som »en væsentlig sagsbehandlingsfejl«, fordi genoptagelse reguleres i §§ 231 og 232. Sagen blev hjemvist.

Samme linje – at selskabet skal have en reel mulighed for at berigtige – ses i [23/03652](#), hvor ankenævnet ophævede et afslag, fordi styrelsen havde krævet historisk dokumentation for identifikationsforsøg fra 2017 i stedet for at vurdere, om en fornyet indhentning af oplysninger om reelle ejere kunne udgøre tilstrækkelig berigtigelse.

LOV	Selskabsloven § 15, stk. 1	Selskabsloven § 231, stk. 1	Selskabsloven § 232, stk. 3
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende berigtigelse af årsrapport og kapitalerklæring 06.03.2025		
	Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af sag om genoptagelse af selskab under tvangsopløsning grundet forkert hjemmel og fejlagtig afvisning pba. vedtægtsuoverensstemmelser 01.05.2024		
	Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af sag om genoptagelse af AA ApS efter tvangsopløsning grundet manglende dokumentation for reelle ejere 01.12.2023		

§ 8 Mangler i stiftelsesgrundlaget som uoprettelige nulliteter

Den skarpeste grænse i praksis går ved mangler, der rammer selve selskabets fundament. Erhvervsstyrelsen har i genoptagelsessagerne konsekvent citeret lovbemærkningerne til [§ 232](#):

I visse tilfælde er det ikke muligt at berigtige det forhold, der har ført til selskabets oversendelse til tvangsopløsning, og i sådanne tilfælde er det derfor ikke muligt at genoptage selskabet og dermed afbryde tvangsopløsningen. Som eksempel på sådanne forhold, der ikke kan berigtiges, kan nævnes mangler i stiftelsesgrundlaget, herunder at det viser sig, at et selskab ikke er stiftet med et reelt kapitalindskud.

Hovedsagen på IVS-området er [19/04608](#). Tre iværksætterselskaber var registreret via selvbetjeningsløsningen, hvor der i stedet for stiftelsesdokument alene var indberettet et *udkast til vedtægter*. En stikprøvekontrol af 20 stiftelser foretaget af samme person viste identiske mangler. Ankenævnet fandt, at der ved samtlige anmeldelser forelå tre mangler: manglende stiftelsesdokument, jf. [§ 26](#), mangelfuld egenerklæring om kapitalens tilstedeværelse efter den dagældende anmeldelsesbekendtgørelse, og mangelfulde vedtægter, jf. [§ 28](#). Særligt bemærkelsesværdigt er styrelsens præcisering af, at kravet om dokumentation for kapitalens tilstedeværelse

gælder, **uanset om selskabskapitalen er 1 kr.** – for IVS'er med kapital på 25.000 kr. eller derunder var en simpel egenerklæring tilstrækkelig, men den skulle faktisk indsendes.

I [19/01096](#) var K1 IVS anmeldt med sig selv som stifter, vedtægterne knyttede sig til et andet selskab, og stiftelsesdokumentet var ikke underskrevet. De efterfølgende indsendte dokumenter var underskrevet henholdsvis 20. november og 13. december 2018 – længe efter de anmeldte stiftelsesdatoer. Ankenævnet fastslog, at et stiftelsesdokument skal udtrykke, hvad stifterne vedtog på selve stiftelsestidspunktet, jf. §§ 25 og 26, og at mangler vedrørende stifternes identitet eller manglende underskrifter derfor ikke kan repareres med tilbagevirkende kraft; en accept ville reelt svare til en ny stiftelse.

Nulliteten kan også bestå i manglende retsevne. I [2015-6306](#) var et ApS stiftet af et moderselskab, der selv var under stiftelse og dermed uden retsevne, jf. § 24, stk. 4 og § 41, stk. 1. Ankenævnet udtalte:

... da stiftelsen er sket i strid med selskabsloven, og der er tale om en oprindelig mangel i stiftelsesgrundlaget, som ikke kan beriges, tiltræder ankenævnet, at Erhvervsstyrelsen ved afgørelsen af 5. maj 2015 har meddelt, at selskabet ikke kan genoptages, jf. § 232, stk. 3, 1. og 2. pkt.

Styrelsen tilføjede her det synspunkt, der går igen i alle selvbetjeningssagerne: den tekniske mulighed for at gennemføre en registrering fritager ikke anmelderen for ansvaret for, at de materielle lovkrav er overholdt, jf. § 15, stk. 2.

Linjen har lange rødder. Allerede i [95-2.017](#) fastslog ankenævnet, at en efterfølgende udskiftning af en enestifter er en ændring af selve stiftelsesgrundlaget og dermed en ny selskabstiftelse, der kræver ny anmeldelse – ikke en berigtigelse. Og i [96-155.766](#) blev registrering nægtet, fordi en stifter under stiftelse hverken havde retsevne til at forpligte sig eller til ubetinget at disponere over den indskudte kapital. Endelig viser [19/01158](#), at nullitetssynspunktet også kan bruges *fremad*: styrelsen kunne administrativt tilbageføre en kæde af ejer- og ledelsesregistreringer efter § 20, da anmelderen ikke kunne dokumentere den påberåbte fuldmagt.

LOV	Selskabsloven § 15, stk. 2	Selskabsloven § 20	Selskabsloven § 24, stk. 4
	Selskabsloven § 25	Selskabsloven § 26	Selskabsloven § 28
			Selskabsloven § 41, stk. 1
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Tre IVS-selskaber nægtet genoptagelse efter mangler i stiftelsesgrundlaget – Erhvervsankenævnet stadfæster		
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens administrative tilbageførsel af ejerregistreringer i ApS som åbenbar nullitet		
	Erhvervsankenævnet · Afslag på genoptagelse af selskaber grundet uafhjælpelige mangler i stiftelsesgrundlaget		
	Erhvervsankenævnet · Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne		
	Erhvervsankenævnet · Registreringsnægtet anpartsselskab – stifter var selv under stiftelse og medstifter tegnede ikke anpartskapitalen		
	Erhvervsankenævnet · Afslag på registrering af anpartsselskab ved udskiftning af enestifter og nægtelse af gebyrtilbagebetaling		

§ 9 Berigtigelsesfristen efter § 23 g og styrelsens forvaltningsretlige pligter

For afhjælpelige fejl gælder [selskabslovens § 23 g](#), hvorefter Erhvervsstyrelsen kan fastsætte en frist for berigtigelse af en fejl eller mangel, der kan afhjælpes ved en generalforsamlingsbeslutning eller ved vedtagelse af det centrale ledelsesorgan – og efter [stk. 3](#) *ikke kan* registrere, hvis fristen overskrides.

I [22/14144](#) havde styrelsen forlænget berigtigelsesfristen flere gange, senest til 15. august 2022. Erklæringen blev først modtaget pr. mail den 24. august. Selskabet fremlagde et skærmprent af en kladde i selvbetjeningssystemet som bevis for, at dokumentet var uploadet i februar. Ankenævnet tiltrådte styrelsens standpunkt om, at en kladde ikke er en indsendelse – styrelsen har ikke adgang til at se indholdet, før anmelderen endeligt godkender og indsender – og at ansvaret for korrekt indsendelse påhviler anmelderen. Fristoverskridelsen forpligtede derfor styrelsen til at nægte registrering.

Modstykket er, at styrelsen faktisk skal give muligheden, hvor den findes. I [22/14122](#) blev en genoptagelse afvist, fordi den valgte direktør stod med »ukendt adresse« i CPR. Ankenævnet hjemviste sagen med henvisning til forarbejderne til [§ 23 d](#):

Ved nægtelse af registrering eller afregistrering, er det Erhvervsstyrelsens praksis at give mulighed for at berigtige ukorrekte oplysninger såfremt det er muligt. Der er ikke med lovforslaget tiltænkt ændringer hertil.

Ankenævnet kritiserede tillige, at styrelsen udelukkende havde forholdt sig til bopælsadressen uden at tage stilling til, om de materielle betingelser for genoptagelse i øvrigt var opfyldt. Grænsen mod de uafhjælpelige fejl trækkes i [J.NR. 24/11571](#): når fejlen ligger i vurderingsmandens erklæring og ikke kan afhjælpes ved en beslutning i selskabets organer, er der ingen pligt til at fastsætte en frist efter [§ 23 g](#), stk. 2.

LOV	Selskabsloven § 15, stk. 1	Selskabsloven § 23g, stk. 2-3	Selskabsloven § 23d
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Afvisning af genoptagelse af AA A/S grundet mangelfuld revisorerklæring om selskabskapital 13.05.2025 Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af genoptagelse for KL IVS grundet overskridelse af berigtigelsesfrist 10.02.2023 Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende mulighed for berigtigelse af direktørs bopælsadresse 22.12.2022		

§ 10 Ledelseskravet ved genoptagelse: reel ledelse, ikke stråmand

[§ 231, stk. 1](#) kræver, at der ved genoptagelsen »vælges ledelse«. Erhvervsstyrelsen har i en række afgørelser koblet dette krav sammen med kontrolbestemmelserne i [§ 23 b](#) og [§ 23 f](#) samt kravet i [§ 112](#) om, at direktøren faktisk skal udøve ledelsen – en problemstilling der er særlig nærliggende i selskaber med minimal kapital og hyppige ledelsesudskiftninger.

I [22/14125](#) blev genoptagelse nægtet, fordi der forelå begrundet tvivl om, hvorvidt den anmeldte direktør reelt ville udøve ledelsen. Ankenævnet lagde vægt på:

...at der foreligger en række modstridende oplysninger og dokumentation, herunder om tiltrædelsesdatoen for CC som direktør for selskabet, om CC skulle modtage løn fra selskabet, og om CC skulle udøve en rolle og varetage opgaver for selskabet svarende til den faktiske ledelse...

Afgørende var også, at al korrespondance om genoptagelsen gik gennem den tidligere ejer uden den nye direktørs involvering, og at funktionærkontrakten beskrev opgaven som »administrativt arbejde«. Samme resultat nås i [24/08373](#).

Grænsen for styrelsens skøn markeres i [23/02577](#), hvor ankenævnet stadfæstede afvisningen, men ændrede afgørelsen med kritiske bemærkninger om styrelsens forkerte hjemmelsgrundlag og manglende stillingtagen til, om der forelå en konkret formodning om stråmandsvirksomhed. Og i [23/07043](#) blev et afslag ændret, fordi dokumentationskravene til faktisk ledelse skal ses i lyset af selskabets karakter – her et nystiftet holdingselskab uden ansatte, hvor det logisk er umuligt at fremlægge dialog med bank og samarbejdspartnere på vegne af et selskab uden CVR-nummer.

LOV	Selskabsloven § 23f	Selskabsloven § 23b, stk. 1	Selskabsloven § 112, stk. 2
	Selskabsloven § 231, stk. 1		
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på genoptagelse af selskab grundet tvivl om den anmeldte direktørs faktiske ledelse		30.01.2025
	Erhvervsankenævnet · Afvisning af genoptagelse af selskab grundet tvivl om faktisk ledelse og stråmandsvirksomhed		21.03.2024
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet omstøder Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse grundet utilstrækkelig dokumentation for faktisk ledelse		06.12.2023
	Erhvervsankenævnet · Afslag på genoptagelse af AA ApS grundet tvivl om den faktiske ledelse af selskabet		24.02.2023

Klageadgangens grænser: hvad Erhvervsankenævnet kan og ikke kan

§ 11 prøve

Praksis er præget af en fast todeling. Erhvervsstyrelsens beslutning om at anmode skifteretten om tvangsopløsning kan **ikke** indbringes for anden administrativ myndighed, jf. [selskabslovens § 371, stk. 2](#), der bl.a. undtager afgørelser efter [§ 225, stk. 1](#), [§ 226](#) og [§ 232, stk. 2](#). Derimod kan afslaget på genoptagelse prøves fuldt ud.

Denne opdeling blev anvendt eksplicit i [19/04608](#), hvor ankenævnet behandlede klagen i to led: afvisning af klagen over oversendelsen til skifteretten, og realitetsbehandling – med stadfæstelse – af nægtelsen af genoptagelse. Samme fremgangsmåde ses i [19/01096](#) og i [2015-6306](#), hvor nævnet henviste til [§ 371, stk. 2](#), sammenholdt med [bekendtgørelse om Erhvervsankenævnet § 8, stk. 1](#).

For IVS-selskaberne specifikt gjaldt den parallelle regel i overgangsordningens § 6: afgørelser efter lovens § 4 kunne indbringes inden 4 uger, mens afgørelser som følge af overskridelse af de frister, styrelsen fastsatte efter § 5, stk. 2, ikke kunne indbringes for højere administrativ myndighed. Et IVS, der havde forsømt omregistreringsfristen, havde derfor ingen administrativ klageadgang mod selve oversendelsen – kun mod et efterfølgende afslag på genoptagelse.

LOV	Selskabsloven § 225, stk. 1	Selskabsloven § 226	Selskabsloven § 232, stk. 2
	Selskabsloven § 371, stk. 2		
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Tre IVS-selskaber nægtet genoptagelse efter mangler i stiftelsesgrundlaget – Erhvervsankenævnet stadfæster		25.02.2020

Erhvervsankenævnet · Afslag på genoptagelse af selskaber grundet uafhjælpelige mangler i stiftelsesgrundlaget	17.07.2019
Erhvervsankenævnet · Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne	29.03.2016

§ 12 Efter tvangsopløsningen: konkurskarantæne og nullitetsindsigelsen

Når tvangsopløsningen fører til konkurs, flyttes sagen til skifteretten og – i hovedstadsområdet – til Sø- og Handelsretten. To sager tegner billedet for IVS-selskaberne.

I [BS-42803/2018-SHR](#) var et IVS stiftet med en selskabskapital på 1 kr. og tvangsopløst af Erhvervsstyrelsen den 4. september 2017 på grund af væsentlige mangler ved stiftelsen. Direktøren gjorde gældende, at selskabet var en nullitet, og at han derfor ikke havde ledet nogen virksomhed. Retten afviste indsigelsen:

Erhvervsstyrelsens tvangsopløsning af selskabet grundet mangler ved stiftelsen af selskabet medfører ikke, at reglerne om konkurskarantæne ikke kan finde anvendelse vedrørende Part A's faktiske virke som direktør for selskabet i den pågældende periode.

På grundlag af en råbalance med indtægter på 278.446,51 kr. og Skattestyrelsens efteropkrævning af moms, A-skat og AM-bidrag fandt retten, at der havde været reel – men uregistreret – drift med sort løn, og at direktøren havde tilsidesat både bogføringspligten og oplysningspligten over for kurator efter [konkurslovens § 100](#). Karantænen blev efter [§ 157, stk. 1](#) fastsat til 2 år under hensyn til, at der var forløbet 24 måneder siden dekretet, jf. [§ 158, stk. 1](#).

Modstykket er [BS-31124/2018-SHR](#) og [BS-31726/2018-SHR](#), hvor to unge studerende drev et callcenter gennem et IVS. Bogføringen for 2017 var ufuldstændig, momsindberetningerne stemte ikke med bogføringen (21.548 kr. indberettet mod 175.879 kr. bogført for 2016), og der var udokumenterede overførsler til ledelsen. Retten frifandt dem alligevel:

Sagsøgte 1 og Sagsøgte 2 er begge iværksættere. Når henses til deres unge alder, at de er under uddannelse, at de ikke tidligere har været involveret i insolvent lukning af selskaber og sammenholdt med, at de har søgt om bistand og råd, finder retten, at de foreliggende fejl ikke beror på misbrug af regler, men i væsentlig grad skyldes manglende dygtighed.

Sammenholdt viser de to sager, at det afgørende ikke er selskabsformen eller kapitalens beskedne størrelse, men om fejlene fremstår som misbrug eller som udslag af manglende dygtighed. Sondringen er den samme som i [B-103-14](#), hvor medvirken til stiftelse af et selskab uden reelt kapitalgrundlag kombineret med manglende bogføring og momsangivelser udløste 3 års karantæne. Den generelle karantænepraksis er behandlet under [konkurskarantæne](#), ligesom ledelsens erstatningsansvar ved underkapitalisering hører under [bestyrelsesansvar](#) og den efterfølgende bobehandling under [konkurs](#).

LOV

[Konkursloven § 100](#)

[Konkursloven § 157, stk. 1](#)

[Konkursloven § 158, stk. 1](#)

[Selskabsloven § 118, stk. 2](#)

PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne til direktør i tvangsopløst IVS efter manglende bogføring og skatteunddragelse	11.10.2019
	Sø- og Handelsretten · Frifindelse for konkurskarantæne til unge iværksættere trods mangelfuld bogføring	14.06.2019

Bankkontoproblemet: når 1-krones-kapitalen forhindrede en erhvervskonto

§ 13

En tilbagevendende faktisk omstændighed i IVS-sagerne er, at pengeinstitutterne afviste at oprette erhvervskonti til selskaber med en selskabskapital på 1 kr. Det skabte et strukturelt problem: omsætningen gik ind på ejerens private konto, hvilket i skattemyndighedernes optik pegede mod, at der slet ikke var realitet bag selskabet.

Landsskatteretten har taget stilling til begge udfald af dette dilemma. I [19-0040694](#) havde Skattestyrelsen forhøjet ejerens personlige indkomst med i alt 348.000 kr. for 2015-2017, fordi IVS'et hverken var momsregistreret, havde indsendt årsregnskaber eller havde egen bankkonto, og fordi selskabet blev tvangsopløst efter [selskabslovens § 225](#). Landsskatteretten nåede det modsatte resultat og lagde afgørende vægt på, at fakturaerne var udstedt med selskabets CVR-nummer:

Landsskatteretten finder det troværdigt, at et IVS ikke kunne opnå en erhvervskonto. Der er derfor ikke grundlag for at beskatte klager af overskud af virksomhed. En eventuel beskatning af klager kan således alene ske af beløb, der må anses for udloddet fra [virksomhed1] IVS til klager.

Omvendt gik det i [17-0991333](#). Her stiftede en person et IVS til rengøringsvirksomhed og fik – som han forklarede – ikke en erhvervskonto, fordi bankerne afviste et IVS med 1 kr. i kapital. Alle kundebetalinger gik ind på hans private konto, selskabet havde ingen registrerede ansatte, og der blev overført beløb til fire personer betegnet »medarbejder 1-4«. Landsskatteretten fandt, at der ikke havde været realitet bag selskabet, og at der reelt var tale om uregistreret personlig virksomhed:

Retten finder på denne baggrund, at virksomheden har været arbejdsgiver for en ikke nærmere identificeret kreds af ansatte og derfor har været indeholdelsespligtig for A-skat og AM-bidrag for så vidt angår de lønudbetalinger, der er sket til disse personer.

Indehaveren hæftede personligt for 325.757 kr. i manglende indeholdt A-skat og AM-bidrag, jf. [kildeskattelovens § 69, stk. 1](#) og [arbejdsmarkedsbidragslovens § 15, stk. 2](#), suppleret af hæftelsesreglen for uregistrerede virksomheder i [opkrævningslovens § 11, stk. 12](#).

Forskellen mellem de to sager ligger i dokumentationen: hvor der forelå fakturaer udstedt i selskabets navn og med selskabets CVR-nummer, blev selskabsformen respekteret; hvor der hverken var fakturaspor, ansættelseskontrakter eller registrering som indeholdelsespligtig, blev konstruktionen tilsidesat.

LOV

[Arbejdsmarkedsbidragsloven § 15, stk. 2](#)[Kildeskatteloven § 69, stk. 1](#)[Opkrævningsloven § 11, stk. 12](#)[Selskabsloven § 225](#)

PRAKSIS

Landsskatteretten · Anerkendelse af erhvervsvirksomhed i iværksætterselskab (IVS) frem for personligt regi

20.12.2022

Landsskatteretten · Personlig hæftelse for manglende indeholdelse af A-skat og AM-bidrag i uregistreret virksomhed

16.03.2022

§ 14

Sammenfatning: hvad IVS-praksis efterlader

Iværksætterelskabet eksisterede som selskabsform i knap seks år og efterlod en praksis, der i dag først og fremmest handler om afvikling og formkrav. Fem hovedlinjer træder frem.

For det første var IVS'et aldrig en fritagelse fra selskabsrettens formkrav. Kravet om dokumentation for kapitalens tilstedeværelse gjaldt, selv om kapitalen kun var 1 kr. – det var alene dokumentationsformen, der var lempet til en egenerklæring for kapital på 25.000 kr. eller derunder. [19/04608](#) er det klareste udtryk for, at selvbetjeningsløsningens tekniske tilgængelighed ikke fritog anmelderen for det materielle ansvar.

For det andet er sondringen mellem afhjælpelige mangler og oprindelige nulliteter afgørende. Manglende årsrapport, ukorrekt registreret bopælsadresse eller en mangelfuld anmeldelse kan berigtiges inden for en frist efter [§ 23 g, stk. 2](#). Manglende stiftelsesdokument, uklar stifteridentitet, manglende underskrift eller stifter uden retsevne kan ikke – jf. [19/01096](#) og [2015-6306](#).

For det tredje er timing det hyppigste forlis. Berigtigelsen skal ske senest samtidig med beslutningen om genoptagelse, dokumentationen senest samtidig med anmeldelsen, og vurderingsmandserklæringen må ikke være dateret efter generalforsamlingen. [22/14144](#), [24/00693](#) og [24/09250](#) viser, at hverken systemkladder, korte fristoverskridelser eller efterfølgende godkendte årsrapporter redder en anmeldelse.

For det fjerde har Erhvervsankenævnet samtidig markeret grænser for styrelsens skøn: berigtigelseskravet er begrænset til det forhold, der udløste tvangsopløsningen ([23/13991](#)), styrelsen skal give berigtigelsesmulighed hvor den findes ([22/14122](#)), og afgørelser skal angive korrekt hjemmelsgrundlag.

For det femte overlever de personlige retsvirkninger selskabets ophør. Hverken selskabets tvangsopløsning eller påstanden om, at selskabet var en nullitet, afskærer konkurskarantæne for det faktiske ledelsesvirke, jf. [BS-42803/2018-SHR](#), og personlig hæftelse for indeholdelsespligtige beløb kan følge, hvis selskabskonstruktionen ikke har haft realitet, jf. [17-0991333](#).

Den lovgivningsmæssige udvikling har siden fortsat i samme retning som 2019-lovens grundtanke: i stedet for en særlig lavkapitalform er adgangen til anpartsselskabet gjort billigere, senest ved nedsættelsen af kapitalkravet i [§ 4, stk. 2](#) til 20.000 kr. med virkning fra 27. februar 2025.

LOV	Selskabsloven § 4, stk. 2	Selskabsloven § 23g, stk. 2	Selskabsloven § 232, stk. 3
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne til direktør i tvangsopløst IVS efter manglende bogføring og skatteunddragelse		
	Landsskatteretten · Personlig hæftelse for manglende indeholdelse af A-skat og AM-bidrag i uregistreret virksomhed		11.10.2019
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afvisning af genoptagelse af CC ApS grundet utilstrækkelig selskabskapital		16.03.2022
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende berigtigelse af årsrapport og kapitalerklæring		13.07.2025
	Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af sag om genoptagelse af selskab under tvangsopløsning grundet forkert hjemmel og fejlagtig afvisning pba. vedtægtsuoverensstemmelser		06.03.2025
	Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af genoptagelse for KL IVS grundet overskridelse af berigtigelsesfrist		01.05.2024
	Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende mulighed for berigtigelse af direktørs bopælsadresse		10.02.2023
			22.12.2022

Erhvervsankenævnet · Tre IVS-selskaber nægtet genoptagelse efter mangler i stiftelsesgrundlaget – Erhvervsankenævnet stadfæster	25.02.2020
Erhvervsankenævnet · Afslag på genoptagelse af selskaber grundet uafhjælpelige mangler i stiftelsesgrundlaget	17.07.2019
Erhvervsankenævnet · Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne	29.03.2016

REFERENCE Lovgrundlag 6 paragraffer

Selskabsloven § 4	stk. 2	Selskabsloven § 23g	stk. 2-3
Selskabsloven § 225	stk. 1	Selskabsloven § 231	stk. 1
Selskabsloven § 232	stk. 3	Selskabsloven § 371	stk. 2

MATERIALE Citerede afgørelser 25 afgørelser

SØ- OG HANDELSRET TEN · SPECIALRET 3

11.10.2019	Konkurskarantæne til direktør i tvangsopløst IVS efter manglende bogføring og skatteunddragelse	BS-42803/2018-SHR
14.06.2019	Frifindelse for konkurskarantæne til unge iværksættere trods mangelfuld bogføring	BS-31124/2018-SHR og BS-31726/2018-SHR
02.07.2015	Konkurskarantæne pålagt direktør for groft uforsvarlig forretningsførelse og manglende kapitalgrundlag	B-103-14

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 2

20.12.2022	Anerkendelse af erhvervsvirksomhed i iværksætterelskab (IVS) frem for personligt regi	19-0040694
16.03.2022	Personlig hæftelse for manglende indeholdelse af A-skat og AM-bidrag i uregistreret virksomhed	17-0991333

ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 19

13.07.2025	Erhvervsankenævnet stadfæster afvisning af genoptagelse af CC ApS grundet utilstrækkelig selskabskapital	24/09250
13.05.2025	Afvisning af genoptagelse af AA A/S grundet mangelfuld revisorerklæring om selskabskapital	J.NR. 24/11571
06.03.2025	Stadfæstelse af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende berigtigelse af årsrapport og kapitalerklæring	24/00693
30.01.2025	Stadfæstelse af afslag på genoptagelse af selskab grundet tvivl om den anmeldte direktørs faktiske ledelse	24/08373

01.05.2024	Hjemvisning af sag om genoptagelse af selskab under tvangsopløsning grundet forkert hjemmel og fejlagtig afvisning pba. vedtægtsuoverensstemmelser	23/13991
21.03.2024	Afvisning af genoptagelse af selskab grundet tvivl om faktisk ledelse og stråmandsvirksomhed	23/02577
06.12.2023	Erhvervsankenævnet omstøder Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse grundet utilstrækkelig dokumentation for faktisk ledelse	23/07043
01.12.2023	Hjemvisning af sag om genoptagelse af AA ApS efter tvangsopløsning grundet manglende dokumentation for reelle ejere	23/03652
24.02.2023	Afslag på genoptagelse af AA ApS grundet tvivl om den faktiske ledelse af selskabet	22/14125
10.02.2023	Nægtelse af registrering af genoptagelse for KL IVS grundet overskridelse af berigtigelsesfrist	22/14144
22.12.2022	Hjemvisning af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende mulighed for berigtigelse af direktørs bopælsadresse	22/14122
25.02.2020	Tre IVS-selskaber nægtet genoptagelse efter mangler i stiftelsesgrundlaget – Erhvervsankenævnet stadfæster	19/04608
19.09.2019	Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens administrative tilbageførsel af ejerregistreringer i ApS som åbenbar nullitet	19/01158
17.07.2019	Afslag på genoptagelse af selskaber grundet uafhjælpelige mangler i stiftelsesgrundlaget	19/01096
29.03.2016	Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne	2015-6306
29.05.1997	Registreringsnægtet anpartsselskab – stifter var selv under stiftelse og medstifter tegnede ikke anpartskapitalen	96-155.766
27.02.1997	Grønlandsk anpartsselskab under tvangsopløsning afskåret fra at beslutte frivillig likvidation	96-95.809
27.02.1997	Selskab under tvangsopløsning kan ikke beslutte frivillig likvidation – Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervs- og Selskabsstyrelsens afvisning	96-95.835
24.11.1995	Afslag på registrering af anpartsselskab ved udskiftning af enestifter og nægtelse af gebyrtilbagebetaling	95-2.017
REVISORNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
28.02.2025	Bøde på 100.000 kr. for uafhængighedsbrud: Statsautoriseret revisor afgav kapitalerklæringer ved selskabsstiftelse, mens selskabskapitalen lå på revisionsvirksomhedens bankkonto (sag 062-2024)	24-07674

05

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over kapitalforhøjelse og kapitalnedsættelse i kapitalselskaber

Beslutningskompetence, dokumentationskrav og gyldighed efter selskabslovens kapitel 10 og 11

Version 2 · Opdateret 6. sep. 2026 · 27 afgørelser · 1993-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Kapitalforhøjelse og kapitalnedsættelse er de to grundlæggende måder, hvorpå selskabskapitalen i et aktie- eller anpartsselskab ændres, og begge er udtømmende reguleret i selskabslovens kapitel 10 (§§ 153-179) og kapitel 11 (§§ 185-194). Praksis domineres af Erhvervsankenævnet, der i en lang række kendelser har afstukket grænserne for Erhvervsstyrelsens registreringsprøvelse – fra mangelfulde generalforsamlingsprotokollater og utilstrækkelige ledelseserklæringer til spørgsmålet om, hvor lav en underkurs må være. Domstolene har navnlig taget stilling til gyldigheden af »elevatormodellen«, hvor kapitalen nedsættes til nul og samtidig forhøjes uden fortegningsret for de hidtidige ejere, og til kursfastsættelsen ved gældskonvertering. Fællesnævneren er, at de formelle krav håndhæves strengt, mens den materielle prøvelse af beslutningens rimelighed henhører under domstolene efter [selskabslovens § 109](#) og [§ 20](#).

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Kapitalforhøjelse kan kun ske på de tre måder, der er opregnet i selskabslovens § 153, stk. 1 – nytegning, fondsforhøjelse eller udstedelse af konvertible gældsbreve/warrants – og nye kapitalandele kan aldrig tegnes til underkurs eller under forbehold, jf. § 153, stk. 2.
- 02** Generalforsamlingsbeslutningen om kapitalforhøjelse ved nytegning skal indeholde samtlige de op til 12 oplysninger, som § 158 opregner; mangler blot enkelte punkter – fx om delvis indbetaling, udbyttet, omsætningspapirstatus eller navne-/ihændeformer – kan Erhvervsstyrelsen afvise registrering.
- 03** Mangler ved en anmeldelse bedømmes på anmeldelsestidspunktet; efterfølgende indsendte, tilrettede dokumenter kan ikke helbrede den oprindelige anmeldelse, og selskabet må i stedet indgive en helt ny anmeldelse.
- 04** Fortegningsretten efter § 162, stk. 1, er ikke en individualret, og den kan fraviges med samme flertal som en vedtægtsændring (2/3), jf. § 162, stk. 2 – men indkaldelsen skal efter § 157, stk. 2, oplyse både årsagen til fravigelsen og begrundelsen for den foreslåede tegningskurs.

- 05 Sker tegningen på markedsvilkår, gælder det almindelige 2/3-flertal; sker den til favørkurs til andre end kapitalejerne og medarbejderne, kræves 9/10-flertal efter § 107, stk. 2, nr. 1.
- 06 Generalklausulen i § 108 udgør den materielle ydergrænse: en forhøjelses- eller nedsættelsesbeslutning må ikke åbenbart være egnet til at skaffe visse kapitalejere en utilbørlig fordel på andres eller selskabets bekostning.
- 07 »Elevatormodellen« – nedsættelse af kapitalen til 0 kr. kombineret med en rettet nytægning uden fortegningsret – er anerkendt som lovlig, når selskabet reelt står over for konkurs, og de nye midler er en betingelse fra investorernes side.
- 08 Ved apportindskud kræver § 160 en vurderingsberetning efter §§ 36-37, medmindre ledelsen udarbejder en erklæring, der opfylder samtlige fire indholdskrav i § 38, stk. 2; en kortfattet erklæring om, at indskuddet »ikke er til skade for virksomheden«, er ikke tilstrækkelig.
- 09 Ved gældskonvertering efter § 161 skal ledelsen redegøre for gældsstiftelsens årsag og tidspunkt samt for grundene til konverteringen – og redegørelsen skal foreligge skriftligt og være gjort tilgængelig forud for generalforsamlingen; en mundtlig redegørelse på selve generalforsamlingen er ikke nok.
- 10 Indbetales beløb til selskabet før beslutningen om forhøjelsen, er der efter Erhvervsstyrelsens opfattelse principielt ikke tale om en kontant forhøjelse, men om konvertering af en fordring – med de dokumentationskrav og den kursfastsættelse, det medfører.
- 11 Formålene med en kapitalnedsættelse er udtømmende opregnet i § 188, stk. 1 – dækning af underskud, udbetaling til kapitalejere eller henlæggelse til særlig reserve – men kun de to sidste kan efter § 188, stk. 3, ske til underkurs.
- 12 Loven indeholder ingen nedre grænse for underkursen ved nedsættelse til udbetaling eller særlig reserve, og Erhvervsstyrelsen kan derfor ikke nægte registrering med den begrundelse, at kursen er så lav, at nedsættelsen bliver »illusorisk«.
- 13 Ved kapitalnedsættelse til underkurs overføres restbeløbet op til kapitalandelenes pålydende til selskabets frie reserver, jf. § 189, stk. 2.
- 14 Kreditoropfordringen med 4 ugers frist efter § 192, stk. 1, gælder kun ved nedsættelse til udbetaling eller henlæggelse til særlig reserve – ikke ved nedsættelse til dækning af underskud.
- 15 Undtagelsen i § 192, stk. 2, forudsætter, at kapitalen samtidig forhøjes ved *tegning* af mindst samme nominelle beløb med tillæg af overkurs; en kapitalforhøjelse, der sker ved fusionsvederlag eller fondsemission, opfylder ikke betingelsen.
- 16 Gennemførelsen af en kapitalnedsættelse til udbetaling eller særlig reserve forudsætter en selvstændig forsvarlighedsvurdering fra det centrale ledelsesorgan, jf. § 193, stk. 1, jf. § 115, nr. 5, § 116, nr. 5, og § 118, stk. 2 – og beslutningen skal annulleres, hvis vurderingen falder negativt ud.

- 17** Nedsættelsen må ikke gennemføres, hvis anmeldte forfaldne krav ikke er fyldestgjort, eller der ikke på forlangende er stillet betryggende sikkerhed for uforfaldne eller omtvistede krav, jf. § 193, stk. 4.
- 18** Fristerne er præklusive: beslutningen om nedsættelse bortfalder, hvis den ikke er anmeldt inden 2 uger (§ 191), og gennemførelsen mister gyldighed, hvis den ikke registreres senest 1 år efter beslutningen (§ 193, stk. 5).
- 19** Erhvervsstyrelsens registreringsprøvelse er en legalitetskontrol, ikke en bevisbedømmelse; kan der ikke konstateres utvivlsomme overtrædelser, skal registrering finde sted, og tvist om beslutningens gyldighed må føres ved domstolene efter §§ 20 og 109.
- 20** Styrelsen kan dog administrativt annullere en registrering, når det registrerede åbenbart er en nullitet – fx når generalforsamlingen er registreret afholdt, før indkaldelsen overhovedet blev afsendt.

Retsgrundlaget: tre forhøjelsesformer, tre nedsættelsesformål og den

§ 1 EU-retlige ramme

Selskabslovens kapitel 10 og 11 udgør en udtømmende regulering af, hvordan selskabskapitalen kan forøges og formindskes. Efter [selskabslovens § 153, stk. 1](#) kan forhøjelse alene ske ved (1) tegning af nye kapitalandele, (2) overførsel af selskabets reserver til selskabskapital ved fondsforhøjelse eller (3) udstedelse af konvertible gældsbreve eller warrants. Forarbejderne til bestemmelsen præciserer, at andre former for tilgang af midler – fx et selskabs tilbagekøb og efterfølgende salg af egne aktier – ikke betegnes som kapitalforhøjelse.

[§ 153, stk. 2](#) indeholder det ufravigelige forbud mod, at nye kapitalandele tegnes under forbehold eller til underkurs. Forbuddet blev udtrykkeligt indsat med den oprindelige selskabslov for at rydde en tvivl af vejen:

»Bestemmelsens stk. 2 præciserer, at forbudet imod tegning af kapitalandele med forbehold eller til underkurs tillige gælder ved tegning af kapitalandele i forbindelse med en kapitalforhøjelse. Der har i nogle tilfælde været tvivl i praksis om, hvorvidt forbudet mod tegning af aktier eller anparter til underkurs eller med forbehold tillige fandt anvendelse i forbindelse med kapitalforhøjelser.«

På nedsættelsessiden opregner [§ 188, stk. 1](#) tre – og kun tre – lovlige formål: dækning af underskud, udbetaling til kapitalejere eller henlæggelse til en særlig reserve. Forarbejderne understreger, at »opregningen af anvendelsesmuligheder er udtømmende«, men at det er muligt at anvende dele af nedsættelsesbeløbet til forskellige af de nævnte formål.

For aktieselskaber hviler regelsættet på det kodificerede selskabsdirektiv. [Artikel 68, stk. 1](#) fastslår, at enhver kapitalforhøjelse skal vedtages af generalforsamlingen, mens [artikel 68, stk. 2](#) tillader bemyndigelse til ledelsen for højst fem år ad gangen – det er baggrunden for femårsgrænsen i [§ 155](#). Fortegningsretten følger af [artikel 72, stk. 1](#), og kreditorbeskyttelsen ved kapitalnedsættelse af [artikel 75](#), hvorefter nedsættelsen skal være uden virkning, indtil kreditorerne er fyldestgjort eller har fået sikkerhed. Direktivets betragtning (40) angiver formålet: unionsforskrifterne skal »bevare kapitalen, som udgør kreditorernes sikkerhed, navnlig ved at forbyde, at kapitalen forringes gennem uberettigede uddelinger til aktionærerne«.

§ 2 Beslutningskompetencen og de obligatoriske oplysninger i § 158 – hvor formkravene knækker anmeldelsen

Kompetencen til at forhøje selskabskapitalen ligger hos generalforsamlingen, der træffer beslutningen med det flertal, der kræves til vedtægtsændring, jf. § 154 og § 106, stk. 1 (2/3 af både afgivne stemmer og repræsenteret kapital). Generalforsamlingen kan ved vedtægtsbestemmelse bemyndige det centrale ledelsesorgan til at forhøje kapitalen for perioder på indtil 5 år ad gangen, jf. § 155, stk. 1; bemyndigelsen skal angive forhøjelsesmetoden, ophørsdatoen, det højeste beløb og en række af de forhold, der er nævnt i § 158. Udnytter ledelsen bemyndigelsen, gælder det særskilte oplysningskatalog i § 159, stk. 1.

Det er imidlertid § 158 – kataloget over de op til 12 oplysninger, som selve forhøjelsesbeslutningen skal indeholde – der i praksis er den hyppigste faldgrube. Erhvervsankenævnet stadfæstede i 24/09880 Erhvervsstyrelsens afvisning af en anmeldt forhøjelse fra 40.000 kr. til 50.000 kr., fordi generalforsamlingsprotokollatet manglede fire af punkterne:

Krav i § 158	Manglende oplysning
Nr. 2 – mulighed for delvis indbetaling	Ikke angivet
Nr. 4 – udbyttet og andre rettigheder for de nye anparter	Ikke angivet
Nr. 11 – om anparterne er omsætningspapirer	Ikke angivet
Nr. 12 – om anparterne skal lyde på navn eller ihændebarer	Ikke angivet

Nævnet lagde afgørende vægt på, at bedømmelsen sker på anmeldelsestidspunktet. De tilrettede protokollater og vedtægter, selskabet indsendte sammen med klagen, kunne ikke afhjælpe manglerne – selskabet måtte indgive en ny anmeldelse. Det følger af § 15, stk. 2, at anmelderen indestår for, at anmeldelsen er lovligt foretaget, og at dokumentationen er gyldig.

Forarbejderne til § 158 giver samtidig et vist spillerum for kursangivelsen: der stilles »i praksis ikke krav om, at kursen skal være præcist angivet i beslutningen«, idet det er muligt at fastsætte en minimumskurs og helst en maksimumkurs samt en beregningsmetode – men den eksakte kurs skal angives ved anmeldelsen, jf. § 173. Kravet i nr. 1 om et mindste og et højeste beløb er ifølge forarbejderne »indsat af hensyn til den investor, som ønsker at tegne kapitalandele under forudsætning af, der tilføres selskabet kapital«.

Også i aktieselskaber gælder særlige oplysningsforpligtelser forud for generalforsamlingen: forslaget om kapitalforhøjelse skal gøres tilgængeligt for aktionærerne og fremlægges på generalforsamlingen, jf. § 156, stk. 1, og skal årsrapporten ikke behandles på samme generalforsamling, skal seneste godkendte årsrapport, en ledelsesberetning om væsentlige efterfølgende begivenheder og en revisorerklæring herom fremlægges, jf. § 156, stk. 2. Kravene kan fravælges i enighed, jf. § 156, stk. 3. I 17/01657 gjorde en minoritetskapitalejer netop gældende, at § 156, stk. 1, og § 157 ikke var iagttaget forud for en kombineret kapitalnedsættelse og gældskonvertering – men nævnet henviste tvisten til domstolene, jf. afsnittet om registreringsprøvelsen nedenfor.

LOV

Selskabsloven § 154

Selskabsloven § 155, stk. 1

Selskabsloven § 156, stk. 1-3

Selskabsloven § 158

Selskabsloven § 159, stk. 1

Selskabsloven § 173

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Afvisning af registrering af kapitalforhøjelse grundet dokumentationsmangler i AA ApS 08.05.2025

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens registrering af kapitalforhøjelse trods påstået ulovlig indkaldelse til generalforsamling 12.04.2018

§ 3 Fortegningsretten efter § 162 og grænsen ved generalklausulen i § 108

Ved enhver *kontant* forhøjelse af selskabskapitalen har kapitalejerne ret til forholdsmæssig tegning af de nye kapitalandele, jf. § 162, stk. 1. Reglen gennemfører artikel 72, stk. 1 i selskabsdirektivet og gælder efter selskabsloven både aktie- og anpartsselskaber – hvor der før 2009 ikke fandtes en tilsvarende regel i anpartsselskabsloven.

Fortegningsretten er ikke absolut. Generalforsamlingen kan fravige den til fordel for andre med samme flertal, som kræves til vedtægtsændring, jf. § 162, stk. 2. Forarbejderne trækker den afgørende sondring op mellem markedskurs og favørkurs:

»Sker tegningen på markedsvilkår, gælder det almindelige majoritetskrav på 2/3 flertal, hvad enten fravigelse sker til fordel for en bestående kapitalejer eller andre. Kan andre end medarbejderne tegne kapitalandele, og sker tegningen til favørkurs, vil beslutningen kræve 9/10 flertal efter forslaget § 107, stk. 2, nr. 1 [...] Ved vurderingen af, om der er tale om favørkurs, bør der lægges vægt på, om kursen afviger fra markedskursen. Det er i forbindelse med vedtagelsen ledelsens ansvar at vurdere, om der er tale om markedskurs eller favørkurs«

Det skærpede krav findes i § 107, stk. 2, nr. 1, der forlanger 9/10 af såvel de afgivne stemmer som den repræsenterede kapital, når kapitalejernes ret til udlodning – herunder tegning til favørkurs – formindskes til fordel for andre end kapitalejerne og medarbejderne. Fravigelse til fordel for *medarbejderne* kan derimod ske med sædvanligt 2/3-flertal, og generalforsamlingen kan med samme flertal fastsætte en favørkurs, jf. § 162, stk. 4. Forarbejderne præciserer, at en medarbejderordning skal være »af en forholdsvis generel karakter«; en ordning, der udelukkende er rettet mod selskabets ledelse, kan ikke vedtages med hjemmel i undtagelsen.

To yderligere spærringer gælder. Efter § 162, stk. 5 kan generalforsamlingen kun beslutte *større* afvigelser fra fortegningsretten, end indkaldelsen angav, hvis de forringede kapitalejere samtykker; forarbejderne forklarer, at »større afvigelser« kan angå både størrelsen af den kapital, der er uden fortegningsret, og en udvidelse af kredsen af tegningsberettigede. Og efter § 162, stk. 6 kræver en beslutning, der forskyder retsforholdet mellem kapitalklasser, tiltrædelse af mindst 2/3 af den forringede klasse.

Forarbejderne fastslår udtrykkeligt fortegningsrettens karakter – og hvor den materielle grænse ligger:

»Kapitalejernes fortegningsret er ikke en individualret, og der kræves således ikke samtykke fra samtlige kapitalejere for at fravige den. Generalklausulen i § 108 vil imidlertid efter omstændighederne kunne finde anvendelse, hvis enkelte kapitalejeres fortegningsret begrænses.«

§ 108 forbyder beslutninger, som åbenbart er egnede til at skaffe visse kapitalejere eller andre en utilbørlig fordel på andre kapitalejeres eller selskabets bekostning. At overtrædelse ikke kun rammer beslutningens gyldighed, men også kan udløse personligt ansvar, illustreres af [landsrettens dom om erstatningsansvar for bestyrelsen ved en udvandede kapitaludvidelse](#), hvor retten pålagde bestyrelsesmedlemmerne solidarisk ansvar over for en mindretalsaktionær. Retten lagde vægt på, at bestyrelsen ikke havde dokumenteret et tvingende behov for at gennemføre forhøjelsen på de pågældende vilkår, at tegningskursen var fastsat markant under den

reelle markedsværdi, og at alternative, mindre udvædende finansieringsmodeller ikke var undersøgt. Dommen understreger, at pligten til at varetage samtlige kapitalejeres interesser vejer tungere end en formel bemyndigelse fra generalforsamlingen.

En fravigelse af fortegningsretten kan endelig kollidere med en aktionæroverenskomst. I [H-57-05](#) fastslog SØ- og Handelsretten, at en kapitalforhøjelse i Skandi Bo Holding var i strid med aktionæroverenskomstens § 11, fordi den blev gennemført uden enighed mellem aktionærene – men retten gav ikke medhold i påstanden om, at forhøjelsen dermed var uvirksom. Aktionæroverenskomsten binder aftaleretligt, ikke uden videre selskabsretligt.

Minoritetsudvanding og tvangsindløsning som selvstændigt tema hører under [aktionærkonflikt](#), og ledelsens personlige erstatningsansvar behandles nærmere under [bestyrelsesansvar](#).

LOV

[Selskabsloven § 107, stk. 2](#)[Selskabsloven § 108](#)[Selskabsloven § 157, stk. 2](#)[Selskabsloven § 162, stk. 1-6](#)

PRAKSIS **Landsretten** · Erstatningsansvar for bestyrelse ved ulovlig kapitaludvidelse og tilsidesættelse af aktionærs fortegningsret 09.05.2011

SØ- og Handelsretten · Kapitalforhøjelse i strid med aktionæroverenskomst – SØ- og Handelsrettens dom 15.11.2006

§ 4 Apportindskud: vurderingsberetning efter § 160, jf. §§ 36-37, og ledelseserklæringsundtagelsen i § 38

Skal de nye kapitalandele kunne indbetales i andre værdier end kontanter, skal forhøjelsesbeslutningen indeholde bestemmelser herom, og der skal udarbejdes en vurderingsberetning, jf. [§ 160](#), jf. [§ 36](#) og [§ 37](#). Beretningen skal beskrive hvert indskud, oplyse den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen, angive det fastsatte vederlag og indeholde en erklæring om, at den ansatte økonomiske værdi mindst svarer til det aftalte vederlag med tillæg af eventuel overkurs, jf. [§ 36, stk. 1, nr. 1-4](#). Beretningen skal udarbejdes af uvildige, sagkyndige vurderingsmænd – i praksis godkendte revisorer eller vurderingsmænd udpeget af skifteretten, jf. [§ 37, stk. 1](#).

Undtagelsen i [§ 38](#) er snæver. Vurderingsberetning kan undlades ved indskud af nettoaktiver, der er målt til dagsværdi og præsenteret individuelt i et revideret års- eller koncernregnskab for det forudgående regnskabsår, eller ved værdipapirer optaget til gennemsnitskurs på et reguleret marked, jf. [§ 38, stk. 1](#). Ledelsen skal da udarbejde en erklæring med fire obligatoriske komponenter, jf. [§ 38, stk. 2](#), og offentliggøre den i Erhvervsstyrelsens it-system senest 2 uger efter beslutningen, jf. [§ 160, 3. pkt.](#)

At kravene tages bogstaveligt, viser [24/09880](#). Selskabet havde i anmeldelsesblanketten angivet indskudsmetoden som »bestemmende ejerandel« – juridisk set et apportindskud – og vedlagt en ledelseserklæring, der i sin helhed lød:

»Der er nominelt blevet forhøjet selskabskapital fra 40.000 til 50.000. Ledelsen erklærer, at vi er ansvarlige for at indskuddet ikke er til skade for virksomheden.«

Erhvervsankenævnet fastslog:

»Ankenævnet finder derudover, at ledelseserklæringen af 11. september 2024 på grund af erklæringens mangelfulde indhold ikke er egnet til at fritage selskabet fra selskabslovens §§ 36-37 i medfør af lovens § 38, blandt andet fordi erklæringen ikke indeholder oplysninger om en beskrivelse af nettoaktiver samt disses værdier og heller ikke nogen oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen.«

At selskabet efterfølgende hævdede, at der reelt var tale om en kontant indbetaling, kunne ikke føre til et andet resultat, idet styrelsens sagsbehandling var sket på grundlag af selskabets egne oplysninger i anmeldelsen.

Den strenge linje er ikke ny. Allerede i 93-75.221 stadfæstede nævnet en registreringsnægtelse, hvor anmeldelsen af en fondsforhøjelse på 420.000 kr. og en samtidig omdannelse til aktieselskab hverken var vedlagt generalforsamlingsreferatet eller revisors vurderingsberetning og erklæring – og hvor beretningen heller ikke havde været fremlagt på den generalforsamling, hvor omdannelsen blev besluttet. Manglerne kunne ikke afhjælpes efterfølgende.

De processuelle rammer suppleres af anmeldelsesbekendtgørelsen § 20, hvorefter anmeldelse af ændring af vedtægter eller andet registreret forhold skal vedlægges dokumentation for ændringens lovlige vedtagelse (protokoludskrift) samt nye daterede vedtægter i fuld ordlyd, og hvor kravene i § 18 om vurderingsberetning eller ledelseserklæring finder tilsvarende anvendelse ved kapitalforhøjelse i andre værdier end kontanter.

LOV

Selskabsloven § 36, stk. 1

Selskabsloven § 37, stk. 1

Selskabsloven § 38, stk. 1-2

Selskabsloven § 160

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Afvisning af registrering af kapitalforhøjelse grundet dokumentationsmangler i AA ApS 08.05.2025

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnets stadfæstelse af registreringsnægtelse ved mangelfuld anmeldelse af omdannelse til aktieselskab 02.05.1994

Gældskonvertering efter § 161 – ledelsens redegørelse og kursfastsættelsen af fordringen

Kan de nye kapitalandele indbetales ved konvertering af gæld, skal forhøjelsesbeslutningen indeholde bestemmelser herom, jf. § 161, stk. 1. Det centrale ledelsesorgan skal efter § 161, stk. 2 redegøre for årsagen til og tidspunktet for gældsstiftelsen og for grundene til forslaget om konvertering, og i aktieselskaber skal redegørelsen gøres tilgængelig for aktionærerne og fremlægges på generalforsamlingen, jf. § 161, stk. 3. Begge krav kan fraviges i enighed, jf. § 161, stk. 4 og 5.

Skriftlighedskravet er ikke en ordensforskrift. I 92-66.095 nægtede Erhvervs- og Selskabsstyrelsen at registrere en konvertering af et konvertibelt gældsbrev på 900 mio. kr. til anparter, fordi bestyrelsens redegørelse og revisors udtalelse først blev udfærdiget et halvt år efter generalforsamlingen og alene havde foreligget mundtligt på selve mødet. Erhvervsankenævnet stadfæstede og fastslog, at loven ikke giver hjemmel til at dispensere fra formkravene, og at en mundtlig redegørelse på generalforsamlingen »under ingen omstændigheder« kan erstatte en skriftlig, forudgående udsendt redegørelse. Da omdannelsen til aktieselskab var betinget af kapitalforhøjelsen, kunne heller ikke den registreres.

Grænsen mellem kontant forhøjelse og gældskonvertering er praktisk vigtig, fordi de to indskudsformer udløser forskellige dokumentationskrav – og forskellig kursfastsættelse. Erhvervsstyrelsen har i en udtalelse gengivet i Landsskatterettens afgørelse 12-0191960 tilkendegivet, at en kapitalforhøjelse, hvor indskuddet sker før

beslutningen om forhøjelsen, principielt ikke er en kontant forhøjelse, men en konvertering af en fordring – og at en registrering i så fald ville være sket i strid med [§ 15, stk. 1](#), men at kompetencen til at afgøre, om registreringen er en nullitet, henhører under domstolene.

Selve kursfastsættelsen af den konverterede fordring er central. Den skatteretlige praksis, der bygger på Højesterets dom **U1977.964H**, ansætter anskaffelsessummen til fordringens *kursværdi* på konverteringstidspunktet – og illustrerer samtidig, hvor lidt en nødlidende fordring reelt er værd:

Afgørelse	Forringens pålydende	Ansæt kursværdi	Begrundelse
11-0300386	520.000 kr.	0 kr.	Negativ egenkapital, datterselskabsaktier bogført til 0 kr., ledelsens egne forbehold i årsrapporten
16-1360717	1.871.868 kr.	399.654 kr. (kurs 21,35)	Aktiver 822.155 kr. over for samlet gæld 3.851.607 kr.; goodwill og udskudt skatteaktiv ansat til 0
12-0191960	800.000 kr.	kurs 55,49	Indbetalinger bogført på mellemregning før beslutningen; omkvalificeret til gældskonvertering

Selskabsretligt er pointen, at konverteringskursen skal kunne bære: da nye kapitalandele ikke må tegnes til underkurs, jf. [§ 153, stk. 2](#), skal forringens værdi mindst svare til pålydende med tillæg af eventuel overkurs – og en nødlidende fordring skal derfor konverteres til en tilsvarende høj kurs på kapitalandelene. Ved gældskonvertering som led i en økonomisk redning berøres området af [rekonstruktion](#); den skatteretlige side ligger under [aktiebeskatning](#).

At konverteringen kan struktureres med nye aktieklasser, bekræftede Skatterådet i [SKM2011.725.SR](#), hvor en gældskonvertering med opdeling i A- og B-aktier ikke udgjorde afståelse for de eksisterende aktionærer.

LOV	Selskabsloven § 15, stk. 1	Selskabsloven § 153, stk. 2	Selskabsloven § 161, stk. 1-5
PRAKSIS	Landsskatteretten · Landsskatteretten: Opgørelse af tab på anparter ved tvangsopløsning – Værdiansættelse af fordring ved gældskonvertering 13.01.2020 Landsskatteretten · Landsskatteretten: Værdiansættelse af ansvarligt lån ved konvertering til anparter 07.07.2014 Landsskatteretten · Reduktion af anskaffelsessum ved gældskonvertering i forbindelse med kapitalforhøjelse 03.12.2013 Skatterådet · Gældskonvertering, aktieklasser og datterselskabsaktier 04.11.2011 Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af kapitalforhøjelse og selskabsomdannelse grundet manglende rettidig skriftlig redegørelse og revisorudtalelse 01.12.1993		

Fondsforhøjelse efter § 165 og de præklusive frister i §§ 164, 165 og 173

Fondsforhøjelse – udstedelse af fondsandele ved overførsel af selskabets egne reserver til selskabskapitalen – er den tredje af de tre forhøjelsesformer og er reguleret i [§ 165](#). Efter [§ 165, stk. 1](#) kan der anvendes overført overskud eller reserver med undtagelse af reserverne efter årsregnskabslovens §§ 35 a og 35 b, og efter [§ 165, stk. 2](#) tillige overskud i det indeværende regnskabsår, der ikke er uddelt, forbrugt eller bundet, samt frie reserver

opstået eller frigjort i indeværende regnskabsår. Beslutningen skal angive forhøjelsesbeløbet og kapitalandelenes størrelse eller antal, og en række af oplysningskravene i § 158 finder tilsvarende anvendelse, jf. § 165, stk. 3.

To forhold adskiller fondsforhøjelsen fra nyttegningen. For det første kan forhøjelsen ikke gennemføres, før beslutningen er registreret, jf. § 165, stk. 4. For det andet gælder en absolut 12-måneders frist: er fondsforhøjelsen ikke registreret eller anmeldt til registrering senest 12 måneder efter beslutningen, er både forhøjelsesbeslutningen og de heraf følgende vedtægtsændringer bortfaldet, jf. § 165, stk. 5.

Ved nyttegning er bortfaldsreglen knyttet til mindstebeløbet. Efter § 164 bortfalder beslutningen om de vedtægtsændringer, der forudsætter kapitalforhøjelsen, hvis det fastsatte mindstebeløb ikke er tegnet inden den frist, som er fastsat i beslutningen – og det indbetalte skal da hurtigst muligt betales tilbage. Reglen finder tilsvarende anvendelse, når ledelsen udnytter en bemyndigelse, jf. § 159, stk. 2.

Anmeldelsesfristerne er korte: registrering eller anmeldelse af beslutningen om forhøjelse skal være modtaget i Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter, at fristen for kapitalandelenes indbetaling er udløbet eller indbetaling er sket, jf. § 173, stk. 1, og beslutning om udstedelse af konvertible gældsbreve eller warrants skal anmeldes senest 2 uger efter, at beslutningen er truffet, jf. § 173, stk. 2. Selve retsvirkningen indtræder først ved registreringen: § 174, stk. 3 fastslår, at selskabskapitalen anses forhøjet med den samlede værdi, når registrering har fundet sted, og § 174, stk. 1 kræver bevis for, at kapital og eventuel overkurs er indbetalt senest på registrerings- eller anmeldelsestidspunktet.

At de selskabsretlige formaliteter omkring warrants har selvstændig betydning også uden for selskabsretten, viser SKM2023.472.SR, hvor Skatterådet kvalificerede en »Agreement Regarding Warrants« som en option på tegningsretter – og dermed en finansiel kontrakt – netop fordi de nødvendige selskabsretlige formaliteter efter §§ 167, 168 og 173 ikke var iagttaget, og instrumentet manglede tilstrækkelig fasthed. Omvendt bekræftede Skatterådet i SKM2020.372.SR, at et aktieudlånsarrangement til gennemførelse af en kapitalforhøjelse hverken var afståelse eller udløste kursgevinstbeskatning.

LOV

Selskabsloven § 164

Selskabsloven § 165, stk. 1-5

Selskabsloven § 173, stk. 1-2

Selskabsloven § 174, stk. 1, 3

PRAKSIS

Skatterådet · Warrant-Aftale betragtes som finansiel kontrakt og ikke tegningsret

03.10.2023

Skatterådet · Aktieudlån og genkøb ved kapitalforhøjelse betragtes ikke som afståelse

09.09.2020

Kapitalnedsættelsens tre formål – og hvor langt underkursadgangen i § 188, stk. 3, rækker

Beslutning om nedsættelse af selskabskapitalen træffes af generalforsamlingen med det flertal, der kræves til vedtægtsændring, jf. § 186, og de procedureregler, der gælder ved kapitalforhøjelse i aktieselskaber efter § 156, finder tilsvarende anvendelse, jf. § 185. I anpartsselskaber kan generalforsamlingen ved vedtægtsbestemmelse bemyndige det centrale ledelsesorgan til at gennemføre en nedsættelse indtil et vist beløb, jf. § 187, stk. 1.

Beslutningen skal angive nedsættelsesbeløbet og hvilket af de tre formål i § 188, stk. 1, beløbet skal anvendes til, og en eventuel overkurs skal oplyses, hvis udbetalingen sker med et højere beløb end nedsættelsesbeløbet, jf. § 188, stk. 2. Forarbejderne forklarer, at den nye formulering – »henlæggelse til en særlig reserve« frem for den tidligere »fond« – netop skulle gøre bestemmelsen bredere, »således at den bl.a. også omfatter overførsler

til de frie reserver», og at det centrale ledelsesorgan fremover kan råde over beløb overført til de frie reserver, hvor det tidligere alene var generalforsamlingen, der kunne råde over den særlige fond.

§ 188, stk. 3 begrænser underkursadgangen til nedsættelser til udbetaling eller henlæggelse til særlig reserve – nedsættelse til dækning af underskud kan således ikke ske til underkurs. Hvor langt underkursadgangen rækker, blev afgjort i Erhvervsankenævnets kendelse 2011-0024717. Et selskab havde besluttet at nedsætte kapitalen med 580.000 kr. til henlæggelse til en særlig reserve til kurs 0,000173 – hvorved kun ca. 1 kr. reelt ville tilgå reserven, mens resten ville overgå til de frie reserver. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen nægtede registrering med den begrundelse, at

»Kursen på 0,000173 er således efter styrelsens opfattelse så lav, at man ikke kan antage, at der i praksis er tale om en kapitalnedsættelse til henlæggelse til en særlig reserve.«

Erhvervsankenævnet ophævede afgørelsen og hjemviste sagen. Da § 188, stk. 3, giver hjemmel til underkurs ved netop denne nedsættelsestype, og da loven ikke indeholder nogen bestemmelse om en mindstegrænse for underkursen, havde styrelsen ikke hjemmel til at nægte registreringen med henvisning til kursens størrelse. Kendelsen illustrerer den principielle grænse for registreringsmyndighedens skøn: hvor loven ikke opstiller en grænse, kan styrelsen ikke skabe en.

Retsvirkningen af underkursen følger af § 189, stk. 2: det resterende beløb op til kapitalandelens pålydende overføres til selskabets frie reserver. Forarbejderne bemærker, at denne regel oprindeligt blev indsat i 2006 som en kodificering af den daværende Erhvervs- og Selskabsstyrelses praksis fra 2005, hvor man begyndte at tillade nedsættelser til underkurs.

Ved nedsættelse til dækning af underskud gælder omvendt en dokumentationsforventning. I 98-51.826 tiltrådte Erhvervsankenævnet – under den tidligere anpartsselskabslov – at styrelsen kunne kræve en revisorerklæring om, at underskuddet på beslutningsdatoen mindst svarede til nedsættelsesbeløbet. Formålet var netop at sikre, at nedsættelsen ikke reelt dækkede over en udlodning, der ville udløse proklamakrav. Med selskabsloven blev det udtrykkelige erklæringskrav ikke videreført; forarbejderne til § 192 angiver herom, at »dette krav er ikke videreført i den foreslåede bestemmelse, idet forholdet dog fortsat vil være omfattet af ledelsens almindelige ansvar«. Kravets substans er dermed flyttet fra en formel erklæring til ledelsens ansvar.

Sker nedsættelsen til udbetaling af *andre værdier end kontanter*, gælder et selvstændigt vurderingskrav: der skal på beslutningstidspunktet foreligge en vurderingsberetning efter §§ 36 og 37, og erklæringen skal angive, at nedsættelsen med tillæg af eventuel overkurs mindst svarer til den ansatte værdi af det udloddede, jf. § 190. Også her kan ledelsen anvende erklæringsundtagelsen efter § 38, stk. 2.

LOV

Selskabsloven § 185

Selskabsloven § 186

Selskabsloven § 187, stk. 1

Selskabsloven § 188, stk. 1-3

Selskabsloven § 189, stk. 2

Selskabsloven § 190

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnets kendelse om registrering af kapitalnedsættelse til ekstrem underkurs

03.02.2012

Erhvervsankenævnet · Revisorerklæring ved kapitalnedsættelse til dækning af underskud i anpartsselskab – krav og hjemmel

09.10.1998

Ledelsens rolle: forslagskravet i § 189 og forsvarlighedsvurderingen efter § 193, jf. § 179, stk. 2

§ 8

Generalforsamlingen kan ikke på egen hånd beslutte, at et nedsættelsesbeløb skal anvendes til udbetaling til kapitalejerne eller henlæggelse til en særlig reserve. Efter § 189, stk. 1 forudsætter en sådan beslutning, at kapitalsekskabets centrale ledelse stiller eller godkender forslag herom. Reglen giver ledelsen en reel vetoposition over for kapitalafgang og er den sekskabsretlige forudsætning for, at ledelsen kan bære det ansvar, loven pålægger den.

Dette ansvar er samlet i § 179, stk. 2, hvorefter det centrale ledelsesorgan er ansvarligt for, at uddeling ikke overstiger, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til sekskabets – og i moderselskaber koncernens – økonomiske stilling, og ikke sker til skade for sekskabet eller dets kreditorer. Udlodning i forbindelse med kapitalnedsættelse er udtrykkeligt nævnt som en af de fire lovlige uddelingsformer i § 179, stk. 1, nr. 3.

Forarbejderne til § 188 er usædvanligt klare om, hvorfor de tidligere selvstændige ansvarsbestemmelser i aktieselskabslovens § 44 a, stk. 2, og anpartsselskabslovens § 46, stk. 4, ikke blev videreført i kapitalnedsættelsesreglerne:

»Baggrunden herfor er, at der i dette lovforslags § 179, stk. 2, er indsat en generel bestemmelse om, at sekskabets centrale ledelsesorgan er ansvarlig for, at der ikke sker uddeling af sekskabets midler til skade for sekskabet, dets kreditorer eller aftaleparter [...] Denne bestemmelse vedrører alle former for kapitalafgang.«

Og videre:

»Heraf følger, at det centrale ledelsesorgan også i forbindelse med en kapitalnedsættelse skal påse, om sekskabets kapitalberedskab er forsvarligt i forhold til sekskabets drift, og at sekskabet er tilstrækkeligt kapitaliseret.«

Forsvarlighedsvurderingen konkretiseres i § 193, stk. 1, der gør gennemførelsen af nedsættelsen betinget af, at det er forsvarligt at gennemføre den, jf. § 115, nr. 5 (bestyrelsen), § 116, nr. 5 (tilsynsrådet) og § 118, stk. 2 (direktionen). Alle tre bestemmelser pålægger ledelsen løbende at vurdere, om kapitalberedskabet er forsvarligt, herunder om der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder.

Vurderingen er ikke en formalitet. Falder den negativt ud, skal ledelsen efter § 193, stk. 3 registrere eller anmelde, at beslutningen om kapitalnedsættelse annulleres – og det skal ske inden udløbet af fristen i § 193, stk. 2, 1. pkt. Ledelsen har med andre ord en aktiv pligt til at stoppe en allerede vedtaget kapitalnedsættelse, hvis sekskabets økonomiske stilling er forringet i mellemtiden.

Sker der alligevel udbetaling i strid med loven, følger tilbagebetalingspligten af § 194, stk. 1 med tillæg af rente efter renteloven plus 2 pct., og kan beløbet ikke inddrives, er de, som har medvirket til beslutningen eller gennemførelsen, ansvarlige efter de almindelige erstatningsregler, jf. § 194, stk. 2. Det personlige ledelsesansvar for uforsvarlig kapitalafgang behandles nærmere under [bestyrelsesansvar](#), og vurderingsmandens ansvar under [revisoransvar](#).

LOV

Selskabsloven § 115

Selskabsloven § 116

Selskabsloven § 118, stk. 2

Selskabsloven § 179, stk. 1-2

Selskabsloven § 189, stk. 1

Selskabsloven § 193, stk. 1, 3

Selskabsloven § 194, stk. 1-2

Kreditoropfordringen i § 192 og den snævre undtagelse ved samtidig nytegning

§ 9

Ved kapitalnedsættelse til udbetaling til kapitalejerne eller henlæggelse til særlig reserve skal selskabets kreditorer opfordres til at anmelde deres krav inden for en frist på 4 uger, jf. § 192, stk. 1. Opfordringen sker ved Erhvervsstyrelsens registrering og offentliggørelse af ledelsens beslutning om nedsættelsen. Der skal derimod ikke ske kreditoropfordring ved nedsættelse til dækning af underskud, hvor der ikke sker nogen kapitalafgang fra selskabet.

Forarbejderne understreger, at bestemmelsen er strafbelagt, jf. § 382, »således at ledelsen kan ifalde straf, hvis de nedsætter kapitalen, uden at der er sket opfordring til kreditorerne«. Formålet er »at give kreditorerne mulighed for at anmelde deres krav med henblik på at få dem fyldestgjort eller at få stillet sikkerhed herfor, inden kapitalnedsættelsen blev effektueret«. Reglen gennemfører artikel 75 i selskabsdirektivet.

Undtagelsen i § 192, stk. 2 fritager selskabet for kreditoropfordringen, hvis kapitalen samtidig forhøjes ved tegning af mindst samme nominelle beløb med tillæg af overkurs som nedsættelsesbeløbet. Ordvalget er ikke tilfældigt. Ved **ændringsloven om lempelse af revisionspligten (2010)** blev bestemmelsen korrigeret, fordi selskabsloven ved en fejl havde anvendt begrebet »forhøjes« i stedet for »tegnes«. Af forarbejderne til ændringen fremgår:

»Det har ikke ved gennemførelsen af selskabsloven været hensigten at udvide mulighederne for at benytte bundne reserver til fondsforhøjelse uden meddelelse til kreditorerne. Det foreslås derfor at korrigere bestemmelsen, så det præciseres, at man udelukkende kan undlade at offentliggøre en meddelelse til kreditorerne, hvis der sker nytægning.»

Den restriktive fortolkning har rod i ældre nævnspraksis. I 92-19.910/92-19.916 blev det gjort gældende, at en kapitalforhøjelse på nominelt 55 mio. kr. til kurs 258,84 gennemført som led i en fusion skulle sidestilles med tegning, så proklama kunne undlades ved en samtidig kapitalnedsættelse på 9 mio. kr. – særligt fordi selskabets egenkapital reelt steg betydeligt, og vurderingsmændene havde erklæret, at fusionen ikke forringede kreditorernes fyldestgørelsesmuligheder. Erhvervsankenævnet stadfæstede afslaget:

Kravet om indrykkelse af proklama skyldes efter styrelsens opfattelse, at den anmeldte forhøjelse ved fusion ikke kan betragtes som aktietegning, men alene som vederlæggelse af aktionærerne i overensstemmelse med det i fusionsplanen fastsatte vederlag.

Nævnet fandt ikke hjemmel til at undlade proklama, uanset at den samlede egenkapital blev forøget. Kendelsen viser, at undtagelsen er rent formel: det afgørende er, om der reelt tilføres selskabet nye midler udefra ved nytægning – ikke om kreditorernes stilling materielt forbedres. Nævnet erklærede sig i øvrigt enig i, at parterne kunne have opnået samme resultat ved i stedet at strukturere transaktionen som en aktieombytning med apportindskud, men var bundet af det valgte fusionsspor.

LOV

Selskabsloven § 192, stk. 1-2

Selskabsloven § 382

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Krav om proklama ved kapitalnedsættelse i forbindelse med fusion trods samtidig kapitalforhøjelse

10.11.1993

§ 10 Gennemførelse, annulation og de præklusive frister i §§ 191 og 193

Kapitalnedsættelsen gennemføres i to trin, og begge er fristbelagte.

Første trin er anmeldelsen af selve beslutningen. Efter § 191 skal beslutningen om kapitalnedsættelse registreres eller anmeldes til registrering senest 2 uger efter, at den er truffet – og »beslutningen mister sin gyldighed,

hvis den ikke er registreret eller anmeldt til registrering i Erhvervsstyrelsen inden for denne frist«. Fristen er præklusiv og kan ikke forlænges.

Andet trin er gennemførelsen. Når kreditorernes 4-ugers frist er udløbet, kan det centrale ledelsesorgan træffe beslutning om at gennemføre nedsættelsen, forudsat at det er forsvarligt, jf. § 193, stk. 1. 4 uger efter fristens udløb kan Erhvervsstyrelsen uden forudgående varsel registrere, at nedsættelsen er gennemført, medmindre selskabet forinden har anmeldt, at beslutningen annulleres, eller at gennemførelsen først skal ske ved en senere registrering, jf. § 193, stk. 2.

Tre spærringer kan blokere gennemførelsen:

- **Uforsvarlighed.** Kan nedsættelsen ikke gennemføres i overensstemmelse med det offentliggjorte, eller er den ikke forsvarlig efter §§ 115, nr. 5, 116, nr. 5, og 118, stk. 2, 2. pkt., skal ledelsen anmelde, at beslutningen annulleres, jf. § 193, stk. 3.
- **Uafklarede kreditorkrav.** Nedsættelsen må ikke gennemføres, hvis anmeldte forfaldne krav ikke er fyldestgjort, og der ikke på forlangende er stillet betryggende sikkerhed for uforfaldne eller omtvistede krav, jf. § 193, stk. 4. Erhvervsstyrelsen afgør på en af parternes begæring, om en tilbudt sikkerhed må anses for betryggende – en administrativ kompetence, der svarer til direktivets krav i artikel 75, stk. 2 om, at nedsættelsen skal være uden virkning, indtil kreditorerne er fyldestgjort.
- **Fristoverskridelse.** Gennemførelsen skal registreres eller anmeldes senest ved udløbet af indsendelsesfristen for den årsrapport, hvori beslutningstidspunktet indgår – dog senest 1 år efter beslutningen. Overskrides fristen, mister beslutningen om gennemførelse sin gyldighed, jf. § 193, stk. 5.

De registreringstekniske krav er udmøntet i anmeldelsesbekendtgørelsen § 20, hvorefter vedtægterne ved beslutning om kapitalnedsættelse til udbetaling eller henlæggelse til særlig reserve skal indeholde oplysning om selskabskapitalens størrelse efter nedsættelsen – og hvor det, hvis nedsættelsen ikke gennemføres, skal registreres, jf. § 193, stk. 2, med vedtægter, der angiver den (uændrede) kapital. Ved kapitalnedsættelse til udbetaling af andre værdier end kontanter skal anmeldelsen vedlægges en eventuel ledelseserklæring.

LOV

Selskabsloven § 191

Selskabsloven § 193, stk. 1-5

»Elevatormodellen«: nedsættelse til nul kombineret med rettet § 11 forhøjelse

Den mest gennemprøvede konstruktion i nyere praksis er »elevatormodellen«, hvor selskabskapitalen nedsættes til 0 kr. til dækning af underskud og i samme ombæring forhøjes ved nytægning uden fortegningsret for de hidtidige kapitalejere. Modellen er den selskabsretlige standardløsning ved rekapitalisering af et nødlidende selskab – og den udsletter i praksis de eksisterende ejere.

BCHG-sagen er den centrale afgørelse. På den ordinære generalforsamling i BCHG Holding A/S (moderselskab for Hotel Bella Sky og Bella Centeret) den 15. juni 2021 blev aktiekapitalen nedsat til 0 kr. og derefter forhøjet med nominelt 400.000 kr. under fravigelse af de eksisterende aktionærers fortegningsret. Baggrunden var, at Covid-19-restriktionerne havde ramt koncernens likviditet så hårdt, at selskabet reelt levede på hovedkreditor Nordeas nåde, og at et investorkonsortium som betingelse for at indskyde 120 mio. kr. i ny kapital krævede 100 % ejerskab. Tre minoritetsaktionærer anlagde ugyldighedssag.

Byretten frifandt sekskabet i [BS-22981/2021-KBH](#) og fastslog, at kapitalnedsættelsen var lovlig efter [§ 188, stk. 1, nr. 1](#), at indkaldelsen opfyldte [§ 157, stk. 2](#), og at der hverken forelå majoritetsmisbrug eller andre ugyldighedsgrunde.

Østre Landsret stadfæstede i [BS-10621/2023-OLR](#). Landsretten fandt, at indkaldelsen opfyldte oplysningskravene i [§ 157, stk. 2](#), om årsagen til fravigelsen og begrundelsen for tegningskursen, at der var fornødent grundlag for nedskrivningerne og kapitalnedsættelsen efter [§ 188, stk. 1](#), at fravigelsen af fortegningsretten kunne vedtages med samme majoritet som en vedtægtsændring, jf. [§ 162, stk. 2](#), og at beslutningerne ikke stred mod generalklausulen i [§ 108](#).

Mønsteret, der kan udledes af sagen, er:

- Elevatormodellen er ikke i sig selv et majoritetsmisbrug – heller ikke når den fuldstændigt udvander minoriteten.
- Det afgørende er, om der forelå en **reel og dokumenteret nødssituation**, og om de nye midler var betinget af netop den valgte struktur (her: en af hovedkreditor dikteret, struktureret udbudsproces og investorernes krav om 100 % ejerskab).
- Oplysningskravet i [§ 157, stk. 2](#), er den formelle nøgle: indkaldelsen skal både angive årsagen til fravigelsen af fortegningsretten og begrunde den foreslåede tegningskurs.

Modellen sætter dog grænser, hvor nedsættelsen ikke rammer alle forholdsmæssigt. I [03.-147.555](#) stadfæstede Erhvervsankenævnet – under den tidligere aktieselskabslov – en registreringsnægtelse af en *rettet* kapitalnedsættelse, der alene annullerede én aktionærs post på 14 % af kapitalen. Styrelsen havde lagt til grund, at en rettet nedsættelse kræver tiltrædelse fra den aktionær, der stilles ringere, og at aktionærens aftaleretlige forpligtelse over for de øvrige aktionærer ikke afskærer ham fra at udøve sin stemmeret på generalforsamlingen. Nævnet gik et skridt videre og åbnede principielt for, at en totalaktionæroverenskomst kan have selskabsretlig virkning som forhåndssamtykke:

»Ankenævnet finder ikke, at det på forhånd kan udelukkes, at en aktionærs tiltrædelse i en aktionæroverenskomst til en fremtidig kapitalnedsættelse kan få virkning over for et sekskab, såfremt aktionæroverenskomsten, der som i dette tilfælde omfatter samtlige sekskabets aktionærer, er entydig i sine forskrifter med hensyn til det indhold, som parterne har forpligtet sig til.«

Konkret var klarhedskravet dog ikke opfyldt: aktionæren bestred, at overenskomsten stadig var i kraft efter en virksomhedsoverdragelse, var uenig i værdiansættelsen, og overenskomstens procedurer var delvist skønsmæssige og undergivet voldgift. Registreringsnægtelsen var derfor berettiget.

LOV

[Selskabsloven § 108](#)
[Selskabsloven § 157, stk. 2](#)
[Selskabsloven § 162, stk. 2](#)
[Selskabsloven § 188, stk. 1](#)

PRAKSIS

Landsretten · Stadfættelse af elevatormodel i BCHG Holding A/S: Kapitalnedskrivning og fravigelse af fortegningsret under Covid-19 krisen 07.01.2025

Byretten · Gyldigheden af 'elevatormodel' ved rekapitalisering af BCHG Holding A/S: Frifindelse for påstande om ugyldighed af generalforsamlingsbeslutninger 10.02.2023

Erhvervsankenævnet · Registreringsnægtelse af rettet kapitalnedsættelse – aktionæroverenskomst kan ikke erstatte individuelt samtykke 07.09.2004

§ 12 Erhvervsstyrelsens registreringsprøvelse og grænsen til domstolene

En stor del af praksis på området handler ikke om selve kapitalbevægelsen, men om hvor langt Erhvervsstyrelsens prøvelse rækker. Udgangspunktet er [§ 15, stk. 1](#): registrering må ikke finde sted, hvis det forhold, der ønskes registreret, ikke opfylder loven eller vedtægterne, eller hvis den bagvedliggende beslutning ikke er blevet til i overensstemmelse med forskrifterne. Anmelderen indestår efter [§ 15, stk. 2](#) for, at anmeldelsen er lovligt foretaget, og at dokumentationen er gyldig.

Prøvelsen er imidlertid en legalitetskontrol, ikke en bevisbedømmelse. I [17/01657](#) – en sag om registrering af en kontant kapitalforhøjelse, en kapitalforhøjelse ved gældskonvertering og en kapitalnedsættelse til dækning af underskud i et selskab med minoritetskonflikt – sammenfattede Erhvervsstyrelsen sin kompetence i to punkter: prøvelsen er alene en kontrol af, om en beslutning er i strid med lovgivningen, og kan der ikke konstateres *utvivlsomme* overtrædelser, skal registrering finde sted; og styrelsen er ikke en domstol og kan hverken afhøre vidner under strafansvar eller foretage den fornødne bevisbedømmelse. Erhvervsankenævnet stadfæstede med henvisning til [§ 20](#), hvorefter spørgsmålet om sletning af en registrering vedrørende en generalforsamlingsbeslutning hører under domstolene. Af forarbejderne til [§ 20](#) følger, at styrelsen kun administrativt kan ændre registreringer i tre situationer: utilsigtede fejlskrifter fra anmelderens side, sagsbehandlingsfejl begået af styrelsen selv, og hvor det registrerede åbenbart er en nullitet.

Nullitetsundtagelsen har tænder. I [17/01656](#) tiltrådte nævnet, at Erhvervsstyrelsen administrativt kunne annullere ledelses- og vedtægtsændringer, hvor registreringerne beviseligt var foretaget kl. 11.52 og 12.00, mens indkaldelsen til de bagvedliggende møder først blev afsendt kl. 12.04 samme dag. Da de præceptive indkaldelsesregler beviseligt ikke var iagttaget, og der ikke var uenighed om faktum, var nulliteten åbenbar. Styrelsen præciserede samtidig sondringen: hvor der er *uenighed om de faktiske forhold*, er der tale om et bevisspørgsmål, der hører under domstolene; hvor faktum er ubestridt og retsstridigheden åbenbar, kan styrelsen gribe ind.

Et tilsvarende resultat nåede nævnet i [04-117.797](#), hvor en mindretsaktionær med 5,9 % ikke var indkaldt til den generalforsamling, der vedtog en udbytteudlodning på 13 mio. kr. Nævnet fandt, at den manglende indkaldelse ikke kunne antages at have været uden betydning for resultatet – bl.a. fordi majoritetsaktionæren selv havde erklæret, at man ikke ville have stemt for forslaget med kendskab til de rette ejerforhold – og beslutningen var derfor ugyldig.

Som mellemform kan styrelsen efter [§ 16, stk. 3](#) lukke for digitale straksregistreringer, når der er berettiget tvivl om adkomstforholdene. Det skete i [17/00224](#), hvor ejerskabet til selskabskapitalen var omtvistet, og nævnet tiltrådte, at styrelsen ikke kan foretage »den nødvendige bevisvurdering i forhold til generalforsamlingens lovlighed«.

Proportionaliteten går dog begge veje. I [23/07043](#) omgjorde nævnet et afslag på registrering af en selskabsstiftelse, hvor styrelsen havde krævet dokumentation, der logisk set ikke kunne fremskaffes for et endnu ikke stiftet selskab, og hvor kapitalen dokumenteret stod på advokatens klientkonto. Nævnet fandt kravene til dokumentation for faktisk ledelse for vidtgående set i lyset af selskabets karakter af nystiftet holdingselskab.

Kapitalejerens egen adgang til at anfægte beslutningen følger af [§ 109](#). Sag skal som udgangspunkt anlægges senest 3 måneder efter beslutningen, jf. [§ 109, stk. 2](#), men fristen gælder ikke, hvor beslutningen ikke lovligt kunne tages selv med samtlige kapitalejeres samtykke, hvor krævet samtykke ikke er givet, eller hvor indkaldelsesreglerne er væsentligt tilsidesat, jf. [§ 109, stk. 3, nr. 1-3](#). Andre end kapitalejere og ledelsesmedlemmer må gå frem efter [§ 20](#) med en 6-måneders frist fra offentliggørelsen.

Endelig gælder almindelige forvaltningsretlige krav til styrelsens praksisændringer. Folketingets Ombudsmand fandt det i sagen om [ændret tidsmæssig prioritering ved registrering af »skuffeselskaber«](#) beklageligt, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen indførte en ny registreringspraksis med virkning også for allerede indleverede selskaber, uden at dette på nogen måde var kundgjort over for den berørte kreds – og udtalte, at det ville have været i overensstemmelse med god forvaltningsskik at varsle den nye praksis med passende frist.

LOV	Selskabsloven § 15, stk. 1-2	Selskabsloven § 16, stk. 3	Selskabsloven § 20, stk. 1-2
	Selskabsloven § 109, stk. 1-3		
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet omstøder Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabstiftelse grundet utilstrækkelig dokumentation for faktisk ledelse		06.12.2023
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af administrativ annullering af selskabsregistreringer som følge af manglende indkaldelse		21.08.2018
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens registrering af kapitalforhøjelse trods påstået ulovlig indkaldelse til generalforsamling		12.04.2018
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens beslutning om at spærre for straksregistrering ved tvivl om ejerforhold		29.08.2017
	Erhvervsankenævnet · Generalforsamlingsbeslutning ugyldig som nullitet – Mindretalsaktionær ikke indkaldt til ordinær generalforsamling medførte ugyldighed af udbyttebeslutning på 13 mio. kr.		06.05.2005

§ 13 Værdiansættelse og substanskrav: hvornår domstolene ser gennem kapitalbevægelsen

Kapitalforhøjelser og -nedsættelser er formueretligt neutrale transaktioner, men de kan bruges til at forskyde værdier – og både domstolene og skattemyndighederne prøver derfor, om der er reelt indhold bag.

Højesteret tilsidesatte i [Sag 278/2012](#) – også registreret som [BS-278/2012-HJR](#) – et sammensat arrangement, hvor modsatrettede koncerninterne valutaterminsforretninger blev kombineret med kapitalforhøjelser i datterselskaber og efterfølgende koncerninterne salg. Retten fandt efter en helhedsvurdering, at dispositionerne manglede forretningsmæssig begrundelse og alene var konstrueret med henblik på at skabe et fradragsberettiget tab uden reel økonomisk risiko. Kapitalforhøjelserne kunne derfor ikke indgå i anskaffelsessummen. Dommen er en påmindelse om, at en formelt korrekt gennemført kapitalforhøjelse ikke i sig selv sikrer, at dens virkninger anerkendes.

Værdiansættelse af kapitalandele er et selvstændigt tvistetema. Højesteret tog i [48/2020](#) stilling til indløsningskursen for unoterede minoritetsaktier ved tvangsindløsning efter [§ 70](#), herunder spørgsmålet om fradrag for manglende indflydelse og omsættelighed (minoritetsnedslag) og forrentningstidspunktet. Tilsvarende foretog Højesteret i [Sag 160/2011](#) en endelig værdiansættelse af kapitalandele på grundlag af de foreliggende årsregnskaber i en partnerkonflikt, der udsprang af krav om lønreduktion og kapitalindskud. Værdiansættelsesmetoderne fra denne praksis er styrende, når tegningskursen ved en rettet emission eller nedsættelseskursen ved en rettet annullation skal prøves – og dermed når det skal afgøres, om der er tale om markedskurs eller favørkurs efter [§ 162](#), jf. [§ 107, stk. 2, nr. 1](#).

Endelig viser skattepraksis, at kapitalnedsættelser med udlodning gennemgående behandles som udbytte. Skatterådet bekræftede i [SKM2006.525.SR](#), at udlodning som følge af en kapitalnedskrivning som udgangspunkt er skattepligtig indkomst som udbytte, men at et skattefritaget andelsselskab kunne

modtage udlodningen uden indeholdelse mod fremvisning af frikort. Den skatteretlige kvalifikation af kapitalnedsættelsesudlodninger som udbytte eller afståelse behandles nærmere under [aktiebeskatning](#).

LOV	Selskabsloven § 70	Selskabsloven § 107, stk. 2	Selskabsloven § 162	
PRAKSIS	Højesteret · Værdiansættelse af minoritetsaktier ved tvangsindløsning efter Selskabslovens § 70			10.05.2021
	Højesteret · Tilsidesættelse af konstruerede tab på aktier og anparter ved skattearrangement med valutaterminsforretninger			11.06.2014
	Højesteret · Højesterets dom om lønreduktion, suspension af direktør og værdiansættelse af kapitalandele			02.05.2013
	Skatterådet · Nedsættelse af aktiekapital i datterselskab uden udbyttebeskatning			28.08.2006

§ 14 Sammenfatning: fem gennemgående mønstre – og hvad der er på vej

1. Formkravene er hårde, og de bedømmes på anmeldelsestidspunktet. Uanset om der er tale om kataloget i § 158, vurderingsberetningen efter § 160 eller redegørelsen efter § 161, stk. 2, gælder, at manglerne ikke kan repareres bagefter. Både [24/09880](#), [93-75.221](#) og [92-66.095](#) ender med, at selskabet må gøre proceduren om.

2. Hvor loven ikke sætter en grænse, kan registreringsmyndigheden ikke skabe en. Det er kernen i [2011-0024717](#): en kurs på 0,000173 er lovlig ved nedsættelse til særlig reserve, fordi § 188, stk. 3 ikke indeholder nogen minimumsgrænse. Omvendt fortolkes lovens egne begrænsninger – som kravet om *tegning* i § 192, stk. 2 – snævert, jf. [92-19.910/92-19.916](#).

3. Den materielle prøvelse ligger hos domstolene. Erhvervsstyrelsen registrerer, medmindre overtrædelsen er utvivlsom, og henviser i øvrigt til § 20 og § 109 – som i [17/01657](#). Kun hvor faktum er ubestridt og nulliteten åbenbar, griber styrelsen selv ind, jf. [17/01656](#).

4. Elevatormodellen holder, når nøden er reel og oplysningskravene er opfyldt. [BS-22981/2021-KBH](#) og [BS-10621/2023-OLR](#) viser, at fuldstændig udvanding af minoriteten hverken strider mod § 188, stk. 1, § 162, stk. 2 eller § 108, når selskabet står over for konkurs, og investorernes kapitaltilførsel er betinget af strukturen. Nøglen er en indkaldelse, der opfylder § 157, stk. 2.

5. Forsvarlighedsvurderingen er kapitalnedsættelsens materielle sikkerhedsventil. Ledelsen skal både stille eller godkende forslaget efter § 189, stk. 1 og på gennemførelsestidspunktet vurdere forsvarligheden efter § 193, stk. 1, jf. § 115, nr. 5, § 116, nr. 5 og § 118, stk. 2 – alt sammen forankret i det generelle uddelingsforbud i § 179, stk. 2. Forarbejderne til § 188 gør det udtrykkeligt: den generelle bestemmelse i § 179, stk. 2, »vedrører alle former for kapitalafgang«.

Retstilstandens aktualitet. Selskabsloven er senest konsolideret pr. 1. april 2025, og der er ingen vedtagne, men endnu ikke konsoliderede ændringer til reglerne om kapitalforhøjelse og kapitalnedsættelse. Erhvervsstyrelsen sendte dog i sommeren 2026 et [lovforslag om styrket kontrol med bagmænd og rådgivere i selskaber samt EU-selskabscertifikat og digital EU-fuldmagt](#) i høring, der bl.a. udvider styrelsens adgang til at afvise og afregistrere ledelsesmedlemmer – en udvikling, der berører den registreringsmæssige side af kapitalbevægelser.

LOV	Selskabsloven § 158	Selskabsloven § 179, stk. 2	Selskabsloven § 188, stk. 1, 3	
	Selskabsloven § 192, stk. 2	Selskabsloven § 193, stk. 1		
PRAKSIS	Landsretten · Stadfæstelse af elevatormodel i BCHG Holding A/S: Kapitalnedskrivning og fravigelse af fortegningsret under Covid-19 krisen			07.01.2025

Byretten · Gyldigheden af 'elevatormodel' ved rekapitalisering af BCHG Holding A/S: Frifindelse for påstande om ugyldighed af generalforsamlingsbeslutninger	10.02.2023
Erhvervsankenævnet · Afvisning af registrering af kapitalforhøjelse grundet dokumentationsmangler i AA ApS	08.05.2025
Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af administrativ annullering af selskabsregistreringer som følge af manglende indkaldelse	21.08.2018
Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens registrering af kapitalforhøjelse trods påstået ulovlig indkaldelse til generalforsamling	12.04.2018
Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnets kendelse om registrering af kapitalnedsættelse til ekstrem underkurs	03.02.2012
Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnets stadfæstelse af registreringsnægtelse ved mangelfuld anmeldelse af omdannelse til aktieselskab	02.05.1994
Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af kapitalforhøjelse og selskabsomdannelse grundet manglende rettidig skriftlig redegørelse og revisorudtalelse	01.12.1993
Erhvervsankenævnet · Krav om proklama ved kapitalnedsættelse i forbindelse med fusion trods samtidig kapitalforhøjelse	10.11.1993

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Selskabsloven § 153	stk. 1-2	Selskabsloven § 158	
Selskabsloven § 160		Selskabsloven § 162	stk. 1-2
Selskabsloven § 179	stk. 2	Selskabsloven § 188	stk. 1-3
Selskabsloven § 192	stk. 1-2	Selskabsloven § 193	stk. 1-5

MATERIALE Citerede afgørelser

26 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS		3
10.05.2021	Værdiansættelse af minoritetsaktier ved tvangsindløsning efter Selskabslovens § 70	48-2020
11.06.2014	Tilsidesættelse af konstruerede tab på aktier og anparter ved skattearrangement med valutaterminforretninger	278-2012
02.05.2013	Højesterets dom om lønreduktion, suspension af direktør og værdiansættelse af kapitalandele	160-2011
LANDSRETTE · ANKEINSTANS		2
07.01.2025	Stadfæstelse af elevatormodel i BCHG Holding A/S: Kapitalnedskrivning og fravigelse af fortegningsret under Covid-19 krisen	10359-12181
09.05.2011	Erstatningsansvar for bestyrelse ved ulovlig kapitaludvidelse og tilsidesættelse af aktionærs fortegningsret	
SØ- OG HANDELSRETTE · SPECIALRET		1
15.11.2006	Kapitalforhøjelse i strid med aktionæroverenskomst – Sø- og Handelsrettens dom	H-57-05

BYRETTE	·	FØRSTE INSTANS	1
10.02.2023		Gyldigheden af 'elevatormodel' ved rekapitalisering af BCHG Holding A/S: Frifindelse for påstande om ugyldighed af generalforsamlingsbeslutninger	10329-12140
LANDSSKATTERETTE	·	ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS	3
13.01.2020		Landsskatteretten: Opgørelse af tab på anparter ved tvangsopløsning – Værdiansættelse af fordring ved gældskonvertering	16-1360717
07.07.2014		Landsskatteretten: Værdiansættelse af ansvarligt lån ved konvertering til anparter	11-0300386
03.12.2013		Reduktion af anskaffelsessum ved gældskonvertering i forbindelse med kapitalforhøjelse	12-0191960
SKATTERÅDET	·	ADMINISTRATIV MYNDIGHED	4
03.10.2023		Warrant-Aftale betragtes som finansiel kontrakt og ikke tegningsret	23-0438557
09.09.2020		Aktieudlån og genkøb ved kapitalforhøjelse betragtes ikke som afståelse	20-0444571
04.11.2011		Gældskonvertering, aktieklasser og datterselskabsaktier	10-132733
28.08.2006		Nedsættelse af aktiekapital i datterselskab uden udbyttebeskatning	06-083304
ERHVERVSANKENÆVNET	·	NÆVN / KLAGEINSTANS	12
08.05.2025		Afvisning af registrering af kapitalforhøjelse grundet dokumentationsmangler i AA ApS	24/09880
06.12.2023		Erhvervsankenævnet omstøder Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse grundet utilstrækkelig dokumentation for faktisk ledelse	23/07043
21.08.2018		Stadfæstelse af administrativ annullering af selskabsregistreringer som følge af manglende indkaldelse	17/01656
12.04.2018		Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens registrering af kapitalforhøjelse trods påstået ulovlig indkaldelse til generalforsamling	17/01657
29.08.2017		Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens beslutning om at spærre for straksregistrering ved tvivl om ejerforhold	17/00224
03.02.2012		Erhvervsankenævnets kendelse om registrering af kapitalnedsættelse til ekstrem underkurs	2011-0024717
06.05.2005		Generalforsamlingsbeslutning ugyldig som nullitet – Mindretalsaktionær ikke indkaldt til ordinær generalforsamling medførte ugyldighed af udbyttebeslutning på 13 mio. kr.	04-117.797
07.09.2004		Registreringsnægtelse af rettet kapitalnedsættelse – aktionæroverenskomst kan ikke erstatte individuelt samtykke	03.-147.555
09.10.1998		Revisorerklæring ved kapitalnedsættelse til dækning af underskud i anpartsselskab – krav og hjemmel	98-51.826
02.05.1994		Erhvervsankenævnets stadfæstelse af registreringsnægtelse ved mangelfuld anmeldelse af omdannelse til aktieselskab	93-75.221

01.12.1993	Nægtelse af registrering af kapitalforhøjelse og selskabsomdannelse grundet manglende rettidig skriftlig redegørelse og revisorudtalelse	92-66.095
10.11.1993	Krav om proklama ved kapitalnedsættelse i forbindelse med fusion trods samtidig kapitalforhøjelse	92-19.910/92-19.916

06

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over kommanditselskabers hæftelse, registrering og ophør

Komplementarens beføjelser, kommanditistens resthæftelse og registrerings-/sletningspraksis efter erhvervsvirksomhedsloven

Version 2 · Opdateret 6. sep. 2026 · 28 afgørelser · 1996-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Kommanditselskabet er den hybride personselskabsform, hvor komplementaren hæfter personligt og ubegrænset, mens kommanditisten kun hæfter begrænset med sit (rest)indskud, jf. [erhvervsvirksomhedsloven § 2, stk. 2](#). Selskabsformen er stort set ulovreguleret – betænkning nr. 937/1981's lovudkast blev aldrig gennemført – og retstilstanden er derfor i vidt omfang formet af Erhvervsankenævnets registreringspraksis, Sø- og Handelsrettens domme om det indbyrdes opgør mellem deltagerne og de almindelige domstoles og Landsskatterettens afgørelser om hæftelsens grænser. Praksis kredser om fire spørgsmål: hvornår der overhovedet foreligger et K/S (to forskellige juridiske personer med hver sin hæftelsesform), hvilke reelle beføjelser komplementaren skal have, hvor langt kommanditistens indbetalingsforpligtelse rækker, og hvad der sker ved komplementarens bortfald, konfusion, sletning og genregistrering.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Kommanditselskabet forudsætter mindst én komplementar med personlig, ubegrænset hæftelse og mindst én kommanditist med begrænset hæftelse – de to skal være forskellige juridiske personer, men loven kræver ikke indbyrdes uafhængighed.
- 02** En komplementar, der er 100 % ejet af selskabets eneste kommanditist, er lovlig; Erhvervsankenævnet afviste i 1996 (4-1) styrelsens krav om reelt uafhængige deltagere som uhjemlet.
- 03** For K/S stiftet efter 1. juni 1996 skal komplementaren have reelle forvaltningsmæssige OG økonomiske beføjelser; beføjelserne skal modsvare den videregående risiko ved den ubegrænsede hæftelse.
- 04** En overskudsandel, der blot svarer til komplementarens forholdsmæssige kapitalandel (1/161), er ikke en reel økonomisk beføjelse – der kræves noget ud over sædvanlige kommanditistrettigheder.
- 05** En fast overskudsandel på 5 % af selskabets overskud er i praksis accepteret som opfyldelse af kravet om økonomiske beføjelser, også når komplementaren har 0 % ejerandel.

-
- 06** Et K/S kan ikke omklassificeres til partnerselskab (kommanditaktieselskab) ud fra en helhedsvurdering af aktieselskabslignende struktur; det kræver, at kommanditisternes kapital faktisk er fordelt på aktier.
-
- 07** Kommanditistens resthæftelse bortfalder ikke ved tvangssalg af anparten, medmindre tegningsaftale eller vedtægter udtrykkeligt bestemmer det.
-
- 08** En vilkårlig – endsige fiktiv – værdiansættelse af den tvangssolgte anpart binder ikke kommanditisten; opgørelsen skal ske efter anpartens reelle markedsværdi, og uklarhed skabt af selskabet kan udskyde forrentningen.
-
- 09** Kommanditister, der indfrier selskabets bankgæld, indtræder ved subrogation i bankens krav mod de øvrige kommanditister, men kravet nedsættes efter det indbyrdes hæftelsesforhold og allerede realiserede sikkerheder.
-
- 10** Kommanditistens hæftelse udvides ikke ud over stamkapitalen, blot fordi der er afgivet selvskyldnerkaution begrænset til resthæftelsen – der kræves en reel, selvstændig og regresfri merforpligtelse.
-
- 11** En regresfraskrivelse, der kun gælder indtil kreditor er fyldestgjort, er en suspension af regresretten og ikke et afkald, der udvider hæftelsen.
-
- 12** Kreditorpassivitet kan frigøre en tegner: langvarig manglende opkrævning og manglende svar på henvendelser om godkendelse af tegningen kan medføre retsfortabende passivitet.
-
- 13** Bortfalder den eneste komplementar ved konkurs eller tvangsopløsning, uden at der forinden er truffet gyldig beslutning om komplementarskifte, ophører selskabet straks med at opfylde definitionen – en efterfølgende anmeldelse af ny komplementar kan ikke reparere forholdet.
-
- 14** Gyldigt komplementarskifte uden vedtægtshjemmel forudsætter efter den klassiske lære samtlige kommanditisters og samtlige aktuelle selskabskreditorens tiltrædelse.
-
- 15** Ophører et K/S ved konfusion, fordi aktiver og passiver samles hos eneejeren, sker det som en automatisk retsfølge, der hverken kræver eller kan tolkes som rekonstruktørens samtykke – gælden bevarer sin oprindelige stiftelsestid og status.
-
- 16** K/S'er med udelukkende kapital-selskabs-komplementarer er registrerings- og regnskabspligtige og kan slettes af Erhvervsstyrelsens register efter erhvervsvirksomhedsloven § 21, stk. 1.
-
- 17** Manglende opbevaring af dokumentation for identifikationsforsøg vedrørende reelle ejere er en selvstændig sletningsgrund; dokumentationspligten er efter styrelsens og ankenævnets flertalspraksis retrospektiv og kan ikke repareres med nyere dokumentation.
-
- 18** Genregistrering forudsætter, at sletningsgrundlaget ikke længere foreligger, og skal begæres inden 3 måneder; har virksomheden været slettet inden for de seneste 5 år, er genregistrering udelukket.
-

- 19** Erhvervsstyrelsen kan ikke administrativt afgøre bevistvivl om ejerforhold i et selskab – sådanne tvister henhører under domstolene, og registrering kan i mellemtiden nægtes eller stilles i bero.

Definitionen i erhvervsvirksomhedsloven § 2, stk. 2 – én selskabsform, to hæftelsestyper

§ 1

Kommanditselskabet defineres i [erhvervsvirksomhedsloven § 2, stk. 2](#) som en virksomhed,

"hvor en eller flere deltagere, komplementarerne, hæfter personligt, uden begrænsning, og hvis der er flere, solidarisk for virksomhedens forpligtelser, mens en eller flere deltagere, kommanditisterne, hæfter begrænset for virksomhedens forpligtelser. For kommanditselskaber, der er stiftet efter den 1. juni 1996, skal de fuldt ansvarlige deltagere have forvaltningsmæssige og økonomiske beføjelser."

Definitionen har rødder i firmalovens § 33, litra a, og blev videreført i lovudkastet i [betænkning nr. 937/1981 om lovgivning om kommanditselskaber](#), hvor udvalget fastholdt, at det for kommanditselskabet særegne netop er "de to meget forskellige typer selskabsdeltagere". Allerede [firmalovsbetænkning nr. 613/1971, s. 63](#) fremhævede, at ordet "indskud" var udeladt af definitionen, fordi kommanditistens indskud ikke behøver at være indbetalt i selskabet – en pointe, der forklarer hele resthæftelsesproblematikken nedenfor.

Forarbejderne til den oprindelige lov placerer selskabsformen præcist i systemet: "Modsætningen til interessentskaber, kommanditselskaber og enkeltmandsvirksomheder er virksomheder med begrænset ansvar, der defineres i forslaget § 3." [Erhvervsvirksomhedsloven § 3](#) opstiller for disse virksomheder de kendetegn, som K/S'et netop ikke behøver at opfylde – mulighed for vekslende deltagerantal, og at økonomiske og forvaltningsmæssige rettigheder ikke er baseret på deltagernes andel af kapitalen. Forarbejderne understreger endvidere, at "komplementarernes retlige organisationsform er uden betydning for, om der foreligger et kommanditselskab": komplementaren kan uden videre være et anparts- eller aktieselskab.

Definitionen blev nyaffattet ved følgeloven til selskabsloven (**lov nr. 516 af 12. juni 2009**), hvor det blev præciseret, at solidarisk hæftelse kun angår det indbyrdes forhold mellem flere komplementarer. Samtidig udgik ordene "i denne lov", fordi selskabsloven ikke gentager definitionen, men henviser til den – der er altså i dag kun **én** definition af kommanditselskabet i dansk ret. Forarbejderne siger det direkte:

"Denne formulering har givet anledning til nogen tvivl i praksis, og det foreslås derfor præciseret, at der alene kan blive tale om solidarisk hæftelse i det indbyrdes forhold mellem flere komplementarer."

At konstruktionen kan drives helt ud i sin yderste konsekvens, viser Skatterådets bindende svar i [SKM2006.732.SR](#) om et "stille" K/S, hvor kommanditisten ejede 100 %, komplementarselskabet 0 %, og komplementaren efter vedtægterne "udadtil i enhver henseende [skulle] agere som indehaver af virksomheden". Kommanditselskabet blev anerkendt som rette indkomstmodtager.

LOV

[Erhvervsvirksomhedsloven § 2, stk. 2](#)

[Erhvervsvirksomhedsloven § 3, stk. 1](#)

PRAKSIS

Skatterådet · Kommanditselskab som rette indkomstmodtager i stille selskab

01.12.2006

Kravet om to forskellige juridiske personer – men ikke om indbyrdes uafhængighed

§ 2

Det centrale definitionsspørgsmål er, hvor tæt komplementar og kommanditist må være på hinanden. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen forsøgte i midten af 1990'erne at indfortolke et krav om reelt uafhængige deltagere, men blev underkendt.

I [95-41.904](#) (kendelse af 3. december 1996) havde styrelsen nægtet at registrere et K/S, hvis eneste komplementar var et aktieselskab, der var 100 % ejet af selskabets eneste kommanditist, et andelsselskab med ca. 14.500 andelshavere. Ledelsen var sammenfaldende i de to enheder. Styrelsen anførte, at der "i realiteten [var] sammenfald mellem kommanditisten og ejerkredsen bag komplementarselskabet".

Erhvervsankenævnet ophævede afgørelsen med 4 stemmer mod 1. Flertallet lagde vægt på, at

- komplementaren og kommanditisten var **to forskellige juridiske personer**, der hæftede forskelligt, som loven foreskriver,
- [erhvervsvirksomhedsloven § 2, stk. 2](#) ikke stiller krav om indbyrdes uafhængighed,
- ledelsesforholdene i kommanditselskaber ikke er lovregulerede, og at der ikke gælder noget krav om, at komplementaren ikke må være behersket af kommanditisterne,
- [betænkning nr. 937/1981](#) netop nævner stiftelse af et K/S med et aktieselskab som komplementar og aktionærerne som kommanditister som et typisk motiv for valg af selskabsformen.

Mindretallet (Eskil Trolle) ville stadfæste og anlagde en realitetsbetragtning: moderselskab og datterselskab udgjorde "en og samme juridiske person og koncern" med identisk ledelse, og den økonomiske realitet ved tab ville i praksis ikke adskille sig for de to deltagere. Dissensen er stadig det bedste argument for, at koncernintern K/S-konstruktioner bør vurderes med omtanke – men flertallets linje er gældende praksis.

Den praktiske konsekvens er, at K/S-konstruktionen står åben for koncerner og for enkeltpersoner, der gennem et holdingselskab kontrollerer komplementaren. Konstruktionen anvendes rutinemæssigt i generationsskifter; Højesteret behandlede i [BS-31208/2025-HJR](#) netop et generationsskifte gennemført via et kommanditselskab, hvor sønnen var kommanditist.

LOV [Erhvervsvirksomhedsloven § 2, stk. 2](#)

PRAKSIS **Højesteret** · Afvisning af fradrag for tinglysningsafgift i gaveafgift ved overdragelse til kommanditselskab 02.02.2026

Erhvervsankenævnet · Kommanditselskab med helejet komplementar: Erhvervsankenævnet tillader registrering af K/S trods moderselskabs ejerskab af komplementar 03.12.1996

§ 3 Komplementarens reelle forvaltningsmæssige og økonomiske beføjelser efter 1. juni 1996

Kravet om, at komplementaren skal have forvaltningsmæssige og økonomiske beføjelser, blev indsat i § 2, stk. 2, 2. pkt., og gælder kun K/S'er stiftet efter 1. juni 1996. Skæringsdatoen har selvstændig betydning: i [95-136.431](#) (kendelse af 12. maj 1998) bemærkede Erhvervsankenævnet udtrykkeligt, at et K/S stiftet i 1977 – hvor komplementaren efter vedtægterne hverken havde stemmeret eller forvaltningsmæssige beføjelser – ikke var omfattet af kravet.

Den ledende afgørelse om beføjelsernes indhold er **00-79.736** (kendelse af 20. december 2000). K K/S havde en indskudskapital på 1.610.000 kr., hvoraf komplementaranparten udgjorde 10.000 kr. – en ejerandel på 1/161. Overskud og underskud blev delt forholds-mæssigt, og komplementaren havde ingen særlige økonomiske rettigheder. Styrelsen illustrerede pointen kontant:

"Et overskud i kommanditselskabet på f.eks. kr. 1.000.000 ville således alene give komplementaren en andel på kr. 6.211."

Erhvervsankenævnet stadfæstede nægtelsen og formulerede den fortolkningsnorm, der stadig gælder: komplementarens beføjelser skal **modsvare det i forhold til kommanditisterne videregående engagement og risiko** i form af ubegrænset hæftelse. Da komplementaren – ligesom kommanditisterne – alene var tillagt en overskudsandel svarende til sin kapitalandel, uden nogen særlig eller yderligere økonomisk beføjelse, var betingelsen ikke opfyldt.

Styrelsens administrative praksis, som refereret i kendelsen, havde accepteret konstruktioner, hvor komplementaren var sikret 10 % af bruttolejeindtægterne eller 25 % af overskuddet ved salg af selskabets aktiver – i begge tilfælde beløb i størrelsesordenen over 50.000 kr. Skatterådet lagde i **SKM2007.821.SR** en tilsvarende linje til grund og bekræftede, at en fast overskudsandel på 5 % af selskabets overskud (75.000-81.000 kr. i de omhandlede år) opfylder kravet:

"Vederlaget til komplementaren er i overensstemmelse med erhvervsretslige krav, herunder aktieselskabslovens § 173, stk. 8 og lov om visse erhvervsdrivende virksomheder § 2, stk. 2, 2. pkt., som foreskriver, at fuldt ansvarlige deltagere skal have økonomiske beføjelser, hvilket en andel af overskuddet opfylder."

Sagen viser samtidig, at komplementaren godt kan have økonomiske beføjelser **uden** at have nogen formueandel: komplementaren i SKM2007.821.SR havde ingen andel i kommanditselskabets formue, aktiver, passiver eller likvidationsprovenu og talte derfor ikke med som ejer efter anpartsreglerne. Samme konstruktion blev anerkendt i **SKM2006.732.SR**, hvor komplementaren havde 0 % ejerandel, men modtog 5 % af overskuddet og varetog den daglige ledelse.

Betænkning nr. 1374/1999 om generationsskiftet i erhvervslivet, s. 73 sammenfatter normen præcist:

"Heri ligger et krav om, at komplementarens deltagelse ikke må være rent proforma. Bestemmelsen vil være opfyldt gennem bestemmelser om overskudsandel til komplementaren og indflydelse f.eks. på bestyrelsens sammensætning, eventuelt kombineret med vetoet over for visse vidtgående beslutninger."

LOV

Erhvervsvirksomhedsloven § 2, stk. 2

PRAKSIS

Skatterådet · Komplementars overskudsandel tæller ikke som ejerskab i anpartsreglerne	23.11.2007
Skatterådet · Kommanditselskab som rette indkomstmodtager i stille selskab	01.12.2006
Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster nægtelse af registrering af K K/S – komplementars ejerandel på 1/161 opfylder ikke kravet om reelle økonomiske beføjelser	20.12.2000
Erhvervsankenævnet · K Invest K/S: Kommanditselskab med fast kapital ikke anset for kommanditaktieselskab trods aktieselskabslignende struktur	12.05.1998

Afgrænsningen mod partnerselskabet (P/S) og mod kapitalselskaberne

§ 4

Partnerselskabet er retligt set en K/S-variant. [Selskabsloven § 5, nr. 23](#) definerer et partnerselskab som "et kommanditselskab, jf. § 2, stk. 2, i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, hvor kommanditisterne i selskabet har indskudt en bestemt kapital, som er fordelt på aktier". Efter [selskabsloven § 358](#) finder lovens regler om aktieselskaber med de fornødne tilpasninger anvendelse på partnerselskaber, og [§ 359](#) gør betegnelsen "partnerselskab"/"P/S" både obligatorisk og eneberegtiget. [Selskabsloven § 360](#) kræver, at stiftelsesdokumentet oplyser den fuldt ansvarlige deltagers navn, bopæl og eventuelt cvr-nummer, indskudsforpligtelse samt "vedtægternes regler om den eller de fuldt ansvarlige deltageres indflydelse i selskabets anliggender, andel i overskud og tab", og at vedtægterne indeholder nærmere regler om retsforholdet mellem aktionærerne og de fuldt ansvarlige deltagere.

Afgrænsningen har konkret betydning, fordi et P/S er undergivet aktieselskabsrettens kapital- og organisationskrav, mens det klassiske K/S ikke er. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen forsøgte i **95-136.431** at omklassificere K Invest K/S til kommanditaktieselskab ud fra en **helhedsvurdering**: kapitalen var fast (210.000 kr.), fuldt indbetalt, vedtægtsændringer og opløsning krævede ¾ af kapitalen på generalforsamlingen, kommanditisterne valgte bestyrelsen, bestyrelsen tegnede selskabet, og komplementaren havde ingen stemmeret. Styrelsen anførte, at kapitalandelene "har karakter af aktier", og at det "ikke [er] afgørende, at der formelt anvendes en anden betegnelse end aktier".

Erhvervsankenævnet ophævede afgørelsen. Nævnet fastslog, at der **ikke er grundlag for en analog anvendelse** af kommanditaktieselskabsdefinitionen på kommanditselskaber, hvis kapital ikke er fordelt på aktier, og at bestemmelsen heller ikke i øvrigt giver hjemmel til at pålægge sådanne selskaber at ændre struktur. Kendelsen indeholder tillige en forvaltningsretlig påtale: styrelsen burde have givet klagevejledning efter [forvaltningsloven § 25](#) i begge de skrivelser, der reelt indeholdt afslag på registrering.

For P/S'er gælder – i modsætning til for kapitalselskaber – at deltagernes indbyrdes aftaler ikke uden videre kan håndhæves af selskabet. Østre Landsret fastslog i [BS-19807/2023-OLR](#) (dom af 26. maj 2025), at et partnerselskab, hvis 50 aktier gav brugsret til værelser i et fransk slot, ikke kunne påberåbe sig eller håndhæve aktionærernes indbyrdes ejeraftale – herunder en bestemmelse om fortabelse af retten til at sælge sin aktie – over for en aktionær. Tvisten mellem selskabet og aktionæren var af samme grund ikke omfattet af ejeraftalens mediations- og voldgiftsklausul, da selskabet ikke selv var part i aftalen.

LOV	Selskabsloven § 5	Selskabsloven § 358	Selskabsloven § 360, stk. 1	
PRAKSIS	Landsretten · Partnerselskab kunne ikke håndhæve aktionærers ejerftale om fortabelse af salgsret over for aktionær			26.05.2025
	Erhvervsankenævnet · K Invest K/S: Kommanditselskab med fast kapital ikke anset for kommanditaktieselskab trods aktieselskabslignende struktur			12.05.1998

§ 5 Kommanditistens resthæftelse og indbetalingsforpligtelse i domspraksis

Kommanditistens hæftelse er begrænset til det tegnede indskud, men indskuddet behøver ikke være indbetalt. Den ikke-indbetalte del – resthæftelsen – udgør derfor kernen i praksis. K/S Albatros-sagskomplekset ved Sø- og Handelsretten tegner linjerne.

H-0294-98 (dom af 14. november 2000) angik en ekstraordinær indkaldelse på 56.500 kr. pr. anpart, som bestyrelsen foretog i medfør af vedtægternes § 3.5, fordi selskabets finansieringsgarant krævede egenkapitalen

styrket som betingelse for refinansiering. Kommanditisten nægtede at betale, anparten blev tvangssolgt for 1 kr. til et selskab ejet af bestyrelsesformanden, og hun gjorde gældende, at tvangssalget måtte sidestilles med en ophævelse, der frigjorde hende. Retten gav selskabet medhold: opkrævningen havde vedtægtsmæssig hjemmel, tvangssalget var berettiget, og om værdiansættelsen udtalte retten:

"Værdiansættelse ved tvangssalg af Randy Didriksens anpart til én kr., efter det oplyste som ubehæftet, må anses for at være vilkårlig og ikke i sig selv bindende for hende. Der er imidlertid heller ikke forelagt retten oplysninger der gør det muligt at komme frem til en anden værdiansættelse."

I **H-331-98** (dom af 20. juni 2003) var tvangssalget derimod **fiktivt** – anparten var blot regnskabsmæssigt overført til et søsterselskab med samme direktør, og kommanditistens konto var krediteret 1 kr. Retten fastslog princippet:

"Da der hverken i tegningsaftalen eller i vedtægterne for Albatros findes bestemmelse om, at en kommanditist frigøres for sin resthæftelse efter et tvangssalg af kommanditistens anpart, findes der herefter ikke grundlag for at fritage Helene Nielsen for sin resthæftelse."

Men selskabets egen uklarhed slog igennem på opgørelsen: kravet blev opgjort med fradrag af anpartens **reelle markedsværdi** på 8.300 kr. (i stedet for 1 kr.), og renten løb først fra den dato, hvor kommanditisten fik et klart tilbud, jf. [rentelovens § 3, stk. 5](#).

Modsat gik det selskabet i **BS-264/2003-BNL** (Retten i Brønderslev, dom af 22. oktober 2003). Tegneren havde underskrevet en tegningsaftale i december 1991, men selskabet returnerede aldrig et underskrevet eksemplar, besvarede ikke ægtefællens gentagne telefoniske henvendelser om godkendelse og sendte først opkrævning i 1996. Retten konkluderede:

"Under disse omstændigheder har sagsøgeren udvist en sådan retsfortabende passivitet, at sagsøgte er frigjort for sine forpligtelser ifølge bilag 1."

Mønsteret er dermed: resthæftelsen består, medmindre den udtrykkeligt er ophævet – men selskabet skal håndtere opkrævning, misligholdelse og værdiansættelse loyalt og gennemsigtigt, ellers rammes det af markedsværdikorrektion, renteudskydelse eller egentlig passivitetsvirkning.

At K/S-engagementer i øvrigt behandles som rent erhvervsmæssige, fremgår af [Det Finansielle Ankenævns afgørelse af 6. juni 2018](#), hvor en kommanditists klage over bidragsforhøjelse på selskabets realkreditlån blev afvist som liggende uden for nævnets kompetence.

LOV

Erhvervsvirksomhedsloven § 2, stk. 2

PRAKSIS

Sø- og Handelsretten · Dom om resthæftelse og renteberegning efter fiktivt tvangssalg af kommanditanpart	20.06.2003
Sø- og Handelsretten · Sag om krav efter tvangssalg af kommanditistanpart i K/S Albatros IV	14.11.2000
Byretten · Sag om resttilgodehavende vedrørende anparts køb i kommanditselskab	22.10.2003
Det finansielle ankenævn · Afvisning af klage over bidragsforhøjelse på erhvervslån til et kommanditselskab	06.06.2018

Grænsen for hæftelsens udvidelse – kaution, regres og regresfraskrivelse

§ 6

Kommanditisten kan påtage sig forpligtelser ud over resthæftelsen, men praksis stiller skarpe krav til, at der reelt er tale om en **selvstændig merforpligtelse** og ikke blot en anden inddrivelsesvej for den samme hæftelse. Spørgsmålet er typisk opstået i skattesager om fradragskontoen, men afgørelserne er i deres kerne en civilretlig prøvelse af hæftelsens omfang. (Den egentlige deltagerbeskatning falder uden for denne oversigt og behandles i [kursgevinst-fradrag-og-gæld-finansielle-kontrakter](#) og [virksomhedsordningen-opsparring-og-sikkerhedsstillelse](#).)

Højesteret fastslog i [Sag 282/2016](#) (dom af 16. november 2017), at en selvskyldnerkaution for kommanditselskabets bankgæld, som beløbsmæssigt var begrænset til kommanditistens eksisterende resthæftelse, **ikke** udgjorde nogen yderligere økonomisk risiko ud over den allerede bestående hæftelse. Aftalekomplekset skulle fortolkes samlet.

Landsskatteretten nåede samme resultat i [13-0982251](#) (afgørelse af 8. oktober 2014) om K/S'et med den skotske ejendom. To pointer bærer afgørelsen:

- Kautionen var beløbsmæssigt begrænset og blev nedsat i takt med indbetaling af stamkapitalen via transporten i resthæftelserne – indbetalinger under kautionen og under transporten nedskrev samme gæld.
- Regresfraskrivelsen i "Limited Partner Guarantee" gjaldt kun, **så længe kreditors krav mod kommanditselskabet ikke var fyldstgjort**. Retten kvalificerede dette som en *suspension* af regresretten, ikke et afkald: efter fyldstgørelse havde kommanditisterne regres efter almindelige regler og fuld anmeldelsesret i et eventuelt konkursbo.

En vedtægtsbestemmelse om, at "kommanditisterne ikke har regres over for komplementaren", blev læst i sammenhæng med de forudgående bestemmelser og anset for alene at vedrøre hæftelsen for stamkapitalen – særligt fordi en udvidelse af hæftelsen ikke var drøftet på bestyrelsesmødet eller generalforsamlingen.

Modsat gik det i [22-0056708](#) (afgørelse af 2. oktober 2025), hvor kautionsforpligtelsen oversteg resthæftelsen, og hvor regresretten faktisk var fraskrevet både over for komplementaren og over for medkommanditisterne. Skatterådet havde tilsvarende i [SKM2018.31.SR](#) afvist at medregne en pro rata-kaution, netop fordi kommanditisten ikke formelt havde fraskrevet sig regres over for komplementaren.

At hæftelsen løber begge veje, viser [17-0837081](#) (afgørelse af 1. juli 2021), hvor kommanditisterne havde en fordring på selve komplementarselskabet, der gik konkurs i 2013 – komplementarens ubegrænsede hæftelse er kun så meget værd, som komplementarselskabet er solvent.

At den indbetalte resthæftelse ikke i sig selv frigør deltageren for de økonomiske konsekvenser af selskabets gældsforhold, blev endeligt fastslået af Højesteret i [BS-41984/2021-HJR](#) (dom af 8. marts 2023), der stadfæstede Østre Landsrets dom i [BS-22622/2020-OLR](#) (2-1) om K/S Danskib 70.

LOV

[Erhvervsvirksomhedsloven § 2, stk. 2](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesterets dom om beskatning af kursgevinst ved gældseftergivelse i kommanditselskaber	08.03.2023
Højesteret · Fradragsbegrænsning for kommanditister: Selvskyldnerkaution og opgørelse af fradragskonto	16.11.2017
Landsretten · Skattepligt af kursgevinst ved gældseftergivelse i kommanditselskab – betydningen af indbetalt resthæftelse og Den juridiske vejledning	08.10.2021
Landsskatteretten · Fradragskonto for kommanditist: Kautionsforpligtelse over resthæftelse kunne medregnes, når regresret var fraskrevet overfor komplementaren og medkommanditisterne.	02.10.2025

Landsskatteretten · Nægtet fradrag for tab på fordring mod komplementarselskab i et kommanditselskab	01.07.2021
Landsskatteretten · Fradragskonto og hæftelse i kommanditselskab – K/S [virksomhed1]	08.10.2014
Skatterådet · Kautio i tysk kommanditselskab med regres over for komplementar	15.01.2018

§ 7 Det indbyrdes opgør mellem kommanditisterne – subrogation og forholdsmæssig fordeling

Når kreditor har fået sit, begynder opgøret mellem deltagerne. Den centrale afgørelse er Sø- og Handelsrettens dom i [H-147-99](#) af 12. oktober 2010 om K/S Colmar Sirius og K/S Colmar Vega.

De to kommanditselskaber havde i 1998 erhvervet to skibe, finansieret ved et udlåns på 1.150.000 USD garanteret af Amtssparekassen Fyn. Til sikkerhed for garantien fik banken transport i kommanditisternes resthæftelser, pant i skibene og særskilte sikkerheder fra enkelte kommanditister. Da indtjeningen svigtede, opsagde banken lånene, skibene blev solgt på tvangsauktion i Holland, og der resterede en betydelig gæld. Tre kommanditister indgik forlig med banken, betalte 3,1 mio. kr. og indtrådte ved **subrogation** i bankens krav mod den fjerde kommanditist, der ejede 31 %.

Retten tilkendte kravet, men i reduceret omfang. Fire indsigelser blev afvist:

Indsigelse	Rettens vurdering
Banken havde ikke dokumenteret tab under garantien (ingen "authenticated message")	Indfrielsen var tilstrækkeligt dokumenteret; det formelle krav var ikke afgørende
Uklarhed om ejerskabet til Bahamas-selskabernes aktier var en bristende forudsætning	Ikke godtgjort; ihændehaveraktierne blev fordelt efter vedtægterne
Banken havde obstrueret insolvensbehandling og dermed frihåndssalg	Ikke godtgjort ansvarspådragende
Auktionsprisen stod i åbenbart misforhold til skibenes værdi	Ikke godtgjort; retsplejeloven § 578 fandt hverken direkte eller analog anvendelse, da banken ikke havde været højestbydende

Derimod slog rettens sidste præmis igennem på beløbet:

"Under hensyn til sagsøgerens forligsaftale af 13. juni 2007 med Fionia Bank A/S sammenholdt med det indbyrdes hæftelsesforhold mellem kommanditisterne og realisationen af det af Jan Sørensen stillede depot, svarende til en kontantværdi på 239.200 kr., tages Jan Sørensen subsidie påstand, som i beregningsmæssig henseende er ubestridt, til følge."

Kravet blev dermed nedsat fra ca. 1.099.000 kr. til 564.715,24 kr. Læren er, at subrogation giver adgang til regres, men at kravet skal opgøres efter **det indbyrdes hæftelsesforhold** og med fradrag af allerede realiserede sikkerheder – den indfriende kommanditist kan ikke opnå mere end sin forholdsmæssige overdækning.

Betænkning nr. 937/1981 havde i øvrigt netop foreslået udtrykkelige regler om, at en kommanditist ikke mod sin vilje kan pålægges at indbetale indskud ud over det allerede fastsatte, og om en lovsikret ret til frit at sælge sin anpart eller kræve sig udløst – [se udvalgets hovedsynspunkter, s. 17](#). Forslaget blev ikke gennemført, og spørgsmålet afgøres derfor fortsat af vedtægterne og tegningsaftalen, jf. Albatros-dommene ovenfor.

Sø- og Handelsretten · Sag om økonomisk opgør mellem kommanditister efter indfrielse af banklån 12.10.2010

Sø- og Handelsretten · Sag om krav efter tvangs salg af kommanditistanpart i K/S Albatros IV 14.11.2000

§ 8 Komplementarens bortfald som ophørsgrund og betingelserne for gyldigt komplementarskifte

Definitionen i § 2, stk. 2, skal være opfyldt **til enhver tid** – ikke bare ved stiftelsen. Det er kernen i Erhvervsankenævnets kendelse af 18. november 1996 i [96-74.245](#).

K/S K havde ét komplementarselskab, D ApS. Selskabet blev erklæret konkurs den 19. september 1995, boet sluttet efter [konkursloven § 143](#) den 5. oktober 1995, og D ApS registreret som opløst den 11. oktober 1995. Da styrelsen i sommeren 1996 blev bekendt hermed, slettede den K/S'et med denne begrundelse:

"Under hensyntagen til, at selskabets vedtægter ikke indeholder bestemmelser om udskiftning af komplementaren, opfylder selskabet derfor ikke længere definitionen af et kommanditselskab, jf. lov om erhvervsdrivende virksomheder § 2, stk. 2."

Dagen før sletningen var der indsendt anmeldelse om, at et nyt aktieselskab skulle indtræde som komplementar – besluttet på generalforsamlingen den 30. maj 1996. Anmeldelsen var dog ikke journaliseret, og sagsbehandleren var ubekendt med den. Erhvervsankenævnet tiltrådte alligevel styrelsens afgørelse fuldt ud: da D ApS blev opløst uden at der forinden var truffet gyldig beslutning om udskiftning af komplementaren, ophørte selskabet med at opfylde definitionen, og der bestod på registreringstidspunktet **ikke længere noget kommanditselskab**, som den nye komplementar kunne indtræde i.

Afgørelsen fastlægger to ting:

1. **Tidspunktet er afgørende.** Beslutningen om komplementarskifte skal være truffet, før den hidtidige komplementar bortfalder. En efterfølgende anmeldelse – uanset hvor hurtigt den indgives – kan ikke reparere forholdet.
2. **Betingelserne for gyldigt skifte.** Klagerne påberåbte sig den klassiske lære, som gengivet fra Werlauffs *Selskabsret*:

"Udskiftning af en komplementar må, medmindre aftalen eller vedtægterne undtagelsesvis måtte bestemme andet, kræve alle kommanditisters tiltrædelse. Også kreditorer skal, eftersom deres kreditgivning måske baserer sig på komplementarens kreditværdighed, godkende udskiftningen [...] det må derfor antagelig fastholdes, at udskiftning af komplementar, som ikke er aftale- eller vedtægtshjemlet, fordrer samtlige kommanditisters og samtlige aktuelle selskabskreditorers tiltrædelse."

Styrelsen bemærkede desuden, at registreringen af kommanditselskaber alene er en administrativ registrering uden betydning for selskabets retsevne – sletningen er altså en konstatering af, at selskabsformen er ophørt, ikke en konstitutiv opløsning.

Den praktiske konsekvens er entydig: vedtægterne bør indeholde en udtrykkelig hjemmel til komplementarskifte, og en reservekomplementar bør stå klar, hvis komplementarselskabet er sårbart. Det gælder ikke mindst, fordi komplementarselskaber ofte er tyndt kapitaliserede holdingselskaber, jf. [17-0837081](#), hvor komplementarselskabet gik konkurs.

LOV [Erhvervsvirksomhedsloven § 2, stk. 2](#) [Konkursloven § 143](#)PRAKSIS **Landsskatteretten** · Nægtet fradrag for tab på fordring mod komplementarselskab i et kommanditselskab 01.07.2021**Erhvervsankenævnet** · Kommanditselskab opløst ved tvangsopløsning af eneste komplementar – sletning fra erhvervsregistret stadfæstet 18.11.1996

§ 9 Ophør ved konfusion – Sø- og Handelsrettens dom i P-17-14 (Green Wind Invest)

Den anden hovedvej ud af K/S'et er konfusion: at samtlige aktiver og passiver samles hos én og samme retssubjekt, så fordring og gæld smelter sammen. Sø- og Handelsrettens dom af 16. april 2015 i [P-17-14](#) er den centrale afgørelse.

Forløbet er lærerigt:

Dato	Begivenhed
30. december 2007	WHP sælger en vindmølle til K/S Vindinvest 23; restkøbesummen bliver stridens genstand
12. maj 2009	Komplementarselskabet tages under konkurs
1. september 2009	K/S Vindinvest 23 slettes fra Erhvervsstyrelsen efter den dagældende § 12 i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder
1. november 2010	Green Wind Invest A/S (GWI) køber samtlige kommanditanparter fra kommanditistens konkursbo
23. maj 2011	GWI tages under rekonstruktionsbehandling
2. februar 2012	Komplementarselskabets konkursbo slutes → K/S'et ophører endeligt ved konfusion
4. april 2012	GWI tages under konkurs

Sælgeren gjorde gældende, at gælden først reelt blev pådraget af GWI ved konfusionen under rekonstruktionen, og at rekonstruktøren – ved bevidst at undlade at søge K/S'et genregistreret – indirekte havde samtykket til gældsovertagelsen, så kravet fik massekravsstatus efter [konkursloven § 94, stk. 2](#).

Retten afviste konstruktionen:

"Konfusionstidspunktet ... kan ikke bedømmes således, at WHPs krav er (gen)stiftet på dette tidspunkt ved at rekonstruktør aktivt beslutter ikke at søge K/S Vindinvest 23 genregistreret, med den virkning at kravet herefter skulle få status i GWIs konkursbo efter konkurslovens § 94. Rekonstruktør anses således hverken direkte eller indirekte at have samtykket til gælden."

Kravet blev anerkendt som simpelt efter [konkursloven § 97](#). Dommen fastslår tre principper:

- **Konfusion er en automatisk retsfølge**, der ikke forudsætter samtykke fra nogen – og som derfor heller ikke kan tolkes som en ny stiftelse af gælden.
- Fordringens **stiftelsestidspunkt** følger den oprindelige aftale (her 2007), ikke konfusionstidspunktet.
- En rekonstruktør har ikke uden helt særlige omstændigheder pligt til aktivt at modvirke konfusion – særligt ikke ved en interessekonflikt mellem koncernselskaberne.

At konfusion i øvrigt er en selvstændig retlig kategori, understøttes af, at [kursgevinstloven § 21, stk. 1](#) udtrykkeligt nævner "konfusion" side om side med eftergivelse, forældelse og præklusion.

LOV

[Konkursloven § 94, stk. 2](#)[Konkursloven § 97](#)

PRAKSIS

Sø- og Handelsretten · WHP Windpark Hurrel/Plietenberg GmbH & Co KG mod Green Wind Invest 16.04.2015
A/S under konkurs om kravstatus efter konfusion

§ 10 Registreringspligt, regnskabspligt og reelle ejere

Udgangspunktet efter [erhvervsvirksomhedsloven § 2, stk. 3](#) er, at loven ikke finder anvendelse på kommanditselskaber, bortset fra kapitel 1, 2 og 7, § 12, stk. 4, og §§ 15 f-15 h. Forarbejderne til den oprindelige lov forklarer hvorfor:

"Erhvervs- og Selskabsstyrelsens registre er rettighedsskabende og rettighedsgivende, og oplysningerne får normalt først retsvirkning efter en forudgående prøvelse. En registrering af personselskaber vil derfor ikke harmonere med de retsvirkninger, der er knyttet til registrering i styrelsen."

Derfor er registrering af et K/S – til forskel fra kapitalselskaber – **ikke** en betingelse for retsevne. Det bekræftedes udtrykkeligt af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i **96-74.245**.

Undtagelsen er de K/S'er, hvor **alle komplementarer** er kapitalselskaber (eller I/S'er/K/S'er, hvis ansvarlige deltagere selv er kapitalselskaber). Disse skal anmeldes til registrering, og lovens kapitel 1 a, 4, 5 og 7 a samt § 21 finder tilsvarende anvendelse. Registreringspligten blev præciseret ved ændringsloven af 15. juni 2011, hvis forarbejder forklarer formålet:

"Med præciseringen sikres det, at registreringspligten ikke omgås ved lave en selskabskonstruktion med flere led."

Registreringspligten hænger sammen med regnskabspligten: [årsregnskabsloven § 3, stk. 1, nr. 2](#) pålægger netop denne kreds af I/S'er og K/S'er at aflægge årsrapport, og [årsregnskabsloven § 5](#) giver adgang til i stedet at indsende **undtagelseserklæring**, når regnskabet konsolideres ind i en komplementars eller dennes modervirksomheds koncernregnskab, eller når en komplementar aflægger årsrapporten for K/S'et. Anmeldelsesfristen er 2 uger fra den retsstiftende beslutning, jf. [erhvervsvirksomhedsloven § 10, stk. 1](#).

Oven på dette kom reglerne om reelle ejere, indført i K/S-regi ved ændringsloven af 17. marts 2016 om register over reelle ejere. Efter [erhvervsvirksomhedsloven § 15 g](#) skal virksomheden indhente, registrere og mindst årligt kontrollere oplysninger om sine reelle ejere, og efter [§ 15 g, stk. 5](#) opbevare dokumentation for de indhentede oplysninger **og for ethvert forsøg på identifikation** i 5 år. Reglerne gælder alle K/S'er – også de ikke-registreringspligtige – fordi hvidvaskdirektivet ikke sonderer efter hæftelsesform.

Forarbejderne til ændringsloven af 8. maj 2019 (5. hvidvaskdirektiv) fremhæver K/S'ets særlige struktur:

"Kommanditisterne vil i alle tilfælde skulle vurderes i forhold til definitionen af reelle ejere, da deres deltagelse i selskabet nødvendigvis karakteriseres som ejerskab. Hvad angår komplementaren er det et krav, at denne ligeledes tildeles økonomiske og forvaltningsmæssige rettigheder, dog som udgangspunkt ikke på samme vilkår som kommanditisterne."

De praktiske regler findes i [ejerregistreringsbekendtgørelsen: § 9](#) kræver, at der ved etablering af et registreringspligtigt K/S senest samtidig registreres de ejere, der besidder betydelige ejerandele (eller at der ikke

er sådanne), § 10 og § 11 regulerer indhentelse og registrering af reelle ejere, og § 11 bestemmer, at K/S'er uden en registreret ledelse af fysiske personer skal registrere den eller de fysiske personer, der varetager ledelsen, hvis ingen reelle ejere kan identificeres. Hjemlen hertil er [erhvervsvirksomhedsloven § 15 f](#).

Erhvervsstyrelsens kompetence i registreringssager har dog en klar grænse: opstår der reel bevistvivl om ejerforholdene, henhører afgørelsen under domstolene. Det fastslog Erhvervsankenævnet i **2015-7661** (kendelse af 4. april 2016), hvor registrering blev nægtet under en verserende retssag om aktieoverdragelsers gyldighed, og igen i **22/14138** (kendelse af 10. januar 2024), hvor styrelsen med rette havde afvist at foretage en administrativ korrektion af ejer- og ledelsesregistreringer.

LOV	Erhvervsvirksomhedsloven § 2, stk. 3	Erhvervsvirksomhedsloven § 10, stk. 1
	Erhvervsvirksomhedsloven § 15g, stk. 5	Årsregnskabsloven § 3, stk. 1 Årsregnskabsloven § 5
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på administrativ korrektion af ejer- og ledelsesregistreringer ved tvist om anpartsoverdragelse	10.01.2024
	Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af omdannelse fra aktieselskab til anpartsselskab grundet tvivl om ejerforhold	04.04.2016
	Erhvervsankenævnet · Kommanditselskab opløst ved tvangsopløsning af eneste komplementar – sletning fra erhvervsregistret stadfæstet	18.11.1996

§ 11 Sletning og genregistrering efter erhvervsvirksomhedsloven § 21

Sletningsreglerne for I/S og K/S lå oprindeligt i lovens § 12 og blev flyttet til § 21 – Erhvervsankenævnet betegner i **21/07244** således den dagældende § 12, stk. 1, nr. 3 som "nu § 21, stk. 1, nr. 5". Ældre praksis skal derfor læses med den forskydning i mente.

§ 21, stk. 1 opregner i dag elleve sletningsgrunde, herunder at en komplementar ikke længere er et kapitalselskab (nr. 1), manglende årsrapport eller undtagelseserklæring (nr. 2), manglende ledelse eller hjemsted (nr. 3), manglende eller mangelfuld registrering af reelle ejere (nr. 5) og manglende eller mangelfuld **opbevaring af dokumentation** for reelle ejere efter § 15 g (nr. 6). Efter § 21, stk. 2 kan styrelsen fastsætte en frist til at afhjælpe manglen, før sletning besluttet.

Genregistrering forudsætter efter § 21, stk. 3, at "de forhold, der har ført til sletningen, ikke længere foreligger", og at der vælges ledelse og eventuel revisor. § 21, stk. 4 opstiller to hårde spærre: anmeldelsen skal være modtaget **senest 3 måneder** efter sletningen, og har virksomheden inden for de seneste 5 år tidligere været slettet efter nr. 2-11, kan genregistrering **ikke** finde sted.

De to centrale K/S-kendelser om genregistrering trækker en streng linje om dokumentationskravet.

I **21/00090** havde AA K/S registreret sin reelle ejer i 2017, men kunne ikke i 2019 dokumentere, hvordan identifikationen var foretaget. Selskabet blev slettet og fremlagde herefter omfattende materiale – ejerskabsdiagrammer, pas, "Good Standing"-certifikater og korrespondance – men alt dateret **efter** 2017. Styrelsens argument var:

"Dokumentationen skal gemmes i 5 år, jf. § 15 g, stk. 5, og er således pr. definition retrospektiv, og kan således ikke berigtiges ved at indsende nyere dokumentation."

Erhvervsankenævnet stadfæstede med stemmerne 2-1. Flertallet lagde vægt på, at selskabet ikke havde påvist, at sletningsgrundlaget var bortfaldet. Mindretallet ville hjemvise med henvisning til forarbejderne, hvorefter virksomheder skal have mulighed for at berigtige forholdet ved en **forny et indhentning** af oplysninger.

I **21/07244** var forløbet endnu skarpere. K K/S blev slettet den 16. november 2020, fordi høringen ikke var besvaret – direktøren havde efter det oplyste ikke adgang til selskabets digitale postkasse. Genregistreringen blev derefter administrativt blokeret: registreringerne var beskyttet af en adgangskode, den nye ledelse ikke havde, koden kunne efter styrelsens første udmelding kun nulstilles efter registrering, og registrering via selvbetjening krævede koden. Først i februar 2021 fik selskabet adgang til en manuel blanketløsning. Selskabet gjorde gældende, at afslaget var uproportionalt, at det var umuligt at fremskaffe dokumentation for identifikationsforsøg i 2018-2019, som ikke var gemt i samtiden, og at sletningshjemlen først trådte i kraft i 2020, hvorfor sanktionering ville have karakter af tilbagevirkende kraft. Nævnet stadfæstede alligevel afslaget og bemærkede, at selskabet burde have søgt at genskabe eller indhente dokumentation fra ejerne om, hvordan ændringerne i 2017-2019 var dokumenteret over for selskabet.

Den parallelle kapitalselskabspraksis peger dog i en lidt mildere retning. I **23/03652** (kendelse af 1. december 2023) hjemviste nævnet en genoptagelsessag, fordi styrelsen fejlagtigt havde krævet de **historiske** identifikationsforsøg fremlagt i stedet for at vurdere, om den nye indhentning kunne udgøre tilstrækkelig berigtigelse. Nævnet citerede forarbejderne til **selskabsloven § 225, stk. 1, nr. 5**:

"I sager, hvor et kapitalselskab påtænkes oversendt til tvangsopløsning, vil selskabet [...] få mulighed for at berigtige forholdet, dvs. foretage en forny et indhentning af oplysninger om deres reelle ejere og opbevare dokumentationen herfor, inden sagen oversendes til skifteretten."

At kontrollen i praksis er skarp, viser **24/09394** (kendelse af 11. april 2025), hvor tvangsopløsning af fire selskaber blev stadfæstet, selv om nævnet fandt ejerskabet dokumenteret for det ene af dem, og selv om nævnet samtidig påpegede væsentlige sagsbehandlingsfejl hos styrelsen.

Bemærk endelig, at **§ 21, stk. 1, nr. 4** med virkning fra 1. januar 2026 er tilføjet som ny sletningsgrund: at deltagere, der opholder sig ulovligt her i landet, ikke har afhændet deres ejerandele inden for 2 år, jf. **§ 12, stk. 5-7**. Forarbejderne præciserer, at reglen for K/S'er omfatter både kommanditisterne og komplementaren, "hvis sidstnævnte er tillagt forvaltningsmæssige og økonomiske beføjelser", og at sletning beror på en konkret proportionalitetsvurdering, hvor bl.a. antallet af deltagere indgår.

LOV	Erhvervsvirksomhedsloven § 12, stk. 5-7	Erhvervsvirksomhedsloven § 15g, stk. 5
	Erhvervsvirksomhedsloven § 21, stk. 1-4	Selskabsloven § 225, stk. 1
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af tvangsopløsning af fire selskaber grundet utilstrækkelig dokumentation for reelle ejere	11.04.2025
	Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af sag om genoptagelse af AA ApS efter tvangsopløsning grundet manglende dokumentation for reelle ejere	01.12.2023
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på registrering af kommanditselskab pga. manglende historisk dokumentation for reelle ejere	30.12.2022
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på registrering af kommanditselskab grundet manglende dokumentation for historiske identifikationsforsøg af reelle ejere	23.09.2022

§ 12 Sammenfatning: de bærende linjer i K/S-praksis

Praksis om kommanditselskaber kan sammenfattes i fem linjer.

1. Definitionen er formel, ikke realitetsbetonet – på deltagersiden. Erhvervsankenævnet accepterede i [95-41.904](#), at komplementaren var 100 % ejet af den eneste kommanditist, og afviste et uhjemlet krav om indbyrdes uafhængighed. Det afgørende er, at der foreligger to forskellige juridiske personer med hver sin hæftelsesform.

2. Men beføjelseskravet prøves reelt. For K/S'er stiftet efter 1. juni 1996 skal komplementarens forvaltningsmæssige og økonomiske beføjelser modsvare den ubegrænsede hæftelse. En rent forholdsmæssig overskudsandel er ikke nok, jf. [00-79.736](#); en fast andel på 5 % kombineret med ledelsesbeføjelser er, jf. [SKM2007.821.SR](#).

3. Kommanditistens hæftelse er begrænset – men resthæftelsen er robust. Den bortfalder ikke ved tvangssalg uden udtrykkelig hjemmel ([H-331-98](#)), og den udvides omvendt ikke af en kaution, der blot er en anden inddrivelsesvej for samme beløb ([Sag 282/2016](#) og [13-0982251](#)). Selskabets egen uklarhed eller passivitet kan dog koste – fra markedsværdikorrektion og renteudskydelse til fuld frigørelse ([-BS-264/2003-BNL](#)).

4. Ophør sker automatisk, ikke ved registrering. Bortfalder den eneste komplementar uden forudgående gyldig beslutning om skifte, ophører selskabsformen straks ([96-74.245](#)), og ved konfusion overgår aktiver og passiver til enejereren som en retsfølge, der hverken kræver eller kan tolkes som samtykke ([P-17-14](#)). Sletningen i Erhvervsstyrelsens register er en konsekvens heraf, ikke årsagen.

5. Registrerings- og dokumentationskravene er den nye risikofaktor. For registreringspligtige K/S'er er reel ejer-dokumentationen efter [§ 15 g, stk. 5](#) blevet den hyppigste sletningsgrund, og genregistrering strander typisk på, at den **historiske** dokumentation ikke kan genskabes ([21/00090](#) og [21/07244](#)). Kombineret med 3-månedersfristen og 5-årskarensen i [§ 21, stk. 4](#) er den praktiske lære, at dokumentationen skal skabes og gemmes i samtiden.

Afslutningsvis bemærkes, at oversigten ikke behandler komplementarens eller ledelsens erstatningsansvar, som hører under **bestyrelsesansvar**, deltagerkonflikter i kapitalselskaber under **aktionærkonflikt**, revisors ansvar under **revisoransvar** eller selve insolvensbehandlingen, jf. [konkurs](#), [konkurskarantaene](#) og [rekonstruktion](#).

LOV

Erhvervsvirksomhedsloven § 2, stk. 2

Erhvervsvirksomhedsloven § 15g, stk. 5

Erhvervsvirksomhedsloven § 21, stk. 4

PRAKSIS	Højesteret · Fradragsbegrænsning for kommanditister: Selvskyldnerkaution og opgørelse af fradragskonto	16.11.2017
	Sø- og Handelsretten · WHP Windpark Hurrel/Plietenberg GmbH & Co KG mod Green Wind Invest A/S under konkurs om kravstatus efter konfusion	16.04.2015
	Sø- og Handelsretten · Dom om resthæftelse og renteberegning efter fiktivt tvangssalg af kommanditanpart	20.06.2003
	Byretten · Sag om resttilgodehavende vedrørende anpartskøb i kommanditselskab	22.10.2003
	Landsskatteretten · Fradragskonto og hæftelse i kommanditselskab – K/S [virksomhed1]	08.10.2014
	Skatterådet · Komplementars overskudsandel tæller ikke som ejerskab i anpartsreglerne	23.11.2007
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på genregistrering af kommanditselskab pga. manglende historisk dokumentation for reelle ejere	30.12.2022
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på genregistrering af kommanditselskab grundet manglende dokumentation for historiske identifikationsforsøg af reelle ejere	23.09.2022

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster nægtelse af registrering af K K/S – komplementars ejerandel på 1/161 opfylder ikke kravet om reelle økonomiske beføjelser	20.12.2000
Erhvervsankenævnet · Kommanditselskab med helejet komplementar: Erhvervsankenævnet tillader registrering af K K/S trods moderselskabs ejerskab af komplementar	03.12.1996
Erhvervsankenævnet · Kommanditselskab opløst ved tvangsopløsning af eneste komplementar – sletning fra erhvervsregistret stadfæstet	18.11.1996

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Erhvervsvirksomhedsloven § 2	stk. 2-3	Erhvervsvirksomhedsloven § 3	stk. 1
Erhvervsvirksomhedsloven § 15g	stk. 5	Erhvervsvirksomhedsloven § 21	stk. 1-4
Selskabsloven § 5		Selskabsloven § 358	
Årsregnskabsloven § 3	stk. 1		

MATERIALE Citerede afgørelser

28 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

3

02.02.2026	Afvisning af fradrag for tinglysningsafgift i gaveafgift ved overdragelse til kommanditselskab	31208-2025
08.03.2023	Højesterets dom om beskatning af kursgevinst ved gældseftergivelse i kommanditselskaber	bs-41984-2021-hjr
16.11.2017	Fradragsbegrænsning for kommanditister: Selvskyldnerkaution og opgørelse af fradragskonto	282-2016

LANDSRETEN · ANKEINSTANS

2

26.05.2025	Partnerselskab kunne ikke håndhæve aktionærs ejeraftale om fortabelse af salgsret over for aktionær	10918-14052
08.10.2021	Skattepligt af kursgevinst ved gældseftergivelse i kommanditselskab – betydningen af indbetalt resthæftelse og Den juridiske vejledning	2802-3330

SØ- OG HANDELSRETEN · SPECIALRET

4

16.04.2015	WHP Windpark Hurrel/Plietenberg GmbH & Co KG mod Green Wind Invest A/S under konkurs om kravsstatus efter konfusion	P-17-14
12.10.2010	Sag om økonomisk opgør mellem kommanditister efter indfrielse af banklån	H-147-99
20.06.2003	Dom om resthæftelse og renteberegning efter fiktivt tvangssalg af kommanditanpart	H-331-98
14.11.2000	Sag om krav efter tvangssalg af kommanditistanpart i K/S Albatros IV	H-0294-98

BYRETEN · FØRSTE INSTANS

1

22.10.2003	Sag om resttilgodehavende vedrørende anpartskøb i kommanditselskab	4980-5999
------------	--	-----------

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS		3
02.10.2025	Fradragskonto for kommanditist: Kautionsforpligtelse over resthæftelse kunne medregnes, når regresret var fraskrevet overfor komplementaren og medkommanditisterne.	22-0056708
01.07.2021	Nægtet fradrag for tab på fordring mod komplementarselskab i et kommanditselskab	17-0837081
08.10.2014	Fradragskonto og hæftelse i kommanditselskab – K/S [virksomhed1]	13-0982251
SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED		3
15.01.2018	Kaution i tysk kommanditselskab med regres over for komplementar	17-1223889
23.11.2007	Komplementars overskudsandel tæller ikke som ejerskab i anpartsreglerne	07-177510
01.12.2006	Kommanditselskab som rette indkomstmodtager i stille selskab	06-150598
ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		10
11.04.2025	Stadfæstelse af tvangsopløsning af fire selskaber grundet utilstrækkelig dokumentation for reelle ejere	24/09394
10.01.2024	Stadfæstelse af afslag på administrativ korrektion af ejer- og ledelsesregistreringer ved tvist om anpartsoverdragelse	22/14138
01.12.2023	Hjemvisning af sag om genoptagelse af AA ApS efter tvangsopløsning grundet manglende dokumentation for reelle ejere	23/03652
30.12.2022	Stadfæstelse af afslag på genregistrering af kommanditselskab pga. manglende historisk dokumentation for reelle ejere	21/00090
23.09.2022	Stadfæstelse af afslag på genregistrering af kommanditselskab grundet manglende dokumentation for historiske identifikationsforsøg af reelle ejere	21/07244
04.04.2016	Nægtelse af registrering af omdannelse fra aktieselskab til anpartsselskab grundet tvivl om ejerforhold	2015-7661
20.12.2000	Erhvervsankenævnet stadfæster nægtelse af registrering af K K/S – komplementars ejerandel på 1/161 opfylder ikke kravet om reelle økonomiske beføjelser	00-79.736
12.05.1998	K Invest K/S: Kommanditselskab med fast kapital ikke anset for kommanditaktieselskab trods aktieselskabslignende struktur	95-136.431
03.12.1996	Kommanditselskab med helejet komplementar: Erhvervsankenævnet tillader registrering af K K/S trods moderselskabs ejerskab af komplementar	95-41.904
18.11.1996	Kommanditselskab opløst ved tvangsopløsning af eneste komplementar – sletning fra erhvervsregistret stadfæstet	96-74.245
DET FINANSIELLE ANKENÆVN · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
06.06.2018	Afvisning af klage over bidragsforhøjelse på erhvervslån til et kommanditselskab	421/2017-R/2017
PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
16.12.2024	Uvirksom elektronisk p-skive ved Farumhusbageren på trods af kortvarigt ophold	park-5999

FORARBEJDE **Betænkninger**

3 referencer

Betænkning om generationsskiftet i erhvervslivet

nr. 1374 · 1999 · Skatteministeriet

Betænkning nr. 613 afgivet af Handelsministeriets Fimalovudvalg

nr. 613 · 1971 · Handelsministeriet

Lovgivning om kommanditselskaber – Betænkning nr. 937

nr. 937 · 1981 · Industriministeriet

07

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over koncerndefinition og koncerninterne forhold (selskabsloven §§ 6-7)

Bestemmende indflydelse, koncernintern bistand og grænserne for identifikation

Version 2 · Opdateret 6. sep. 2026 · 43 afgørelser · 1994-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Den selskabsretlige koncern hviler på en enkelt, men bevidst realitetsorienteret definition: et moderselskab udgør sammen med sine dattervirksomheder én koncern, en virksomhed kan kun have ét direkte moderselskab, og det afgørende er, hvem der **faktisk** udøver bestemmende indflydelse over de økonomiske og driftsmæssige beslutninger, jf. [selskabslovens § 6](#) og [§ 7](#). Med selskabsloven af 2009 brød lovgiver materielt med den tidligere, ejerandelsbaserede koncerndefinition og lagde sig tæt op ad IAS 27 og SIC 12 for bl.a. at imødegå misbrug af »special purpose entities«. Denne oversigt gennemgår kriterierne for bestemmende indflydelse, de retsvirkninger koncernforbindelsen udløser internt – koncernintern bistand og cash-pool, selvfinansiering på koncernniveau, koncernrepræsentation og ledelsens pligt til at varetage det enkelte selskabs interesse – og endelig det centrale spørgsmål om, hvornår koncernforbindelsen i sig selv kan begrunde identifikation eller ansvarsgennembrud.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Koncernstatus beror på reel, ikke formel, indflydelse: et selskab kan være moderselskab uden at eje en eneste kapitalandel i dattervirksomheden.
- 02** En virksomhed kan kun have ét direkte moderselskab; opfylder flere selskaber kriterierne i § 7, er det alene det selskab, der faktisk udøver den bestemmende indflydelse, der er moderselskab.
- 03** Ejerskab af mere end halvdelen af stemmerettighederne udløser en formodning for bestemmende indflydelse med omvendt bevisbyrde – formodningen kan kun fraviges, hvis det i særlige tilfælde klart kan påvises, at ejerforholdet ikke udgør bestemmende indflydelse.
- 04** Det er stemmerettighederne og ikke kapitalandelene, der er udslagsgivende; stemmeretsbegrænsninger skal derfor tages i betragtning.
- 05** Retten til at udpege flertallet af det øverste ledelsesorgan er et selvstændigt kriterium, og en mindretalsvetoret, der kan overvindes af bestyrelsesflertallet, afskærer ikke koncernforbindelse.
- 06** Potentielle stemmerettigheder – tegningsretter og købsoptioner, der aktuelt kan udnyttes – skal medregnes, mens stemmerettigheder knyttet til egne og datterselskabers kapitalandele holdes ude.

- 07** Et 50/50-ejet joint venture er ikke del af moderselskabets økonomiske enhed; aftaler mellem dem kan derfor være konkurrencebegrænsende.
- 08** Moderselskabslånsundtagelsen i §§ 210-212 er ophævet med virkning fra 1. januar 2025, men ledelsen i det långivende datterselskab hæfter fortsat for forsvarligheden af dispositionen.
- 09** Selvfinansieringsloftet i § 208 bedømmes for moderselskaber på koncernniveau, mens beløbsrammen fortsat er de frie reserver i det ydende selskab.
- 10** Ledelsen må ikke efterkomme en koncerntinstruks, der er åbenbart egnet til at skaffe visse kapitalejere en utilbørlig fordel på selskabets eller minoritetens bekostning.
- 11** Koncerntforbindelsen begrunder ikke i sig selv hæftelse eller ansvar for datterselskabets dispositioner – identifikation kræver et selvstændigt ansvarsgrundlag.
- 12** Et moderselskab kan dog ifalde selvstændigt erstatningsansvar, når det med fuldt kendskab lader et tomt datterselskab videreføre en proces uden dækning for modpartens sagsomkostninger.
- 13** Viden hos en person, der er både reel leder af moderselskabet og bestyrelsesformand i datterselskabet, kan tilregnes datterselskabet.
- 14** I strafferetten rejses ansvaret som udgangspunkt mod det selskab, hvor overtrædelsen er begået, men tiltale mod både moder- og datterselskab overvejes, når de reelle beslutninger træffes på koncernniveau.

Koncerndefinitionen: ét moderselskab og faktisk bestemmende indflydelse

§ 1

Koncerntbegrebet er defineret i tre sammenhængende bestemmelser. [Selskabsloven § 5](#) definerer i nr. 3 en dattervirksomhed som »en virksomhed, der er underlagt bestemmende indflydelse af et moderselskab, jf. §§ 6 og 7«, i nr. 19 en koncern som »et moderselskab og dets dattervirksomheder, jf. § 7«, og i nr. 21 et moderselskab som »et kapitalselskab, som har en bestemmende indflydelse over en eller flere dattervirksomheder, jf. §§ 6 og 7«.

§ 6 indeholder den strukturelle regel:

Et moderselskab udgør sammen med en eller flere dattervirksomheder en koncern. En virksomhed kan kun have ét direkte moderselskab. Hvis flere selskaber opfylder et eller flere af kriterierne i § 7, er det alene det selskab, som faktisk udøver den bestemmende indflydelse over virksomhedens økonomiske og driftsmæssige beslutninger, der anses for at være moderselskab.

De oprindelige lovforarbejder til § 6 fremhæver netop dette skift i vægtning:

Der er ved udformningen lagt vægt på, at det er det moderselskab, der faktisk udøver den bestemmende indflydelse over selskabets økonomiske og driftsmæssige beslutninger, der skal anses for at være moderselskab. Herved præciseres forslagets ændrede vægtning af faktisk indflydelse over formel indflydelse.

Tre forhold i definitionen fortjener at blive fremhævet. For det første er koncernen en **selskabsretlig konstruktion uden selvstændig retssubjektivitet** – moderselskab og dattervirksomheder forbliver adskilte juridiske personer. For det andet er begrebet asymmetrisk: moderselskabet skal være et kapitalselskab, mens dattervirksomheden blot skal være en »virksomhed«, hvilket ifølge forarbejderne skyldes, at »de forhold, der gør sig gældende i et koncerntforhold mellem et moderselskab og dets underliggende selskaber/virksomheder, gør sig gældende, uanset om der er tale om underliggende selskaber eller underliggende virksomheder«. For det tredje er definitionen **eksklusiv opad**: kun ét direkte moderselskab, hvilket i praksis afgør, hvem der skal konsolidere, hvem der er ansvarlig for koncerntrepræsentation, og hvem der kan påberåbe sig koncerntrelaterede undtagelser.

Koncerntdefinitionen er ikke selskabsretligt isoleret. Den er importeret ordret i en række andre regelsæt – bl.a. i [bekendtgørelsen om medarbejderrepræsentation § 4](#), hvorefter »[v]ed en koncernt forstås i denne bekendtgørelse et moderselskab og et eller flere datterselskaber, der står i sådan indbyrdes forbindelse som nævnt i selskabslovens §§ 6 og 7«, og i erhvervsvirksomhedslovens afgrænsning af erhvervsdrivende virksomheder, som Folketingets Ombudsmand måtte tage stilling til i [FOB 2014-26](#) om, hvorvidt en brugerklub var omfattet af offentlighedsloven.

LOV

Selskabsloven § 5

Selskabsloven § 6

Selskabsloven § 7

§ 2 Lovgivers brud med den formelle koncerntdefinition – forarbejderne til § 7

Bestemmelsen i [§ 7](#) blev til på grundlag af Udvalget til Modernisering af Selskabsretten, der den 26. november 2008 afgav **betænkning nr. 1498/2008 om modernisering af selskabsretten**, jf. pkt. 2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget. Forarbejderne til § 7 udtaler med usædvanlig klarhed, hvad hensigten var:

Ved den foreslåede bestemmelse sker der en ændring, som gør op med den hidtidige forståelse af begrebet »bestemmende indflydelse«, hvilket medfører en ændring af den gældende koncerntdefinition. Bestemmelsen implementerer 2. direktiv (77/91/EØF) artikel 24 a, stk. 1, og Gennemsigtighedsdirektivet (2004/109/EF) artikel 2.

Det tillægges med forslaget afgørende vægt, hvem der reelt har bestemmende indflydelse over selskabet, uagtet om der formelt besiddes ejerandele. Sigtet hermed er at bryde materielt med den tidligere koncerntdefinition ved at tillægge det afgørende betydning, hvem der har bestemmende indflydelse

Det tidligere krav om, at moderselskabet formelt skulle besidde kapitalandele i datterselskabet, blev herved ophævet. Muligheden herfor opstod ved tilpasningen af 7. regnskabsdirektiv til de internationale regnskabsstandarder i 2003, og lovgiver valgte at udnytte den. Bestemmelsen ligger derfor »meget tæt op ad den internationale regnskabsstandard IAS 27«, og forarbejderne fastslår udtrykkeligt, at den »ikke indeholder materielle forskelle til IAS 27 og skal fortolkes i overensstemmelse med denne standard«, ligesom IASB's fortolkningsbidrag **SIC 12** »også herefter [vil] udgøre et fortolkningsbidrag til den nye koncerntdefinition«.

Baggrunden var konkret. Forarbejderne fremhæver, at udvidelsen skal reducere misbrugsmulighederne ved brug af såkaldte *special purpose entities* (SPE'er), som »internationalt i visse tilfælde [har] resulteret i regnskabsskandaler«. En SPE etableres typisk til et snævert og veldefineret formål – leasing, forsknings-

og udviklingsaktiviteter eller securitisation – ofte med vedtægtsbestemte begrænsninger i ledelsens beslutningsbeføjelser. Om disse enheder hedder det:

Visse SPE'ere har opfyldt den gældende definition på en dattervirksomhed, andre har ikke. Sidstnævnte er SPE'er, hvor virksomheden reelt har bestemmende indflydelse, men ikke har ejerandele.

Lovgiver forudsatte samtidig, at den praktiske rækkevidde ville være begrænset: »Det formodes, at det vil være et meget begrænset antal tilfælde, hvor den nye definition vil medføre koncernstatus, uden at dette også ville være tilfældet efter den tidligere definition.« EU-retligt hviler bestemmelsen på [2. selskabsdirektiv 77/91/EØF artikel 24 a](#) og [gennemsigtighedsdirektivet 2004/109/EF artikel 2](#).

LOV

Selskabsloven § 6

Selskabsloven § 7, stk. 1

Formodningsreglen ved stemmeflertal og den omvendte bevisbyrde (§ 7, stk. 2)

Efter [§ 7, stk. 2](#) foreligger der bestemmende indflydelse, når moderselskabet direkte eller indirekte gennem en dattervirksomhed ejer mere end halvdelen af stemmerettighederne, »medmindre det i særlige tilfælde klart kan påvises, at et sådant ejerforhold ikke udgør bestemmende indflydelse«.

Forarbejderne beskriver konstruktionen som en ren bevisbyrde-regel:

Antagelsen anvendes alene til at overføre en slags omvendt bevisbyrde på selskaber, der måtte være i den situation, at den, der besidder mere end 50 pct., ikke er den, der udfører den bestemmende indflydelse over selskabets økonomiske og driftsmæssige beslutninger. I disse situationer vil selskabet således skulle godtgøre, at dette er tilfældet, førend udgangspunktet kan fraviges.

To præciseringer i forarbejderne har praktisk betydning:

- **Stemmer, ikke kapital.** »Det er væsentligt at bemærke, at det er stemmerettighederne og ikke kapitalandelene, som er udslagsgivende i forhold til om der foreligger et kompetenceforhold.« En A/B-aktiestruktur, hvor kapitalmajoriteten og stemmemajoriteten ligger hos forskellige ejere, afgøres derfor efter stemmerne.
- **Stemmeretsbegrænsninger tæller med.** Forarbejderne opstiller et konkret eksempel: »Hvis et selskab f.eks. ejer 60 pct. af stemmerettighederne, men kun kan stemme for 5 pct., må det som udgangspunkt antages, at der ikke foreligger koncernforhold, da »moderselskabet« ikke besidder flertallet af stemmerettighederne på generalforsamlingen.« Har selskabet trods stemmeretsbegrænsningen den faktiske bestemmende indflydelse på generalforsamlingen, fanges forholdet i stedet af stk. 3, nr. 4.

Det parallelle EU-retlige billede fremgår af konkurrenceretten. I [C-595/18](#) (Goldman Sachs) fastslog EU-Domstolen, at et selskab, der besad 100 pct. af stemmerettighederne, men kun 84-91 pct. af kapitalen, skulle sidestilles med en ene-ejer, sådan at den afkræftelige formodning om afgørende indflydelse fandt anvendelse. Samme prioritering af stemmerettigheder frem for kapitalandele ligger bag selskabslovens § 7, stk. 2. Formodningens karakter af afkræftelig bevisbyrde-regel er tilsvarende understreget i [C-611/18](#) (Pirelli), hvor Domstolen afviste, at Akzo Nobel-formodningen strider mod uskyldsformodningen, og i [C-393/23](#), hvor det blev fremhævet, at anvendelsen af formodningen forudsætter, at de sagsøgte ikke afskæres fra at afkræfte den.

LOV

Selskabsloven § 7, stk. 2

PRAKSIS

EU-Domstolen · Domstolens kompetence i erstatningssager mod moderselskaber og datterselskaber ved overtrædelse af EU's konkurrenceret 13.02.2025

EU-Domstolen · Konkurrenceretligt ansvar for moderselskaber: Formodningen om afgørende indflydelse ved 100% stemmerettigheder 27.01.2021

EU-Domstolen · Pirelli & C. SpA mod Kommissionen: Forældreansvar og formodningen om afgørende indflydelse i kartelsager 28.10.2020

§ 4 Bestemmende indflydelse ved ejerandel under halvdelen – de fire kriterier i § 7, stk. 3

Ejer moderselskabet ikke mere end halvdelen af stemmerettighederne, foreligger der efter § 7, stk. 3 alligevel bestemmende indflydelse, hvis moderselskabet har

1. råderet over mere end halvdelen af stemmerettighederne i kraft af en aftale med andre investorer,
2. beføjelse til at styre de finansielle og driftsmæssige forhold i henhold til vedtægt eller aftale,
3. beføjelse til at udpege eller afsætte flertallet af medlemmerne i det øverste ledelsesorgan, og dette organ besidder den bestemmende indflydelse, eller
4. råderet over det faktiske flertal af stemmerne på generalforsamlingen og derved den faktiske bestemmende indflydelse.

Forarbejderne beskriver nr. 1 som et brud med de tidligere regler: »Det tillægges således alene vægt, at moderselskabet råder over stemmerettigheder«, hvor de tidligere anpartsselskabs- og aktieselskabslove forudsatte besiddelse af ejerandele. Om nr. 4 præciseres det, at der ikke må lægges vægt på en enkelt generalforsamlings fremmøde, men på en »mere permanent rådighed over stemmer«: »Hvis det dog kan ses af tidligere generalforsamlinger, at f.eks. 40 pct. af de samlede stemmerettigheder i et selskabet er tilstrækkelig til at opnå bestemmende indflydelse – og moderselskabet har over 40 pct. af stemmerne, må det antages, at der foreligger et koncernforhold.«

Den rigeste praksis om det tredje kriterium – udpegningsretten – findes i Skatterådets afgørelser om den parallelt formulerede moderselskabsdefinition i selskabsskattelovens § 31 C. Mønstret er konsistent:

Afgørelse	Ejer-/stemmeandel	Ledelsesretten	Vetoret	Koncernforbindelse
SKM2007.298.SR	90 pct. kapital, 9.000 af 19.000 stemmer (mindretal)	Udpeger alle bestyrelsesmedlemmer på nær ét	–	Ja
SKM2008.688.SR	80 pct. af stemmerne	Udpeger 3 af 5	Mindretalsaktionær kunne blokere bestyrelsesbeslutninger	Ja
SKM2009.375.SR	Under halvdelen	Ret til at udpege bestyrelsesflertal efter ændret aktionæroverenskomst	Vetoret over dispositioner af afgørende betydning	Ja
SKM2009.445.SR	50 pct. af kapital og stemmer	Aktionæroverenskomst gav ret til at udpege bestyrelsesflertal	Vetoret for medaktionær	Ja

Afgørende i alle fire sager er, at **udpegningsretten til bestyrelsesflertallet slår igennem**, selv når stemmemajoriteten mangler, og at en mindretalsvetoret ikke ændrer resultatet, når vetoet kan overvindes af det bestyrelsesflertal, som moderselskabet kontrollerer. I SKM2008.688.SR blev det tilføjet, at kriteriet om at kunne »udøve bestemmende indflydelse over den driftsmæssige og finansielle ledelse« primært har betydning i internationale forhold, da det efter dansk selskabsret ikke er muligt for et selskab formelt at underlægge sig et moderselskabs ledelsesret som ved en tysk *Beherrschungsvertrag*. Afgørelserne er ikke direkte bindende for anvendelsen af selskabslovens § 7, men kriterierne er sprogligt og indholdsmæssigt sammenfaldende, og de udgør den mest udførlige danske praksis om udpegningskriteriet.

At koncerntstatus ikke kræver ejerandele overhovedet, illustreres af Erhvervsankenævnets kendelse i [6611-0050](#). Et forsikringsselskab, der ikke ejede kapitalandele i en fond, ville ændre fondens vedtægter, så alle bestyrelsesmedlemmer fremover skulle udpeges af selskabets egne organer. Nævnet udtalte:

Ankenævnet er enig med Finanstilsynet i, at forsikringsselskabet herved udøver en bestemmende indflydelse over fonden, jf. lov om forsikringsvirksomhed § 6, stk. 2, nr. 1.

Afgørelsen er truffet efter datidens forsikringslovgivning, men illustrerer præcis den mekanisme, § 7, stk. 3, nr. 3, kodificerer: personmæssigt sammenfald plus udpegningsret er tilstrækkeligt til bestemmende indflydelse.

LOV	Selskabsloven § 7, stk. 3	Selskabsskatteloven § 31c, stk. 2	
PRAKSIS	Skatterådet · Koncernforbindelse ved ret til at udpege bestyrelsesflertal Skatterådet · Koncernforbindelse etableres trods vetoet via udpegningsret Skatterådet · Sambeskatning mellem selskaber trods vetoet i bestyrelsen Skatterådet · Afgørelse om koncernforbindelse og obligatorisk sambeskatning Erhvervsankenævnet · Nægtet samtykke til vedtægtsændring i K Fond: Bestemmende indflydelse og forbud mod anden virksomhed for forsikringsselskaber		06.07.2009 10.06.2009 22.08.2008 30.04.2007 23.10.1995

§ 5 Potentielle stemmerettigheder og bortseelse fra egne kapitalandele (§ 7, stk. 4-5)

To korrektionsregler sikrer, at vurderingen bygger på det reelle billede af ejerkredsen.

Efter [§ 7, stk. 4](#) skal »[e]ksistensen og virkningen af potentielle stemmerettigheder, herunder tegningsretter og købsoptioner på kapitalandele, som aktuelt kan udnyttes eller konverteres«, tages i betragtning. Forarbejderne trækker en skarp grænse:

Det foreslåede stk. 4 præciserer, at potentielle stemmerettigheder skal medtælles, også selvom de ikke er materialiseret, hvis den manglende materialisering alene beror på en ensidig beslutning om ikke at udløse disse. Det er kun stemmerettigheder, der er betinget af endnu ikke indtrufne forhold, der ikke skal medregnes.

Sondringen mellem optioner, der aktuelt kan udnyttes, og optioner, hvis udnyttelse afhænger af fremtidige begivenheder, er ikke teoretisk. I [BS-10856/2022-SVE](#) havde et selskab erhvervet samtlige aktier i et kriseramt selskab for 2 kr., men samtidig aftalt en kombineret tilbagekøbsret og pligt for sælger til en fast pris inden for en kort periode. Retten fandt – under henvisning til højesteretspraksis om købsoptioner – at aktierne i skattemæssig henseende straks måtte anses for afstået, hvorfor betingelserne for sambeskatning efter den dagældende [selskabsskattelovs § 31 C](#) ikke var opfyldt. Dommen viser, at optionsstrukturer kan flytte den kontrollerende position væk fra den formelle ejer.

Efter [§ 7, stk. 5](#) ses der ved opgørelsen af stemmerettigheder bort fra stemmer knyttet til kapitalandele, der besiddes af dattervirksomheden selv eller dens dattervirksomheder. Forarbejderne begrundede dette med hensynet til gennemsigtighed:

Det præciseres herved, at en beholdning af egne aktier vil reducere kravet til majoritet for et moderselskab forholdsmæssigt således, at det er de reelle ejerforhold, der afspejles. Der gives ikke mulighed for at foretage opkøb/udstedelse af egne aktier for derved at skjule det reelle ejerforhold.

Reglen indebærer, at en kapitalejer med f.eks. 45 pct. af de udstedte stemmer kan blive moderselskab, hvis selskabet selv erhverver en tilstrækkelig egenbeholdning – uden at kapitalejeren foretager sig noget.

LOV

[Selskabsloven § 7, stk. 4, 5](#)[Selskabsloven § 196](#)

PRAKSIS

Byretten · Sag om betingelser for sambeskatning mellem Sagsøger A/S og Virksomhed A/S 1 i indkomståret 2010

03.01.2024

Kun ét direkte moderselskab: fælles kontrol, joint ventures og ejerskab uden kontrol

§ 6

Reglen i [§ 6, 2. og 3. pkt.](#), om at en virksomhed kun kan have ét direkte moderselskab, har den vigtige konsekvens, at **fælles kontrol ikke skaber koncernforbindelse**. Opfylder to selskaber hver især et kriterium i [§ 7](#), men udøver ingen af dem den faktiske bestemmende indflydelse alene, er der ikke tale om et moder-/datterforhold.

Den konkurrenceretlige pendant til dette er belyst i Konkurrencerådets afgørelse i [3/1120-0289-0072/MM/SEK](#). A/S Ikast Betonvarefabrik ejede 50 pct. af joint venture-selskabet Wewers Belægningssten A/S under fælles kontrol med den anden 50-procents-ejer. Rådet fastslog som ny dansk praksis, at et joint venture under fælles kontrol og et af dets moderselskaber **ikke tilhører samme økonomiske enhed**, og at prisudveksling mellem dem derfor kunne udgøre en overtrædelse af [konkurrencelovens § 6](#). Konklusionen svarer til den selskabsretlige: fælles kontrol er ikke bestemmende indflydelse.

Omvendt viser Erhvervsankenævnets kendelse i [95-41.904](#), at koncernforbindelse mellem to deltagere ikke i sig selv ophæver den selskabsretlige adskillelse. Et andelsselskab ejede 100 pct. af aktierne i det aktieselskab, der var eneste komplementar i et kommanditselskab, hvor andelsselskabet selv var eneste kommanditist. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen nægtede registrering med den begrundelse, at »der er således i realiteten sammenfald mellem kommanditisten og ejerkredsen bag komplementarselskabet«, og at koncernen »ikke selskabsretligt udgør en selvstændig retsdannelse«. Nævnets flertal ophævede afgørelsen og lagde vægt på, at komplementaren og kommanditisten var **to forskellige juridiske personer**, der hæftede forskelligt, og at loven ikke stiller krav om indbyrdes uafhængighed. Ét medlem dissenterede med et realitetsbetonet synspunkt om, at de to selskaber udgjorde »en og samme juridiske person og koncern«.

Hvor koncernforholdet derimod er etableret, kan det have selvstændige retsvirkninger i tilstødende regelsæt. I [95-58.197](#) afviste nævnet at tillade et datterselskab at omlægge regnskabsår til moderselskabets skæve regnskabsår, fordi dispensation for danske koncernforhold kun kan gives, når datterselskabet er uden væsentlig økonomisk betydning for koncernen som helhed – og datterselskabets bruttoresultat udgjorde ca. 80 pct. af moderselskabets. At koncernforholdet gør det administrativt hensigtsmæssigt at have sammenfaldende regnskabsår, var ikke i sig selv »ganske særlige forhold«.

Endelig kan koncernstrukturen ikke bruges til at omgå tilladelseskrav rettet mod ét led i koncernen. I [96-86.232](#) formidlede et 100 pct. ejet datterselskab salget af moderselskabets børsnoterede aktier til offentligheden. Nævnet fastslog, at undtagelsen for en udsteders handel med »værdipapirer, som udstederen selv har udstedt«, efter sin klare ordlyd ikke hjemler ret for udstederens datterselskab til tilsvarende henvendelser, og at koncernundtagelsen i investeringsservicedirektivet kun omfatter datterselskaber, der udelukkende yder investeringsservice til moderselskabet – ikke til tredjemand.

LOV	Konkurrenceloven § 6, stk. 1	Selskabsloven § 6	
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Datterselskab til børsnoteret K A/S krævet godkendt som fondsmæglerselskab ved formidling af moderselskabets aktier		19.03.1997
	Erhvervsankenævnet · Kommanditselskab med helejet komplementar: Erhvervsankenævnet tillader registrering af K K/S trods moderselskabs ejerskab af komplementar		03.12.1996
	Erhvervsankenævnet · Afslag på omlægning af regnskabsår for datterselskab på grund af væsentlig økonomisk betydning		29.04.1996
	Konkurrencerådet · Ulovlig priskoordinering mellem joint venture-selskab og moderselskab: Wewers Belægningssten og Ikast Betonvarefabrik påbudt at ophøre samordnet praksis		24.11.2004

§ 7 Erhvervsstyrelsens prøvelse af, hvem der reelt bestemmer – og grænserne herfor

Fordi koncernstatus efter [§ 6](#) beror på, hvem der **faktisk** udøver bestemmende indflydelse, kan spørgsmålet ikke afgøres alene ud fra registrerede ejerandele. Erhvervsstyrelsens kompetence er imidlertid snæver: styrelsen er registreringsmyndighed, ikke bevisdomstol.

Den linje er fast. I [20/06494](#) blev en registrering af ændret legalt og reelt ejerskab fastholdt trods påstand om, at anmelderen handlede uden bemyndigelse. Styrelsen udtalte:

Erhvervsstyrelsen kan som registreringsmyndighed ikke foretage den nødvendige bevisvurdering af parternes påstande i forhold til, om en overdragelse af anparterne i B ApS har fundet sted eller ej.

Nævnet tiltrådte, at afklaringen krævede fortolkning af ejeraftale og vedtægter samt eventuelle vidneforklaringer, og at dette henhører under domstolene, jf. [selskabslovens § 20, stk. 1](#). Samme resultat i [24/12224](#), hvor en påstand om forfalsket overdragelsesaftale blev henvist til domstolene.

Styrelsens indgrebsmuligheder ved ejerskabsstrid er gradueret. I [18/03466](#) blev sondringen mellem spærring for registreringer og registrering af ledelsens fratræden præciseret: de to betingelser for fratrædelsesregistrering – begrundet tvivl om tegningsretten **og** nødvendighed for at forhindre unødige tab – er kumulative, og det afgørende er **selskabets** tab, ikke den enkelte kapitalejers. Nævnet henviste til forarbejderne til den tilsvarende bestemmelse i [selskabslovens § 16, stk. 4](#):

Hjemlen vil således kun kunne udnyttes i særlige tilfælde, hvor der er begrundet tvivl om, hvem der besidder retten til at tegne selskabet, og hvor en registrering af ledelsens fratræden vurderes nødvendig for at forhindre unødige tab i selskabet.

Hvor styrelsen derimod har hjemmel til at prøve realiteten – nemlig i stråmandssagerne efter § 23 f, jf. § 112, stk. 2 – kræver nævnet en konkret og udtrykkelig begrundelse. I 24/05244 blev en afgørelse ophævet og hjemvist, fordi styrelsen ikke havde sondret mellem formodning om stråmandsvirksomhed og blot passiv ledelse. Modsat i 24/03843, hvor nægtelsen blev stadfæstet, fordi der ikke var dokumentation for, at den anmeldte direktør ville udøve den **faktiske ledelse**. I 22/14119 blev det tilmed fastslået, at § 23 f kun hjemler afvisning af **ledelsesregistreringer** – ændringer i ejerforhold skal vurderes efter § 15, stk. 1. Prøvelsen af, hvem der reelt leder, er dermed kompetencemæssigt opdelt: den faktiske ledelse kan styrelsen efterprøve, mens ejer- og kontrolstrukturen som udgangspunkt er domstolenes.

LOV	Selskabsloven § 15, stk. 1	Selskabsloven § 16, stk. 4	Selskabsloven § 20, stk. 1
	Selskabsloven § 23f	Selskabsloven § 112, stk. 2	
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens henvisning til domstolene ved tvist om ejerforhold og påstået dokumentfalsk 24.04.2025 Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af afgørelse om afregistrering af direktør grundet manglende sondring mellem stråmand og passiv ledelse 04.02.2025 Erhvervsankenævnet · Erhvervsstyrelsens nægtelse af registrering af direktør stadfæstet grundet tvivl om faktisk ledelse 15.01.2025 Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af nægtelse af registrering af ejerforhold og stadfæstelse af lukning for straksregistrering 09.02.2023 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens afslag på administrativ udslættelse af ejer- og ledelsesregistreringer ved tvist om anpartsoverdragelse 22.12.2021 Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på fratrædelse af registreret ledelse i K/S under ejerskabsstrid 17.07.2019		

§ 8 Koncerntintern økonomisk bistand: fra moderselskabslånsundtagelse til fri adgang

Reglerne om koncerntintern økonomisk bistand har gennemgået tre faser, og retsstillingen ændrede sig grundlæggende pr. 1. januar 2025.

Fase 1 (2009-2016): forbud med moderselskabsundtagelse. Selskabsloven af 2009 videreførte forbuddet mod kapitalejerlån i § 210, men undtog i § 211 lån til danske og visse udenlandske moderselskaber. Forarbejderne til § 211 redegør udførligt for baggrunden – herunder at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen indtil foråret 2001 ikke anerkendte udenlandske moderselskaber som omfattet af undtagelsen. Netop det spørgsmål var genstand for Erhvervsankenævnets kendelse i 92-70.286, hvor et dansk datterselskab forgæves søgte bindende forhåndsbesked om lovligheden af et lån til sit hollandske respektive amerikanske moderselskab. Nævnet fastslog, at styrelsens vejledende udtalelse ikke var en afgørelse, og at der ikke påhviler styrelsen nogen pligt til at give bindende forhåndsbeskeder om dispositioner uden registreringspligt.

Fase 2 (2017-2024): betinget lovliggørelse. Ved LOV nr 1547 af 13/12/2016 blev kapitalejerlån betinget lovliggjort: § 210, stk. 1, blev nyaffattet, så bistand kunne ydes, hvis betingelserne i et nyt stk. 2 var opfyldt – frie reserver, sædvanlige markedsvilkår, generalforsamlingsbeslutning eller bemyndigelse hertil, og aflagt første

årsrapport. Samtidig blev § 211, stk. 1, nyaffattet for at tydeliggøre, at moderselskabsundtagelsen bestod, selv om betingelserne i § 210, stk. 2, ikke var opfyldt. Kravet om, at selvfinansiering fortsat skulle opfylde de strengere betingelser i §§ 206-209, blev udtrykkeligt fastholdt.

Fase 3 (fra 1. januar 2025): ophævelse. Ved [LOV nr 1668 af 30/12/2024](#) blev §§ 210-212 ophævet i deres helhed. Forarbejderne beskriver virkningen:

Dette vil medføre, at et kapitalselskab vil kunne yde lån til selskabets kapitalejere og ledelsesmedlemmer samt kapitalejere og ledelsesmedlemmer i selskabets moderselskab m.fl. på vilkår, der aftales mellem selskabet som långiver og en kapitalejer eller ledelsesmedlem som låntager uden specifikke lovgivningsmæssige betingelser.

Den foreslåede ophævelse af de specifikke betingelser for kapitalejerlån vil desuden medføre, at det vil være muligt at stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for udenlandske moderselskabers forpligtelser uden begrænsning mht. moderselskabets retsform og hjemsted.

Som en direkte konsekvens bortfaldt moderselskabsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 534 af 28. maj 2024 om lån m.v. til udenlandske moderselskaber), der var udstedt med hjemmel i § 211, stk. 2, og Erhvervsstyrelsens kontrol med kapitalejerlån ophørte. Styrelsen fører dog fortsat kontrol med selvfinansieringsreglerne.

Ledelsens ansvar består uændret. Forarbejderne til ophævelsen understreger dette:

Det er dog fortsat ledelsens pligt at sikre, at et eventuelt kapitalejerlån er i selskabets interesse og til en hver tid er forsvarligt ift. kapitalselskabets økonomiske situation efter selskabslovens bestemmelser i §§ 115-118, og at dispositionerne er lovlige, jf. selskabslovens § 127.

Dette svarer til, hvad der allerede fulgte af de oprindelige forarbejder til § 211: »Hvis der ydes et lån til et moderselskab uden, at datterselskabets ledelse har foretaget den fornødne kreditvurdering af moderselskabet, kan dette, hvis lånet er uforsvarligt, medføre et personligt erstatningsansvar for datterselskabets ledelse.« Konsekvenserne af at ignorere dette kan være vidtgående – konkurskarantæne blev bl.a. pålagt i [BS-7129/2018-SHR](#) og [BS-26071/2018-SHR](#), begge med ulovlige lån efter den dagældende § 210 blandt de forhold, der udgjorde groft uforsvarlig forretningsførelse.

Koncerninterne mellemværender kan desuden anfægtes efter andre regelsæt. I [BS-47520/2021-SHR](#) krævede et konkursbo seks koncerninterne overførsler på i alt ca. 22,9 mio. kr. omstødt. Sø- og Handelsretten frifandt modtageren, fordi betalingerne var forretningsmæssigt begrundede og ordinære under den koncerninterne krisedrift – hverken gaveelement, betaling før normal tid eller utilbørlig begunstigelse forelå. Og i [19-0095359](#) anerkendte Landsskatteretten en overførsel af en fordring fra datterselskab til moderselskab som et skattefrit kreditorskifte.

LOV	Konkursloven § 64	Selskabsloven § 115	Selskabsloven § 118	Selskabsloven § 127, stk. 1
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Omstødelse af betalinger fra konkursramt rederi til koncernforbundet managementselskab			17.12.2024
	Sø- og Handelsretten · Konkurskarantæne pålagt direktør i gulvfirma efter ulovlige lån og manglende skattebetaling			31.05.2019
	Sø- og Handelsretten · Karantænesag om groft uforsvarlig forretningsførelse med ulovligt kapitalejerlån og manglende bogføring			10.04.2019
	Landsskatteretten · Beskatning af aktionærlån som udbytte og skattefrihed ved kreditorskifte mellem koncernselskaber			06.12.2023

Erhvervsankenævnet · Afslag på bindende forhåndsbesked om lån til udenlandsk moderselskab kunne ikke påklages 07.02.1994

Cash-pool-ordninger og prisfastsættelse af koncerninterne mellemværender

Cash-pool-ordninger er behandlet udtrykkeligt i de oprindelige forarbejder til § 211, der beskriver dem som »en særlig slags koncernintern økonomisk bistand«. Lovgiver afstod bevidst fra særskilt regulering:

På grund af de meget varierende ordninger vurderes det ikke hensigtsmæssigt at foretage en særlig regulering af cash-pool ordninger, men alene at videreføre Erhvervs- og Selskabsstyrelsens nuværende administrative praksis, hvor styrelsen foretager en konkret vurdering af cash-pool ordninger med henblik på at afgøre, om der er tale om sædvanlige forretningsmæssige disposition, og om selskabets risiko ved at indgå i ordningen forekommer rimelig i forhold til den gevinst, som selskabet samtidig opnår herved.

Forarbejderne fremhæver, at risikoprofilen varierer væsentligt: i nogle ordninger hæfter de enkelte selskaber alene med deres indskud, i andre hæfter deltagerne **solidarisk for nettogælden**. Det er netop den solidariske hæftelse, der gjorde ordningerne til økonomisk bistand efter de dagældende regler. Endelig fastslår forarbejderne, at andelsselskaber med begrænset ansvar og erhvervsdrivende fonde kan deltage sammen med kapitalselskaber, mens »[f]ysiske personer [derimod ikke kan] deltage i en cash-pool ordning med kapitalselskaber«.

Efter ophævelsen af §§ 210-212 er den selskabsretlige hindring bortfaldet, men ledelsens forsvarlighedsvurdering og armslængdeprincippet består. Den mest udførlige danske praksis om prisfastsættelsen findes i [12-0189459](#), hvor et dansk datterselskab havde indgået en cash management-aftale med et koncernselskabs schweiziske filial og skulle placere al overskydende likviditet dér. Landsskatteretten fastslog, at koncerninterne transaktioner skal forrentes på armslængdevilkår efter [ligningslovens § 2, stk. 1](#), og traf to principielle afgørelser om ordningens økonomi:

- For selskabets **nettolån** til koncernbanken blev forrentningen fastsat til basisrente + 1,15 pct., idet samme marginal var godkendt for den modsatte retning.
- For **udlån, der var afdækket af indlån**, var der ikke grundlag for at opkræve marginaler, fordi koncernbanken i tilfælde af selskabets konkurs ville have ubegrænset modregningsadgang, hvilket eliminerede eller i hvert fald stærkt begrænsede risikoen.

Afgørelsen illustrerer det generelle mønster: koncernforbindelsen legitimerer ikke i sig selv vilkårene, men den kan være et faktum, der påvirker den reelle risiko og dermed den korrekte pris. Tilsvarende kræver koncerninterne ydelser en selvstændig civilretlig og skatteretlig kvalifikation – jf. [18-0091358](#) –, hvor et administrationsselskabs fordeling af lønudgifter til koncernselskaberne blev anset for momspligtige arbejdsydelser og ikke en skattefri fællesansættelse, fordi medarbejderne udelukkende var ansat i administrationsselskabet, og koncernen ikke var fællesregistreret. Og i [08-03186](#) blev en del af et koncerninternt tilgodehavende anset for skiftet karakter fra varekredit til pengeudlån, med den følge at fradragsretten for tab bortfaldt.

LOV

[Ligningsloven § 2, stk. 1](#)[Selskabsloven § 127, stk. 1](#)

PRAKSIS

Landsskatteretten · Momspligt ved udlån af medarbejdere mod vederlag til koncernforbundne selskaber	09.05.2023
Landsskatteretten · Landsskatteretten - Koncernintern cash pool - Renteindtægter - Armslængde	21.10.2013
Landsskatteretten · Landsskatteretten om fradrag for tab på tilgodehavender mellem koncernforbundne selskaber	17.09.2009

Selvfinansiering på koncernniveau (§ 208) og datterselskabets erhvervelse af moderselskabsaktier (§ 201)

§ 10

To bestemmelser knytter udtrykkeligt en koncernvirkning til kapitalbeskyttelsesreglerne.

Selvfinansieringsloftet. Efter § 206, stk. 1 må et kapitalselskab som udgangspunkt ikke direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for tredjemands erhvervelse af kapitalandele i selskabet eller i **dets moderselskab**. Undtagelsen i stk. 2 forudsætter generalforsamlingens godkendelse, ledelsesredegørelse, sædvanlige markedsvilkår og kreditvurdering af modtagerkredsen, jf. §§ 207-209. Loftet fastlægges i § 208:

Kapitalselskabets samlede økonomiske bistand til tredjemand efter § 206, stk. 2, må på intet tidspunkt overstige, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til selskabets økonomiske stilling. Hvis der er tale om et moderselskab, jf. §§ 6 og 7, må den samlede økonomiske bistand ikke overstige, hvad der er forsvarligt under hensyntagen til koncernens økonomiske stilling. Kapitalselskabet må hertil kun anvende beløb, der kan anvendes til udlodning af udbytte, jf. § 180, stk. 2.

Bestemmelsen indeholder dermed en **dobbelt begrænsning** for moderselskaber: forsvarlighedsvurderingen løftes til koncernniveau, mens beløbsrammen fortsat er de frie reserver i det ydende selskab alene. Konsekvenserne af at overtræde § 206 fremgår af § 215: bistanden skal tilbageføres med rente, og kan tilbagebetaling ikke finde sted, indestår de personer, der har truffet aftale om eller opretholdt dispositionen, for selskabets tab. Efter ophævelsen af §§ 210-212 henviser § 215 alene til § 206 – selvfinansiering er dermed det tilbageværende område med skærpede betingelser, hvilket forarbejderne til ophævelsen udtrykkeligt fremhæver: »der [vil] fortsat være specifikke restriktioner ift. selvfinansiering, mens der alene skal foretages en forretningsmæssig vurdering i forhold til andre lån til kapitalejere m.v.«

Datterselskabets erhvervelse af moderselskabsaktier. § 201 har en enkel, men vidtrækkende ordlyd: »§§ 196-200 finder tilsvarende anvendelse på et datterselskabs erhvervelse til eje eller pant af kapitalandele i dets moderselskab.« Reglerne om egne kapitalandele – herunder kravet i § 196 om, at kun fuldt indbetalte kapitalandele kan erhverves – gælder dermed uændret, når erhververen er et datterselskab. Formålet er at forhindre, at kapitalbeskyttelsen omgås ved at flytte erhvervelsen ét led ned i koncernen.

At denne gennemslagsvirkning ikke rækker længere end bestemmelsernes ordlyd, illustreres af Erhvervsankenævnets kendelse i 96-86.232. Klageren påberåbte sig netop den daværende parallel i aktieselskabslovens § 48, stk. 6, til støtte for, at et datterselskabs handel med moderselskabets aktier skulle sidestilles med moderselskabets egne handler. Nævnet afviste synspunktet: undtagelsen for en udsteders egne værdipapirer »hjemler [efter sin klare ordlyd] ikke ret for udstederens datterselskab til tilsvarende henvendelser«. Koncernidentifikation gælder altså kun, hvor lovgiver har foreskrevet den.

LOV

Selskabsloven § 196

Selskabsloven § 201

Selskabsloven § 206, stk. 1, 2

Selskabsloven § 208

Selskabsloven § 215

Koncernrepræsentation for medarbejdervalgte ledelsesmedlemmer

§ 11 (§ 141, jf. § 140)

Koncerndefinitionen får umiddelbar organisatorisk virkning gennem reglerne om medarbejderrepræsentation. Efter § 140, stk. 1 har medarbejderne i kapitalselskaber, der i de sidste tre år har beskæftiget gennemsnitligt mindst 35 medarbejdere, ret til at vælge et antal medlemmer til det øverste ledelsesorgan svarende til halvdelen af de øvrige ledelsesmedlemmer, dog mindst 2.

§ 141, stk. 1 udvider dette til koncernniveau:

§ 140 finder tilsvarende anvendelse på medarbejderne i et dansk moderselskab, jf. §§ 6 og 7, og dets datterselskaber, som er registrerede i Danmark, samt disses udenlandske filialer, der er beliggende i et EU/EØS-land.

Efter stk. 2 har medarbejderne i moderselskabet ret til at vælge 2 medlemmer, mens det samlede antal medarbejdervalgte medlemmer i moderselskabets øverste ledelsesorgan skal udgøre halvdelen af de øvrige medlemmer, dog mindst 3. Efter stk. 3 kan generalforsamlingen beslutte at inddrage medarbejdere i udenlandske datterselskaber, men med en gulv-garanti for de danske: har koncernen medarbejdere i danske datterselskaber, skal disse altid kunne vælge mindst 1 repræsentant, og udgør de mere end 10 pct. af det samlede antal deltagere, mindst 2. Opnås der ikke flertal på koncernplan, men stemmer flertallet af de danske datterselskaber for koncernrepræsentation, betragtes ordningen som vedtaget af medarbejderne i de danske datterselskaber alene.

De processuelle regler findes i [bekendtgørelsen om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber](#). Bekendtgørelsen anvender selskabslovens koncernbegreb uændret, jf. § 4, stk. 1, og sonderer i § 3 mellem selskabsrepræsentation (repræsentation af ét selskabs medarbejdere i selskabets eget øverste ledelsesorgan) og koncernrepræsentation (repræsentation af en koncerns medarbejdere i **moderselskabets** øverste ledelsesorgan). Centrale mekanismer:

- **Initiativretten** ligger hos datterselskabernes medarbejdere, jf. § 26. Krav om afstemning kan fremsættes af et flertal blandt medarbejderne i et eller flere datterselskabers samarbejdsudvalg, af faglige organisationer der repræsenterer mindst 1/10 af samtlige datterselskabers medarbejdere, eller af 1/10 af medarbejderne selv.
- **Antallet** af koncernrepræsentanter svarer til halvdelen af de øvrige medlemmer af moderselskabets øverste ledelsesorgan, dog mindst 3, med afrunding opad, jf. § 11. Har moderselskabets egne medarbejdere udnyttet retten til at vælge 2 selskabsrepræsentanter, nedsættes antallet med 2.
- **Ophør er automatisk.** Efter § 22 ophører en ordning om koncernrepræsentation **umiddelbart**, hvis der ikke længere foreligger en koncern efter bekendtgørelsens § 4, stk. 1. Ophører koncernforbindelsen – f.eks. fordi moderselskabet mister den bestemmende indflydelse – bortfalder koncernrepræsentationen altså uden yderligere skridt.
- **Frivillige ordninger** kan efter § 24 etableres ved enighed i moderselskabets samarbejdsudvalg og godkendelse på moderselskabets generalforsamling; ved etablering af en koncern ved apportindskud af datterselskabsaktier kræves samtykke fra datterselskabernes valgudvalg eller samarbejdsudvalg.

Ordningen har dybe rødder. Udvalgsarbejdet bag [betænkning nr. 1071/1986 om lovgivning om andelsselskaber](#), s. 99 beskriver, hvordan aktieselskabslovens regler om koncernrepræsentation var suppleret

af en særskilt bekendtgørelse, og hvordan koncerntforholdet inden for andelsretten kunne bero på omsætningsafhængighed snarere end kapitalandele. [Betænkning nr. 970/1982 om fonde, s. 102](#) redegør parallelt for, at koncerntrepræsentationen dengang var begrænset til koncernter baseret på stemmeflertal, men i fondsudkastet blev udvidet, fordi koncerntdefinitionen dér var uafhængig af dattervirksomhedens retsform – den samme udvidelse, som selskabsloven af 2009 senere gennemførte generelt.

LOV

Selskabsloven § 140, stk. 1

Selskabsloven § 141, stk. 1-3

§ 12 Ledelsens pligt til at varetage det enkelte selskabs interesse over for koncerntinstrukser

Selskabsretten anerkender ikke en koncerntinteresse, der kan tilsidesætte det enkelte selskabs interesse. Grundnormen er [§ 127, stk. 1](#):

Medlemmerne af kapitalselskabets ledelse må ikke disponere således, at dispositionen er åbenbart egnet til at skaffe visse kapitalejere eller andre en utilbørlig fordel på andre kapitalejeres eller kapitalselskabets bekostning. Medlemmerne af kapitalselskabets ledelse må ikke efterkomme generalforsamlingsbeslutninger eller beslutninger truffet af andre selskabsorganer, hvis beslutningen måtte være ugyldig som stridende mod lovgivningen eller kapitalselskabets vedtægter.

Parallelt gælder på generalforsamlingsniveau [§ 108](#), hvorefter der ikke må træffes beslutning, som åbenbart er egnet til at skaffe visse kapitalejere eller andre en utilbørlig fordel på andre kapitalejeres eller selskabets bekostning. [§ 127, stk. 2](#), tilføjer et dokumentationskrav i enekapitalejerforhold: aftaler mellem en enekapitalejer og selskabet er kun gyldige, hvis de affattes på en måde, som senere kan dokumenteres, medmindre der er tale om aftaler på sædvanlige vilkår som led i et løbende mellemværende – en regel med åbenlys relevans for helejede datterselskaber.

Forarbejderne til [§ 211](#) knytter udtrykkeligt an til disse bestemmelser, når de beskriver grænserne for koncerntintern bistand:

Det må dog bemærkes, at sådan koncerntintern økonomisk bistand ikke må krænke eventuelle minoritetsejeres interesser eller sikkerheden for kreditorerne i det långivende selskab. Der henvises i den forbindelse til de generelle bestemmelser til beskyttelse af minoritetskapitalejere i dette lovforslag, herunder bl.a. forslag til §§ 108 og 127 og de generelle ansvarsregler i det foreslåede kapitel 23.

Praksis viser, at overtrædelse udløser erstatningsansvar. I [BS-5724/2022-HEL](#) blev holdingselskabets eneste aktiv – driftsselskabet – solgt for 1 kr. til et selskab ejet af flertalsanpartshaverne, uden minoritetens viden og i strid med en ejeraftale, der krævede 2/3 flertal. Retten i Helsingør dømte de sagsøgte til at betale erstatning under henvisning til [§ 127](#) og [§ 361](#), idet de sagsøgte ikke havde løftet bevisbyrden for, at salget ikke skete til underpris. Dommen blev stadfæstet af Østre Landsret i [BS-30905/2023-OLR](#), hvor tvisten navnlig angik værdiansættelsen.

Omvendt kan et gyldigt afkald på et koncerntinternt krav ikke uden videre anfægtes. I [P-8-14](#) havde en enedirektør og eneanpartshaver frafaldet alle krav – herunder et koncerntselskabs krav på ca. 1,9 mio. kr. – som led i et køb af et konkursbos aktiver. Sø- og Handelsretten som skifteret fandt, at afkaldet hverken var ugyldigt eller kunne anfægtes med et omstødelsesargument under en fordringsprøvelsessag.

Hovedreglen er dermed klar: ledelsen i datterselskabet skal foretage en selvstændig vurdering af, om en koncerndisposition er i **dette** selskabs interesse. En instruks fra moderselskabet fritager ikke ledelsen, og en disposition, der overfører værdi fra datterselskabet til koncernen på minoritetens eller kreditorernes bekostning, er ansvarspådragende.

LOV	Selskabsloven § 108	Selskabsloven § 127, stk. 1, 2	Selskabsloven § 361
PRAKSIS	Landsretten · Landsret stadfæster dom om erstatningsansvar ved overdragelse af selskabsandele og fastsættelse af selskabsværdi 25.03.2025 Sø- og Handelsretten · Sag om afkald på krav i konkursbo; fortolkning af aftale; Selskabslovens § 136 og § 108; kompetence ved omstødsessager 16.01.2015 Byretten · Erstatning for salg af datterselskab til underpris i strid med ejerftale 09.06.2023		

Ansvarsgennembrud og identifikation – udgangspunktet og de § 13 anerkendte undtagelser

Det selskabsretlige udgangspunkt er, at koncernforbindelsen **ikke** i sig selv begrunder, at moderselskabet hæfter for eller er ansvarligt for datterselskabets dispositioner. Moder- og datterselskab er selvstændige retssubjekter, og hverken § 6 eller § 7 indeholder nogen hæftelsesregel. Identifikation kræver derfor et selvstændigt ansvarsgrundlag.

Det klareste udtryk for udgangspunktet i administrativ praksis findes i [Rigsadvokatmeddelelsen om strafansvar for juridiske personer, pkt. 3.1.4](#):

Hvis der begås en overtrædelse i et datterselskab, skal ansvaret som udgangspunkt gøres gældende over for dette selskab og ikke moderselskabet, ligesom ansvar for moderselskabets overtrædelser som udgangspunkt gøres gældende over for dette og ikke datterselskabet.

Meddelelsen opstiller dernæst to undtagelser, der begge kræver noget mere end koncernforbindelsen:

Det bør dog i alle sager af denne karakter overvejes, om der er tale om en koncern, hvor ansvaret for visse aktiviteter er placeret hos datterselskabet, men hvor de reelle beslutninger træffes på koncernniveau, dvs. i moderselskabet, og således har virkning for de aktiviteter, der ligger hos datterselskabet. I sådanne tilfælde rejses tiltalen mod såvel moderselskabet som datterselskabet.

Hvis der ikke kan føres bevis for, at de reelle beslutninger er truffet i moderselskabet, bør det overvejes, om moderselskabet kan anses for medvirkende til datterselskabets overtrædelser ved tilskyndelse, råd eller dåd, jf. straffelovens § 23.

Selvstændigt culpaansvar for moderselskabet. Højesteret tog i [Sag 80/2017](#) stilling til, om et hollandsk moderselskab var erstatningsansvarligt for de sagsomkostninger på over 16 mio. kr., som datterselskabet blev pålagt efter et tabt søgsmål. Højesteret afviste udtrykkeligt, at datterselskabet var et tomt processelskab oprettet for at omgå retsplejelovens regler, og at sagsanlægget i 2007 var uforsvarligt. Vurderingen skiftede fra 2009, hvor driften ophørte, og erstatningskravet blev optrappet til et trecifret millionbeløb:

Højesteret træder, at det fra 2009 var ansvarspådragende for Van der Boom Holding at lade Nethleas videreføre retssagen uden hensyn til Nethleas' manglende evne til at betale sagsomkostninger til modparten, hvis sagen blev tabt.

Afgørende var moderselskabets **kendskab og kontrol**, ikke koncernforbindelsen som sådan:

Efter bevisførelsen, herunder navnlig vidneforklaringerne og finansieringsaftalen af 13. september 2011 samt dokumenterne vedrørende grundlaget for den beløbsmæssige opgørelse af erstatningskravet på 559.078.876 kr., finder Højesteret det godt gjort, at A – og dermed Van der Boom Holding – har haft fuldt kendskab til sagens genstand og forløb og til tabsrisikoen for de danske myndigheder som følge af selskabets manglende evne til at betale sagsomkostninger.

Moderselskabet blev dømt til at betale 10 mio. kr. skønsmæssigt fastsat for perioden 2009-2015.

Konstruktionen er et **selvstændigt culpaansvar** for moderselskabets egen adfærd – ikke hæftelse for datterselskabets forpligtelse.

Identifikation af viden nedad. I [O-4-06](#), [O-5-06](#), [O-7-06](#) formidlede et dansk fondsmæglerselskab et investeringsprodukt, der i realiteten var et pyramidespil drevet af det tyske moderselskab. Moderselskabets eneejer og direktør var samtidig bestyrelsesformand i det danske datterselskab og deltog i alle bestyrelsesmøder. Ingen andre i datterselskabet kendte til svindlen. Sø- og Handelsretten som skifteret tilregnede alligevel datterselskabet hans viden og fandt selskabet erstatningsansvarligt over for investorerne. Retten lagde vægt på omfanget af svindlen, hans dobbeltrolle som både hovedmand og bestyrelsesformand, og at han havde fortiet »endog meget væsentlige oplysninger om det eneste produkt, sagsøgte formidlede«. Identifikationen skete altså gennem **en fysisk person med afgørende indflydelse i begge selskaber** – ikke gennem koncernforbindelsen.

Arbejdsretlig identitet. På det kollektive arbejdsretlige område gælder en særskilt lære om arbejdsretlig identitet. I [2025-463](#) fastslog Arbejdsretten identitet mellem et konkursramt selskab og et nystiftet selskab efter en »omrystning«, med den følge at det nye selskab hæftede for det gamle selskabs manglende lønbetalinger og blev pålagt bod på 175.000 kr.

Processuelt er selskaberne adskilte. At koncernforbindelsen ikke ophæver den processuelle selvstændighed illustreres af [BS-1960/2007-VLR](#), hvor en sagsøger fejlagtigt havde sagsøgt moderselskabet i stedet for driftsselskabet. Berigtigelse blev tilladt efter [retsplejelovens § 349, stk. 2](#), fordi selskabernes fælles ledelse og adresse gjorde identifikationen klar – men netop fordi der **skulle** berigtiges, bekræfter afgørelsen, at det er det rette selskab, der skal sagsøges.

LOV	Retsplejeloven § 349, stk. 2 Selskabsloven § 6 Selskabsloven § 7 Straffeloven § 23	
PRAKSIS	Højesteret · Moderselskabs erstatningsansvar for datterselskabs ubetalte sagsomkostninger efter uforsvarlig videreførelse af retssag Landsretten · Stadfæstelse af byrettens tilladelse til berigtigelse af sagsøgtets navn fra moderselskab til datterselskab Sø- og Handelsretten · Sag om erstatningsansvar for fondsmæglerselskab i forbindelse med moderselskabs bedrageri Arbejdsretten · Arbejdsretlig identitet mellem Human Care A/S og Hovedstadens Hjemmehjælp Service ApS – efterbetaling og bod	19.01.2018 10.01.2008 29.06.2007 23.03.2026

Koncernbegrebet i tilstødende regelsæt: konkurrenceret, udbud og skatteret

Den selskabsretlige koncerndefinition står ikke alene. Flere regelsæt opererer med egne kontrolbegreber, og forskellene er retligt betydningsfulde.

Konkurrenceretten: den økonomiske enhed. EU-konkurrenceretten identificerer moder- og datterselskab som én »virksomhed«, når moderselskabet udøver afgørende indflydelse. Konsekvenserne rækker langt:

Afgørelse	Retsspørgsmål	Resultat
C-516/15	Smitter forældelse for datterselskaberne af på moderselskabets bødeansvar?	Nej – moderselskabets ansvar er individuelt, ikke en kaution
C-595/18	Rækker 100 pct. af stemmerne (84-91 pct. af kapitalen)?	Ja – sidestilles med eneeje
C-611/18	Strider formodningen mod uskyldsformodningen?	Nej
C-882/19	Kan ansvaret gå nedad til datterselskabet?	Ja – ved økonomisk enhed og konkret forbindelse til overtrædelsen

Domstolen udtrykte princippet i C-516/15 således:

Derimod er den omstændighed, at visse selskaber ikke længere kan pålægges sanktioner på grund af forældelse, ikke til hinder for, at et andet selskab, der anses for individuelt ansvarligt og solidarisk ansvarligt med disse selskaber for den samme konkurrencebegrænsende adfærd, og med hensyn til hvilket der ikke er indtrådt forældelse, retsforfølges.

Denne læres rækkevidde er dog begrænset til det materielle konkurrenceretlige ansvar. I [C-425/22](#) afviste Domstolen, at et moderselskabs hjemsted udgør værneting for skade lidt af datterselskaberne – begrebet økonomisk enhed »kan ikke vendes til sagsøgers fordel i procesretlig kompetence«. Og i [C-632/22](#) fastslog Domstolen, at et moderselskab ikke gyldigt kan tilsiges ved forkyndelse på datterselskabets adresse i en anden medlemsstat – heller ikke selv om de udgør en økonomisk enhed. Den økonomiske enhed er altså et **ansvarsbegreb**, ikke et selskabsretligt identifikationsbegreb.

Udbudsretten: koncernforbindelse er ikke formåen. En tilbudsgiver kan basere sig på moderselskabets økonomiske formåen, men koncernforbindelsen skaber ingen automatisk hæftelse – der kræves en støtteerklæring, og erklæringens indhold prøves nøje. I [2012-0026373](#) annullerede Klagenævnet en prækvalifikation, fordi moderselskabets støtteerklæring gjaldt, »indtil den blev opsagt skriftligt« – moderselskabet kunne dermed ensidigt trække støtten tilbage. Tilsvarende i [18/03387](#), hvor en søsterselskabserklæring med beløbsloft på 25 mio. kr./år og tidsbegrænsning til ni år mod en potentielt 11-årig kontrakt ikke var tilstrækkelig. I [19/02678](#) var en åbningsbalance fra et nystiftet norsk moderselskab ikke »passende dokumentation« for tre års sund økonomi – dog med kritik af ordregiverens begrundelse. Omvendt fandt nævnet i [23/02451](#), at en ordregiver ikke uden nærmere redegørelse kunne se bort fra en aftale, hvorved et tysk moderselskab ville dække eventuelle tab.

Skatteretten. Selskabsskattelovens § 31 C indeholder en koncerndefinition, hvis kriterier i vidt omfang svarer til selskabslovens § 7 – og hvis praksis derfor er belyst ovenfor – men sambeskatningsreglerne har selvstændige retsvirkninger, herunder pligten til at udpege et administrationsselskab, jf. [SKM2006.105.SR](#), hvor Skatterådet

fastslog, at der hverken i § 31 eller § 31 C var hjemmel til dispensation. Den skatteretlige koncernsambeskatning behandles ikke nærmere her; se i stedet [skattefri-omstrukturering](#).

LOV	KonkurrenceLoven § 6, stk. 1	Selskabsskatteloven § 31c	Udbudsloven § 144	
PRAKSIS	EU-Domstolen · Forkyndelse af stævning mod moderselskab på datterselskabs adresse i kartelsager EU-Domstolen · Karteller og international kompetence: Moderselskabets hjemsted udgør ikke værneting for skade lidt af datterselskaber EU-Domstolen · Civilretligt ansvar for datterselskaber i konkurrenceretlige erstatningssager: Begrebet "økonomisk enhed" i sag C-882/19 (Sumal) EU-Domstolen · Konkurrenceretligt ansvar for moderselskaber: Formodningen om afgørende indflydelse ved 100% stemmerettigheder EU-Domstolen · Pirelli & C. SpA mod Kommissionen: Forældreansvar og formodningen om afgørende indflydelse i kartelsager EU-Domstolen · Kartelansvar: Virkningen af forældelse for datterselskaber på moderselskabets bødeansvar (Akzo Nobel mod Kommissionen) Skatterådet · Sambeskatning og administrationsselskab efter koncernomstrukturering Klagenævnet for Udbud · Afslag på opsættende virkning i sag om krav til nystartet virksomheds økonomiske formåen Klagenævnet for Udbud · Afvisning af tilbud grundet manglende opfyldelse af krav til økonomisk og finansiell formåen Klagenævnet for Udbud · Afvisning af prækvalifikationsansøgning på grund af forbehold i støtteerklæring Klagenævnet for Udbud · Annullering af prækvalifikation på grund af utilstrækkelig støtteerklæring fra moderselskab			11.07.2024 04.07.2024 06.10.2021 27.01.2021 28.10.2020 26.04.2017 01.03.2006 21.03.2023 23.07.2019 20.06.2018 26.07.2012

§ 15 Sammenfatning: koncernens retsvirkninger og dens grænser

Praksis og forarbejder tegner et konsistent billede, der kan sammenfattes i fire hovedlinjer.

1. Koncernstatus afgøres af realiteten. § 6 og § 7 gør faktisk bestemmende indflydelse afgørende. Ejerandele er hverken nødvendige eller tilstrækkelige: et selskab uden kapitalandele kan være moderselskab, hvis det udpeger ledelsesflertallet, og et selskab med stemmemajoritet er det ikke, hvis stemmeretsbegrænsninger fratager det den faktiske indflydelse. Stemmerettighederne – ikke kapitalen – er målestokken, potentielle stemmerettigheder tælles med, og egne og datterselskabers kapitalandele tælles fra. Formodningsreglen ved mere end 50 pct. er en bevisbyrderegel, ikke en materiel definition.

2. Koncernforbindelsen udløser konkrete, lovbestemte virkninger – men kun de lovbestemte. Reglerne om koncernrepræsentation i § 141, datterselskabets erhvervelse af moderselskabsaktier i § 201 og selvfinansieringsloftet på koncernniveau i § 208 hviler alle direkte på §§ 6-7. Uden for de bestemmelser, hvor lovgiver har foreskrevet en koncernvirkning, gælder den ikke – som Erhvervsankenævnet fastslog i 96-86.232, hvor koncernforbindelsen ikke kunne udstrække en undtagelse fra udstederen til datterselskabet.

3. Den koncerninterne bistand er liberaliseret, men ledelsesansvaret er intakt. Efter ophævelsen af §§ 210-212 ved LOV nr 1668 af 30/12/2024 – der også bragte moderselskabsbekendtgørelsen til bortfald – kan et datterselskab yde lån til sit moderselskab uden begrænsninger med hensyn til retsform og hjemsted. Men den fornødne kreditvurdering, forsvarlighedskravet i §§ 115-118 og lovlighedskravet i § 127 består uændret, og selvfinansiering er fortsat underlagt de skærpede betingelser i §§ 206-209 med tilbageførings- og indeståelsespligt efter § 215. Cash-pool-ordninger bedømmes fortsat konkret på, om deltagelsen er en sædvanlig

forretningsmæssig disposition med rimelig risiko i forhold til den opnåede gevinst, og skal prisfastsættes på armslængdevilkår, jf. [12-0189459](#).

4. Identifikation kræver mere end koncernforbindelse. Udgangspunktet – som det er formuleret i [Rigsadvokatmeddelelsen pkt. 3.1.4](#) – er, at ansvaret gøres gældende over for det selskab, hvor forholdet er begået. Undtagelserne kræver et selvstændigt grundlag: at de reelle beslutninger blev truffet i moderselskabet, at moderselskabet medvirkede, at moderselskabet selv handlede ansvarspådragende som i [Sag 80/2017](#), eller at en person med afgørende indflydelse i begge selskaber fortiede væsentlige forhold som i [O-4-06](#), [O-5-06](#), [O-7-06](#). Den EU-konkurrenceretlige lære om økonomisk enhed er et ansvarsbegreb med begrænset rækkevidde og kan hverken flytte værneting, jf. [C-425/22](#), eller erstatte korrekt forkyndelse, jf. [C-632/22](#).

For den praktiske rådgivning betyder det, at koncernstatus skal fastlægges ud fra en samlet vurdering af stemmerettigheder, aftaler, vedtægter, optioner og faktisk generalforsamlingsadfærd – og at koncerntilhørsforholdet hverken skaber hæftelse opad eller nedad uden et selvstændigt retligt grundlag. Se om beslægtede spørgsmål [aktionærkonflikt](#) om minoritetsbeskyttelse og generalforsamlingstvister og [bestyrelsesansvar](#) om den almindelige culpaprøvelse af ledelsesansvar.

LOV	Selskabsloven § 6	Selskabsloven § 7, stk. 1-5	Selskabsloven § 127, stk. 1
	Selskabsloven § 141	Selskabsloven § 201	Selskabsloven § 208
		Selskabsloven § 215	
PRAKSIS	Højesteret · Moderselskabs erstatningsansvar for datterselskabs ubetalte sagsomkostninger efter uforsvarlig videreførelse af retssag 19.01.2018 EU-Domstolen · Forkyndelse af stævning mod moderselskab på datterselskabs adresse i kartelsager 11.07.2024 EU-Domstolen · Karteller og international kompetence: Moderselskabets hjemsted udgør ikke værneting for skade lidt af datterselskaber 04.07.2024 Sø- og Handelsretten · Sag om erstatningsansvar for fondsmæglerselskab i forbindelse med moderselskabs bedrageri 29.06.2007 Landsskatteretten · Landsskatteretten - Koncernintern cash pool - Renteindtægter - Armslængde 21.10.2013 Erhvervsankenævnet · Datterselskab til børsnoteret K A/S krævet godkendt som fondsmæglerselskab ved formidling af moderselskabets aktier 19.03.1997		

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Selskabsloven § 5	Selskabsloven § 6
Selskabsloven § 7 stk. 1-5	Selskabsloven § 127 stk. 1
Selskabsloven § 141	Selskabsloven § 201
Selskabsloven § 208	

MATERIALE Citerede afgørelser

43 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS	1
19.01.2018 Moderselskabs erstatningsansvar for datterselskabs ubetalte sagsomkostninger efter uforsvarlig videreførelse af retssag	80-2017

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL		7
13.02.2025	Domstolens kompetence i erstatningssager mod moderselskaber og datterselskaber ved overtrædelse af EU's konkurrenceret	C-393/23
11.07.2024	Forkyndelse af stævning mod moderselskab på datterselskabs adresse i kartelsager	C-632/22
04.07.2024	Karteller og international kompetence: Moderselskabets hjemsted udgør ikke værneting for skade lidt af datterselskaber	C-425/22
06.10.2021	Civilretligt ansvar for datterselskaber i konkurrenceretlige erstatningssager: Begrebet "økonomisk enhed" i sag C-882/19 (Sumal)	C-882/19
27.01.2021	Konkurrenceretligt ansvar for moderselskaber: Formodningen om afgørende indflydelse ved 100% stemmerettigheder	C-595/18
28.10.2020	Pirelli & C. SpA mod Kommissionen: Forældreansvar og formodningen om afgørende indflydelse i kartelsager	C-611/18
26.04.2017	Kartelansvar: Virkningen af forældelse for datterselskaber på moderselskabets bødeansvar (Akzo Nobel mod Kommissionen)	C-516/15
LANDSRETTE · ANKEINSTANS		2
25.03.2025	Landsret stadfæster dom om erstatningsansvar ved overdragelse af selskabsandele og fastsættelse af selskabsværdi	9808-11466
10.01.2008	Stadfæstelse af byrettens tilladelse til berigtigelse af sagsøgtes navn fra moderselskab til datterselskab	6869-8252
SØ- OG HANDELSRETTE · SPECIALRET		5
17.12.2024	Omstødelse af betalinger fra konkursramt rederi til koncernforbundet managementselskab	BS-47520/2021-SHR
31.05.2019	Konkurskarantæne pålagt direktør i gulvfirma efter ulovlige lån og manglende skattebetaling	BS-26071/2018-SHR
10.04.2019	Karantænesag om groft uforsvarlig forretningsførelse med ulovligt kapitalejerlån og manglende bogføring	BS-7129/2018-SHR
16.01.2015	Sag om afkald på krav i konkursbo; fortolkning af aftale; Selskabslovens § 136 og § 108; kompetence ved omstødelssager	P-8-14
29.06.2007	Sag om erstatningsansvar for fondsmæglerselskab i forbindelse med moderselskabs bedrageri	0-4-06, 0-5-06, 0-7-06
ARBEJDSRETTE · SPECIALRET		1
23.03.2026	Arbejdsretlig identitet mellem Human Care A/S og Hovedstadens Hjemmehjælp Service ApS – efterbetaling og bod	2025-463
BYRETTE · FØRSTE INSTANS		2
03.01.2024	Sag om betingelser for sambeskatning mellem Sagsøger A/S og Virksomhed A/S 1 i indkomståret 2010	6270-7513

09.06.2023 Erstatning for salg af datterselskab til underpris i strid med ejeraftale 9799-11455

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 4

06.12.2023 Beskatning af aktionærlån som udbytte og skattefrihed ved kreditorskifte mellem koncernselskaber 19-0095359

09.05.2023 Momspligt ved udlån af medarbejdere mod vederlag til koncernforbundne selskaber 18-0091358

21.10.2013 Landsskatteretten - Koncernintern cash pool - Renteindtægter - Armslængde 12-0189459

17.09.2009 Landsskatteretten om fradrag for tab på tilgodehavender mellem koncernforbundne selskaber 08-03186

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 5

06.07.2009 Koncernforbindelse ved ret til at udpege bestyrelsesflertal 09-026979

10.06.2009 Koncernforbindelse etableres trods vetoet via udpegningsret 09-026979

22.08.2008 Sambeskatning mellem selskaber trods vetoet i bestyrelsen 08-119971

30.04.2007 Afgørelse om koncernforbindelse og obligatorisk sambeskatning 07-071622

01.03.2006 Sambeskatning og administrationsselskab efter koncernomstrukturering 06-008122

ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 11

24.04.2025 Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens henvisning til domstolene ved tvist om ejerforhold og påstået dokumentfalsk 24/12224

04.02.2025 Hjemvisning af afgørelse om afregistrering af direktør grundet manglende sondring mellem stråmand og passiv ledelse 24/05244

15.01.2025 Erhvervsstyrelsens nægtelse af registrering af direktør stadfæstet grundet tvivl om faktisk ledelse 24-03843

09.02.2023 Hjemvisning af nægtelse af registrering af ejerforhold og stadfæstelse af lukning for straksregistrering 22/14119

22.12.2021 Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens afslag på administrativ udslettelse af ejer- og ledelsesregistreringer ved tvist om anpartsoverdragelse 20/06494

17.07.2019 Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på fratrædelse af registreret ledelse i K/S under ejerskabsstrid 18/03466

19.03.1997 Datterselskab til børsnoteret K A/S krævet godkendt som fondsmæglerselskab ved formidling af moderselskabets aktier 96-86.232

03.12.1996 Kommanditselskab med helejet komplementar: Erhvervsankenævnet tillader registrering af K K/S trods moderselskabs ejerskab af komplementar 95-41.904

29.04.1996 Afslag på omlægning af regnskabsår for datterselskab på grund af væsentlig økonomisk betydning 95-58.197

23.10.1995 Nægtet samtykke til vedtægtsændring i K Fond: Bestemmende indflydelse og forbud mod anden virksomhed for forsikringsselskaber 6611-0050

07.02.1994 Afslag på bindende forhåndsbesked om lån til udenlandsk moderselskab kunne ikke påklages 92-70.286

KLAGENÆVNET FOR UDBUD · NÆVN / KLAGEINSTANS 4

21.03.2023 Afslag på opsættende virkning i sag om krav til nystartet virksomheds økonomiske formåen 23/02451

23.07.2019 Afvisning af tilbud grundet manglende opfyldelse af krav til økonomisk og finansiell formåen 19/02678

20.06.2018 Afvisning af prækvalifikationsansøgning på grund af forbehold i støtteerklæring 18/03387

26.07.2012 Annullering af prækvalifikation på grund af utilstrækkelig støtteerklæring fra moderselskab 2012-0026373

KONKURRENCERÅDET · NÆVN / KLAGEINSTANS 1

24.11.2004 Ulovlig priskoordinering mellem joint venture-selskab og moderselskab: Wewers Belægningssten og Ikast Betonvarefabrik påbudt at ophøre samordnet praksis 3/1120-0289-0072/-MM/SEK

FORARBEJDE Betænkninger 3 referencer

Lovgivning om andelsselskaber – Betænkning nr. 1071

nr. 1071 · 1986 · Industriministeriet

Betænkning om en fællesnordisk aktieselskabslovgivning (Betænkning nr. 540)

nr. 540 · 1969 · Handelsministeriet

Betænkning om fonde (Betænkning nr. 970, 1982)

nr. 970 · 1982 · Justitsministeriet

08

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer (selskabs- og koncernrepræsentation)

Selskabs- og koncernrepræsentation efter selskabsloven §§ 140-143 og bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation

Version 2 · Opdateret 6. sep. 2026 · 26 afgørelser · 1993-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Medarbejdere i kapitalselskaber, der i de sidste tre år gennemsnitligt har beskæftiget mindst 35 medarbejdere, har efter [selskabsloven § 140](#) ret til at vælge medlemmer til selskabets øverste ledelsesorgan, og efter [§ 141](#) tilsvarende til moderselskabets ledelsesorgan i koncerner. Ordningen er en tilbudsordning, der først udløses ved en ja/nej-afstemning efter [§ 142](#), og hele valgproceduren er udmøntet i [bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber](#). Praksis fra Erhvervsankenævnet, Højesteret og faglig voldgift viser to gennemgående linjer: de medarbejdervalgte er ledelsesmedlemmer på fuldstændig lige fod med de generalforsamlingsvalgte – med samme pligter, ansvar og tavshedspligt – men de nyder samtidig i deres underliggende ansættelsesforhold en beskyttelse svarende til tillidsrepræsentanternes, og tvister herom afgøres fagretligt, ikke selskabsretligt.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Retten til selskabsrepræsentation forudsætter gennemsnitligt mindst 35 medarbejdere i de sidste tre år, og tærsklen opgøres objektivt på grundlag af ATP-ugebidrag over 12 kvartaler, jf. bekendtgørelsens § 12.
- 02** Ordningen er en tilbudsordning: den udløses først, når mindst halvdelen af medarbejderne stemmer for ved ja/nej-afstemningen efter selskabsloven § 142, eller ledelse og medarbejdere i enighed undlader afstemningen.
- 03** Medarbejderne kan vælge et antal svarende til halvdelen af de øvrige ledelsesmedlemmer, dog mindst 2 (selskabsrepræsentation) henholdsvis mindst 3 (koncernrepræsentation), med afrunding opad.
- 04** Antallet af medarbejdervalgte må aldrig nå halvdelen eller derover af det samlede ledelsesorgan, fordi generalforsamlingen efter selskabsloven § 120, stk. 1, skal vælge flertallet.
- 05** Medarbejderne har efter § 140, stk. 2, og § 141, stk. 2, ret til at vælge et lavere antal end det maksimale – en fleksibilitet indført i 2009 for at undgå, at ordningen strandede på for få kandidater.

- 06 Medarbejderrepræsentanter har efter bekendtgørelsens § 20 samme rettigheder, pligter og ansvar som de øvrige ledelsesmedlemmer – herunder det individuelle ansvar for rettidig indsendelse af årsrapporten.
- 07 Manglende indkaldelse til bestyrelsesmøder og manglende inddragelse fritager ikke en medarbejdervalgt for ledelsesansvar; vedkommende må selv kræve bestyrelsen indkaldt og dokumentere en aktiv indsats.
- 08 Tavshedspligten i selskabsloven § 132 gælder fuldt ud for medarbejdervalgte, men Højesteret har anerkendt, at drøftelse af en fusion med formanden for egen faglig organisation kan være et normalt led i hvervet.
- 09 Brud på tavshedspligten kan udgøre tvingende årsager til afskedigelse af en medarbejdervalgt, uden at det nødvendigvis berettiger til bortvisning.
- 10 Beskyttelsen i ansættelsen følger af bekendtgørelsens § 21 og svarer til tillidsrepræsentanternes – også for det antal suppleanter, der modsvarer antallet af valgte repræsentanter.
- 11 Uoverensstemmelser om ansættelsesbeskyttelsen afgøres ad fagretlig vej eller ved de almindelige domstole, jf. bekendtgørelsens § 21, stk. 2 – ikke af Erhvervsstyrelsen.
- 12 En medarbejdervalgt udtræder automatisk, når ansættelsen i selskabet eller koncernen ophører, jf. selskabsloven § 121, stk. 2, 2. pkt.
- 13 Reduktion i antallet af generalforsamlingsvalgte medlemmer må kun føre til, at en medarbejderrepræsentant fratræder, hvis det er nødvendigt for at overholde § 120, stk. 1, jf. bekendtgørelsens § 55, stk. 1.
- 14 Vedtægtsbestemmelser, der differentierer mellem generalforsamlingsvalgte og medarbejdervalgte – fx tegningsregler forbeholdt de generalforsamlingsvalgte – kan ikke registreres.
- 15 Et anpartsselskab uden bestyrelse skal etablere bestyrelse eller tilsynsråd, hvis medarbejderne udnytter retten efter § 140, og vedtægtsændringen vedtages, blot én anpartshaver stemmer for, jf. selskabsloven § 111, stk. 3.
- 16 Generalforsamlingen i moderselskabet kan udvide valgretten til udenlandske EU/EØS-datterselskaber, men medarbejdere i danske datterselskaber skal altid kunne vælge mindst 1 – og mindst 2, hvis de udgør mere end 10 pct.
- 17 Ved grænseoverskridende fusion og spaltning kan medarbejderne "falde tilbage" på SE-reglerne med særligt forhandlingsorgan, hvis de ellers ville blive stillet ringere.
- 18 EU-Domstolen har i C-677/20 fastslået, at et SE-selskab stiftet ved omdannelse skal bevare alle aspekter af den hidtidige medbestemmelse – herunder særskilte valgprocedurer for fagforeningsrepræsentanter.

§ 1 Tærsklen på 35 medarbejdere og den objektive ATP-beregning

Retten til selskabsrepræsentation er efter [selskabsloven § 140, stk. 1](#) betinget af, at kapitalselskabet »i de sidste tre år har beskæftiget gennemsnitligt mindst 35 medarbejdere«. Bestemmelsen fastslår samtidig, at medarbejdere i selskabets udenlandske filial beliggende i et andet EU/EØS-land betragtes som ansatte i selskabet.

Beregningen af medarbejderantallet er ikke overladt til et skøn. Erhvervsstyrelsen har med hjemmel i [§ 143, nr. 2](#) fastsat en rent objektiv målemetode i [bekendtgørelsens § 12](#):

Et selskab eller en koncern anses for i de sidste 3 år at have beskæftiget gennemsnitligt mindst 35 medarbejdere, når selskabet, henholdsvis et eller flere koncernselskaber tilsammen, i de sidste 12 kvartaler til Arbejdsmarkedets Tillægspension har indbetalt et beløb svarende til mindst 105 gange 45½ ugebidrag efter fradrag af ugebidrag for personer, der er registreret eller anmeldt til registrering i Erhvervsstyrelsens it-system som medlem af direktionen samt personer, der har permanent arbejdssted udenfor EU/EØS.

To persongrupper trækkes altså ud af beregningen: registrerede direktionsmedlemmer og medarbejdere med permanent arbejdssted uden for EU/EØS. Det svarer til afgrænsningen af medarbejderbegrebet i [bekendtgørelsens § 2](#), hvorefter en medarbejder er enhver person over 15 år, der udfører arbejde som lønmodtager for selskabet – herunder på skibe registreret i et EU/EØS-land og på den del af kontinentalsoklen, der tilhører et EU/EØS-land.

Beregningen er ikke en intern ledelsesbeslutning. Efter [bekendtgørelsens § 13](#) skal direktionen på anmodning fra dem, der efter §§ 25 eller 26 kan kræve afstemning, foretage beregningen og meddele resultatet til medarbejderne **inden 4 uger** efter anmodningen. Medarbejderne har dermed et retskrav på at få tærskelspørgsmålet afklaret, før de beslutter sig for at kræve afstemning.

Selve anvendelsesområdet fremgår af [bekendtgørelsens § 1](#): reglerne gælder kapitalselskaber registreret i Erhvervsstyrelsens it-system og koncerner af disse. Ved fusion, spaltning og lignende kan Erhvervsstyrelsen efter [§ 56](#) fravige både reglerne om ja/nej-afstemning, valgbarhed og treårskravet for selskabets beståen – en ventil, der skal forhindre, at en omstrukturering nulstiller medarbejdernes optjente ret.

LOV

Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 2

Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 12

Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 13

Selskabsloven § 140, stk. 1

Selskabsloven § 143

§ 2 Antallet af repræsentanter: halvdelen af de øvrige, mindst 2 – og adgangen til at vælge færre

Efter [selskabsloven § 140, stk. 1](#) kan medarbejderne vælge et antal medlemmer og suppleanter »svarende til halvdelen af de øvrige ledelsesmedlemmer«, dog altid mindst 2, og med afrunding opad hvis brøken ikke går op. [Bekendtgørelsens § 10](#) gentager reglen og præciserer to praktisk vigtige punkter: antallet **opgøres på datoen for offentliggørelsen af valgdatoen**, og i et selskab der har både selskabs- og koncernrepræsentation, kan selskabets egne medarbejdere vælge 2 selskabsrepræsentanter.

En regnetabel gør mekanikken tydelig:

Øvrige (generalforsamlingsvalgte m.fl.) medlemmer	Halvdelen	Afrunding opad	Antal medarbejdervalgte
3	1,5	2	2 (minimum)
4	2	2	2
5	2,5	3	3
6	3	3	3
7	3,5	4	4

Det er den maksimale ramme – ikke et påbud. Ved selskabsloven fra 2009 blev der i [§ 140, stk. 2](#) indført en ret for medarbejderne til at vælge et lavere antal, hvis det fulde antal ikke kan besættes. Lovgivers begrundelse fremgår direkte af de oprindelige bemærkninger til bestemmelsen:

Den foreslåede ændring sikrer bl.a., at medarbejderne i en virksomhed, der har interesserede kandidater til bestyrelsen, men hvor der ikke kan opstilles et tilstrækkeligt antal kandidater eller suppleanter, får mulighed for at etablere en medarbejderrepræsentationsordning.

Forarbejderne understreger samtidig, at udgangspunktet for beregningen er uændret i forhold til den tidligere aktieselskabslovs § 49, stk. 2, men at der nu er tale om »en øvre grænse, der kan fraviges både for så vidt angår antallet af repræsentanter og suppleanter«.

Adgangen til at nøjes med færre udmøntes i [bekendtgørelsens § 40, stk. 3](#), hvorefter valget gennemføres med det opstillede antal kandidater, hvis der ikke opstilles så mange, som medarbejderne har ret til. Valgudvalget kan dog i enighed udsætte valghandlingen og opfordre flere til at opstille, eller gennemføre valget som fredsvalg. Efter [§ 43, stk. 1](#) er de kandidater med flest stemmer valgt, mens øvrige opstillede med mindst én stemme bliver suppleanter; ved stemmelighed afgøres valget ved lodtrækning, jf. [§ 43, stk. 3](#).

En person kan ikke sidde på to stole. Efter [bekendtgørelsens § 17](#) skal en person, der allerede er generalforsamlingsvalgt eller udpeget af andre, fratræde denne post samtidig med tiltrædelsen som medarbejderrepræsentant, og man kan kun vælges som enten selskabs- eller koncernrepræsentant.

LOV

[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 10](#)
[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 17](#)
[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 40, stk. 3](#)
[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 43, stk. 1, 3](#)
[Selskabsloven § 140, stk. 1-2](#)

Koncernrepræsentation: dansk moderselskab, danske datterselskaber og EU/EØS-filialer

[Selskabsloven § 141, stk. 1](#) udstrækker § 140 til medarbejderne i et dansk moderselskab, jf. koncerndefinitionen i [§§ 6-7](#), og dets i Danmark registrerede datterselskaber samt disses udenlandske filialer i EU/EØS-lande.

Fordelingen af pladserne er reguleret i [§ 141, stk. 2](#): omfattes moderselskabet selv af § 140, kan moderselskabets egne medarbejdere vælge 2 medlemmer, mens det samlede antal medarbejdervalgte skal udgøre halvdelen af de

øvrigt medlemmer – dog mindst 3. [Bekendtgørelsens § 11, stk. 3](#) præciserer regnestykket: har moderselskabets medarbejdere udnyttet retten til 2 selskabsrepræsentanter, nedsættes antallet af koncernrepræsentanter tilsvarende med 2.

Den mest markante nyskabelse i 2009 ligger i [§ 141, stk. 3](#). Generalforsamlingen i moderselskabet kan – med respekt for reglerne om grænseoverskridende fusion og spaltning i selskabslovens kapitel 16 og for lov om SE-selskaber – beslutte at lade medarbejdere i et eller flere **udenlandske** datterselskaber indgå i kredsen af valgbare og stemmeberettigede. Forarbejderne begrundet det direkte i globaliseringen:

Set i lyset af den stigende globalisering foreslås det i stk. 3, at selskabets generalforsamling kan beslutte, at kredsen af valgbare og stemmeberettigede også skal omfatte medarbejdere i udenlandske datterselskaber.

Udvidelsen er dog forsynet med en dansk minimumsgaranti, der er gentaget i [bekendtgørelsens § 48, stk. 4](#): medarbejdere i de danske datterselskaber skal altid kunne vælge mindst 1 repræsentant, og mindst 2, hvis de udgør mere end 10 pct. af de valgberettigede. Udvidelsen forudsætter desuden, at mindst halvdelen af de stemmeberettigede i de udenlandske datterselskaber har stemt for ved en ja/nej-afstemning, medmindre koncernvalgudvalget i enighed beslutter at undlade afstemningen, jf. [§ 48, stk. 2](#). Koncernvalgudvalget skal sikre, at valget gennemføres betryggende, og at »principperne om gennemsigtighed og ligebehandling iagttages«.

§ 141, stk. 3, indeholder endelig en central redningsbestemmelse: opnås der ikke flertal for ordningen på koncernplan, men stemmer flertallet af de danske datterselskaber for koncernrepræsentation, betragtes ordningen som vedtaget af medarbejderne i de danske datterselskaber, således at koncernvalget alene gennemføres dér.

Valgformen er som udgangspunkt indirekte: efter [bekendtgørelsens § 44, stk. 1](#) nedsættes et valgmandskollegium senest 6 uger efter bekendtgørelsen af valgdatoen. Koncernvalgudvalget kan dog efter [§ 44, stk. 2](#) i enighed beslutte at gennemføre valget som **direkte** valg – også dette en 2009-nyskabelse, som de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremhæver.

Koncerndefinitionen blev samtidig ændret, så den følger årsregnskabslovens og bygger på reel bestemmende indflydelse. Forarbejderne trækker konsekvensen op: et selskab, der råder over stemmeflertallet, er moderselskab uanset grundlaget, mens et selskab der ved aktionæroverenskomst eller vedtægtsbestemt stemmeloft er afskåret fra at udnytte stemmerne, ikke er det – og omvendt kan koncernrepræsentation udløses, selv om der ikke ejes aktier med stemmeflertal, hvis selskabet ad anden vej reelt råder over flertallet.

- LOV [Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 11, stk. 3](#)
- [Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 44, stk. 1-2](#)
- [Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 48, stk. 2, 4](#)
- [Selskabsloven § 141, stk. 1-3](#)

§ 4 Ja/nej-afstemningen efter § 142 og valgudvalgets kompetence

Medarbejderrepræsentation er en tilbudsordning, ikke en automatisk følge af, at tærsklen er nået. [Selskabsloven § 142](#) kræver, at »mindst halvdelen af kapitalsekskabets henholdsvis datterselskabernes medarbejdere stemmer herfor, medmindre der er enighed mellem ledelse og medarbejdere om ikke at gennemføre en

afstemning herom«. Beslutningen skal meddeles det øverste ledelsesorgan »på en måde, der kan dokumenteres efterfølgende«.

Bemærk kravets styrke: der kræves flertal blandt **samtlig**e medarbejdere, ikke blot blandt de fremmødte. Til sammenligning kræver afsættelse af en allerede valgt repræsentant efter [bekendtgørelsens § 54](#) alene, at »mere end halvdelen af de deltagende i afstemningen har stemt ja«.

Initiativretten tilkommer efter [bekendtgørelsens § 25, stk. 2](#) tre grupper:

- et flertal blandt de medarbejdere i samarbejdsudvalget, der ikke er udpeget af direktionen,
- faglige organisationer i virksomheden (klubber, personaleforeninger), der repræsenterer mindst 1/10 af medarbejderne, eller
- 1/10 af selskabets medarbejdere.

Tilsvarende gælder for koncernrepræsentation efter [§ 26, stk. 3](#), hvor kredsen er datterselskabernes medarbejdere. Er moderselskabet moderselskab i flere koncerner, anses kravet efter [§ 26, stk. 2](#) for at omfatte den koncern, der består af flest koncernselskaber.

Selve afviklingen ligger hos valgudvalget henholdsvis koncernvalgudvalget – stående udvalg defineret i [§§ 5-6](#). Sammensætningen er reguleret i [§ 29](#): **flertallet skal være medarbejderrepræsentanter**, og mindst ét medlem skal repræsentere direktionen; i koncernvalgudvalg skal mindst ét medlem repræsentere datterselskabernes medarbejdere og mindst ét moderselskabets direktion. Medarbejderrepræsentanterne vælges af medarbejdersiden i samarbejdsudvalget; findes der ikke et samarbejdsudvalg, udpeger direktionen dem blandt medarbejderne, og eventuelle tillidsrepræsentanter skal så vidt muligt være repræsenteret, jf. [§ 29, stk. 3](#).

En habilitetsregel af praktisk betydning findes i [§ 29, stk. 4](#): medarbejdere, der er opstillet til valg eller genvalg som repræsentanter eller suppleanter, kan hverken udpeges til eller forblive i valgudvalget. Man kan altså ikke administrere det valg, man selv stiller op til.

Afstemningen skal efter [§ 33, stk. 1](#) afholdes inden 4 uger efter udvalgets nedsættelse, medmindre udvalget i enighed beslutter at undlade den eller fravige fristen – og undlades afstemningen, skal der i stedet afholdes valg. Stemmeret ved ja/nej-afstemningen har enhver, der er ansat på afstemningstidspunktet, jf. [§ 14](#).

Selve valgbehandlingen følger en stram tidsplan efter [§ 39](#): valgdatoen offentliggøres mindst 6 og højst 10 uger før valget, kandidatforslag skal indleveres senest 4 uger før, og valgudvalget skal samtidig udarbejde en liste over de valgberettigede. Kandidatlisten offentliggøres senest 2 uger før valgdatoen, jf. [§ 40, stk. 5](#). For medarbejdere på skibe i udenrigsfart gælder en særordning i [§ 36](#) med valgkomité ombord under skibsførerens forsæde.

Valgret og valgbarhed er skarpt adskilt. Valgret har efter [§ 15](#) den, der er ansat både ved valglestens offentliggørelse og på valgdagen; valgbar er efter [§ 16](#) den, der er myndig og har været ansat i selskabet – henholdsvis i et koncernselskab – i de sidste 12 måneder før valget. Valgudvalget afgør tvivlstilfælde og kan i enighed dispensere fra anciennitetskravet.

De oprindelige forarbejder til [§ 140](#) forklarer, hvorfor lovteksten ikke længere gentager, at repræsentanterne vælges »blandt disse«: formuleringen havde »i praksis givet anledning til tvivl«, men det er »fortsat meningen at ansættelse i selskabet eller dets udenlandske filialer er en betingelse for at stille op til valg ... og for at kunne stemme ved valget«.

LOV

[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 15](#)

[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 16](#)

[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 25, stk. 2](#)

[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 26, stk. 2-3](#)

[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 29, stk. 1-4](#)

[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 39](#)

[Selskabsloven § 142](#)

§ 5 Spændet til § 120, stk. 1 – generalforsamlingens flertal som absolut loft

Det strukturelle loft over medarbejderrepræsentationen ligger i [selskabsloven § 120, stk. 1](#): »I aktieselskaber skal flertallet af medlemmerne af bestyrelsen eller tilsynsrådet vælges af generalforsamlingen.« Forarbejderne til § 140 er utvetydige om konsekvensen:

Der er ikke med forslaget ændret ved, at antallet af medarbejdervalgte repræsentanter ikke må være det samme som eller overstige det antal medlemmer, der i øvrigt vælges af generalforsamlingen, da flertallet af det øverste ledelsesorgans medlemmer skal vælges af generalforsamlingen jf. dette lovforslags § 120, stk. 1.

Det er netop derfor, halvdele reglen i § 140, stk. 1, måles i forhold til de **øvrige** ledelsesmedlemmer og ikke i forhold til det samlede organ. Vedtægterne kan efter [§ 120, stk. 2](#) tillægge offentlige myndigheder eller andre ret til at udpege medlemmer; disse udpegede medlemmer indgår i »de øvrige« og udvider dermed også medarbejdernes ramme.

Kollisionsreglen, når generalforsamlingen i valgperioden ændrer sit eget antal, findes i [bekendtgørelsens § 55, stk. 1](#): antallet af medarbejderrepræsentanter skal **kun** ændres, hvis der skal reduceres for at overholde § 120, stk. 1, og hvis der ikke kan reduceres med andre, ikke-generalforsamlingsvalgte medlemmer. Skal der reduceres, fratræder efter [§ 55, stk. 2](#) straks den repræsentant, der fik færrest stemmer – dog fratræder en indtrådt suppleant forud for de øvrige, og ved fredsvalg afgøres spørgsmålet ved lodtrækning. Valgudvalget kan i enighed lade repræsentanterne aftale sig frem til en anden rækkefølge.

At de medarbejdervalgte i øvrigt ikke må gøres til en ringere klasse af ledelsesmedlemmer, er slået fast i Erhvervsankenævnets kendelse **92-18.287** af 4. februar 1993, [92-18.287](#). Et aktieselskab ønskede registreret tegningsreglen »Selskabet tegnes af 2 generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer eller af den samlede bestyrelse«. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen nægtede registrering, fordi »generalforsamlingsvalgt« beskriver en valg måde og ikke en bestemt person eller funktion – og fordi reglen reelt ville fratage medarbejderrepræsentanterne deres tegningsret i strid med princippet om, at medarbejdervalgte medlemmer har samme rettigheder og pligter som de øvrige. Ankenævnet stadfæstede og afviste samtidig, at tidligere fejlregistreringer af tilsvarende klausuler i andre selskaber kunne skabe en lighedsbaseret ret til registrering.

Erhvervsstyrelsens registreringskontrol af vedtægter er generelt streng. I [2014-0037988](#) blev en vedtægtsbestemmelse om generalforsamlingens afholdelsessted nægtet registreret efter [§ 15, stk. 1](#), fordi den geografiske afgrænsning var for bred – en illustration af, at styrelsen er forpligtet til at nægte registrering af vedtægtsforhold, der strider mod loven, også når selskabet har forretningsmæssigt gode grunde.

Endelig følger det af [selskabsloven § 111, stk. 3](#), at et anpartsselskab uden bestyrelse eller tilsynsråd **skal** etablere et sådant organ, hvis medarbejderne benytter § 140. Lovgiver har fjernet den oplagte blokeringsmulighed: forslaget om vedtægtsændring anses for gyldigt vedtaget, »når blot en anpartshaver har stemt for forslaget«.

LOV	Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 55, stk. 1-2		
	Selskabsloven § 15, stk. 1	Selskabsloven § 111, stk. 3	Selskabsloven § 120, stk. 1-2
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Afslag på registrering af vedtægtsbestemmelse om generalforsamlingens afholdelsessted på grund af for bred geografisk afgrænsning 11.02.2015		
	Erhvervsankenævnet · Afvisning af registrering af tegningsregel baseret på valgmetode i aktieselskab 04.02.1993		

§ 6 Samme rettigheder, pligter og ansvar – ledelsesansvaret rammer også de medarbejdervalgte

[Bekendtgørelsens § 20](#) er kort og kategorisk: »Medarbejderrepræsentanter har samme rettigheder, pligter og ansvar som de øvrige medlemmer af selskabets øverste ledelsesorgan.« Forarbejderne til [§ 140](#) siger det samme: »De medarbejdervalgte medlemmer af det øverste ledelsesorgan er underlagt de samme regler som de andre medlemmer af ledelsesorganet.«

Den skarpeste illustration i dansk praksis er Erhvervsankenævnets kendelse [04-201.359](#) af 20. juni 2005. To medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer i et A/S blev pålagt hver 500 kr. i afgift for selskabets forsinkede indsendelse af årsrapporten for 2003. Bestyrelsesformanden og næstformanden erklærede skriftligt, at de to medarbejderrepræsentanter »på ingen måde bør gøres ansvarlige for forsinkelsen«, og medarbejderrepræsentanterne dokumenterede, at der ikke havde været afholdt et eneste bestyrelsesmøde fra deres valg den 25. november 2003 til indsendelsen den 29. juni 2004.

Det fritog dem ikke. Ankenævnet tiltrådte styrelsens afgørelse og lagde til grund, at medarbejdervalgte har samme rettigheder og pligter som øvrige bestyrelsesmedlemmer. Styrelsen pegede på, at medarbejderrepræsentanterne **selv** burde have taget initiativ til at forlange bestyrelsen indkaldt for at drøfte og fremme indsendelsen, og at den fremlagte e-mail ikke dokumenterede en aktiv indsats, fordi den slet ikke omhandlede årsrapporten:

Netop den aktive indsats, kombineret med en dokumentation heraf, er grundlæggende momenter i styrelsens adgang til at fritage for afgift, jf. årsregnskabslovens § 152.

Afgørelsen ligger på linje med ankenævnets generelle linje om individuelt ledelsesansvar for rettidig regnskabsindsendelse. Interne kommunikationssvigt og manglende inddragelse frelser ikke: i [2009-0018545](#) blev et »koncern-eksternt« bestyrelsesmedlem, der løbende havde rykket ledelsen i Rusland og de brasilianske bestyrelseskolleger og aldrig havde set styrelsens påkravsbrev, alligevel pålagt afgiften. Tilsvarende i [2005-0003553](#), hvor påstanden om aldrig at have modtaget påkravsbrevet ikke rakte, og i [2008-0017898](#), hvor argumentet om ulønnede amatører i en lystbådehavns bestyrelse blev afvist. Rådgiverfejl fritager heller ikke, jf. [2010-0021125](#) og [a8bf118e](#), ligesom en advokats ekspeditionsfejl ikke fritog bestyrelsen i [e78f2d6a](#) (kendelse af 2. oktober 1997).

Der findes dog en yderste grænse. I [96-86.920](#) fritog ankenævnet ét bestyrelsesmedlem, fordi han ikke havde haft **nogen mulighed** for at påvirke grundlaget for regnskabsudarbejdelsen og indsendelsen – mens de øvrige

måtte betale. Sondringen er central for medarbejdervalgte: det er ikke fravær af faktisk indflydelse, men fravær af enhver mulighed for indflydelse, der kan begrunde fritagelse.

Dette er samtidig oversigtens afgrænsning mod erstatningsretten: de medarbejdervalgtes culpa- og erstatningsansvar som ledelsesmedlemmer efter [selskabsloven § 361](#) behandles under [bestyrelsesansvar](#).

LOV	Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 20	
	Selskabsloven § 140	Årsregnskabsloven § 8, stk. 2 Årsregnskabsloven § 152
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Afslag på eftergivelse af afgift for sent indsendt årsrapport trods påstand om postfejl og fejlagtig vejledning	23.06.2010
	Erhvervsankenævnet · Fastholdelse af afgift til bestyrelsesmedlem for for sent indsendt årsrapport trods interne samarbejdsvanskeligheder	18.08.2009
	Erhvervsankenævnet · Afgift for for sen indsendelse af årsrapport for lystbådehavn opretholdt trods postproblemer og frivilligt arbejde	17.04.2009
	Erhvervsankenævnet · Afgift på 2.000 kr. for for sen indsendelse af årsrapport ikke eftergivet – bud-levering ikke tilstrækkeligt dokumenteret	19.12.2007
	Erhvervsankenævnet · Bestyrelsesmedlemmer i K A/S nægtes fritagelse for afgift ved for sen indsendelse af årsrapport	08.09.2006
	Erhvervsankenævnet · Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer fritages ikke for afgift ved for sen indsendelse af årsrapport	20.06.2005
	Erhvervsankenævnet · Bestyrelsesmedlemmer i K A/S nægtes fritagelse for afgift ved for sen indsendelse af årsregnskab trods betalingsstandsning	02.10.1997
	Erhvervsankenævnet · Afgift for sen indsendelse af årsregnskab – tidligere bestyrelsesmedlem fritaget, øvrig ledelse ikke fritaget	05.05.1997

§ 7 Tavshedspligten efter § 132 og grænsen til den faglige organisation

De medarbejdervalgte er omfattet af den almindelige tavshedspligt i [selskabsloven § 132](#), hvorefter medlemmer af bestyrelse og tilsynsråd »ikke uberettiget [må] videregive, hvad de under udøvelsen af deres hverv har fået kendskab til«. Forarbejderne til både [§ 140](#) og [§ 141](#) nævner dette udtrykkeligt, og de almindelige bemærkninger til lovforslaget skærper pointen:

Når de er valgt ind i bestyrelsen, skal de varetage selskabets interesser og ikke specifikt medarbejdernes. De er således også omfattet af de almindelige regler om tavshedspligt.

Det rejser det klassiske dilemma: repræsentanten er valgt af medarbejderne, men skal i organet varetage selskabets interesse. Højesteret trak grænsen i dommen af 14. maj 2009, [SS-219/2008-HJR](#). Et medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem i RealDanmark – tillige kredsformand i Finansforbundet – havde i 2000 videregivet oplysninger om de indledte fusionsforhandlinger med Danske Bank, den planlagte offentliggørelsesdato og aktiernes bytteforhold til forbundsformanden. Anklagemyndigheden påstod skærpe for overtrædelse af [værdipapirhandelsloven § 36](#).

Højesteret frifandt begge tiltalte og udtalte, at det bedst stemmer med undtagelsesbestemmelsens formål, at et medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem som udgangspunkt har mulighed for at drøfte spørgsmål om en fusion af væsentlig betydning for de ansatte med formanden for sin faglige organisation. Retten fandt både oplysningen om forhandlingerne, offentliggørelsesdatoen og bytteforholdet sagligt begrundet – sidstnævnte fordi den var nødvendig for at vurdere, om alternative bud uden alvorlige beskæftigelsesmæssige konsekvenser kunne opstå. Fusionen berørte ca. 20.000 af forbundets medlemmer og indebar op til 3.500 nedlagte stillinger.

Højesteret finder endvidere, at det var sagligt begrundet og et normalt led i Tiltalte 2's hverv som formand for Finansforbundet, at han videregav oplysningerne til sine nærmeste medarbejdere og drøftede forholdene med dem.

Dommen legitimerer den vertikale kanal til den faglige organisations ledelse – men ikke enhver videregivelse. I den faglige voldgift 2020-1221 af 6. april 2021 havde en assurandør og medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem i Lokal Forsikring G/S gennem 14 år dagen efter et bestyrelsesmøde i marts 2020 fortalt en kollega og nær ven, at dennes stilling skulle nedlægges. Opmanden lagde til grund, at A var klar over, at oplysningerne var fortrolige, og at bestyrelsesmedlemmer i forsikringsselskaber er underlagt en streng tavshedspligt efter [lov om finansiell virksomhed § 117](#). Videregivelsen var et sådant tillidsbrud og loyalitetsvigt, at det nødvendige tillidsforhold i den underliggende stilling var ødelagt – der forelå **tvingende årsager** til afskedigelse. Bortvisningen var dog for vidtgående, jf. næste afsnit.

Sondringen er dermed: videregivelse **opad** til den faglige organisations ledelse med et sagligt kollektivt formål kan være et normalt led i hvervet; videregivelse **sidelæns** til en enkelt berørt kollega af personlige hensyn er det ikke.

LOV

[Lov om finansiell virksomhed § 117](#)
[Selskabsloven § 132](#)
[Værdipapirhandelsloven § 36, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets frifindelse af medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem for videregivelse af intern viden til fagforening	14.05.2009
	Arbejdsretten · Uberettiget bortvisning af medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem efter brud på tavshedspligt	06.04.2021

§ 8 Beskyttelsen i ansættelsen efter bekendtgørelsens § 21 og den fagretlige vej

Hjemlen findes i [selskabsloven § 143, nr. 6](#), hvorefter Erhvervsstyrelsen kan fastsætte regler om »beskyttelse i ansættelsen for de medarbejdervalgte ledelsesmedlemmer, herunder medlemmer, der er valgt ved frivillige ordninger, og om behandling af uoverensstemmelser herom«. Udmøntningen er [bekendtgørelsens § 21](#):

Medarbejderrepræsentanter er beskyttet mod afskedigelse og anden forringelse af deres forhold på samme måde som tillidsrepræsentanter inden for vedkommende eller tilsvarende faglige område.

Beskyttelsen omfatter ikke kun de valgte, men også et antal suppleanter svarende til antallet af valgte repræsentanter; overstiger suppleantantallet dette, beskyttes de suppleanter, der fik flest stemmer. Kompetencen ligger uden for selskabsretten: efter [§ 21, stk. 2](#) afgøres uoverensstemmelser – herunder spørgsmål om, hvilke regler der finder anvendelse, og om brud på eller fortolkning af reglerne – »ad fagretlig vej efter de arbejdsretlige regler eller ved de almindelige domstole«. Det bekræftes af [§ 62, stk. 1](#), der henlægger øvrige tvister til domstolene med netop § 21, stk. 2, som undtagelse.

Den praktiske anvendelse ses i [2020-1221](#). Opmanden henviste udtrykkeligt til bekendtgørelsens § 21 og til assurandøroverenskomstens krav om tvingende årsager. Resultatet blev en tvedeling: der forelå tvingende årsager til **afskedigelse**, men ikke grundlag for **bortvisning**. Voldgiftsretten lagde vægt på fire formildende omstændigheder:

- 30 års anciennitet og 14 års loyal indsats som tillidsvalgt,
- at A selv gik til bekendelse over for direktøren få timer efter hændelsen uden ydre anledning,
- at der ikke skete udbredelse af oplysningerne eller skade på selskabets drift,
- at bruddet skete af hensyn til en nær ven og ikke med forsæt til at skade selskabet.

A blev stillet, som om han var opsagt med kontraktmæssigt varsel, og fik i alt 846.451,17 kr. – heraf 422.306,04 kr. i løn i opsigelsesperioden, 211.153,02 kr. i fratrædelsesgodtgørelse efter [funktionærloven § 2 a](#), 177.096,09 kr. i pensionsbidrag og 35.896,02 kr. for tabt feriegodtgørelse.

Fordi § 21 henviser til tillidsrepræsentantbeskyttelsen »inden for vedkommende eller tilsvarende faglige område«, er den almindelige fagretlige praksis om **tvingende årsager** direkte relevant. Hovedlinjerne kan sammenfattes:

Afgørelse	Situation	Udfald
FV2015.0219	Arbejdsmangel som følge af faldende børnetal	Ikke tvingende årsager – uberettiget
FV2024-348	Afskedigelse af arbejdsmiljørepræsentant	Godtgørelse 250.000 kr.
FV2011.0197	Stedfortræder for tillidsrepræsentant	Godtgørelse 75.000 kr.
FV2014.0053	Næsten et års sygefravær, negativ prognose	Tvingende årsager forelå
FV2024-644	Sparerunde, væsentligt ringere kvalificeret	Tvingende årsager forelå

To yderligere principper har direkte overførselsværdi. For det første indtræder beskyttelsen først, når arbejdsgiveren er blevet bekendt med valget – i [FV 2013.0137](#) blev virksomheden frifundet, fordi det ikke kunne bevises, at den kendte til valget dagen før opsigelsen; det illustrerer betydningen af meddelelsespligten i [bekendtgørelsens § 18](#), hvorefter valgresultatet straks skal meddeles skriftligt til det øverste ledelsesorgan. For det andet kan arbejdsgiveren i det kollektive system gøre saglig indsigelse mod selve valget – i [2020.1654](#) fandt opmanden indsigelsen mod en tillidsrepræsentants valg berettiget på grund af aggressiv adfærd og samarbejdsvanskeligheder. I selskabsrepræsentationsordningen findes ingen tilsvarende indsigelsesret for ledelsen; her er kontrollen henlagt til valgudvalget og til medarbejdernes egen afsættelsesadgang efter § 54.

Rækkevidden af tillidsrepræsentantbeskyttelsen kan ikke udvides ud over sit aftalte grundlag, jf. [FV2021-1138](#), hvor opmanden afviste en udvidende fortolkning og fastslog, at beskyttelsen er betinget af overenskomstdækning. For medarbejderrepræsentanter i ledelsen er beskyttelsen imidlertid forankret i bekendtgørelsen selv og gælder derfor »inden for vedkommende **eller tilsvarende** faglige område« – også hvor der ikke er en overenskomstdækket tillidsrepræsentantordning i selskabet.

Den generelle usaglighedsdoktrin og den fagretlige processuelle ramme behandles nærmere under [usaglig-opsigelse](#) og [faglig-voldgift](#).

LOV

Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 21, stk. 1-2

Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 62, stk. 1

☐ ☐

Funktionærloven § 2a

Selskabsloven § 143

PRAKSIS	Arbejdsretten · Afskedigelse af tillidsrepræsentant grundet tvingende årsager vedrørende væsentligt ringere kvalifikationer under sparerunde	28.05.2025
	Arbejdsretten · Afskedigelse af arbejdsmiljørepræsentant uden tvingende årsager – Krav om godtgørelse og bod	13.03.2025
	Arbejdsretten · Afskedigelse grundet arbejdsmangel: Saglighed i udvælgelse og hensyn til tillidsrepræsentantkandidat	25.04.2023
	Arbejdsretten · Rækkevidde af tillidsrepræsentantbeskyttelse for ikke-overenskomstdækkede medlemmer	05.05.2022
	Arbejdsretten · Berettiget indsigelse mod valg af tillidsrepræsentant grundet aggressiv adfærd og samarbejds vanskeligheder	03.05.2021
	Arbejdsretten · Ubertrettiget bortvisning af medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem efter brud på tavshedspligt	06.04.2021
	Arbejdsretten · Manglende bevis for arbejdsgivers kendskab til tillidsmandsvalg førte til frifindelse i afskedigelsessag	31.01.2020
	Arbejdsretten · Ubertrettiget afskedigelse af arbejdsmiljørepræsentant grundet arbejdsmangel: Krav om tvingende årsager	15.09.2016
	Arbejdsretten · Ret til fællesvalg af tillidsrepræsentant under ITM-overenskomsten på tværs af overenskomstområder	04.11.2015
	Arbejdsretten · Afskedigelse af tillidsrepræsentant grundet langvarigt sygefravær: Vurdering af tvingende årsager	12.10.2014
	Arbejdsretten · Ubertrettiget afskedigelse af stedfortræder for tillidsrepræsentant – Godtgørelse for manglende tvingende årsager	27.03.2012

§ 9 Hvervet som ledelsesmedlem er ikke i sig selv et ansættelsesforhold

Beskyttelsen efter [bekendtgørelsens § 21](#) knytter sig til det **underliggende ansættelsesforhold** – ikke til bestyrelshvervet som sådant. Skellet er ikke akademisk: det afgør, hvilke ansættelsesretlige regelsæt der overhovedet finder anvendelse på hvervet.

Ligebehandlingsnævnet trak grænsen i [2500249-10](#) af 6. februar 2015. Et energiselskabs vedtægter fastsatte en øvre aldersgrænse for valgbarhed til det forbrugervalgte repræsentantskab. Nævnet afviste at behandle klagen, fordi medlemmerne ikke er omfattet af forskelsbehandlingsloven. Nævnet lagde vægt på fire momenter:

- medlemmerne vælges af forbrugerne, ikke af selskabet, som derfor ikke har indflydelse på udpegningen,
- organet er selskabets øverste myndighed og fører tilsyn med ledelsen – det adskiller sig fra en lønmodtagerrolle,
- medlemmerne fungerer uafhængigt og er ikke underlagt instruktionsbeføjelser,
- et eventuelt vederlag etablerer ikke i sig selv et ansættelsesforhold.

Afgørelsen angår ikke medarbejdervalgte, men den er lærerig ved kontrasten. En medarbejderrepræsentant er netop **både** ledelsesmedlem og lønmodtager; det er den anden egenskab, der bærer beskyttelsen. Deraf følger to praktiske konsekvenser. For det første ophører hvervet automatisk, når ansættelsen ophører, jf. [selskabsloven § 121, stk. 2, 2. pkt.](#) – der er intet ledelsesretligt »restmandat«. For det andet er det ansættelsesforholdet, ikke hvervet, der er genstand for den fagretlige prøvelse; det var netop derfor, at opmanden i [2020-1221](#) måtte vurdere, om tillidsbruddet i bestyrelsesfunktionen slog igennem på tillidsforholdet i **den underliggende stilling** – og fandt, at ledelsens oplevelse af tillidssvigt ikke kunne isoleres til bestyrelsesfunktionen.

LOV [Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 21, stk. 1](#)
[Selskabsloven § 121, stk. 2](#)

PRAKSIS	Arbejdsretten · Uberettiget bortvisning af medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem efter brud på tavshedspligt	06.04.2021
	Ligebehandlingsnævnet · Ligebehandlingsnævnets kompetence rækker ikke til aldersgrænser for folkevalgte i energiselskabers repræsentantskaber	06.02.2015

§ 10 Ophør, afsættelse, reduktion og genindtræden i valgperioden

Bekendtgørelsen indeholder et finmasket sæt regler om, hvad der sker, når forudsætningerne skrider undervejs.

Ordningens ophør. Efter [§ 22](#) ophører ordningen ved valgperiodens udløb, hvis 35-kravet i [§ 1](#) ikke længere er opfyldt. Tre situationer udløser dog **umiddelbart** ophør: hvis der ikke længere er ansat medarbejdere i selskabet (selskabsrepræsentation), hvis der ikke længere foreligger en koncern efter [§ 4, stk. 1](#), eller hvis der ikke længere er ansatte i koncernens datterselskaber (koncernrepræsentation). Medarbejderne kan desuden selv bringe ordningen til ophør ved afstemning efter [§ 23](#) – kravet kan rejses af den samme kreds, som kan kræve etableringsafstemning, og ordningen ophører umiddelbart efter en eventuel vedtagelse.

Afsættelse af den enkelte. Efter [§ 54](#) skal afstemning om afsættelse af en medarbejderrepræsentant iværksættes, hvis de i §§ 25, stk. 2, eller 26, stk. 3, nævnte parter kræver det. Valgudvalget forestår afstemningen, og beslutningen er vedtaget, hvis mere end halvdelen af **de deltagende** har stemt ja. Dette er en udmøntning af princippet i [selskabsloven § 121, stk. 1](#), hvorefter et ledelsesmedlem til enhver tid kan afsættes af den, som har valgt den pågældende.

Automatisk udtræden. [Selskabsloven § 121, stk. 2](#) pålægger de øvrige ledelsesmedlemmer at foranledige valg af nyt medlem for den resterende valgperiode, hvis der ikke er en suppleant. Bestemmelsens 2. pkt. udstrækker dette udtrykkeligt til den situation, at »et medlem, der er valgt af medarbejderne efter [§ 140](#) eller [§ 141](#), ikke længere er ansat i kapital-selskabet eller koncernen«. Ansættelsens ophør er altså i sig selv ophørsgrund for hvervet – men adgangen til at udskyde valget til næste ordinære generalforsamling gælder efter ordlyden kun, hvor valget hører under generalforsamlingen.

Reduktion. [§ 55, stk. 1-2](#) er behandlet ovenfor: kun [§ 120, stk. 1](#), kan tvinge en reduktion frem, og først når der ikke kan reduceres blandt andre ikke-generalforsamlingsvalgte. Efter [§ 55, stk. 3](#) kan antallet også reduceres frivilligt i valgperioden, hvis der er enighed blandt medarbejderne i valgudvalget.

Genindtræden. [§ 55, stk. 4-5](#) regulerer samspillet mellem selskabs- og koncernrepræsentation. Er antallet af selskabsrepræsentanter reduceret på grund af koncernrepræsentation, og ophører koncernrepræsentationen, har selskabets medarbejdere ret til at besætte de ledige pladser; tidligere valgte selskabsrepræsentanter genindtræder, medmindre valgudvalget i enighed beslutter andet, og ellers afholdes suppleringsvalg. Den spejlvendte regel gælder, når selskabsrepræsentationen ophører.

Frivillige ordninger. § 24 giver samarbejdsudvalget mulighed for i enighed at etablere en frivillig ordning, der afviger fra bekendtgørelsen – uanset om medarbejderne overhovedet har ret til repræsentation efter §§ 140-141. Ordningen skal godkendes på generalforsamlingen og fremgå af vedtægterne, men optagelsen i vedtægterne kræver ikke særskilt vedtagelse. Findes der ikke et samarbejdsudvalg, kan ordningen etableres ved enighed mellem de lønmodtagerrepræsentanter, der informeres og høres, og direktionen. Tilsvarende gælder for koncernrepræsentation via moderselskabets samarbejdsudvalg. Ordningen kan også etableres i stiftelsesdokumentets vedtægter, men bortfalder, hvis samarbejdsudvalget ikke efterfølgende samtykker.

Den historiske linje er her ubrudt. Allerede [betænkning nr. 1071/1986 om lovgivning om andelsselskaber](#), s. 20 fremhævede, at reglerne om medarbejderrepræsentation er »et tilbud til arbejdstagerne«, og at »der altid vil kunne vedtages andre ordninger, dersom der kan opnås enighed herom mellem parterne på den enkelte virksomhed«.

LOV

[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 22](#)
[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 23](#)
[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 24](#)
[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 54](#)
[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 55, stk. 1-5](#)
[Selskabsloven § 121, stk. 1-2](#)

§ 11 Anmeldelse, registrering og prøvelsen af valgets lovlighed

Valget skal ud i registret. Efter [bekendtgørelsens § 61](#) er beslutninger efter bekendtgørelsen, der skal anmeldes eller registreres, omfattet af selskabslovens kapitel 2, og **med anmeldelsen skal følge protokol underskrevet af valgudvalget henholdsvis koncernvalgudvalget**. Protokolkravet er valgets dokumentationsgrundlag over for Erhvervsstyrelsen. Forud herfor skal valgudvalget efter [§ 18](#) indføre valgresultatet og de valgte navn og bopæl i referatet og straks meddele det skriftligt til det øverste ledelsesorgan og de valgte samt bekendtgøre det for medarbejderne.

Erhvervsstyrelsens prøvelse sker inden for rammerne af [selskabsloven § 15, stk. 1](#), hvorefter styrelsen skal nægte registrering, hvis det anmeldte ikke er lovligt. Praksis viser, at kontrollen er reel, men formel. Styrelsen prøver, om beslutningsgrundlaget foreligger og er lovligt – ikke bevismæssige tvister. To linjer træder frem:

- **Manglende kompetencegrundlag fører til nægtelse.** I [24/03079](#) stadfæstede Erhvervsankenævnet en afvisning, fordi beslutningen ikke var truffet på en generalforsamling, og klageren ikke fremlagde dokumentation for beslutningens lovlighed. I [24/05516](#) blev registrering af et nyt bestyrelsesmedlem nægtet, fordi vedtægten krævede enstemmighed, som ikke var opnået. Overført på medarbejderrepræsentation betyder det, at en anmeldelse uden gyldig valgudvalgsprotokol eller uden dokumentation for, at ja/nej-afstemningen efter § 142 er gennemført med det krævede flertal, kan afvises.
- **Materielt ulovlige vedtægtsbestemmelser kan ikke registreres.** Det er kernen i [92-18.287](#) og i [2014-0037988](#), og styrelsen er ikke bundet af egne tidligere fejlregistreringer.

Kompetencefordelingen ved tvister er lagt fast i [bekendtgørelsens § 62](#). Hovedreglen i stk. 1 er, at tvister om bekendtgørelsens bestemmelser hører under **domstolene** – med den vigtige undtagelse af ansættelsesbeskyttelsen efter § 21, stk. 2, der går den fagretlige vej. Stk. 2 indfører et administrativt

udtømmelseskrav: hvor bekendtgørelsen tillægger valgudvalget eller koncernvalgudvalget kompetence til at afgøre tvister – fx om valgret efter § 15, stk. 4 eller valgbarhed efter § 16, stk. 3 – kan tvisten først indbringes for domstolene, når udvalget har truffet afgørelse.

Valgudvalget er dermed obligatorisk førsteinstans i valgretlige tvivsspørgsmål, mens Erhvervsstyrelsen alene er registreringsmyndighed. Denne rollefordeling svarer til styrelsens generelle linje i selskabsretlige tvister, hvor bevisvurderinger henvises til domstolene.

LOV

Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 18

Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 61

Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 62, stk. 1-2

Selskabsloven § 15, stk. 1

PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnets stadfæstelse af registreringsnægtelse: Krav om enstemmighed ved valg af bestyrelsesmedlem	06.02.2025
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afvisning af direktørregistrering grundet manglende generalforsamlingsbeslutning i AA ApS	03.10.2024
	Erhvervsankenævnet · Afslag på registrering af vedtægtsbestemmelse om generalforsamlingens afholdelsessted på grund af for bred geografisk afgrænsning	11.02.2015
	Erhvervsankenævnet · Afvisning af registrering af tegningsregel baseret på valgmetode i aktieselskab	04.02.1993

Grænseoverskridende fusion og spaltning samt tilbagefaldet til

§ 12 SE-reglerne

Udgangspunktet er, at de almindelige regler om selskabs- og koncernrepræsentation også gælder ved grænseoverskridende fusion og spaltning, hvor det fortsættende selskab hører under dansk ret – for både aktie- og anpartsselskaber. Det fremgår direkte af forarbejderne til § 140, som samtidig opstiller undtagelsen:

I visse tilfælde falder man dog tilbage på reglerne om medbestemmelse i danske SE-selskaber, dog med enkelte modifikationer. Reglerne har til formål at sikre, at medarbejderne i de deltagende selskaber, berørte datterselskaber og såkaldte bedrifter i forbindelse med en grænseoverskridende fusion eller spaltning ikke stilles ringere med hensyn til deres medbestemmelse, end de var stillet før fusionen/spaltningen.

Vurderingen er konkret: »Det skal således i hvert enkelt tilfælde vurderes, om medarbejderne i et af de deltagende selskaber stilles ringere end efter de regler, de var omfattet af inden fusionen/spaltningen. I så fald skal de benytte SE-reglerne, herunder reglerne om det særlige forhandlingsorgan.«

SE-sporet reguleres af [lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber](#). Efter § 4 skal der oprettes et særligt forhandlingsorgan, der repræsenterer medarbejderne i de deltagende selskaber og berørte datterselskaber og bedrifter, og efter § 10 skal de kompetente organer informere organet om planen for og forløbet af stiftelsen, indtil selskabet registreres. »Medbestemmelse« er i § 2, stk. 11 defineret som retten til at vælge eller udpege medlemmer af tilsyns- eller administrationsorganet eller at anbefale eller modsætte sig sådanne udnævnelser.

De subsidiære medbestemmelsesregler i § 32 opstiller trappen: ved **omdannelse** gælder de, hvis medbestemmelse fandt anvendelse i det omdannede selskab; ved **fusion**, hvis medbestemmelse omfattede mindst 25 pct. af medarbejderne i de deltagende selskaber (eller mindst ét selskab, hvis forhandlingsorganet

beslutter det); ved **holding- eller datterselskabsstiftelse**, hvis mindst 50 pct. var omfattet. Tilsvarende regler gælder for andelsselskaber efter [lov om medarbejderindflydelse i SCE-selskaber](#).

EU-Domstolen har præciseret beskyttelsesniveauet ved omdannelse i [C-677/20](#) (Store Afdeling, 18. oktober 2022, IG Metall og ver.di mod SAP). Efter tysk ret skulle en del af medarbejderrepræsentanterne i SAP's bestyrelse være fagforeningsrepræsentanter valgt ved en **særskilt** valgprocedure. Ved omdannelsen til SE-selskab i 2014 bevarede indflydelsesaftalen fagforeningernes ret til at foreslå kandidater, men ikke den særskilte valgprocedure i den reducerede bestyrelse på 12 medlemmer.

Domstolen fastslog, at artikel 4, stk. 4, i direktiv 2001/86/EF – hvorefter aftalen ved omdannelse skal fastsætte »mindst samme niveau for alle aspekter af medarbejderindflydelse« – ikke er en undtagelsesbestemmelse, men en **forstærkning** af beskyttelsesniveauet. »Alle aspekter« omfatter ikke kun det overordnede niveau, men også de processuelle elementer, der karakteriserer medbestemmelsesmetoden. Domstolen forankrede dette i direktivets »før og efter-princip« (18. betragtning) og i tilblivelseshistorien, herunder Davignon-rapporten fra maj 1997. Konklusionen:

Artikel 4, stk. 4, i direktiv 2001/86 skal fortolkes således, at der i aftalen om ordningen for medarbejderindflydelse i et europæisk selskab (SE), der er oprettet ved omdannelse, skal være fastsat en særskilt valgprocedure med henblik på at vælge en vis andel af de kandidater, der foreslås af fagforeningerne, til medarbejderrepræsentanter i SE-selskabets bestyrelse, når den gældende nationale lovgivning stiller krav om en sådan særskilt valgprocedure ...

Domstolen udvidede samtidig retten til alle fagforeninger repræsenteret i SE-selskabet, dets datterselskaber og driftssteder, og til alle medarbejdere i SE-koncernen.

Dommen har direkte betydning for dansk praksis ved omdannelse af et dansk selskab med etableret selskabs- eller koncernrepræsentation: de danske valgprocedurer i bekendtgørelsen – herunder valgudvalgets paritetiske sammensætning, listeopstillingen og suppleantordningen – er »aspekter af medarbejderindflydelse«, der skal bevares i forhandlingsaftalen.

Omgåelseshensynet er også indbygget i [§ 141, stk. 3](#), hvor forarbejderne forklarer, at udvidelsen af valgkredsen kun kan ske med respekt for kapitel 16 og SE-loven, »[d]ermed sikres det, at reglerne i loven om medarbejderindflydelse i SE-selskaber og reglerne om grænseoverskridende fusion/spaltning ikke kan omgås ved at lave en frivillig ordning og afslutte eller ændre denne ordning kort tid efter omdannelsen«. Ophører eller ændres den frivillige ordning, skal medarbejderne stilles lige så godt, som hvis ordningen ikke havde været etableret på fusions-, spaltning- eller stiftelsestidspunktet.

LOV

[Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 2, stk. 11](#)
[Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 4](#)
[Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 32, stk. 1](#)
[Selskabsloven § 141, stk. 3](#)

PRAKSIS

EU-Domstolen · Medarbejderindflydelse ved omdannelse til et europæisk selskab (SE): Krav om bevarelse af særskilte valgprocedurer for fagforeningsrepræsentanter

18.10.2022

§ 13 Forarbejderne og den retspolitiske baggrund: fra 1973-kompromiset til 2009-moderniseringen

Reglerne stammer fra aktieselskabsloven af 1973 og er, som de almindelige bemærkninger til selskabsloven udtrykker det, »udtryk for et bredt kompromis mellem aktørerne på området«:

Reglerne varetager både medarbejdernes og ledelsens interesser og er et resultat af omfattende forhandlinger mellem de involverede interesseorganisationer. Reglerne er indført med henblik på at sikre medarbejdernes indflydelse på og indsigt i bestyrelsens beslutninger og for at øge muligheden for at få information fra medarbejderne om forhold i virksomheden af betydning for bestyrelsens beslutninger.

Selskabsloven af 2009 er bygget på **betænkning nr. 1498/2008 om modernisering af selskabsretten**, afgivet den 26. november 2008 af det bredt sammensatte Udvalg til Modernisering af Selskabsretten. Kommissoriet var et »servicetjek«, der skulle fjerne unødvendige regler, sikre fleksibilitet og fremtidssikre lovgivningen. På medarbejderrepræsentationsområdet blev linjen ifølge de almindelige bemærkninger:

Det foreslås i vidt omfang at bevare de gældende regler, men med henblik på at give mest mulig fleksibilitet til virksomhederne, gives der mulighed for, at mange af de konkrete regler kan fraviges i enighed mellem ledelse og medarbejdere. Hvis der ikke kan opnås enighed om fravigelse, falder man tilbage på de eksisterende regler.

De tre substantielle nyskabelser var (1) muligheden for direkte valg til koncernrepræsentation, (2) generalforsamlingens adgang til at inddrage udenlandske datterselskabers medarbejdere med den danske minimumsgaranti på 1 henholdsvis 2 repræsentanter, og (3) retten til at vælge et lavere antal. Dertil kom en teknisk oprydning, hvor »en del af de mere tekniske regler om gennemførelsen af valget, der i dag fremgår både af loven og af bekendtgørelserne, flyttes til bekendtgørelse« – hvilket forklarer, hvorfor § 143 i dag rummer ni bemyndigelser, og hvorfor den gældende bekendtgørelse er så detaljeret.

Et år efter loven blev § 140, stk. 1 præciseret ved **lov nr. 720 af 25. juni 2010**, der indsatte et nyt punktum om, at medarbejdere i selskabets udenlandske EU/EØS-filialer betragtes som ansatte i selskabet. Bemærkningerne fastslår, at der ikke er tale om en realitetsændring:

Der er tale om en præcisering af bestemmelsen. Af bemærkningerne til selskabslovens § 140, jf. lovforslag nr. 170 af 25. marts 2009, fremgår det, at medarbejdere i et selskabs udenlandske filialer betragtes som en del af selskabet. Ændringen indebærer, at det kommer til at fremgå direkte af lovteksten.

Samme ændringslov præciserede tilsvarende i § 141, stk. 1, at medarbejdere i et **dansk datterselskabs** udenlandske EU/EØS-filialer kan deltage i valget på lige fod med datterselskabets øvrige medarbejdere, uden at der skal træffes særlig beslutning herom. Selskabsloven har siden ikke fået vedtagne, ikke-konsoliderede ændringer på området.

Den retspolitiske debat rakte historisk langt ud over aktieselskabsretten. **Betænkning nr. 540/1969 om en fællesnordisk aktieselskabslovgivning** forudsatte endnu, at medarbejderindflydelse kunne etableres frivilligt gennem vedtægtsbestemte repræsentantskabspladser – den lovbestemte bestyrelsesrepræsentation kom først med 1973-loven. Da ordningen først var indført, blev den løbende udvidet til andre virksomhedsformer: **betænkning nr. 937/1981 om lovgivning om kommanditselskaber, s. 16** fastslog, at det »[s]et ud fra et arbejdstagersynspunkt ... selvsagt [er] uden betydning, om det selskab, hvori man er ansat, er organiseret som et kommanditselskab eller et aktieselskab«, og **betænkning nr. 970/1982 om fonde, s. 102** redegjorde for, hvordan aktieselskabslovens § 49, stk. 3, om koncernrepræsentation blev overført til erhvervsdrivende fonde – dog med den modifikation, at arbejdstagerrepræsentanterne kun deltager i behandlingen af ikke-erhvervsmæssige spørgsmål, hvis fundatsen bestemmer det.

Den mest udførlige principielle drøftelse findes i [betænkning nr. 1071/1986 om lovgivning om andelsselskaber](#). Udvalgets flertal fandt, at »der ikke kan anføres sådanne vægtige grunde mod en overførelse af de i aktieretten gældende regler, at den ikke bør ske«, og foreslog regler, der »svarer meget nøje til de regler, der gælder for aktieselskaberne« – ret til at vælge et antal svarende til halvdelen af de generalforsamlingsvalgte, dog mindst to, jf. [s. 20](#). Betænkningen dokumenterer samtidig, at over halvdelen af de store andelsselskaber med mere end 50 ansatte allerede **frivilligt** havde indført medarbejderrepræsentation, jf. [s. 58](#), og at koncernstrukturer inden for andelsretten kan være vanskeligere at afgrænse, fordi »det ikke nødvendigvis er kapitalandelene – og dermed majoriteten på generalforsamlingen – der udviser koncernforbindelsen«, jf. [s. 99](#). Netop den erkendelse foregriber 2009-lovens skift til en koncerndefinition baseret på reel bestemmende indflydelse.

Endelig viser **betænkning nr. 1251/1993 om forenkling af anpartsselskabsloven**, afgivet af Industriministeriets Selskabsretspanel, at medarbejderrepræsentationen blev holdt uden for forenklingssbølgen. Panelet foreslog vidtgående aftalefrihed om, hvorvidt der overhovedet skulle være en bestyrelse og om dens sammensætning – men udtrykkeligt »bortset fra selskaber, der omfattes af lovens § 32 om medarbejderrepræsentation i selskabets ledelse«. Den reservation lever videre i den gældende [selskabsloven § 111, stk. 3](#).

LOV

[Selskabsloven § 111, stk. 3](#)[Selskabsloven § 140, stk. 1](#)[Selskabsloven § 141, stk. 1](#)[Selskabsloven § 143](#)

§ 14 Sammenfatning: to regelsæt, to fora, én person

Medarbejderrepræsentationen står på to ben, der er retligt adskilte, men praktisk uadskillelige.

Det selskabsretlige ben. Adgangen udløses af en objektiv tærskel – gennemsnitligt mindst 35 medarbejdere målt på ATP-ugebidrag over 12 kvartaler – og aktiveres først, når medarbejderne kræver det og et flertal af dem stemmer for, jf. [§ 142](#). Rammen er halvdelen af de øvrige ledelsesmedlemmer med afrunding opad og et gulv på 2 (selskabsrepræsentation) henholdsvis 3 (koncernrepræsentation), men loftet er absolut: generalforsamlingen skal beholde flertallet, jf. [§ 120, stk. 1](#). Når repræsentanten først sidder i organet, gælder der ingen særregler: samme rettigheder, samme pligter, samme ansvar, samme tavshedspligt.

At dette ikke er en tom formel, viser Erhvervsankenævnets afgiftspraksis. I [04-201.359](#) hjalp det hverken, at bestyrelsen aldrig havde været indkaldt, eller at formanden og næstformanden skriftligt fritog medarbejderrepræsentanterne for ansvar. Og i [92-18.287](#) kunne selskabet ikke ved vedtægtsbestemmelse forbeholde tegningsretten for de generalforsamlingsvalgte. Ligestillingen skærer altså begge veje: fuld indflydelse, fuldt ansvar.

Det ansættelsesretlige ben. Beskyttelsen efter [bekendtgørelsens § 21](#) svarer til tillidsrepræsentanternes og omfatter også suppleanter. Den prøves ikke af Erhvervsstyrelsen, men fagretligt eller ved domstolene. [2020-1221](#) demonstrerer, hvordan de to ben mødes: et selskabsretligt tavshedspligtsbrud vurderes efter det ansættelsesretlige kriterium »tvingende årsager« – og kan godt være tilstrækkeligt til afskedigelse uden at være groft nok til bortvisning.

Grænsedragningen mod fagligt virke. Højesteret har i [SS-219/2008-HJR](#) anerkendt, at drøftelse med formanden for egen faglige organisation om en fusion af væsentlig beskæftigelsesmæssig betydning som

udgangspunkt er et normalt led i hvervet. Det er den vigtigste danske afgørelse om medarbejderrepræsentanternes dobbeltrolle – og den forudsætter et sagligt kollektivt formål og en afgrænset modtagerkreds.

Den grænseoverskridende dimension. Ved fusion, spaltning og omdannelse er hovedreglen, at de danske regler følger med, men medarbejderne falder tilbage på SE-reglerne og det særlige forhandlingsorgan, hvis de ellers ville stilles ringere. EU-Domstolen har i [C-677/20](#) udstrakt »før og efter-princippet« til også at omfatte de processuelle valgordninger – ikke blot antallet af pladser.

Åbne spørgsmål. Domspraksis om selve valgets gyldighed – beregningen af 35-tærsklen, valgudvalgets afgørelser om valgret og valgbarhed, og prøvelsen efter [bekendtgørelsens § 62, stk. 2](#) – er sparsom. Det skyldes formentlig ordningens konsensuspræg: valgudvalget er paritetisk med medarbejderflertal, en lang række regler kan fraviges i enighed, og medarbejderne kan både etablere, afsætte og afvikle ordningen selv. Konflikterne opstår derfor typisk først, når repræsentanten allerede sidder – og de udspiller sig da i det fagretlige system eller som ledelsesansvarssager, ikke som valgtvister.

For tilstødende problemstillinger henvises til [bestyrelsesansvar](#) (erstatningsansvar efter [selskabsloven § 361](#)), [aktionærkonflikt](#) (generalforsamlingsbeslutninger og minoritetsbeskyttelse), [usaglig-opsigelse](#) og [faglig-voldgift](#).

LOV

[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 21](#)

[Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 62, stk. 2](#)

[Selskabsloven § 120, stk. 1](#)

[Selskabsloven § 142](#)

[Selskabsloven § 361](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets frifindelse af medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem for videregivelse af intern viden til fagforening	14.05.2009
	EU-Domstolen · Medarbejderindflydelse ved omdannelse til et europæisk selskab (SE): Krav om bevarelse af særskilte valgprocedurer for fagforeningsrepræsentanter	18.10.2022
	Arbejdsretten · Ubertrettiget bortvisning af medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem efter brud på tavshedspligt	06.04.2021
	Erhvervsankenævnet · Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer fritages ikke for afgift ved for sen indsendelse af årsrapport	20.06.2005
	Erhvervsankenævnet · Afvisning af registrering af tegningsregel baseret på valgmetode i aktieselskab	04.02.1993

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Bekendtgørelse om medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskaber § 21	stk. 1-2	Selskabsloven § 120	stk. 1
Selskabsloven § 121	stk. 2	Selskabsloven § 132	
Selskabsloven § 140	stk. 1-2	Selskabsloven § 141	stk. 1-3
Selskabsloven § 142		Selskabsloven § 143	

MATERIALE Citerede afgørelser

26 afgørelser

14.05.2009	Højesterets frifindelse af medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem for videregivelse af intern viden til fagforening	3613-4333
------------	---	-----------

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL 1

18.10.2022	Medarbejderindflydelse ved omdannelse til et europæisk selskab (SE): Krav om bevarelse af særskilte valgprocedurer for fagforeningsrepræsentanter	C-677/20
------------	---	----------

ARBEJDSRETEN · SPECIALRET 11

28.05.2025	Afskedigelse af tillidsrepræsentant grundet tvingende årsager vedrørende væsentligt ringere kvalifikationer under sparerunde	FV2024-644
------------	--	------------

13.03.2025	Afskedigelse af arbejdsmiljørepræsentant uden tvingende årsager – Krav om godtgørelse og bod	FV2024-348
------------	--	------------

25.04.2023	Afskedigelse grundet arbejdsmangel: Saglighed i udvælgelse og hensyn til tillidsrepræsentantkandidat	AFN 20220748
------------	--	--------------

05.05.2022	Rækkevidde af tillidsrepræsentantbeskyttelse for ikke-overenskomstdækkede medlemmer	FV2021-1138
------------	---	-------------

03.05.2021	Berettiget indsigelse mod valg af tillidsrepræsentant grundet aggressiv adfærd og samarbejdsvanskeligheder	2020.1654
------------	--	-----------

06.04.2021	Uberettiget bortvisning af medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem efter brud på tavshedspligt	2020-1221
------------	---	-----------

31.01.2020	Manglende bevis for arbejdsgivers kendskab til tillidsmandsvalg førte til frifindelse i afskedigelsessag	FV 2013.0137
------------	--	--------------

15.09.2016	Uberettiget afskedigelse af arbejdsmiljørepræsentant grundet arbejdsmangel: Krav om tvingende årsager	FV2015.0219
------------	---	-------------

04.11.2015	Ret til fællesvalg af tillidsrepræsentant under ITM-overenskomsten på tværs af overenskomstområder	FV2015.0153
------------	--	-------------

12.10.2014	Afskedigelse af tillidsrepræsentant grundet langvarigt sygefravær: Vurdering af tvingende årsager	FV2014.0053
------------	---	-------------

27.03.2012	Uberettiget afskedigelse af stedfortræder for tillidsrepræsentant – Godtgørelse for manglende tvingende årsager	FV2011.0197
------------	---	-------------

ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 12

06.02.2025	Erhvervsankenævnets stadfæstelse af registreringsnægtelse: Krav om enstemmighed ved valg af bestyrelsesmedlem	24/05516
------------	---	----------

03.10.2024	Stadfæstelse af afvisning af direkte registrering grundet manglende generalforsamlingsbeslutning i AA ApS	24/03079
------------	---	----------

11.02.2015	Afslag på registrering af vedtægtsbestemmelse om generalforsamlingens afholdelsessted på grund af for bred geografisk afgrænsning	2014-0037988
------------	---	--------------

23.06.2010	Afslag på eftergivelse af afgift for sent indsendt årsrapport trods påstand om postfejl og fejlagtig vejledning	2010-0021125
------------	---	--------------

18.08.2009	Fastholdelse af afgift til bestyrelsesmedlem for for sent indsendt årsrapport trods interne samarbejds vanskeligheder	2009-0018545
17.04.2009	Afgift for for sen indsendelse af årsrapport for lystbådehavn opretholdt trods postproblemer og frivilligt arbejde	2008-0017898
19.12.2007	Afgift på 2.000 kr. for for sen indsendelse af årsrapport ikke eftergivet – bud-levering ikke tilstrækkeligt dokumenteret	2007-0013608
08.09.2006	Bestyrelsesmedlemmer i K A/S nægtes fritagelse for afgift ved for sen indsendelse af årsrapport	2005-0003553
20.06.2005	Medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer fritages ikke for afgift ved for sen indsendelse af årsrapport	04-201.359
02.10.1997	Bestyrelsesmedlemmer i K A/S nægtes fritagelse for afgift ved for sen indsendelse af årsregnskab trods betalingsstandsning	
05.05.1997	Afgift for sen indsendelse af årsregnskab – tidligere bestyrelsesmedlem fritaget, øvrig ledelse ikke fritaget	96-86.920
04.02.1993	Afvisning af registrering af tegningsregel baseret på valgmetode i aktieselskab	92-18.287
LIGEBEHANDLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
06.02.2015	Ligebehandlingsnævnets kompetence rækker ikke til aldersgrænser for folkevalgte i energiselskabers repræsentantskaber	2500249-10

FORARBEJDE Betænkninger

5 referencer

Lovgivning om andelsselskaber – Betænkning nr. 1071

nr. 1071 · 1986 · Industriministeriet

Forenkling af anpartsselskabsloven – Betænkning nr. 1251 afgivet af Industriministeriets Selskabsretspanel

nr. 1251 · 1993 · Industriministeriet

Betænkning om en fællesnordisk aktieselskabslovgivning (Betænkning nr. 540)

nr. 540 · 1969 · Handelsministeriet

Lovgivning om kommanditselskaber – Betænkning nr. 937

nr. 937 · 1981 · Industriministeriet

Betænkning om fonde (Betænkning nr. 970, 1982)

nr. 970 · 1982 · Justitsministeriet

09

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over revisorers professionsansvar

Påtegningsansvar, årsagsforbindelse, tabsopgørelse over for tredjemand og Revisornævnets sanktionspraksis

Version 2 · Opdateret 15. jul. 2026 · 43 afgørelser · 1997-2026

[Læs online](#)**INTRODUKTION**

Revisorers professionsansvar udspiller sig i to adskilte systemer: et civilretligt erstatningsansvar efter almindelige culparegler, lovfæstet i [selskabsloven § 361, stk. 2](#), og et offentligretligt disciplinæransvar, som Revisornævnet udmåler efter [revisorloven § 44](#). Praksis viser et gennemgående mønster: ansvarsgrundlaget – at revisionen var mangelfuld – er sjældent det, sagerne falder på. Det er årsagsforbindelsen, tabets karakter (direkte eller afledt) og forældelsen, der afgør, om et erstatningskrav bærer igennem. I disciplinærsystemet er billedet omvendt: her sanktioneres den mangelfulde revision i sig selv, uden at nogen behøver at have lidt tab.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Revisors erstatningsansvar følger almindelige culparegler, lovfæstet i selskabsloven § 361, stk. 2 – og både revisionsselskabet og den underskrivende revisor hæfter, jf. § 361, stk. 3.
- 02** Ansvarsnormen er skærpet: revisor er »offentlighedens tillidsrepræsentant«, og god revisorskik samt erklæringsbekendtgørelsen udgør den konkrete adfærdsnorm, culpavurderingen måles imod.
- 03** En blank (umodificeret) påtegning er ansvarspådragende, når revisionsbeviset ikke bærer konklusionen – ledelsens udokumenterede oplysninger udgør ikke egnet revisionsbevis.
- 04** At ledelsen har ansvaret for regnskabet er ingen ansvarsfrihedsgrund for revisor; de to ansvar består side om side.
- 05** Årsagsforbindelsen er den afgørende barriere: konstaterede revisionsfejl udløser først erstatning, hvis det godtgøres, at en korrekt påtegning faktisk ville have ændret långiveres, investorers eller ledelsens dispositioner.
- 06** Tredjemand kan kun rejse kravet, hvis tabet er direkte og individuelt – en kapitalejers værdiforringelse er et afledt reflekstab, der tilkommer selskabet eller konkursboet.
- 07** Långivere og købere, der konkret har disponeret i tillid til det fejlbehæftede reviderede regnskab, lider derimod et direkte tab og har søgsmålskompetence.

- 08** Forlig med andre ansvarlige (fx sælger) fragår i kravet mod revisor, men fører ikke i sig selv til bortfald af ansvaret.
- 09** Accept af risiko og egen skyld fører sjældent til bortfald: en køber har ikke accepteret risikoen for, at selve revisionen var mangelfuld, blot fordi der er gennemført due diligence.
- 10** Forældelsesfristen på 3 år løber fra det tidspunkt, hvor skadelidte har rimelig anledning og mulighed for at rejse et foreløbigt erstatningskrav – ikke fra konkursdekretet.
- 11** Ved mangelfuld skatterådgivning påhviler det revisor at bevise, at tabet ville være indtrådt uanset fejlen, når det er sandsynligt, at korrekt rådgivning kunne have ført til en skattefri disposition.
- 12** Revisornævnets sanktionsstige går fra advarsel over bøde (op til 300.000 kr., ved særlig grov karakter 600.000 kr.) til forbud i op til 3 år og betinget eller ubetinget frakendelse af godkendelsen.
- 13** Revisionsvirksomheden kan ifalde selvstændigt ansvar eller medansvar med bøde op til 750.000 kr. (1,5 mio. kr. ved særlig grov karakter) – men kun Erhvervsstyrelsen kan indbringe en revisionsvirksomhed for nævnet.
- 14** Straffelovens § 89-princip om tillægsstraf anvendes i disciplinærsager: er forholdet begået før en tidligere kendelse, fastsættes ingen tillægsstraf, hvis samtidig påkendelse ikke ville have skærpet sanktionen.
- 15** Revisornævnet kan ikke behandle klager over revisors vederlag eller kollegiale sager, og en frifindelse i nævnet afgør ikke det civile retlige erstatningsspørgsmål.
- 16** Nævnets afgørelser om forbud og frakendelse kan kræves indbragt for domstolene inden 4 uger, og sagsanlægget har opsættende virkning, jf. revisorloven § 52.

To ansvarsspor: erstatningsansvaret efter selskabsloven § 361 og disciplinæransvaret efter revisorloven

§ 1

Revisorers professionsansvar udspiller sig i to systemer, der kører parallelt og med forskellige formål.

Det civile retlige erstatningsansvar er lovfæstet i [selskabsloven § 361](#). Efter [§ 361, stk. 1](#) er stiftere og ledelsesmedlemmer erstatningsansvarlige for skade, de forsætligt eller uagtsomt tilføjer selskabet, kapitalejere eller tredjemand – og efter [§ 361, stk. 2](#) finder bestemmelsen »tilsvarende anvendelse med hensyn til erstatningspligt for revisorer«. Bestemmelsen indfører ikke en særlig ansvarsnorm, men lovfæster culpaansvaret. [§ 361, stk. 3](#) tilføjer, at hvor et revisionselskab er valgt til revisor, er **både** revisionselskabet og den revisor, revisionen er overdraget til, erstatningsansvarlige.

Modifikationer findes i [§ 363](#): erstatningen kan nedsættes, når det findes rimeligt ud fra skyldgrad, skadens størrelse og omstændighederne i øvrigt, og flere erstatningspligtige hæfter solidarisk med indbyrdes regres efter skyldgraden. Hertil kommer den almindelige lempelsesregel i [erstatningsansvarsloven § 24](#), som blev påberåbt i både [SS 1-17629/2012](#) om revisors ansvar ved en ulovlig kapitalnedsættelse og i bankansvarssagen [BS-426/2011-VLR](#).

Disciplinæransvaret hviler derimod på revisorloven. Loven finder anvendelse ved revisors afgivelse af revisionspåtegninger og andre erklæringer med sikkerhed, der ikke udelukkende er bestemt til hvervgiverens eget brug, jf. [revisorloven § 1, stk. 2](#). En række af lovens bestemmelser – herunder §§ 43 og 44 – gælder tillige ved andre erklæringer, der kræves i henhold til lovgivningen eller ikke udelukkende er bestemt til hvervgiverens eget brug, jf. [§ 1, stk. 3](#).

De to spor er uafhængige af hinanden. Revisornævnet sanktionerer den mangelfulde revision, **uanset om nogen har lidt tab**, og en frifindelse i nævnet afgør ikke erstatningsspørgsmålet. Omvendt er en fældende kendelse et tungtvejende – men ikke afgørende – bevismoment i en efterfølgende erstatningssag.

LOV

[Erstatningsansvarsloven § 24](#)[Revisorloven § 1, stk. 2, 3](#)[Selskabsloven § 361, stk. 1-3](#)[Selskabsloven § 363](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesteretsdom om erstatningsansvar for revisor ved ulovlig kapitalnedsættelse og kravene til revisionspåtegninger

12.10.2012

Landsretten · Dom om erstatningsansvar for tidligere ledelse og revisorer i Sparekasse

28.02.2020

Ansvarsnormen: »offentlighedens tillidsrepræsentant« og det skærpede professionsansvar

Culpavurderingen måles imod den adfærdsnorm, revisorloven opstiller. Kernebestemmelsen er [revisorloven § 16, stk. 1](#):

Revisor er offentlighedens tillidsrepræsentant under udførelse af opgaver efter § 1, stk. 2. Revisor skal udføre opgaverne i overensstemmelse med god revisorskik, herunder udvise den nøjagtighed og hurtighed, som opgavernes beskaffenhed tillader. God revisorskik indebærer desuden, at revisor skal udvise professionel skepsis, integritet, objektivitet, fortrolighed, professionel adfærd, professionel kompetence og fornøden omhu ved udførelsen af opgaverne.

[§ 16, stk. 2](#) skærper kravet til professionel skepsis netop dér, hvor risikoen for fejlinformation er størst – ved ledelsens skøn over dagsværdier, nedskrivninger, hensættelser og fremtidige pengestrømme, »der har betydning for den reviderede virksomheds mulighed for at fortsætte driften«. Dokumentationskravet følger af [§ 23, stk. 1](#), hvorefter revisor for enhver erklæringsopgave skal udarbejde arbejdsrapporter, der dokumenterer grundlaget for erklæringen, og uafhængighedskravet af [§ 24, stk. 1](#).

Domstolene knytter en skærpet agtsomhedsnorm til denne sagkundskab. Retten i København lagde i [BS-39280/2020-KBH](#) til grund, at revisorer på grund af deres særlige sagkundskab er undergivet et skærpet culpaansvar, og at skadelidte i øvrigt skal bevise ansvarsgrundlag, tab, årsagsforbindelse og påregnelighed.

Højesteret har senest illustreret professionsansvarets rækkevidde uden for revisorområdet i [BS-17375/2025-HJR](#), hvor en advokat blev pålagt ansvar for en mangelfuld advokatundersøgelse. Dommen er principiel også for revisorer, fordi Højesteret dér knyttede tre retsvirkninger sammen: en **skærpet omsorgspligt** som følge af opgavens karakter, en kvalifikation af fejlene som **grove**, og – som konsekvens heraf – en **omvendt bevisbyrde for årsagsforbindelsen**, så det påhvilede den professionelle at godtgøre, at tabet ville være indtrådt uanset fejlene.

Ansvarsnormens ydre grænse er erklæringsbegrebet. Revisornævnet afviste i [26-00287](#) en klage over en statsautoriseret revisors solvensrapport afgivet som skønsmand i en civil retssag, fordi rapporten faldt uden

for [revisorlovens erklæringsbegreb](#). Tilsvarende fandt nævnet i sin [kendelse af 31. januar 2024](#), at et **udkast** til revisionspåtegning ikke i sig selv pådrog ansvar.

LOV

[Revisorloven § 1, stk. 2](#)[Revisorloven § 16, stk. 1, 2](#)[Revisorloven § 23, stk. 1](#)[Revisorloven § 24, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Erstatningsansvar for advokat i forbindelse med mangelfuld advokatundersøgelse af seksuel chikane (A mod Advokat B)	09.12.2025
	Byretten · Sag om rådgiveransvar ved oprettelse af anpartsselskab	17.12.2021
	Revisornævnet · Revisornævnet afviser klage over skønsrapport – statsautoriseret revisors solvensrapport i civil retssag falder uden for revisorlovens erklæringsbegreb	10.12.2025
	Revisornævnet · Revisornævnet frifinder revisor for forbehold om ejendomsvurdering – udkast til revisionspåtegning pådrog ikke ansvar; valuarfirma afvist for manglende retlig interesse	31.01.2024

Påtegningsansvaret: den blanke påtegning uden dækkende revisionsbevis

§ 3

Kernen i påtegningsansvaret er kravet om, at konklusionen skal bæres af revisionsbeviset.

[Erklæringsbekendtgørelsen § 6, stk. 1](#) er ubetinget:

Revisor skal modificere konklusionen, hvis 1) revisor på baggrund af det opnåede revisionsbevis konkluderer, at regnskabet indeholder væsentlige fejl eller mangler, eller 2) revisor ikke er i stand til at opnå tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis til at konkludere, at regnskabet er uden væsentlige fejl.

Modifikationen sker som forbehold, afkræftende konklusion eller manglende konklusion, jf. [§ 6, stk. 3](#) og [§ 11](#), og ethvert forhold, der har ført til modifikationen, skal begrundes tydeligt, jf. [§ 6, stk. 8](#).

Den mest markante danske afgørelse om påtegningsansvar er [BS-40901/2018-LYN](#) (Qudos Insurance), hvor Retten i Lyngby dømte PwC til at betale **104.583.705 kr.** i erstatning til køberen af forsikringsselskabet Qudos. PwC havde afgivet en blank revisionspåtegning på årsrapporten for 2016 samme dag, som handlen blev gennemført, selv om de forsikringsmæssige hensættelser var væsentligt undervurderede, og selskabet manglede over 300 mio. kr. i øjeblikkeligt kapitalindskud for at undgå konkurs. PwC's egne aktuarer havde i et notat påpeget alvorlige mangler ved hensættelsesopgørelserne – men revisorerne forholdt sig hverken til notatets relevans eller rimelighed og indhentede intet yderligere revisionsbevis. Retten udtalte:

Oplysninger fra ledelsen uden evidens kan ikke udgøre et egnet revisionsbevis for, at selskabets regnskabsmæssige skøn er rimeligt og udøvet på et sagligt grundlag.

Retten fastslog, at rapporteringen »burde have været en manglende eller afkræftende konklusion – ikke en blank påtegning«. Dommen viser tillige, at manglende efterlevelse af et editionspålæg om de lovpligtige interne arbejdsprotokoller kan komme revisor bevismæssigt til skade.

Samme norm anvendes i disciplinærsystemet. I [24-09955](#) havde en registreret revisor afgivet umodificeret påtegning på et regnskab, hvor investeringsejendomme til dagsværdi udgjorde **97 % af balancesummen**, men var vurderet til »lav risiko« uden begrundelse, uden dokumenteret stillingtagen til afkastkrav, tomgang eller ledelsens skøn – og hvor revisors egen dagsværdiopgørelse afveg ca. 41 mio. kr. fra den indregnede værdi, uden at revisor havde forholdt sig til afvigelsen. Nævnet fandt både [§ 23, stk. 1](#) og god revisorskik tilsidesat, og at

revisor tillige burde have taget forbehold for regnskabets fejlpræsentation efter [årsregnskabsloven § 23, stk. 4](#) og for de utilstrækkelige dagsværdioplysninger efter [§ 58 a](#).

Mønsteret gentager sig i [24-02552](#), hvor systematiske erklæringsfejl ved tre selskabers årsregnskaber udløste både bøde og et **2-årigt forbud** mod at udføre revision.

LOV	Erklæringsbekendtgørelsen § 6, stk. 1, 3	Erklæringsbekendtgørelsen § 11
	Revisorloven § 23, stk. 1	Årsregnskabsloven § 23, stk. 4 Årsregnskabsloven § 58a
PRAKSIS	Byretten · Erstatningssag mod PwC for mangelfuld revision af Qudos Insurance A/S' årsrapport 2016 25.03.2024 Revisornævnet · Revisornævnet: Registreret revisor og revisionsvirksomhed bødelagt for mangelfuld revision af investeringsejendomme og utilstrækkeligt kvalitetsstyringssystem 10.04.2025 Revisornævnet · Revisornævnet pålægger statsautoriseret revisor bøde og 2-årigt revisionsforbud for systematiske erklæringsfejl ved tre selskabers årsregnskaber 08.11.2024	

Årsagsforbindelsen – den barriere de fleste erstatningskrav strandede på

Det gennemgående mønster i dansk retspraksis er, at revisorerne **taber** spørgsmålet om ansvarsgrundlag og **vinder** på årsagsforbindelsen.

Højesteret afgjorde spørgsmålet principielt i [Sag 182/2013](#) (konkursboet efter Memory Card Technology A/S). Selskabets direktør var idømt 6 års fængsel for groft bedrageri ved svigagtig opskrivning af varelager og omsætning, og konkursboet krævede 100 mio. kr. af revisorerne og bestyrelsesformanden for tabsforværring ved fortsat håbløs drift. Højesteret **tiltrådte, at revisorerne havde handlet ansvarspådragende** i regnskaberne for 1998/99 og 1999/2000 – der manglede forbehold for værdiansættelsen af varelageret, tilgodehavender, indregning af omsætning fra kontraktproduktion og defekte returvarer. Alligevel blev de frifundet:

Højesteret finder herefter, at det ikke er godtgjort, at der er årsagsforbindelse mellem de ansvarspådragende fejl i forbindelse med årsregnskabet 1998/99 og tabet.

Afgørende var, at konkursboet ikke kunne godtgøre, at bankerne ville have nægtet fortsat långivning, eller at bestyrelsen ville have indstillet driften, hvis regnskaberne havde været korrigerede. Bankerne havde tværtimod vist sig villige til at låne ud i november 2000 efter at være blevet bekendt med et kvartalsunderskud. Det samme spørgsmål – mangelfulde årsregnskaber og årsagsforbindelse ved konkurs – var kernen i Højesterets dom af 5. februar 2014 i [Sag 87/2011](#). Højesteret henviste i Memory Card-dommen udtrykkeligt til, at ansvarsgrundlaget for fortsat håbløs drift er udviklet i bl.a. **UfR 2014.1346** og **UfR 2014.2918**.

Også i byretten falder sager på årsagsforbindelsen. I [BS-39280/2020-KBH](#) fandt Københavns Byret, at et revisionsfirma havde handlet culpøst ved at registrere selskabskapitalen som indbetalt »kontant i pengeinstitut«, selv om den stod på en advokats klientkonto, og ved ikke at fremskaffe den efterspurgte dokumentation, så selskabet blev tvangsopløst efter [selskabsloven § 226](#). Retten frifandt alligevel:

... finder retten, at anpartsselskabets økonomiske stilling den 10. oktober 2019 var af en sådan karakter, at det ikke er godtgjort, at der er årsagsforbindelse mellem revisionsfirmaets fejl og det påståede tab.

Qudos-dommen ([BS-40901/2018-LYN](#)) viser modsætningsvis, hvornår årsagsforbindelsen **er** til stede: køberen havde baseret købesummen på egenkapitalen i det reviderede årsregnskab, PwC var bekendt hermed

(korrespondancen om købesumsreguleringen lå i PwC's egne arbejds papirer), og havde påtegningen rettelig været afkræftende eller manglende, ville handlen ikke være gennemført. Både årsagssammenhæng og adækvans forelå – også for det kapitalindskud på 22,5 mio. kr., som var en direkte forudsætning for PwC's going concern-vurdering, mens et senere indskud på 44,67 mio. kr. ikke kunne medtages, da baggrunden herfor var uoplyst.

LOV	Selskabsloven § 226	Selskabsloven § 361, stk. 2	
PRAKSIS	Højesteret · Revisorer og bestyrelsesformand frifundet i erstatningssag efter konkurs i Memory Card Technology A/S 27.03.2015 Højesteret · Revisorers erstatningsansvar ved mangelfulde årsregnskaber og spørgsmålet om årsagsforbindelse ved konkurs 05.02.2014 Byretten · Erstatningssag mod PwC for mangelfuld revision af Qudos Insurance A/S' årsrapport 2016 25.03.2024 Byretten · Sag om rådgiveransvar ved oprettelse af anpartsselskab 17.12.2021		

§ 5 Direkte tab eller reflekstab – hvem kan overhovedet rejse kravet?

Selv hvor både ansvarsgrundlag og årsagsforbindelse foreligger, står tredjemand over for et selvstændigt spørgsmål: er tabet **direkte og individuelt**, eller er det blot en afspejling af selskabets tab?

Retten på Frederiksberg trak grænsen skarpt i [BS-27580/2021-FRB](#) (Trust Alliance Company S.A. mod Ernst & Young). Sagsøgeren krævede 25 mio. kr. for værdiforringelse af sin aktiepost i DAO Aviation A/S og 1,5 mio. kr. for tab på et lån ydet til selskabet, efter at igangværende arbejder havde været for højt opgjort i årsrapporterne for 2013-2017. Retten delte kravet i to:

Krav	Grundlag	Udfald
25 mio. kr. – tab på aktiepost	Aktierne var erhvervet før den første fejlbehæftede årsrapport	Afvist – manglende søgsmålskompetence
1,5 mio. kr. – tab på lån	Lånet blev ydet efter , at sagsøger var bekendt med den fejlbehæftede årsrapport for 2013	Fremmet til realitetsbehandling

Om aktiekravet udtalte retten:

På baggrund af ovenstående og særligt henset til, at Brook Ltd. erhvervede aktier i DAO Aviation A/S forud for den første fejlbehæftede årsrapport fra 2013, kan sagsøgers krav ikke anses for relateret til en direkte og individuel krænkelse af sagsøger, men relaterer sig til et tab påført DAO Aviation A/S, hvorved sagsøgers andel i DAO Aviation A/S' egenkapital blev forringet.

Om lånekravet nåede retten det modsatte resultat:

På den baggrund finder retten, at sagsøgers krav relaterer sig til en skade, som direkte og individuelt har ramt sagsøger.

Retten byggede udtrykkeligt på Højesterets praksis, hvorefter en långiver kan rejse krav direkte mod revisorer for fejl i selskabets regnskaber, fordi långiverens tab er et direkte tab (**U.2014.1346H**).

Sondringen er den praktisk vigtigste i tredjemandsansvaret: **kapitalejere**, hvis anparts- eller aktieværdi er forringet, henvises til selskabets – i praksis konkursboets – krav, mens **långivere, kautionister og købere**,

der konkret har disponeret i tillid til det reviderede regnskab, har egen søgsmålskompetence. Netop derfor kunne konkursboet i [Sag 182/2013](#) rejse selskabets tabsforværringskrav – og netop derfor kunne køberen i Qudos-sagen rejse sit eget.

LOV [Selskabsloven § 361, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS	Højesteret · Revisorer og bestyrelsesformand frifundet i erstatningssag efter konkurs i Memory Card Technology A/S	27.03.2015
	Byretten · Erstatningssag mod PwC for mangelfuld revision af Qudos Insurance A/S' årsrapport 2016	25.03.2024
	Byretten · Afgørelse om søgsmålskompetence i sag om erstatningsansvar for revisionsrådgivning	07.06.2023

§ 6 Tabsopgørelsen: forlig med andre ansvarlige, tabsbegrænsning, egen skyld og accept af risiko

[BS-40901/2018-LYN](#) er den mest gennemarbejdede danske afgørelse om tabsopgørelsen i revisoransvarssager og fastlægger fire principper.

1. Forlig med anden ansvarlig fragår i kravet. Køberen havde ført voldgiftssag mod sælgeren og indgået forlig, hvorved købesummen blev reduceret med ca. 36,4 mio. kr. Forligsbeløbet skulle fragå i kravet mod PwC – men medførte ikke bortfald af ansvaret.

2. Tabsbegrænsningspligten skal være tilsidesat, før den får virkning. Retten fastslog, at køberen havde en tabsbegrænsningspligt, men at PwC ikke havde sandsynliggjort, at den var tilsidesat.

3. Accept af risiko og egen skyld rammer ikke selve revisionens kvalitet. PwC gjorde gældende, at køberen havde gennemført en omfattende due diligence og bevidst accepteret en betydelig investeringsrisiko. Retten anerkendte dette faktum, men afviste konsekvensen: spørgsmålet om, hvorvidt revisionen var udført korrekt, var ikke et forhold, køberen havde undersøgt eller haft anledning til at undersøge, og der forelå derfor hverken egen skyld eller accept af risiko af en karakter, der helt eller delvist kunne bringe kravet til ophør.

4. Ledelsens ansvar for regnskabet er ingen ansvarsfrihedsgrund. PwC's anbringende om, at ledelsen – ikke revisor – har ansvaret for regnskabet, blev ikke tillagt frigørende virkning.

Den samlede opgørelse blev:

Post	Beløb (kr.)
Købesum	118.483.705
Fradrag af forligsbeløb fra sælger	-36.400.000
Kapitalindskud marts 2017	+22.500.000
Erstatning i alt	104.583.705

Hertil kom sagsomkostninger på 11.496.873,78 kr. – heraf 7.322.873,78 kr. alene til skønsmænd. Det er et vidnesbyrd om, at revisoransvarssager i praksis afgøres på syn og skøn over, hvad god revisorskik krævede. Samme bevismønster ses i [BS-1291/2010-OLR](#), hvor Østre Landsret indhentede supplerende skønserklæringer om revisorers ansvar i finansiell virksomhed.

Den almindelige lempelsesadgang findes i [selskabsloven § 363, stk. 1](#) og [erstatningsansvarsloven § 24](#), som blev påberåbt i [SS 1-17629/2012](#) og i [BS-426/2011-VLR](#). Efter [§ 363, stk. 2](#) hæfter flere erstatningspligtige – typisk ledelse og revisor – solidarisk.

LOV	Erstatningsansvarsloven § 24	Selskabsloven § 363, stk. 1, 2	
PRAKSIS	Højesteret · Højesteretsdom om erstatningsansvar for revisor ved ulovlig kapitalnedsættelse og kravene til revisionspåtegninger		12.10.2012
	Landsretten · Dom om erstatningsansvar for tidligere ledelse og revisorer i Sparekasse		28.02.2020
	Landsretten · Supplerende skønserklæringer om revisorers ansvar i finansiell virksomhed		10.07.2014
	Byretten · Erstatningssag mod PwC for mangelfuld revision af Qudos Insurance A/S' årsrapport 2016		25.03.2024

§ 7 Forældelse: fristen løber fra kundskabstidspunktet, ikke fra konkursdekretet

Forældelse er blevet måske den mest effektive indsigelse mod revisoransvarskrav.

Københavns Byret afgjorde i [BS-15001/2023-KBH](#) (ACT.Global A/S) en række investorers erstatningskrav mod selskabets revisionsselskab og de ansvarlige revisorer **udelukkende** på en forældelsesindsigelse. Investorerne gjorde gældende, at den 3-årige frist efter [forældelsesloven § 2, stk. 4](#) først løb fra konkursdekretet den 29. september 2020, subsidiært at fristen var suspenderet efter [§ 3, stk. 2](#). Retten forkastede begge synspunkter.

Begyndelsestidspunktet for forældelse af erstatningskrav uden for kontrakt er det tidspunkt, hvor følgerne har vist sig på en sådan måde, at skadelidte har **rimelig anledning til og mulighed for at rejse et eventuelt foreløbigt erstatningskrav**. Det kriterium var opfyldt senest ved fremlæggelsen af årsrapporten på generalforsamlingen den 29. januar 2020 og offentliggørelsen i CVR den 4. februar 2020 – regnskabet viste et underskud på over 120 mio. kr., betydelige nedskrivninger af tilgodehavender og en »Emphasis of matter«-påtegning om betydelig usikkerhed om fortsat drift. Hertil kom, at investorerne allerede den 20. februar 2020 blev orienteret om Erhvervsstyrelsens kontrolundersøgelse, og at andre investorer den 4. marts 2020 konkret varslede krav mod revisorerne.

Om suspension præciserede retten, at [§ 3, stk. 2](#) kræver **utilregnelig uvidenhed** om selve kravets eksistens eller om skyldneren. Manglende viden om kravets nøjagtige størrelse eller en retsvildfarelse medfører **ikke** suspension – og aktionærerne havde adgang til de relevante oplysninger via generalforsamlingen, CVR og Erhvervsstyrelsens henvendelse.

Vestre Landsret nåede et tilsvarende resultat i [BS-182/2015-VLR](#), hvor landsretten stadfæstede byrettens kendelse om forældelse af et erstatningskrav mod en revisor i en skattesag, med [forældelsesloven §§ 2 og 3](#) som grundlag.

Den praktiske lære er, at kundskabstidspunktet i revisoransvarssager typisk indtræder, når det fejlbehæftede regnskab offentliggøres eller korrigeres – ikke når konsekvensen (konkursen, skattekravet) materialiserer sig.

LOV	Forældelsesloven § 2, stk. 4	Forældelsesloven § 3, stk. 2	
PRAKSIS	Landsretten · Landsretten stadfæster byrettens kendelse om forældelse af erstatningskrav mod revisor i skattesag		29.06.2015

§ 8 Rådgivningsansvaret uden for erklæringsopgaverne: skatterådgivning og bevisbyrden for det hypotetiske forløb

En stor del af revisorers erstatningsansvar udspringer ikke af påtegninger, men af almindelig rådgivning – hvor revisorloven ikke gælder, men hvor det skærpede professionsansvar består.

Retten i Kolding dømte i [BS-1147/2023-KOL](#) et revisionsanpartsselskab til at betale **243.867 kr.** i erstatning for forkert skatterådgivning ved overdragelse af en forældrekøbslejlighed. Revisoren havde anbefalet salg til den oprindelige anskaffelsessum på 1.690.000 kr., selv om 15 %-reglen målt på den offentlige ejendomsvurdering på 1.200.000 kr. kun tillod et spænd på 1.020.000-1.380.000 kr. Skattemyndighederne forhøjede faderens indkomst med en avance på 628.592 kr., jf. [ejendomsavancebeskatningsloven § 3, stk. 1](#).

Dommen er principiel på bevisbyrden for det **hypotetiske alternative forløb**. Revisionsselskabet gjorde gældende, at skattepligten var uundgåelig, fordi datterens videresalg tre måneder senere udgjorde en »særlig omstændighed« i **U.2016.2136H's** forstand. Retten vendte bevisbyrden om:

Det forekommer sandsynligt, at sagsøgeren og dennes datter kunne have disponeret sådan, at salget til hende ikke ville have medført skattepligt, for eksempel derved, at datteren efter at have købt lejligheden til +/- 15 % af ejendomsvurderingen kunne have besiddet denne i et antal år inden videresalg, eller derved, at overdragelsen var gennemført som en løbende gavedisposition.

Retten forkastede indsigelsen om særlige omstændigheder med den begrundelse, at videresalget netop var en disposition, revisoren selv havde rådgivet om:

Da det imidlertid var en disposition, der konkret blev foretaget efter rådgivning herom fra sagsøgte side, har sagsøgte ikke løftet sin bevisbyrde.

Revisoren havde endvidere hverken overvejet spørgsmålet om særlige omstændigheder eller at indhente et bindende svar – begge dele indgik i culpavurderingen.

Vestre Landsret har fulgt samme linje i [BS-16211/2024-VLR](#), hvor et revisionsselskab blev idømt erstatningsansvar for mangelfuld skatterådgivning ved familieoverdragelse af en ejendom, med boafgiftslovens regler om værdiansættelse og gaveafgift som det materielle omdrejningspunkt.

Når rådgivningen er sammenvævet med en erklæringsopgave, kan forholdet tillige være disciplinært. Revisornævnet fandt i [23-03117](#), at en revisors passivitet med at indberette årsrapport og selvangivelse – hvilket førte til tvangsopløsning af klientselskabet – udgjorde en tilsidesættelse af [revisorloven § 16, stk. 4](#), fordi indberetningerne måtte anses for en integreret del af erklæringsopgaven.

LOV	Ejendomsavancebeskatningsloven § 3, stk. 1	Revisorloven § 16, stk. 4	
PRAKSIS	Landsretten · Revisionsselskab idømt erstatningsansvar for mangelfuld skatterådgivning ved familieoverdragelse af ejendom		07.03.2025
	Byretten · Revisionsfirma dømt til at betale erstatning for forkert skatterådgivning ved salg af forældrekøbslejlighed		19.03.2024
	Revisornævnet · Revisornævnet: Forsinket årsrapport medførte tvangsopløsning – ingen tillægsstraf for allerede sanktioneret revisor, klage mod revisionsvirksomhed afvist		15.11.2023

§ 9 Revisornævnets kompetence og sanktionsstige

Revisornævnet nedsættes af Erhvervsstyrelsen og består af en dommer som formand og mindst 16 medlemmer, hvoraf 8 er godkendte revisorer og 8 er repræsentanter for regnskabsbrugerne, jf. [revisorloven § 43, stk. 1](#). Klager over, at en revisor ved udførelsen af opgaver efter § 1, stk. 2 og 3, har tilsidesat de pligter, stillingen medfører, kan indbringes for nævnet, jf. [§ 43, stk. 3](#) og [bekendtgørelse om Revisornævnet § 1](#).

Kompetencegrænserne er skarpe og håndhæves konsekvent:

- **Vederlag og kollegiale sager** kan ikke indbringes, jf. [§ 43, stk. 3](#) og [bekendtgørelsens § 1, stk. 2](#). Nævnet afviste derfor honorardelen af klagen i [23-03117](#).
- **Kun Erhvervsstyrelsen** kan indbringe en revisionsvirksomhed, jf. [§ 43, stk. 5](#). Klagen mod revisionsvirksomheden i samme sag blev afvist af netop den grund – uanset klagerens synspunkt om, at virksomheden var medansvarlig for opgavens udførelse.
- Nævnet kan kun træffe afgørelse om frakendelse, forbud eller betinget frakendelse, hvis klageren **har nedlagt påstand herom**, jf. [§ 43, stk. 2](#).

Sanktionsstigen i [§ 44](#) er:

Sanktion	Hjemmel	Ramme
Advarsel eller bøde til revisor	§ 44, stk. 1	Bøde op til 300.000 kr.; ved særlig grov karakter op til 600.000 kr.
Betinget frakendelse	§ 44, stk. 2	Prøvetid op til 5 år
Forbud mod revision, bæredygtighedserklæringer eller funktioner i revisionsvirksomhed	§ 44, stk. 3	Op til 3 år
Ubetinget frakendelse	§ 44, stk. 4	6 måneder til 5 år eller indtil videre
Midlertidig frakendelse under sagens behandling	§ 44, stk. 5	Indtil endelig afgørelse
Sanktion mod revisionsvirksomhed	§ 44, stk. 6	Advarsel eller bøde op til 750.000 kr.; ved særlig grov karakter op til 1,5 mio. kr.; forbud og frakendelse

Ved frakendelse skal nævnet efter [§ 44, stk. 4](#) lægge **afgørende vægt** på, at revisor er offentlighedens tillidsrepræsentant, jf. [§ 16, stk. 1](#). Frakendelse kan også ske, hvis revisors omdømme er blevet så alvorligt kompromitteret, at der er nærliggende fare for, at opgaven som offentlighedens tillidsrepræsentant ikke kan varetages forsvarligt.

Alle kendelser efter § 44, stk. 1-4 og 6, offentliggøres på nævnets hjemmeside – med oplysning om revisors identitet, medmindre sanktionen er en **advarsel**, jf. [§ 47 c, stk. 2](#). Anonymisering sker som udgangspunkt efter 2 år.

LOV

[Revisorloven § 16, stk. 1](#)

[Revisorloven § 43, stk. 1-5](#)

[Revisorloven § 44, stk. 1-6](#)

[Revisorloven § 47c, stk. 2](#)

PRAKSIS

Revisornævnet · Revisornævnet: Forsinket årsrapport medførte tvangsopløsning – ingen tillægsstraf 15.11.2023
for allerede sanktioneret revisor, klage mod revisionsvirksomhed afvist

§ 10 Bødeniveauer og sanktionsudmåling i Revisornævnets praksis

Nævnets praksis viser en forholdsvis fast takst, hvor sanktionen gradueres efter antallet af overtrædelser, deres karakter, gentagelse og – ikke mindst – om erklæringen er afgivet over for en offentlig myndighed.

Kendelse	Forhold	Sanktion
23-02309	Erklæring med høj grad af sikkerhed om tilbagebetaling af ulovligt kapitalejerlån uden dokumentation for, at udlodningen faktisk var gennemført	Advarsel
22-15742	To COVID-19-kompensationserklæringer: manglende dokumentation for revisionsbevis og urigtig oplysning om seneste resultat	Bøde 50.000 kr.
24-09955	Umodificeret påtegning uden dækkende revisionsbevis (revisor) og utilstrækkeligt kvalitetsstyringssystem gennem to kvalitetskontroller (virksomhed)	30.000 kr. til revisor + 100.000 kr. til revisionsvirksomheden
23-04081	10 overtrædelser af god revisorskik og uafhængighedsreglerne	Bøde 200.000 kr. + betinget frakendelse
25-00044	Uafhængighedsovertrædelse og mangelfuld revisionsdokumentation ved botilbud og holdingselskab	Bøde 200.000 kr.
22-15212	Utilstrækkelige hvidvaskprocedurer ved otte kontantstiftelser	Bøde 250.000 kr. + betinget frakendelse
24-02552	Systematiske erklæringsfejl ved tre selskabers årsregnskaber	Bøde + 2-årigt revisionsforbud

Fire udmålingsprincipper kan udledes:

Udgangspunkt for revisionsvirksomheder. I [24-09955](#) fandt nævnet ingen formildende eller skærpende omstændigheder, der berettigede fravigelse af udgangspunktet på **100.000 kr. i førstegangstilfælde** for revisionsvirksomheder.

Bortfald af dobbeltsanktion ved ejeridentitet. Samme kendelse illustrerer en fast praksis: hvor revisoren er **ejer** af revisionsvirksomheden, og virksomheden straffes for de **systemiske** mangler (kvalitetsstyringssystemet), bortfalder revisorens personlige sanktion for netop det klagepunkt. De **indholdsmæssige** mangler ved det konkrete erklæringsarbejde sanktioneres derimod personligt – her med 30.000 kr.

Straffelovens § 89-princip. Er de påklagede forhold begået **før** en tidligere kendelse, fastsættes tillægsstraf efter princippet i [straffeloven § 89](#) – men kun, hvis en samtidig påkendelse ville have skærpet sanktionen. I [23-03117](#) fastsatte nævnet **ingen tillægsstraf**, fordi revisoren i 2021 allerede var pålagt en bøde på 500.000 kr. og betinget frakendelse med fem års prøvetid (sag 061-2020), og fordi en samtidig påkendelse ikke ville have ført til en højere straf.

Gentagelse og offentlige midler skærper. I [22-15742](#) blev bøden fastsat navnlig under hensyn til, at der forelå to overtrædelseskategorier, at revisoren var i gentagelsestilfælde (bøde i 2015 og fældende kendelse i 2017), og at erklæringerne var afgivet til brug for udbetaling af **offentlige midler**.

Nævnet frifinder også. I [23-01118](#) blev en statsautoriseret revisor frifundet for brud på uafhængigheden ved revision af fællesejede selskaber med stridende kapitalejere; i [25-02567](#) frifandtes en registreret revisor, fordi **klageren** ikke havde fremlagt tilstrækkelig dokumentation; og i [25-00039](#) frifandtes en statsautoriseret revisor med stemmerne 3-2 for manglende revisionshandling i en sag om massiv udlånssvindel.

LOV	Revisorloven § 24, stk. 1	Revisorloven § 44, stk. 1, 6	Straffeloven § 89	
PRAKSIS	Revisornævnet · Revisornævnet: Statsautoriseret revisor frifindt for manglende revisionshandling ved massiv udlånssvindel – 3 mod 2 afgørelse			04.12.2025
	Revisornævnet · Revisornævnet idømmer registreret revisor 200.000 kr. i bøde for uafhængighedsovertrædelse og mangelfuld revisionsdokumentation ved botilbud og holdingselskab (sag 001-2025)			24.09.2025
	Revisornævnet · Revisornævnet: Registreret revisor frifindes for klage om mangelfuld revision af foreningsregnskab – manglende dokumentation fra klager			28.08.2025
	Revisornævnet · Revisornævnet: Registreret revisor og revisionsvirksomhed bødelagt for mangelfuld revision af investeringsejendomme og utilstrækkeligt kvalitetsstyringssystem			10.04.2025
	Revisornævnet · Revisornævnet pålægger statsautoriseret revisor bøde og 2-årigt revisionsforbud for systematiske erklæringsfejl ved tre selskabers årsregnskaber			08.11.2024
	Revisornævnet · Revisornævnet: Registreret revisor idømt 200.000 kr. bøde og betinget frakendelse for 10 overtrædelser af god revisorskik og uafhængighedsregler (sag 021-2023)			22.02.2024
	Revisornævnet · Revisornævnet: Advarsel til statsautoriseret revisor for erklæring om tilbagebetaling af ulovligt kapitlejerlån uden tilstrækkelig dokumentation			24.11.2023
	Revisornævnet · Revisornævnet: Forsinket årsrapport medførte tvangsopløsning – ingen tillægsstraf for allerede sanktioneret revisor, klage mod revisionsvirksomhed afvist			15.11.2023
	Revisornævnet · Revisornævnet frifinder statsautoriseret revisor BB for brud på uafhængighed og god revisorskik ved revision af fællesejede selskaber med stridende kapitalejere			08.08.2023
	Revisornævnet · Statsautoriseret revisor bødelagt for mangelfuld dokumentation ved COVID-19 kompensationserklæringer og fejl om seneste resultat			14.06.2023
	Revisornævnet · Revisornævnet 047-2022: Bøde på 250.000 kr. og betinget frakendelse for utilstrækkelige hvidvask-procedurer ved otte kontantstiftelser			14.06.2023

§ 11 Domstolsprøvelse af Revisornævnets afgørelser

Disciplinærsystemet er underlagt fuld domstolskontrol. Efter [revisorloven § 52, stk. 1](#) kan afgørelser om forbud, frakendelse og midlertidig frakendelse forlanges indbragt for retten, som kan **stadfæste, ophæve eller ændre** afgørelsen. Anmodningen skal være modtaget i Nævnenes Hus senest 4 uger efter, at kendelsen er meddelt, jf. [§ 52, stk. 5](#), og det er myndigheden – ikke revisoren – der anlægger sagen i den borgerlige retsplejes former.

Sagsanlægget har **opsættende virkning**, jf. [§ 52, stk. 6](#), og retten tager på sagsøgerens anmodning inden 4 uger ved kendelse stilling til, om den opsættende virkning skal bestå, mens sagen verserer. Efter [§ 44, stk. 2](#) regnes prøvetiden ved betinget frakendelse først fra endelig dom, hvis afgørelsen indbringes for domstolene og stadfæstes.

Af praksis kan nævnes [BS-1712/2008-OLR](#), hvor Østre Landsret stadfæstede en bøde på 100.000 kr., som Revisornævnet havde pålagt en revisor for manglende retningslinjer om uafhængighed og kvalitetsstyring.

Nævnet kan derimod ikke gøres til bevisorgan i en verserende civil retssag. I [BS-154/2007-ODE](#) afviste Retten i Odense at tillade, at et spørgetema om revisorens faglige adfærd blev forelagt Disciplinærnævnet for Revisorer med henblik på et fagligt responsum – bl.a. fordi temaet forudsatte, at nævnet skulle foretage en selvstændig oplysning af sagen og vurdere bevismæssige spørgsmål, som hører under retten. Østre Landsret stadfæstede afgørelsen i [BS-2727/2007-OLR](#). Ansvarsvurderingen hører under domstolene, og bevisførelsen sker gennem syn og skøn.

LOV	Revisorloven § 44, stk. 2	Revisorloven § 52, stk. 1, 5, 6	
PRAKSIS	Landsretten · Stadfæstelse af bøde på 100.000 kr. til revisor for manglende retningslinjer om uafhængighed og kvalitetsstyring		03.06.2009
	Landsretten · Østre Landsrets stadfæstelse af byretskendelse om spørgsmål til Disciplinærnævnet for Revisorer		08.01.2008
	Byretten · Afslag på anmodning om forelæggelse af spørgetema for Disciplinærnævnet for Revisorer		11.12.2007

Erhvervsstyrelsens tilsyn: kvalitetskontrol, efteruddannelse og § 12 fratagelse af godkendelsen

Ved siden af Revisornævnet fører Erhvervsstyrelsen et administrativt tilsyn, hvis afgørelser påklages til Erhvervsankenævnet. Tilsynet rammer tre typer af forhold.

Kvalitetskontrol. Revisionsvirksomheder skal have et kvalitetsstyringssystem, jf. [revisorloven § 28, stk. 1](#) , og medvirke til den lovpligtige kvalitetskontrol. I [2009-0020413](#) stadfæstede Erhvervsankenævnet en fratagelse af en revisionsvirksomheds godkendelse som følge af manglende medvirken til kvalitetskontrollen. Kvalitetskontrollen er tillige den typiske vej ind i Revisornævnet: i [24-09955](#) var det en kvalitetskontrol i 2017 med væsentlige fejl i fire ud af seks erklæringsopgaver – efterfulgt af en opfølgende kontrol i 2022, hvor virksomheden **ikke havde iværksat tiltag** mod de identificerede forbedringspunkter – der udløste sagen, jf. [§ 35 a, stk. 1, nr. 2](#).

Efteruddannelse. Efter [revisorloven § 4, stk. 1](#) har revisor pligt til at deltage i et passende efteruddannelsesprogram – i praksis 120 timer over tre år – og opfyldes kravet ikke, kan godkendelsen fratages efter [§ 8, stk. 2, nr. 2](#). Erhvervsankenævnet har konsekvent stadfæstet fratagelser: [2014-0037775](#) (49 af 120 timer), [2014-0038310](#) (15 af 120 timer) og [2014-0037519](#). Fristen efter [§ 8, stk. 3](#) kan kun gives, hvis revisoren alene mangler en »mindre del« – i praksis maksimalt 40 timer – og sygdom giver kun reduktion, hvis der er dokumenteret **fravær fra stillingen**. I [2015-7427](#) afviste nævnet reduktion for pasning af en uheldbredelet syg ægtefælle, fordi der ikke forelå dokumentation for lovligt forfald – revisoren manglede 44 timer, fire over grænsen.

Uafhængighed ved siden af hvervet. Erhvervsankenævnets ældre praksis om forbuddet mod anden erhvervsvirksomhed viser, hvor bredt uafhængighedshensynet forstås: i [97-105](#) og [98-190.694](#) blev dispensation nægtet til revisorer, der ejede henholdsvis tre udlejningsejendomme og en udlejet erhvervsejerlejlighed, fordi erhvervsmæssig udlejning i almindelighed er egnet til at påvirke revisors uafhængighed af erhvervsinteresser. Den gældende regulering findes i [revisorloven § 24](#) med de udfyldende regler i [bekendtgørelse om godkendte revisorer og revisionsvirksomheders uafhængighed § 2](#).

LOV	Revisorloven § 4, stk. 1	Revisorloven § 8, stk. 2, 3	Revisorloven § 24, stk. 1		
-----	--	---	---	--	--

[Revisorloven § 28, stk. 1](#) | [Revisorloven § 35a, stk. 1](#)

PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Afslag på frist til efteruddannelse for statsautoriseret revisor grundet manglende opfyldelse af timekrav	04.04.2016
	Erhvervsankenævnet · Fratagelse af godkendelse som revisor som følge af manglende opfyldelse af krav om obligatorisk efteruddannelse	11.02.2015
	Erhvervsankenævnet · Fratagelse af revisorgodkendelse som følge af manglende obligatorisk efteruddannelse	11.02.2015
	Erhvervsankenævnet · Revisor mister godkendelse efter kun 49 af 120 påkrævede efteruddannelsestimer i perioden 2009-2011	17.10.2014
	Erhvervsankenævnet · Fratagelse af revisionsvirksomheds godkendelse som følge af manglende medvirken til lovpligtig kvalitetskontrol	10.05.2010
	Erhvervsankenævnet · Statsautoriseret revisor fik ikke dispensation til at eje udlejet erhvervslejlighed – uafhængighed ikke sikret	02.06.1999
	Erhvervsankenævnet · Statsautoriseret revisor nægtet dispensation til at beholde tre udlejningsejendomme	06.10.1997
	Revisornævnet · Revisornævnet: Registreret revisor og revisionsvirksomhed bødelagt for mangelfuld revision af investeringsejendomme og utilstrækkeligt kvalitetsstyringssystem	10.04.2025

Revisors ansvar over for ledelsens ansvar – og grænsen til

§ 13 strafansvaret

Ansvaret er kumulativt, ikke alternativt. Erhvervsankenævnet har fastslået, at en revisors fejl ikke fritager selskabets ledelse. I [2009-0020378](#) blev fem bestyrelsesmedlemmer pålagt afgift for en for sent indsendt årsrapport, selv om forsinkelsen udelukkende skyldtes, at revisoren havde glemt at indsende regnskabet – også efter at være blevet rykket. Ankenævnet citerede lovforarbejderne til [årsregnskabsloven § 152, stk. 2](#):

Som eksempler på forhold, som ikke i sig selv fritager et ledelsesmedlem for afgift, kan nævnes følgende: ... at forsinkelsen skyldes fejl begået af virksomhedens ansatte eller rådgivere som f.eks. virksomhedens revisor eller advokat, idet sidstnævnte forhold er et anliggende imellem ledelsesmedlemmerne og de pågældende ansatte eller rådgivere.

Samme resultat i [04-61.121](#), hvor selv en alvorlig og langvarig sygdom hos revisoren ikke udgjorde »ganske særlige omstændigheder« efter [årsregnskabsloven § 152](#). Omvendt kan ledelsens ansvar ikke bruges af revisor som skjold – det var netop PwC's anbringende i [BS-40901/2018-LYN](#), og det blev forkastet.

Ledelse og revisor sagsøges typisk sammen. Det ses tydeligst i bankansvarssagerne efter finanskrisen: [BS-426/2011-VLR](#) om erstatningsansvar for tidligere ledelse og revisorer i en sparekasse, og [BS-427/2011-VLR](#) om erstatningsansvar for ledelse og revision i »Gammel Bank 1« – sidstnævnte tillige belyst gennem et selvstændigt [retssagsresumé om forholdet mellem intern og ekstern revision](#) i finansiell virksomhed. Sagerne bygger på lov om finansiell virksomhed sammenholdt med [revisorloven § 16](#), [selskabsloven § 361](#) og [erstatningsansvarsloven § 24](#).

Strafansvaret. Revisor kan tillige ifalde strafansvar, når medvirken går ud over uagtsom pligttilsidesættelse. I [V.L. S-2352-10](#) fik en revisor en betinget dom i en sag om ejendomssvind og momsunddragelse, hvor direktøren blev idømt fængselsstraf, jf. [straffeloven § 279](#) og [§ 289](#).

Tavshedspligten. Revisors tavshedspligt efter [revisorloven § 30](#) er ikke absolut over for strafforfølgning. I [SS-3574/2013-LYN](#) afviste Retten i Lyngby ganske vist et editionsandragende fra anklagemyndigheden om

udlevering af revisionsprotokollater m.v. – men på et rent processuelt grundlag, idet [retsplejelovent § 1002, stk. 1](#) ikke hjemler edition vedrørende en allerede foretaget beslaglæggelse. Retten fandt udtrykkeligt, at **hensynet til revisorers tavshedspligt ikke i sig selv talte imod at imødekomme andragendet** i en straffesag.

LOV

[Retsplejelovent § 1002, stk. 1](#)[Revisorlovent § 30](#)[Straffeloven § 279](#)[Straffeloven § 289](#)[Årsregnskabslovent § 152, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS	Landsretten · Dom om erstatningsansvar for tidligere ledelse og revisorer i Sparekasse	28.02.2020
	Landsretten · Retssagsresumé vedrørende intern og ekstern revision i finansiel virksomhed	31.01.2020
	Landsretten · Ejendomssvindel og momsunddragelse: Fængselsstraf til direktør og betinget dom til revisor	25.01.2011
	Byretten · Erstatningssag mod PwC for mangelfuld revision af Qudos Insurance A/S' årsrapport 2016	25.03.2024
	Byretten · Afvisning af editionsandragende ved Retten i Lyngby	07.02.2014
	Erhvervsankenævnet · Afslag på eftergivelse af afgift for for sent indsendt årsrapport trods revisorfejl og manglende administrativ indsigt	11.01.2010
	Erhvervsankenævnet · Afgiftsfritagelse for for sent indsendt årsregnskab nægtet trods revisors alvorlige sygdom	15.02.2005

§ 14 Lovgivningsmæssig ramme og udvikling

Revisorlovens sanktionssystem er i vidt omfang EU-styret. Den nugældende [revisorlov](#) gennemfører [revisionsdirektivet \(2006/43/EF\)](#) som ændret ved [direktiv 2014/56/EU](#), suppleret af [revisionsforordningen \(EU\) nr. 537/2014](#) om særlige krav til revision af virksomheder af interesse for offentligheden.

Af forarbejderne til den oprindelige revisorlov ([L 120, 2007-08, 2. samling](#)) fremgår, at [§ 44](#) med mindre justeringer videreførte den tidligere lovs § 20, og at bødeloftet på 300.000 kr. blev videreført uændret. Den centrale nyskabelse var frakendelse på grund af kompromitteret omdømme:

Bestemmelsen indeholder endvidere den tilføjelse, at frakendelse kan ske, hvis en revisors omdømme er blevet så alvorligt kompromitteret, at der er nærliggende fare for, at revisor ikke vil varetage opgaven som offentlighedens tillidsrepræsentant på forsvarlig måde. Ved denne tilføjelse gennemføres kravet i det nye 8. direktivs artikel 5, stk. 1, om, at en revisor kan fratages godkendelsen, hvis personens omdømme er blevet alvorligt kompromitteret. At det i loven foreskrives, at omdømmet skal vurderes i relation til revisors rolle som offentlighedens tillidsrepræsentant, er i overensstemmelse med Revisorkommissionens udlægning i Betænkning nr. 1478/2006 ...

Den faglige forudsætning var netop **Revisorkommissionens betænkning nr. 1478/2006, »Revisorlovgivning – i internationalt perspektiv«**. Til historisk sammenligning fremgår det af **betænkning nr. 1230/1992 om børsnoterede selskaber**, at Revisornævnets bødemaksimum dengang var 50.000 kr., og at nævnet i 1990 afsagde blot syv kendelser. Sanktionsniveauet er altså mangedoblet, og systemet er samtidig blevet et reelt masseinstrument.

De væsentligste senere skærper er:

- **9. juni 2016** (lovforslag [L 146, 2015-16](#)): forhøjet bøde til 600.000 kr. ved særlig grov pligttilsidesættelse, indførelse af **betinget frakendelse** og af **forbud** mod at udføre revision m.v. i op til 3 år, forhøjelse af revisionsvirksomhedernes bødeloft til 1,5 mio. kr., og kravet om at lægge afgørende vægt på rollen som offentlighedens tillidsrepræsentant ved frakendelse.

20. maj 2020 – »Kontrolpakken« (lovforslag [L 110, 2019-20](#)): pligt for revisor til senest fire uger efter modtagelsen skriftligt at orientere sin kunde om en fældende kendelse fra Revisornævnet. Begrundelsen fremgår direkte af forarbejderne: »Revisors kunde er derfor ikke sikret information om fejl eller forsømmelser begået af revisor«.

- **2. december 2020** (lovforslag [L 13, 2020-21](#) om skærpede krav til revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant): indførelse af **midlertidig frakendelse** under nævnets behandling af en frakendelsessag, hvor der er »overhængende fare for, at pågældende under sagens behandling groft eller oftere gentaget vil overtræde de pligter, som stillingen medfører« – med uafhængighedsbrud efter [§ 24](#) som det typeeksempel, forarbejderne fremhæver.
- **23. maj 2024** (lovforslag [L 107, 2023-24](#)): udvidelse af sanktionerne til **erklæringsopgaver om bæredygtighedsrapportering**, herunder forbud i op til 3 år over for både revisorer og revisionsvirksomheder, som gennemførelse af bæredygtighedsdirektivets ændring af revisordirektivets artikel 30a.

Revisorloven er senest konsolideret den 27. februar 2025, og der foreligger ingen vedtagne, men endnu ikke konsoliderede ændringer.

LOV

[Revisorloven § 16, stk. 1](#)[Revisorloven § 24, stk. 1](#)[Revisorloven § 44, stk. 1-6](#)

§ 15 Sammenfatning: hvor sagerne vindes og tabes

Praksis tegner et klart billede af, hvordan revisoransvarssager falder ud.

Ansvarsgrundlaget er den nemme del for skadelidte. Domstolene har ikke været tilbageholdende med at fastslå, at revisionen var mangelfuld – heller ikke over for de store huse. Højesteret tiltrådte i [Sag 182/2013](#), at revisorerne havde handlet ansvarspådragende, og Retten i Lyngby fandt i [BS-40901/2018-LYN](#) PwC's revision »dybt mangelfuld«. Normen er skærpet, fordi revisor er offentlighedens tillidsrepræsentant, jf. [revisorloven § 16, stk. 1](#), og syn og skøn over god revisorskik er det bærende bevismiddel.

Årsagsforbindelsen er den svære del. Memory Card-dommen viser, at selv grove revisionsfejl ikke udløser erstatning, hvis det ikke godtgøres, at et korrekt regnskab ville have ændret bankernes eller bestyrelsens dispositioner. Qudos-dommen viser spejlbilledet: når købesummen **direkte** blev fastsat på grundlag af den reviderede egenkapital, og revisor vidste det, er årsagsforbindelsen given.

Tabets karakter afgør, hvem der kan sagsøge. Kapitalejeres værdiforringelse er et reflekstab, der tilkommer selskabet eller boet – jf. [BS-27580/2021-FRB](#) – mens långivere og købere, der har disponeret i tillid til regnskabet, har et direkte og individuelt krav.

Forældelsen er blevet en effektiv indsigelse. Efter [BS-15001/2023-KBH](#) løber treårsfristen fra det tidspunkt, hvor skadelidte har rimelig anledning til at rejse et foreløbigt krav – typisk når det problematiske regnskab offentliggøres, ikke når konkursen indtræder.

Disciplinærsystemet arbejder efter en anden logik. Revisornævnet spørger ikke, om nogen har lidt tab, men om erklæringen var dækket af tilstrækkeligt og egnet bevis, og om uafhængighed, dokumentation og kvalitetsstyring var i orden. Bøderne ligger typisk mellem 50.000 kr. og 250.000 kr. for revisorer, med 100.000 kr. som udgangspunkt for revisionsvirksomheder i førstegangstilfælde, og de tunge sanktioner –

betinget frakendelse og forbud i op til tre år – er reserveret til gentagelse, uafhængighedsbrud og systematiske erklæringsfejl.

For den, der rådgiver en revisor, er den praktiske lære, at **arbejdspapirerne afgør sagen** i begge systemer. Revisornævnet og domstolene når samme konklusion, når dokumentationen ikke findes: en afkrydsning i en standardinstruks er ikke revisionsbevis – og ledelsens udokumenterede oplysninger er det heller ikke.

LOV	Revisorloven § 16, stk. 1	Revisorloven § 23, stk. 1	Selskabsloven § 361, stk. 2
PRAKSIS	Højesteret · Revisorer og bestyrelsesformand frifundet i erstatningssag efter konkurs i Memory Card Technology A/S 27.03.2015 Byretten · Afvisning af erstatningskrav mod revisor grundet forældelse i sagen om ACT.Global A/S 05.02.2026 Byretten · Erstatningssag mod PwC for mangelfuld revision af Qudos Insurance A/S' årsrapport 2016 25.03.2024 Byretten · Afgørelse om søgsmålskompetence i sag om erstatningsansvar for revisionsrådgivning 07.06.2023		

REFERENCE Lovgrundlag 7 paragraffer

Erklæringsbekendtgørelsen § 6	stk. 1	Revisorloven § 16	stk. 1
Revisorloven § 23	stk. 1	Revisorloven § 24	stk. 1
Revisorloven § 43	stk. 3	Revisorloven § 44	stk. 1
Selskabsloven § 361	stk. 2		

MATERIALE Citerede afgørelser 42 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS		4
09.12.2025	Erstatningsansvar for advokat i forbindelse med mangelfuld advokatundersøgelse af seksuel chikane (A mod Advokat B)	17375-2025
27.03.2015	Revisorer og bestyrelsesformand frifundet i erstatningssag efter konkurs i Memory Card Technology A/S	182-2013-- og-203-2013
05.02.2014	Revisorers erstatningsansvar ved mangelfulde årsregnskaber og spørgsmålet om årsagsforbindelse ved konkurs	87-2011-- og-93-2011
12.10.2012	Højesteretsdom om erstatningsansvar for revisor ved ulovlig kapitalnedsættelse og kravene til revisionspåtegninger	SS 1-17629/2012
LANDSRETTE · ANKEINSTANS		8
07.03.2025	Revisionsselskab idømt erstatningsansvar for mangelfuld skatterådgivning ved familieoverdragelse af ejendom	9910-11594
28.02.2020	Dom om erstatningsansvar for tidligere ledelse og revisorer i Sparekasse	1289-1558
31.01.2020	Retssagsresumé vedrørende intern og ekstern revision i finansiel virksomhed	1148-4044

29.06.2015	Landsretten stadfæster byrettens kendelse om forældelse af erstatningskrav mod revisor i skattesag	634-726
10.07.2014	Supplerende skønserklæringer om revisorers ansvar i finansiel virksomhed	1872-2231
25.01.2011	Ejendomssvindel og momsunddragelse: Fængselsstraf til direktør og betinget dom til revisor	V.L. S-2352-10
03.06.2009	Stadfæstelse af bøde på 100.000 kr. til revisor for manglende retningslinjer om uafhængighed og kvalitetsstyring	7286-8785
08.01.2008	Østre Landsrets stadfæstelse af byretskendelse om spørgsmål til Disciplinærnævnet for Revisorer	5366-6438
BYRET TEN · FØRSTE INSTANS		7
05.02.2026	Afvisning af erstatningskrav mod revisor grundet forældelse i sagen om ACT.Global A/S	10511-12392
25.03.2024	Erstatningssag mod PwC for mangelfuld revision af Qudos Insurance A/S' årsrapport 2016	6219-7454
19.03.2024	Revisionsfirma dømt til at betale erstatning for forkert skatterådgivning ved salg af forældrekøbslejlighed	9857-11534
07.06.2023	Afgørelse om søgsmålskompetence i sag om erstatningsansvar for revisionsrådgivning	6572-7896
17.12.2021	Sag om rådgiveransvar ved oprettelse af anpartsselskab	1209-1464
07.02.2014	Afvisning af editionsandragende ved Retten i Lyngby	613-705
11.12.2007	Afslag på anmodning om forelæggelse af spørgetema for Disciplinærnævnet for Revisorer	5364-6436
REVISORNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		13
10.12.2025	Revisornævnet afviser klage over skønrapport – statsautoriseret revisors solvensrapport i civil retssag falder uden for revisorlovens erklæringsbegreb	26-00287
04.12.2025	Revisornævnet: Statsautoriseret revisor frifindt for manglende revisionshandlinger ved massiv udlånssvindel – 3 mod 2 afgørelse	25-00039
24.09.2025	Revisornævnet idømmer registreret revisor 200.000 kr. i bøde for uafhængighedsovertrædelse og mangelfuld revisionsdokumentation ved botilbud og holdingselskab (sag 001-2025)	25-00044
28.08.2025	Revisornævnet: Registreret revisor frifindes for klage om mangelfuld revision af foreningsregnskab – manglende dokumentation fra klager	25-02567
10.04.2025	Revisornævnet: Registreret revisor og revisionsvirksomhed bødelagt for mangelfuld revision af investeringsejendomme og utilstrækkeligt kvalitetsstyringssystem	24-09955
08.11.2024	Revisornævnet pålægger statsautoriseret revisor bøde og 2-årigt revisionsforbud for systematiske erklæringsfejl ved tre selskabers årsregnskaber	24-02552
22.02.2024	Revisornævnet: Registreret revisor idømt 200.000 kr. bøde og betinget frakendelse for 10 overtrædelser af god revisorskik og uafhængighedsregler (sag 021-2023)	23-04081

31.01.2024	Revisornævnet frifinder revisor for forbehold om ejendomsvurdering – udkast til revisionspåtegning pådrog ikke ansvar; valuarfirma afvist for manglende retlig interesse	6-f98474e-7302-4fa2-a5c9-002f2
24.11.2023	Revisornævnet: Advarsel til statsautoriseret revisor for erklæring om tilbagebetaling af ulovligt kapitalejerlån uden tilstrækkelig dokumentation	23-02309
15.11.2023	Revisornævnet: Forsinket årsrapport medførte tvangsopløsning – ingen tillægsstraf for allerede sanktioneret revisor, klage mod revisionsvirksomhed afvist	23-03117
08.08.2023	Revisornævnet frifinder statsautoriseret revisor BB for brud på uafhængighed og god revisorskik ved revision af fællesejede selskaber med stridende kapitalejere	23-01118
14.06.2023	Revisornævnet 047-2022: Bøde på 250.000 kr. og betinget frakendelse for utilstrækkelige hvidvask-procedurer ved otte kontantstiftelser	22-15212
14.06.2023	Statsautoriseret revisor bødelagt for mangelfuld dokumentation ved COVID-19 kompensationserklæringer og fejl om seneste resultat	22-15742

ERhvervsSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

9

04.04.2016	Afslag på frist til efteruddannelse for statsautoriseret revisor grundet manglende opfyldelse af timekrav	2015-7427
11.02.2015	Fratagelse af godkendelse som revisor som følge af manglende opfyldelse af krav om obligatorisk efteruddannelse	2014-0038310
11.02.2015	Fratagelse af revisorgodkendelse som følge af manglende obligatorisk efteruddannelse	2014-0037519
17.10.2014	Revisor mister godkendelse efter kun 49 af 120 påkrævede efteruddannelsestimer i perioden 2009-2011	2014-0037775
10.05.2010	Fratagelse af revisionsvirksomheds godkendelse som følge af manglende medvirken til lovpligtig kvalitetskontrol	2009-0020413
11.01.2010	Afslag på eftergivelse af afgift for for sent indsendt årsrapport trods revisorfejl og manglende administrativ indsigt	2009-0020378
15.02.2005	Afgiftsfritagelse for for sent indsendt årsregnskab nægtet trods revisors alvorlige sygdom	04-61.121
02.06.1999	Statsautoriseret revisor fik ikke dispensation til at eje udlejet erhvervslejlighed – uafhængighed ikke sikret	98-190.694
06.10.1997	Statsautoriseret revisor nægtet dispensation til at beholde tre udlejningsejendomme	97-105

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

1

21.12.2022	Annullering af kontrolafgift grundet vildledende GPS-forslag i parkerings-app	park-2231
------------	---	-----------

FORARBEJDE **Betænkninger**

2 referencer

Børsnoterede selskaber – Oplysningspligt, navneaktier, nominee-ordningen, kontrol (Betænkning nr. 1230)

nr. 1230 · 1992 · Industriministeriet

Revisorlovgivning - I internationalt perspektiv

nr. 1478 · 2006 · Økonomi- og Erhvervsministeriet

10

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over SE-selskaber (det europæiske aktieselskab)

Stiftelse, registrering, hjemstedsflytning og medarbejderindflydelse efter SE-forordningen og SE-loven

Version 2 · Opdateret 6. sep. 2026 · 25 afgørelser · 2001-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Det europæiske aktieselskab (Societas Europaea, SE) er en EU-retlig selskabsform, der i Danmark reguleres af Rådets forordning (EF) nr. 2157/2001 suppleret af SE-loven og lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber. Praksis på området samler sig om fire spor: Erhvervsstyrelsens rolle som registreringsmyndighed og de formelle krav til anmeldelse, kravet om sammenfald mellem vedtægtsmæssigt hjemsted og hovedkontor med pligtmæssig opløsning som sanktion, den grænseoverskridende hjemstedsflytnings virkning for selskabets retlige identitet, samt – praktisk tungest – medarbejderindflydelsen og "før- og efter-princippet". EU-Domstolen har i C-677/20 (SAP SE) og C-706/22 (O Holding SE) afstukket de ydre rammer for medarbejdernes erhvervede rettigheder, mens dansk praksis i det væsentlige er administrativ og udspiller sig for Erhvervsstyrelsen og Erhvervsankenævnet.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** SE-forordningens artikel 9 fastlægger et retskildehierarki, hvorefter dansk aktieselskabsret først finder anvendelse på spørgsmål, som hverken forordningen eller SE-loven regulerer – en medlemsstat kan ikke særregulere SE-selskaber uden hjemmel i forordningen.
- 02** Et SE-selskab skal have vedtægtsmæssigt hjemsted og hovedkontor i samme medlemsstat, og Danmark har i SE-loven § 3 udnyttet forordningens adgang til yderligere at kræve sammenfald ned på kommuneniveau.
- 03** Erhvervsstyrelsen SKAL – ikke blot kan – beslutte, at et SE-selskab opløses, hvis kravet om sammenfald mellem hjemsted og hovedkontor ikke afhjælpes inden en frist fastsat af styrelsen.
- 04** Afgørelser efter SE-loven § 15 og afgørelser om fastsættelse af frister kan ikke påklages til Erhvervsankenævnet, men skal indbringes for domstolene, og domstolsprøvelsen har opsættende virkning efter forordningens artikel 64, stk. 3.
- 05** Begrebet »hovedkontor« er et EU-retligt begreb, som efter forarbejderne ikke kan gives et specifikt dansk indhold, og fortolkningsspørgsmål må i sidste instans afgøres af EU-Domstolen.

-
- 06** Danmark har udnyttet forordningens artikel 2, stk. 5, således at et selskab uden hovedkontor i EU/EØS kan deltage i stiftelsen af et SE-selskab med dansk hjemsted, hvis det er stiftet efter en medlemsstats ret, har vedtægtsmæssigt hjemsted samme sted og har faktisk og vedvarende tilknytning til en medlemsstats erhvervsliv.
-
- 07** Et SE-selskab kan ikke registreres, før medarbejderindflydelsesspørgsmålet er afklaret – enten ved aftale, ved forhandlingsorganets beslutning om ikke at forhandle, eller ved forhandlingsperiodens udløb.
-
- 08** Flytning af et SE-selskabs vedtægtsmæssige hjemsted bevirker hverken opløsning af selskabet eller stiftelse af en ny juridisk person, jf. forordningens artikel 8, stk. 1.
-
- 09** Erhvervsankenævnet har fastslået, at et almindeligt kapitalselskab, der er slettet efter grænseoverskridende hjemstedsflytning ud af landet, ikke kan genindtræde i sit tidligere CVR-nummer ved en senere tilbageflytning – identitetskontinuiteten gælder den enkelte transaktion, ikke på tværs af to selvstændige flytninger.
-
- 10** Medbestemmelse i SE-selskabet indtræder efter referencebestemmelserne ved omdannelse uden tærskel, ved fusion når mindst 25 pct. af medarbejderne var omfattet, og ved holding- eller datter-SE når mindst 50 pct. var omfattet.
-
- 11** Under tærsklerne kræves en positiv beslutning i det særlige forhandlingsorgan, før referencebestemmelsernes medbestemmelsesregler finder anvendelse.
-
- 12** Ved omdannelse skal aftalen sikre mindst samme niveau for ALLE aspekter af medarbejderindflydelse, herunder processuelle elementer som en særskilt valgprocedure for fagforeningsrepræsentanter (C-677/20, SAP SE).
-
- 13** Retten til en bevaret særskilt valgprocedure skal udstrækkes til samtlige medarbejdere og fagforeninger i SE-koncernen, ikke kun til dem i omdannelsesstaten.
-
- 14** Der er ingen pligt til efterfølgende at indlede forhandlinger om medarbejderindflydelse i et SE-selskab, der blev stiftet og registreret af medarbejderløse selskaber, selv om det senere erhverver datterselskaber med ansatte (C-706/22, O Holding SE).
-
- 15** Direktivets misbrugsklausul pålægger ikke i sig selv en genforhandlingspligt, men de nationale retter skal prøve, om der foreligger misbrug ud fra objektive og subjektive kriterier.
-
- 16** Repræsentationsorganet skal 4 år efter nedsættelsen tage stilling til, om der er behov for at indlede forhandlinger om en aftale, og fortsætter ellers uændret.
-
- 17** Aktionærer, der på generalforsamlingen har modsat sig fusion eller hjemstedsflytning, kan kræve deres aktier indløst inden 4 uger, og Erhvervsstyrelsens attest kan først udstedes, når der er stillet betryggende sikkerhed for aktiernes værdi.
-
- 18** Erhvervsstyrelsens registreringspraksis er formalistisk: mangler i selve stiftelsesgrundlaget kan ikke berigtiges efterfølgende, mens berigtigelsesadgang skal indrømmes, hvor manglen kan afhjælpes.
-

- 19** Skatterådet har bekræftet, at hverken omdannelse af et aktieselskab til et SE-selskab eller efterfølgende flytning af SE-selskabets vedtægtsmæssige hjemsted i sig selv udløser dansk beskatning eller underskudsbegrænsning for danske filialer.

Retskildehierarkiet: forordningen, SE-loven og den subsidiære aktieselskabsret

§ 1

SE-selskabet er en europæisk selskabsform, der findes i dansk ret i kraft af Rådets forordning (EF) nr. 2157/2001 om statut for det europæiske selskab. [SE-loven § 1](#) afgrænser lovens rækkevidde:

»De bestemmelser, som er fastsat i denne lov, finder anvendelse på alle europæiske aktieselskaber (SE-selskaber) med vedtægtsmæssigt hjemsted her i landet samt på selskaber, der deltager i stiftelsen af et SE-selskab.«

Anvendelsesområdet er altså dobbelt: både det færdige SE-selskab med dansk hjemsted OG danske selskaber, der optræder som deltagende selskaber i en stiftelse – også når det færdige SE-selskab skal have hjemsted i en anden medlemsstat.

Den afgørende systematik ligger i [artikel 9 i SE-forordningen](#), der opstiller et retskildehierarki. Lovforarbejderne til SE-loven forklarer konsekvensen i klare vendinger:

»Retskildehierarkiet indebærer, at i det omfang der ikke er bestemmelser i SE-forordningen om det pågældende forhold eller i SE-selskabets vedtægter, når SE-forordningen udtrykkeligt tillader det, så gælder den nationale lovgivning om SE-selskaber i den medlemsstat, hvor SE-selskabet har vedtægtsmæssigt hjemsted. [...] Løser medlemsstatens lovgivning om SE-selskaber ikke spørgsmålet, gælder medlemsstatens almindelige aktieselskabslovgivning.«

Forarbejderne understreger samtidig den begrænsning, der ligger i forordningens artikel 10: »Det indebærer, at det ikke er muligt for en medlemsstat, hvis det ikke følger af SE-forordningen, at regulere forhold særligt vedrørende SE-selskaber.« Danmark kan altså ikke frit lovgive om SE-selskaber; SE-loven udfylder alene de rum, forordningen udtrykkeligt overlader til medlemsstaterne.

I praksis betyder hierarkiet, at hele selskabslovens apparat – om stiftelse, ledelse, kapital, opløsning, tvangsopløsning og genoptagelse – gælder subsidiært for et dansk SE-selskab. Det fremgår også direkte af [SE-loven § 23](#) om tvangsbøder, der udtrykkeligt henviser til »den lovgivning, som i medfør af forordningens artikel 9, stk. 1, litra c, ii, finder samme anvendelse på SE-selskaber som på aktieselskaber«. Endelig fastslår [SE-loven § 2](#), at kapitalen skal angives i danske kroner eller euro.

En særlig følge af artikel 9, stk. 3, er, at branchespecifik regulering slår fuldt igennem. Forarbejderne fremhæver, at »økonomi- og erhvervsministeren i henhold til lov om finansiel virksomhed skal godkende en fusion med deltagelse af et finansielt SE-selskab«. Skatteret, konkurrenceret, immaterialret og insolvensret ligger helt uden for forordningen og reguleres af de almindelige regler.

LOV

[SE-loven § 1](#)[SE-loven § 2](#)[SE-loven § 23, stk. 1, 2](#)

§ 2 De fire stiftelsesmåder og kravet om et grænseoverskridende element

[SE-forordningens artikel 2](#) opregner udtømmende fire måder at etablere et SE-selskab på, og fælles for dem alle er et krav om et grænseoverskridende element:

Stiftelsesmåde	Deltagerkreds	Grænseoverskridende krav
Fusion (art. 2, stk. 1)	Aktieselskaber, jf. bilag I	Mindst to selskaber hører under forskellige medlemsstaters lovgivning
Holding-SE (art. 2, stk. 2)	Aktie- og anpartsselskaber, jf. bilag II	Forskellige medlemsstaters ret, ELLER i mindst 2 år datterselskab/filial i anden medlemsstat
Datter-SE (art. 2, stk. 3)	Selskaber efter traktatens selskabsbegreb samt andre juridiske enheder	Som holding-SE
Omdannelse (art. 2, stk. 4)	Ét aktieselskab	Selskabet har i mindst 2 år haft et datterselskab under en anden medlemsstats ret

Forarbejderne til SE-loven sammenfatter det grænseoverskridende krav således: »Ved stiftelsen skal der således indgå mindst to selskaber eller juridiske enheder, som henhører under forskellige medlemsstaters lovgivning, og som har deres vedtægtsmæssige hjemsted i EU.« Hertil kommer, at et SE-selskab selv kan stifte datter-SE'er.

Omdannelsesvejen har en særlig retsvirkning, som er central i praksis: efter [SE-forordningens artikel 66](#) kan et SE-selskab omdannes tilbage til et nationalt aktieselskab, men først 2 år efter registreringen og efter godkendelse af de to første årsregnskaber – og omdannelsen »giver ikke anledning til, at selskabet opløses, eller at der stiftes en ny juridisk person«. Den tilsvarende regel gælder ved omdannelse *til* et SE-selskab (art. 37, stk. 2).

Denne identitetskontinuitet blev afgørende i **SKM2019.266.SR**, hvor Skatterådet behandlede en Brexit-motiveret omstrukturering. To engelske PLC'er blev omdannet til SE-selskaber ved fusion med tomme irske selskaber, hvorefter det vedtægtsmæssige hjemsted skulle flyttes til et andet EU-land for at bevare koncernens EU-autorisation på forsikringsområdet. Skatterådet bekræftede i **SKM2019.266.SR**, at hverken omdannelsen eller den efterfølgende hjemstedsflytning udløste dansk beskatning eller fortabelse af de danske filialers fremførbare underskud, netop fordi selskabet forblev den samme juridiske enhed. Afgørelsen illustrerer det praktiske hovedmotiv for at bruge SE-formen: den er redskabet til at flytte et selskab over grænsen uden at bryde dets identitet.

At deltagerkredsen skal have retsevne på stiftelsestidspunktet, følger af almindelige selskabsretlige principper. Erhvervsankenævnet fastslog allerede i [02-176.381](#), at et selskab under stiftelse ikke kan optræde som medstifter – heller ikke når det kun tegner en fjerdedel af kapitalen – fordi selskabet først ved registreringen bliver en juridisk person. Samme princip førte i [2015-6306](#) til, at et selskab stiftet af en stifter uden retsevne blev oversendt til tvangsopløsning, og at genoptagelse var udelukket, fordi manglen var en »oprindelig mangel i stiftelsesgrundlaget, som ikke kan berigtiges«.

LOV

[SE-loven § 1](#)

PRAKSIS

- Skatterådet** · Omdannelse af SE-selskab og hjemstedsskifte udløser ikke beskatning eller underskudsbegrænsning 22.05.2019
- Erhvervsankenævnet** · Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne 29.03.2016
- Erhvervsankenævnet** · Selskab under stiftelse kan ikke deltage som medstifter af nyt aktieselskab – registrering nægtet 10.12.2002

§ 3 SE-loven § 4: adgang for selskaber uden hovedkontor i EU/EØS

SE-forordningens artikel 2, stk. 5 overlader det til den enkelte medlemsstat at bestemme, om selskaber uden hovedkontor i Fællesskabet må deltage i en SE-stiftelse. Danmark har udnyttet muligheden i SE-loven § 4, hvorefter et sådant selskab kan deltage i stiftelsen af et SE-selskab med dansk hjemsted, hvis det

1. er stiftet i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning,
2. har sit vedtægtsmæssige hjemsted i samme medlemsstat, og
3. har en faktisk og vedvarende tilknytning til erhvervslivet i en medlemsstat.

Lovforarbejderne begrundet valget med et lighedshensyn til den nationale selskabsret. Efter dagældende ret kunne et selskab med registreret hjemsted inden for EU/EØS, men hovedkontor uden for området, stifte et dansk aktieselskab, og under moderniseringen af selskabslovene blev bopælskravet til stiftere ophævet. Forarbejderne konkluderer:

»Der ses ikke at være grunde til at behandle selskaber med hovedkontoret beliggende uden for EU eller EØS anderledes ved stiftelsen af et SE-selskab.«

Bestemmelsen rækker på tværs af stiftelsesmåderne. Efter forarbejderne får aktieselskaber med hovedkontor uden for EU/EØS adgang til at deltage i fusionsstiftelse (art. 2, stk. 1), aktie- og anpartsselskaber til holding-SE (art. 2, stk. 2), og selskaber samt andre juridiske enheder til datter-SE (art. 2, stk. 3).

Tilknytningskravets indhold er hentet fra forordningens betragtning nr. 23, som forarbejderne gengiver: tilknytningen foreligger navnlig, »hvis selskabet har et forretningssted i en medlemsstat og driver virksomhed herfra«. Kravene svarer efter forarbejderne »i vidt omfang« til de krav, dansk aktieselskabsret hidtil har stillet, og de bygger begge på princippet om fri etablering.

Dokumentationskravet er udtrykkeligt reguleret. Efter anmeldelsesbekendtgørelsen § 64, stk. 2, nr. 2 skal anmeldelsen vedlægges »officielt bevis for, at stiftelsesbetingelserne i henhold til SE-forordningens art. 2 og eventuelt § 4 i SE-loven er opfyldt«. Forarbejderne præciserer, at selskaberne herefter må dokumentere, at de er stiftet efter en medlemsstats lovgivning, at det vedtægtsmæssige hjemsted ligger i samme medlemsstat, og at der foreligger faktisk og vedvarende erhvervmæssig tilknytning.

At et selskab registreret uden for EU/EØS ikke uden videre kan indgå i en dansk selskabsretlig omstrukturering, illustreres historisk af Erhvervsankenævnets kendelse i 00-176.261, hvor et dansk ApS ikke kunne fusionere med sit engelske moderselskab registreret på Jersey. Nævnet lagde vægt på, at iagttagelse af de danske fusionsregler ikke ville medføre, at det indskydende udenlandske selskab ophørte, idet dette beror på registreringsstedets regler. Netop denne type barriere er, hvad SE-formen og senere de grænseoverskridende omstrukturingsregler skulle løse.

LOV

Anmeldelsesbekendtgørelsen § 64, stk. 2

SE-loven § 4

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Grænseoverskridende fusion mellem dansk ApS og engelsk selskab på Jersey 04.04.2001 kunne ikke offentliggøres efter anpartsselskabsloven

§ 4 Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed – anmeldelseskrav og registreringsnægtelse

[SE-loven § 16](#) udpeger Erhvervsstyrelsen som registreringsmyndighed:

»Erhvervsstyrelsen skal forestå registreringen af SE-selskaber med vedtægtsmæssigt hjemsted her i landet og skal varetage de opgaver, der er nævnt i SE-forordningens artikel 68, stk. 2.«

Forarbejderne udfolder, hvad udpegningen efter [artikel 68, stk. 2](#) konkret indebærer. Erhvervsstyrelsen bliver kompetent myndighed til at:

- udstede attest ved et SE-selskabs flytning af hjemsted (art. 8, stk. 8),
- udstede attest ved stiftelse ved fusion samt kontrollere fusionens lovlighed og modtage fusionsplanen (art. 25, stk. 2, og art. 26),
- indkalde og kræve generalforsamlingen indkaldt efter de nationale aktieselskabsregler (art. 54, stk. 2, og art. 55, stk. 3), og
- træffe passende foranstaltninger, når hjemsted og hovedkontor ikke ligger i samme medlemsstat (art. 64).

De konkrete anmeldelseskrav er fastsat i [anmeldelsesbekendtgørelsen § 64](#), der kræver oplysning om bl.a. navn, hjemstedskommune, tegningsregel, kapital og ledelse, og som ud over stiftelsesdokument og vedtægter kræver »dokumentation for ordninger om medarbejderindflydelse« og – ved holding-SE – bevis efter forordningens artikel 33, stk. 5. Spejlvendt regulerer [§ 65](#) den situation, hvor et dansk selskab deltager i stiftelsen af et SE-selskab med hjemsted i et andet EU-/EØS-land: her skal anmeldelsen ved fusion vedlægges en erklæring fra ledelsen om, at betingelserne i [SE-loven § 5](#) om aktionærindløsning er opfyldt, og meddelelse om den udenlandske registrering skal nå Erhvervsstyrelsen senest 2 uger efter. [§ 68](#) regulerer tilbageomdannelse til aktieselskab og kræver omdannelsesplan samt vurderingsmands attest efter forordningens artikel 66, stk. 5.

Erhvervsstyrelsens registreringspraksis for kapitalselskaber – som i kraft af artikel 9, stk. 1, litra c, nr. ii, slår igennem over for SE-selskaber – er udpræget formalistisk, når manglen ligger i selve stiftelsesgrundlaget. I [19/06088](#) stadfæstede Erhvervsankenævnet et afslag, fordi stiftelsesdokumentet ikke var underskrevet; underskriften er et generelt gyldighedskriterium, og manglen kunne ikke afhjælpes efter anmeldelsestidspunktet. I [20/09038](#) blev afslaget stadfæstet, fordi datoen for stiftelsens regnskabsmæssige virkning ikke fremgik af dokumentet – en mangel i stiftelsesgrundlaget, der kun kunne løses ved en helt ny stiftelse.

Omvendt sætter ankenævnet grænser, hvor styrelsen anlægger for strenge dokumentationskrav. I [23/07043](#) ændrede nævnet et afslag og påpegede, at kravene til dokumentation for faktisk ledelse skal ses i lyset af selskabets karakter – her et nystiftet holdingselskab uden ansatte. Og i [22/14122](#) hjemviste nævnet en sag, fordi styrelsen ikke havde givet adgang til at berigtige ukorrekte oplysninger, som lovforarbejderne forudsætter.

Endelig gælder en klar kompetencegrænse: Erhvervsstyrelsen er registreringsmyndighed, ikke bevisdomstol. I [2016-1639](#) blev registrering af en fusion nægtet, fordi der var berettiget tvivl om ejerskabet til de udslagsgivende aktier, og i [2015-7661](#) blev en omdannelse nægtet af samme grund. Nyere praksis følger samme linje, jf. [24/12224](#), hvor en tvist om ejerforhold og påstået dokumentfalsk blev henvist til domstolene.

LOV

[Anmeldelsesbekendtgørelsen § 64](#)[Anmeldelsesbekendtgørelsen § 65](#)[Anmeldelsesbekendtgørelsen § 68](#)[SE-loven § 5](#)[SE-loven § 16](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens henvisning til domstolene ved tvist om ejerforhold og påstået dokumentfalsk

24.04.2025

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet omstøder Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse grundet utilstrækkelig dokumentation for faktisk ledelse	06.12.2023
Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende mulighed for berigtigelse af direktørs bopælsadresse	22.12.2022
Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse pga. mangler i stiftelsesdokumentet	14.06.2021
Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på selskabsregistrering – stiftelsesdokument manglede gyldig underskrift	31.03.2020
Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnets stadfæstelse af registreringsnægtelse af fusion grundet tvivl om aktieejerskab	26.04.2017
Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af omdannelse fra aktieselskab til anpartsselskab grundet tvivl om ejerforhold	04.04.2016

§ 5 Sammenfald mellem vedtægtsmæssigt hjemsted og hovedkontor – pligtsmæssig opløsning efter § 15

[SE-forordningens artikel 7](#) kræver, at det vedtægtsmæssige hjemsted ligger i samme medlemsstat som hovedkontoret, og giver medlemsstaterne adgang til at kræve sammenfald ned på samme sted. Danmark har udnyttet denne adgang i [SE-loven § 3](#):

»Et SE-selskabs hovedkontor skal være beliggende i den kommune her i landet, hvor SE-selskabet har vedtægtsmæssigt hjemsted.«

Sanktionen ved brud på det tværnationale krav er reguleret i [SE-loven § 15, stk. 1](#), der gennemfører [forordningens artikel 64](#):

»Erhvervsstyrelsen skal beslutte, at et SE-selskab skal opløses, om fornødent efter § 226 i selskabsloven, hvis SE-selskabet ikke opfylder kravet i SE-forordningen om at have sit vedtægtsmæssige hjemsted og hovedkontor i samme medlemsstat og forholdet ikke afhjælpes inden udløbet af en frist, der fastsættes af Erhvervsstyrelsen.«

Bemærk pligtformen. Forarbejderne bekræfter, at bestemmelsen er udformet efter forbillede i den dagældende aktieselskabslovs § 118 om tvangsopløsning, og at ændringen i 2009 alene var en konsekvensændring: henvisningen til aktieselskabslovens § 117 blev erstattet af en henvisning til [selskabsloven § 226](#).

Forarbejderne rummer tre fortolkningsbidrag af blivende værdi.

For det første om afhjælpningen: selskabet kan enten flytte hovedkontoret tilbage til Danmark eller flytte det vedtægtsmæssige hjemsted efter proceduren i artikel 8. Om fristen hedder det:

»Tidsfristen bør fastsættes under behørig hensynstagen til, hvor lang tid en sådan flytning kan forventes at tage. I praksis fastsættes fristen vedrørende aktieselskabslovens § 118 til 4 uger, men under hensynstagen til SE-selskabers europæiske dimension kan der være behov for en længere frist.«

For det andet om begrebet »hovedkontor«. Forarbejderne anlægger en udpræget tilbageholdende linje:

»Efter dansk ret er selskabets hovedkontor det sted, hvorfra selskabet faktisk ledes. I SE-forordningen angives ikke nærmere, hvad der skal forstås ved begrebet »hovedkontor«. [...] Der er endvidere tale om et EU-retligt begreb [...], hvorfor det ikke er muligt at give begrebet et specifikt dansk indhold. I sidste instans må fortolkningsspørgsmål vedrørende dette begreb afgøres af EF-domstolen.«

For det tredje om rækkevidden: artikel 64 og dermed § 15, stk. 1, angår alene det tværnationale misforhold. Har et SE-selskab hovedkontor i en anden *dansk* kommune end det vedtægtsmæssige hjemsted, jf. § 3, gælder efter forarbejderne »de regler, der gælder aktieselskaber i samme situation«.

Efter forordningens artikel 63 er SE-selskabet med hensyn til opløsning, likvidation og konkurs omfattet af de regler, der ville gælde for et nationalt aktieselskab. Forarbejderne udleder heraf, at SE-selskabet under tvangsopløsning skal beholde sit navn med tilføjelsen »under tvangsopløsning«, at der skal udstedes proklama ved likvidation, og at reglerne om genoptagelse finder tilsvarende anvendelse. Praksis om genoptagelse af almindelige kapitalselskaber er derfor direkte relevant – jf. [22/14144](#), hvor genoptagelse blev nægtet efter overskridelse af berigtigelsesfristen, og [24/00693](#), hvor de forhold, der begrundede tvangsopløsningen, ikke var berigtiget senest samtidig med genoptagelsesbeslutningen. Omvendt blev en afgørelse hjemvist i [23/13991](#), fordi styrelsen havde anvendt forkert hjemmel.

LOV	SE-loven § 3	SE-loven § 15, stk. 1	Selskabsloven § 226
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende berigtigelse af årsrapport og kapitalerklæring 06.03.2025 Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af sag om genoptagelse af selskab under tvangsopløsning grundet forkert hjemmel og fejlagtig afvisning pba. vedtægtsuoverensstemmelser 01.05.2024 Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af genoptagelse for KL IVS grundet overskridelse af berigtigelsesfrist 10.02.2023		

Opløsning ved manglende registrering af reelle ejere – § 15, stk. 2 og § 6 3

Ved ændringsloven om reelle ejere som følge af 5. hvidvaskdirektiv (lovforslag [L 205 \(2018-19\)](#), i kraft 1. juli 2019) blev der indsat to nye stykker i [SE-loven § 15](#). Efter [stk. 2](#) kan Erhvervsstyrelsen anmode skifteretten om at opløse et SE-selskab, der ikke har registreret oplysninger om reelle ejere eller har foretaget mangelfuld registrering, og efter [stk. 3](#) gælder det samme, hvis dokumentationen for oplysningerne ikke er opbevaret eller er mangelfuld. Opløsningen gennemføres efter [selskabslovens §§ 226-229](#) »med de fornødne afvigelser under hensyn til SE-selskabets særlige karakter«.

Forarbejderne forklarer, hvorfor bestemmelserne blev skrevet ind i SE-loven, selv om selskabslovens § 225 allerede fandt anvendelse via forordningens artikel 9:

»Da reglerne om reelle ejere er indført i SE-loven, og for at der ikke skal være tvivl om, hvilke sanktioner, der kan finde anvendelse, er det dog fundet hensigtsmæssigt, at muligheden for tvangsopløsning som følge af manglende efterlevelse af reglerne om reelle ejere, indføres i SE-loven. Selskabslovens § 225 finder dog som udgangspunkt anvendelse, medmindre andet er fastsat i SE-loven.«

Forarbejderne definerer, hvad der udgør en mangelfuld registrering: det er »hvis der eksempelvis blot er registreret en reel ejer, men en senere kontrol klarlægger, at der er yderligere reelle ejere, eller at det ikke er den korrekte person som er registreret som reel ejer«, ligesom en forkert adresse eller et forkert navn tæller med. Om dokumentationen hedder det, at det er mangelfuldt, hvis selskabet har registreret, at det ingen reelle ejere har, uden at kunne dokumentere, at »det har udtømt alle rimelige identifikationsmuligheder«.

Afgørende for retssikkerheden er, at forarbejderne udtrykkeligt forudsætter en berigtigelsesadgang, før sagen oversendes til skifteretten, og en genoptagelsesadgang efter oversendelsen, jf. selskabslovens § 232. Netop denne

berigtigelsesadgang var afgørende i [23/03652](#), hvor Erhvervsankenævnet ophævede et afslag på genoptagelse. Styrelsen havde krævet, at selskabet fremlagde de *historiske* identifikationsforsøg fra 2017, mens nævnet med henvisning til forarbejderne fastslog, at selskabet skulle have adgang til at berigtige ved en »forny et indhentning af oplysninger«:

»I sager, hvor et kapitalsekskab påtænkes oversendt til tvangsopløsning, vil selskabet [...] få mulighed for at berigtige forholdet, dvs. foretage en forny et indhentning af oplysninger om deres reelle ejere og opbevare dokumentationen herfor, inden sagen oversendes til skifteretten.«

Afgørelsen viser den systematiske sondring i praksis: mangler i stiftelsesgrundlaget er uhelbredelige, mens efterfølgende registrerings- og dokumentationsmangler skal kunne berigtiges.

Vær opmærksom på ikke-konsolideret lovgivning. SE-loven er senest konsolideret i lovbekendtgørelsen af 13. juli 2019, og der foreligger tre vedtagne ændringer, som endnu ikke er rullet ind i teksten. [Lov nr. 710 af 20. juni 2025](#) undtager reelle ejere fra offentliggørelse i CVR ved at indsætte »bortset fra reelle ejere« i [SE-loven § 17, stk. 3 og 4](#), og ændrer bemyndigelsen i [§ 17, stk. 2](#) fra »offentliggørelse i forbindelse med anmeldelsen« til »tilgængelighed og offentliggørelse af registreringspligtige oplysninger«, så styrelsen kan fastsætte regler om differentieret adgang for kompetente myndigheder, forpligtede enheder og personer med legitim interesse. Endelig er »Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet« i [§ 17 a, stk. 6 og 7](#), med virkning fra 1. januar 2022 ændret til »Hvidvasksekretariatet«.

LOV

[SE-loven § 15, stk. 2, 3](#)[SE-loven § 17, stk. 2-4](#)[Selskabsloven § 226](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af sag om genoptagelse af AA ApS efter tvangsopløsning grundet manglende dokumentation for reelle ejere 01.12.2023

§ 7 Grænseoverskridende hjemstedsflytning (Sitzverlegung) og selskabsretlig identitet

SE-formens største praktiske fortrin er adgangen til at flytte det vedtægtsmæssige hjemsted til en anden medlemsstat uden at bryde selskabets identitet. [SE-forordningens artikel 8, stk. 1](#) fastslår principielt:

»Et SE-selskabs vedtægtsmæssige hjemsted kan flyttes til en anden medlemsstat i overensstemmelse med stk. 2 til 13. Flytning af hjemsted bevirker hverken, at selskabet opløses, eller at der stiftes en ny juridisk person.«

Proceduren er detaljeret: ledelsen udarbejder en flytteplan, der bl.a. skal angive »eventuelle følger af flytningen for medarbejderindflydelsen i SE-selskabet« (art. 8, stk. 2, litra c), samt en beretning om de juridiske og økonomiske aspekter. Beslutningen kan tidligst træffes to måneder efter offentliggørelsen, kreditorbeskyttelsen skal godtgøres, og den kompetente myndighed udsteder derefter en attest, der er »det endelige bevis« på, at alle forudgående formaliteter er opfyldt. Flytningen får virkning fra registreringen i tilflytningsstaten, og et selskab under opløsning, likvidation eller konkurs kan slet ikke flytte (art. 8, stk. 15).

De danske anmeldelseskrav følger heraf: ved indflytning kræves efter [anmeldelsesbekendtgørelsen § 66](#) flytteplan, beretning, myndighedsattest samt stiftelsesdokument og vedtægter, mens der ved udflytning efter [§ 67](#) kræves flytteplan, protokoludskrift og en erklæring fra ledelsen om, at betingelserne i [SE-loven §§ 6 og 7](#) er opfyldt.

Identitetskontinuiteten er også lagt til grund skatteretligt. I [SKM2019.266.SR](#) begrundede Skattestyrelsen svaret netop med, at »der er tale om en selskabsretlig hjemstedsflytning, der ikke medfører stiftelse af et nyt selskab«, hvorfor der hverken skete ejerskifte efter selskabsskattelovens § 12 D eller fortabelse af de danske filialers underskud. Parallelt hermed har Skatterådet i [SKM2020.352.SR](#), [SKM2022.139.SR](#) og [SKM2022.141.SR](#) behandlet den skattemæssige side af grænseoverskridende hjemstedsflytning for almindelige kapitalselskaber. (*De skatte- og exitbeskatningsmæssige konsekvenser hører systematisk under skattefri-omstrukturering og retmæssig-ejer.*)

Et vigtigt forbehold følger af Erhvervsankenævnets kendelse i [23/07893](#), der ganske vist angik et anpartsselskab under selskabslovens regler om grænseoverskridende hjemstedsflytning, men som illustrerer identitetsprincippet grænse. Et selskab stiftet i Danmark i 1998 flyttede i 2020 sit hjemsted til Luxembourg og blev slettet med status »opløst efter grænseoverskridende hjemstedsflytning«. Da det i 2023 flyttede tilbage, tildelte Erhvervsstyrelsen et nyt CVR-nummer. Styrelsen anførte:

»Det er Erhvervsstyrelsens opfattelse, at hjemlen til at flytte den samme juridiske enhed fra Danmark til et andet EU/EØS-land eller omvendt er knyttet op på den enkelte transaktion, og at der således ikke er udtrykkelig hjemmel til at genoptage et selskab, der er ophørt som juridisk enhed i forbindelse med en tidligere grænseoverskridende hjemstedsflytning.«

Ankenævnet stadfæstede: selv om selskabet forbliver den samme juridiske enhed *under* selve flytteprocessen, fandtes der efter udflytningen ikke længere et dansk selskab med det oprindelige CVR-nummer. Skattemæssige hensyn kunne ikke føre til en anden selskabsretlig vurdering – det er »et anliggende for lovgivningsmagten«. For et SE-selskab, hvor selskabet netop ikke ophører ved flytningen, må resultatet være et andet ved den enkelte flytning; men kendelsen viser, at CVR-nummeret ikke i sig selv er bærer af identiteten.

Den bagvedliggende EU-retlige ramme er etableringsfriheden. EU-Domstolen fastslog i [C-106/16](#) (Polbud), at [artikel 49](#) og [54 TEUF](#) finder anvendelse på flytning af det vedtægtsmæssige hjemsted alene – uden flytning af det faktiske hovedsæde – og at et generelt likvidationskrav er uforholdsmæssigt, fordi det tager form af en generel misbrugsformodning:

»den blotte omstændighed, at et selskab flytter sit hjemsted til en anden medlemsstat, [kan] ikke danne grundlag for en generel formodning for, at der er tale om svig«

Dommen belyser kontrasten til SE-formen: hvad Polbud måtte procedere sig til, giver SE-forordningens artikel 8 direkte hjemmel til. Om skattemæssig underskudsbehandling ved flytning af det faktiske hovedsæde se [C-405/18](#) (AURES Holdings).

LOV	Anmeldelsesbekendtgørelsen § 66	Anmeldelsesbekendtgørelsen § 67	SE-loven § 6
PRAKSIS	EU-Domstolen · Grænseoverskridende flytning af selskabers hovedsæde og adgang til fradrag for tidligere skattemæssige underskud		
	27.02.2020		
	EU-Domstolen · Grænseoverskridende omdannelse af selskab: Forbud mod tvungen likvidation ved flytning af vedtægtsmæssigt hjemsted (Polbud)		
	24.10.2017		
	Skatterådet · Skattefrihed ved flytning af dansk ejendomsselskabs hjemsted		
	25.03.2022		
	Skatterådet · Skattefrit likvidationsprovenu efter selskabs flytning		
	25.03.2022		
	Skatterådet · Grænseoverskridende hjemstedsflytning af holdingselskab medfører ikke avancebeskatning		
	01.09.2020		
	Skatterådet · Omdannelse af SE-selskab og hjemstedsskifte udløser ikke beskatning eller underskudsbegrænsning		
	22.05.2019		

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af tildeling af nyt CVR-nummer ved tilbageflytning af selskab fra udlandet (grænseoverskridende hjemstedsflytning) 01.12.2023

Medarbejderindflydelse: det særlige forhandlingsorgan og aftalen efter § 11

§ 8

Medarbejderindflydelsen er den praktisk vanskeligste del af en SE-stiftelse – og den er en registreringsbetingelse. [SE-forordningens artikel 12, stk. 2](#) er ubetinget:

»Et SE-selskab kan ikke registreres, medmindre der er indgået en aftale om ordninger for medarbejderindflydelse i henhold til artikel 4 i direktiv [2001/86/EF], eller der er truffet afgørelse i henhold til [dette] direktivs artikel 3, stk. 6, eller forhandlingsperioden i henhold til nævnte direktivs artikel 5 er udløbet, uden at der er indgået nogen aftale.«

Direktiv 2001/86/EF er gennemført ved lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber. Efter [§ 1](#) gælder loven ved stiftelse af SE-selskaber med vedtægtsmæssigt hjemsted i Danmark og for SE-selskaber med dansk hjemsted, mens en delmængde af bestemmelserne tillige gælder danske selskaber, der deltager i stiftelsen af et SE-selskab med hjemsted i udlandet, danske datterselskaber af SE-selskaber og danske bedrifter.

[§ 2](#) definerer nøglebegreberne. Medarbejderindflydelse er samlebegrebet for »enhver ordning, herunder information, høring og medbestemmelse«. Medbestemmelse er snævrere og defineres i [stk. 11](#) som retten til at vælge eller udpege medlemmer af tilsyns- eller administrationsorganet, henholdsvis anbefale eller modsætte sig udnævnelsen. Forarbejderne præciserer, at »når der i lovforslaget står tilsyns- eller administrationsorganet, vil det således være bestyrelsen i danske aktieselskaber«, og at begrebet »medarbejder« er valgt for at spejle forordningens sprogbrug uden at fravige det arbejdsretlige lønmodtagerbegreb – selvstændigt næringsdrivende og typisk direktionsmedlemmer falder udenfor. Kun selskaber, der *direkte* indgår i stiftelsen, er »deltagende selskaber«; hverken moder- eller datterselskaber tæller med.

Proceduren følger et fast forløb. Efter [§ 4](#) skal der oprettes et særligt forhandlingsorgan, der repræsenterer medarbejderne i de deltagende selskaber og de berørte datterselskaber og bedrifter. Efter [§ 11](#) kan forhandlingsorganet forhandle med de deltagende selskaber om en skriftlig aftale om ordninger for medarbejderindflydelse. Aftalens minimumsindhold er reguleret i [direktivets artikel 4, stk. 2](#), der bl.a. kræver stillingtagen til repræsentationsorganets sammensætning og beføjelser, mødehyppighed, midler, eventuelle medbestemmelsesordninger og – i litra h – »tilfælde, hvor aftalen bør genforhandles, og genforhandlingsproceduren«.

Lovforarbejderne beskriver rammerne præcist:

»Forhandlingerne skal afsluttes efter 6 måneder, men der er mulighed for at udvide forhandlingsperioden til 1 år, hvis parterne er enige herom. Forhandlingsorganet kan træffe beslutning med simpelt flertal. Hvis forhandlingerne indebærer, at der skal tages beslutning om indskrænkning af medbestemmelsesretten, skal mindst to tredjedele af medlemmerne stemme for. Forhandlingsorganet kan med mindst to tredjedele af stemmerne beslutte ikke at indlede forhandlinger eller at afbryde disse.«

Opnås ingen aftale, nedsættes et repræsentationsorgan efter lovens kapitel 3 med krav på mindst ét årligt møde med SE-selskabets kompetente organ og adgang til ekstraordinære møder ved »ganske særlige omstændigheder, fx lukning af bedrifter og virksomheder«.

Dynamikken er sikret ved § 24: 4 år efter nedsættelsen skal repræsentationsorganet overveje, om der er behov for at indlede forhandlinger om en aftale efter § 11, eller om det skal fortsætte som hidtil. Når ingen aftale inden fristens udløb, fortsætter repræsentationsorganet uændret. Denne 4-årsrevurdering er den eneste indbyggede periodiske genåbning af spørgsmålet – hvilket, som næste afsnit viser, har haft direkte betydning for EU-Domstolens afgrænsning af genforhandlingspligten.

LOV

Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 1

Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 2

Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 4

Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 11

Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 24

§ 9 Før- og efter-princippet: 25 pct.- og 50 pct.-tærsklerne i § 32

Hvis parterne ikke når til enighed, træder referencebestemmelserne i lovens kapitel 4 i kraft. Kernen er § 32, der gennemfører [direktivets artikel 7, stk. 2](#). Bestemmelsen opstiller en tredeling:

Stiftelsesmåde	Betingelse for medbestemmelse efter kapitel 4
Omdannelse (§ 32, stk. 1, nr. 1)	Ingen tærskel – det er nok, at medbestemmelse fandt anvendelse i det omdannede selskab
Fusion (§ 32, stk. 1, nr. 2)	Medbestemmelse omfattede mindst 25 pct. af medarbejderne i alle deltagende selskaber – ellers kræves beslutning i det særlige forhandlingsorgan
Holding- eller datter-SE (§ 32, stk. 1, nr. 3)	Medbestemmelse omfattede mindst 50 pct. af medarbejderne – ellers kræves beslutning i det særlige forhandlingsorgan

Forarbejderne til § 32 forklarer logikken:

»Hvis stiftelsen af SE-selskabet sker ved fusion og mindre end 25 % af de samlede antal medarbejdere i alle de deltagende selskaber havde adgang til medbestemmelse, eller hvis SE-selskabet stiftes som et holding- eller datterselskab og mindre end 50 % af de samlede antal medarbejdere i alle de deltagende selskaber havde adgang til medbestemmelse, er en beslutning i det særlige forhandlingsorgan om, at der skal være medbestemmelse i SE-selskabet, dog nødvendig for, at reglerne i dette kapitel finder anvendelse.«

Efter § 32, stk. 2 skal de deltagende selskaber underrettes om forhandlingsorganets beslutninger.

Den bærende retspolitiske idé er »før- og efter-princippet«, som direktivets præambel – gengivet i lovforarbejderne – udtrykker således:

»Med henblik på at fremme Fællesskabets arbejdsmarkedsmæssige og sociale mål skal der fastsættes særlige bestemmelser om navnlig medarbejderindflydelse, som tager sigte på at sikre, at stiftelse af et SE-selskab ikke medfører, at eksisterende praksis for medarbejderindflydelse i de selskaber, der deltager i stiftelsen af et SE-selskab, fortabes eller indskrænkes.«

Og videre: »Hvis og når der består ret til medbestemmelse i et eller flere selskaber, som stifter et SE-selskab, overføres denne ret til SE-selskabet, når dette er stiftet, medmindre parterne bestemmer andet.«

Asymmetrien mellem stiftelsesmåderne er bevidst. Ved omdannelse er der ingen tærskel, fordi risikoen for at miste medbestemmelse er størst her – der er kun ét selskab, og en tærskelberegning ville være meningsløs.

Direktivets 10. betragtning, som EU-Domstolen fremhævede i SAP-sagen, understreger netop, at risikoen for fortabelse er større ved omdannelse end ved de øvrige stiftelsesformer.

Et praktisk vigtigt forbehold: [direktivets artikel 7, stk. 3](#) giver medlemsstaterne adgang til at fravælge referencebestemmelserne ved fusionsstiftelse – en option, der spejles i [SE-forordningens artikel 12, stk. 3](#), hvorefter et SE-selskab i en sådan medlemsstat kun kan registreres, hvis der foreligger en aftale, eller ingen af de deltagende selskaber var omfattet af medbestemmelse. Ved grænseoverskridende SE-stiftelser skal man derfor altid kontrollere den påtænkte hjemstedsstats valg.

Når det gælder rækkevidden af national medbestemmelse, er den territoriale afgrænsning i øvrigt EU-retligt lovlig. I [C-566/15](#) (Erzberger mod TUI) fastslog Store Afdeling, at [artikel 45 TEUF](#) ikke er til hinder for, at Tyskland begrænser stemmeret og valgbarhed til medarbejdere ved driftssteder på tysk område, selv om ca. 80 pct. af koncernens EU-ansatte derved er afskåret fra bestyrelsesrepræsentation:

»Medlemsstaterne, da der ikke er harmoniserings- eller koordineringsforanstaltninger på det pågældende område på EU-plan, kan som udgangspunkt stadig frit fastlægge kriterierne for, at den pågældende situation har tilknytning til deres lovgivnings anvendelsesområde, under forudsætning af at disse kriterier er objektive og ikke medfører uberettiget forskelsbehandling.«

Dommen sætter dermed baggrunden i relief: uden for SE-direktivets område er medbestemmelsen national og territorial. Det er netop SE-regimet, der skaber den grænseoverskridende dimension.

LOV

Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 32, stk. 1, 2

PRAKSIS

EU-Domstolen · Tysk medbestemmelse og fri bevægelighed: Begrænsning af medarbejderrepræsentation til nationale arbejdssteder er foreneligt med EU-retten

17.07.2017

§ 10 EU-Domstolens SE-praksis: C-677/20 (SAP SE) og C-706/22 (O Holding SE)

To domme fra EU-Domstolen udgør kernen i den europæiske SE-praksis om medarbejderindflydelse.

C-677/20 (SAP SE) – omdannelse og bevarelse af processuelle rettigheder. SAP var indtil 2014 et tysk aktieselskab, hvor to af de otte medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen skulle være fagforeningsrepræsentanter valgt ved en særskilt valgprocedure. Ved omdannelsen til SE-selskab indgik SAP en indflydelsesaftale, der for en reduceret bestyrelse på 12 medlemmer gav fagforeningerne ret til at foreslå kandidater, men ikke fastholdt den særskilte valgprocedure. IG Metall og ver.di anlagde sag.

Domstolen (Store Afdeling) fandt i [C-677/20](#), at [direktivets artikel 4, stk. 4](#) – kravet om »mindst samme niveau for **alle aspekter** af medarbejderindflydelse« – også omfatter processuelle elementer. Udtrykket er ikke begrænset til det overordnede niveau, men omfatter alle faktorer, der karakteriserer medbestemelsesmetoden; den særskilte valgprocedure er et processuelt element, der styrker medarbejdernes indflydelse. Domstolen understregede, at artikel 4, stk. 4, ikke er en undtagelses-, men en forstærkningsbestemmelse, og henviste til direktivets 18. betragtning:

»Sikringen af medarbejdernes erhvervede ret til indflydelse på afgørelser i virksomheden er et grundlæggende princip og et erklæret mål.«

Afgørende for praksis er domskonklusionens sidste led: retten til den særskilte valgprocedure kan ikke forbeholdes fagforeningerne i omdannelsesstaten, men skal udstrækkes til alle fagforeninger repræsenteret i SE-selskabet, dets datterselskaber og driftssteder, ligesom alle medarbejdere i SE-koncernen skal have gavn af proceduren. Erhvervede rettigheder skal altså ikke blot bevares, men *europæiseres*.

C-706/22 (O Holding SE) – ingen genforhandlingspligt i et medarbejderløst SE. O Holding SE blev i marts 2013 stiftet af to medarbejderløse selskaber (britisk og tysk) uden datterselskaber med ansatte, og blev registreret uden forudgående forhandlinger, fordi der ingen medarbejderrepræsentanter fandtes. Dagen efter registreringen erhvervede selskabet et tysk selskab med ansatte og en kontrolkomité med en tredjedels medarbejderrepræsentation; dette blev omdannet til kommanditselskab, hvorved medbestemmelsen ophørte. Koncernbestyrelsen krævede efterfølgende oprettelse af et særligt forhandlingsorgan.

Domstolen afviste kravet i [C-706/22](#):

»Oprettelsen af et særligt forhandlingsorgan og forhandlingerne om ordningerne for medarbejderindflydelse i SE-selskabet er derfor tæt forbundet med stiftelsen af et SE-selskab og finder sted i denne sammenhæng.«

Domstolen opregnede de tre – og kun tre – tilfælde, hvor direktivet tillader senere forhandlinger: genindkaldelse efter mindst to år, når forhandlingsorganet har besluttet ikke at forhandle (art. 3, stk. 6, fjerde afsnit); aftalte genforhandlingsklausuler (art. 4, stk. 2, litra h); og repræsentationsorganets 4-årsovervejelse under referencebestemmelserne (bilagets del 1, litra g – svarende til [§ 24](#)). Alle tre forudsætter, at et særligt forhandlingsorgan blev oprettet ved stiftelsen. Domstolen fremhævede, at Rådet bevidst havde forkastet et ændringsforslag, der ville have påbudt genforhandling ved væsentlige omstruktureringer.

Om [misbrugsklausulen i direktivets artikel 11](#) – »Medlemsstaterne træffer [...] passende foranstaltninger for at undgå misbrug af et SE-selskab med det formål at fratage medarbejderne deres ret til medindflydelse« – udtalte Domstolen, at bestemmelsen ikke i sig selv skaber en pligt til efterfølgende forhandlinger, men at de nationale retter må prøve misbrugsspørgsmålet efter den sædvanlige totrin-test:

»med henblik på at konstatere, at der foreligger misbrug, kræves dels et sammenfald af objektive omstændigheder, hvoraf det fremgår, at det formål, som EU-lovgivningen forfølger, ikke er opnået, selv om betingelserne i denne lovgivning formelt er overholdt, dels et subjektivt element, der består i en hensigt om således at drage fordel af EU-lovgivningen ved kunstigt at skabe de betingelser, der kræves for at opnå denne fordel.«

Set under ét tegner de to domme en klar linje: **hvor der var noget at bevare på stiftelsestidspunktet, beskyttes det maksimalt og udstrækkes til hele koncernen (SAP); hvor der intet var at bevare, opstår beskyttelsen ikke bagefter (O Holding)** – med misbrugsprøvelsen som eneste sikkerhedsventil. For danske rådgivere betyder det, at tidspunktet for stiftelse og registrering er den kritiske skæringsdato, og at et »tomt« SE-selskab, der senere fyldes op med aktivitet, kan udgøre en lovlig – men misbrugsprøvelig – planlægningsmodel.

At SE-formen også optræder i almindelig kapitalmarkedsretlig praksis illustreres af [C-605/18](#), der angik anmeldelse af større aktiebesiddelser i Conwert Immobilien SE, og hvor Domstolen fastslog, at strengere nationale anmeldelseskrav kun er tilladte, hvis tilsynet føres af overtagelsesmyndigheden.

LOV

[Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 11](#)

[Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 24](#)

PRAKSIS **EU-Domstolen** · Ingen pligt til efterfølgende forhandlinger om medarbejderindflydelse i et europæisk selskab stiftet uden ansatte 16.05.2024

EU-Domstolen · Medarbejderindflydelse ved omdannelse til et europæisk selskab (SE): Krav om bevarelse af særskilte valgprocedurer for fagforeningsrepræsentanter	18.10.2022
EU-Domstolen · Gennemsigtighedskrav og kompetencefordeling ved anmeldelse af større aktiebesiddelser	09.09.2021

§ 11 Aktionærbeskyttelse, ministerens indsigelse og klageadgangen

SE-forordningen overlader beskyttelsen af mindretsaktionærer til medlemsstaterne. [Artikel 8, stk. 5](#) tillader udtrykkeligt nationale bestemmelser »til sikring af en passende beskyttelse af mindretsaktionærer, der udtaler sig mod flytningen«. Danmark har udnyttet adgangen med parallelle indløsningsregler.

Efter [SE-loven § 5, stk. 1](#) kan aktionærer, der på generalforsamlingen har modsat sig en fusionsstiftelse, kræve deres aktier indløst, hvis kravet fremsættes skriftligt senest 4 uger efter generalforsamlingen. Er aktionærene før afstemningen blevet anmodet om at tilkendegive, hvem der ønsker at benytte indløsningsretten, er retten betinget af, at de faktisk har tilkendegivet det på generalforsamlingen (stk. 2). Prisen svarer til aktiernes værdi og fastsættes i mangel af enighed af skønsmænd udmeldt af retten på selskabets hjemsted, med adgang til domstolsprøvelse inden 3 måneder (stk. 3). [SE-loven § 6, stk. 1](#) giver en tilsvarende indløsningsret ved hjemstedsflytning.

Samspillet med registreringsproceduren er reguleret i § 5, stk. 4, og § 6, stk. 2: den attest, Erhvervsstyrelsen skal udstede efter forordningens artikel 25, stk. 2 (fusion) og artikel 8, stk. 8 (flytning), kan først udstedes, »når der er stillet betryggende sikkerhed for aktiernes værdi«, og skønsmænd afgør, om sikkerheden er betryggende. Indbringes skønsmændenes afgørelse for retten, har det ikke opsættende virkning for attestudstedelsen, medmindre retten bestemmer andet.

Hertil kommer en snæver adgang til at blokere transaktionen af samfundshensyn. [SE-loven § 19](#) bestemmer, at erhvervsministeren over for virksomheder under Finanstilsynets tilsyn kan fremsætte indsigelse efter forordningens artikel 8, stk. 14, og artikel 19. Indsigelsen skal meddeles senest 2 måneder efter offentliggørelsen af flytte- eller fusionsplanen, offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system, og kan indbringes for retten på selskabets hjemsted inden 6 måneder. Forarbejderne til § 16 bekræfter, at Danmark bevidst har begrænset denne mulighed til finansielt regulerede virksomheder.

Klageadgangen er tvedelt – og det er praktisk vigtigt. Efter [SE-loven § 20, stk. 1](#) kan afgørelser truffet af Erhvervsstyrelsen eller Finanstilsynet indbringes for Erhvervsankenævnet inden 4 uger. Men [stk. 2](#) undtager to kategorier:

»Erhvervsstyrelsens afgørelser om fastsættelse af frister og afgørelser truffet i henhold til § 15 kan dog ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

Forarbejderne begrundet undtagelsen med forordningens krav om domstolsadgang og med hensynet til parallelitet med tvangsopløsning af aktieselskaber:

»Efter SE-forordningen skal der være adgang til domstolsprøvelse af alle overtrædelser af kravet om sammenfald mellem vedtægtsmæssigt hjemsted og hovedkontor, jf. artikel 64, stk. 3. [...] Det følger endvidere af SE-forordningens artikel 64, stk. 3, at adgangen til domstolsprøvelse har opsættende virkning for procedurerne i artikel 64, stk. 1 og 2 [...]. Hvis sagen indbringes for domstolene, efter at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har oversendt sagen til skifteretten med anmodning om tvangsopløsning, skal indbringelsen have opsættende virkning for skifterettens videre behandling af sagen.«

Denne systematik svarer til den, Erhvervsankenævnet anvendte i [2015-6306](#), hvor nævnet afviste at behandle klagen over selve oversendelsen til skifteretten under henvisning til selskabslovens klagebegrænsning, men realitetsbehandlede spørgsmålet om genoptagelse. For SE-selskaber betyder § 20, stk. 2, at rådgiveren ved en § 15-afgørelse ikke skal klage til Erhvervsankenævnet, men gå direkte til domstolene – hvor sagsanlægget til gengæld har opsættende virkning. Derimod kan afgørelser om, at en registrering af reelle ejere er mangelfuld, påklages til nævnet i medfør af § 20, stk. 1, hvilket forarbejderne til § 15, stk. 2, udtrykkeligt bemærker.

LOV

[SE-loven § 5, stk. 1-4](#)[SE-loven § 6, stk. 1, 2](#)[SE-loven § 19](#)[SE-loven § 20, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne 29.03.2016

§ 12 Sammenfatning: hvor tvisterne opstår, og hvad praksis lærer

SE-selskabet er i Danmark en talmæssigt beskeden, men retligt kompleks selskabsform, og praksis fordeler sig i et karakteristisk mønster.

Registreringsfasen er den formalistiske. Erhvervsstyrelsen er registreringsmyndighed efter [SE-loven § 16](#), og de subsidiært gældende regler i selskabsloven og [anmeldelsesbekendtgørelsen §§ 64-68](#) håndhæves stramt. Erhvervsankenævnets praksis om almindelige kapitalselskaber – [19/06088](#), [20/09038](#) og [2015-6306](#) – slår igennem via forordningens artikel 9 og viser den bærende sontring: **mangler i selve stiftelsesgrundlaget er uhelbredelige, mens efterfølgende mangler skal kunne berigtiges**, jf. [23/03652](#) og [22/14122](#).

Hjemsteds- og hovedkontorkravet er den strukturelle risiko. [SE-loven § 15, stk. 1](#) pålægger Erhvervsstyrelsen en pligt – ikke en beføjelse – til at beslutte opløsning, hvis misforholdet ikke afhjælpes. Undtagelsen fra administrativ klageadgang i [§ 20, stk. 2](#) betyder, at prøvelsen sker ved domstolene med opsættende virkning. Da »hovedkontor« er et EU-retligt begreb uden dansk indhold, er dette det punkt, hvor en dansk sag mest sandsynligt vil ende som en præjudiciel forelæggelse.

Hjemstedsflytningen er formålet – og det bærende argument. [Forordningens artikel 8, stk. 1](#) sikrer, at flytningen hverken opløser selskabet eller skaber en ny juridisk person. Skatterådet har i [SKM2019.266.SR](#) lagt netop denne kontinuitet til grund, og [C-106/16](#) (Polbud) viser, at etableringsfriheden i øvrigt beskytter samme manøvre uden for SE-regimet. Men [23/07893](#) minder om, at identitetskontinuiteten knytter sig til den enkelte transaktion – CVR-nummeret genopstår ikke af sig selv.

Medarbejderindflydelsen er det egentlige tvistefelt. Registrering er umulig, før spørgsmålet er afklaret, jf. [forordningens artikel 12, stk. 2](#). Tærsklerne i [§ 32](#) – ingen ved omdannelse, 25 pct. ved fusion, 50 pct. ved holding og datter-SE – afgør, om medbestemmelse følger automatisk eller kræver en beslutning i det særlige forhandlingsorgan. [C-677/20](#) viser, at »alle aspekter« ved omdannelse også omfatter processuelle valgordninger, og at beskyttelsen skal udstrækkes til hele SE-koncernen. [C-706/22](#) trækker den modsatte grænse: uden

et forhandlingsorgan ved stiftelsen opstår ingen senere forhandlingspligt, og misbrugsklausulen i direktivets artikel 11 er den eneste korrektionsmulighed.

Praktiske konsekvenser. For rådgiveren betyder mønsteret, at tre forhold skal afklares *før* stiftelsesplanen offentliggøres: (i) hvilken stiftelsesmåde der vælges, fordi valget bestemmer tærsklen i § 32 og dermed forhandlingsstyrken; (ii) hvor hovedkontoret reelt vil ligge, fordi et misforhold udløser opløsningspligt efter § 15; og (iii) hvordan de deltagende selskabers eksisterende medbestemmelsesordninger – herunder processuelle særordninger – skal videreføres, fordi omdannelse efter SAP-dommen kræver bevarelse af alle aspekter. Efter registreringen er den eneste indbyggede genåbning 4-årsrevurderingen i § 24 og eventuelle aftalte genforhandlingsklausuler.

Afslutningsvis bemærkes afgrænsningen: det almindelige ledelsesansvar behandles under [bestyrelsesansvar](#), aktionærtvister og generalforsamlingsanfægtelse under [aktionærkonflikt](#), og de skattemæssige konsekvenser af hjemstedsflytning og fusionsstiftelse under [skattefri-omstrukturering](#).

LOV

[Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 24](#)
[Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 32, stk. 1](#)
[SE-loven § 15, stk. 1](#)
[SE-loven § 16](#)
[SE-loven § 20, stk. 2](#)

PRAKSIS	EU-Domstolen · Ingen pligt til efterfølgende forhandlinger om medarbejderindflydelse i et europæisk selskab stiftet uden ansatte	16.05.2024
	EU-Domstolen · Medarbejderindflydelse ved omdannelse til et europæisk selskab (SE): Krav om bevarelse af særskilte valgprocedurer for fagforeningsrepræsentanter	18.10.2022
	EU-Domstolen · Grænseoverskridende omdannelse af selskab: Forbud mod tvungen likvidation ved flytning af vedtægtsmæssigt hjemsted (Polbud)	24.10.2017
	Skatterådet · Omdannelse af SE-selskab og hjemstedsskifte udløser ikke beskatning eller underskudsbegrænsning	22.05.2019
	Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af sag om genoptagelse af AA ApS efter tvangsopløsning grundet manglende dokumentation for reelle ejere	01.12.2023
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af tildeling af nyt CVR-nummer ved tilbageflytning af selskab fra udlandet (grænseoverskridende hjemstedsflytning)	01.12.2023
	Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende mulighed for berigtigelse af direktørs bopælsadresse	22.12.2022
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse pga. mangler i stiftelsesdokumentet	14.06.2021
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på selskabsregistrering – stiftelsesdokument manglede gyldig underskrift	31.03.2020
	Erhvervsankenævnet · Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne	29.03.2016

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 11	Lov om medarbejderindflydelse i SE-selskaber § 32 stk. 1
SE-loven § 1	SE-loven § 3
SE-loven § 4	SE-loven § 15 stk. 1-3

SE-loven § 16

SE-loven § 20

stk. 1, 2

MATERIALE Citerede afgørelser

25 afgørelser

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL

6

16.05.2024	Ingen pligt til efterfølgende forhandlinger om medarbejderindflydelse i et europæisk selskab stiftet uden ansatte	C-706/22
18.10.2022	Medarbejderindflydelse ved omdannelse til et europæisk selskab (SE): Krav om bevarelse af særskilte valgprocedurer for fagforeningsrepræsentanter	C-677/20
09.09.2021	Gennemsigtighedskrav og kompetencefordeling ved anmeldelse af større aktiebesiddelser	C-605/18
27.02.2020	Grænseoverskridende flytning af selskabers hovedsæde og adgang til fradrag for tidligere skattemæssige underskud	C-405/18
24.10.2017	Grænseoverskridende omdannelse af selskab: Forbud mod tvungen likvidation ved flytning af vedtægtsmæssigt hjemsted (Polbud)	C-106/16
17.07.2017	Tysk medbestemmelse og fri bevægelighed: Begrænsning af medarbejderrepræsentation til nationale arbejdssteder er foreneligt med EU-retten	C-566/15

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED

4

25.03.2022	Skattefrihed ved flytning af dansk ejendomsselskabs hjemsted	21-0633002
25.03.2022	Skattefrit likvidationsprovenu efter selskabs flytning	21-0633163
01.09.2020	Grænseoverskridende hjemstedsflytning af holdingselskab medfører ikke avancebeskatning	20-0470141
22.05.2019	Omdannelse af SE-selskab og hjemstedsskifte udløser ikke beskatning eller underskudsbegrænsning	18-1914674

ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

15

24.04.2025	Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens henvisning til domstolene ved tvist om ejerforhold og påstået dokumentfalsk	24/12224
06.03.2025	Stadfæstelse af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende berigtigelse af årsrapport og kapitalerklæring	24/00693
01.05.2024	Hjemvisning af sag om genoptagelse af selskab under tvangsopløsning grundet forkert hjemmel og fejlagtig afvisning pba. vedtægtsuoverensstemmelser	23/13991
06.12.2023	Erhvervsankenævnet omstøder Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse grundet utilstrækkelig dokumentation for faktisk ledelse	23/07043
01.12.2023	Hjemvisning af sag om genoptagelse af AA ApS efter tvangsopløsning grundet manglende dokumentation for reelle ejere	23/03652

01.12.2023	Stadfæstelse af tildeling af nyt CVR-nummer ved tilbageflytning af selskab fra udlandet (grænseoverskridende hjemstedsflytning)	23/07893
10.02.2023	Nægtelse af registrering af genoptagelse for KL IVS grundet overskridelse af berigtigelsesfrist	22/14144
22.12.2022	Hjemvisning af afslag på genoptagelse af anpartsselskab grundet manglende mulighed for berigtigelse af direktørs bopælsadresse	22/14122
14.06.2021	Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse pga. mangler i stiftelsesdokumentet	20/09038
31.03.2020	Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på selskabsregistrering – stiftelsesdokument manglede gyldig underskrift	19/06088
26.04.2017	Erhvervsankenævnets stadfæstelse af registreringsnægtelse af fusion grundet tvivl om aktieejerskab	2016-1639
04.04.2016	Nægtelse af registrering af omdannelse fra aktieselskab til anpartsselskab grundet tvivl om ejerforhold	2015-7661
29.03.2016	Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne	2015-6306
10.12.2002	Selskab under stiftelse kan ikke deltage som medstifter af nyt aktieselskab – registrering nægtet	02-176.381
04.04.2001	Grænseoverskridende fusion mellem dansk ApS og engelsk selskab på Jersey kunne ikke offentliggøres efter anpartsselskabsloven	00-176.261

11

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over selskabets egne kapitalandele (egne aktier)

Selskabslovens kapitel 12 – erhvervelse, besiddelse, pantsætning og afhændelse efter §§ 196-205

Version 2 Opdateret 6. sep. 2026 17 afgørelser · 1995-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Kapitalselskabers adgang til at eje egne kapitalandele er reguleret i selskabslovens kapitel 12, §§ 196-205, suppleret af stemmeretsbortfaldet i § 85. Reglerne gennemfører kapitalbeskyttelsesreglerne i det tidligere 2. selskabsdirektiv (77/91/EØF), i dag kodificeret i direktiv (EU) 2017/1132, artikel 56 og 59-63, og blev ved selskabslovens vedtagelse i 2009 lempet markant: den gamle 10 pct.-grænse for aktieselskaber blev ophævet, anpartsselskabernes forbud mod at eje egne anparter blev afskaffet, og bemyndigelsesperioden blev forlænget fra 18 måneder til fem år. Domspraksis på området er sparsom, og tyngden ligger derfor i lovteksten, i forarbejderne til lovforslag L 170 (2008-09) og i Erhvervsankenævnets registreringspraksis – men Sø- og Handelsretten har i 2025 fastslået, at et køb af selskabets egne aktier etablerer en selvstændig aftalerektion mellem køber og selskab, der kan bære et erstatningsansvar.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01 Et kapitalselskab kan kun erhverve egne kapitalandele, der er fuldt indbetalt – både til eje og til pant, og både med og uden vederlag.
- 02 Kravet om fuld indbetaling begrundes i forarbejderne med, at selskabet ellers ville overtage sin egen restindbetalingsforpligtelse, hvorved der i realiteten ikke fandt restindbetaling sted.
- 03 Ved erhvervelse mod vederlag må selskabet kun anvende beløb, der kunne udloddes som udbytte, dvs. de frie reserver på erhvervelsestidspunktet.
- 04 Beholdningen af egne kapitalandele skal fradrages løbende – ikke kun ved erhvervelsen – når det vurderes, om selskabskapitalkravet i § 4 er overholdt; en senere kapitalnedsættelse kan derfor gøre en oprindeligt lovlig beholdning ulovlig.
- 05 Kapitalandele erhvervet af tredjemand i eget navn, men for selskabets regning, medregnes i den tilladte beholdning – stråmandskonstruktioner omgår ikke kapitalbeskyttelsen.

- 06** Erhvervelse mod vederlag kræver generalforsamlingsbemyndigelse til det centrale ledelsesorgan; bemyndigelsen må højst gives for 5 år og skal angive både den største værdi og det mindste og højeste vederlag.
- 07** Bemyndigelsen kan gives med simpelt stemmeflertal og behøver ikke optages i vedtægterne – men en vedtægtsbestemmelse, der giver indtryk af en stående bemyndigelse til ledelsen, kan nægtes registreret som vildledende.
- 08** Ledelsen kan undtagelsesvis erhverve egne kapitalandele uden bemyndigelse, hvis det er nødvendigt for at undgå betydelig og truende skade for selskabet, men de øvrige betingelser i §§ 196-198 skal fortsat være opfyldt, og den førstkommende generalforsamling skal underrettes.
- 09** Ophævelsen af 10 pct.-grænsen blev i forarbejderne set i sammenhæng med det centrale ejerregister, så større egenbeholdninger bliver offentligt synlige i stedet for kvantitativt forbudt.
- 10** Ligeretsgrundsætningen og forbuddet mod utilbørlige fordele gælder både ved selskabets køb og ved dets efterfølgende salg af egne kapitalandele – køb over markedspris hos udvalgte ejere skal tilbydes alle.
- 11** Kapitalandele erhvervet i strid med §§ 196-201 skal afhændes snarest muligt og senest 6 måneder efter erhvervelsen – en frist, der er strengere end direktivets etårsfrist.
- 12** Sker afhændelse ikke rettidigt, skal det centrale ledelsesorgan foranledige selskabskapitalen nedsat med kapitalandelenes værdi.
- 13** Et selskab må ikke tegne egne kapitalandele; sker det alligevel, hæfter stiftere henholdsvis ledelsesmedlemmer solidarisk for købesummen, medmindre de godtgør, at de hverken indså eller burde have indset ulovligheden.
- 14** Der kan ikke udøves stemmeret på egne kapitalandele, og de medregnes ikke ved opgørelse af stemme- og ejerandele – bortset fra ved opgørelsen efter § 55 om betydelige kapitalposter.
- 15** Straffebestemmelsen i § 367, stk. 1, rammer overtrædelse af §§ 196, 198 og 202-204 samt § 205, stk. 1 – men ikke selvstændigt kapitalbeskyttelseskravet i § 197 eller undtagelserne i §§ 199-201.
- 16** Køb af selskabets egne aktier etablerer efter Sø- og Handelsrettens praksis en aftalerelation mellem køber og selskab, der kan begrunde ansvar, hvis salget er sket på grundlag af urigtige oplysninger, som var bestemmende for købsbeslutningen.
- 17** Reglerne i kapitel 12 har stået materielt uændret siden selskabslovens vedtagelse i 2009; der foreligger ingen vedtagne, ikke-konsoliderede ændringer.

§ 1 Kapitel 12's opbygning og det EU-retlige fundament

Selskabslovens kapitel 12 udgør en samlet og udtømmende regulering af kapitalselskabers adgang til at eje egne kapitalandele. Systematikken er trelagt:

- **Adgangsbetingelser:** § 196 (fuldt indbetalte kapitalandele), § 197 (kapitalbeskyttelse) og § 198 (generalforsamlingsbemyndigelse).
- **Undtagelser:** § 199 (ledelsens nødadgang), § 200 (fire objektive undtagelser) og § 201 (datterselskabers erhvervelse af moderselskabsandele).
- **Retsvirkninger og oprydning:** § 202 (afhændelsespligt), § 203 (ulovlig erhvervelse), § 204 (tvungen kapitalnedsættelse) og § 205 (tegningsforbud).

Reglerne gennemfører kapitalbeskyttelsesdirektivet. Forarbejderne til § 196 er udtrykkelige om, at kapitel 12 for aktieselskabernes vedkommende er en gennemførelse af 2. selskabsdirektiv (77/91/EØF), hvis artikler 18-24 a i dag findes i kodificeret form i direktiv (EU) 2017/1132:

"Direktivet indeholder i artiklerne 18-24 a en række bestemmelser, der skal hindre, at adgangen til at erhverve egne aktier benyttes til skade for selskabet, selskabets aktionærer og kreditorer."

De danske bestemmelser svarer i dag til artikel 60 (erhvervelse), artikel 61 (undtagelser og afhændelse), artikel 62 (retsstridig erhvervelse), artikel 63 (stemmeretssuspension og oplysningspligt) og artikel 59 (forbud mod tegning af egne aktier).

Et centralt fortolkningsforhold: anpartsselskaber er **ikke** omfattet af direktivets anvendelsesområde. Lovgiver valgte alligevel at underlægge dem samme regelsæt. Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår begrundelsen:

"Anpartsselskaber er ikke omfattet af direktivets anvendelsesområde, men det vurderes, at kravene i 2. selskabsdirektiv, der gælder for aktieselskabers erhvervelse af egne aktier, også vil være hensigtsmæssige for anpartsselskaberne, således at beskyttelsen af kreditorerne er identiske i aktie- og anpartsselskaber."

Det betyder, at direktivkonform fortolkning har direkte gennemslag for aktieselskaber, mens den for anpartsselskaber alene har karakter af et bevidst valgt fortolkningsforlæg. En gennemgang af paragraffernes lovhistorik viser, at samtlige bestemmelser i kapitel 12 alene foreligger i deres oprindelige affattelse fra lovforslag L 170 (2008-09) – kapitlet har ikke været ændret siden, og der foreligger ingen vedtagne, endnu ikke konsoliderede ændringer.

LOV	Selskabsloven § 196	Selskabsloven § 197	Selskabsloven § 198	Selskabsloven § 199
	Selskabsloven § 200	Selskabsloven § 201	Selskabsloven § 202	Selskabsloven § 203
	Selskabsloven § 204	Selskabsloven § 205		

§ 2 Ophævelsen af 10 pct.-grænsen og ligestillingen af anparts- og aktieselskaber

Retstilstanden før 2009 var todelt. Aktieselskaber måtte erhverve egne aktier, men beholdningen måtte efter aktieselskabslovens § 48, stk. 1, højst udgøre 10 pct. af den nominelle aktiekapital, og bemyndigelsen kunne kun gives for 18 måneder ad gangen. Anpartsselskaber måtte slet ikke erhverve egne anparter, jf. den dagældende

anpartsselskabslovs § 51, stk. 1 – begrundet med, at ejerkredsen og kapitalgrundlaget typisk var lille, så det var særligt vigtigt at sikre kapitalens tilstedeværelse.

Direktivændringen i 2006 (direktiv 2006/68/EF) gjorde begge begrænsninger valgfri for medlemsstaterne, og Danmark udnyttede lempelsen fuldt ud. Forarbejderne til § 196 beskriver dette præcist:

"Direktivændringen i 2006 indebar, at EU-medlemsstaterne fremover kan tillade, at generalforsamlingens bemyndigelse til erhvervelse af egne aktier gives for en periode på op til fem år, og at medlemsstaterne ikke er forpligtede til at opretholde grænsen for erhvervelse af egne aktier til højst 10 pct. af den nominelle selskabskapital. [...] Det følger dog af direktivet, at 10 pct.-grænsen fremover skal være en mindstegrænse. Et medlemsland kan således ikke fastsætte en lavere grænse end 10 pct."

Denne EU-retlige mindstegrænse fremgår i dag af artikel 60, stk. 1, litra a: vælger en medlemsstat at fastsætte et loft, "må [det] ikke ligge under 10 % af den tegnede kapital". Danmark har ikke fastsat noget loft.

Begrundelsen for at afskaffe loftet var todelt. For det første et kapitalstrukturhensyn: forarbejderne fremhæver, at "[s]elskaberne sikres herved et redskab til at opnå den rette balance mellem selskabets egne midler og dets fremmedkapital", og at "[o]pkøb af egne kapitalandele er et alternativ til udbytte". For det andet – og afgørende for forståelsen af den gældende retstilstand – blev ophævelsen udtrykkeligt koblet til gennemsigthed frem for kvantitative forbud:

"Den eksisterende begrænsning, hvorefter beholdningen af egne kapitalandele højst må udgøre 10 pct. af den nominelle selskabskapital, hvis et selskab erhverver egne kapitalandele, foreslås ophævet. Dette skal ses i sammenhæng med de foreslåede bestemmelser om et offentligt centralt ejerregister med oplysning om kapitalejere, som ejer kapitalposter på 5 pct. eller mere [...]. Hvis et selskab eksempelvis ejer 20 pct. egne kapitalandele, vil dette fremgå af ejerregisteret, således at kapitalejerne og selskabets interessenter i øvrigt vil få information herom."

Samme betragtning bar, at aktieselskabslovens særregel om statslige aktieselskabers erhvervelse af egne aktier ikke blev videreført.

For anpartsselskaberne blev forbuddet ophævet efter indstilling fra Udvalget til Modernisering af Selskabsretten, som ikke fandt grund til forskelsbehandling – blandt andet fordi adgangen ville være en fordel "i en række tilfælde eksempelvis i forbindelse med generationsskifter og omstruktureringer". At dette svarer til den praktiske virkelighed illustreres af SKM2006.529.SR, hvor Skatterådet tog stilling til en rettet kapitalnedsættelse, hvorved samtlige den ene anpartshavers anparter blev indfriet mod kontant udlodning, og af SKM2009.639.SR, hvor et selskabs opkøb af egne aktier som vederlag i en koncernomstrukturering efterfølgende blev annulleret ved en kapitalnedsættelse uden udbetaling.

LOV

Selskabsloven § 58, stk. 3

Selskabsloven § 196

PRAKSIS

Skatterådet · Skattefrit tilbagesalg og annullering af aktier samt mellemholdingreglen

27.10.2009

Skatterådet · Skattefrie kapitalnedsættelse ved salg til selskabet

29.08.2006

§ 3 § 196: kravet om fuldt indbetalte kapitalandele – til eje og til pant

§ 196 er kortfattet, men bærer to selvstændige normer:

"Et kapitalsselskab kan kun erhverve egne kapitalandele, der er fuldt indbetalt. Dette kan ske såvel til eje som til pant."

Kravet om fuld indbetaling viderefører aktieselskabslovens § 48, stk. 5, og § 48 c. Forarbejderne angiver hensynet klart:

"Begrundelsen herfor er, at et selskab ved erhvervelse af en ikke fuldt indbetalt selskabskapital ville overtage restindbetalingsforpligtelsen, hvorved der i realiteten ikke finder restindbetaling sted."

Kravet gælder uanset erhvervelsesform. Forarbejderne præciserer, at det "fortsat [vil] gælde både kapitalandele, der erhverves af selskabet uden vederlag, og kapitalandele erhvervet mod vederlag". Dette svarer til [artikel 60, stk. 1, litra c](#), hvorefter "transaktionerne må kun angå fuldt indbetalte aktier".

Sondringen mellem erhvervelse med og uden vederlag er central for hele kapitlets systematik. Forarbejderne fastslår:

"Hovedreglen om, at et selskab må erhverve egne kapitalandele i § 196, gælder, uanset om der er tale om en erhvervelse uden vederlag, dvs. eksempelvis egne kapitalandele erhvervet ved arv eller gave, eller en erhvervelse mod vederlag, mens § 197 og § 198 alene er relevante ved en erhvervelse mod vederlag."

Et selskab kan altså modtage egne kapitalandele som arv eller gave uden hverken kapitalbeskyttelsestest eller generalforsamlingsbemyndigelse – men til gengæld indtræder afhændelsespligten i [§ 202, stk. 1](#) netop for denne kategori.

Adgangen til pant er sidestillet med adgangen til eje. Reglen betyder, at et selskab kan tage håndpant i egne kapitalandele som sikkerhed, men underlagt de samme betingelser – herunder kravet om, at kapitalandelene er fuldt indbetalte, og at et pant erhvervet i strid med bestemmelserne skal bringes til ophør efter [§ 203, stk. 2](#). Om pantsætning af kapitalandele generelt gælder, at vedtægtsmæssige samtykkekrav kan have betydning for pantets gyldighed; Vestre Landsret fandt i **BS-2839/2011-VLR** en pantsætning af aktier gyldig over for konkursboet, selv om vedtægterne indeholdt et samtykkekrav ved aktieovergang. Om panthaverens forvaltningsmæssige beføjelser har Erhvervsankenævnet i **2015-12582** fastslået, at en panthaver, hvis pantsætningserklæring udtrykkeligt hjemler udøvelse af stemmeretten ved misligholdelse, kan udøve kapitalejerrettigheder over for selskabet:

"[D]a det klart fremgår af pantsætningserklæringen, at panthaver i tilfælde af misligholdelse kan udøve alle pantsætters rettigheder over det pantsatte, herunder stemmeretten knyttet til de pantsatte kapitalandele, finder Erhvervsankenævnet [...] at det uden en nærmere bevismæssig bedømmelse og afvejning kan lægges til grund, at KA/S som panthaver har anmeldt og dokumenteret sin erhvervelse."

Denne betragtning kan dog ikke overføres på selskabets eget pant i egne kapitalandele – her spærrer [§ 85](#), der ubetinget afskærer stemmeretten på egne kapitalandele.

LOV

[Selskabsloven § 85](#)
[Selskabsloven § 196](#)
[Selskabsloven § 202, stk. 1](#)
[Selskabsloven § 203, stk. 2](#)

PRAKSIS

Landsretten · Validitet af pantsætning af aktier i konkursbo: Krav om samtykke ved aktieovergang

05.07.2013

Erhvervsankenævnet · Erhvervsstyrelsens pligt til indkaldelse af ekstraordinær generalforsamling ved dokumenteret panthaverret

26.04.2016

§ 197: kapitalbeskyttelsen – frie reserver, fradragsreglen og stråmandsbesiddelser

§ 4

§ 197 er kapitlets egentlige kreditorbeskyttelsesregel og indeholder tre selvstændige normer.

1. Vederlagsloftet. Efter § 197, stk. 1, 1. pkt. må selskabet ved erhvervelse mod vederlag "kun anvende beløb, der kan anvendes til udlodning af udbytte, jf. § 180, stk. 2". Ved frie reserver forstås efter § 180, stk. 2 beløb, som i det senest godkendte årsregnskab er opført som overført overskud, samt reserver, som ikke er bundet i henhold til lov eller vedtægter, med fradrag af overført underskud. Forarbejderne præciserer to forhold af stor praktisk betydning:

"Det er selskabets frie reserver på erhvervelses tidspunktet, der er afgørende for, hvor mange egne kapitalandele der kan erhverves. Et eventuelt fald i selskabets frie reserver vil således ikke direkte have konsekvenser i forhold til en post allerede erhvervede egne kapitalandele. Ledelsen vil dog løbende have en forpligtelse til at sikre, at selskabet har et forsvarligt kapitalberedskab."

Et efterfølgende fald i de frie reserver gør altså ikke i sig selv besiddelsen ulovlig – men den løbende forsvarlighedspligt i § 115, nr. 5 består uændret, og forarbejderne til § 198 understreger dette selvstændigt: "ledelsen [har] også ved erhvervelse af egne kapitalandele en forpligtelse til at sikre, at selskabets kapitalberedskab til stadighed er forsvarligt".

2. Fradragsreglen. Efter § 197, stk. 1, 2. pkt. skal beholdningen af egne kapitalandele fradrages ved vurderingen af, om kapitalkravet i § 4 er overholdt. Forarbejderne begrundet dette med, at erhvervelsen reelt virker som en kapitalnedsættelse:

"En erhvervelse af egne kapitalandele kan i forhold til afstemninger på generalforsamlingen sidestilles med nedsættelse af aktiekapitalen, idet stemmeretten mv. over de pågældende aktier ikke længere vil være hos en ekstern aktionær, men hos selskabet selv."

Afgørende er, at fradragskravet er **løbende**, ikke punktuelt. Forarbejderne illustrerer det med et eksempel, der fortjener at blive læst nøje: et aktieselskab med 1 mio. kr. i aktiekapital erhverver egne aktier med en pålydende værdi på 100.000 kr. – lovligt. Nedsættes aktiekapitalen et halvt år senere til 500.000 kr., "vil selskabet efter nedsættelsen have en post egne aktier, som selskabet besidder i strid med § 197, stk. 1, 2. pkt." En lovlig erhvervelse kan altså blive til en ulovlig besiddelse ved en efterfølgende disposition, uden at selskabet har foretaget sig noget med selve beholdningen.

3. Stråmandsreglen. Efter § 197, stk. 2 medregnes kapitalandele, "der er erhvervet af tredjemand i eget navn, men for selskabets regning". Reglen viderefører aktieselskabslovens § 48, stk. 1, 2. pkt., og svarer til [artikel 60, stk. 1, litra b](#). Den er udtryk for den samme realitetsbetragtning, som Erhvervsankenævnet anvendte i **2013-0036082** på selvfinansieringsforbuddet, hvor styrelsens synspunkt – tiltrådt af nævnet – var, at der "i høj grad [skal] anlægges en formålsfortolkning [...] hvor der lægges vægt på, om der rent faktisk er foretaget selvfinansiering". Selv om den sag angik § 206 og dermed ligger uden for denne oversigt, viser den, at formelle mellemlid og efterfølgende omstruktureringer ikke afskærer kapitalbeskyttelsesreglernes anvendelse.

Bemærk endelig, at § 197 – til forskel fra §§ 196, 198 og 202-204 – **ikke** er optaget i straffebestemmelsen i § 367, stk. 1. Overtrædelse af selve kapitalbeskyttelseskravet er dermed ikke i sig selv bødesanktioneret; håndhævelsen sker via ledelsesansvar, afhændelsespligt og eventuelt tilbagebetalingskrav.

LOV

[Selskabsloven § 4](#)[Selskabsloven § 115](#)[Selskabsloven § 180, stk. 2](#)[Selskabsloven § 197, stk. 1, 2](#)[Selskabsloven § 367, stk. 1](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af ulovlig selvfinansiering i forbindelse med aktieoverdragelse og efterfølgende spaltning 16.06.2014

§ 5 § 198: generalforsamlingsbemyndigelsen og kravene til dens indhold

Erhvervelse af egne kapitalandele **mod vederlag** kræver efter § 198, stk. 1 forudgående bemyndigelse fra generalforsamlingen til det centrale ledelsesorgan. Bemyndigelsen kan efter § 198, stk. 2 højst gives for 5 år, og den skal efter § 198, stk. 3 angive:

Krav	Indhold
Nr. 1	Den største værdi, som de egne kapitalandele må have
Nr. 2	Det mindste og højeste beløb, selskabet må yde som vederlag

Forarbejderne besvarer flere praktiske spørgsmål. **Flertalskrav og vedtægter:** "Bemyndigelsen kan fortsat gives med almindeligt simpelt stemmeflertal. Der er ikke krav om, at bemyndigelsen skal optages i selskabets vedtægter." **Værdimålestok:** for kapitalandele med pålydende værdi er det den pålydende værdi, mens det for stykaktier og stykanparter er "den bogførte pariværdi" – dvs. "den værdi, som fremkommer ved at dividere beløbet for den i vedtægterne angivne selskabskapital med antallet af udstedte aktier". **Børsnoterede selskaber:** kravet om mindste og højeste vederlag kan for selskaber med værdipapirer optaget til handel på et reguleret marked opfyldes "ved at angive den til enhver tid gældende børskurs plus/minus et vist kursspillerum".

At bemyndigelseskravet er præceptivt, og at vedtægter ikke må sløre det, blev fastslået af Erhvervsankenævnet i **94-23.064**. Et selskab under omdannelse fra ApS til A/S havde vedtaget en vedtægtsbestemmelse, hvorefter bestyrelsen "på selskabets vegne" havde forkøbsret til udbudte aktier til seneste indre værdi. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen nægtede registrering, fordi formuleringen var vildledende i forhold til den dagældende aktieselskabslovs § 48, stk. 2. Nævnet stadfæstede:

"Nævnet erklærede sig enig i, at vedtægternes § 5 var formuleret på en måde, der kunne føre til misforståelser om selskabets adgang til at erhverve egne aktier. En præcisering var derfor nødvendig for at sikre, at erhvervelsen sker i overensstemmelse med de præceptive regler i aktieselskabsloven."

Kendelsen indeholder to principper, der har fuld gyldighed under selskabsloven. For det første at **en vedtægtsbestemt forkøbsret for selskabet ikke kan træde i stedet for generalforsamlingsbemyndigelsen** – vil man alene indføre en forkøbsret, må dette præciseres, så det ikke fremstår som en stående bemyndigelse til ledelsen. For det andet at **vedtægter skal være tydelige nok til, at udenforstående ikke kommer i tvivl om lovligheden**; nævnet afviste samtidig, at tidligere registreringer af tilsvarende bestemmelser i andre selskaber kunne føre til et andet resultat.

Realiteten er, at bemyndigelsestidsrummet siden 2009 er firedoblet – fra 18 måneder til 5 år, jf. [artikel 60, stk. 1, litra a](#), hvorefter bemyndigelsens gyldighedsperiode "ikke [må] overstige fem år". Til gengæld er indholdskravene til bemyndigelsen uændrede, og de er sanktioneret: overtrædelse af § 198 straffes efter § 367, stk. 1 med bøde.

LOV

Selskabsloven § 198, stk. 1-3

Selskabsloven § 367, stk. 1

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Vedtægtsændringer ved omdannelse til aktieselskab afvist på grund af uklarhed om erhvervelse af egne aktier og ubestemt generalforsamlingssted

03.04.1995

§ 6 § 199: ledelsens nødadgang ved betydelig og truende skade

§ 199, stk. 1 giver det centrale ledelsesorgan adgang til at erhverve egne kapitalandele mod vederlag **uden** generalforsamlingens bemyndigelse, "[h]vis det er nødvendigt for at undgå betydelig og truende skade for et kapitalsekskab". Bestemmelsen viderefører aktieselskabslovens § 48 a og svarer til [artikel 60, stk. 2](#).

To forhold begrænser undtagelsens rækkevidde skarpt.

Undtagelsen er snæver og angår kun bemyndigelseskravet. Forarbejderne er utvetydige:

"Undtagelsen går alene på, at det ikke er nødvendigt med en bemyndigelse fra generalforsamlingen. De øvrige bestemmelser i forslagens §§ 196-198 om erhvervelse af egne kapitalandele mod vederlag skal således fortsat være opfyldt i en situation omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 199."

Kravet om fuldt indbetalte kapitalandele og kapitalbeskyttelseskravet om frie reserver gælder altså ubetinget også i nødsituationen. Det er kun den formelle bemyndigelse, der kan undværes – ikke den materielle kapitalbeskyttelse.

Vurderingen sker under ansvar. Forarbejderne fastslår, at "[o]m en betydelig og truende skade foreligger, må bedømmes af selskabets centrale ledelsesorgan under ansvar over for generalforsamlingen". Ledelsen bærer altså bevisbyrden for nødsituationens realitet, og en fejlbedømmelse kan udløse ansvar efter de almindelige regler.

Underretningspligten i § 199, stk. 2 er efterfølgende og obligatorisk. Den førstkommende generalforsamling skal underrettes om fire forhold: baggrunden for og formålet med erhvervelserne, antallet og værdien af kapitalandelene, hvor stor en del af selskabskapitalen de repræsenterer, og vederlaget. Kravene svarer punkt for punkt til direktivets artikel 60, stk. 2, og til den løbende oplysningspligt i [artikel 63, stk. 2](#), hvorefter årsberetningen skal indeholde tilsvarende oplysninger.

Det skal bemærkes, at § 199 ikke er optaget i straffebestemmelsen i § 367, stk. 1. Tilsidesættelse af underretningspligten er dermed ikke bødesanktioneret, men vil kunne indgå i en samlet ansvarsbedømmelse af ledelsen.

LOV

[Selskabsloven § 199, stk. 1, 2](#)[Selskabsloven § 367, stk. 1](#)

§ 7 §§ 200-201: de objektive undtagelser og datterselskabers erhvervelse

§ 200 undtager fire situationer fra hele adgangsregimet i §§ 196-198 – altså også fra kravet om fuldt indbetalte kapitalandele og fra kapitalbeskyttelsestesten. Et kapitalsekskab kan direkte eller indirekte erhverve egne kapitalandele:

1. som led i en nedsættelse af selskabskapitalen efter kapitel 11,
2. som led i overgang af formuegoder ved fusion, spaltning og anden universalsuccession,
3. til opfyldelse af en lovbestemt indløsningspligt, som påhviler selskabet, eller
4. ved køb af fuldt indbetalte kapitalandele på tvangsauktion til fyldestgørelse af en fordring, der tilkommer selskabet.

Bestemmelsen viderefører aktieselskabslovens § 48 b og gennemfører [artikel 61, stk. 1](#). Forarbejderne oplyser, at ordlyden af nr. 2 bevidst blev ændret i forhold til den gamle bestemmelse:

"Den foreslåede bestemmelses ordlyd gengiver således direktivets ordlyd med henblik på at undgå den tvivl der har været i forhold til forskellen mellem bestemmelsen i direktivet og ordlyden af den gældende bestemmelse i aktieselskabsloven."

Ordene "eller indirekte" er efter forarbejderne indsat for at tydeliggøre, "at undtagelsesbestemmelsen også omfatter et datterselskabs erhvervelse af moderselskabsaktier".

Nr. 1 – kapitalnedsættelse er den praktisk hyppigste undtagelse og forudsætter, at kapitalnedsættelsen gennemføres efter §§ 185-193. Kombinationen af erhvervelse og efterfølgende annullation illustreres af **SKM2009.639.SR**, hvor et selskab købte egne aktier af en aktionær som vederlag i en koncernomstrukturering og derefter annullerede dem ved en kapitalnedsættelse uden udbetaling. Tilsvarende angik **SKM2006.529.SR** en rettet kapitalnedsættelse, hvor samtlige den ene ejers anparter blev indfriet. (Den skatteretlige side af sådanne transaktioner – sondringen mellem afståelse og udbytte efter ligningslovens § 16 B – behandles under [aktiebeskatning](#), og selve kapitalnedsættelsesproceduren under [kapitalforhøjelse og -nedsættelse](#).)

Nr. 3 – lovbestemt indløsningspligt dækker bl.a. situationen i [§ 110, stk. 1](#), hvor en kapitalejer, der på generalforsamlingen har modsat sig visse kvalificerede vedtægtsændringer, kan kræve sine kapitalandele indløst af selskabet. Ved sådan indløsning køber selskabet efter [§ 110, stk. 3](#) kapitalandelene "til en pris, der svarer til kapitalandelens værdi", i mangel af enighed fastsat af skøns mænd. Om værdiansættelsen af unoterede minoritetsposter har Højesteret i **48/2020** – der ganske vist angik hovedaktionærens tvangsindløsning efter § 70, ikke selskabets egen erhvervelse – taget stilling til, om der skal gives minoritetsnedslag for manglende indflydelse og omsættelighed. Afgørelsen er det nærmeste danske referencepunkt for prisfastsættelse af poster, der overtages under indløsningsordninger.

§ 201 udstrækker hele regelsættet i §§ 196-200 til datterselskabers erhvervelse – til eje eller pant – af kapitalandele i moderselskabet. Bestemmelsen er nødvendig for at hindre, at kapitalbeskyttelsen omgås gennem koncernstrukturer, og den spejles i [§ 85](#), hvorefter også datterselskabets kapitalandele i moderselskabet er uden stemmeret.

LOV

[Selskabsloven § 85](#)[Selskabsloven § 110, stk. 1, 3](#)[Selskabsloven § 200](#)[Selskabsloven § 201](#)

PRAKSIS

Højesteret · Værdiansættelse af minoritetsaktier ved tvangsindløsning efter Selskabslovens § 70

10.05.2021

Skatterådet · Skattefrit tilbagesalg og annullering af aktier samt mellemholdingreglen

27.10.2009

Skatterådet · Skattefri kapitalnedsættelse ved salg til selskabet

29.08.2006

§ 202: afhændelsespligten og undtagelsen for beholdninger inden for frie reserver

[§ 202](#) pålægger selskabet en afhændelsespligt for to kategorier af lovligt erhvervede kapitalandele:

- kapitalandele erhvervet **uden vederlag** i overensstemmelse med [§ 196](#) (arv, gave m.v.), og
- kapitalandele erhvervet efter [§ 200, nr. 2-4](#) (universalsuccession, lovbestemt indløsning, tvangsauktion).

Bemærk, at § 200, nr. 1 – kapitalnedsættelse – bevidst er holdt uden for afhændelsespligten, fordi kapitalandelene dér netop skal annulleres.

Hovedreglen i § 202, stk. 1 er, at afhændelse skal ske "så snart det kan ske uden skade for kapitalselskabet". Forarbejderne præciserer kriteriet:

"Med »uden skade for selskabet« tænkes i første række på økonomisk skade. Det kan dog ikke afvises, at andre skadevirkninger også kan komme i betragtning. Det er selskabets centrale ledelsesorgan, der må bedømme, hvorvidt kriteriet »uden skade for selskabet« er opfyldt."

Der er altså tale om en reel pligt med et skøn indbygget: "Den foreslåede bestemmelse indebærer en afhændelsespligt, idet der dog er overladt et vist råderum for det centrale ledelsesorgan til at finde en acceptabel køber." Ansvar for afhændelsen påhviler efter forarbejderne udtrykkeligt det centrale ledelsesorgan.

Bagstopperen i § 202, stk. 2 er en treårsfrist – men med en væsentlig undtagelse: fristen gælder ikke, hvis "værdien af selskabets og dets datterselskabers samlede beholdning af kapitalandele i kapitalselskabet ikke overstiger selskabets frie reserver".

Her ligger en af de mest interessante afvigelser mellem dansk ret og direktivet. Artikel 61, stk. 2 knytter den tilsvarende undtagelse til en **kvantitativ** tærskel – treårsfristen gælder ikke, hvis den pålydende eller bogførte pariværdi "ikke overstiger 10 % af den tegnede kapital". Da Danmark ophævede 10 pct.-grænsen, blev kriteriet i stedet gjort **kapitalbaseret**. Forarbejderne beskriver dette som en konsekvensændring:

"Moderniseringen af reglerne om erhvervelse af egne kapitalandele, herunder de foreslåede afskaffelse af den eksisterende begrænsning om, at et aktieselskab maksimalt må erhverve 10-pct. egne aktier, gør imidlertid, at der foreslås visse konsekvensændringer [...] Det foreslås endvidere, at selskabet kan afstå fra at sælge de erhvervede egne kapitalandele, hvis værdien af samtlige selskabets og dets datterselskabers kapitalandele i selskabet kan rummes inden for selskabets frie reserver."

I praksis betyder det, at et selskab med rigelige frie reserver aldrig rammer treårsfristen, mens et selskab med tynde reserver skal afhænde inden for fristen – uanset beholdningens relative størrelse. Undtagelsen er dermed knyttet til den samme kapitalbeskyttelsestest som selve erhvervelsen efter § 197, hvilket giver regelsættet en indre sammenhæng, direktivets kvantitative løsning ikke har.

Også her gælder, at beholdningens "værdi" for kapitalandele med pålydende værdi er den pålydende værdi, mens det for stykaktier og stykanparter er den bogførte pariværdi.

Overskrides fristen, eller skønnes salg ikke at kunne ske uden skade for selskabet, henviser forarbejderne direkte videre: "må selskabskapitalen nedsættes, jf. den foreslåede bestemmelse i § 204". Overtrædelse af § 202 er bødesanktioneret efter § 367, stk. 1.

LOV

Selskabsloven § 200

Selskabsloven § 202, stk. 1, 2

Selskabsloven § 204

Selskabsloven § 367, stk. 1

§§ 203-204: retsvirkningen af ulovlig erhvervelse og den tvungne kapitalnedsættelse

Selskabsloven knytter ikke ugyldighed til en erhvervelse i strid med kapitel 12. Retsvirkningen er i stedet en **pligt til hurtig oprydning**.

Efter [§ 203, stk. 1](#) skal kapitalandele erhvervet til eje i strid med §§ 196-201 "afhændes snarest muligt og senest 6 måneder efter erhvervelsen". Efter [§ 203, stk. 2](#) gælder samme frist for at bringe et ulovligt pant til ophør.

Den danske frist er **strengere end EU-minimum**. [Artikel 62](#) foreskriver, at aktier erhvervet i strid med artikel 60 og 61 "skal afhændes inden for en frist på et år fra deres erhvervelse". Dansk ret halverer altså fristen. Sammenholdt med den treårige frist for lovligt erhvervede kapitalandele efter [§ 202, stk. 2](#) fremkommer en klar gradation:

Situation	Frist	Hjemmel
Lovligt erhvervet uden vederlag eller efter § 200, nr. 2-4	"Så snart det kan ske uden skade", dog senest 3 år – bortfalder hvis beholdningen rummes i frie reserver	§ 202
Erhvervet til eje i strid med §§ 196-201	Snarest muligt, senest 6 måneder	§ 203, stk. 1
Erhvervet til pant i strid med §§ 196-201	Snarest muligt, senest 6 måneder	§ 203, stk. 2

Sker afhændelse ikke rettidigt efter hverken [§ 202](#) eller [§ 203](#), indtræder [§ 204](#): det centrale ledelsesorgan **skal** foranledige, at selskabskapitalen nedsættes med kapitalandelenes værdi efter kapitel 11. Dette svarer til [artikel 61, stk. 3](#), hvorefter aktierne skal annulleres, og annulleringen kan gøres betinget af en tilsvarende kapitalnedsættelse.

Både [§ 203](#) og [§ 204](#) er optaget i straffebestemmelsen i [§ 367, stk. 1](#). Ledelsens undladelse af at gennemføre den tvungne kapitalnedsættelse er dermed selvstændigt bødesanktioneret – hvilket understreger, at pligten påhviler ledelsen personligt og ikke blot selskabet som sådant.

At en retsstridig kapitalafgang kan have alvorlige efterspil, illustreres af Højesterets dom i **Sag 11/2018**, hvor et selskab var blevet dømt til at betale 4 mio. kr. til et konkursbo som følge af en retsstridig kapitalnedsættelse i 2006 – og den efterfølgende sag angik advokatens ansvar for ikke at have gjort forældelse gældende. Dommen viser, at krav afledt af ulovlig kapitalafgang kan forfølges af konkursboet mange år efter dispositionen, og at rådgiveransvaret kan aktualiseres i anden række.

LOV

[Selskabsloven § 202, stk. 2](#)[Selskabsloven § 203, stk. 1, 2](#)[Selskabsloven § 204](#)[Selskabsloven § 367, stk. 1](#)

PRAKSIS

Højesteret · Advokatansvar og forældelse af erstatningskrav uden for kontrakt ved ulovlig kapitalnedsættelse

28.08.2018

§ 205: forbuddet mod at tegne egne kapitalandele og den solidariske hæftelse

§ 10

Hvor erhvervelse af egne kapitalandele er tilladt under betingelser, er **tegning** af egne kapitalandele absolut forbudt. [§ 205, stk. 1](#) er kategorisk: "Et kapitalselskab må ikke tegne egne kapitalandele." Bestemmelsen viderefører aktieselskabslovens § 48 h og gennemfører [artikel 59, stk. 1](#).

Begrundelsen for forskellen er indlysende: ved tegning skabes ny kapital, som selskabet i givet fald skulle indbetale til sig selv – en cirkulær transaktion uden reel kapitaltilførsel. Ved køb af eksisterende kapitalandele er der derimod tale om en udbetaling af eksisterende midler, som kapitalbeskyttelsesreglerne kan afgrænse.

Forarbejderne præciserer en vigtig grænsedragning: forbuddet "forhindrer ikke selskabet i på grundlag af en post egne kapitalandele at deltage i en kapitalforhøjelse, der sker ved en fondsemission, idet der i så fald er tale om en kapitalforhøjelse, der ikke sker ved tegning".

Stråmandsreglen i § 205, stk. 2 løser problemet på en anden måde end i § 197: kapitalandele tegnet af tredjemand i eget navn, men for selskabets regning, "anses som tegnet for tredjemandens egen regning". Tredjemanden bliver altså selv ejer og hæfter selv – selskabet får ingen egne kapitalandele ud af konstruktionen.

Den solidariske hæftelse i § 205, stk. 3 er kapitlets skarpeste personlige sanktion. Tegnes kapitalandele i selskabets navn i strid med stk. 1, anses de som tegnet af stifterne – eller ved kapitalforhøjelse af ledelsesmedlemmerne – for egen regning, og disse hæfter **solidarisk for købesummen**. Forarbejderne understreger, at hæftelseskredsen er bred:

"Det er således ikke kun dem, der har tegnet på selskabets vegne, men enhver der har deltaget i beslutningen, der påtager sig hæftelsen, medmindre de pågældende konkret godtgør, at de ikke indså eller burde have indset, at tegningen af kapitalandelene var ulovlig."

Exculpationsadgangen er dermed reel, men bevisbyrden er vendt: det er den enkelte stifter eller ledelsesmedlem, der skal godtgøre sin gode tro. Forarbejderne nævner som eksempler "uvidenhed om beslutningen" eller uvidenhed om, "at en tredjemands tegning skete for selskabets regning". Direktivets artikel 59, stk. 3 tillader udtrykkeligt en sådan frigørelsesadgang for den, der godtgør, at ingen fejl kan tillægges den pågældende personligt.

§ 205, stk. 4 udstrækker forbuddet til et datterselskabs tegning af kapitalandele i moderselskabet, hvor kapitalandelene anses for tegnet af datterselskabets ledelse. Forarbejderne præciserer, at reglen angår tegning i det "danske moderselskab".

Overtrædelse af § 205, stk. 1 er bødesanktioneret efter § 367, stk. 1 – hvilket sammen med den solidariske hæftelse gør tegningsforbuddet til den bestemmelse i kapitel 12, der er hårdest håndhævet.

LOV

Selskabsloven § 205, stk. 1-4

Selskabsloven § 367, stk. 1

§ 85: stemmeretsbortfaldet og samspillet med ejerregistreringen

§ 11 efter § 55

§ 85 indeholder tre normer i tre punkummer:

"For kapitalsekskabets egne kapitalandele samt for et datterselskabs kapitalandele i moderselskabet kan stemmeret ikke udøves. Egne kapitalandele og datterselskabers kapitalandele i moderselskabet medregnes ikke ved opgørelse af stemme- og ejerandele. 2. pkt. gælder dog ikke ved opgørelse af kapital- og stemmeandele efter § 55."

1. Stemmeretsbortfaldet er ubetinget og kan ikke fraviges ved vedtægt. Reglen viderefører aktieselskabslovens § 67, stk. 3, og blev efter forarbejderne udvidet til anpartsselskaber netop "da anpartsselskaber, jf. den foreslåede

§ 196, som noget nyt får mulighed for at erhverve egne anparten". Den svarer til [artikel 63, stk. 1, litra a](#), hvorefter stemmeretten for egne aktier "i alle tilfælde" skal suspenderes.

2. Udeladelsen ved opgørelser har stor praktisk betydning, fordi den forskyder magtforholdene mellem de tilbageværende ejere. Netop dette forhold ligger bag forarbejdernes bemærkning til § 197 om, at en erhvervelse af egne kapitalandele "i forhold til afstemninger på generalforsamlingen [kan] sidestilles med nedsættelse af aktiekapitalen". Princippet genfindes uden for selskabsretten; [cirkulæret om personskatteloven](#) fastslog tilsvarende, at der ved bedømmelsen af, om en aktionær har rådet over 25 pct. af kapitalen eller mere end 50 pct. af stemmerne, "skal [...] ses bort fra selskabets beholdning af egne aktier".

3. Modifikationen for § 55 er den bestemmelse, der lukker det gennemsigtighedshul, ophævelsen af 10 pct.-grænsen ellers ville have skabt. Ved opgørelsen af, om grænserne for **betydelige kapitalposter** i § 55, stk. 1 – 5, 10, 15, 20, 25, 50, 90 eller 100 pct. samt 1/3 og 2/3 – er nået, skal egne kapitalandele **medregnes**. Selskabets egen beholdning skal derfor registreres, når den når 5 pct., og oplysningen offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system, jf. § 58, stk. 1 og 3 og [ejerregistreringsbekendtgørelsens § 3](#) og § 43.

Dermed er sammenhængen komplet: hvor den gamle ret satte et **kvantitativt loft** på 10 pct., sætter den gældende ret et **oplysningskrav** ved 5 pct. Det er præcis den vekselvirkning, forarbejderne til § 196 beskriver, når det hedder, at et selskab, der ejer 20 pct. egne kapitalandele, vil kunne aflæses af ejerregisteret, "således at kapitalejerne og selskabets interessenter i øvrigt vil få information herom".

At uklarhed om, hvem der kan udøve kapitalejerbeføjelser, i praksis blokerer selskabets beslutningsproces, illustreres af Erhvervsankenævnets kendelse i **2015-14493**, hvor Erhvervsstyrelsen havde lukket for registreringer efter § 16, stk. 3 under en verserende ejertvist; nævnet pålagde alligevel styrelsen at indkalde til generalforsamling, fordi den voldgiftsafgjorte ejerposition måtte lægges til grund.

LOV

[Selskabsloven § 55, stk. 1](#)[Selskabsloven § 58, stk. 1, 3](#)[Selskabsloven § 85](#)[Selskabsloven § 197, stk. 1](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Erhvervsstyrelsens pligt til at indkalde til ekstraordinær generalforsamling under verserende ejertvist

23.06.2016

§ 12 Ligeretsgrundsætningen ved køb og salg af egne kapitalandele

Ophævelsen af 10 pct.-grænsen fjernede en kvantitativ spærre mod, at selskabets midler bruges til at tilgodese udvalgte kapitalejere. Forarbejderne til § 196 er derfor usædvanligt eksplicitte om, at de **kvalitative** beskyttelsesregler nu bærer hele byrden:

"Dette skal også ses i sammenhæng med, at misbrug af de foreslåede ændrede regler om erhvervelse af egne kapitalandele vil kunne sanktioneres efter bestemmelserne svarende til den gældende aktieselskabslovs § 63 og § 80, dvs. de foreslåede bestemmelser i §§ 108 og 127. Ligeretsgrundsætningen i forslagets § 45 vil ligeledes kunne finde anvendelse i relation til egne kapitalandele. Dette vil gælde både ved selskabets erhvervelse af egne kapitalandele og ved et eventuelt efterfølgende salg af disse."

De tre påberåbte bestemmelser er:

- [§ 45](#) – alle kapitalandele har lige ret i selskabet, medmindre vedtægterne fastsætter kapitalklasser.
-

§ 108 – generalforsamlingen må ikke træffe beslutning, der åbenbart er egnet til at skaffe visse kapitalejere eller andre en utilbørlig fordel på andres eller selskabets bekostning.

- § 127, stk. 1 – ledelsen må ikke disponere tilsvarende, og må ikke efterkomme ugyldige generalforsamlingsbeslutninger.

Forarbejderne omsætter dette til to konkrete retningslinjer, som er de nærmeste vi kommer en fast praksisregel på området:

"Hvis et selskab eksempelvis erhverver egne kapitalandele hos de eksisterende kapitalejere over markedspris, vil ovennævnte beskyttelsesregler betyde, at samtlige kapitalejere skal have mulighed for at sælge deres kapitalandele til den høje pris. På tilsvarende vis vil et efterfølgende salg af nogle egne kapitalandele til kun nogle af de eksisterende kapitalejere være i strid med denne lovs beskyttelsesregler, hvis de pågældende kapitalejere kan købe kapitalandelene til under markedskurs."

Endelig indeholder forarbejderne en advarsel mod at læse lempelsen som en åbning for kursmanipulation:

"De foreslåede forenklinger i forhold til de eksisterende regler om erhvervelse af egne kapitalandele skal ikke samtidigt forstås som en øget mulighed for selskabets ledelse til at foretage spekulationshandler i forhold til et selskabs kapitalandele med henblik på at påvirke værdien af selskabets kapitalandele."

Det svarer til direktivets forbehold i artikel 60, stk. 1, hvorefter adgangen gælder "[m]ed forbehold af princippet om ligebehandling af aktionærer med samme retsstilling" og af markedsmisbrugsforordningen.

Den praktiske håndhævelse sker typisk ad andre veje. Erhvervsankenævnet har i **2013-0034620** stadfæstet et påbud om tilbagebetaling af en ulovlig kapitaludlodning, der var maskeret som et fordringssalg – en konstruktion, der bedømtes efter realiteten og ikke efter transaktionens betegnelse. Samme realitetstilgang anvendte nævnet i **2013-0033908**, hvor undtagelsen for "sædvanlige forretningsmæssige dispositioner" blev fortolket indskrænkende, fordi selskabet ikke kunne dokumentere tilsvarende transaktioner med uafhængige tredjemænd. Selv om begge sager formelt angik kapitalejerlån, er metoden – vurdering efter realitet og sammenligning med armslængdevilkår – direkte overførbart på selskabets køb af egne kapitalandele til over- eller underpris. Majoritetsmisbrug ved sådanne handler behandles nærmere under [aktionærkonflikt](#).

LOV	Selskabsloven § 45	Selskabsloven § 108	Selskabsloven § 127, stk. 1	Selskabsloven § 196
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnets stadfæstelse af påbud om tilbagebetaling af ulovlig kapitaludlodning maskeret som fordringssalg			14.10.2014
	Erhvervsankenævnet · Selskab påbudt at inddrive ulovlige aktionærkøb trods modregningsaftaler og pantebrevssikkerhed			05.11.2013

Selskabets ansvar ved salg af egne kapitalandele – Sø- og

§ 13 Handelsrettens dom af 3. januar 2025

Den vigtigste nyere danske afgørelse om egne kapitalandele er Sø- og Handelsrettens dom i **Sag BS-50539/2023-SHR og Sag BS-50552/2023-SHR** af 3. januar 2025.

Sagens kerne. To australske investorselskaber havde i 2017 og 2018 købt aktier af ACT.Global A/S for i alt 5 mio. kr. Der var udtrykkeligt tale om **køb af selskabets egne aktier**, ikke om tegning ved en kapitalforhøjelse. Selskabet gik konkurs i 2020, og investorerne krævede deres tab anerkendt som simple krav efter [konkurslovens](#)

§ 97 med henvisning til, at årsrapporterne havde været groft misvisende, idet licensindtægter var indregnet i strid med årsregnskabslovens § 49, stk. 1.

Konkursboets hovedindsigelse var netop selskabsretlig: tab på aktier er som udgangspunkt efterstillet, kapitalejere kan normalt ikke kræve erstatning af selskabet for ledelsesbeslutninger, og de i retspraksis udviklede begrænsninger for selskabets prospektansvar burde også gælde ved køb af egne aktier, "da salg af egne aktier svarer til en rettet kapitalforhøjelse".

Retten forkastede den analogi. Præmisserne fastslår, at aktiekøbet stiftede en selvstændig aftalerelation:

"Retten fastslog indledningsvis, at køb af selskabets egne aktier – ligesom tegning i forbindelse med en emission – etablerer en aftalerelation mellem køber og selskab, som kan danne grundlag for ansvar, hvis salget er sket på grundlag af urigtige oplysninger af væsentlig betydning, der har været bestemmende for købeslutningen."

Det er dommens principielle bidrag: **selskabets salg af egne kapitalandele er en almindelig kontraktuel transaktion, hvor selskabet kan pådrage sig et loyalt oplysningsansvar over for køberen** – og de begrænsninger, der gælder for kapitalejeres krav mod selskabet i deres egenskab af kapitalejere, kan ikke uden videre overføres.

Selskabet blev alligevel frifundet – men på bevismæssigt, ikke retligt, grundlag. Årsrapporterne for 2015/16-2018/19 var ubestridt "åbenbart forkerte", og Erhvervsstyrelsen havde påtalt indregningen. Kausaliteten manglede imidlertid:

"Feed the Rat Pty. Ltd. og The McDonald Family Trust har på den baggrund ikke godtgjort, at oplysningerne i årsrapporterne for 2015/16 og 2016/17 var bestemmende for købet af aktierne, eller at Peter McDonald som deres repræsentant i øvrigt er blevet præsenteret for materiale om ACT Global A/S, der indeholdt urigtige oplysninger, som var bestemmende for købet af aktier."

Investoren havde efter egen forklaring ikke interesseret sig for dokumenterne og havde truffet beslutningen ud fra direktørens anprisninger og oplysninger om øvrige investorer.

Praktisk lære. Dommen placerer bevisbyrden for kausalitet hos køberen, også når regnskaberne objektivt er misvisende. Den ligger dermed på linje med Sø- og Handelsrettens tidligere praksis i **H-0156-98**, hvor en fondsbørsmeddelelse om en aktieemission blev fundet urigtig og vildledende, men hvor banken frifandtes, fordi det tab, der konkret kunne henføres til meddelelsen, var mindre end den gældseftergivelse, sagsøgeren havde opnået. I begge sager fandtes ansvarsgrundlaget principielt at kunne foreligge, mens kravet faldt på årsagssammenhæng og tabsopgørelse.

For selskaber, der afhænder egne kapitalandele efter § 202 eller frit, er konsekvensen klar: afhændelsen er ikke blot en selskabsretlig ekspeditionshandling, men en aftale, hvor selskabet bærer en loyal oplysningspligt om egne forhold.

LOV

Konkursloven § 97

Selskabsloven § 202

Årsregnskabsloven § 49, stk. 1

PRAKSIS

Sø- og Handelsretten · Anerkendelse af krav i konkursbo efter aktiekøb baseret på vildledende oplysninger

03.01.2025

Sø- og Handelsretten · Sag om erstatningsansvar for urigtig fondsbørsmeddelelse vedrørende aktieemission i Commercial Holding International A/S

21.01.2000

§ 14 Sanktioner, tilbagebetaling og ledelsesansvar ved ulovlig erhvervelse

Håndhævelsen af kapitel 12 sker ad fire spor, og det er væsentligt at holde dem adskilt.

1. Bødeansvar efter § 367. § 367, stk. 1 opregner de bestemmelser, hvis overtrædelse straffes med bøde. Fra kapitel 12 er medtaget: §§ 196, 198 og 202-204 samt § 205, stk. 1. Ikke medtaget er § 197, § 199, § 200 og § 201. Sondringen er ikke tilfældig: strafansvaret rammer de **objektivt konstaterbare** krav – fuld indbetaling, bemyndigelse, afhændelsesfrister og tegningsforbud – mens den skønspregede kapitalbeskyttelsestest i § 197 og nødadgangen i § 199 er henvist til det civilretlige ansvar.

2. Tilbagebetalingspligt efter § 194 – med en vigtig begrænsning. § 194, stk. 1 pålægger kapitalejere at tilbagebetale beløb modtaget i strid med loven med rente. Bestemmelsen kan imidlertid ikke uden videre anvendes på vederlag for egne kapitalandele. Forarbejderne til § 194 afgrænser anvendelsesområdet:

"Bestemmelsen regulerer således fortsat alene udbetalinger til kapitalejere i deres egenskab af kapitalejere. Bestemmelsen omfatter derimod ikke vederlag som led i aftaler indgået på sædvanligt grundlag. Efter omstændighederne kan usædvanlige udbetalinger blive betragtet som maskeret udlodning og dermed falde ind under tilbagebetalingspligten."

Et køb af egne kapitalandele til markedspris er en aftale på sædvanligt grundlag og udløser dermed ikke i sig selv tilbagebetalingspligt efter § 194 – heller ikke selv om erhvervelsen måtte være sket i strid med § 197 eller § 198. Sker købet derimod til **overpris**, er der reelt tale om en maskeret udlodning, og tilbagebetalingspligten aktualiseres. Denne kvalifikation er velkendt fra skattepraksis, hvor kravene efter § 179, stk. 2 og § 194, stk. 1 rutinemæssigt indgår i vurderingen – se bl.a. Landsskatterettens afgørelse i **14-0164228**, hvor netop disse bestemmelser blev påberåbt som civilretligt modstykke til udbyttebeskatningen.

Forarbejderne indeholder desuden en nuancering af god tro: for udbytte gælder tilbagebetalingspligten kun ved ond tro, og "[d]et er selskabet, der skal godtgøre den onde tro" – mens "[k]apitalnedsættelser eller likvidationsudlodninger [...] derimod [kan] kræves tilbagebetalt uanset kapitalejernes gode tro". Erhverves egne kapitalandele efter § 200, nr. 1 som led i en kapitalnedsættelse, er modtageren dermed i en skarpere position.

3. Subsidiært ledelsesansvar. Kan beløbet ikke inddrives, eller har kapitalejeren ikke tilbagebetalingspligt, er efter § 194, stk. 2 de, der har medvirket til beslutningen eller gennemførelsen, ansvarlige efter de almindelige erstatningsregler. Hertil kommer det selvstændige forsvarlighedsansvar i § 179, stk. 2 og § 115, nr. 5. Dette spor behandles nærmere under **bestyrelsesansvar**.

4. Konkursboets forfølgning. I praksis er det ofte kurator, der rejser krav afledt af ulovlig kapitalafgang. **Sag 11/2018** viser, at et selskab kan dømmes til at betale et konkursbo millionbeløb som følge af en retsstridig kapitalnedsættelse, og at forældelsesspørgsmålet kan blive afgørende. **BS-54/2021-HJR (OW Bunker)** illustrerer, at store tilbagebetalingskrav vedrørende kapitalafgang også rejser processuelle udfordringer – dér blev en udskilt sag om tilbagebetaling af aktieudbytte på 1.014 mio. kr. afvist på grund af litispendens, fordi kravet allerede var indtalt som en ideel andel i en verserende sag.

Særligt om finansielle virksomheder. Erhvervelse af egne kapitalandele er i den finansielle sektor underlagt yderligere begrænsninger. Det Finansielle Ankenævn afviste i **26/2007** et krav om indløsning af andelsbeviser med henvisning til, at et pengeinstitut efter **lov om finansiell virksomhed § 151, stk. 2** ikke må erhverve egne andelsbeviser – indløsning kunne alene ske ved formidling af salg til tredjemand. Og i **111/2013** anerkendte nævnet, at et pengeinstitut på grund af interessekonflikter ikke rådgav om egne aktier, hvorfor disse bevidst

blev holdt uden for en formueplejeaftale. Begge afgørelser understreger, at selskabets forhold til sine egne kapitalandele også har en adfærds- og rådgivningsdimension.

LOV	Selskabsloven § 115	Selskabsloven § 179, stk. 2	Selskabsloven § 194, stk. 1, 2
	Selskabsloven § 367, stk. 1		
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret stadfæster afvisning af sag om tilbagebetaling af aktieudbytte grundet litispendens		22.03.2022
	Højesteret · Advokatansvar og forældelse af erstatningskrav uden for kontrakt ved ulovlig kapitalnedsættelse		28.08.2018
	Landsskatteretten · Maskeret udbytte: For meget betalt husleje anset som skattepligtigt udbytte		14.05.2018
	Det finansielle ankenævn · Tvist om inklusion af egne aktier i formueplejeaftale og spørgsmål om forældelse		06.09.2013
	Det finansielle ankenævn · Krav om indløsning af andelsbeviser ved bankskifte afvist på grund af lovkrav og vedtægter		03.05.2007

§ 15 Sammenfatning: hvad man skal kontrollere i en konkret sag

Regelsættet i kapitel 12 er stabilt – samtlige bestemmelser står i deres oprindelige affattelse fra 2009, og der er ingen vedtagne, ikke-konsoliderede ændringer. Praksis er sparsom, men lovtekstens og forarbejdernes anvisninger er til gengæld usædvanligt præcise. En prøvelse af en konkret erhvervelse bør følge denne rækkefølge:

Trin 1 – Er kapitalandelene fuldt indbetalte? Hvis nej, er erhvervelsen ulovlig efter [§ 196](#), uanset alt andet, og uanset om der ydes vederlag. Overtrædelsen er bødesanktioneret.

Trin 2 – Ydes der vederlag? Hvis nej (arv, gave), springes §§ 197-198 over, men afhændelsespligten i [§ 202, stk. 1](#) indtræder. Hvis ja, fortsæt.

Trin 3 – Falder erhvervelsen ind under § 200? Kapitalnedsættelse, universalsuccession, lovbestemt indløsningspligt eller tvangsauktion for selskabets egen fordring undtager fra §§ 196-198. Bemærk, at nr. 2-4 udløser afhændelsespligt, mens nr. 1 ikke gør.

Trin 4 – Kan vederlaget rummes i de frie reserver? Målestokken er [§ 180, stk. 2](#), og skæringstidspunktet er erhvervelsestidspunktet. Husk stråmandsreglen i [§ 197, stk. 2](#) og den løbende fradragstest mod [§ 4](#).

Trin 5 – Foreligger gyldig bemyndigelse? Kontrollér, at generalforsamlingen har bemyndiget det centrale ledelsesorgan, at bemyndigelsen ikke er ældre end 5 år, og at den angiver både største værdi og mindste/højeste vederlag, jf. [§ 198](#). Foreligger ingen bemyndigelse, undersøg om [§ 199's](#) nødadgang er anvendt – og om den førstkommande generalforsamling er underrettet om alle fire forhold i stk. 2.

Trin 6 – Er ligeretten respekteret? Kontrollér prisen mod markedsværdien. Køb over markedspris hos udvalgte ejere skal tilbydes alle, og salg under markedskurs til udvalgte ejere er i strid med [§ 45](#), [§ 108](#) og [§ 127](#).

Trin 7 – Er der ryddet op? Lovligt erhvervede kapitalandele efter [§ 196](#) uden vederlag eller [§ 200](#), nr. 2-4: afhændelse snarest, senest 3 år, medmindre beholdningen rummes i de frie reserver. Ulovligt erhvervede: senest 6 måneder, jf. [§ 203](#). Sker det ikke, skal ledelsen efter [§ 204](#) foranledige kapitalnedsættelse – og undladelsen er selvstændigt bødesanktioneret.

Trin 8 – Er registrering og stemmeretsbortfald håndteret? Stemmeret kan ikke udøves, og beholdningen medregnes ikke ved opgørelser – undtagen efter § 55, hvor 5 pct.-grænsen udløser meddelelses- og registreringspligt efter § 56 og § 58.

Trin 9 – Er der afhændet på et retvisende grundlag? Efter **Sag BS-50539/2023-SHR** og **Sag BS-50552/2023-SHR** stifter salget af egne kapitalandele en aftalerelation, hvor selskabet kan ifalde ansvar for urigtige oplysninger, der har været bestemmende for købsbeslutningen. Køberen bærer dog bevisbyrden for kausaliteten.

Afgrænsningsmæssigt skal endelig erindres, at denne oversigt ikke dækker selvfinansiering efter §§ 206-209, kapitalejerlån efter § 210 eller den skatteretlige behandling af salg til udstedende selskab, som hører under [aktiebeskatning](#).

LOV	Selskabsloven § 55	Selskabsloven § 180, stk. 2	Selskabsloven § 196
	Selskabsloven § 197, stk. 1, 2	Selskabsloven § 198	Selskabsloven § 199
	Selskabsloven § 200		
	Selskabsloven § 202, stk. 1	Selskabsloven § 203	Selskabsloven § 204

PRAKSIS **Sø- og Handelsretten** · Anerkendelse af krav i konkursbo efter aktiekøb baseret på vildledende oplysninger 03.01.2025

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Selskabsloven § 85		Selskabsloven § 180	stk. 2
Selskabsloven § 196		Selskabsloven § 197	stk. 1, 2
Selskabsloven § 198	stk. 1-3	Selskabsloven § 199	stk. 1, 2
Selskabsloven § 202	stk. 1, 2	Selskabsloven § 205	stk. 1, 3

MATERIALE Citerede afgørelser

17 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS		3
22.03.2022	Højesteret stadfæster afvisning af sag om tilbagebetaling af aktieudbytte grundet litispendens	2565-3055
10.05.2021	Værdiansættelse af minoritetsaktier ved tvangsindløsning efter Selskabslovens § 70	48-2020
28.08.2018	Advokatansvar og forældelse af erstatningskrav uden for kontrakt ved ulovlig kapitalnedsættelse	11-2018
LANDSRETTE · ANKEINSTANS		1
05.07.2013	Validitet af pantsætning af aktier i konkursbo: Krav om samtykke ved aktieovergang	5461-6546
SØ- OG HANDELSRETTE · SPECIALRET		2

03.01.2025	Anerkendelse af krav i konkursbo efter aktiekøb baseret på vildledende oplysninger	Sag BS-50539/2023-SHR og Sag BS-50552/2023-SHR
------------	--	---

21.01.2000	Sag om erstatningsansvar for urigtig fondsbørsmeddelelse vedrørende aktieemission i Commercial Holding International A/S	H-0156-98
------------	--	-----------

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS 1

14.05.2018	Maskeret udbytte: For meget betalt husleje anset som skattepligtigt udbytte	14-0164228
------------	---	------------

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED 2

27.10.2009	Skattefrit tilbagesalg og annullering af aktier samt mellemholdingreglen	09-125913
------------	--	-----------

29.08.2006	Skattefri kapitalnedsættelse ved salg til selskabet	06-083259
------------	---	-----------

ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 6

23.06.2016	Erhvervsstyrelsens pligt til at indkalde til ekstraordinær generalforsamling under verserende ejertvist	2015-14493
------------	---	------------

26.04.2016	Erhvervsstyrelsens pligt til indkaldelse af ekstraordinær generalforsamling ved dokumenteret panthaverret	2015-12582
------------	---	------------

14.10.2014	Erhvervsankenævnets stadfæstelse af påbud om tilbagebetaling af ulovlig kapitaludlodning maskeret som fordringssalg	2013-0034620
------------	---	--------------

16.06.2014	Stadfæstelse af ulovlig selvfinansiering i forbindelse med aktieoverdragelse og efterfølgende spaltning	2013-0036082
------------	---	--------------

05.11.2013	Selskab påbudt at inddrive ulovlige aktionærlån trods modregningsaftaler og pantebrevssikkerhed	2013-0033908
------------	---	--------------

03.04.1995	Vedtægtsændringer ved omdannelse til aktieselskab afvist på grund af uklarhed om erhvervelse af egne aktier og ubestemt generalforsamlingssted	94-23.064
------------	--	-----------

DET FINANSIELLE ANKENÆVN · NÆVN / KLAGEINSTANS 2

06.09.2013	Tvist om inklusion af egne aktier i formueplejeaftale og spørgsmål om forældelse	111/2013
------------	--	----------

03.05.2007	Krav om indløsning af andelsbeviser ved bankskifte afvist på grund af lovkrav og vedtægter	26/2007
------------	--	---------

12

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over selskabsretlig fusion og spaltning af kapitalselskaber

Universalsuccession, dokument- og fristregimet og Erhvervsstyrelsens registreringskontrol

Version 2 · Opdateret 6. sep. 2026 · 27 afgørelser · 1996-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Fusion og spaltning af kapitalselskaber er den selskabsretlige teknik, hvorved et selskabs aktiver og forpligtelser overgår som helhed – uden likvidation og uden kreditorernes samtykke – til et andet kapitalselskab, jf. [selskabsloven § 236](#) og [§ 254](#). Prisen for denne universalsuccession er et stramt processuelt regime: fusions-/spaltningsplan underskrevet af samtlige ledelsesmedlemmer, vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling, 4-ugers indsendelses- og karenstider og en registreringsfrist, hvis overskridelse får beslutningen til at bortfalde. Praksis domineres derfor ikke af domstolene, men af Erhvervsankenævnet og Erhvervsstyrelsen, der efter [§ 15, stk. 1](#) nægter registrering ved selv formelle mangler – manglende underskrift, manglende datering eller for sen indsendelse – uden dispensationsadgang. Hertil kommer et EU-retligt lag, hvor EU-Domstolen i **C-394/18 (I.G.I.)** og **C-713/22 (LivaNova)** har fastlagt, at direktivets kreditorbeskyttelse kun er en minimumsordning, og hvor mobilitetsdirektivet i 2023 har omskrevet reglerne om grænseoverskridende fusion, spaltning og omdannelse.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Fusion og spaltning medfører universalsuccession: det ophørende/indskydende selskabs rettigheder og forpligtelser overgår som helhed, og overdragelsen kan gennemføres uden kreditorernes samtykke, jf. selskabsloven §§ 236, 250, 254 og 268.
- 02** Det fortsættende selskab er procesretligt identisk med det ophørte – forskellige CVR-numre er uden betydning, og navneberigtigelse i en verserende retssag skal tillades.
- 03** Fusionsplanen skal underskrives af SAMTLIGE medlemmer af hvert centralt ledelsesorgan; underskrift efter tegningsreglen er ikke tilstrækkelig, og manglende underskrift medfører registreringsnægtelse.
- 04** Selv om selskabsloven ikke udtrykkeligt kræver datering af fusionsplanen, er datering en de facto gyldighedsbetingelse, fordi Erhvervsstyrelsen ellers ikke kan kontrollere fristerne i [§ 237, stk. 4](#), og [§ 244, stk. 1](#).
- 05** Vurderingsmandserklæringen om kreditorernes stilling kan tidligst dateres samtidig med fusions-/spaltningsplanen – en kreditorerklæring dateret før planen bryder den lovbestemte rækkefølge.

-
- 06** 4-ugers fristen for indsendelse af planen til Erhvervsstyrelsen er indispensabel; hverken lang sagsbehandlingstid hos andre myndigheder eller ferie hos direktøren giver dispensation.
-
- 07** En fusionsplan er kun et forslag til en aftale og bliver først bindende ved kompetente organers vedtagelse – derfor kan ledelsen i et selskab under stiftelse gyldigt underskrive den.
-
- 08** Anmelderen indestår efter § 15, stk. 2, for, at registreringen er lovligt foretaget og dokumentationen gyldig; Erhvervsstyrelsens automatiske systemkvittering skaber ingen berettiget forventning.
-
- 09** Ved tvivl om ejerforholdene til kapitalandelene kan Erhvervsstyrelsen efter § 16, stk. 3, udsætte registreringen af fusionen, indtil domstolene har afklaret generalforsamlingsbeslutningens gyldighed.
-
- 10** Fravælges vurderingsmandserklæringen om kreditorernes stilling – eller finder vurderingsmændene kreditorerne utilstrækkeligt sikrede – får kreditorerne en anmeldelsesret på 4 uger med adgang til at kræve indfrielse eller betryggende sikkerhed, og tvist herom afgøres af skifteretten.
-
- 11** Ved spaltning hæfter de øvrige deltagende sekskaber solidarisk for forpligtelser, der bestod ved offentliggørelsen, dog højst med den tilførte eller resterende nettoværdi, jf. § 254, stk. 2.
-
- 12** EU-Domstolen har i C-713/22 (LivaNova) fastslået, at den solidariske hæftelse ved spaltning også omfatter ubestemte passiver – fx miljøskskader – der først konstateres efter spaltningen, når de skyldes adfærd før spaltningen.
-
- 13** EU-Domstolen har i C-394/18 (I.G.I.) fastslået, at direktivets kreditorbeskyttelse er en minimumsordning, som ikke er til hinder for et nationalt actio pauliana-søgsmål, der gør spaltningen relativt uvirksom over for de pågældende kreditorer.
-
- 14** Overskrides registreringsfristen i § 251, stk. 2 (fusion) eller § 269, stk. 2 (spaltning), mister beslutningen sin gyldighed, og planen anses for bortfaldet.
-
- 15** Fusion på tværs af retsformer kræver særskilt hjemmel; grænseoverskridende fusion var før implementeringen af 10. selskabsdirektiv ikke mulig efter dansk ret, og Erhvervsstyrelsen kunne derfor nægte at offentliggøre fusionsplanen.
-
- 16** Ved grænseoverskridende fusion, spaltning og omdannelse har kapitalejere, der har modsat sig transaktionen, en indløsningsret, og utilfredse kapitalejere kan få kapitalandelenes værdi fastsat af retsudmeldte skønsksmænd.
-
- 17** Erhvervsstyrelsen skal ved grænseoverskridende transaktioner udstede attest efter § 289 inden 3 måneder, men skal nægte attesten, hvis transaktionen er etableret med henblik på misbrug, svig eller kriminelle formål.
-
- 18** Det civilretlige og det skatteretlige fusionsbegreb er sammenfaldende: skattefri fusion forudsætter, at de selskabsretlige fusionsregler faktisk anvendes, og at det indskydende selskab opløses uden likvidation.
-

Fusionsbegrebet: opløsning uden likvidation og universalsuccession uden kreditorernes samtykke

§ 1

Kernebestemmelsen er [selskabsloven § 236](#), hvorefter et kapitalselskab kan »opløses uden likvidation ved overdragelse af kapitalselskabets aktiver og forpligtelser som helhed til et andet kapitalselskab mod vederlag til de ophørende kapitalselskabers kapitalejere«. Bestemmelsen sonder mellem den **uegentlige fusion** (et eller flere selskaber optages i et bestående selskab) og den **egentlige fusion** (to eller flere selskaber sammensmeltes til et nyt). Sidste punktum indeholder den retsvirkning, der bærer hele instituttet: »Overdragelserne kan gennemføres uden kreditorernes samtykke.«

Forarbejderne til den oprindelige selskabslov (L 170, folketingssamlingen 2008-09) understreger, at der med § 236 ikke tilsigtedes nogen ændring i det hidtidige fusionsbegreb, og at definitionen bygger på **3. selskabsdirektiv**:

»Den uegentlige fusion, som er den typiske form for fusion, medfører, at et eller flere selskaber opløses uden likvidation ved at overdrage selskabets aktiver og forpligtelser til et allerede eksisterende selskab. Den egentlige fusion medfører, at de bestående deltagende selskaber overdrager deres aktiver og forpligtelser til et nyt selskab, der opstår som led i fusionen.«

Selve successionsvirkningen indtræder efter [§ 250, stk. 1](#), når fusionen er besluttet i alle deltagende selskaber, kreditorkrav anmeldt efter § 243 er afgjort, og kapitalejerkrav om godtgørelse efter § 249 er afgjort eller sikret. Fra dette tidspunkt anses det ophørende selskab for opløst, og dets rettigheder og forpligtelser for overgået som helhed. Tilsvarende for spaltning i [§ 268, stk. 1](#).

At successionen er reel og ikke blot regnskabsteknisk, illustreres af den processuelle praksis. I

[BS-701/2011-OLR](#) tillod Østre Landsret navneberigtigelse af et sagsøgt selskab, der var ophørt ved fusion:

»Det oprindeligt sagsøgte selskab ... er ved den skete fusion med ... som fortsættende selskab videreført i dette selskab, jf. også aktieselskabslovens § 134 h, stk. 1, og selskabslovens § 250. Uanset, at [selskaberne] ikke har samme CVR-nummer, er der således i realiteten tale om det samme selskab.«

Successionen rækker også til processuelle positioner. I [BS-1439/2025-OLR](#) tiltrådte Østre Landsret, at Molslinjen var succederet i Danske Færger A/S' rettigheder og pligter gennem fusionen, og at en tidligere frifindende dom mod det ophørte selskab derfor havde negativ retskraft over for det fortsættende selskab.

Omvendt er successionen ikke ubegrænset. I [01-47.019](#) var det uafklaret, om en navneforpligtelse efter et retsforlig overgik til det fortsættende selskab ved universalsuccession, og Erhvervsankenævnet henviste spørgsmålet til domstolene.

At universalsuccession kræver klar hjemmel, fremgår af [95-129.362](#), hvor Erhvervs- og Selskabsstyrelsen nægtede fusion mellem en selvejende sparekasse og et sparekasseaktieselskab, fordi en fusion indebærer et tvungent debtorskifte uden kreditorernes samtykke og derfor kræver udtrykkelig lovhjemmel. Ankenævnets flertal (2-1) ophævede afgørelsen med henvisning til tidligere administrativ praksis og til, at »de beskyttelseshensyn, som almindeligvis gør sig gældende ved et tvungent debtorskifte, har ikke samme gyldighed på det foreliggende område, hvor såvel den fortsættende som den ophørende juridiske enhed er undergivet et tilsyn, som skal godkende fusionen«. Mindretallet (formanden) fandt derimod, at spørgsmålet entydigt hørte under lovgivningsmagten.

LOV	Selskabsloven § 249	Selskabsloven § 250, stk. 1	Selskabsloven § 268, stk. 1	
PRAKSIS	Landsretten · Tidligere dom om Rønne Havns prissystem havde negativ retskraft i ny sag anlagt af Molslinjen			23.06.2025
	Landsretten · Kendelse om navneberigtigelse efter fusion			05.04.2011
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet: Ingen hjemmel til sletning af selskabsnavn uden dom eller retsforlig mod det konkrete selskab			27.11.2001
	Erhvervsankenævnet · Hjemmel til fusion af selvejende sparekasse og sparekasseaktieselskab uden likvidation			17.04.1996

§ 2 Spaltningsbegrebet: ophørs- og grenspaltning samt den solidariske hæftelse

Spaltning reguleres af [selskabsloven § 254](#). Bestemmelsen dækker flere transaktionstyper i én:

ophørsspaltning, hvor hele det indskydende selskabs aktiver og forpligtelser overdrages til flere selskaber, og **grenspaltning** (delvis spaltning), hvor kun en del overdrages, og hvor det indskydende selskab består.

Modtagende selskaber kan være bestående selskaber, nye selskaber der opstår ved spaltningen, eller en kombination. Ligesom ved fusion kan overdragelserne gennemføres uden kreditorernes samtykke.

Forarbejderne til § 254 forklarer, at reglerne gennemfører **6. selskabsdirektiv 82/891/EØF**, og at direktivets valgmulighed i artikel 25 om at tillade spaltning uden det indskydende selskabs ophør er udnyttet i dansk ret. Ligeledes er direktivets vederlagskrav fraveget efter artikel 24, således at vederlaget til kapitalejerne kan ydes helt i kapitalandele, helt kontant eller i en kombination.

Den centrale kreditorbeskyttelse i spaltningsretten er den subsidiære, solidariske hæftelse i [§ 254, stk. 2](#): bliver en kreditor i et deltagende selskab ikke fyldestgjort, hæfter hvert af de øvrige deltagende selskaber solidarisk for forpligtelser, der bestod ved Erhvervsstyrelsens offentliggørelse – dog højst med et beløb svarende til den tilførte eller resterende nettoværdi i det enkelte selskab. Hertil kommer opsamlingsreglerne i [§ 255, stk. 5 og 6](#): aktiver, der ikke er fordelt ved spaltningsplanen, fordeles proportionalt med nettoaktiverne, mens ufordelte **forpligtelser** udløser solidarisk ansvar for samtlige deltagende selskaber.

Baggrunden er udførligt beskrevet allerede i [Betænkning nr. 1229/1992 om forenkling og fremtidstilpasning af selskabslovene, s. 69](#), hvor panelet foreslog, at spaltningsreglerne skulle udformes i overensstemmelse med fusionsreglerne:

»Universalsuccession kan gennemføres uden kreditorernes tiltrædelse og uden sikkerhedsstillelse, såfremt en eller flere uvildige og sagkyndige vurderingsmænd afgiver en erklæring om, at kreditorerne i det enkelte selskab efter spaltningen må antages at være tilstrækkelig sikrede.«

Betænkningen tilføjede, at kreditorerne herudover burde sikres ved »en subsidiær hæftelse for de ikke-modtagende selskaber begrænset til de tilførte nettoværdier i overensstemmelse med minimumskravet i direktivet«.

En særlig spaltningssteknisk problemstilling er kædetransaktioner. Frem til 2005 var det Erhvervs- og Selskabsstyrelsens praksis, at en spaltning kun kunne ske til bestående selskaber eller til selskaber, der opstod som led i netop den konkrete spaltning. Denne praksis blev underkendt i [04-119.434](#), hvor Erhvervsankenævnet fandt, at hverken loven, forarbejderne eller 6. selskabsdirektiv udelukker, at modtagende selskaber opstår i perioden mellem spaltningsplanens underskrivelse og spaltningsens gennemførelse.

Praksisændringen blev efterfølgende kodificeret og videreført i § 254, stk. 3, hvorefter det af spaltningssplanen skal fremgå, hvis et modtagende selskab dannes som led i en anden endnu ikke gennemført spaltning eller fusion, og hvor spaltningen skal gennemføres i umiddelbar forlængelse heraf, jf. § 269. Forarbejderne begrundet dette netop med hensynet til kreditorerne, der ellers ikke ville kunne konstatere forholdet.

Derimod kan det **afgivende** selskab i en spaltning ikke være et selskab, der først opstår som led i en anden endnu ikke gennemført transaktion, og der kan kun være ét afgivende selskab i en spaltning.

LOV

Selskabsloven § 254, stk. 1-3

Selskabsloven § 255, stk. 5, 6

Selskabsloven § 269

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet hjemviser afslag på offentliggørelse af spaltningssplan – 30.06.2005
modtagende sekskaber opstod ved parallel spaltning

Hvem beslutter fusionen – generalforsamling, 90 %-fusion, lodret fusion og 5 %-minoriteten

§ 3

Kompetencefordelingen er asymmetrisk. I et **ophørende** selskab træffes beslutningen efter § 246, stk. 1 som udgangspunkt af generalforsamlingen med det flertal, der kræves efter § 106, og med iagttagelse af eventuelle skærpede vedtægtsbestemmelser om opløsning eller fusion.

Herfra gælder to praktisk vigtige undtagelser:

- **90 %-fusionen.** Opløses et selskab uden likvidation ved overdragelse til et selskab, der ejer mindst 90 pct. af selskabsskapitalen, kan beslutningen i det ophørende selskab træffes af det centrale ledelsesorgan, jf. § 246, stk. 2. Minoriteten er dog beskyttet: kapitalejere, der ejer 5 pct. af selskabsskapitalen, kan skriftligt kræve generalforsamlingsbehandling senest 2 uger efter Erhvervsstyrelsens offentliggørelse af oplysningerne om den påtænkte fusion, jf. § 246, stk. 3. Ledelsen skal da indkalde inden for 2 uger.
- **Den lodrette fusion.** Ejer det fortsættende selskab *samtlig*e kapitalandele i det ophørende selskab, kan beslutningen i det ophørende selskab træffes af det centrale ledelsesorgan, jf. § 252. Kapitlet om opløsning finder ikke anvendelse, og kun et udvalgt sæt af fusionsreglerne finder tilsvarende anvendelse – bl.a. §§ 242-245 om kreditorbeskyttelse og frister.

I det **fortsættende** selskab træffes beslutningen efter § 247, stk. 1 af det centrale ledelsesorgan, medmindre der skal foretages vedtægtsændringer ud over optagelse af et ophørende selskabs navn som binavn. Også her har 5 %-minoriteten en ret til at kræve generalforsamlingsbehandling, jf. § 247, stk. 2.

Den økonomiske minoritetsbeskyttelse ligger i § 249: kapitalejere i det ophørende selskab kan kræve godtgørelse, hvis vederlaget ikke er rimeligt og sagligt begrundet, forudsat at de har taget forbehold på generalforsamlingen. Sag skal anlægges senest 2 uger efter, at fusionen er besluttet i alle sekskaberne. Er der taget forbehold, kan fusionen først registreres efter fristens udløb – medmindre vurderingsmændene i deres udtalelse efter § 241 har fundet vederlaget rimeligt og sagligt begrundet. Sammenhængen mellem vederlagskontrollen og retsvirkningernes indtræden fremgår af § 250, stk. 1, nr. 3.

Et tilgrænsende – men selvstændigt – spor er tvister om selve generalforsamlingsbeslutningens gyldighed; se hertil praksisoversigten om **aktionærkonflikt**. Erhvervsstyrelsen tager ikke stilling til sådanne tvister, men kan udsætte registreringen, jf. afsnittet om registreringskontrollen nedenfor.

LOV

Selskabsloven § 246, stk. 1-3

Selskabsloven § 247, stk. 1, 2

Selskabsloven § 249

Selskabsloven § 252

Fusions- og spaltningssplanen: underskrift af samtlige ledelsesmedlemmer

§ 4

Efter § 237, stk. 1 opretter og underskriver de centrale ledelsesorganer i de bestående deltagende sekskaber »i forening« en fusionsplan; tilsvarende for spaltning i § 255, stk. 1. Deltager der alene anpartsselskaber, kan anpartshaverne i enighed fravælge planen, jf. § 237, stk. 2 og § 255, stk. 2 – men fravælges planen, skal beslutningen om gennemførelsen i stedet indeholde de oplysninger, der ellers skulle stå i planen, og beslutningerne skal være **identiske** i samtlige deltagende sekskaber, jf. § 266, stk. 3 og 4. Er de ikke det, anses beslutningen for bortfaldet.

Underskriftskravet håndhæves strengt. I 23/03352 manglede den offentliggjorte fusionsplan underskrift fra ét bestyrelsesmedlem i det ene sekskab og fra tre ud af seks i det andet. Erhvervsankenævnet stadfæstede registreringsnægtelsen og henviste til forarbejderne, hvorefter det **ikke er tilstrækkeligt at underskrive i henhold til en tegningsregel** – samtlige medlemmer af det centrale ledelsesorgan skal underskrive. Klagerens indsigelse om, at man internt havde en fuldt underskrevet version, var uden betydning: styrelsen kan kun forholde sig til det dokument, der faktisk er uploadet, og anmelderen indestår efter § 15, stk. 2 for dokumentationens gyldighed.

Samme resultat i 2016-13999, hvor fusionsplanen i det ene sekskab kun var underskrevet af ét ud af fire bestyrelsesmedlemmer – og hvor planen i øvrigt slet ikke var blevet uploadet, fordi revisoren ved en fejl havde vedhæftet kreditorerklæringen to gange. Nævnet afviste synspunktet om berettigede forventninger skabt af styrelsens automatiske CVR-meddelelse om, at planen var modtaget:

»Fusionsplanen skal i henhold til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens administrative praksis underskrives af samtlige medlemmer af bestyrelsen eller det tilsvarende centrale ledelsesorgan. Det er ikke tilstrækkeligt, at planen underskrives i henhold til selskabets tegningsregel.«

Et vigtigt fortolkningsbidrag om planens retlige karakter kom i 01-165.985, hvor styrelsen havde nægtet at offentliggøre en fusionsplan, fordi det ene sekskab endnu ikke var registreret og dermed savnede retsevne. Erhvervsankenævnet ophævede afgørelsen:

»En fusionsplan er således et forslag til en aftale, der først bliver bindende, når og hvis de fusionerende sekskabers respektive kompetente organer vedtager aftalen.«

Da sekskaberne hverken erhverver rettigheder eller påtager sig forpligtelser ved selve underskrivelsen, var reglen om manglende retsevne ikke til hinder for underskriften. Samme betragtning blev senere lagt til grund i forarbejderne til aktieselskabslovens § 136 a og gengivet i 04-119.434.

LOV

Selskabsloven § 15, stk. 2

Selskabsloven § 237, stk. 1, 2

Selskabsloven § 255, stk. 1, 2

Selskabsloven § 266, stk. 3, 4

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Afvisning af fusionsregistrering grundet manglende underskrifter på fusionsplanen

08.09.2023

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på registrering af fusion grundet manglende fusionsplan og mangelfulde underskrifter

11.05.2017

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet hjemviser afslag på offentliggørelse af spaltningssplan – 30.06.2005
modtagende sekskaber opstod ved parallel spaltning

Erhvervsankenævnet · Direktion for sekskab under stiftelse kunne gyldigt underskrive fusionsplan – 21.01.2002
Erhvervsankenævnet ophæver styrelsens afslag

Datering af planen – en ulovbestemt, men reelt ufravigelig gyldighedsbetingelse

§ 5

Selskabsloven kræver ikke udtrykkeligt, at fusionsplanen dateres. Alligevel er datering i praksis en betingelse for registrering, fordi to selvstændige frister knytter sig til underskrivelsestidspunktet:

Frist	Hjemmel	Retsvirkning ved overskridelse
Planen skal være underskrevet senest ved udløbet af det regnskabsår, hvori det regnskabsmæssige virkningstidspunkt indgår	§ 237, stk. 4 / § 255, stk. 4	Modtagelsen kan ikke offentliggøres, og fusionen/spaltningen kan ikke vedtages
Erhvervsstyrelsen skal have modtaget planen senest 4 uger efter underskrivelsen	§ 244, stk. 1 / § 262, stk. 1	Samme – modtagelsen kan ikke offentliggøres, og transaktionen kan ikke vedtages

Denne sammenhæng var afgørende i [22/14107](#). Fusionsplanen var udateret, mens den vedlagte kreditorerklæring var dateret 14. december 2020. Erhvervsstyrelsen nægtede registrering efter [§ 15, stk. 1](#), fordi fristoverholdelsen ikke kunne kontrolleres. Klageren fremlagde en mailstreng, der dokumenterede, at underskriftsprocessen var afsluttet 16. december 2020, og gjorde gældende, at styrelsen i stedet burde have anvendt [§ 16, stk. 3](#) til at afklare tvivlen.

Erhvervsankenævnet stadfæstede. Nævnet lagde vægt på, at fusionsplanen er et **bindende dokument**, der offentliggøres efter [§ 244, stk. 5](#), og som fusionen skal gennemføres i overensstemmelse med efter [§ 245, stk. 6](#). Derfor kan planen ikke rettes eller berigtiges efter offentliggørelsen, og efterfølgende fremlagt dokumentation kan ikke træde i stedet for en dato i selve dokumentet.

Nævnet tiltrådte samtidig styrelsens praksis om **rækkefølgen** mellem planen og kreditorerklæringen, jf. lovens forarbejder:

»Vurderingsmandserklæringen om kreditorernes stilling tidligst kan være udarbejdet samtidigt med udarbejdelse af en fusionsplan eller kapitalejernes beslutning om at fravælge udarbejdelse af en fusionsplan.«

En kreditorerklæring dateret før fusionsplanen er altså i sig selv en registreringshindring – og når planen er udateret, kan rækkefølgen ikke konstateres, hvilket fører til samme resultat.

En beslægtet, absolut frist gælder vurderingsberetningen om apportindskud: efter [§ 240, stk. 4](#) må beretningen ikke være udarbejdet mere end 3 måneder før fusionens vedtagelse, og »[o]verskrides fristen, kan fusionen ikke gyldigt vedtages«. Tilsvarende må en mellembalance efter [§ 239, stk. 3](#) ikke have en opgørelsesdato mere end 3 måneder forud for underskrivelsen af planen.

LOV

[Selskabsloven § 237, stk. 4](#)[Selskabsloven § 239, stk. 3](#)[Selskabsloven § 240, stk. 4](#)[Selskabsloven § 244, stk. 1, 5](#)[Selskabsloven § 245, stk. 6](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Afslag på registrering af fusion grundet manglende datering af fusionsplan

13.02.2023

§ 6 Dokumentpakken og fravalgsmulighederne – hvad skal (og hvad kan undlades) udarbejdes

Ud over planen består fusionsdokumentationen af fire dokumenttyper, der alle kan fravælges i enighed:

- **Fusionsredegørelse, § 238:** en skriftlig redegørelse, der forklarer og begrundar fusionen, herunder fastsættelsen af vederlaget. Kan fravælges af kapitalejerne i enighed, jf. stk. 2.
- **Mellembalance, § 239:** kræves, hvis planen underskrives mere end 6 måneder efter udløbet af det seneste regnskabsår. Kan fravælges i enighed, jf. stk. 4, og finder ikke anvendelse for børsnoterede sekskaber med offentliggjort revideret halvårsregnskab, jf. stk. 5.
- **Vurderingsberetning om apportindskud, § 240:** kræves ved kapitalforhøjelse i et fortsættende aktieselskab eller ved dannelse af et nyt aktieselskab, men kan undlades, hvis der i stedet udarbejdes en vurderingsmandsudtalelse efter § 241 eller en kreditorerklæring efter § 242.
- **Vurderingsmandsudtalelse om planen og vederlaget, § 241:** skal indeholde erklæring om, hvorvidt vederlaget er »rimeligt og sagligt begrundet«, angive de anvendte værdiansættelsesmetoder og de værdier, de hver især fører til. Kan fravælges i enighed, jf. stk. 1, 3. pkt.

De dokumenter, der faktisk er udarbejdet, skal efter § 245, stk. 7 stilles til rådighed for kapitalejerne senest 4 uger før beslutningen – medmindre kapitalejerne i enighed beslutter andet – og skal på anmodning udleveres vederlagsfrit, jf. stk. 8. Fravælges alle dokumenter, gælder oplysningspligten på generalforsamlingen om væsentlige begivenheder indtruffet siden planens underskrivelse fortsat, jf. § 266, stk. 1 for spaltningens vedkommende.

Hvilke dokumenter der skal vedlægges anmeldelsen, er udmøntet administrativt. Efter anmeldelsesbekendtgørelsen § 29 skal anmeldelsen af fusionens gennemførelse vedlægges protokoludskrift og daterede vedtægter samt – medmindre dokumenterne ikke skal udarbejdes eller allerede er indsendt sammen med planen – fusionsredegørelse, mellembalance, vurderingsberetning, vurderingsmandsudtalelse og vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling. For grænseoverskridende fusion gælder de særskilte krav i § 30 og § 31.

Det var netop den udvidede fravalgsadgang, der var et hovedformål med sekskabsloven af 2009. Forarbejderne til § 271 fremhæver, at spaltningdirektivets valgmuligheder – som Danmark hidtil ikke havde udnyttet – nu skulle udnyttes »således at der bliver størst mulig fleksibilitet«, med den konsekvens, at der på visse punkter opstår større forskel mellem fusions- og spaltningsreglerne.

LOV

Selskabsloven § 238

Selskabsloven § 239

Selskabsloven § 240

Selskabsloven § 241

Selskabsloven § 245, stk. 7, 8

§ 7 Vurderingsmandserklæringen om kreditorernes stilling og kreditorernes anmeldelsesret

Kreditorbeskyttelsen hviler på et enkelt bytteforhold: enten erklærer uvildige vurderingsmænd, at kreditorerne er tilstrækkeligt sikrede efter transaktionen – eller også får kreditorerne en individuel anmeldelsesret.

Efter § 242 (fusion), § 260 (spaltning), § 277 (grænseoverskridende fusion) og § 297 (grænseoverskridende spaltning) skal vurderingsmændene afgive erklæring om, hvorvidt kreditorerne i det enkelte selskab »må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter fusionen i forhold til selskabets nuværende situation«. Kapitalejerne kan i enighed fravælge erklæringen – men fravalget udløser automatisk kreditorbeskyttelsen.

Efter § 243, stk. 1 og § 261, stk. 1 kan kreditorer, hvis fordringer er stiftet forud for Erhvervsstyrelsens offentliggørelse, anmelde deres fordringer senest 4 uger efter offentliggørelsen – men **kun** hvis vurderingsmændene har fundet kreditorerne utilstrækkeligt sikrede, eller hvis erklæringen er fravalgt. Fordringer, for hvilke der allerede er stillet betryggende sikkerhed, kan ikke anmeldes.

Retsvirkningerne er:

- Anmeldte **forfaldne** fordringer kan forlanges indfriet, § 243, stk. 2.
- For anmeldte **uforfaldne** fordringer kan forlanges betryggende sikkerhed, samme sted.
- Sikkerhedsstillelse er ikke fornøden, hvis indfrielsen er sikret ved en lovbestemt ordning, § 243, stk. 3.
- Er der uenighed om, hvorvidt der skal stilles sikkerhed, eller om en tilbudt sikkerhed er tilstrækkelig, kan **begge parter** indbringe sagen for **skifteretten** på selskabets hjemsted senest 2 uger efter anmeldelsen, § 243, stk. 4.
- Retten til at forlange sikkerhed kan ikke fraskrives med bindende virkning i det underliggende aftaleforhold, § 243, stk. 5.

Afgørelsen af kreditorkravene er en **betingelse for retsvirkningernes indtræden**: fusionen anses først for gennemført, når kreditorernes krav anmeldt efter § 243 er afgjort, jf. § 250, stk. 1, nr. 2, og tilsvarende for spaltning i § 268, stk. 1, nr. 2.

Modellen har lange historiske rødder. Allerede [Betænkning nr. 1071/1986 om lovgivning om andelsselskaber](#), s. 125 beskrev, hvordan revisorerklæringen om kreditorernes fyldestgørelsesmuligheder skulle udløse bekendtgørelse af kreditorernes rettigheder, og s. 81 gengiver et udkast med præcis den skifteretskompetence, der stadig findes i § 243, stk. 4. Modellen anvendes fortsat som forbillede uden for kapitalsekskabsretten; se [Betænkning nr. 1586/2025 om revision af fondsloven](#), s. 302, hvor udvalget foreslår en vurderingsmandserklæring om kreditorernes stilling efter erhvervsfondslovens forbillede, netop fordi fusion foreslås gennemført ved universalsuccession.

For **grænseoverskridende** transaktioner er fristen for at gå til skifteretten forlænget: efter § 278, stk. 4 og § 298, stk. 4 kan sagen indbringes senest 3 måneder efter offentliggørelsen af planen. Ændringen blev gennemført ved [lov nr. 243 af 7. marts 2023](#), og forarbejderne begrundes den med selskabsdirektivets artikel 126 b, stk. 1, 2. afsnit, som tilføjet ved mobilitetsdirektivet.

LOV

[Selskabsloven § 242](#)

[Selskabsloven § 243, stk. 1-5](#)

[Selskabsloven § 260](#)

[Selskabsloven § 261, stk. 1-5](#)

[Selskabsloven § 278, stk. 4](#)

[Selskabsloven § 298, stk. 4](#)

§ 8 Fristregimet: 4 ugers indsendelse, 4 ugers karens og registreringsfristens præklusive virkning

Fusions- og spaltningssprocessen er bygget op om tre på hinanden følgende frister, der alle er ufravigelige:

1. Indsendelsesfristen. Erhvervsstyrelsen skal have modtaget en kopi af planen senest 4 uger efter underskrivelsen, jf. § 244, stk. 1 og § 262, stk. 1. Overskrides fristen, kan modtagelsen ikke offentliggøres, og transaktionen dermed ikke vedtages. Er planen fravalgt, skal fravalget meddeles styrelsen med angivelse af navne og cvr-numre, jf. stk. 2.

Fristens indispensable karakter blev fastslået i 03-187.242. Spaltningssplanen var underskrevet 25. juni 2003 og skulle været modtaget senest 23. juli, men kom først frem 5. august – 13 dage for sent. Årsagen var dels en fem måneder lang sagsbehandlingstid hos Told- og Skattestyrelsen om tilladelse til skattefri spaltning, dels at direktøren var på ferie, da dokumenterne skulle underskrives. Hverken det ene eller det andet kunne begrunde dispensation; Erhvervsankenævnet stadfæstede afslaget, og styrelsen præciserede, at fristen er »indispensabel – dvs. ufravigelig – uanset årsagen til forsinkelsen«.

2. Karensfristen. Beslutning om gennemførelse må tidligst træffes 4 uger efter Erhvervsstyrelsens offentliggørelse af modtagelsen, jf. § 245, stk. 1. Er offentliggørelsen af planen og af kreditorerklæringen sket hver for sig, regnes fristen fra det seneste tidspunkt. To lempelser gælder for rene anpartsselskabsfusioner: efter § 245, stk. 2 kan anpartshaverne i enighed fravige karensfristen, hvis vurderingsmændene har fundet kreditorerne tilstrækkeligt sikrede, og efter § 245, stk. 3 er der slet ikke krav om forudgående offentliggørelse, hvis fusionsplanen er fravalgt og der foreligger en positiv kreditorerklæring. Disse fravalgsmuligheder for anpartsselskaber blev senest justeret i forbindelse med lovgivningen om iværksætterselskaber m.v.

I 2016-13999 blev sammenhængen udnyttet analytisk: da der deltog et aktieselskab, fulgte det modsætningsvist af § 237, stk. 2, at fusionen kun kunne gennemføres på grundlag af en offentliggjort fusionsplan, og da planen aldrig var korrekt offentliggjort, kunne karensfristen i § 245, stk. 1, ikke være iagttaget – beslutningen var derfor truffet i strid med loven.

3. Registreringsfristen. Den vedtagne fusion skal registreres eller anmeldes senest 2 uger efter, at den er besluttet i alle selskaberne, jf. § 251, stk. 1, og under alle omstændigheder senest ved udløbet af indsendelsesfristen for årsrapporten for den periode, hvori det regnskabsmæssige virkningstidspunkt indgår – dog senest 1 år efter offentliggørelsen af planen, jf. § 251, stk. 2. Overskrides en af disse to frister, **mister beslutningen sin gyldighed**, og planen anses for bortfaldet. Samme regel for spaltning i § 269, stk. 2 og for grænseoverskridende fusion i § 288, stk. 2.

At en påtænkt fusion i øvrigt ikke suspenderer selskabets almindelige forpligtelser, illustreres af 2011-0026122, hvor ledelsen i en erhvervsdrivende fond blev pålagt afgift for en for sent indsendt årsrapport. Erhvervsankenævnet fastslog, at der ikke er hjemmel til at fritage for årsrapporten eller udskyde indsendelsesfristen som følge af forgæves forsøg på at gennemføre en fusion – netop fordi anmeldelsen af fusionen skal være modtaget senest ved udløbet af indsendelsesfristen for det relevante regnskabsår.

LOV

Selskabsloven § 244, stk. 1, 2

Selskabsloven § 245, stk. 1-3

Selskabsloven § 251, stk. 1, 2

Selskabsloven § 262, stk. 1

Selskabsloven § 269, stk. 2

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på registrering af fusion grundet manglende fusionsplan og mangelfulde underskrifter

11.05.2017

Erhvervsankenævnet · Afgift for for sent indsendt årsrapport fastholdt trods forventning om fusion

21.05.2012

Erhvervsankenævnet · Overskridelse af 4-ugers frist for indsendelse af spaltningssplan – Erhvervsankenævnet stadfæster afslag

09.12.2003

Erhvervsstyrelsens registreringskontrol efter § 15 – og grænserne for berigtigelse

Hele formalitetsregimet håndhæves gennem [§ 15, stk. 1](#): »Registrering må ikke finde sted, hvis det forhold, der ønskes registreret, ikke opfylder bestemmelser i denne lov ... Registrering må heller ikke finde sted, hvis den beslutning, der lægges til grund for registreringen, ikke er blevet til i overensstemmelse med de forskrifter, som er fastsat i loven«. Bestemmelsen gælder efter stk. 3 tilsvarende for dokumenter, der offentliggøres i eller indsendes til styrelsens it-system.

Ansvarsfordelingen er entydig. Efter [§ 15, stk. 2](#) indestår anmelderen for, at registreringen er lovligt foretaget, at der foreligger behørig fuldmagt, og at dokumentationen er gyldig. Dette blev afgørende i både [23/03352](#) og [2016-13999](#): styrelsens automatiske offentliggørelse af, at planen var modtaget, gengiver blot anmelderens egne angivelser og kan ikke skabe en berettiget forventning om, at dokumentationen er i orden. Klagerens argumenter om betydelige administrative og skattemæssige konsekvenser – herunder behovet for at udarbejde en særskilt revideret årsrapport og allerede bekræftet ophør af sambeskatning – kunne ikke føre til et andet resultat.

Styrelsen har derimod en udsættelsesbeføjelse, når **civilretlige tvister** blokerer for kontrollen. Efter [§ 16, stk. 3](#) kan styrelsen bestemme, at registrering ikke kan finde sted, før der er skabt klarhed. I [2016-1639](#) var en fusion først nedstemt, hvorefter bestyrelsen erklærede den modsatstemmende aktionær for at have misligholdt en aktionæroverenskomst, registrerede hans aktier som overdraget og indkaldte til en ny generalforsamling uden ham – hvor fusionen blev vedtaget. Erhvervsankenævnet stadfæstede registreringsnægtelsen: der forelå en sådan væsentlig tvivl om adkomstforholdene, at afklaring måtte ske ved domstolene, og styrelsen var berettiget til at afvente den verserende retssag om generalforsamlingens gyldighed.

Registreringsnægtelse kan også bero på selve beslutningsprocessens lovlighed. I [2015-7018](#) blev registrering nægtet efter § 15, stk. 1, fordi en generalforsamling, som ledelsen havde aflyst, ikke kunne gennemføres af de delegerede på egen hånd.

Skeler man til **efterfølgende berigtigelse**, er praksis restriktiv. Efter [§ 20](#) henhører spørgsmål om udslettelse eller ændring af en registrering som hovedregel under domstolene. Administrativ rettelse er forbeholdt utilsigtet fejlskrift fra anmelderens side, åbenbare sagsbehandlerfejl og åbenbare nulliteter. I [2014-0036519](#) ønskede et selskab fire år efter en fusion at få ændret vedtægterne med tilbagevirkende kraft, fordi visse særlige anpartshaverrettigheder efter det oplyste utilsigtet var faldet bort. Ankenævnet afviste:

»Ankenævnet finder på denne baggrund, at der ikke foreligger en utilsigtet fejlskrift fra anmelders side i forbindelse med den foretagne registrering i 2010. Herefter, og da der heller ikke i øvrigt er anført omstændigheder, der kan danne grundlag for at ophæve den skete registrering administrativt, tiltræder ankenævnet, at spørgsmålet om registrerings sletning henhører under domstolene, jf. selskabslovens § 20.«

Afgørende var, at både fusionsplanens punkt 10 og generalforsamlingsprotokollatet entydigt angav, at vedtægterne ikke skulle ændres. Praksis illustrerer, at den offentliggjorte plan bliver det bindende referencepunkt for hele transaktionen – jf. også [§ 245, stk. 6](#), hvorefter forslaget anses for bortfaldet, hvis fusionen ikke vedtages i overensstemmelse med den offentliggjorte plan.

En særlig efterreguleringsproblematik ses i [24-12149](#), hvor Erhvervsankenævnet med stemmerne 2-1 ophævede en gebyropkrævning for en revisionsvirksomhed, der var fusioneret ind i en anden, og hvor de samme 21 revisorer dermed ville blive opkrævet gebyr to gange.

LOV

[Selskabsloven § 15, stk. 1-3](#)[Selskabsloven § 16, stk. 3](#)[Selskabsloven § 20](#)[Selskabsloven § 245, stk. 6](#)

PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet ophæver gebyropkrævning for inaktiv revisionsvirksomhed efter fusion	05.12.2025
	Erhvervsankenævnet · Afvisning af fusionsregistrering grundet manglende underskrifter på fusionsplanen	08.09.2023
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på registrering af fusion grundet manglende fusionsplan og mangelfulde underskrifter	11.05.2017
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnets stadfæstelse af registreringsnægtelse af fusion grundet tvivl om aktieejerskab	26.04.2017
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af registreringsnægtelse: Generalforsamling i forsikringsselskab under likvidation ikke lovligt indkaldt efter ledelsens aflysning	16.11.2015
	Erhvervsankenævnet · Afslag på administrativ ændring af selskabsvedtægter efter fusion grundet manglende bevis for åbenbar fejlskrift	28.07.2014

EU-retten: minimumsharmonisering, actio pauliana og solidarisk hæftelse for ubestemte passiver

§ 10

De danske regler gennemfører **3. selskabsdirektiv** om fusion og **6. selskabsdirektiv 82/891/EØF** om spaltning, i dag kodificeret i [selskabsdirektivet \(EU\) 2017/1132](#) og ændret ved [mobilitetsdirektivet \(EU\) 2019/2121](#). Forarbejderne til [§ 236](#) fremhæver, at direktivet »tilsigter at samordne medlemsstaternes lovgivning for at sikre især aktionærer og kreditorer«.

To domme fra EU-Domstolen har afgørende betydning for rækkevidden af den nationale kreditorbeskyttelse.

Minimumsharmonisering og actio pauliana. I [C-394/18](#) (I.G.I.) havde et italiensk selskab ved en spaltning overført næsten hele formuen til et nystiftet selskab. Kreditorer, der ikke havde benyttet den nationale indsigelsesadgang før spaltningen, anlagde efterfølgende et omstødelsessøgsmål. Domstolen fastslog, at 6. direktivs artikel 12 kun opstiller en minimumsordning:

»Anvendelsen af udtrykket »i det mindste« i sjette direktivs artikel 12, stk. 2, angiver, at denne artikel fastsætter en minimumsordning med henblik på sikring af de rettigheder, som tilkommer kreditorer i det spaltede selskab ... Følgelig er dette stykke ikke til hinder for, at medlemsstaterne fastsætter supplerende instrumenter til sikring af disse kreditors rettigheder.«

Domstolen fastslog samtidig, at direktivets ugyldighedsregel i artikel 19 kun omfatter søgsmål, der får spaltningen til at bortfalde med virkning erga omnes – ikke søgsmål, der blot gør spaltningen **relativt uvirksom** over for de sagsøgende kreditorer.

Ubestemte passiver. I [C-713/22](#) (LivaNova) havde SNIA SpA i 2003 udskilt sin biomedicinske sektor til et nyt selskab, mens omfattende miljøforurening fra kemikalievirksomheden først blev kortlagt og opgjort mange år senere. Store Afdeling fastslog:

»Artikel 3, stk. 3, litra b), i Rådets sjette direktiv 82/891/EØF ... skal fortolkes således, at den regel om solidarisk ansvar for de modtagende selskaber, som er fastsat i denne bestemmelse, ikke alene finder anvendelse på fastlagte dele af passiverne, der ikke er blevet tildelt ved en spaltningssplan, men ligeledes på passiver af ubestemt karakter, såsom

saneringsomkostninger og miljøskader, der er blevet konstateret, vurderet eller konsolideret efter den pågældende spaltning, forudsat at de skyldes det spaltede selskabs adfærd forud for spaltningen.»

Domstolen lagde vægt på, at en modsat fortolkning ville gøre spaltningen til »et middel for en virksomhed til at unddrage sig konsekvenserne af de overtrædelser, som den har begået«, og at medlemsstaternes adgang til at begrænse hæftelsen til de tildelte nettoaktiver – en adgang, Danmark har udnyttet i § 254, stk. 2 – er tilstrækkelig beskyttelse af de modtagende selskaber.

For dansk ret betyder de to domme, at [§ 254, stk. 2](#) og [§ 255, stk. 6](#) skal læses bredt om passivbegrebet, og at kreditorer ikke er henvist til det selskabsretlige spor alene – almindelige omstødelses- og erstatningsretlige retsmidler kan supplere. Herom se også praksisoversigten om [bestyrelsesansvar](#).

LOV	Selskabsloven § 236	Selskabsloven § 254, stk. 2	Selskabsloven § 255, stk. 6	
PRAKSIS	EU-Domstolen · Solidarisk ansvar for miljøska- der og saneringsomkostninger ved spaltning af aktieselskaber			29.07.2024
	EU-Domstolen · Kreditorbeskyttelse ved selskabsspaltning: Forenelighed mellem EU-rettens beskyttelsesordninger og nationale omstødelsessøgsmål (actio pauliana)			30.01.2020

Grænseoverskridende fusion, spaltning og omdannelse – fra Sevic og

§ 11 Polbud til mobilitetsdirektivet

Før gennemførelsen af direktivet om grænseoverskridende fusioner var retstilstanden klar og restriktiv. I 00-176.261 ønskede et dansk ApS at fusionere med sit engelske moderselskab på Jersey for at forenkle holdingstrukturen. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen nægtede at offentliggøre fusionsplanen:

»Da fusion i medfør af anpartsselskabsloven alene kan ske mellem selskaber registreret i Danmark, kan fusionsplanen ikke offentliggøres.«

Erhvervsankenævnet tiltrådte og lagde vægt på, at en iagttagelse af de danske fusionsregler ikke ville medføre, at det udenlandske selskab ophørte – det beror på registreringsstedets regler. Da EU's direktiv om grænseoverskridende fusioner endnu ikke var vedtaget, kunne fusionen ikke gennemføres.

Retstilstanden vendte med EU-Domstolens dom i **Sevic Systems (C-411/03)**, som forarbejderne til § 271 refererer:

»EF-domstolen har i sin afgørelse i den såkaldte Sevic-sag ... fastslået, at det er i strid med etableringsfriheden generelt at nægte grænseoverskridende fusioner, når tilsvarende fusioner er tilladt mellem nationale selskaber. Domstolens argumentation fører til, at det på tilsvarende vis er i strid med etableringsfriheden generelt at nægte grænseoverskridende spaltninger.«

I [C-106/16](#) (Polbud) gik Store Afdeling videre og fastslog, at etableringsfriheden efter [artikel 49 TEUF](#) og [artikel 54 TEUF](#) finder anvendelse, selv når kun det vedtægtsmæssige – og ikke det faktiske – hovedsæde flyttes, og at et generelt krav om tvungen likvidation som betingelse for grænseoverskridende omdannelse er uforholdsmæssigt og udgør en ulovlig generel formodning om misbrug.

Gældende dansk ret findes i selskabslovens kapitel 16. Efter § 271, stk. 1 kan danske kapitalselskaber deltage i grænseoverskridende fusioner med tilsvarende selskaber under EU/EØS-landes lovgivning, og fusionen kan gennemføres uden kreditorernes samtykke. Efter § 318 a, stk. 1 kan et kapitalselskab omdanne sin retlige form

til en af de retlige former i et andet EU/EØS-land, der er opført i bilag II til selskabsdirektivet. Reglerne finder ikke anvendelse på sekskaber under finansielle afviklings- og kriseforebyggelsesordninger, jf. § 271, stk. 3 og § 318 a, stk. 2.

Mobilitetsdirektivet blev gennemført ved lov nr. 243 af 7. marts 2023, som bl.a.:

- indsatte tilbud om **indløsning** og oplysning om **beskyttelsesforanstaltninger tilbudt kreditorer** som obligatoriske punkter i fusions- og spaltningssplanen, jf. § 272, stk. 1, nr. 13-14 og § 292, stk. 1, nr. 10-11,
- indførte en pligt for det centrale ledelsesorgan til at afgive erklæring om **medarbejderinformation og -høring**, jf. § 279 a og § 299 a,
- ophævede det tidligere kapitel 16 a om grænseoverskridende flytning af hjemsted og samlede reglerne om **grænseoverskridende omdannelse** i §§ 318 a-318 q, og
- forlængede kreditorernes frist for at gå til skifteretten til 3 måneder efter offentliggørelsen af planen.

Kapitalejerbeskyttelsen er central. Efter § 286, stk. 1 (fusion) og § 306, stk. 1 (spaltning) kan kapitalejere, der på generalforsamlingen har modsat sig transaktionen, kræve deres kapitalandele indløst til det beløb, der er tilbudt i planen; kravet skal fremsættes skriftligt senest 4 uger efter generalforsamlingen. Bestrider kapitalejeren, at beløbet svarer til kapitalandelenes værdi, kan han inden samme frist kræve, at **skøns mænd udmeldt af retten** fastsætter beløbet, jf. stk. 3. Omkostningerne bæres som udgangspunkt af den, der ønsker vurderingen, men kan pålægges sekskabet, hvis skøns mændenes vurdering afviger væsentligt fra sekskabets og helt eller overvejende lægges til grund. Der skal være stillet betryggende sikkerhed for værdien, og skøns mændene afgør, om sikkerheden er betryggende, jf. stk. 4. Retssager herom afgøres efter dansk ret og kan anlægges ved danske domstole, selv efter at transaktionen har fået virkning, jf. stk. 5.

Erhvervsstyrelsens attest er nøglen til gennemførelsen. Efter § 289, stk. 1 skal styrelsen senest 3 måneder efter anmeldelsen påse, at alle handlinger og formaliteter er afsluttet, og – hvis det er tilfældet – udstede attest til den udenlandske registreringsmyndighed. Attest udstedes dog **ikke**, hvis styrelsen vurderer, at transaktionen er etableret »med henblik på misbrug eller svigagtige formål, der fører til eller tilsigter at føre til unddragelse eller omgåelse af EU-retten eller national ret, eller med kriminelle formål«, jf. § 289, stk. 3. Fristen kan forlænges med op til 3 måneder, hvis yderligere kontrol er nødvendig, jf. stk. 4. Virkningstidspunktet bestemmes af retsreglerne i det fortsættende sekskabs land, jf. stk. 8.

Medarbejdernes medbestemmelse reguleres af §§ 311-317. Efter § 311, stk. 1 finder de almindelige danske regler i § 140 anvendelse, når det fortsættende sekskab skal høre under dansk ret – medmindre dette ikke ville sikre mindst samme medbestemmelsesniveau som i de fusionerende sekskaber, ikke ville give medarbejdere i andre medlemsstater samme rettigheder, eller mindst ét af sekskaberne i de forudgående 6 måneder havde et gennemsnitligt medarbejderantal svarende til fire femtedele af den nationale tærskel. I de tilfælde iværksættes forhandlingsproceduren i §§ 312-316.

Endelig kan det nævnes, at Erhvervsstyrelsen i et lovudkast sendt i høring i juli 2026 har foreslået, at sekskaber, der er under kontrol vedrørende faktisk ledelse eller reelle ejere, ikke skal kunne indgå i fusion, grænseoverskridende fusion, spaltning eller grænseoverskridende spaltning; se [høringen om styrket kontrol med bagmænd og rådgivere i sekskaber](#). Forslaget er på tidspunktet for denne oversigt ikke konsolideret i sekskabsloven.

LOV

Selskabsloven § 271, stk. 1, 3

Selskabsloven § 286, stk. 1-5

Selskabsloven § 289, stk. 1-8

Selskabsloven § 306, stk. 1-5

Selskabsloven § 311, stk. 1

—

[Selskabsloven § 318a, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS	EU-Domstolen · Grænseoverskridende omdannelse af selskab: Forbud mod tvungen likvidation ved flytning af vedtægtsmæssigt hjemsted (Polbud)	24.10.2017
	Erhvervsankenævnet · Grænseoverskridende fusion mellem dansk ApS og engelsk selskab på Jersey kunne ikke offentliggøres efter anpartsselskabsloven	04.04.2001

Den civilretlige gennemførelse som forudsætning for det skattefri regime

Selv om det skattemæssige successionsregime hører under praksisoversigten om [skattefri-omstrukturering](#), er den selskabsretlige gennemførelse en **forudsætning** for skattefriheden, og skattepraksis leverer derfor et vigtigt spejl på de selskabsretlige krav.

Det principielle udgangspunkt blev fastslået i [17-0990776](#). Et selskab ønskede at overføre alle aktiver og passiver til et nystiftet dansk selskab og lade det indskydende selskab slette, **uden** at anvende de selskabsretlige fusionsregler, idet kreditorerne frivilligt ville acceptere debtorskiftet. Landsskatteretten stadfæstede afslaget:

- Det civilretlige og det skatteretlige fusionsbegreb er sammenfaldende.
- Det er et ubetinget krav, at omstruktureringen ikke indebærer en selskabsretlig likvidation af det indskydende selskab.
- Da de selskabsretlige fusionsregler ikke ønskedes anvendt, kunne fusionen ikke gennemføres skattefrit.

Også tidsakserne er koblet sammen. I [SKM2006.498.SR](#) beskrev Skatterådet den selskabsretlige proces præcist som den styrende: spaltplingsplanen skulle indsendes til offentliggørelse primo juli, hvorefter der fulgte en obligatorisk 4-ugers offentliggørelsesperiode, før spaltningen kunne vedtages ultimo august. Selskabet gjorde forgæves gældende, at 4-ugers perioden blot var et »formkrav«, der kunne ses bort fra ved fastlæggelsen af den skattemæssige spaltplingsdato. Tilsvarende i [SKM2008.858.SR](#), hvor spaltplingsbalancen var pr. 1. oktober 2007, men vedtagelsen først 1. maj 2008, og hvor den selskabsretlige og den skattemæssige dato derfor faldt fra hinanden. I [SKM2006.551.SR](#) afviste Skatterådet udtrykkeligt at besvare spørgsmålet om den regnskabsmæssige åbningsbalance, fordi rådet ikke har kompetence til at afgive bindende svar om regnskabs- og selskabslovgivning – en illustration af, at de to spor holdes adskilt.

For grænseoverskridende transaktioner viser [12-0206293](#), hvordan fusionen blev vedtaget 20. august 2008 med regnskabsmæssig virkning pr. 1. februar 2008, og hvordan den skattemæssige fusionsdato ikke desto mindre blev fastsat til vedtagelsesdatoen. I [10-002734](#) lagde Landsskatteretten udtrykkeligt til grund, at »[s]amtlig e selskabsretlige regler for fusionen er opfyldt«, som betingelse for at bekræfte den skattefri behandling.

At de skatteretlige værnsregler kan slå tilbage på en i øvrigt korrekt gennemført selskabsretlig transaktion, viser [BS-48218/2025-HJR](#), hvor Højesteret stadfæstede tilbagekaldelsen af en tilladelse til skattefri aktieombytning og ophørsspaltning, fordi skatteundgåelse var hovedformålet – den selskabsretlige spaltning bestod, men det skattemæssige successionsregime bortfaldt.

Endelig skal det bemærkes, at fusions- og spaltplingsstrukturer ofte anvendes i akquisitionssammenhæng, hvor forbuddet mod selvfinansiering sætter selvstændige grænser. I [P-6-14](#), [P-7-14](#), [P-18-14](#) og [P-19-14](#) fandt Sø- og Handelsrettens skifteret, at købesummen for to ejendomsselskaber reelt var berigtiget med målselskabernes

egne midler, og pålagde sælger og dennes ledelse at anerkende krav på over 226 mio. kr. Det spor behandles selvstændigt i praksisoversigten om [selvfinansiering](#).

LOV	Fusionsskatteloven § 1, stk. 3	Selskabsloven § 236	Selskabsloven § 245, stk. 1
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret: Tilbagekaldelse af skattefri aktieombytning og ophørsspaltning – skatteundgåelse som hovedformål og den 6-årige genoptagelsesfrist Sø- og Handelsretten · Dom om ulovlig selvfinansiering og erstatningsansvar i forbindelse med overdragelse af ejendomsselskaber Landsskatteretten · Skattefri fusion kræver overholdelse af selskabsretlige fusionsregler Landsskatteretten · Landsskatteretten: Fusionsdato ved grænseoverskridende fusion og delårsopgørelse Landsskatteretten · Grænseoverskridende fusion tilladt uden ophørsbeskatning efter Fusionsskatteloven § 15, stk. 4 Skatterådet · Skattefri ophørsspaltning med forskellig skattemæssig spaltningssdato Skatterådet · Grenspaltning af C's D-område og skattemæssig opgørelse af indkomst og anskaffelsessum Skatterådet · Skattemæssig spaltningssdato ved ophør af sambeskatning		16.06.2026 27.04.2015 03.03.2020 22.10.2015 11.02.2011 29.10.2008 18.09.2006 23.08.2006

§ 13 Sammenfatning: hvad praksis lærer rådgiveren

Praksis på området er usædvanlig ensartet, fordi den næsten udelukkende handler om **formalia**, og fordi Erhvervsstyrelsen efter [§ 15, stk. 1](#) hverken har eller påberåber sig en dispensationsadgang. Nogle gennemgående mønstre:

- **Alle underskrifter, hver gang.** Fusions- og spaltningssplanen skal underskrives af samtlige medlemmer af hvert centralt ledelsesorgan. Tegningsregel er ikke nok, og en internt korrekt underskrevet version hjælper ikke, hvis det uploadede dokument mangler underskrifter.
- **Dokumentet skal kunne datere sig selv.** Uden dato på planen kan hverken regnskabsårsfristen i § 237, stk. 4, eller 4-ugers fristen i § 244, stk. 1, kontrolleres – og planen kan ikke berigtiges efter offentliggørelsen.
- **Rækkefølgen er materiel.** Kreditorerklæringen kan tidligst dateres samtidig med planen. En erklæring dateret først er en registreringshindring.
- **Fristerne er indispensable.** Hverken andre myndigheders sagsbehandlingstid, ferie eller økonomiske indretningshensyn kan begrunde fravigelse. Overskrides registreringsfristen i § 251, stk. 2, eller § 269, stk. 2, bortfalder både beslutningen og planen, og processen skal begynde forfra.
- **Anmelderen bærer risikoen.** § 15, stk. 2, placerer indeståelsen hos anmelderen. Systemgenererede kvitteringer fra Erhvervsstyrelsen skaber ingen berettiget forventning.
- **Civilretlige tvister standser registreringen, men afgøres ikke af styrelsen.** Ved tvivl om ejerforhold eller beslutningens gyldighed udsættes registreringen efter § 16, stk. 3, indtil domstolene har talt; sletning eller ændring af en foretaget registrering henhører efter § 20 under domstolene, bortset fra åbenbar fejlskrift.
- **Kreditorbeskyttelsen er et bytteforhold.** Enten en positiv vurderingsmandserklæring – eller kreditorernes anmeldelsesret med adgang til indfrielse/sikkerhed og skifteretlig prøvelse. Ved spaltning suppleres med subsidiær solidarisk hæftelse begrænset til nettoværdien, som efter **C-713/22** også dækker ubestemte passiver hidrørende fra adfærd før spaltningen.

EU-retten er et gulv, ikke et loft. Efter **C-394/18** kan nationale retsmdler som omstødelssøgsmdl supplere direktivets ordning, og efter **C-106/16** kan medlemsstaterne ikke kræve tvungen likvidation som betingelse for grænseoverskridende omdannelse.

- **Grænseoverskridende transaktioner har et ekstra kontrol- og beskyttelseslag.** Erhvervsstyrelsens attest efter § 289 med misbrugsforbehold, kapitalejernes indløsningsret med skønsmandsfastsættelse efter §§ 286 og 306, forlængede kreditorfrister og reglerne om medarbejdernes medbestemmelse i §§ 311-317.
- **Det civilretlige og det skatteretlige spor hænger sammen én vej.** Skattefri fusion forudsætter, at de selskabsretlige regler faktisk anvendes; men et skatteretligt værnsindgreb ændrer ikke den selskabsretligt gennemførte transaktion.

Den praktiske konsekvens er, at tidsplanen bør bygges baglæns fra regnskabsårets udløb: planen skal underskrives og dateres inden regnskabsårets udløb, indsendes inden for 4 uger, ligge offentligtgjort i 4 uger, vedtages, registreres inden 2 uger – og under alle omstændigheder anmeldes inden fristen for årsrapporten for den periode, hvori det regnskabsmæssige virkningstidspunkt indgår.

LOV	Selskabsloven § 15, stk. 1, 2	Selskabsloven § 16, stk. 3	Selskabsloven § 20
	Selskabsloven § 251, stk. 2	Selskabsloven § 269, stk. 2	
PRAKSIS	EU-Domstolen · Solidarisk ansvar for miljøskader og saneringsomkostninger ved spaltning af aktieselskaber		29.07.2024
	EU-Domstolen · Kreditorbeskyttelse ved selskabsspaltning: Forenelighed mellem EU-rettens beskyttelsesordninger og nationale omstødelssøgsmdl (actio pauliana)		30.01.2020
	EU-Domstolen · Grænseoverskridende omdannelse af selskab: Forbud mod tvungen likvidation ved flytning af vedtægtsmæssigt hjemsted (Polbud)		24.10.2017
	Erhvervsankenævnet · Afvisning af fusionsregistrering grundet manglende underskrifter på fusionsplanen		08.09.2023
	Erhvervsankenævnet · Afslag på registrering af fusion grundet manglende datering af fusionsplan		13.02.2023
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af afslag på registrering af fusion grundet manglende fusionsplan og mangelfulde underskrifter		11.05.2017
	Erhvervsankenævnet · Overskridelse af 4-ugers frist for indsendelse af spaltningssplan – Erhvervsankenævnet stadfæster afslag		09.12.2003

REFERENCE Lovgrundlag

10 paragraffer

Selskabsloven § 15	stk. 1	Selskabsloven § 236	
Selskabsloven § 237	stk. 1-4	Selskabsloven § 242	
Selskabsloven § 243	stk. 1-5	Selskabsloven § 244	stk. 1
Selskabsloven § 245	stk. 1	Selskabsloven § 250	stk. 1
Selskabsloven § 254	stk. 1, 2	Selskabsloven § 271	stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

27 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS	1
16.06.2026 Højesteret: Tilbagekaldelse af skattefri aktieombytning og ophørsspaltning – skatteundgåelse som hovedformål og den 6-årige genoptagelsesfrist	10817-13887
EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL	3
29.07.2024 Solidarisk ansvar for miljøskader og saneringsomkostninger ved spaltning af aktieselskaber	C-713/22
30.01.2020 Kreditorbeskyttelse ved selskabsspaltning: Forenelighed mellem EU-retten's beskyttelsesordninger og nationale omstødelssøgsmål (actio pauliana)	C-394/18
24.10.2017 Grænseoverskridende omdannelse af selskab: Forbud mod tvungen likvidation ved flytning af vedtægtsmæssigt hjemsted (Polbud)	C-106/16
LANDSRETTEEN · ANKEINSTANS	2
23.06.2025 Tidligere dom om Rønne Havns prissystem havde negativ retskraft i ny sag anlagt af Molslinjen	9772-11419
05.04.2011 Kendelse om navneberigtigelse efter fusion	2313-2755
SØ- OG HANDELSRETTEEN · SPECIALRET	1
27.04.2015 Dom om ulovlig selvfinansiering og erstatningsansvar i forbindelse med overdragelse af ejendomsselskaber	P-6-14, P-7-14, P-18-14 og P-19-14
LANDSSKATTERETTEEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS	3
03.03.2020 Skattefri fusion kræver overholdelse af selskabsretlige fusionsregler	17-0990776
22.10.2015 Landsskatteretten: Fusionsdato ved grænseoverskridende fusion og delårsopgørelse	12-0206293
11.02.2011 Grænseoverskridende fusion tilladt uden ophørsbeskatning efter Fusionskatteloven § 15, stk. 4	10-002734
SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED	3
29.10.2008 Skattefri ophørsspaltning med forskellig skattemæssig spaltningssdato	08-155976
18.09.2006 Grensspaltning af C's D-område og skattemæssig opgørelse af indkomst og anskaffelsessum	06-089884
23.08.2006 Skattemæssig spaltningssdato ved ophør af sambeskatning	06-08279606
ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS	14
05.12.2025 Erhvervsankenævnet ophæver gebyropkrævning for inaktiv revisionsvirksomhed efter fusion	24-12149
08.09.2023 Afvisning af fusionsregistrering grundet manglende underskrifter på fusionsplanen	23/03352
13.02.2023 Afslag på registrering af fusion grundet manglende datering af fusionsplan	22/14107
11.05.2017 Stadfæstelse af afslag på registrering af fusion grundet manglende fusionsplan og mangelfulde underskrifter	2016-13999

26.04.2017	Erhvervsankenævnets stadfæstelse af registreringsnægtelse af fusion grundet tvivl om aktieejerskab	2016-1639
16.11.2015	Stadfæstelse af registreringsnægtelse: Generalforsamling i forsikringsselskab under likvidation ikke lovligt indkaldt efter ledelsens aflysning	2015-7018
28.07.2014	Afslag på administrativ ændring af selskabsvedtægter efter fusion grundet manglende bevis for åbenbar fejlskrift	2014-0036519
21.05.2012	Afgift for for sent indsendt årsrapport fastholdt trods forventning om fusion	2011-0026122
30.06.2005	Erhvervsankenævnet hjemviser afslag på offentliggørelse af spaltningssplan – modtagende sekskaber opstod ved parallel spaltning	04-119.434
09.12.2003	Overskridelse af 4-ugers frist for indsendelse af spaltningssplan – Erhvervsankenævnet stadfæster afslag	03-187.242
21.01.2002	Direktion for sekskab under stiftelse kunne gyldigt underskrive fusionsplan – Erhvervsankenævnet ophæver styrelsens afslag	01-165.985
27.11.2001	Erhvervsankenævnet: Ingen hjemmel til sletning af sekskabsnavn uden dom eller retsforlig mod det konkrete sekskab	01-47.019
04.04.2001	Grænseoverskridende fusion mellem dansk ApS og engelsk sekskab på Jersey kunne ikke offentliggøres efter anpartsselskabsloven	00-176.261
17.04.1996	Hjemmel til fusion af selvejende sparekasse og sparekasseaktieselskab uden likvidation	95-129.362

FORARBEJDE Betænkninger

3 referencer

Betænkning om revision af fondsloven

nr. 1586 · 2025 · Justitsministeriet

Lovgivning om andelsselskaber – Betænkning nr. 1071

nr. 1071 · 1986 · Industriministeriet

Forenkling og fremtidstilpasning af sekskabslovene – Betænkning nr. 1229

nr. 1229 · 1992 · Industriministeriet

13

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over ulovlig selvfinansiering (selskabsloven § 206)

Forbuddet i selskabsloven § 206 og betingelserne for lovlig selvfinansiering i praksis

Version 2 · Opdateret 6. sep. 2026 · 18 afgørelser · 2009-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Selskabsloven § 206 forbyder, at et kapitalselskab direkte eller indirekte stiller midler til rådighed, yder lån eller stiller sikkerhed for tredjemands erhvervelse af kapitalandele i selskabet selv eller i dets moderselskab – men åbner samtidig i stk. 2 for lovlig selvfinansiering, hvis generalforsamlingen godkender dispositionen på grundlag af ledelsens redegørelse, bistanden holdes inden for de frie reserver og ydes på sædvanlige markedsvilkår. Praksis er koncentreret hos Erhvervsstyrelsen og Erhvervsankenævnet, suppleret af Sø- og Handelsrettens skifteret, hvor tilbageførsels- og indeståelseskrav efter § 215 prøves i konkursboer. Gennemgående er, at afgrænsningen af, hvad der er "selvfinansieringselementer", sker efter en formåls- og realitetsorienteret vurdering – den formelle ikklædning af transaktionen er sjældent afgørende – og at betingelserne i §§ 206-209 er præceptive værnsregler, der ikke kan repareres ved efterfølgende tilretning.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Selskabsloven § 206, stk. 1, rammer enhver direkte eller indirekte økonomisk bistand til tredjemands erhvervelse af kapitalandele i selskabet selv eller i dets moderselskab; vurderingen er formåls- og realitetsorienteret, ikke formel.
- 02** Udbytte, kapitalnedsættelse og tilbagekøb af egne kapitalandele har efter forarbejderne forrang og falder uden for forbuddet – men kun når alle selskabsretlige formaliteter er tilendebragt, før der udbetales.
- 03** En efterfølgende grenspaltning kan ikke sidestilles med lovlig udlodning, når målselskabet allerede har stillet midlerne til rådighed før spaltningens gennemførelse.
- 04** At køberen som led i berigtigelsen af købesummen overtager målselskabets mellemregningstilgodehavende hos sælger, er selvfinansiering – også selv om der ikke sker nogen kontant udbetaling.
- 05** Belåning af målselskabets aktiver efter overtagelsesdagen, men før handlen er endeligt afsluttet, har ikke karakter af lovlig efterfinansiering.

- 06** Lovlig selvfinansiering kræver generalforsamlingens forudgående godkendelse med vedtægtsændringsmajoritet på grundlag af ledelsens skriftlige redegørelse, der skal offentliggøres senest 2 uger efter beslutningen.
- 07** Generalforsamlingen kan ikke på forhånd bemyndige ledelsen til at yde økonomisk bistand – godkendelsen skal angå et konkret forhold.
- 08** Bistanden må kun ske med beløb, der kan udloddes som udbytte, jf. § 208, jf. § 180, stk. 2, og må aldrig overstige, hvad der er forsvarligt for selskabet henholdsvis koncernen.
- 09** "Sædvanlige markedsvilkår" i § 209 omfatter rente, løbetid, afdragsprofil, sikkerhedsstillelse og kreditvurdering under ét – en realkreditlignende rente uden nogen form for sikkerhedsstillelse opfylder ikke kravet.
- 10** En ensidig rentedækkelse, der ikke er hjemlet i det oprindelige gældsbrev, gør hele selvfinansieringslånet ulovligt; tilbagebetaling af alene rentedifferencen opfylder ikke lovens formål.
- 11** Et ulovligt selvfinansieringslån kan ikke lovliggøres ved efterfølgende at tilrette vilkårene – § 215, stk. 1, kræver fuld tilbageførsel med rente efter renteloven § 5 med tillæg af 2 pct.
- 12** Kan tilbageførsel ikke ske, indestår de personer, der har truffet aftale om eller opretholdt dispositionen, for selskabets tab efter § 215, stk. 2; hæftelsen er solidarisk og omfatter også de påløbne renter.
- 13** Sikkerhedsstillelse foretaget i strid med § 206 binder alligevel selskabet over for en aftalepart, der ikke kendte til ulovligheden, jf. § 215, stk. 3.
- 14** Overtrædelse af § 206 straffes med bøde efter § 367, stk. 1, og selve opretholdelsen af dispositionen er selvstændigt strafbar – derfor består den retlige interesse i at få lovligheden prøvet, selv om lånet er indfriet.
- 15** Er selvfinansieringen ulovlig, bortfalder den skatteretlige undtagelse i ligningsloven § 16 E for lån til lovlig selvfinansiering, og låntager beskattes – uanset god tro hos rådgiverne.

Forbuddets kerne i § 206, stk. 1 – og den formålsorienterede § 1 realitetsvurdering

Efter [selskabsloven § 206, stk. 1](#) må et kapitalselskab "ikke direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for tredjemands erhvervelse af kapitalandele i selskabet eller i dets moderselskab". Forbuddet gælder altså tre former for bistand (midler, lån, sikkerhed), det gælder både direkte og indirekte, og det omfatter både erhvervelse af kapitalandele i selskabet selv og i dets moderselskab. Undtagelserne er udtømmende angivet i selve bestemmelsen: den lempede adgang i stk. 2 samt [§ 213](#) og [§ 214](#).

Den afgørende fortolkningsnøgle ligger i forarbejderne til bestemmelsen, som blev indsat med selskabsloven i 2009 (lovforslag [L 170 \(2008-09\)](#)). Her fastslås både formålet og fortolkningsstilen:

Formålet med selvfinansieringsforbuddet er, at en virksomhed ikke skal deltage i finansieringen af sin egen overtagelse til ugunst for selskabets kreditorer og andre interessenter.

Der er tale om en konkret vurdering, når det skal fastslås, hvorvidt en bestemt disposition er omfattet af forbuddet. Ved selvfinansiering er det meget vigtigt, at der i høj grad anlægges en formålsfortolkning, når det skal fastslås, hvorvidt der er selvfinansieringselementer i en konkret disposition. Bestemmelserne om selvfinansiering har hidtil været og skal også fremover fortolkes ud fra formålet, hvor der er lægges vægt på, om der rent faktisk er foretaget selvfinansiering.

Denne passage er den bærende præmis i så godt som al dansk praksis på området. Erhvervsstyrelsen påberåbte sig den ordret i den ledende kendelse om grenspaltning og koncernlån, [2013-0036082](#), og Erhvervsankenævnet lagde den til grund.

To strukturelle træk ved den danske gennemførelse bør fremhæves. For det første omfatter forbuddet også erhvervelse af kapitalandele i **moderselskabet** – en bevidst dansk udvidelse, som forarbejderne selv kalder ved navn:

For at modvirke omgåelseshensyn er den hidtil gældende opregning af selskaber opretholdt, dvs. selskabet selv og dette selskabs moderselskab, selvom der herved er tale om nationale regler, der indsnævrer de muligheder, som er til rådighed i henhold til ændringen af 2. selskabsdirektivs artikel 23, stk. 1. Der er således tale om national regulering, der går ud over direktivets rammer, dvs. såkaldt »gold-plating«.

For det andet er kravet om **kreditvurdering** i [§ 206, stk. 3](#) en selvstændig ledelsespligt, ikke blot en ordensforskrift. Forarbejderne opstiller her en operationel målestok, som Erhvervsstyrelsen siden har brugt som prøvesten: midlerne bør kun stilles til rådighed, hvis det forventes, at også en professionel långiver – eksempelvis en bank eller et realkreditinstitut – ville være villig til at stille midler til rådighed.

LOV

[Selskabsloven § 206, stk. 1-3](#)[Selskabsloven § 213](#)[Selskabsloven § 214](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af ulovlig selvfinansiering i forbindelse med aktieoverdragelse og efterfølgende spaltning 16.06.2014

§ 2 EU-grundlaget: fra det absolutte forbud i 2. selskabsdirektiv til valgmuligheden i det kodificerede selskabsdirektiv

Selvfinansieringsforbuddet er ældre end EU-retten i dansk ret, men det blev fastholdt og udformet i lyset af 2. selskabsdirektiv (77/91/EØF), artikel 23, stk. 1. Forarbejderne beskriver forbuddets EU-retlige baggrund således:

- 2. selskabsdirektivs oprindelige forbud fra 1976 var bl.a. begrundet i, at sådan bistand kunne anvendes til at omgå andre bestemmelser, der havde til formål at sikre selskabskapitalen, ligesom forbuddet skulle varetage visse minoritetsinteresser.*

Med ændringsdirektiv 2006/68/EF blev det absolutte forbud lempet til en **valgmulighed** for medlemsstaterne, og Danmark udnyttede denne valgmulighed ved selskabsloven af 2009. Reglen er i dag videreført i [artikel 64 i det kodificerede selskabsdirektiv \(EU\) 2017/1132](#), hvis struktur genfindes næsten punkt for punkt i §§ 206-209:

Direktiv (EU) 2017/1132, art. 64	Dansk gennemførelse
Stk. 2: transaktionen på ledelsens ansvar, på rimelige markedsbetingelser, især rente og sikkerhedsstillelse; tilstrækkelig kreditvurdering	§ 209 og § 206, stk. 3
Stk. 3: generalforsamlingens forudgående godkendelse + skriftlig redegørelse med fem punkter, der offentliggøres i registret	§ 207
Stk. 4: nettoaktiver må ikke bringes under kapitalgrænsen; bunden reserve svarende til bstanden	§ 208 , jf. § 180, stk. 2
Stk. 5: erhvervelse/tegning skal ske til en rimelig pris	§ 209 , 2. pkt., jf. § 162
Stk. 6: undtagelse for bankers løbende dispositioner og for medarbejdererhvervelse	§ 213 og § 214

At [artikel 64, stk. 2](#) udtrykkeligt nævner "renter, som selskabet modtager, og sikkerhedsstillelse for lån" som de centrale markedsparmetre, er ikke uden betydning: det er præcis den kobling mellem rente og sikkerhed, Erhvervsankenævnet har anvendt ved prøvelsen af [§ 209](#).

LOV

[Selskabsloven § 180, stk. 2](#)[Selskabsloven § 206, stk. 3](#)[Selskabsloven § 207](#)[Selskabsloven § 208](#)[Selskabsloven § 209](#)

Grænsedragningen mod lovlig kapitalafgang: udbytte og kapitalnedsættelse har forrang – men først når formaliteterne er tilendebragt

Den praktisk vigtigste afgrænsning er den mod lovlig kapitalafgang. Forarbejderne til [§ 206](#) er her utvetydige: udbetaling af udbytte til nye kapitalejere efter en overtagelse er som udgangspunkt **ikke** omfattet af selvfinansieringsforbuddet – hverken ordinært eller ekstraordinært udbytte – fordi "de særlige regler om udbytte – lovlig kapitalafgang – [har] forrang for bestemmelserne om selvfinansiering". Det samme gælder en kapitalnedsættelse, der opfylder lovens krav, og tilbagekøbsprogrammer af egne kapitalandele.

Forrangen er dog betinget, og betingelsen er skarp:

Det er dog en betingelse ved samtlige disse transaktioner, der ikke er omfattet af selvfinansieringsforbuddet, at alle selskabsretlige formaliteter skal være tilendebragt, før der foretages udbetalinger. Der må f.eks. ikke ydes forskud på en kapitalnedsættelse, som endnu ikke er gennemført.

Det er netop denne timing-betingelse, der afgør sagerne. I [2013-0036082](#) havde klagerne påberåbt sig Højesterets Procuritas-praksis ([UfR 2006.145H](#)) og gjort gældende, at en grenspaltning måtte sidestilles med en definitiv udlodning på linje med udbytte eller kapitalnedsættelse og derfor kunne bruges til at indfri akquisitionsgæld. Erhvervsankenævnet afviste analogien: lånet var ydet af målselskabet i juli 2009, mens beslutningen om udspaltning først blev truffet i november 2009, og der var derfor tale om "et specifikt lån ydet til finansiering af selve erhvervelsen" – ikke om udlodning af frie midler. Nævnet fremhævede tillige, at spaltning ikke er nævnt blandt de lovlige uddelingsformer i [§ 179](#).

Samme sontring bar Sø- og Handelsrettens skifteret i [P-6-14](#), [P-7-14](#), [P-18-14](#) og [P-19-14](#). De sagsøgte gjorde gældende, at der forelå lovlig "efterfinansiering" eller udbytteudlodning med støtte i [U.2006.145H](#). Retten

forkastede synspunktet, bl.a. fordi der faktisk ikke var udloddet udbytte, og fordi mellemregningen ifølge aftalen skulle afregnes samtidig med købesummen:

Da handlen med anparterne først var afsluttet den 20. december 2007, finder skifteretten, at den benyttede fremgangsmåde ikke har karakter af efterfinansiering, ... og at det optagne lån i ejendomskomplekset herved i et vist omfang reelt er benyttet til finansiering af købesummen for anparterne.

Den praktiske lære er, at "udbytte-vejen" kun holder, hvis udlodningen er en selvstændig, formelt gennemført disposition **efter** at handlen er endeligt afsluttet – ikke et led i berigtigelsen af købesummen. Ønsker parterne at placere akkvisitions-gælden uden for målselskabet, er sælgerfinansiering via gælds-brev mellem købers og sælgers holdingselskaber en gængs løsning; Skatterådet tog stilling til en sådan model i [SKM2025.502.SR](#), hvor gælds-brevet blev forrentet på markedsvilkår og sikret ved pant i de overdragne andele.

LOV	Selskabsloven § 179	Selskabsloven § 180, stk. 2	Selskabsloven § 206, stk. 1
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Dom om ulovlig selvfinansiering og erstatningsansvar i forbindelse med overdragelse af ejendomsselskaber 27.04.2015 Skatterådet · Sælgerfinansiering ved generationsskifte mellem selskaber uden udbyttebeskatning 09.09.2025 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af ulovlig selvfinansiering i forbindelse med aktieoverdragelse og efterfølgende spaltning 16.06.2014		

§ 4 Realitetsprøvelsen i praksis: køreplaner, koncernlån, mellemregninger og overtagne hæftelser

Praksis viser, at selvfinansieringen sjældent optræder som et lån med overskriften "lån til køb af anparter". Den optræder som en finansieringsstruktur, hvis enkelte led hver for sig kan se uskyldige ud. Prøvelsen består derfor i at rekonstruere pengestrømmen og planen bag den.

Køreplanen fra banken. I [2013-0036082](#) havde et moderselskab i juni 2008 købt de resterende 60 % af aktierne i datterselskabet for ca. 42 mio. kr. finansieret ved en bankkredit. I december 2008 opstillede pengeinstituttet en "køreplan": målselskabet skulle optage realkreditlån med pant i en plantage, provenuet skulle udlånes til moderselskabet, og moderselskabet skulle indfri akkvisitionskreditten. Det skete i juli 2009 med ca. 35 mio. kr. Erhvervsankenævnet lagde afgørende vægt på, at planen var underskrevet af målselskabets ledelse længe før udbetalingen, og at det ulovlige låneforhold blev videreført i det udspaltede søsterselskab. Sagen viser tillige, at en efterfølgende koncernomstrukturering ikke "vasker" dispositionen ren: ulovligheden følger med.

Mellemregninger opbygget efter aftalen. I [P-6-14](#), [P-7-14](#), [P-18-14](#) og [P-19-14](#) blev to ejendomsselskaber solgt til et holdingselskab. Efter overtagelsesdagen – men før closing – blev det ene selskabs ejendomskompleks belånt hos BRF Kredit, og der blev i perioden 19. oktober til 21. december 2007 overført i alt 84.350.000 kr. fra selskabets konto til sælgerkoncernen. På closingmødet den 20. december 2007 blev de derved opbyggede mellemregninger (8,9 mio. kr. og 81,2 mio. kr.) udlignet med købesummen, så kun en difference på 5-7 mio. kr. blev betalt kontant. Skifteretten fandt, at købesummen reelt var berigtiget med målselskabernes egne midler.

Overtagelse af en hæftelse tæller som bistand. For det andet selskab i samme sag var mellemregningen i udgangspunktet et lovligt moderselskabslån. Alligevel forelå der selvfinansiering, fordi køberen overtog forpligtelsen som led i berigtigelsen:

Da overtagelsen af hæftelsen for dette lån har fundet sted i tilknytning til indfrielsen af købesummen for Strandvejen A/S, finder skifteretten, at denne overtagelse af låneforpligtelsen reelt er anvendt som led i finansieringen af købesummen i forhold til Thorion ApS, og at overdragelsen således er sket i strid med aktieselskabslovens § 115, stk. 2.

At "økonomisk bistand" ikke forudsætter en pengeoverførsel, ses også på det beslægtede område for kapitalejerlån, hvor Erhvervsankenævnet i [22/14132](#) stadfæstede et påbud om inddrivelse af et ulovligt lån, der var opstået ved, at selskabet solgte en virksomhedsandel på kredit.

Grænsen for prøvelsen. Selvfinansieringsindsigelsen kan ikke uden videre bruges som våben af udenforstående kreditorer. I [P-18-15](#) (Rialto Finans) gjorde Sydbank og Nykredit under en fordringsprøvelse gældende, at en medkreditors krav skulle afvises, fordi de betalinger, der havde frigjort kautionisten, stammede fra ulovlig selvfinansiering i et andet koncernselskab. Skifteretten lagde til grund, at betalingerne var sket på kautionistens vegne, og at kautionisten derved var indtrådt i sparekassens krav, hvorefter retten kort konkluderede:

Spørgsmålet om ulovlig selvfinansiering findes herefter at være uden betydning, hvorved i øvrigt bemærkes, at hverken Damgaard Company A/S, Sparekassen Sjælland eller Rialto Finans ApS under konkurs er part i nærværende sag.

Afgørelsen illustrerer, at § 206 og [§ 215](#) primært regulerer forholdet mellem det bistandsydende selskab, modtagerkredsen og de medvirkende – ikke ethvert efterfølgende led i en betalingskæde.

LOV	Selskabsloven § 206, stk. 1	Selskabsloven § 215	
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Tvist om anmeldelsesret og påstået ulovlig selvfinansiering i Rialto Finans' konkursbo		01.07.2016
	Sø- og Handelsretten · Dom om ulovlig selvfinansiering og erstatningsansvar i forbindelse med overdragelse af ejendomsselskaber		27.04.2015
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån opstået ved salg af virksomhedsandel på kredit		17.02.2023
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af ulovlig selvfinansiering i forbindelse med aktieoverdragelse og efterfølgende spaltning		16.06.2014

§ 5 Betingelserne for lovlig selvfinansiering: generalforsamling, redegørelse, forsvarlighed og udbytteramme

Den lempede adgang i [§ 206, stk. 2](#) er betinget af, at samtlige krav i stk. 3 og §§ 207-209 er opfyldt. Kravene er kumulative, og det er selskabet, der bærer bevisbyrden for, at de er iagttaget.

- **Forudgående generalforsamlingsbeslutning.** Godkendelsen skal foreligge, før bistanden ydes, og træffes med vedtægtsændringsmajoritet, jf. [§ 207, stk. 1-2](#), jf. [§ 106](#). Forarbejderne præciserer, at kompetencen ikke kan delegeres: "Generalforsamlingen kan ikke på forhånd bemyndige selskabets ledelsesorganer til at træffe beslutning om økonomisk bistand. Generalforsamlingens tilslutning til, at selskabet yder økonomisk bistand, skal ske på baggrund af et konkret forhold."
- **Ledelsens skriftlige redegørelse.** Redegørelsen skal efter [§ 207, stk. 1](#) indeholde baggrunden for forslaget, selskabets egen interesse i dispositionen, betingelserne for gennemførelsen, en vurdering af konsekvenserne for likviditet og solvens samt den pris, tredjemand skal betale for kapitalandelene.
-

Offentliggørelse inden 2 uger. Redegørelsen skal efter [§ 207, stk. 3](#) offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system eller være modtaget med henblik på offentliggørelse senest 2 uger efter generalforsamlingens godkendelse. Fristen er sanktioneret: overtrædelse af [§ 207, stk. 3](#), er selvstændigt bødebelt efter [§ 367, stk. 1](#).

- **Forsvarlighed og udbytteramme.** Efter [§ 208](#) må den samlede bistand på intet tidspunkt overstige, hvad der er forsvarligt under hensyn til selskabets – og for moderselskaber koncernens – økonomiske stilling, og der må kun anvendes beløb, der kan udloddes som udbytte, jf. [§ 180, stk. 2](#).
- **Kreditvurdering.** Ledelsen skal efter [§ 206, stk. 3](#) sikre, at der foretages en kreditvurdering af modtagerkredsen; det er op til ledelsen at vurdere, om ekstern rådgivning fra revisor eller advokat er nødvendig.

To praktiske pointer om formaliteterne fortjener at blive fremhævet. For det første beskytter den gennemførte [§ 207](#)-procedure ikke i sig selv mod, at dispositionen senere underkendes: i [19/03527](#) var redegørelsen behørigt anmeldt til offentliggørelse, men Erhvervsstyrelsen fastholdt – tiltrådt af nævnet – at manglende reaktion på offentliggørelsen ikke gør lånet lovligt. Formalia og materielle vilkår prøves uafhængigt af hinanden.

For det andet er udbytterammen i [§ 208](#) knyttet til det **senest godkendte** årsregnskabs frie reserver, jf. [§ 180, stk. 2](#). Betydningen af dette ses tydeligt i den parallelle kontrolpraksis om kapitalejerlån: i [22/14115](#) var lån på i alt 2,5 mio. kr. ulovlige, selv om selskabet havde frie reserver på 3.376.029 kr., alene fordi den årsrapport, der dokumenterede reserverne, endnu ikke var offentliggjort på udbetalingstidspunktet.

LOV

[Selskabsloven § 180, stk. 2](#)[Selskabsloven § 206, stk. 2-3](#)[Selskabsloven § 207, stk. 1-3](#)[Selskabsloven § 208](#)[Selskabsloven § 367, stk. 1](#)

PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af revisionspåbud til AA ApS som følge af ulovlige kapitalejerlån på 2,5 mio. kr.	28.02.2023
	Erhvervsankenævnet · Ulovligt selvfinansieringslån ved generationsskifte: Manglende sikkerhedsstillelse ved realkreditbaseret rente	10.07.2020

§ 6 »Sædvanlige markedsvilkår« efter [§ 209](#) – rente, løbetid og sikkerhedsstillelse under ét

[§ 209](#) kræver, at den økonomiske bistand ydes "på sædvanlige markedsvilkår". Forarbejderne afviser en snæver renteorienteret læsning:

Ved sædvanlige markedsvilkår forstås ikke kun markedrenten, men eksempelvis også lånets løbetid. F.eks. vil en aktionær kunne fristes til at lave et afdragsfrit lån, hvor renterne tilskrives hovedstolen. Også sådanne vilkår vil skulle underlægges bedømmelsen om sædvanlige markedsvilkår.

Og videre: "Det centrale ledelsesorgan må sikre, at lånet er ydet på rimelige og forsvarlige vilkår, især hvad angår rente, sikkerhedsstillelse og kreditvurdering."

Denne helhedsbetragtning er kernen i [19/03527](#). Et selskab havde i 2013 ydet sin kommende eneanpartshaver – sælgerens søn – et selvfinansieringslån på 5 mio. kr. som led i et generationsskifte til en samlet købesum på 12,2 mio. kr. Vilkårene var: forrentning svarende til den gennemsnitlige lange obligationsrente for realkreditobligationer (3 % p.a. ved oprettelsen), 10 års løbetid, årlige afdrag på så vidt muligt 10 % – og **ingen sikkerhedsstillelse**. Klageren fremhævede, at låntager havde en personlig egenkapital på ca. 22,5 mio.

kr., at banken havde tilbudt realkreditfinansiering på 12 mio. kr., og at man netop havde valgt den 30-årige obligationsrente for at kompensere for den manglende sikkerhed. Erhvervsankenævnet stadfæstede alligevel underkendelsen: en rente svarende til den gennemsnitlige lange realkreditobligationsrente forekommer normalt kun ved udlån mod pant i fast ejendom, og de fremlagte banktilbud angik netop realkreditlån med pant. Klageren havde dermed ikke dokumenteret, at finansieringen kunne være opnået hos en professionel långiver på de angivne vilkår og uden sikkerhedsstillelse. At låntager var solvent på lånetidspunktet var ikke nok – en långiver uden sikkerhed stilles ringere, hvis debitor senere bliver insolvent.

Kendelsen viser også, at vilkårene skal holde **hele vejen**, ikke kun ved etableringen. Det er pointen i [19/03011](#). Her var der i 2013 lovligt etableret et selvfinansieringslån på 5.722.000 kr. til en ægtefælle, der købte 50 % af anparterne; gælds brevet fastsatte 6 % p.a. med årlig regulering efter Nationalbankens diskonto. Diskontoen havde været uændret 0 % siden 2012, men renten blev alligevel ensidigt sat ned til 1,5 %, hvorved renteindtægten faldt fra 346.320 kr. (2015) til 86.580 kr. (2016). Ledelsens egen forklaring blev afgørende:

Vedr. rentesatsen er det vel således at såfremt renten er så høj at betaling misligholdes, er det vel fornuftigt at sætte renten ned, som jeg ser det tjener det intet formål med en høj rente ægtefæller og ejere imellem?

Erhvervsankenævnet stadfæstede påbuddet om inddrivelse af hele lånet og fastslog tre ting: (i) rentenedsættelsen havde ikke hjemmel i gælds brevet, (ii) §§ 206-209 er præceptive værnsregler til beskyttelse af kreditorer og andre interessenter, som ikke kan fraviges, og (iii) en efterfølgende ændring af vilkårene for et selvfinansieringslån kan ikke foretages, medmindre den følger af de oprindeligt aftalte vilkår. Nævnet fandt det unødvendigt at tage stilling til det novationsspørgsmål, Erhvervsstyrelsen havde bygget på, og afviste udtrykkeligt klagerens proportionalitetssynspunkt om, at kun rentedifferencen skulle tilbagebetales: en sådan delvis tilbagebetaling ville ikke opfylde formålet med selskabslovens bestemmelser.

LOV	Selskabsloven § 206, stk. 2-3	Selskabsloven § 209	Selskabsloven § 215, stk. 1
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Ulovligt selvfinansieringslån ved generationsskifte: Manglende sikkerhedsstillelse ved realkreditbaseret rente		10.07.2020
	Erhvervsankenævnet · Ulovlig selvfinansiering: Rentenedsættelse fra 6% til 1,5% på selvfinansieringslån medfører krav om inddrivelse af 5,7 mio. kr.		27.03.2020

§ 7 Retsvirkningerne efter § 215: tilbageførsel med strafrente, indeståelsesansvar og den godtroende aftalepart

§ 215 indeholder tre trin, der bygger oven på hinanden:

Bestemmelse	Retsvirkning
§ 215, stk. 1	Beløbet skal tilbageføres til selskabet med en årlig rente svarende til renten efter renteloven § 5, stk. 1-2 med tillæg af 2 pct., medmindre højere rente er aftalt
§ 215, stk. 2	Kan tilbagebetaling ikke ske, eller kan aftalen ikke bringes til ophør, indestår de personer, der har truffet aftale om eller opretholdt dispositionen, for selskabets tab
§ 215, stk. 3	Sikkerhedsstillelse i strid med § 206 er alligevel bindende for selskabet, hvis aftaleparten ikke havde kendskab til ulovligheden

Forarbejderne præciserer, at indeståelsen efter stk. 2 påhviler dem, der har medvirket – "dvs. typisk selskabets centrale ledelsesorgan" – og at "[p]ligten til at holde selskabet skadesløs udløses først i tilfælde af, at de betingelser, der aftalemæssigt er knyttet til den økonomiske bistand, misligholdes". Om god tro efter stk. 3 hedder det, at hensynet til modtageren skyldes, at denne "har disponeret i tillid til retmæssigheden af de foreliggende forhold".

Tilbageførselspligten er absolut i den forstand, at den ikke kan afværges ved reparation. Erhvervsankenævnet fastslog i [19/03527](#), at et ulovligt lån ikke kan lovliggøres ved efterfølgende at tilrette lånevilkårene – heller ikke selv om lånet på afgørelsestidspunktet var afdraget hurtigere end aftalt og fuldt indfriet fire år før tid. Og i [19/03011](#) blev hele hovedstolen på 5.722.000 kr. krævet inddrevet, selv om ulovligheden alene bestod i et enkelt vilkårs ændring.

Indeståelsesansvaret efter stk. 2 fik sin hidtil tungeste udmøntning i [P-6-14](#), [P-7-14](#), [P-18-14](#) og [P-19-14](#), afgjort efter de tilsvarende regler i den dagældende aktieselskabslovs § 115, stk. 4 og 5, og anpartsselskabslovs § 49, stk. 4 og 5. Da køberselskabet var uden midler, kunne tilbageførsel ikke ske, og både sælgerselskabet og dets personlige ejer – der som professionel ejendomshandler aktivt havde medvirket til finansieringsstrukturen – hæftede. Skifteretten fastslog, at hæftelsen var **solidarisk og ikke subsidær** for den fysiske person, og at renterne efter § 115, stk. 4 / § 49, stk. 4, skulle medtages i tabsopgørelsen, netop fordi tilbageførsel hos køberen var umulig. Kravene blev anerkendt som simple krav i de sagsøgte konkursboer med i alt over 226 mio. kr.:

Konkursbo (kreditor)	Sælgerselskabet	Den personlige ejer
Strandvejen 179-181 A/S	10.859.934,18 kr.	11.555.735,62 kr.
Ejendomsselskabet Onsgaarden ApS	99.104.636,09 kr.	105.454.190,05 kr.

Dommen understreger, at § 215, stk. 2, ikke er en subsidær erstatningsregel med sædvanlig culpaprøvelse, men en indeståelse, der udløses af, at tilbageførsel ikke kan ske – og at den rammer såvel den sælgende juridiske person som de fysiske personer, der har truffet eller opretholdt dispositionen.

LOV

[Renteloven § 5, stk. 1-2](#)[Selskabsloven § 206, stk. 1](#)[Selskabsloven § 215, stk. 1-3](#)

PRAKSIS

Sø- og Handelsretten · Dom om ulovlig selvfinansiering og erstatningsansvar i forbindelse med overdragelse af ejendomsselskaber 27.04.2015

Erhvervsankenævnet · Ulovligt selvfinansieringslån ved generationsskifte: Manglende sikkerhedsstillelse ved realkreditbaseret rente 10.07.2020

Erhvervsankenævnet · Ulovlig selvfinansiering: Rentenedsættelse fra 6% til 1,5% på selvfinansieringslån medfører krav om inddrivelse af 5,7 mio. kr. 27.03.2020

Håndhævelsen: Erhvervsstyrelsens regnskabskontrol, revisionspåbud og strafansvar efter § 367

§ 8

Selvfinansieringssager opstår i praksis næsten altid som **regnskabskontROLSager**. Erhvervsstyrelsen udtager en årsrapport til kontrol efter årsregnskabslovens kontrolbestemmelser, konstaterer et tilgodehavende hos kapitalejere eller ledelse – ofte fordi revisor har afgivet supplerende oplysning om ulovligt lån – og anmoder om en redegørelse. Det var forløbet i både [19/03011](#) (revisionspåtegning med supplerende oplysning i årsrapporten for 2014) og [19/03527](#) (kontrol af årsrapporten for 2017, hvor styrelsen først antog, at der forelå et kapitalejerlån).

Styrelsens reaktionsmuligheder er typisk tre, og de anvendes ofte samlet:

1. **Påbud om inddrivelse/tilbagebetaling** af beløbet med lovpligtige renter efter [§ 215, stk. 1](#). Efterkommes påbuddet ikke, kan der pålægges tvangsbøder – i [19/03011](#) 75.000 kr. pr. ledelsesmedlem, i alt 150.000 kr.
2. **Påbud om revision** af de kommende årsregnskaber, hvorved retten til at fravælge revision suspenderes. Se om praksis herom [22/14115](#), hvor nævnet tiltrådte, at lån på over 2,5 mio. kr. er af "ikke ubetydelig størrelse", og fremhævede forarbejdernes udgangspunkt om, at der altid skal pålægges revision, hvis forholdet fører til politianmeldelse; tilsvarende i [2016-12348](#), hvor revisionspåbuddet blev opretholdt, selv om lånet var tilbagebetalt under ankesagen.
3. **Politianmeldelse** efter [§ 367, stk. 1](#), hvorefter overtrædelse af § 206 straffes med bøde, og hvor det udtrykkeligt tilføjes, at "[e]t selskabs opretholdelse af dispositioner, der er truffet i strid med § 206, straffes med bøde". I [2013-0036082](#) havde Erhvervsstyrelsen oversendt sagen til politiet, og netop dette forhold begrundede, at klagerne fortsat havde retlig interesse i at få lovligheden prøvet, selv om lånet var indfriet.

Forvaltningsretligt gælder almindelige krav til hjemmel, sagsoplysning og begrundelse. To afgørelser afgrænser rammerne. I [19/03011](#) havde styrelsen fejlagtigt anvendt [§ 210](#) som hjemmel i stedet for § 206 og erkendte fejlen under klagesagen; Erhvervsankenævnet fandt ikke, at hjemmelsfejlen medførte afgørelsernes ugyldighed, og behandlede klagen på grundlag af den korrigerede vurdering. Omvendt blev et påbud i [24/00680](#) hjemvist, fordi sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst og vurderet – officialprincippet gælder også her.

Revisor er det led i kæden, der i praksis udløser sagerne, og revisors egne pligter håndhæves selvstændigt af Revisornævnet: i [23-02309](#) fik en statsautoriseret revisor en advarsel for at have erklæret et ulovligt lån tilbagebetalt uden tilstrækkelig dokumentation for, at den forudsatte generalforsamlingsbeslutning faktisk var truffet, og i [23-05858](#) udløste bl.a. manglende særskilt omtale af et muligt ulovligt lån en bøde på 30.000 kr.

LOV	Selskabsloven § 206, stk. 1	Selskabsloven § 215, stk. 1	Selskabsloven § 367, stk. 1
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af påbud om inddrivelse af kapitalejerlån grundet mangelfuld sagsoplysning og vurdering		24.07.2024
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af revisionspåbud til AA ApS som følge af ulovlige kapitalejerlån på 2,5 mio. kr.		28.02.2023
	Erhvervsankenævnet · Ulovligt selvfinansieringslån ved generationsskifte: Manglende sikkerhedsstillelse ved realkreditbaseret rente		10.07.2020
	Erhvervsankenævnet · Ulovlig selvfinansiering: Rentenedsættelse fra 6% til 1,5% på selvfinansieringslån medfører krav om inddrivelse af 5,7 mio. kr.		27.03.2020
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån og pålæg om revisionspligt		10.05.2017
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af ulovlig selvfinansiering i forbindelse med aktieoverdragelse og efterfølgende spaltning		16.06.2014
	Revisornævnet · Revisornævnet: Bøde for mangelfuld udvidet gennemgang – fejlklassifikation af kapitalejertilgodehavende som tilknyttet virksomhed og manglende forbehold (sag 029-2023)		15.03.2024
	Revisornævnet · Revisornævnet: Advarsel til statsautoriseret revisor for erklæring om tilbagebetaling af ulovligt kapitalejerlån uden tilstrækkelig dokumentation		24.11.2023

§ 9 Undtagelserne i §§ 213 og 214 – pengeinstitutter, realkreditlån og medarbejdererhvervelse

To grupper falder helt uden for § 206. Efter [§ 213](#) finder § 206 ikke anvendelse "på pengeinstitutter og på realkreditlån ydet af et realkreditinstitut", og efter [§ 214, stk. 1](#) gælder forbuddet ikke for dispositioner foretaget med henblik på at erhverve kapitalandele af eller til medarbejderne i selskabet eller i et datterselskab. Medarbejderundtagelsen er dog ikke ubetinget: dispositionen skal noteres i ledelsesprotokollen, jf. [§ 214, stk. 2](#), og den kan kun ske med midler, der efter [§ 180](#) kan udbetales som udbytte, jf. [§ 214, stk. 3](#). Begge undtagelser svarer til [artikel 64, stk. 6, i direktiv \(EU\) 2017/1132](#), hvorefter transaktionerne heller ikke må bringe selskabets nettoaktiver under kapitalgrænsen. Overtrædelse af § 214, stk. 2 og 3, er selvstændigt bødebelagt, jf. [§ 367, stk. 1](#).

At et pengeinstitut er undtaget fra selvfinansieringsforbuddet, betyder ikke, at ledelsen kan finansiere køb af bankens egne aktier uden videre. Det viser Højesterets dom i [BS-241/2017-HJR](#), hvor en bank i perioden december 2006 til april 2007 – foranlediget af Finanstilsynets krav om forhøjet solvensbehov – havde bevilget store kunder kreditter til køb af bankens egne aktier. Højesteret lagde til grund, at lånene blev bevilget uden umiddelbart forudgående kreditvurdering, fordi den administrerende direktør havde besluttet at tilbyde store kunder lånefinansiering af aktiekøb uden kreditvurdering:

Som anført af landsretten må en kreditgivning uden nogen form for konkret og umiddelbart forudgående kreditvurdering betegnes som uforsvarlig.

Direktøren blev pålagt at betale 231.725.168 kr. i erstatning, mens bestyrelsesmedlemmerne blev frifundet, da de havde godkendt lånene på grundlag af kreditindstillinger med redegørelse for formål, låntagers økonomi og sikkerheder. Dommen er en nyttig parallel til kreditvurderingskravet i [§ 206, stk. 3](#): også dér er kravet, at der faktisk foretages en reel, individuel og forudgående kreditvurdering af modtagerkredsen – undladelsen heraf er i sig selv ansvarspådragende.

På medarbejderområdet har Skatterådet i [SKM2018.191.SR \(Lån til ansatte i forbindelse med selvfinansiering – Ikke aktionærlån\)](#) taget stilling til lån til udvalgte medarbejderes køb af kapitalandele og fandt, at der ikke forelå et skattepligtigt aktionærlån efter ligningsloven § 16 E.

LOV

[Selskabsloven § 206, stk. 3](#)[Selskabsloven § 213](#)[Selskabsloven § 214, stk. 1-3](#)[Selskabsloven § 367, stk. 1](#)

PRAKSIS Højesteret · Højesterets dom i sag om erstatningsansvar for tidligere ledelsesmedlemmer i Bank 1

01.12.2022

§ 10 Skatteretlige følger af ulovlig selvfinansiering

Et selvfinansieringslån er ikke kun et selskabsretligt fænomen. [Ligningsloven § 16 E](#) undtager udtrykkeligt "lån til selvfinansiering som nævnt i selskabsloven § 206, stk. 2" fra hovedreglen om beskatning af kapitalejerlån. Undtagelsens rækkevidde er dermed direkte afhængig af, om betingelserne i §§ 206-209 er opfyldt.

Den konsekvens blev udmøntet i [SKM2021.566.SR](#), der er den skatteretlige efterdønning af en underkendt selvfinansiering ved et generationsskifte i 2013. Rådgiveren havde gennemført alle formalia – ekstraordinær generalforsamling, § 207-redegørelse, indhentet lånetilbud til dokumentation af kreditværdighed, og lånet havde højere rente og kortere løbetid end banktilbuddet – men Erhvervsstyrelsen underkendte i 2019 lånet som ikke ydet på sædvanlige markedsvilkår, og Erhvervsankenævnet stadfæstede i 2020. Skatterådet konkluderede, at lånet dermed ikke opfyldte § 206, stk. 2, at undtagelsen i § 16 E ikke fandt anvendelse, og at beskatningen

indtrådte i 2013 – udtrykkeligt uanset god tro hos rådgiverne. Rådet citerede betænkningen til L 199 om undtagelsens formål:

lån til lovlig selvfinansiering som nævnt i selskabslovens § 206, stk. 2, undtages fra beskatning for at undgå at lægge forhindringer i vejen for erhvervslivets generationsskiftemuligheder

Til gengæld kunne restfordringen efterfølgende udloddes skattefrit, fordi et lån omfattet af § 16 E i alle skattemæssige relationer behandles, som om der ikke foreligger et lån.

Selvfinansiering kan også slå igennem på omstruktureringstilladelser. I [08-01952](#) stadfæstede Landsskatteretten en tilbagekaldelse af en tilladelse til skattefri aktieombytning. Sønnens selskab havde nytegnet aktier for 34.102.136 kr. i driftsselskabet, men beløbet var lånt af holdingselskabet, som igen havde lånt det af driftsselskabet, og midlerne blev overført cirkulært samme dag. Flertallet fandt, at finansieringen var sket i strid med den dagældende aktieselskabslovs § 115, stk. 1 og 2, at hovedformålet med ombytningen dermed måtte anses for skatteunddragelse eller skatteundgåelse, og at forholdet skulle have været anmeldt efter tilladelsens vilkår. Et mindretal mente, at berigtigelsen i stedet burde ske hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Endelig er samspillet mellem selskabsretlig ugyldighed og skatteretlig korrektion under udvikling: Højesteret henviste i [BS-9045/2024-HJR](#) en sag om de skattemæssige konsekvenser af, at selskabsretligt ugyldige udbetalinger efterfølgende tilbagebetales, til landsretten som 1. instans, netop fordi spørgsmålet er principielt og uafklaret i retspraksis.

LOV	Ligningsloven § 16e	Selskabsloven § 206, stk. 2	Selskabsloven § 209
PRAKSIS	Højesteret · Skatteretlig betydning af selskabsretlig ugyldighed og tilbagebetaling: Henvvisning til landsretten som 1. instans 04.11.2024 Landsskatteretten · Landsskatteretten om tilbagekaldelse af tilladelse til skattefri aktieombytning grundet selvfinansiering 18.09.2009 Skatterådet · Beskatning af ulovligt selvfinansieringslån og skattefri udlodning af restgæld 01.11.2021		

§ 11 Retstilstanden efter ophævelsen af §§ 210-212 pr. 1. januar 2025

Ved [lov nr. 1668 af 30. december 2024](#) blev selskabslovens §§ 210-212 om kapitalejer- og ledelseslån ophævet med virkning fra 1. januar 2025. Som konsekvens heraf blev henvisningerne i [§ 213](#), [§ 214, stk. 1](#) og [§ 215, stk. 1-3](#) ændret fra "§§ 206 og 210" til alene "§ 206". Forarbejderne til ændringen forklarer det ligefremt: "Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at betingelserne i § 210 udgår. Når betingelserne udgår, er det heller ikke relevant at have undtagelser til disse."

Det har to konsekvenser for arbejdet med selvfinansiering:

- **Selvfinansieringsforbuddet består uændret.** § 206 er ikke berørt af ophævelsen, og §§ 207-209 og 213-215 gælder fortsat fuldt ud – nu udelukkende som regelsæt om selvfinansiering. En kontrol af selskabslovens tekst pr. seneste lovbekendtgørelse viser ingen vedtagne, men endnu ikke konsoliderede ændringer af § 206.
- **Sondringen mellem de to lånetyper får skarpere kant.** Før 2025 kunne en styrelse – som i [19/03011](#) – nå frem til, at et forhold var et ulovligt kapitalejerlån efter § 210, når det rettelig var et selvfinansieringslån efter § 206. Efter ophævelsen er § 206 den eneste af de to hjemler, der står tilbage, og kvalifikationen af, om bistanden er ydet "for tredjemands erhvervelse af kapitalandele", bliver derfor afgørende for, om der overhovedet er en selskabsretlig overtrædelse.

Denne praksisoversigt dækker alene selvfinansiering efter § 206. De tidligere §§ 210-212 om kapitalejerlån behandles under emnet Kapitalejerlån, ligesom ledelsens almindelige ansvar behandles under [bestyrelsesansvar](#), minoritetstvister og generalklausulen under [aktionærkonflikt](#), revisors supplerende oplysninger under [revisoransvar](#), ejerskiftesituationen under [generationsskifte](#) og tilbageførsel ved efterfølgende insolvens under [omstødelse-konkurs](#).

LOV [Selskabsloven § 206](#) [Selskabsloven § 213](#) [Selskabsloven § 214, stk. 1](#)
[Selskabsloven § 215, stk. 1-3](#)

PRAKSIS **Erhvervsankenævnet** · Ulovlig selvfinansiering: Rentenedsættelse fra 6% til 1,5% på selvfinansieringslån medfører krav om inddrivelse af 5,7 mio. kr.

27.03.2020

§ 12 Sammenfatning: hvad praksis kræver af rådgiveren

Praksis efterlader et forholdsvis klart billede af, hvor sagerne tabes.

Kvalifikationen. Spørg først, om nogen del af købesummen – direkte eller indirekte, kontant eller ved overtagelse af en hæftelse – ender med at blive båret af målselskabet eller dets datterselskaber. Er svaret ja, hjælper det ikke, at strukturen er sammensat af i sig selv lovligt led. Både [2013-0036082](#) (realkreditbelåning → koncernlån → indfrielse af akkvisitionskredit → grenspaltning) og [P-6-14 m.fl.](#) (belåning → mellemregning → modregning i købesummen) blev underkendt på realiteten.

Timing. Skal midlerne komme fra målselskabet som lovlig kapitalafgang, skal udlodningen eller kapitalnedsættelsen være fuldt gennemført, og handlen afsluttet, før der udbetales. Forarbejdernes forbud mod "forskud" på en endnu ikke gennemført disposition er den linje, praksis håndhæver.

Vilkårene. Vælger man i stedet vejen efter [§ 206, stk. 2](#), skal lånet kunne bære en samlet markedsprøve: rente, løbetid, afdragsprofil, sikkerhedsstillelse og en dokumenteret kreditvurdering. [19/03527](#) viser, at et enkelt uforeneligt element – realkreditrente uden pant – er nok til at vælte hele konstruktionen, og at hverken låntagers formue eller selskabets solide egenkapital reparerer det. Dokumentationen bør derfor sigte mod at godtgøre, at en professionel långiver ville have ydet **netop dette lån på netop disse vilkår**, herunder uden sikkerhed, hvis der ingen sikkerhed stilles.

Efterlevelsen. Vilkårene skal holdes uændret, medmindre ændringen er hjemlet i det oprindelige aftalegrundlag. [19/03011](#) er advarslen: en velment rentelepelse over for en debitor i betalingsvanskeligheder forvandlede et lovligt lån på 5,7 mio. kr. til et ulovligt, der skulle inddrives i sin helhed.

Konsekvenserne. Bliver dispositionen underkendt, følger tilbageførsel med strafrente efter [§ 215, stk. 1](#), personligt indeståelsesansvar efter [§ 215, stk. 2](#), hvis tilbageførsel ikke kan ske, bødeansvar efter [§ 367, stk. 1](#) –

også for blot at opretholde dispositionen – samt revisionspåbud og eventuel politianmeldelse. Dertil kommer beskatning efter [ligningsloven § 16 E](#), jf. [SKM2021.566.SR](#), hvor selv en gennemført § 207-procedure og rådgivernes gode tro ikke afværgede beskatningen.

LOV	Ligningsloven § 16e	Selskabsloven § 206, stk. 1-2	Selskabsloven § 209
	Selskabsloven § 215, stk. 1-2	Selskabsloven § 367, stk. 1	
PRAKSIS	Sø- og Handelsretten · Dom om ulovlig selvfinansiering og erstatningsansvar i forbindelse med overdragelse af ejendomsselskaber		27.04.2015
	Skatterådet · Beskatning af ulovligt selvfinansieringslån og skattefri udlodning af restgæld		01.11.2021
	Erhvervsankenævnet · Ulovligt selvfinansieringslån ved generationsskifte: Manglende sikkerhedsstillelse ved realkreditbaseret rente		10.07.2020
	Erhvervsankenævnet · Ulovlig selvfinansiering: Rentenedsættelse fra 6% til 1,5% på selvfinansieringslån medfører krav om inddrivelse af 5,7 mio. kr.		27.03.2020
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af ulovlig selvfinansiering i forbindelse med aktieoverdragelse og efterfølgende spaltning		16.06.2014

REFERENCE Lovgrundlag

5 paragraffer

Selskabsloven § 206	stk. 1, 2-3	Selskabsloven § 207
Selskabsloven § 208		Selskabsloven § 209
Selskabsloven § 215		

MATERIALE Citerede afgørelser

18 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS		2
04.11.2024	Skatteretlig betydning af selskabsretlig ugyldighed og tilbagebetaling: Henvi- sning til landsretten som 1. instans	9045-2024
01.12.2022	Højesterets dom i sag om erstatningsansvar for tidligere ledelsesmedlemmer i Bank 1	2367-2825
SØ- OG HANDELSRETEN · SPECIALRET		2
01.07.2016	Twist om anmeldelsesret og påstået ulovlig selvfinansiering i Rialto Finans' konkursbo	P-18-15
27.04.2015	Dom om ulovlig selvfinansiering og erstatningsansvar i forbindelse med overdragelse af ejendomsselskaber	P-6-14, P-7-14, P-18-14 og P-19-14
LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS		1
18.09.2009	Landsskatteretten om tilbagekaldelse af tilladelse til skattefri aktieombytning grundet selvfinansiering	08-01952
SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED		2
09.09.2025	Sælgerfinansiering ved generationsskifte mellem selskaber uden udbyttebeskatning	25-2775636

01.11.2021 Beskatning af ulovligt selvfinansieringslån og skattefri udlodning af restgæld 21-0386575

ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 7

24.07.2024 Hjemvisning af påbud om inddrivelse af kapitalejerlån grundet mangelfuld sagsoplysning og vurdering 24/00680

28.02.2023 Stadfæstelse af revisionspåbud til AA ApS som følge af ulovlige kapitalejerlån på 2,5 mio. kr. 22/14115

17.02.2023 Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån opstået ved salg af virksomhedsandel på kredit 22/14132

10.07.2020 Ulovligt selvfinansieringslån ved generationsskifte: Manglende sikkerhedsstillelse ved realkreditbaseret rente 19/03527

27.03.2020 Ulovlig selvfinansiering: Rentenedsættelse fra 6% til 1,5% på selvfinansieringslån medfører krav om inddrivelse af 5,7 mio. kr. 19/03011

10.05.2017 Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån og pålæg om revisionspligt 2016-12348

16.06.2014 Stadfæstelse af ulovlig selvfinansiering i forbindelse med aktieoverdragelse og efterfølgende spaltning 2013-0036082

REVISORNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 3

15.01.2025 Revisornævnet frifindt minoritetsrevisor for afkræftende konklusion og kommunikation med kapitalejere – overtrædelse af god revisorskik ikke dokumenteret (sag 058/2024) 24-06827

15.03.2024 Revisornævnet: Bøde for mangelfuld udvidet gennemgang – fejlklassifikation af kapitalejertilgodehavende som tilknyttet virksomhed og manglende forbehold (sag 029-2023) 23-05858

24.11.2023 Revisornævnet: Advarsel til statsautoriseret revisor for erklæring om tilbagebetaling af ulovligt kapitalejerlån uden tilstrækkelig dokumentation 23-02309

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 1

17.03.2023 Kontrolafgift for parkering med trailer uden for opmærket bås i forbindelse med flytning park-2825

14

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over ulovlige kapitalejerlån

Fra generelt låneforbud (2009) over betinget lovliggørelse (2017) til fuld ophævelse (2025) – og de retsvirkninger der stadig gælder

Version 2 · Opdateret 6. sep. 2026 · 29 afgørelser · 2013-2024

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Selskabets økonomiske bistand til kapitalejere, ledelsesmedlemmer og deres nærtstående var i mere end fyrré år et af dansk selskabsrets mest håndhævede forbud. Praksis er helt domineret af Erhvervsankenævnet, der prøver Erhvervsstyrelsens påbud om straks-inddrivelse efter regnskabskontrol af årsrapporter, og kendelserne tegner et bemærkelsesværdigt konsistent mønster: undtagelsen for »sædvanlige forretningsmæssige dispositioner« fortolkes snævert og kræver dokumenterede, tilsvarende transaktioner med uafhængige tredjemænd, mens efterfølgende reparation af et ulovligt lån aldrig kan fjerne ulovligheden. Ved [lov nr. 1668 af 30. december 2024](#) blev §§ 210-212 imidlertid ophævet med virkning fra 1. januar 2025, og hele det særlige regelsæt – inklusive tilbageførselspligten med strafrente – er dermed afskaffet for kapitalejerlån, mens selvfinansieringsforbuddet og ledelsens forsvarlighedspligt består.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Selskabslovens §§ 210-212 om kapitalejerlån blev ophævet ved lov nr. 1668 af 30. december 2024 med virkning fra 1. januar 2025; kapitalejerlån kan herefter ydes uden særlige lovbestemte betingelser.
- 02** Retsvirkningsbestemmelsen i selskabslovens § 215 blev samtidig ændret, så tilbageførsel med strafrente, ledelsens indeståelse og bindingsvirkningen over for godtroende aftalepart nu alene gælder ulovlig selvfinansiering efter § 206.
- 03** Forarbejderne til 2024-loven forudsætter udtrykkeligt, at verserende straffesager, der alene angår §§ 210-212, frafaldes som følge af afkriminaliseringen, og at der ikke er behov for særlige overgangsbestemmelser.
- 04** For lån ydet før 2025 gælder fortsat, at en disposition kun er en »sædvanlig forretningsmæssig disposition« efter § 212, hvis selskabet løbende indgår tilsvarende transaktioner med uafhængige tredjemænd – og både transaktionen og dens vilkår skal være sædvanlige.
- 05** At en disposition er i selskabets økonomiske interesse gør den ikke sædvanlig; Erhvervsankenævnet afviste både koncernstøtte i finanskrisen, leasingkonstruktioner og salg af aktiver på lang kredit uden sikkerhed.

- 06 Efterfølgende tilbagebetaling fjerner ikke ulovligheden: kravet på lovpligtig rente efter § 215, stk. 1, består, selv om hovedstolen er indfriet under klagesagen.
- 07 Et ulovligt lån kan ikke lovliggøres ved efterfølgende at tilrette lånevilkårene – § 215, stk. 1, kræver fuld indfrielse.
- 08 En ensidig, aftaleuhjemlet ændring af et kernevilkår (fx rentenedsættelse fra 6 % til 1,5 %) på et lovligt selvfinansieringslån medfører, at hele lånet skal inddrives, ikke blot rentedifferencen.
- 09 Betingelsen om, at bstanden skal kunne rummes i de frie reserver, forudsatte at selskabets første årsrapport var aflagt og offentliggjort – lån udbetalt inden offentliggørelsen var ulovlige, selv om reserverne faktisk var til stede.
- 10 En hændelig fejlekspedition i et reelt samhandelsforhold, som modtageren af egen drift tilbagefører få dage efter, er ikke ydelse af økonomisk bistand i lovens forstand.
- 11 Personkredsen omfattede også nærtstående i ret nedstigende linje – lån til et ledelsesmedlems datter var omfattet af forbuddet.
- 12 Moderselskabsundtagelsen i § 211 omfattede kun kapitalselskaber; en erhvervsdrivende fond som modervirksomhed kunne ikke påberåbe sig undtagelsen.
- 13 Erhvervsstyrelsen kan ikke nøjes med at bygge en afgørelse på ledelsens egen tilkendegivelse om ulovlighed – undladelse af selvstændig oplysning og vurdering af §§ 210-212 er en væsentlig sagsbehandlingsfejl, der fører til hjemvisning.
- 14 Ulovlige lån af »ikke ubetydelig størrelse« udløste som udgangspunkt både politianmeldelse og pålæg om revision af de to kommende årsregnskaber efter årsregnskabslovens § 135, stk. 7.
- 15 God tro baseret på fejlagtig revisorrådgivning fritog ikke selskabet – ledelsen bærer selv ansvaret for at overholde de selskabsretlige regler.
- 16 Ophævelsen ændrer ikke skatteretten: kapitalejerlån til fysiske kapitalejere med bestemmende indflydelse beskattes fortsat som løn eller udbytte efter ligningslovens § 16 E, uafhængigt af den selskabsretlige lovlighed.

§ 1 Den retshistoriske bue: forbud 1982, kodificering 2009, betinget lovliggørelse 2017 og ophævelse 2025

Reglerne om selskabets økonomiske bistand til sin egen ejerkreds har bevæget sig fra et af Europas strengeste forbud til en fuldstændig afregulering på godt fyrrer år. Forarbejderne til den oprindelige [selskabslov § 210](#) beskriver udgangspunktet:

»Forud herfor havde der været skiftende synspunkter om, hvorvidt bistand til selskabets ejerkreds kunne tillades, og hvilke betingelser, der i givet fald skulle opfyldes. Det blev bl.a. påpeget, at lån eller sikkerhedsstillelse af denne

karakter blev misbrugt og skete uden hensyn til selskabernes erhvervsmæssige formål. Som konsekvens heraf blev der ved lov nr. 282 og nr. 283 af 9. juni 1982, med enkelte undtagelser, gennemført et generelt forbud mod at anvende et selskabs midler til økonomisk bistand til et selskabs ejerkreds, ledelsesmedlemmer eller personer, der står denne kreds særligt nær.»

Forarbejderne understreger samtidig, at forbuddet **ikke** var EU-retligt påbudt: 2. selskabsdirektiv (77/91/EØF) regulerede alene selvfinansiering, og »forbuddet i aktieselskabslovens § 115, stk. 1, og anpartsselskabslovens § 49, stk. 1, har alene national oprindelse«. Det er netop dette forhold, der i sidste ende bar afreguleringen igennem.

Første skridt var [lov nr. 1547 af 13. december 2016](#) om betinget lovliggørelse af kapitalejerlån med ikrafttræden 1. januar 2017. Af de almindelige bemærkninger fremgår begrundelsen klart:

»EU-reglerne på det selskabsretlige område indeholder ikke begrænsninger for så vidt angår ydelse af lån til kapitalejere, ledelsesmedlemmer m.fl., og Danmark er et af de eneste EU-lande, der fortsat har forbud mod denne type lån. De danske regler på området er således strengere end i sammenlignelige lande.»

Ministeriet lagde vægt på, at det skatteretlige beskyttelseshensyn siden 2012 var varetaget af [ligningsloven § 16 E](#), og at »ved at lovliggøre kapitalejerlån afkriminaliseres danske virksomheder, der ønsker at yde lån til selskabets ejere eller ledelsesmedlemmer«.

Andet og sidste skridt kom med [lov nr. 1668 af 30. december 2024](#) (»Ændring af visse love og bestemmelser på Erhvervsministeriets område som følge af opgavebortfald«), hvor §§ 210-212 blev ophævet med virkning fra 1. januar 2025. Bemærkningerne til ophævelsen er utvetydige:

»Det foreslås at §§ 210-212 ophæves. Dette vil medføre, at et kapitalselskab vil kunne yde lån til selskabets kapitalejere og ledelsesmedlemmer samt kapitalejere og ledelsesmedlemmer i selskabets moderselskab m.fl. på vilkår, der aftales mellem selskabet som långiver og en kapitalejer eller ledelsesmedlem som låntager uden specifikke lovgivningsmæssige betingelser.»

Samtidig ophørte tilsynet: »Den foreslåede ophævelse af særlige betingelser for kapitalejerlån vil desuden indebære, at Erhvervsstyrelsens kontrol med kapitalejerlån vil ophøre.« Erhvervsstyrelsen har efterfølgende offentliggjort en orientering om, at ophævelsen også har konsekvenser for underretningspligten efter hvidvaskloven.

Den praksis, der gennemgås nedenfor, angår derfor retsstillingen frem til og med 2024 – men den har fortsat betydning for verserende og historiske sager, for det parallelle selvfinansieringsforbud, og som fortolkningsbidrag til den forsvarlighedsvurdering, der nu står tilbage.

LOV

[Ligningsloven § 16e](#)[Selskabsloven § 210](#)[Selskabsloven § 211](#)[Selskabsloven § 212](#)

Personkredsen og de tre betingelser i § 210, stk. 2, i perioden 2017-2024

§ 2

I perioden 1. januar 2017 til 31. december 2024 kunne et kapitalselskab lovligt yde økonomisk bistand – stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed – hvis tre kumulative betingelser var opfyldt. Forarbejderne til nyaffattelsen af [§ 210, stk. 2](#) beskriver dem således:

- 1. Frie reserver og markedsvilkår.** Den samlede økonomiske bistand skulle kunne rummes inden for selskabets frie reserver, jf. [selskabsloven § 180, stk. 2](#), og ydes på sædvanlige markedsvilkår. Forarbejderne præciserer, at »vilkårene for den økonomiske bistand, herunder rentefod, aftalt låneafvikling, sikkerhedsstillelse og kreditvurdering, skal svare til de vilkår, som kapitalejeren eller ledelsesmedlemmet vil kunne opnå i en bank«. Det er ikke kun det udbetalte nettobeløb, men også et eventuelt indeholdelsespligtigt skattebeløb, der skal kunne rummes i reserverne.
- 2. Generalforsamlingsbeslutning.** Beslutningen skulle træffes af generalforsamlingen eller af det centrale ledelsesorgan efter bemyndigelse herfra; bemyndigelsen kunne være stående og indeholde beløbsmæssige og tidsmæssige begrænsninger.
- 3. Første årsrapport aflagt.** Beslutningen kunne først træffes efter aflæggelsen af selskabets første årsrapport, fordi definitionen af frie reserver tager udgangspunkt i den seneste godkendte årsrapport.

Den tredje betingelse fik selvstændig, hård betydning i praksis. I **22/14115** havde et selskab i september og oktober 2018 udlånt 1,5 mio. kr. og 1,0 mio. kr. til to kapitalejere. Selskabet havde frie reserver på 3.376.029 kr., men årsrapporten for 2017/2018, der dokumenterede reserverne, var først offentliggjort 30. november 2018. Lånene var derfor ulovlige – uanset at reserverne reelt var til stede, jf. [22/14115](#).

Personkredsen omfattede kapitalejere og ledelsesmedlemmer i selskabet, i dets moderselskab og i andre virksomheder med bestemmende indflydelse, samt personer knyttet hertil ved ægteskab, ved slægtskab i ret op eller nedstigende linje »eller som på anden måde står den pågældende særlig nær«. Forarbejderne fremhæver, at bestemmelsen om særligt nærtstående »fortrinsvis tager sigte på samlevende«, mens andre nærtstående som søskende kun er omfattet efter en konkret vurdering, hvor det er relevant, »om transaktionen alene gennemføres på grund af det nære forhold, eller om selskabet gennemfører tilsvarende transaktioner med uafhængige parter«.

At slægtskab i nedstigende linje faktisk rammes, viser [2015-7483](#), hvor et selskab omkring årsskiftet 2009/2010 havde finansieret ejerens datters køb af en andelslejlighed mod pant i lejligheden og forrentning med diskonto plus 2,25 %. Erhvervsankenævnet fastslog, at forbuddet »direkte omfatter personer, der er knyttet til ledelsen ved slægtskab i nedstigende linje«, og at lånet ikke kunne henføres under undtagelsen i [§ 212](#).

LOV

[Selskabsloven § 180, stk. 2](#)[Selskabsloven § 210, stk. 2](#)[Selskabsloven § 212](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af revisionspåbud til AA ApS som følge af ulovlige kapitalejerlån på 2,5 mio. kr. 28.02.2023

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån ydet til datter af selskabets ledelse 19.10.2015

Undtagelsen for sædvanlige forretningsmæssige dispositioner:

§ 3 kravet om tilsvarende transaktioner med uafhængige tredjemænd

[Selskabsloven § 212](#) undtog økonomisk bistand ydet »som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition«. Bestemmelsen kodificerede i 2009 en undtagelse, der hidtil kun havde hvilet på forarbejderne til 1982-forbuddet, og forarbejderne opstiller den test, som Erhvervsankenævnet siden anvendte praktisk taget uændret:

»Disse sædvanlige forretningsmæssige dispositioner har som hovedregel været kendetegnet ved, at selskabet løbende foretager dispositioner af denne karakter med uafhængige parter. Den mest almindelige disposition er salg af varer og

tjenesteydelser på kredit. Der må foretages en konkret vurdering af, om transaktionen kan betragtes som sædvanlig for selskabet og inden for branchen. En klar indikator for, om transaktionen er sædvanlig, er, at selskabet har indgået tilsvarende transaktioner med uafhængige parter. [...] Det er ikke kun transaktionen, som skal være sædvanlig. Dette krav gælder også for vilkårene i transaktionen.»

Den mest citerede formulering af testen findes i [2013-0033908](#), hvor et selskab havde ydet pantebrevslån til tre anpartshavere og påberåbte sig en »enhedsbetragtning« om modregningsret i en fjerde anpartshavers tilgodehavende:

»Erhvervsankenævnet har herved navnlig lagt vægt på, at der efter det oplyste ikke er tale om, at K ApS har indgået tilsvarende transaktioner med uafhængige tredjemænd, og at det endvidere må lægges til grund, at selskabet ikke ville foretage tilsvarende transaktioner med uafhængige tredjemænd.»

Nævnet tilføjede, at hverken modregningskonstruktionen eller det forhold, at Erhvervsstyrelsen ikke havde reageret ved en tidligere gennemgang af årsrapporten, kunne føre til et andet resultat – ledelsen bærer selv ansvaret for regeloverholdelsen uanset styrelsens tidligere kontrolfokus.

Praksis viser, at følgende argumenter **ikke** løfter bevisbyrden efter § 212:

Sag	Konstruktion	Resultat
2012-0026400	Lån på 82,25 mio. kr. til ejerens personlige virksomhed for at redde koncernen gennem finanskrisen	Ulovligt – selskabet ville ikke have handlet sådan over for en uafhængig part
2015-7483	Lån til datter mod pant; to sammenlignelige lån til tredjemand over 3½ år	Ulovligt – to lån udgør ikke en løbende, sædvanlig aktivitet
2016-12348	ApS finansierede et I/S' køb af tandlægeudstyr, som I/S'et derefter udlejede tilbage	Ulovligt – leasingmodellen var ikke dokumenteret sædvanlig, og mellemregningen rummede private udgifter
22/14132	Salg af 25 % af et I/S til hovedanpartshaveren for 3.783.775 kr. på kredit i 11 måneder uden sikkerhed	Ulovligt – ingen fastsat betalingsdato, ikke sædvanligt for selskab eller branche

Særligt lærerig er [2012-0026414](#), hvor en mellemregning på 7.716.637 kr. blev søgt omkvalificeret dels som et ekstraordinært udbytte på 5 mio. kr., dels som forudbetaling for en fast ejendom, hovedanpartshaveren havde solgt til selskabet. Nævnet lagde afgørende vægt på, at hverken udlodningen eller forudbetalingen fremgik af årsrapporten for 2010, og at de endelige udbyttedokumenter aldrig var udarbejdet. Om forudbetalingen udtalte nævnet:

»Det findes således ikke godtgjort, at anpartshaver kunne have solgt den faste ejendom på de vilkår, som handlen indebar – herunder med betaling af købesummen på aftaletidspunktet og overdragelse af ejendommen på en i forhold hertil fremtidig ikke fastsat dato – til en uafhængig tredjemand.»

Erhvervsstyrelsen havde henset til beløbets størrelse oversendt sagen til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet og pålagt ledelsen tvangsbøder på først 2.000 kr. og siden 5.000 kr. pr. ledelsesmedlem pr. uge.

Modsat viser [22/14142](#), at grænsen ikke er absolut. Et selskab havde 31. december 2021 ved en netbankfejl betalt en forpagtningsfaktura på 485.000 kr. inkl. moms to gange til sin direktør og kapitalejer; beløbet blev tilbageført 5. januar 2022. Erhvervsstyrelsen fastholdt, at det aldrig kan være »sædvanligt« at betale

samme faktura to gange. Erhvervsankenævnet **ændrede** afgørelsen og lagde vægt på, at der forelå en reel forpagtningsaftale med betalingstermin netop den 31. december, at overførslen skete som en hændelig faktureringsfejl i sædvanlig samhandel, at der ikke var hensigt om at yde lån, og at kapitalejeren af egen drift tilbageførte beløbet fem dage senere. Der forelå derfor ingen overtrædelse af [§ 210](#).

Den tilsvarende »sædvanlighedstest« anvendes i skatteretten under [ligningsloven § 16 E](#). I [SKM2021.648.SR](#) fandt Skatterådet, at et ejendomsselskabs tilbud om sælgerpantebrev til alle købere – herunder hovedanpartshaverens søn – ikke længere kunne anses for en sædvanlig forretningsmæssig disposition i branchen, og at det var uden betydning, at tilbuddet gjaldt alle købere.

LOV	Ligningsloven § 16e	Selskabsloven § 210, stk. 1	Selskabsloven § 212
PRAKSIS	Skatterådet · Sælgerfinansiering til hovedanpartshavers søn er ulovligt lån 02.12.2021 Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnets ophævelse af påbud om ulovligt kapitalejerlån vedrørende en faktureringsfejl 23.02.2023 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån opstået ved salg af virksomhedsandel på kredit 17.02.2023 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån og pålæg om revisionspligt 10.05.2017 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån ydet til datter af selskabets ledelse 19.10.2015 Erhvervsankenævnet · Selskab påbudt at inddrive ulovlige aktionærlån trods modregningsaftaler og pantebrevssikkerhed 05.11.2013 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt aktionærlån trods påstand om sædvanlig forretningsmæssig disposition 28.01.2013 Erhvervsankenævnet · Ulovligt kapitalejerlån på 7,7 mio. kr.: Erhvervsankenævnet stadfæster påbud om øjeblikkelig inddrivelse trods påstand om forudbetaling og ekstraordinært udbytte 11.01.2013		

Moderselskabsundtagelsen i § 211 og den bortfaldne

§ 4 moder-selskabsbekendtgørelse

[Selskabsloven § 211](#) undtog – uanset at betingelserne i § 210, stk. 2, ikke var opfyldt – økonomisk bistand til »danske og visse udenlandske moderselskabers forpligtelser«. Kredsen af udenlandske moderselskaber var fastlagt i [bekendtgørelse om lån m.v. til udenlandske moderselskaber](#), der krævede, at moderselskabet var et aktieselskab, partnerselskab, anpartsselskab eller et selskab med tilsvarende retsform, og at det havde hjemsted i et EU-/EØS-land eller Schweiz, subsidiært i et af de lande, der ligger i OECD's to bedste landerisikokategorier (Australien, Canada, Chile, Storbritannien, Israel, Japan, Sydkorea, New Zealand, Singapore og USA).

Afgrænsningen af moderselskabsbegrebet var afgørende i [24/00680](#), hvor et datterselskab havde en mellemregning på ca. 2,46 mio. kr. med sin helejede modervirksomhed, en erhvervsdrivende fond. Erhvervsstyrelsen henviste til selskabslovens definition af moderselskab og forarbejderne, hvorefter moderselskabsbegrebet **kun omfatter kapitalselskaber** – en erhvervsdrivende fond falder derfor uden for § 211. Selskabets advokat gjorde gældende, at undtagelsen efter ordlyds-, formåls- og analogifortolkning burde omfatte fonde, fordi fonde er moderselskaber i selskabsskattelovens og årsregnskabslovens koncernbegreb. Nævnet nåede ikke at tage materiel stilling, fordi sagen blev hjemvist på processuelt grundlag (se nedenfor), men Erhvervsstyrelsens fortolkning er den, der i praksis er blevet lagt til grund.

Forarbejderne til 2024-ophævelsen konstaterer udtrykkeligt konsekvensen for bekendtgørelsen:

»Moder-selskabsbekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i selskabslovens § 211, stk. 2. Som følge af, at det foreslås at ophæve § 211 vil bekendtgørelsen ligeledes bortfalde.«

Efter 1. januar 2025 er det dermed »muligt at stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for udenlandske moderselskabers forpligtelser uden begrænsning mht. moderselskabets retsform og hjemsted«.

LOV

Selskabsloven § 210, stk. 2

Selskabsloven § 211

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af påbud om inddrivelse af kapitalejerlån grundet mangelfuld sagsoplysning og vurdering

24.07.2024

§ 5 Retsvirkningerne efter § 215: tilbageførsel med strafrente, ledelsens indeståelse og godtroende aftalepart

Selskabsloven § 215 indeholder de civilretlige retsvirkninger af ulovlig økonomisk bistand. Bestemmelsen lyder i dag – efter konsekvensændringen ved 2024-loven – således:

»Stk. 1. Hvis et kapitalselskab har ydet økonomisk bistand i strid med § 206, skal beløbet tilbageføres til selskabet sammen med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er fastsat i § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling m.v., med et tillæg af 2 pct., medmindre højere rente er aftalt.

Stk. 2. Kan tilbagebetaling ikke finde sted, eller kan aftaler om anden økonomisk bistand ikke bringes til ophør, indestår de personer, der har truffet aftale om eller opretholdt dispositioner i strid med § 206 for det tab, som kapitalselskabet måtte blive påført.

Stk. 3. Sikkerhedsstillelse foretaget i strid med § 206 er bindende for selskabet, hvis aftaleparten ikke havde kendskab til, at sikkerheden var stillet i strid med disse bestemmelser.«

Indtil 1. januar 2025 henviste alle tre stykker til »§§ 206 og 210«. Om § 215, stk. 2, hedder det i de oprindelige forarbejder, at »de, der har medvirket til dispositioner i strid med bestemmelserne [...] dvs. typisk selskabets centrale ledelsesorgan, indestår for eventuelle tab, som det retsstridige forhold måtte påføre selskabet«, og at »pligten til at holde selskabet skadesløs udløses først i tilfælde af, at de betingelser, der aftalemæssigt er knyttet til den økonomiske bistand, misligholdes«. Om stk. 3 anføres, at hensynet til den godtroende modtager skyldes, at denne »har disponeret i tillid til retmæssigheden af de foreliggende forhold«.

Tre retningslinjer træder frem i praksis:

- **Renten består, selv om hovedstolen er indfriet.** I [2015-7483](#) var lånet tilbagebetalt under klagesagens forløb, men nævnet fastholdt, at »kravet om lovpligtig forrentning efter selskabslovens § 215 skal opfyldes, uanset om selve hovedstolen efterfølgende er tilbagebetalt«.
- **Efterfølgende vilkårstilretning lovliggør ikke.** I [19/03527](#) afviste nævnet en subsidier påstand om blot at forhøje renten: et ulovligt lån kan ikke lovliggøres ved efterfølgende at tilrette lånevilkårene, idet § 215, stk. 1, kræver fuld indfrielse.
- **Konfusion ophæver ikke den skete overtrædelse.** I [2012-0026400](#) frafaldt Erhvervsstyrelsen kravet om fysisk tilbagebetaling, fordi debitor og kreditor efter en koncernomstrukturering var samlet i én juridisk person; nævnet fastholdt ikke desto mindre, at lånets stiftelse i 2008 havde været en overtrædelse af [§ 210, stk. 1](#).

Den praktiske konsekvens af 2024-ændringen er markant: for kapitalejerlån ydet fra og med 1. januar 2025 findes der ikke længere en lovbestemt tilbageførselspligt med strafrente, ingen særlig indeståelsesregel for det medvirkende ledelsesorgan og ingen særlig godtrosbeskyttelse ved sikkerhedsstillelse. Retsvirkningerne må herefter søges i de almindelige regler om ledelsesansvar og i selvfinansieringssporet.

LOV

[Renteloven § 5, stk. 1-2](#)[Selskabsloven § 206](#)[Selskabsloven § 210, stk. 1](#)[Selskabsloven § 215, stk. 1-3](#)

PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Ulovligt selvfinansieringslån ved generationsskifte: Manglende sikkerhedsstillelse ved realkreditbaseret rente	10.07.2020
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån ydet til datter af selskabets ledelse	19.10.2015
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt aktionærlån trods påstand om sædvanlig forretningsmæssig disposition	28.01.2013

§ 6 Erhvervsstyrelsens håndhævelse: regnskabskontrol, straks-påbud, revisionspålæg, tvangsbøder og politianmeldelse

Så godt som alle kendelser om ulovlige kapitalejerlån udspringer af Erhvervsstyrelsens risikobaserede regnskabskontrol efter [årsregnskabsloven § 159 b, stk. 1](#) (tidligere § 159). Det typiske forløb er: styrelsen udtager årsrapporten til kontrol, ser en post »tilgodehavende hos virksomhedsdeltagere og ledelse« eller en supplerende oplysning i revisionspåtegningen, indhenter redegørelse efter [§ 160](#) og udsteder derefter påbud efter [§ 161](#) om straks at inddrive lånet inklusive lovpligtige renter og dokumentere det.

Reaktionsarsenalet er trappedel:

- **Tvangsbøder.** I [2012-0026414](#) pålagde styrelsen ledelsen tvangsbøder på 2.000 kr. pr. uge og senere 5.000 kr. pr. ledelsesmedlem pr. uge, da dokumentation for tilbagebetaling udeblev. I [19/03011](#) blev der pålagt tvangsbøder på 75.000 kr. pr. ledelsesmedlem – i alt 150.000 kr.
- **Fratagelse af retten til at fravælge revision.** Efter [årsregnskabsloven § 135, stk. 7](#) (nu § 135 a) kan styrelsen bestemme, at de to kommende årsregnskaber skal revideres. I [22/14115](#) tiltrådte Erhvervsankenævnet, at lån på over 2,5 mio. kr. er af »ikke ubetydelig størrelse«, og lagde vægt på forarbejderne, hvorefter der som udgangspunkt altid skal pålægges revision, hvis forholdene fører til politianmeldelse. Selskabets anbringende om, at ledelsen havde handlet i god tro på grundlag af fejlagtig revisorrådgivning – og at revisionsfirmaet efterfølgende havde betalt de påløbne renter på 29.599 kr. – ændrede ikke resultatet. Tilsvarende revisionspålæg blev tiltrådt i [2016-12348](#) og [22/14132](#).
- **Tvangsopløsning.** Manglende efterlevelse af et påbud kan føre til, at styrelsen anmoder skifteretten om at opløse virksomheden, jf. [årsregnskabsloven § 162 a, stk. 1](#) – en trussel, der udtrykkeligt indgik i høringsbrevet i [24/00680](#).
- **Politianmeldelse og bødestraf.** Overtrædelse blev sanktioneret efter [selskabsloven § 367, stk. 1](#). I [2012-0026414](#) oversendte styrelsen sagen til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet »henset til beløbets størrelse«. I selvfinansieringssagen [2013-0036082](#) fandt nævnet, at klagerne havde retlig interesse i at få sagen prøvet, selv om lånet var indfriet, netop fordi sagen var oversendt til politiet med henblik på vurdering af strafansvar efter [§ 367, stk. 1](#).

Et tilbagevendende argument fra selskaberne – at Erhvervsstyrelsen ikke havde reageret på tidligere årsrapporter eller på en offentliggjort § 207-redegørelse – er konsekvent afvist. I [2013-0033908](#) fastslog nævnet, at selskabets ledelse selv bærer ansvaret for at overholde de selskabsretlige regler uanset styrelsens tidligere kontrolfokus, og i [19/03527](#) medførte styrelsens manglende reaktion på offentliggørelsen af redegørelsen ikke, at lånet dermed var lovligt.

LOV

[Selskabsloven § 367, stk. 1](#)[Årsregnskabsloven § 135, stk. 7](#)[Årsregnskabsloven § 159b, stk. 1](#)[Årsregnskabsloven § 162a, stk. 1](#)

PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af påbud om inddrivelse af kapitalejerlån grundet mangelfuld sagsoplysning og vurdering	24.07.2024
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af revisionspåbud til AA ApS som følge af ulovlige kapitalejerlån på 2,5 mio. kr.	28.02.2023
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån opstået ved salg af virksomhedsandel på kredit	17.02.2023
	Erhvervsankenævnet · Ulovligt selvfinansieringslån ved generationsskifte: Manglende sikkerhedsstillelse ved realkreditbaseret rente	10.07.2020
	Erhvervsankenævnet · Ulovlig selvfinansiering: Rentenedsættelse fra 6% til 1,5% på selvfinansieringslån medfører krav om inddrivelse af 5,7 mio. kr.	27.03.2020
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån og pålæg om revisionspligt	10.05.2017
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af ulovlig selvfinansiering i forbindelse med aktieoverdragelse og efterfølgende spaltning	16.06.2014
	Erhvervsankenævnet · Selskab påbudt at inddrive ulovlige aktionærlån trods modregningsaftaler og pantebrevssikkerhed	05.11.2013
	Erhvervsankenævnet · Ulovligt kapitalejerlån på 7,7 mio. kr.: Erhvervsankenævnet stadfæster påbud om øjeblikkelig inddrivelse trods påstand om forudbetaling og ekstraordinært udbytte	11.01.2013

§ 7 Sagsbehandlingskravene i kontROLSAGERNE: officialprincippet, partshøring og selvinkriminering

KontROLSAGERNE har givet anledning til en selvstændig forvaltningsretlig praksis, og her har klagerne haft størst succes.

Den centrale afgørelse er [24/00680](#) fra 24. juli 2024. Erhvervsstyrelsen havde bygget hele sin afgørelse på ledelsens brev af 30. november 2023, hvori bestyrelsen erkendte en »fejlopfattelse« af [§ 211](#). Styrelsens begrundelse lød:

»På baggrund af ledelsens tilkendegivelse af, at lånet er ulovligt, er det styrelsens vurdering, det indregnede tilgodehavende hos virksomhedsdeltagere og ledelse er et kapitalejerlån i strid med selskabslovens § 210.«

Erhvervsankenævnet fandt det »særlig tvivlsomt«, om der overhovedet forelå en sådan anerkendelse, og fastslog, at en anerkendelse under alle omstændigheder ikke fritog styrelsen for pligten til selvstændigt at oplyse og vurdere sagen. Ved at undlade at foretage en nærmere og selvstændig vurdering af, om lånet var ydet i strid med selskabsloven – herunder af betingelserne i [§ 210, stk. 2](#) og undtagelserne i §§ 211-212 – havde styrelsen begået en **væsentlig sagsbehandlingsfejl**. Afgørelsen blev ophævet og sagen hjemvist, uden at nævnet tog stilling til lånets lovlighed.

Klageren havde tillige gjort gældende, at styrelsen ikke havde vejledt om retten til ikke at inkriminere sig selv efter [retssikkerhedsloven § 10, stk. 3](#), skønt styrelsen havde konkret mistanke om et strafbart forhold og samtidig krævede oplysninger under trussel om tvangsopløsning. Anbringendet blev ikke afgjort, men det er velbegrundet i den forvaltningsretlige litteratur og praksis; Folketingets Ombudsmand har i udtalelsen [2015-13 om retten til ikke at inkriminere sig selv](#) redegjort for, at beskyttelsen i tvangsindgrebslovens § 10 aktiveres, når der foreligger en lovbestemt oplysningspligt og en konkret mistanke om en strafsanktioneret overtrædelse – en konstellation, der er typisk for netop regnskabskontROLSagerne.

Hvor klagerne derimod har haft mindre held, er ved indsigelser om partshøring og begrundelse. I [22/14115](#) fandt nævnet ikke, at [forvaltningsloven § 19](#) var tilsidesat, fordi de faktiske oplysninger om lånets størrelse stammede fra selskabets egen underskrevne årsrapport, og afgørelsen var tilstrækkeligt begrundet efter [§ 24](#). Anbringendet om »skøn under regel« – at styrelsen alene så på lånets størrelse – blev afvist, idet styrelsen var berettiget til at lægge afgørende vægt netop på beløbets størrelse. Tilsvarende blev indsigelser om manglende aktindsigt og mundtlig forhandling afvist i [2016-12348](#), hvor nævnet fandt, at eventuelle formelle mangler ikke havde påvirket resultatet.

Endelig viser [19/03011](#), at en hjemmelsfejl ikke uden videre er ugyldighedsgrund: styrelsen havde påberåbt sig [§ 210](#), men anerkendte under klagesagen, at den korrekte hjemmel var [§ 206](#) om selvfinansiering. Nævnet fandt ikke, at fejlen medførte ugyldighed, og behandlede klagen på grundlag af styrelsens fornyede vurdering.

LOV	Forvaltningsloven § 19	Forvaltningsloven § 24	Retssikkerhedsloven § 10, stk. 3
	Selskabsloven § 210, stk. 2	Selskabsloven § 211	
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af påbud om inddrivelse af kapitalejerlån grundet mangelfuld sagsoplysning og vurdering 24.07.2024 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af revisionspåbud til AA ApS som følge af ulovlige kapitalejerlån på 2,5 mio. kr. 28.02.2023 Erhvervsankenævnet · Ulovlig selvfinansiering: Rentenedsættelse fra 6% til 1,5% på selvfinansieringslån medfører krav om inddrivelse af 5,7 mio. kr. 27.03.2020 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån og pålæg om revisionspligt 10.05.2017		

§ 8 Selvfinsieringssporet i §§ 206-209 – det regelsæt der består efter 2025

Mens kapitalejerlansreglerne var nationale, hviler selvfinansieringsforbuddet i [selskabsloven § 206](#) på EU-retten. Forarbejderne til 2024-ophævelsen fastslår, at »EU's selskabsdirektiv (EU) 2017/1132 af 14. juni 2017 om visse aspekter af selskabsretten fastsætter alene specifikke restriktioner i forhold til selvfinansiering«. Netop derfor blev §§ 206-209 stående, og [§ 215](#) henviser i dag alene til § 206.

Afgrænsningen mellem de to spor var i praksis ikke altid klar. To kendelser fra 2020 udgør kernen i selvfinansieringspraksis:

I [19/03011](#) var der i 2013 ydet et lovligt selvfinansieringslån på 5.772.000 kr. til ejerens ægtefælle for at indfri et tidligere ulovligt kapitalejerlån. Gælds brevet fastsatte 6 % rente med årlig justering efter diskontoen, der havde været 0 % siden 6. juli 2012. Alligevel blev renten nedsat til 1,5 %, hvilket ledelsen begrundede med, at »såfremt renten er så høj at betaling misligholdes, er det vel fornuftigt at sætte renten ned, som jeg ser det tjener det intet formål med en høj rente ægtefæller og ejere imellem«. Erhvervsankenævnet stadfæstede påbuddet

om at inddrive hele lånet på 5.722.000 kr. og udtalte, at selvfinansieringsreglerne i §§ 206-209 er **præceptive værnsregler**, der beskytter kreditorer og øvrige interessenter, og at en efterfølgende ændring af vilkårene for et selvfinansieringslån ikke kan foretages, medmindre det fremgår af de oprindeligt aftalte vilkår. Nævnet fandt det unødvendigt at tage stilling til, om lånet var ophørt ved novation, og afviste proportionalitetsargumentet om, at kun rentedifferencen burde tilbagebetales: en sådan delvis tilbagebetaling ville ikke opfylde formålet med bestemmelserne.

I [19/03527](#) havde et selskab i 2013 ydet sønnen 5 mio. kr. til et generationsskifte, forrentet med den gennemsnitlige lange realkreditobligationsrente (3 % p.a.), afdragsvilkår på 10 % årligt over 10 år – og **uden nogen form for sikkerhedsstillelse**. Nævnet fandt, at en rente svarende til den lange realkreditobligationsrente normalt kun forekommer ved udlån fra realkreditinstitutter mod pant i fast ejendom, og at klageren ikke havde dokumenteret, at finansieringen kunne være opnået hos en professionel långiver på de angivne vilkår uden sikkerhed. Hverken låntagers personlige egenkapital på ca. 22,5 mio. kr., selskabets solide økonomi, fraværet af minoritetsejere eller den hurtigere faktiske afvikling kunne ændre resultatet: kravet om »sædvanlige markedsvilkår« i § 209 var ikke opfyldt.

Endelig viser [2013-0036082](#), at selvfinansiering vurderes efter en realitets- og formålsbetragtning. Et målselskab optog realkreditlån på ca. 35 mio. kr. og videreudlånte provenuet til moderselskabet, der brugte det til at indfri sin akquisitionsgæld; kort efter blev ejendommen, gælden og fordringen udspaltet til et søsterselskab. Nævnet lagde afgørende vægt på, at der forelå en konkret finansieringsplan fra december 2008, underskrevet af målselskabets ledelse længe før udbetalingen og spaltningen, og at det ulovlige låneforhold blev videreført ved spaltningen. Analogien til Højesterets praksis om udbytte og kapitalnedsættelse blev afvist, fordi der var tale om et specifikt lån ydet til finansiering af selve erhvervsen.

Efter ophævelsen af §§ 210-212 er det praktiske spørgsmål ofte, om en given konstruktion falder i selvfinansieringsspor – hvor de strenge betingelser og retsvirkningerne i § 215 fortsat gælder – eller uden for, hvor alene ledelsens almindelige pligter binder.

LOV	Selskabsloven § 206, stk. 1-3	Selskabsloven § 209	Selskabsloven § 215, stk. 1
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Ulovligt selvfinansieringslån ved generationsskifte: Manglende sikkerhedsstillelse ved realkreditbaseret rente 10.07.2020 Erhvervsankenævnet · Ulovlig selvfinansiering: Rentenedsættelse fra 6% til 1,5% på selvfinansieringslån medfører krav om inddrivelse af 5,7 mio. kr. 27.03.2020 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af ulovlig selvfinansiering i forbindelse med aktieoverdragelse og efterfølgende spaltning 16.06.2014		

§ 9 Revisors rolle: supplerende oplysninger, tilbagebetalingserklæringer og Revisornævnets praksis

Revisor er i praksis den centrale indgang til Erhvervsstyrelsens kontROLSager. Efter erklæringsbekendtgørelsens § 7 skal revisor give supplerende oplysning, når der er en begrundet formodning om, at ledelsen kan ifalde erstatnings- eller strafansvar, og netop en sådan påtegning udløste kontROLSagen i bl.a. [2012-0026414](#) og [19/03011](#). I [2015-7483](#) forsøgte klageren omvendt at påberåbe sig, at revisor havde accepteret låneforholdet – hvilket nævnet afviste netop under henvisning til, at revisionspåtegningen udtrykkeligt angav, at lånet var ydet i strid med selskabsloven.

Revisornævnets praksis viser, hvordan fejl i behandlingen af kapitalejerslån sanktioneres disciplinært:

- I [23-02309](#) havde en statsautoriseret revisor 6. oktober 2020 afgivet erklæring med høj grad af sikkerhed om, at et ulovligt kapitalejerslån var tilbagebetalt, uden at have dokumentation for, at den forudsatte generalforsamlingsbeslutning om naturaludlodning af fordringen faktisk var truffet. Lånet bestod fortsat, og revisoren fik en **advarsel** for overtrædelse af [revisorloven § 23, stk. 1](#) og god revisorskik.
- I [23-05858](#) var et tilgodehavende på 6.473 t.kr. hos den ultimative ejers enkeltmandsvirksomhed fejlklassificeret som »tilgodehavende hos tilknyttede virksomheder« i stedet for »tilgodehavende hos virksomhedsdeltagere og ledelse«, og revisor havde hverken modificeret erklæringen eller særskilt omtalt det mulige ulovlige kapitalejerslån. Bøde på 30.000 kr.
- I [24-01979_+24-01973](#) indgik manglende håndtering af ulovlige kapitalejerslån som ét blandt 13 klagepunkter, der samlet førte til tillægsbøde på 250.000 kr. og ubetinget frakendelse af godkendelsen i 3 år.
- Modsat blev revisor frifundet i [23-01118](#), hvor klagen bl.a. angik mangelfuld undersøgelse af mellemregningsforhold i fællesejede selskaber med stridende kapitalejere.

Et vigtigt punkt er, at revisors pligter **ikke** bortfaldt med 2024-ophævelsen. Forarbejderne fremhæver, at lovforslaget »ikke [vil] ændre på revisors pligt til at oplyse om ikke uvæsentlig overtrædelse af skattelovgivningen, når revisor har en begrundet formodning for, at ledelsen kan ifalde et straf- eller erstatningsansvar«, og at revisor derfor fortsat skal oplyse om f.eks. manglende indeholdelse af kildeskat på lån til kapitalejeren. Ligeledes består regnskabskravet om, at et lån til kapitalejer eller ledelse indregnes særskilt under posten »tilgodehavende hos virksomhedsdeltagere og ledelse«, og notekravet i [årsregnskabsloven § 73](#) for lån til ledelsesmedlemmer, der følger direkte af regnskabsdirektivets artikel 16.

LOV	Revisorloven § 16, stk. 1	Revisorloven § 23, stk. 1	Årsregnskabsloven § 73	
PRAKSIS	Revisornævnet · Revisornævnet: Statsautoriseret revisor frakendt godkendelse i 3 år og idømt tillægsbøde på 250.000 kr. for 13 grove klagepunkter – revisionsvirksomhed idømt 100.000 kr. i bøde			22.08.2024
	Revisornævnet · Revisornævnet: Bøde for mangelfuld udvidet gennemgang – fejlklassifikation af kapitalejertilgodehavende som tilknyttet virksomhed og manglende forbehold (sag 029-2023)			15.03.2024
	Revisornævnet · Revisornævnet: Advarsel til statsautoriseret revisor for erklæring om tilbagebetaling af ulovligt kapitalejerslån uden tilstrækkelig dokumentation			24.11.2023
	Revisornævnet · Revisornævnet frifinder statsautoriseret revisor BB for brud på uafhængighed og god revisorskik ved revision af fællesejede selskaber med stridende kapitalejere			08.08.2023
	Erhvervsankenævnet · Ulovlig selvfinansiering: Rentenedsættelse fra 6% til 1,5% på selvfinansieringslån medfører krav om inddrivelse af 5,7 mio. kr.			27.03.2020
	Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerslån ydet til datter af selskabets ledelse			19.10.2015
	Erhvervsankenævnet · Ulovligt kapitalejerslån på 7,7 mio. kr.: Erhvervsankenævnet stadfæster påbud om øjeblikkelig inddrivelse trods påstand om forudbetaling og ekstraordinært udbytte			11.01.2013

§ 10 Grænsefladen til skatteretten: ligningslovens § 16 E består uændret

Den selskabsretlige og den skatteretlige regulering af kapitalejerslån er to selvstændige spor, og de har bevæget sig i modsat retning. Da låneforbuddet blev lempet i 2016, var netop [ligningsloven § 16 E](#) en væsentlig del af begrundelsen: siden 2012 er lån m.v. til kapitalejere med bestemmende indflydelse blevet beskattet som løn

eller udbytte, og som forarbejderne udtrykker det, sker beskatningen »uafhængigt af, om lånet selskabsretligt er lovligt eller ulovligt«.

Denne afkobling blev gentaget ved 2024-ophævelsen:

»Lovforslaget vil ikke indebære en ændring af de skatteretlige regler, hvorfor kapitalejerlån til fysiske kapitalejere med bestemmende indflydelse som hovedregel fortsat vil være skattepligtige uanset den foreslåede selskabsretlige ophævelse af selskabslovens § 210.«

Den skatteretlige praksis er langt righoldigere end den selskabsretlige og behandles selvstændigt under [aktiebeskatning](#). Hovedlinjerne er dog værd at kende som baggrund, fordi de i praksis afgør, hvad et kapitalejerlån reelt koster:

- Beskatning indtræder ved **hver enkelt hævn**ing, ikke ved ultimosaldoen, jf. [BS-50151/2019-VLR](#) og [BS-40313/2020-VLR](#).
- Højesteret har i [BS-30246/2021-HJR](#) og [BS-44644/2021-HJR](#) fastslået, at senere tilbagebetaling ikke ophæver den indtrådte beskatning, og at tilbagebetalinger ikke skaber en skattefri kredit til senere hævninger.
- I [BS-27081/2023-HJR](#) afviste Højesteret, at beskatningen af nye hævninger efter tilbagebetaling udgør straf i strid med EMRK.
- Personkredsen rækker også skatteretligt ud over kapitalejeren selv: i [BS-21956/2022-HJR](#) stadfæstede Højesteret beskatning af en eneaktionær af selskabets lån til hans samlever, fordi lånet ikke var forretningsmæssigt begrundet i selskabets interesse.
- Reparation af det selskabsretligt ulovlige lån ved udlodning af fordringen udløser som udgangspunkt ikke yderligere beskatning af hovedstolen, jf. [SKM2022.296.SR](#) og – for et underkendt selvfinansieringslån – [SKM2021.566.SR](#). Vælger man derimod kontant indfrielse, er omgørelse efter skatteforvaltningsloven som regel udelukket, jf. [18-0000924](#) og [17-0991023](#).

Efter 1. januar 2025 er skatteretten dermed den reelt bindende begrænsning på kapitalejerlån til hovedaktionærer – den selskabsretlige er væk.

LOV	Ligningsloven § 16e	Ligningsloven § 16a	Selskabsloven § 210
PRAKSIS	Højesteret · Beskatning af aktionærlån og forholdet til EMRK vedrørende dobbeltbeskatning		18.01.2024
	Højesteret · Højesterets stadfæstelse af beskatning af eneaktionær for selskabets lån til samlever		24.05.2023
	Højesteret · Højesterets dom om beskatning af aktionærlån på mellemregningskonto trods løbende tilbagebetaling		08.02.2023
	Højesteret · Beskatning af aktionærlån via mellemregningskonto efter ligningslovens § 16 E		30.08.2022
	Landsretten · Beskatning af gentagne aktionærlån på mellemregningskonto trods hurtig tilbagebetaling		25.10.2021
	Landsretten · Beskatning af aktionærlån som maskeret udbytte ved løbende hævninger på mellemregningskonto		26.05.2021
	Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af aktionærlån og udbytteudlodning grundet manglende opfyldelse af betingelser i skatteforvaltningsloven		08.06.2021
	Landsskatteretten · Afslag på omgørelse af indfrielse af aktionærlån da dispositionen ikke lå til grund for skatteansættelsen		25.11.2020
	Skatterådet · Beskatning af kapitalejerlån og efterfølgende udlodning af fordring		08.06.2022
	Skatterådet · Beskatning af ulovligt selvfinansieringslån og skattefri udlodning af restgæld		01.11.2021

Retsstillingen fra 1. januar 2025: ledelsens forsvarlighedspligt og § 127 som eneste selskabsretlige værn

Efter ophævelsen af §§ 210-212 er der ingen særlige selskabsretlige betingelser for kapitalejerlån. Erhvervsministeriet begrundede i de almindelige bemærkninger, hvorfor dette blev vurderet forsvarligt, og pegede på tre resterende værn:

For det første ledelsens pligter efter [selskabsloven §§ 115-118](#). Bestyrelsen skal bl.a. påse, »at kapitalselskabets kapitalberedskab til enhver tid er forsvarligt, herunder at der er tilstrækkelig likviditet til at opfylde kapitalselskabets nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder«, jf. [§ 115, nr. 5](#), og direktionen har en tilsvarende pligt efter [§ 118, stk. 2](#). Bemærkningerne fastslår: »Det er således fortsat ledelsens pligt at sikre, at et eventuelt kapitalejerlån til en hver tid er forsvarligt ift. kapitalselskabets økonomiske situation efter selskabslovens bestemmelser i §§ 115-118.«

For det andet forbuddet mod utilbørlige dispositioner i [selskabsloven § 127](#). Ledelsen må ikke disponere således, at dispositionen »er åbenbart egnet til at skaffe visse kapitalejere eller andre en utilbørlig fordel på andre kapitalejeres eller kapitalselskabets bekostning«, og aftaler mellem enekapitalejer og selskabet er efter [§ 127, stk. 2](#) kun gyldige, hvis de affattes på en måde, der senere kan dokumenteres, medmindre der er tale om sædvanlige vilkår som led i et løbende mellemværende. Manglende overholdelse af ledelsens pligter kan straffes med bøde efter [§ 367, stk. 1](#).

For det tredje regnskabsreglerne: lån til kapitalejer eller ledelse skal fortsat indregnes særskilt i balancen, og notekravet for ledelselån består. Erhvervsstyrelsen fører fortsat kontrol med selvfinansieringsreglerne og med, »om udlånet er optaget korrekt i årsregnskabet, og om der er foretaget de nødvendige nedskrivninger m.v.«.

Hvad angår **overgangssagerne** er forarbejdernes stillingtagen usædvanlig klar:

»Straffelovens § 3 fastsætter, at udgangspunktet for en handling påkendelse ved domstolene er den seneste lov. Eftersom de særlige betingelser i selskabsloven for kapitalejerlån foreslås ophævet og overtrædelsen dermed afkriminaliseres, bør straffesager, der alene vedrører overtrædelsen af selskabslovens §§ 210-212, blive frafaldet som følge af afkriminaliseringen. Det er på den baggrund Erhvervsministeriets vurdering, at der ikke er behov for særlige overgangsbestemmelser om verserende sager.«

Det betyder også, at Erhvervsstyrelsen ikke fører kontrol med, om kapitalejerlån optaget **før** lovforslagets ikrafttræden opfyldte de dagældende betingelser.

Hvor stort et rum ledelsens forsvarlighedspligt egentlig efterlader, er endnu ikke prøvet på kapitalejerlån efter 2025. Til illustration af, hvor tungt §§ 115-118 kan veje i en erstatningssag, kan henvises til [BS-15446/2020-OLR](#) om Hesalight A/S' konkursbo, hvor direktør, bestyrelsesformand og et centralt bestyrelsesmedlem blev dømt solidarisk til at betale 200 mio. kr. for fundamentale svigt i ledelse, økonomistyring og kreditvurdering. Det almindelige culpabaserede ledelsesansvar behandles selvstændigt under [bestyrelsesansvar](#).

LOV

[Selskabsloven § 115](#)[Selskabsloven § 118, stk. 2](#)[Selskabsloven § 127, stk. 1, 2](#)[Selskabsloven § 367, stk. 1](#)PRAKSIS **Landsretten** · Landsrettens dom i sag om erstatningsansvar i Hesalight A/S konkursbo

17.03.2023

Sammenfatning: hvad står tilbage, og hvad kan man stadig lære af § 12 praksis

Praksis om ulovlige kapitalejrlån er et af de klareste eksempler i dansk erhvervsret på, at et regelsæt kan have en omfattende, konsistent administrativ praksis – og alligevel blive afskaffet, fordi det ikke var EU-retligt påkrævet og blev vurderet som en unødigt byrde.

De centrale takeaways er:

- **Retsstillingen i dag.** Kapitalejerlån kan fra 1. januar 2025 ydes uden særlige betingelser. Tilbageførselspligten med strafrente, ledelsens indeståelse og godtrosreglen i § 215 gælder nu kun ulovlig selvfinansiering efter § 206. Verserende straffesager, der alene angår §§ 210-212, forudsættes frafaldet.
- **Det der stadig binder.** Selvfinansieringsforbuddet i §§ 206-209, ledelsens forsvarlighedspligt i §§ 115-118, forbuddet mod utilbørlige dispositioner i § 127, regnskabs- og notekravene – og ikke mindst beskatningen efter [ligningsloven § 16 E](#), som er upåvirket af den selskabsretlige liberalisering.
- **Fortolkningsarven.** Erhvervsankenævnets § 212-test – kræver dokumenterede, tilsvarende transaktioner med uafhængige tredjemænd, både hvad angår transaktionen og dens vilkår – lever videre i skatteretten som afgrænsningen af »sædvanlig forretningsmæssig disposition« under [ligningsloven § 16 E](#), jf. [SKM2021.648.SR](#).
- **Reparationens grænser.** Kendelserne viser samstemmende, at et ulovligt lån ikke kan repareres bagud: hverken ved efterfølgende tilbagebetaling ([2015-7483](#)), ved tilretning af vilkårene ([19/03527](#)), ved omkvalificering til udbytte eller forudbetaling uden regnskabsmæssigt belæg ([2012-0026414](#)) eller ved konfusion gennem koncernomstrukturering ([2012-0026400](#)).
- **Forvaltningsretten som den reelle klagevej.** Klagerne vandt sjældent på substansen, men [24/00680](#) viser, at officialprincippet er en reel begrænsning: Erhvervsstyrelsen kan ikke lade ledelsens egen – måske misforståede – erkendelse erstatte en selvstændig retlig vurdering.

For rådgivere med historiske eller verserende sager er det afgørende at holde tre datoer fra hinanden: bistand ydet **før 1. januar 2017** (generelt forbud), **1. januar 2017 – 31. december 2024** (betinget lovlig, tre kumulative betingelser) og **fra 1. januar 2025** (ingen særlige betingelser). Grænsetilfælde med minoritetstvister om selskabets dispositioner behandles under [aktionærkonflikt](#), og revisors påtegningsansvar under [revisoransvar](#).

LOV	Ligningsloven § 16e	Selskabsloven § 127	Selskabsloven § 206	Selskabsloven § 215
PRAKSIS	Skatterådet · Sælgerfinansiering til hovedanpartshavers søn er ulovligt lån 02.12.2021 Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af påbud om inddrivelse af kapitalejrlån grundet mangelfuld sagsoplysning og vurdering 24.07.2024 Erhvervsankenævnet · Ulovligt selvfinansieringslån ved generationsskifte: Manglende sikkerhedsstillelse ved realkreditbaseret rente 10.07.2020 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejrlån ydet til datter af selskabets ledelse 19.10.2015 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt aktionærlån trods påstand om sædvanlig forretningsmæssig disposition 28.01.2013 Erhvervsankenævnet · Ulovligt kapitalejrlån på 7,7 mio. kr.: Erhvervsankenævnet stadfæster påbud om øjeblikkelig inddrivelse trods påstand om forudbetaling og ekstraordinært udbytte 11.01.2013			

REFERENCE Lovgrundlag

7 paragraffer

Selskabsloven § 206	stk. 1-3	Selskabsloven § 210	stk. 2
Selskabsloven § 211		Selskabsloven § 212	
Selskabsloven § 215	stk. 1-3	Selskabsloven § 367	stk. 1
Årsregnskabsloven § 135	stk. 7		

MATERIALE Citerede afgørelser

29 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

4

18.01.2024	Beskatning af aktionærlån og forholdet til EMRK vedrørende dobbeltbeskatning	bs-27081-2023-hjr
24.05.2023	Højesterets stadfæstelse af beskatning af eneaktionær for selskabets lån til samlever	3238-3861
08.02.2023	Højesterets dom om beskatning af aktionærlån på mellemregningskonto trods løbende tilbagebetaling	bs-44644-2021-hjr
30.08.2022	Beskatning af aktionærlån via mellemregningskonto efter ligningslovens § 16 E	bs-30246-2021-hjr

LANDSRETEN · ANKEINSTANS

3

17.03.2023	Landsrettens dom i sag om erstatningsansvar i Hesalight A/S konkursbo	2997-3547
25.10.2021	Beskatning af gentagne aktionærlån på mellemregningskonto trods hurtig tilbagebetaling	2338-2783
26.05.2021	Beskatning af aktionærlån som maskeret udbytte ved løbende hævnninger på mellemregningskonto	1344-1630

LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS

2

08.06.2021	Afslag på omgørelse af aktionærlån og udbytteudlodning grundet manglende opfyldelse af betingelser i skatteforvaltningsloven	17-0991023
25.11.2020	Afslag på omgørelse af indfrielse af aktionærlån da dispositionen ikke lå til grund for skatteansættelsen	18-0000924

SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED

3

08.06.2022	Beskatning af kapitalejerlån og efterfølgende udlodning af fordring	21-0132737
02.12.2021	Sælgerfinansiering til hovedanpartshavers søn er ulovligt lån	21-0602103
01.11.2021	Beskatning af ulovligt selvfinansieringslån og skattefri udlodning af restgæld	21-0386575

ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

12

24.07.2024	Hjemvisning af påbud om inddrivelse af kapitalejerlån grundet mangelfuld sagsoplysning og vurdering	24/00680
------------	---	----------

28.02.2023	Stadfæstelse af revisionspåbud til AA ApS som følge af ulovlige kapitalejerlån på 2,5 mio. kr.	22/14115
23.02.2023	Erhvervsankenævnets ophævelse af påbud om ulovligt kapitalejerlån vedrørende en faktureringsfejl	22/14142
17.02.2023	Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån opstået ved salg af virksomhedsandel på kredit	22/14132
10.07.2020	Ulovligt selvfinansieringslån ved generationsskifte: Manglende sikkerhedsstillelse ved realkreditbaseret rente	19/03527
27.03.2020	Ulovlig selvfinansiering: Rentenedsættelse fra 6% til 1,5% på selvfinansieringslån medfører krav om inddrivelse af 5,7 mio. kr.	19/03011
10.05.2017	Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån og pålæg om revisionspligt	2016-12348
19.10.2015	Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt kapitalejerlån ydet til datter af selskabets ledelse	2015-7483
16.06.2014	Stadfæstelse af ulovlig selvfinansiering i forbindelse med aktieoverdragelse og efterfølgende spaltning	2013-0036082
05.11.2013	Selskab påbudt at inddrive ulovlige aktionærlån trods modregningsaftaler og pantebrevssikkerhed	2013-0033908
28.01.2013	Stadfæstelse af påbud om inddrivelse af ulovligt aktionærlån trods påstand om sædvanlig forretningsmæssig disposition	2012-0026400
11.01.2013	Ulovligt kapitalejerlån på 7,7 mio. kr.: Erhvervsankenævnet stadfæster påbud om øjeblikkelig inddrivelse trods påstand om forudbetaling og ekstraordinært udbytte	2012-0026414

REVISORNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

4

22.08.2024	Revisornævnet: Statsautoriseret revisor frakendt godkendelse i 3 år og idømt tillægsbøde på 250.000 kr. for 13 grove klagepunkter – revisionsvirksomhed idømt 100.000 kr. i bøde	24-01979+_24-01973
15.03.2024	Revisornævnet: Bøde for mangelfuld udvidet gennemgang – fejlklassifikation af kapitalejertilgodehavende som tilknyttet virksomhed og manglende forbehold (sag 029-2023)	23-05858
24.11.2023	Revisornævnet: Advarsel til statsautoriseret revisor for erklæring om tilbagebetaling af ulovligt kapitalejerlån uden tilstrækkelig dokumentation	23-02309
08.08.2023	Revisornævnet frifinder statsautoriseret revisor BB for brud på uafhængighed og god revisorskik ved revision af fællesejede selskaber med stridende kapitalejere	23-01118

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

1

04.12.2023	Tvist om ankomsttidspunkt og tidsforbrug ved parkering i Aalborg	park-3547
------------	--	-----------

15

PRAKSISOVERSIGT · SELSKABSRET

Praksisoversigt over virksomhedsomdannelse ved apportindskud og åbningsbalance

Vurderingsberetning, åbningsbalance og registreringspraksis ved stiftelse mod indskud af en bestående virksomhed

Version 2 · Opdateret 6. sep. 2026 · 41 afgørelser · 1993-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Omdannelse af en personligt ejet virksomhed eller en virksomhed med begrænset ansvar til et kapitalsekskab sker selskabsretligt ved apportindskud – stiftelse mod indskud af andre værdier end kontanter. Kernen i regelsættet er kravet om en vurderingsberetning fra en uvildig, sagkyndig vurderingsmand efter [selskabsloven §§ 36-37](#), som ved overtagelse af en bestående virksomhed tillige skal indeholde en åbningsbalance uden forbehold, jf. [§ 36, stk. 3](#), og som ikke må være ældre end 4 uger ved stiftelsesdokumentets underskrift. Praksis domineres af Erhvervsankenævnet, der konsekvent fastholder, at mangler i stiftelsesgrundlaget – særligt den regnskabsmæssige virkningsdato efter [§ 26, nr. 5](#) – ikke kan berigtiges, men kun afhjælpes ved en helt ny stiftelse, mens Landsskatteretten og domstolene afgør, om de samme dokumenter også bærer skattefriheden efter virksomhedsomdannelsesloven.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Stiftelsesdokumentet skal efter selskabslovens § 26, nr. 4 og 5, angive én bestemt dato for både retlig og regnskabsmæssig virkning; en henvisning til, at der er tale om en skattefri virksomhedsomdannelse, er ikke tilstrækkelig.
- 02** Mangler i selve stiftelsesgrundlaget kan ikke berigtiges efter selskabslovens § 16 – de kan kun afhjælpes ved en helt ny stiftelse, fordi dokumentet skal afspejle de faktiske forhold på stiftelsestidspunktet.
- 03** Overtager selskabet en bestående virksomhed, skal vurderingsberetningen indeholde en åbningsbalance uden forbehold, og ved revisionspligt tillige en revisionserklæring uden forbehold.
- 04** Vurderingen må ikke være foretaget mere end 4 uger før stiftelsesdokumentets underskrivelse; overskrides fristen, skal vurderingen foretages på ny.
- 05** En ledelseserklæring efter selskabslovens § 38, stk. 2, kan kun erstatte vurderingsberetningen, hvis den indeholder alle fire elementer – beskrivelse af nettoaktiverne og deres værdier, vurderingsmetode, udtalelse om vederlagets dækning og udtalelse om nye omstændigheder.

- 06** Erhvervsstyrelsens adgang til administrativ korrektion efter § 23 h, stk. 2, er begrænset til utilsigtede fejlskrifter, sagsbehandlerfejl og åbenbare nulliteter, hvor en bevisbedømmelse ikke er nødvendig – alt andet hører under domstolene efter § 20.
- 07** En rådgivers misforståelse af Erhvervsstyrelsens selvbetjeningsløsning gør ikke en registrering til en åbenbart urigtig oplysning, når registreringen svarer ordret til de underskrevne dokumenter.
- 08** Er stifteren derimod angivet forkert, så registreringen bliver selskabsretligt umulig – fx en cirkulær konstruktion hvor et selskab stifter sit eget moderselskab ved indskud af sin egen kapital – er registreringen en nullitet, som styrelsen skal korrigere administrativt.
- 09** Anmelderen indestår efter § 15, stk. 2, for at anmeldelsen er lovligt foretaget og dokumentationen gyldig; registreringen bedømmes på anmeldelsestidspunktet, og efterfølgende tilrettede dokumenter kan ikke reparere den oprindelige anmeldelse.
- 10** Kontant tegning af kapitalandele kombineret med samtidig overtagelse af aktiver fra tegnerne behandles som apportindskud, når dispositionerne har den fornødne tidsmæssige og indholdsmæssige sammenhæng.
- 11** Ved kapitalforhøjelse mod apportindskud gælder §§ 36-37 tilsvarende, jf. § 160, og balancen efter § 36, stk. 3, udarbejdes som en overtagelsesbalance for den overtagne virksomhed.
- 12** Ved omdannelse af en virksomhed med begrænset ansvar efter erhvervsvirksomhedslovens §§ 21 e-21 q kræves 4/5-flertal, men ikke kreditorernes samtykke; vurderingsberetningen må her højst være 3 måneder gammel ved vedtagelsen.
- 13** De selskabsretlige dokumenter er ikke i sig selv nok til skattefrihed: alle aktiver og passiver skal medoverdrages, anskaffelsessummen må ikke være negativ, og der skal hensættes udskudt skat i åbningsbalancen.
- 14** Virksomhedsomdannelsesloven giver alene skattemæssig succession – der er ingen civilretlig universalsuccession, og debitorskifte kræver kreditors samtykke.
- 15** Revisor, der afgiver vurderingsberetning, er underlagt revisorlovens uafhængighedskrav og dokumentationskrav; brud sanktioneres af Revisornævnet med bøder i størrelsesordenen 40.000-200.000 kr.

Retsgrundlaget: vurderingsberetning, åbningsbalance og stiftelsesdokumentets ufravigelige indhold

§ 1

Den selskabsretlige omdannelse af en bestående virksomhed til et kapitalselskab gennemføres som en stiftelse mod indskud af andre værdier end kontanter – apportindskud. Regelsættet er koncentreret i selskabslovens kapitel 3.

Efter [selskabsloven § 36, stk. 1](#) skal stiftelsesdokumentet vedhæftes en vurderingsberetning, som skal indeholde fire elementer: en beskrivelse af hvert indskud, oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen, angivelse af det fastsatte vederlag og en erklæring om, at den ansatte økonomiske værdi mindst svarer til det aftalte vederlag inklusive eventuel overkurs. Beretningen skal udarbejdes af en eller flere uvildige, sagkyndige vurderingsmænd, og stifterne kan alene udpege godkendte revisorer, jf. [§ 37, stk. 1](#). I andre tilfælde udpeger skifteretten på selskabets hjemsted vurderingsmændene.

To tidsmæssige og indholdsmæssige skærper er centrale ved netop virksomhedsomdannelse:

- **4-ugers-fristen.** Efter [§ 36, stk. 2](#) må vurderingen ikke være foretaget mere end 4 uger før stiftelsesdokumentets underskrivelse. Overskrides fristen, må vurderingen foretages på ny.
- **Åbningsbalancen.** Overtager selskabet i forbindelse med stiftelsen en bestående virksomhed, skal vurderingsberetningen efter [§ 36, stk. 3](#) endvidere indeholde en åbningsbalance for kapitalselskabet. Åbningsbalancen skal udarbejdes efter det regelsæt, selskabet aflægger årsrapport efter, og skal være **uden forbehold**. Er selskabet underlagt revisionspligt, skal åbningsbalancen tillige være forsynet med en erklæring om revision uden forbehold.

Hertil kommer stiftelsesdokumentets ufravigelige minimumsindhold i [§ 26](#): stifternes navn, bopæl og eventuelle cvr-nummer, tegningskursen, tegnings- og indbetalingsfrister, den bestemte dato for stiftelsens **retsvirkning** ([nr. 4](#)), den bestemte dato for stiftelsens virkning i **regnskabsmæssig henseende** ([nr. 5](#)) samt oplysning om stiftelsesomkostninger. Datoerne skal ses sammen med [§ 40](#): ved apportindskud kan stiftelsen ikke tillægges retsvirkning senere end registrerings- eller anmeldelsestidspunktet ([stk. 5](#)), mens den regnskabsmæssige virkning ved overtagelse af en bestående virksomhed kan trækkes tilbage til første dag i indeværende regnskabsår i den indskudte virksomhed ([stk. 6](#)). Selve stiftelsen skal registreres eller anmeldes senest 2 uger efter underskrivelsen af stiftelsesdokumentet, jf. [§ 40, stk. 1](#).

Dokumentationskravene ved anmeldelsen er udmøntet i [anmeldelsesbekendtgørelsen § 18, stk. 5](#), hvorefter der ved indbetaling af selskabskapitalen i andre værdier end kontanter skal vedlægges »vurderingsberetning med eventuel åbningsbalance, jf. selskabslovens § 36, eller ledelseserklæring med eventuel åbningsbalance, jf. selskabslovens § 38, stk. 3«.

Endelig gælder [§ 15, stk. 1](#), hvorefter registrering ikke må finde sted, hvis det forhold, der ønskes registreret, ikke opfylder lovens bestemmelser – den bestemmelse, samtlige registreringsnægtelser i praksis hviler på.

LOV

[Anmeldelsesbekendtgørelsen § 18, stk. 5](#)[Selskabsloven § 15, stk. 1](#)[Selskabsloven § 26](#)[Selskabsloven § 36, stk. 1-3](#)[Selskabsloven § 37, stk. 1](#)[Selskabsloven § 40, stk. 1](#)

Lovgivers hensigt bag § 36 og § 38 – kreditor- og

§ 2 minoritetsbeskyttelse efter 2. selskabsdirektiv

Bestemmelserne er ikke nyskabelser fra 2009-selskabsloven, men en videreførelse af aktieselskabslovens § 6 a og anpartsselskabslovens § 7. Af de oprindelige bemærkninger til § 36 i [lovforslag L 170 \(2008-09\) om lov om aktie- og anpartsselskaber](#) fremgår formålet direkte:

Både den gældende aktieselskabslov og anpartsselskabslov indeholder særlige regler for tegning af kapitalandele ved indskud af andre værdier end kontanter, jf. aktieselskabslovens § 6 a, stk. 2, og anpartsselskabslovens § 7, stk.

3. Formålet med disse beskyttelsesregler er især at tilgodese hensynet til kapitalsekskabets kreditorer og eventuelle kapitalejere med minoritetsposter.

Om 4-ugers-fristen anfører forarbejderne, at fristen skal sikre oplysningernes aktualitet, og at reglen udspringer af EU-retten:

Da vurderingsberetningen efter § 36, stk. 1, danner grundlag for beslutningen om at acceptere det indskudte, er det vigtigt, at oplysningerne har den fornødne aktualitet. [...] Disse regler er i overensstemmelse med 2. selskabsdirektiv, artikel 10 a, stk. 1, nr. 2.

Om åbningsbalancens forbeholdsforbud er forarbejderne usædvanligt klare om retsvirkningen af et forbehold:

Det gældende forbud mod forbehold i åbningsbalancen medfører, at et forbehold i ledelsespåtegningen/stifternes påtegning på åbningsbalancen for et selskab, der ikke er underlagt revisionspligt, betyder, at selskabet ikke kan registreres.

For selskaber uden revisionspligt indestår stifterne eller ledelsen med påtegningen på den ureviderede åbningsbalance for værdierne tilstedeværelse – kravene til påtegningen er efter forarbejderne overensstemmende med kravene til en revisionspåtegning.

Undtagelsen i § 38 er derimod ny med 2009-loven og gennemfører 2. selskabsdirektivs artikel 10 a som ændret ved direktiv 2006/68/EF. Efter forarbejderne kan vurderingsberetningen kun undlades, hvor aktivet »allerede har været genstand for en vurdering, der er så objektiv, aktuel og generelt anvendelig, at vurderingen uden risiko kan anvendes«. Forarbejderne understreger samtidig, at det **ikke** er muligt at indskyde værdier på baggrund af prisstatistikker eller forhandlervurderinger uden vurderingsberetning, og at det konkrete aktiv skal fremgå af balancen i et revideret regnskab for det forudgående regnskabsår for at være individuelt målt og præsenteret. Netop derfor er § 38 sjældent anvendelig ved omdannelse af en personligt ejet virksomhed, hvor der typisk ikke foreligger et revideret årsregnskab med individuelt dagsværdimålte nettoaktiver.

De almindelige bemærkninger til L 170 forklarer også baggrunden for adgangen til fremadrettet virkningsdato: det skulle blive muligt »i god tid at planlægge, at en stiftelse eksempelvis skal have virkning fra det forestående årsskifte«. § 38 er siden alene ændret redaktionelt – dels ved ændringsloven fra juni 2013 om bl.a. iværksætterselskaber (L 152, 2012-13), hvor »Erhvervs- og Selskabsstyrelsen« i stk. 3 blev ændret til »Erhvervsstyrelsens it-system«, dels ved ændringsloven fra juni 2015 til årsregnskabsloven m.fl. (L 117, 2014-15), hvor direktivhenvisningen i stk. 1, nr. 1, blev ajourført til regnskabsdirektiv 2013/34/EU.

LOV

Selskabsloven § 36, stk. 1-3

Selskabsloven § 38, stk. 1

Mangler i stiftelsesgrundlaget kan ikke berigtiges – kun ny stiftelse hjælper

Den hårdeste og mest konsekvente linje i praksis er, at stiftelsesdokumentet udgør selve fundamentet for selskabet og derfor ikke kan repareres efterfølgende.

I 20/09038 – en stiftelse gennemført som led i en skattefri virksomhedsomdannelse – havde Erhvervsstyrelsen påpeget fire mangler: manglende bopælsangivelse under stifterens navn, manglende angivelse af retlig og regnskabsmæssig virkningsdato, modstrid mellem den indtastede regnskabsstart (1. januar 2020) og

vedtægternes bestemmelse om, at første regnskabsår løb fra stiftelsen (22. juni 2020), samt manglende oplysning i vurderingsberetningen om, at erklæringsopgaven var udført efter ISAE 3000, jf. [bekendtgørelse om godkendte revisorers erklæringer § 17, stk. 2](#). Revisor gjorde gældende, at manglerne var bagatelagtige, og at den regnskabsmæssige virkning »nødvendigvis måtte være 1. januar«, når der var tale om en skattefri virksomhedsomdannelse.

Ankenævnet stadfæstede afslaget og lagde afgørende vægt på [§ 26, nr. 5](#): datoen for stiftelsens regnskabsmæssige virkning skal fremgå **direkte** af stiftelsesdokumentet. Styrelsens principielle betragtning blev tiltrådt – mangler i stiftelsesgrundlaget kan ikke berigtiges efter [§ 16, stk. 1](#), fordi berigtigelse kun angår fejl, der kan udbedres ved en generalforsamlingsbeslutning eller af ledelsen, og fordi stiftelsesdokumentet skal afspejle de faktiske forhold på stiftelsestidspunktet. Mangler kan derfor kun løses ved at foretage en helt ny stiftelse.

Samme uafhjælpelighed viste sig i [19/06088](#), hvor en revisor havde anmeldt en stiftelse ved skattefri virksomhedsomdannelse med stiftelsesdokument, vedtægter og vurderingsberetning med åbningsbalance – men uden stifterens underskrift på stiftelsesdokumentet. Ankenævnet fastslog, at underskriften efter [§ 25](#) er et generelt gyldighedskriterium, at det ikke er nok blot at anføre sit navn, og at 2-ugers-fristen i [§ 40, stk. 1](#) er absolut og ikke kan fraviges ved dispensation. Manglen kunne ikke afhjælpes, fordi en underskrift ikke kan tilføjes efter anmeldelsestidspunktet. Nævnet afviste også, at anmelderens indeståelse efter [§ 15, stk. 2](#), kunne træde i stedet for den faktiske underskrift.

Grænsetilfældet – hvor manglen slår helt igennem – ses i [2015-6306](#), hvor et datterselskab var stiftet af et moderselskab, der selv først blev registreret tre dage senere. Da stifteren ikke havde retsevne på stiftelsestidspunktet, jf. [§ 24, stk. 4](#) og [§ 41, stk. 1](#), var der tale om en oprindelig mangel i stiftelsesgrundlaget:

... da stiftelsen er sket i strid med selskabsloven, og der er tale om en oprindelig mangel i stiftelsesgrundlaget, som ikke kan beriges, tiltræder ankenævnet, at Erhvervsstyrelsen ved afgørelsen af 5. maj 2015 har meddelt, at selskabet ikke kan genoptages, jf. [§ 232, stk. 3, 1. og 2. pkt.](#)

At registreringen teknisk kunne gennemføres i selvbetjeningsløsningen fritog ikke anmelderen for ansvaret for, at de materielle lovkrav var overholdt.

LOV

[Selskabsloven § 16, stk. 1](#)[Selskabsloven § 24, stk. 4](#)[Selskabsloven § 25](#)[Selskabsloven § 26](#)[Selskabsloven § 40, stk. 1](#)[Selskabsloven § 41, stk. 1](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse pga. mangler i stiftelsesdokumentet 14.06.2021

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på selskabsregistrering – stiftelsesdokument manglede gyldig underskrift 31.03.2020

Erhvervsankenævnet · Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne 29.03.2016

§ 4 Vurderingsberetningens og ledelseserklæringens indhold – hvornår er dokumentationen utilstrækkelig

Praksis stiller reelt et fuldstændighedskrav til de fire indholdselementer i [§ 36, stk. 1](#) og til erklæringens form.

Den mest udførlige gennemgang findes i [24/09880](#), hvor et selskab havde anmeldt en kapitalforhøjelse med »bestemmende ejerandel« som indskudsmetode – juridisk set et apportindskud – og vedlagt en ledelseserklæring med følgende ordlyd:

»Der er nominelt blevet forhøjet selskabskapital fra 40.000 til 50.000. Ledelsen erklærer, at vi er ansvarlige for at indskuddet ikke er til skade for virksomheden.«

Ankenævnet fandt erklæringen uegnet til at fritage for vurderingsberetning:

»Ankenævnet finder derudover, at ledelseserklæringen af 11. september 2024 på grund af erklæringens mangelfulde indhold ikke er egnet til at fritage selskabet fra selskabslovens §§ 36-37 i medfør af lovens § 38, blandt andet fordi erklæringen ikke indeholder oplysninger om en beskrivelse af nettoaktiver samt disses værdier og heller ikke nogen oplysning om den anvendte fremgangsmåde ved vurderingen.«

Erklæringen efter [§ 38, stk. 2](#) skal altså rumme alle fire elementer: beskrivelse af nettoaktiverne og deres værdier, oplysning om vurderingsmetode, udtalelse om at værdierne mindst svarer til vederlaget inklusive overkurs, og udtalelse om, at der ikke er opstået nye omstændigheder af betydning for den oprindelige vurdering. Hertil kommer, at det årsregnskab, der udgør grundlaget for målingen, skal identificeres.

Også **formkravene til revisors erklæring** slår igennem. I [20/09038](#) blev det påpeget som en selvstændig mangel, at vurderingsberetningen ikke indeholdt oplysning om, at opgaven var udført i overensstemmelse med ISAE 3000. Vurderingsberetningen er efter forarbejderne til [§ 36](#) en erklæring med **høj grad af sikkerhed**, og den er dermed omfattet af erklæringsbekendtgørelsen, når vurderingsmanden er en godkendt revisor.

Endelig kan **tvivl om det indskudte aktivs eksistens eller værdi** blokere registreringen. I [2009-0018966](#) var en kapitalforhøjelse på nominelt ca. 9,5 mio. kr. tegnet ved indskud af dels en fordring på ca. 3,59 mio. kr., dels en 13 %-ejerandel i et K/S. Kuratellet for indskyderen oplyste, at debitor ikke vedstod aftalen bag fordringen, og revisor vendte ikke tilbage med bemærkninger efter at være forelagt indsigelsen. Ankenævnet tiltrådte registreringsnægtelsen, fordi der ikke var tilvejebragt et sikkert grundlag for indskuddets værdi, og fordi styrelsen ikke kan foretage den bevisbedømmelse, som spørgsmålet forudsatte. Nævnet tiltrådte tillige, at der ikke kunne ske **delregistrering** af den uomtvistede del af indskuddet, fordi de to indskud indgik i en samlet beslutning med indbyrdes forudsætningssammenhæng.

LOV

[Bekendtgørelse om godkendte revisors erklæringer § 17, stk. 2](#)[Selskabsloven § 36, stk. 1](#)[Selskabsloven § 38, stk. 2](#)[Selskabsloven § 160](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Afvisning af registrering af kapitalforhøjelse grundet dokumentationsmangler i AA ApS 08.05.2025

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabstiftelse pga. mangler i stiftelsesdokumentet 14.06.2021

Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af kapitalforhøjelse i K ApS grundet tvivl om apportindskuddets værdi og eksistens 24.11.2009

§ 5 Den regnskabsmæssige virkningsdato: skattefri omdannelse hjælper ikke, hvis dokumentet siger noget andet

En helt central sagsgruppe angår situationen, hvor rådgiveren har tilsigtet en virkningsdato pr. 1. januar (så 6-måneders-fristen i virksomhedsomdannelsesloven kan overholdes), men hvor stiftelsesdokumentet og registreringen angiver stiftelsesdatoen.

I [22-14129](#) blev et ApS stiftet den 30. juni 2021 med regnskabsmæssig virkning fra stiftelsen. Rådgiveren havde oplevet fejlmeldinger på virk.dk ved forsøg på at indtaste 1. januar 2021 og havde derfor anvendt et sæt »alternative« stiftelsesdokumenter med virkning »fra stiftelsen«. Klageren anmodede efterfølgende om administrativ rettelse med henvisning til, at stiftelsesdokumentet nævnte den skattefri virksomhedsomdannelse, og at der var vedlagt en åbningsbalance pr. 1. januar 2021:

"Det kan således dokumenteres, at det hele tiden har været stifterens hensigt at stifte selskabet som led i en skattefri virksomhedsomdannelse og som følge heraf, at det har været hensigten, at selskabsstiftelsen skulle have regnskabsmæssig virkning pr. 1. januar 2021."

Ankenævnet stadfæstede afslaget. Uanset referencerne til den skattefri omdannelse og åbningsbalancen pr. 1. januar var ordlyden i både stiftelsesdokument og vedtægter entydig (»fra stiftelsen«), og registreringen svarede præcis til de dokumenter, stifteren selv havde underskrevet og indsendt. Forholdet kunne derfor hverken karakteriseres som en åbenbar nullitet eller en simpel fejlskrift, og administrative korrektioner kan ikke anvendes til at omgøre beslutninger, blot fordi de viser sig skattemæssigt ufordelagtige eller beror på en rådgivers misforståelse af registreringssystemet. Klageren blev henvist til domstolene efter [§ 20](#).

Resultatet blev gentaget i [24/07409](#), hvor AA ApS var stiftet den 28. juni 2023 ved indskud af en bestående, personligt drevet virksomhed med vedlagt stiftelsesdokument, vedtægter og vurderingsberetning med åbningsbalance. Anmeldelsen – der blev straksafgjort uden manuel sagsbehandling – angav regnskabsmæssig virkning fra stiftelsesdatoen og første regnskabsperiode fra stiftelsen til 31. december 2023. Da klageren næsten et år senere bad om administrativ rettelse til 1. januar 2023, afviste både styrelsen og ankenævnet, fordi registreringen ikke indeholdt åbenbart urigtige oplysninger.

Praktisk konsekvens: virkningsdatoerne efter [§ 26, nr. 4 og 5](#) skal skrives eksplicit og korrekt ind i stiftelsesdokumentet og indtastes korrekt i selvbetjeningsløsningen. Opdages fejlen først bagefter, er der ingen administrativ vej tilbage – kun en ny stiftelse eller en retssag efter [§ 20](#) inden 6 måneder fra registreringens offentliggørelse.

LOV

[Selskabsloven § 20](#)[Selskabsloven § 23h, stk. 2](#)[Selskabsloven § 26](#)[Selskabsloven § 40, stk. 6](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens afslag på administrativ korrektion af første regnskabsperiode ved skattefri virksomhedsomdannelse 04.02.2025

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på administrativ korrektion af regnskabsmæssig virkningsdato for AA ApS 06.02.2023

Nullitetslæren: hvornår SKAL Erhvervsstyrelsen korrigere administrativt

Grænsen for administrativ korrektion blev afprøvet i tre parallelle kendelser afsagt samme dag den 22. december 2023 – [23/09602](#), [23/09605](#) og [23/09596](#). I alle tre sager var et holdingselskab stiftet ved apportindskud af kapitalandele som led i en skattefri anpartsombytning, men datterselskabet var ved en fejlskrift angivet

som stifter i stedet for den fysiske person, der ejede anparterne. Resultatet var en cirkulær konstruktion, hvor datterselskabet formelt stiftede sit eget moderselskab ved indskud af sig selv.

Erhvervsstyrelsen afviste at rette med henvisning til sin faste praksis om, at stifterens identitet ikke kan ændres efter stiftelsen, og til at sletning hører under domstolene efter § 20. Ankenævnet ændrede afgørelserne. Nævnet tog udgangspunkt i forarbejderne til § 20 (lovforslag nr. L 170 af 25. marts 2009), hvorefter styrelsen alene kan ændre registreringer administrativt ved utilsigtet fejlskrift fra anmelders side i it-registreringsløsningerne, ved sagsbehandlertfejl, eller »hvis det registrerede åbenbart er en nullitet«, og i lovbemærkningerne til [§ 23 h, stk. 2](#) (lovforslag nr. L 110 af 5. februar 2020), hvorefter administrativ korrektion kan ske, »hvor det ikke er nødvendigt med en bevisbedømmelse«.

Det afgørende var, at **vurderingsberetningen** entydigt dokumenterede, hvem der ejede de indskudte kapitalandele. I 23/09605 hed det i beretningen:

"Vi har kontrolleret, at stifteren er ejer af de indskudte kapitalandele i henhold til ejerbogen for GG ApS, og at der ifølge ejerbogen ikke eksisterer pantehæftelser på de indskudte kapitalandele."

Nævnets konklusion, som er enslydende i alle tre kendelser:

Erhvervsankenævnet lægger efter oplysningerne om grundlaget for stiftelsen af AA ApS – herunder stiftelsesdokumentet og vurderingsberetningen – til grund, at stifteren af selskabet i forbindelse med gennemførelsen af en anpartsombytning skulle være FF, og at angivelsen af GG ApS som stifter af selskabet var en utilsigtet fejlskrift og en åbenbart urigtig oplysning.

Ankenævnet bemærker herudover, at den skete registrering må anses som en nullitet. En stifter kan således ikke stifte et selskab ved et kapitalindskud af sin egen selskabskapital, hvorfor stiftelsesbeslutningen ikke er mulig efter selskabsloven.

Sammenholdt med 22-14129 tegner der sig en klar sontring:

Fejltype	Kan styrelsen korrigere administrativt?	Retsgrundlag
Registreret virkningsdato svarer til de underskrevne dokumenter, men er skattemæssigt uhensigtsmæssig	Nej – henvises til domstolene	§ 20, jf. § 23 h, stk. 2 modsætningsvis
Stifterangivelse i strid med det øvrige stiftelsesgrundlag og selskabsretligt umulig	Ja – nullitet og åbenbart urigtig oplysning	§ 23 h, stk. 2

Her er vurderingsberetningen altså ikke blot et kapitalbeskyttelsesdokument, men det bevis, der gør fejlen »åbenbar« og dermed korrigerbar uden bevisbedømmelse.

LOV	Selskabsloven § 20	Selskabsloven § 23h, stk. 2	Selskabsloven § 36	
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Erhvervsstyrelsen pålagt at berigtige fejlregistrering af stifter i selskab med cirkulær ejerstruktur			22.12.2023
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet pålægger Erhvervsstyrelsen at berigtige åbenbar fejlregistrering af stifter i AA ApS			22.12.2023
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsstyrelsen pålagt at berigtige åbenbar fejlregistrering af stifter i selskabsstiftelse			22.12.2023
	Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på administrativ korrektion af regnskabsmæssig virkningsdato for AA ApS			06.02.2023

Anmelderens indeståelse, registreringsmyndighedens kompetence og tvister om adkomst

Efter § 15, stk. 2 indestår anmelderen for, at registreringen eller anmeldelsen er lovligt foretaget, herunder at der foreligger behørig fuldmagt, og at dokumentationen er gyldig. Bestemmelsen er den bærende begrundelse for, at Erhvervsstyrelsen kan straksafgøre langt de fleste stiftelser digitalt – og for, at ansvaret for fejl ligger hos rådgiveren.

I 19/06088 citeres lovbemærkningerne til § 15, stk. 2, om, at der påhviler anmelder »en særlig forpligtelse til at sikre, at selvregistrering ved brug af tilgængelige it-registreringsløsninger ikke gennemføres i strid med lovgivningens eller vedtægternes forskrifter«. Ankenævnet afviste analogien til indberetning af årsrapporter og fastslog, at anmelderens indeståelse netop indebærer, at anmelderen skal sikre sig, at stiftelsesdokumentet rent faktisk er underskrevet. Styrelsen bemærkede endvidere, at tidligere fejlagtige registreringer er begunstigende forvaltningsakter, som ikke kan skabe ret i fremtidige sager.

Den tilsvarende betragtning gjaldt i 24/09880, hvor selskabet efter afgørelsen indsendte tilrettede dokumenter og bankkvitteringer: registreringen vurderes på **anmeldelsestidspunktet**, og efterfølgende materiale kan ikke afhjælpe manglerne. Ønskes forholdet registreret, må der indgives en helt ny anmeldelse.

Anmelderansvaret er dog ikke ubegrænset opad. I 23/07043 havde Erhvervsstyrelsen udtaget en holdingselskabsstiftelse til manuel kontrol og krævet dokumentation for faktisk ledelse i form af direktørkontrakt, ansættelsesproces og dialog med bank og samarbejdspartnere – for et endnu ikke stiftet selskab uden CVR-nummer. Ankenævnet ændrede afgørelsen, fandt dokumentationen for kapitalindbetaling på advokatens klientkonto tilstrækkelig, og fastslog, at kravene til dokumentation for faktisk ledelse skal ses i lyset af selskabets karakter som nystiftet holdingselskab. Da afslaget var uberettiget, bortfaldt også grundlaget for styrelsens indskærpelse over for advokaten efter § 15, stk. 2.

At Erhvervsstyrelsen er **registreringsmyndighed** og ikke tilsynsmyndighed, blev principielt slået fast allerede i 92-16.190, hvor nævnet ophævede et krav om, at skuffeselskabers indskudskapital skulle forrentes markedsæssigt:

"Bestemmelsen indeholder således ikke selvstændig hjemmel for styrelsen til at stille andre materielle krav til selskaberne end sådanne, der følger af lovgivningen iøvrigt eller af vedtægterne, ligesom ansvaret for at selskaberne drives på forsvarlig måde fortsat alene påhviler selskabets ledelse."

Omvendt kan styrelsen nægte registrering, når der er en reel tvist om adkomsten, som kræver bevisbedømmelse. I 18/00075 tiltrådte nævnet en registreringsspærring efter § 16, stk. 3, idet det er tilstrækkeligt, at tvisten er **sandsynliggjort** i en sådan grad, at påstanden ikke fremstår åbenbart grundløs, og idet den endelige adkomst må afklares ved aftale, mægling, voldgift eller dom.

For den forvaltningsretlige side har Folketingets Ombudsmand udtalt sig om styrelsens prioritering af registreringssager i sagen om **ændret tidsmæssig prioritering ved registrering af »skuffeselskaber«**. Ombudsmanden fandt ikke grundlag for kritik af selve prioriteringen – det var sagligt at fremme selskaber med aktuel erhvervsaktivitet – men fandt det beklageligt, at praksisændringen blev indført uden varsel over for den berørte kreds, og udtalte, at det ville have været i overensstemmelse med god forvaltningsskik at varsle

ændringen med passende frist. Ombudsmanden fandt det tillige beklageligt, at styrelsen havde konstateret usaglig forskelsbehandling af enkelte anmeldere.

LOV	Selskabsloven § 15, stk. 1, 2	Selskabsloven § 16, stk. 3	Selskabsloven § 20
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Afvisning af registrering af kapitalforhøjelse grundet dokumentationsmangler i AA ApS 08.05.2025 Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet omstøder Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse grundet utilstrækkelig dokumentation for faktisk ledelse 06.12.2023 Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på selskabsregistrering – stiftelsesdokument manglede gyldig underskrift 31.03.2020 Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster registreringsnægtelse af ejerskifte i B ApS under verserende tvist om adkomst 09.07.2018 Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnets ophævelse af krav om forrentning af indskudskapital i skuffeselskaber 17.05.1993		

Omgåelsesværn: kontant tegning kombineret med aktivkøb er § 8 apportindskud

Apportindskudsreglerne kan ikke omgås ved at opdele transaktionen i en kontant kapitaltilførsel og et efterfølgende kontant køb af den samme virksomheds aktiver fra tegneren.

I [94-77.904](#) forhøjede et A/S sin kapital med nominelt 2 mio. kr. til kurs 4.000 (samlet 8 mio. kr.) og indgik **samme dag som generalforsamlingen** aftaler med de tegnende aktionærer om at overtage procesaktiviteter, varelagre og inventar til i alt 1.287.988 kr. Selskabet anmeldte forhøjelsen som sket udelukkende kontant. Ankenævnet tiltrådte, at forholdet skulle anmeldes som delvist apportindskud:

"Det tiltrædes, at aftalerne mellem aktietegnerne og selskabet om overtagelse af aktiver mod vederlag og om tegning af aktier med henblik på udvidelse af aktiekapitalen [...] har en sådan forbindelse, at kapitaludvidelsen samlet må anses for at være sket dels kontant, dels ved indskud af andre værdier."

Styrelsens begrundelse hvilede på hensynet til tredjemand og kreditorer: reglerne skal advare om »selvkontrahering« og sikre offentliggørelse af, at der er indskudt sagkyndigt vurderede aktiver – et krav der udspringer af **Rådets direktiv 77/91/EØF** (2. selskabsdirektiv).

Denne omgåelsesbetragtning er i dag kodificeret i reglerne om **efterfølgende erhvervelser**. Efter [§ 42](#) er kapitalselskabets centrale ledelsesorgan ansvarligt for, at erhvervelse af aktiver fra stiftere, kapitalejere og ledelsesmedlemmer ikke er til skade for selskabet, dets kapitalejere eller kreditorer. For aktieselskaber kræver [§ 42 a, stk. 1](#) generalforsamlingens godkendelse, når erhvervelsen sker fra en stifter i tiden fra stiftelsesdokumentets underskrift og indtil 24 måneder efter registreringen, og vederlaget svarer til mindst 1/10 af selskabskapitalen; ledelsen skal da udarbejde en redegørelse om erhvervelsens nærmere omstændigheder. Er erhvervelsen omfattet af [§ 42 a, stk. 1](#), skal der desuden efter [§ 43, stk. 1](#) udarbejdes en vurderingsberetning efter §§ 36 og 37, medmindre [§ 38](#) finder anvendelse – og er det erhvervede en bestående virksomhed, udarbejdes balancen efter [§ 36, stk. 3](#), som en **overtagelsesbalance** for den overtagne virksomhed, jf. [§ 43, stk. 2](#).

Tilsvarende gælder ved omdannelse efter erhvervsvirksomhedsloven: selskabslovens §§ 42-44 finder tilsvarende anvendelse, hvis det omdannede kapitalselskab erhverver formueværdier fra en kapitalejer i tiden indtil 24 måneder efter registreringen af omdannelsen, jf. [erhvervsvirksomhedsloven § 21 q, stk. 7](#).

LOV

Erhvervsvirksomhedsloven § 21q, stk. 7

Selskabsloven § 42

Selskabsloven § 42a, stk. 1

Selskabsloven § 43, stk. 1-2

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Kapitaludvidelse i K A/S: Sammenhæng mellem aktietegning og aktivovertagelse medførte krav om anmeldelse som apportindskud

10.08.1995

§ 9 Kapitalforhøjelse mod apportindskud og overtagelsesbalancen efter § 160

Omdannelse gennemføres ikke altid ved nystiftelse. Indskydes virksomheden i et bestående selskab mod nye kapitalandele, gælder [§ 160](#), hvorefter forhøjelsesbeslutningen skal indeholde bestemmelser om apportindskuddet, og der skal udarbejdes vurderingsberetning efter §§ 36 og 37. Udarbejder det centrale ledelsesorgan en erklæring efter § 38, stk. 2, bortfalder pligten til vurderingsberetning for de aktiver, der er nævnt i § 38, stk. 1, og erklæringen skal offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system senest 2 uger efter beslutningen. Bestemmelsen indeholder desuden den centrale specialregel:

Balancen efter § 36, stk. 3, udarbejdes som en overtagelsesbalance for den overtagne virksomhed.

Ved kapitalforhøjelse er dokumentet altså ikke en åbningsbalance for det modtagende selskab, men en overtagelsesbalance for den indskudte virksomhed.

Hertil kommer, at generalforsamlingsbeslutningen selvstændigt skal opfylde [§ 158](#). I [24/09880](#) blev registreringen afvist, allerede fordi protokollatet manglede flere af de oplysninger, § 158 kræver – bl.a. om mulighed for delvis indbetaling (nr. 2), udbyttet og øvrige rettigheder for de nye anparter (nr. 4), samt om anparterne er omsætningspapirer (nr. 11) og skal lyde på navn eller ihændeher (nr. 12). Nævnet konkluderede:

»Ankenævnet finder på denne baggrund ud fra en samlet vurdering, at registreringsanmeldelsen af 12. september 2024 er mangelfuld, idet anmelder har angivet »bestemmende ejerandel« (og dermed apportindskud) som indskudsmetode og ikke indsendt tilstrækkelige oplysninger, der opfylder reglerne om registrering af indskud og apportindskud i selskabslovens §§ 158 og 160.«

Bemærk, at selskabet under klagesagen anførte, at forhøjelsen reelt var sket kontant. Det ændrede intet: styrelsens sagsbehandling foretages på grundlag af selskabets **egne oplysninger i anmeldelsen**, og valget af indskudsmetode i den digitale blanket er dermed retligt bindende for bedømmelsen.

Også [2009-0018966](#) hører hjemme her: registreringsnægtelse ved begrundet tvivl om apportindskuddets eksistens, og afvisning af delregistrering, når indskuddene indgår i en samlet beslutning med forudsætningssammenhæng.

LOV

Selskabsloven § 36, stk. 3

Selskabsloven § 158

Selskabsloven § 160

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Afvisning af registrering af kapitalforhøjelse grundet dokumentationsmangler i AA ApS

08.05.2025

Erhvervsankenævnet · Nægtelse af registrering af kapitalforhøjelse i K ApS grundet tvivl om apportindskuddets værdi og eksistens

24.11.2009

Revisor som vurderingsmand: uafhængighed, dokumentation og disciplinæransvar

Vurderingsmanden skal være uvildig og sagkyndig, jf. § 37, stk. 1, og § 37, stk. 2 henviser udtrykkeligt til [revisorloven § 24](#) om uafhængighed. Revisornævnets praksis viser, hvor konkret dette slår igennem ved netop omdannelses- og stiftelseserklæringer.

Uafhængighed. I [23-03320](#) fik en registreret revisor en bøde på 100.000 kr. for at have afgivet vurderingsberetning ved stiftelsen af et A/S, samtidig med at han og den person, der blev udpeget til det nystiftede selskabs bestyrelse, hver ejede 50 % af og var direktører i det samme interessentskab. Revisorens forklaring om, at interessentskabet blot var et passivt afviklingsselskab, blev ikke tillagt vægt.

Dokumentation. I [23-06510_+23-06513](#) fik to statsautoriserede revisorer en advarsel for at have afgivet en vurderingsberetning med høj grad af sikkerhed ved en kapitalforhøjelse (»reverse takeover«) uden tilstrækkelige arbejdshandlinger og dokumentation for de mange skønsmæssige parametre i værdiansættelsen – en sag der udtrykkeligt hviler på [selskabsloven § 36, stk. 1](#), § 37 og § 160.

I [25-00044](#) indgik som selvstændigt klagepunkt manglende dokumentation for **vurderingsberetning og åbningsbalance** ved stiftelsen af et botilbud i selskabsform; den samlede bøde blev 200.000 kr. Tilsvarende blev der i [23-14743](#) idømt en bøde på 40.000 kr. for en mangelfuld vurderingsberetning.

Kapitalerklæringer. Grænsefladen til den kontante stiftelse illustreres af [24-07674](#) og [24-07727](#), hvor revisorer blev pålagt bøder på henholdsvis 100.000 kr. og 40.000 kr. for at have erklæret, at selskabskapitalen var indsat på en bankkonto tilhørende selskabet, skønt kapitalen faktisk stod på revisionsvirksomhedens egen konto – i strid med [anmeldelsesbekendtgørelsen § 18, stk. 4](#), der udtømmende opregner, hvem der kan erklære sig som kapitalgodkender og på hvilke konti kapitalen kan stå.

Den civilretlige side af rådgiveransvaret blev prøvet i [BS-39280/2020-KBH](#), hvor et revisionsfirma havde registreret, at selskabskapitalen var indbetalt kontant i et pengeinstitut, mens den reelt stod på en advokats klientkonto, og selskabet efterfølgende blev tvangsopløst. Københavns Byret fandt, at revisionsfirmaet havde handlet culpøst, men frifandt firmaet, fordi der ikke var påvist årsagsforbindelse mellem fejlen og anpartshavernes personlige tab. Sagen viser, at ansvarsgrundlaget ofte er let at etablere, mens kausalitets- og tabsbeviset er den reelle hurdle. Se videre i [revisoransvar](#) og [god-revisorskik-retsstandard-revisorloven-16](#).

LOV

[Anmeldelsesbekendtgørelsen § 18, stk. 4](#)
[Revisorloven § 16, stk. 1](#)
[Revisorloven § 24](#)
[Selskabsloven § 36, stk. 1](#)
[Selskabsloven § 37, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS	Byretten · Sag om rådgiveransvar ved oprettelse af anpartsselskab	17.12.2021
	Revisornævnet · Revisornævnet idømmer registreret revisor 200.000 kr. i bøde for uafhængighedsovertrædelse og mangelfuld revisionsdokumentation ved botilbud og holdingselskab (sag 001-2025)	24.09.2025
	Revisornævnet · Revisornævnet: Registreret revisor bødelagt 40.000 kr. for urigtig kapitalerklæring og manglende dokumentation ved stiftelse af ApS	14.03.2025
	Revisornævnet · Bøde på 100.000 kr. for uafhængighedsbrud: Statsautoriseret revisor afgav kapitalerklæringer ved selskabsstiftelse, mens selskabskapitalen lå på revisionsvirksomhedens bankkonto (sag 062-2024)	28.02.2025
	Revisornævnet · Revisornævnet: Advarsel til to statsautoriserede revisorer for utilstrækkelig dokumentation ved vurderingsberetning om biofarmaceutisk selskab	06.08.2024

Revisornævnet · Revisornævnet: Bøde på 40.000 kr. for mangelfuld vurderingsberetning ved genoptagelse af selskab efter tvangsopløsning (sag 097-2023)	24.04.2024
Revisornævnet · Revisornævnet 017-2023: Registreret revisor idømt bøde på 100.000 kr. for uafhængighedsbrud ved vurderingsberetning – fælles ejerskab med medejer udpeget til klientselskabets bestyrelse	15.11.2023

§ 11 Omdannelse af virksomhed med begrænset ansvar efter erhvervsvirksomhedslovens §§ 21 e-21 q

Omdannelse af en a.m.b.a., forening eller anden virksomhed med begrænset ansvar til et A/S eller ApS følger et selvstændigt, fusionslignende spor i [erhvervsvirksomhedsloven §§ 21 e-21 q](#). Udgangspunktet fremgår af [§ 21 e](#): generalforsamlingen eller en tilsvarende forsamling kan vedtage omdannelsen, og **omdannelsen kan gennemføres uden kreditorernes samtykke**.

Proceduren adskiller sig på flere punkter markant fra den almindelige apportindskudsstiftelse:

- **Omdannelsesplan og redegørelse.** Ledelsen opretter og underskriver en omdannelsesplan med de ni oplysninger i [§ 21 f, stk. 3](#) samt en skriftlig redegørelse efter [§ 21 g](#). Begge dokumenter kan fravælges, hvis deltagerne er enige herom.
- **Mellembalance.** Er omdannelsesplanen underskrevet mere end 6 måneder efter udløbet af det seneste regnskabsår, kræves en mellembalance med en opgørelsesdato, der højst ligger 3 måneder forud for underskrivelsen, jf. [§ 21 h](#).
- **Vurderingsberetning med 3-måneders-frist.** Efter [§ 21 i](#) skal der indhentes en vurderingsberetning med samme fire indholdselementer som i selskabslovens § 36, stk. 1, og vurderingsmanden udpeges efter selskabslovens § 37, stk. 1. Her gælder dog ikke selskabslovens 4-ugers-frist: beretningen må ikke være udarbejdet mere end **3 måneder** før tidspunktet for omdannelsens vedtagelse, og overskrides fristen, kan omdannelsen ikke gyldigt vedtages, jf. [§ 21 i, stk. 3](#).
- **Vederlagserklæring og kreditorerklæring.** Vurderingsmændene skal udtale sig om, hvorvidt vederlaget til deltagerne er rimeligt og sagligt begrundet ([§ 21 j, stk. 4](#)), og om hvorvidt kreditorerne må antages at være tilstrækkeligt sikrede efter omdannelsen ([§ 21 k](#)). Fravælges kreditorerklæringen – eller finder vurderingsmændene kreditorerne utilstrækkeligt sikrede – kan kreditorer anmelde deres fordringer inden 4 uger efter Erhvervsstyrelsens offentliggørelse, jf. [§ 21 l](#).
- **4/5-flertal.** Beslutningen træffes med det flertal, der kræves for opløsning, dog **mindst med tilslutning af fire femtedele** af deltagerne eller disses stemmer, jf. [§ 21 o, stk. 1](#).
- **Frister.** Omdannelsen skal registreres eller anmeldes senest 2 uger efter beslutningen og senest 1 år efter styrelsens offentliggørelse; ellers mister beslutningen sin gyldighed, jf. [§ 21 q, stk. 1-2](#).

At de proceduremæssige krav er ufravigelige, blev illustreret allerede under den tilsvarende ordning i aktieselskabsloven. I [95-12.636](#) havde et a.m.b.a. på en ekstraordinær generalforsamling besluttet at omdanne sig til A/S og indsendt en vurderingsberetning, men ingen omdannelsesplan og ingen sagkyndig udtalelse om planen. Erhvervsankenævnet tiltrådte registreringsnægtelsen og fandt det godtgjort, at selskabet ikke havde opfyldt de ufravigelige betingelser, herunder kravene om udarbejdelse og offentliggørelse af en formel omdannelsesplan samt de tilhørende sagkyndige erklæringer. Styrelsen rejste desuden – uden at det blev afgørende – tvivl om, hvorvidt selskabet materielt overhovedet var et andelsselskab, når vedtægterne krævede enig generalforsamlingsbeslutning for optagelse af nye medlemmer.

At en omdannelse kan gennemføres, selv om virksomheden er under afvikling, fremgår af [§ 21 o, stk. 1, 3. pkt.](#) (udlodning må ikke være påbegyndt, og likvidationen skal hæves) – en parallel til den ældre praksis i [97-39.145](#), hvor et aktieselskab under likvidation kunne omdannes til anpartsselskab, og alene ApS-mindstekapitalen skulle reetableres.

Den skattemæssige side af den samme transaktion behandles selvstændigt. I [SKM2010.206.SR](#) tog Skatterådet stilling til en leverancebaseret fordeling af aktier ved omdannelse af en fiskemels- og fiskeoliforening fra a.m.b.a. til A/S og fastslog bl.a., at andelshavere, der ikke modtog aktier, skattemæssigt anses for at have afstået deres andele for 0 kr. Og i [SKM2009.410.SR](#) blev omdannelsen af et partnerselskab til aktieselskab anerkendt som en skattefri tilførsel af aktiver med fuld succession.

LOV

[Erhvervsvirksomhedsloven § 21e](#)[Erhvervsvirksomhedsloven § 21i, stk. 3](#)[Erhvervsvirksomhedsloven § 21k](#)[Erhvervsvirksomhedsloven § 21o, stk. 1](#)[Erhvervsvirksomhedsloven § 21q, stk. 1-2](#)

PRAKSIS	Skatterådet · Skattefri omdannelse af andelsselskab til aktieselskab	16.03.2010
	Skatterådet · Omdannelse af partnerselskab til aktieselskab som skattefri tilførsel af aktiver	25.06.2009
	Erhvervsankenævnet · Aktieselskab under likvidation kan omdannes til anpartsselskab – kun ApS-mindstekapital kræves reetableret	12.05.1998
	Erhvervsankenævnet · Afslag på registrering af omdannelse fra andelsselskab til aktieselskab på grund af manglende omdannelsesplan	25.09.1995

§ 12 Samspillet med skattefri virksomhedsomdannelse – de selskabsretlige dokumenter er ikke nok

Langt de fleste apportindskudsstiftelser i praksis er drevet af ønsket om at anvende [virksomhedsomdannelsesloven](#). Men de selskabsretlige dokumenter er kun det ene ben; skattefriheden hviler på de kumulative betingelser i [§ 2, stk. 1](#), som Landsskatteretten prøver selvstændigt.

Alle aktiver og passiver (nr. 2). I [BS-36691/2020-ROS](#) blev omdannelsen skattepligtig, fordi der blev indskudt en likvid beholdning på 627.990 kr., som hidrørte fra salget af en ejendom uden for den omdannede virksomhed. Retten lagde til grund, at der dermed skete overdragelse af andet end ejernes personligt ejede virksomhed. Modsat retning – men samme princip – i [11-03474](#), hvor en gæld på 900.000 kr. til klagerens far, opstået ved købet af virksomheden, blev anset for erhvervsmæssig og derfor skulle medoverdrages; da det ikke skete, blev omdannelsen skattepligtig (dissens fra ét retsmedlem, der anså gælden for privat).

Bestående erhvervsmæssig virksomhed (§ 1). I [09-01984](#) var landbrugsejendommen – virksomhedens primære aktiv – solgt til tredjemand senest den 26. marts 2007, mens omdannelsen tidligst kunne være sket den 29. marts 2007. Uden adkomst til aktivet kunne det ikke indskydes, og omdannelsen kunne ikke gennemføres skattefrit. I [22-0109002](#) blev omdannelsen afvist, fordi to tilbageblevne jordarealer uden omsætning og uden erhvervsmæssig intensitet ikke udgjorde en bestående erhvervsmæssig virksomhed; avancen på 1.138.687 kr. blev derfor beskattet.

Negativ anskaffelsessum og indskudskonto (nr. 5). Ejerskabet af flere virksomheder vurderes efter praksis på **stiftelsestidspunktet**, ikke på omdannelsesdatoen. I [14-1821754](#) blev en udlejningsejendom overdraget til ægtefællen ved ægtepagt forud for stiftelsen den 27. juni 2012, og Landsskatteretten fandt derfor, at klageren ikke drev flere virksomheder i lovens forstand – med henvisning til [SKM2011.516.BR](#) (stadfæstet

ved **SKM2012.352.VLR**) og **SKM2003.517.LSR**. Sagen blev dog hjemvist for så vidt angår den negative indskudskonto, fordi SKAT ikke havde vejledt om 1-månedes-fristen i [§ 4, stk. 5](#), jf. [forvaltningsloven § 7, stk. 1](#). Tilsvarende blev et interessentskab i [13-5682451](#) anset for et rent omkostningsfællesskab og ikke en selvstændig virksomhed.

Udligningen af en negativ indskudskonto efter [virksomhedsskatteloven § 16 a, stk. 4](#) skal ske med **private** midler: i [17-0608314](#) var restbeløbet indbetalt til advokaten med virksomhedens egne midler, hvilket ikke opfyldte betingelsen. Manglende udligning fører til fuld skattepligt, jf. [18-0001428](#), hvor avancer på goodwill og driftsmidler på i alt 568.079 kr. blev beskattet, og hvor konsekvensen for selskabet var et nyt afskrivningsgrundlag, jf. [18-0001441](#). Dispensation efter [§ 2, stk. 4](#) gives restriktivt – i [18-0002246](#) var hverken rådgivers manglende opmærksomhed eller den sene anmodning undskyldelige omstændigheder.

Udskudt skat i åbningsbalancen (nr. 8). Her mødes selskabsretten og skatteretten direkte. Efter [§ 2, stk. 1, nr. 8](#) skal der i åbningsbalancen – uanset årsregnskabslovens regler – hensættes enhver skat, som forventes afregnet ved fremtidig udligning af forskellen mellem bogført og skattemæssig værdi. I [23-0037188](#) var goodwill indregnet i åbningsbalancen til 150.000 kr., mens den skattemæssige værdi var 0 kr., og der var ikke afsat udskudt skat. Kombineret med en negativ anskaffelsessum på -110.000 kr., som ikke kunne accepteres, fordi stifteren ikke havde anvendt virksomhedsordningen året forud, blev omdannelsen skattepligtig, og selskabet kunne ikke påberåbe sig successionen i [§ 6, stk. 1](#). Om selve opgørelsen af anparternes anskaffelsessum efter [§ 4, stk. 2](#) – herunder at tilkøbt, ikke-afskrevet goodwill kan indgå – se [13-5474335](#).

Frister (nr. 6 og 7). Omdannelsen skal finde sted senest 6 måneder efter omdannelsesdatoen, der efter [§ 3, stk. 1](#) er dagen efter statusdatoen for sidste årsregnskab i den personligt drevne virksomhed. Kopi af de selskabsretlige dokumenter skal indsendes til told- og skatteforvaltningen senest 1 måned efter omdannelsen. Fristen kan dispenseres efter [§ 2, stk. 5](#) – i [13-5682451](#) blev dispensation givet, fordi anmeldelsen var modtaget rettidigt hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, og fristoverskridelsen ikke skyldtes spekulation.

Endelig gælder, at den skattemæssige tilbagevirkende kraft ikke smitter af på alle skatteretlige kvalifikationer. I [09-02700](#) fastslog Landsskatteretten, at selskabet først kom til eksistens ved underskrivelsen af stiftelsesdokumentet, og at bilens anskaffelsestidspunkt for selskabet derfor var denne dato – ikke omdannelsesdatoen. Den negative anskaffelsessum realiseres til gengæld ved afståelse, herunder ved konkurs, jf. [22-0019347](#), hvor en negativ anskaffelsessum på 178.725 kr. blev beskattet som aktieavance, da selskabet gik konkurs.

De egentlige skatteretlige betingelser og konsekvenser behandles selvstændigt under [skattefri-omstrukturering](#), [generationsskifte](#) og [skatteret-vaerdiansaettelse](#), ligesom beskatning ved efterfølgende konkurs behandles under [konkurs](#).

LOV

[Virksomhedsomdannelsesloven § 1](#)
[Virksomhedsomdannelsesloven § 2, stk. 1](#)
[Virksomhedsomdannelsesloven § 3, stk. 1](#)
[Virksomhedsomdannelsesloven § 4, stk. 2](#)
[Virksomhedsomdannelsesloven § 6, stk. 1](#)
[Virksomhedsskatteloven § 16a, stk. 4](#)

PRAKSIS

Byretten · Dom om skattefri virksomhedsomdannelse og forlængede ligningsfrister

17.08.2022

Landsskatteretten · Afvist skattefri virksomhedsomdannelse – jordarealer uden omsætning anses ikke som erhvervsmæssig virksomhed

17.12.2025

Landsskatteretten · Underkendelse af skattefri virksomhedsomdannelse grundet negativ anskaffelsessum og manglende udskudt skat på goodwill

01.10.2025

Landsskatteretten · Skattepligtig virksomhedsomdannelse grundet manglende udligning af negativ indskudskonto	30.01.2024
Landsskatteretten · Manglende opfyldelse af betingelser for skattefri virksomhedsomdannelse - afskrivningsgrundlag for goodwill og driftsmidler	30.01.2024
Landsskatteretten · Nægtelse af skattefri virksomhedsomdannelse grundet manglende udligning af negativ indskudskonto med private midler	16.12.2022
Landsskatteretten · Afslag på dispensation til udligning af negativ indskudskonto ved skattefri virksomhedsomdannelse	11.11.2022
Landsskatteretten · Beskatning af negativ anskaffelsessum ved konkurs i selskab stiftet ved skattefri virksomhedsomdannelse	25.08.2022
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Anskaffelsessum ved skattefri virksomhedsomdannelse – Goodwill anskaffet før omdannelsen	06.08.2019
Landsskatteretten · Landsskatteretten: Skattefri Virksomhedsomdannelse – Negativ Anskaffelsessum og Indskudskonto	03.12.2018
Landsskatteretten · Skattefri Virksomhedsomdannelse – Omkostningsfællesskab og Fristoverskridelse	29.08.2016
Landsskatteretten · Skattepligtig virksomhedsomdannelse grundet manglende medoverdragelse af gæld	25.06.2012
Landsskatteretten · Værdi af fri bil ved skattefri virksomhedsomdannelse - fastlæggelse af anskaffelsestidspunkt	07.06.2010
Landsskatteretten · Skattefri virksomhedsomdannelse afvist da ejendom var solgt før omdannelsen	23.11.2009

Ingen civilretlig universalsuccession – gæld, debitorskifte og tinglysning

§ 13

Et af de mest oversete punkter i praksis er, at virksomhedsomdannelsesloven alene giver **skattemæssig** succession efter [§ 6, stk. 1](#). Der er ingen universalsuccession som ved fusion, og de indskudte forpligtelser overgår derfor kun til selskabet, hvis de almindelige civilretlige betingelser er opfyldt.

Det blev slået fast i [20-0035819](#), hvor en indehaver havde gennemført en skattefri virksomhedsomdannelse med tilbagevirkende kraft pr. 1. januar 2015, mens selskabet først blev stiftet den 29. juni 2015. Klageren gjorde gældende, at loven indebar universalsuccession, så selskabet automatisk overtog moms-, A-skatte- og AM-bidragsgælden fra perioden mellem omdannelsesdatoen og stiftelsen. Landsskatteretten fandt derimod, at der kun er tale om skattemæssig succession, og at et civilretligt **debitorskifte kræver kreditors samtykke** – her Skattestyrelsens. Den personlige hæftelse bestod derfor.

Samme problem set fra skattefrihedens side i [17-0637119](#): der var hverken sket tinglysning af ejerskifte på udlejningsejendommene eller debitorskifte af den tilhørende gæld, og betingelsen i [§ 2, stk. 1, nr. 2](#) om overdragelse af alle aktiver og passiver var derfor ikke opfyldt. Forhøjelsen på 5.941.451 kr. blev stadfæstet, og den forlængede ansættelsesfrist i [skatteforvaltningsloven § 26, stk. 5](#) fandt anvendelse, fordi omdannelsen er en kontrolleret transaktion.

Den procesretlige pointe om [§ 26, stk. 5](#), er bekræftet i [BS-36691/2020-ROS](#): ved omdannelsen overføres aktiver og passiver fra den personligt ejede virksomhed til selskabet, transaktionen er derfor kontrolleret, og enhver ansættelsesændring vedrørende omdannelsen – herunder ændring fra skattefri til skattepligtig – er omfattet af den forlængede 6-årsfrist.

Praktisk konsekvens for rådgiveren: åbningsbalancen kan godt vise gælden som overtaget, uden at kreditor er bundet. Der bør derfor indhentes samtykke fra pengeinstitutter, realkreditinstitutter, leverandører og

skattemyndigheder til debitorskifte – og der skal tinglyses adkomstændring for fast ejendom – sideløbende med den selskabsretlige registrering. Realkreditinstitutter er ikke forpligtede til at godkende gældsovertagelse, og en afvisning beror på instituttets kreditvurdering af selskabet.

LOV

Skatteforvaltningsloven § 26, stk. 5

Virksomhedsomdannelsesloven § 2, stk. 1

Virksomhedsomdannelsesloven § 6, stk. 1

PRAKSIS	Byretten · Dom om skattefri virksomhedsomdannelse og forlængede ligningsfrister	17.08.2022
	Landsskatteretten · Hæftelse for skattegæld ved skattefri virksomhedsomdannelse	01.11.2024
	Landsskatteretten · Skattepligtig virksomhedsomdannelse grundet manglende tinglysning og debitorskifte	28.11.2022

§ 14 Sammenfatning og praktisk tjekliste

Praksis på området er usædvanligt formalistisk, og forklaringen er hensynet bag reglerne: vurderingsberetningen og åbningsbalancen er kreditorernes og minoritetens eneste værn mod, at en stifter skriver sin egen virksomhed op i værdi og betaler sig selv i kapitalandele.

De ufravigelige punkter ved stiftelse mod indskud af en bestående virksomhed:

1. Stiftelsesdokumentet skal underskrives af stifteren med en teknik, der sikrer entydig identifikation, og skal indeholde samtlige seks oplysninger i § 26 – herunder **én bestemt dato** for både retlig og regnskabsmæssig virkning.
2. Vurderingsberetningen skal indeholde alle fire elementer i § 36, stk. 1, være afgivet af en uvildig godkendt revisor, angive at opgaven er udført efter ISAE 3000, og være foretaget **højst 4 uger** før underskriften.
3. Åbningsbalancen skal indgå i vurderingsberetningen, følge selskabets kommende regnskabsregelsæt og være **uden forbehold** – også i ledelses-/stifterpåtegningen, hvis selskabet ikke er revisionspligtigt.
4. Anmeldelse skal ske senest **2 uger** efter underskriften, jf. § 40, stk. 1; fristen kan ikke dispenseres.
5. De indtastede oplysninger i selvbetjeningsløsningen skal stemme med dokumenterne – modstrid mellem indtastet regnskabsstart og vedtægternes regnskabsår er selvstændig registreringsnægtelsesgrund.

De typiske fejl, der ikke kan repareres:

Fejl	Retsvirkning
Manglende eller uklar regnskabsmæssig virkningsdato	Registrering nægtes; kun ny stiftelse hjælper
Manglende underskrift på stiftelsesdokumentet	Registrering nægtes; underskrift kan ikke tilføjes efter anmeldelsen
Registreret virkningsdato svarer til dokumenterne, men var utilsigtet	Ingen administrativ korrektion; henvises til domstolene efter § 20
Ledelseserklæring uden § 38, stk. 2-elementerne	Fritager ikke fra vurderingsberetning
Vurderingsberetning ældre end 4 uger	Ny vurdering påkrævet
Stifter uden retsevne på stiftelsestidspunktet	Uhelbredelig mangel; ingen genoptagelse efter tvangsopløsning

Hvor der er en vej tilbage: kun hvor det registrerede åbenbart er en nullitet eller en utilsigtet fejlskrift, som kan konstateres alene ud fra stiftelsesgrundlaget – typisk vurderingsberetningen – uden bevisbedømmelse, jf. § 23 h, stk. 2 og kendelserne af 22. december 2023.

Og husk de to spor, der ikke følges ad: den selskabsretlige registrering afgør, om selskabet eksisterer med de anmeldte virkningsdatoer; den skatteretlige prøvelse afgør selvstændigt, om betingelserne i virksomhedsomdannelsesloven § 2, stk. 1 er opfyldt. En korrekt registrering hos Erhvervsstyrelsen er hverken tilstrækkelig for skattefriheden eller for, at kreditorerne har fået en ny debitor.

Aktuelt: minimumskravet til anpartsselskabers selskabskapital blev nedsat fra 40.000 kr. til 20.000 kr. med virkning fra februar 2025, jf. [høringen over ikrafttrædelsesbekendtgørelsen](#), hvilket afspejles i § 40, stk. 2.

2. Erhvervsstyrelsens kontrolbeføjelser ved registrering foreslås samtidig skærpet – et lovudkast sendt i høring i juli 2026 lægger op til, at styrelsen kan iværksætte undersøgelser ved en udpeget sagkyndig af bl.a. kapitalgrundlagets tilstedeværelse og af, om ledelsen udøver faktisk ledelse, jf. [høringen over lovforslag om Erhvervsstyrelsens kontrol med bagmænd og rådgivere](#). Rådgivere bør følge udviklingen, da den vil ramme netop apportindskudsstiftelser, der i dag straksafgøres digitalt.

LOV	Selskabsloven § 23h, stk. 2	Selskabsloven § 26	Selskabsloven § 36, stk. 1-3
	Selskabsloven § 40, stk. 1-2	Virksomhedsomdannelsesloven § 2, stk. 1	
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Afvisning af registrering af kapitalforhøjelse grundet dokumentationsmangler i AA ApS 08.05.2025 Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens afslag på administrativ korrektion af første regnskabsperiode ved skattefri virksomhedsomdannelse 04.02.2025 Erhvervsankenævnet · Erhvervsstyrelsen pålagt at berigtige fejlregistrering af stifter i selskab med cirkulær ejerstruktur 22.12.2023 Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på administrativ korrektion af regnskabsmæssig virkningsdato for AA ApS 06.02.2023 Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse pga. mangler i stiftelsesdokumentet 14.06.2021 Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på selskabsregistrering – stiftelsesdokument manglede gyldig underskrift 31.03.2020 Erhvervsankenævnet · Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne 29.03.2016		

REFERENCE Lovgrundlag

8 paragraffer

Erhvervsvirksomhedsloven § 21e	Selskabsloven § 23h stk. 2
Selskabsloven § 26	Selskabsloven § 36 stk. 1-3
Selskabsloven § 37	Selskabsloven § 38
Selskabsloven § 40 stk. 3-6	Virksomhedsomdannelsesloven § 2 stk. 1

MATERIALE Citerede afgørelser

41 afgørelser

BYRET TEN · FØRSTE INSTANS	2
17.08.2022 Dom om skattefri virksomhedsomdannelse og forlængede ligningsfrister	9508-11073
17.12.2021 Sag om rådgiveransvar ved oprettelse af anpartsselskab	1209-1464
LANDSSKATTERETTEN · ADMINISTRATIV KLAGEINSTANS	15
17.12.2025 Afvist skattefri virksomhedsomdannelse – jordarealer uden omsætning anses ikke som erhvervsmæssig virksomhed	22-0109002
01.10.2025 Underkendelse af skattefri virksomhedsomdannelse grundet negativ anskaffelsessum og manglende udskudt skat på goodwill	23-0037188
01.11.2024 Hæftelse for skattegæld ved skattefri virksomhedsomdannelse	20-0035819
30.01.2024 Skattepligtig virksomhedsomdannelse grundet manglende udligning af negativ indskudskonto	18-0001428
30.01.2024 Manglende opfyldelse af betingelser for skattefri virksomhedsomdannelse - afskrivningsgrundlag for goodwill og driftsmidler	18-0001441
16.12.2022 Nægtelse af skattefri virksomhedsomdannelse grundet manglende udligning af negativ indskudskonto med private midler	17-0608314
28.11.2022 Skattepligtig virksomhedsomdannelse grundet manglende tinglysning og debitorskifte	17-0637119
11.11.2022 Afslag på dispensation til udligning af negativ indskudskonto ved skattefri virksomhedsomdannelse	18-0002246
25.08.2022 Beskatning af negativ anskaffelsessum ved konkurs i selskab stiftet ved skattefri virksomhedsomdannelse	22-0019347
06.08.2019 Landsskatteretten: Anskaffelsessum ved skattefri virksomhedsomdannelse – Goodwill anskaffet før omdannelsen	13-5474335
03.12.2018 Landsskatteretten: Skattefri Virksomhedsomdannelse – Negativ Anskaffelsessum og Indskudskonto	14-1821754
29.08.2016 Skattefri Virksomhedsomdannelse – Omkostningsfællesskab og Fristoverskridelse	13-5682451
25.06.2012 Skattepligtig virksomhedsomdannelse grundet manglende medoverdragelse af gæld	11-03474
07.06.2010 Værdi af fri bil ved skattefri virksomhedsomdannelse - fastlæggelse af anskaffelsestidspunkt	09-02700
23.11.2009 Skattefri virksomhedsomdannelse afvist da ejendom var solgt før omdannelsen	09-01984
SKATTERÅDET · ADMINISTRATIV MYNDIGHED	2
16.03.2010 Skattefri omdannelse af andelsselskab til aktieselskab	09-041674
25.06.2009 Omdannelse af partnerselskab til aktieselskab som skattefri tilførsel af aktiver	09-003753
ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS	16

08.05.2025	Afvisning af registrering af kapitalforhøjelse grundet dokumentationsmangler i AA ApS	24/09880
04.02.2025	Stadfæstelse af Erhvervsstyrelsens afslag på administrativ korrektion af første regnskabsperiode ved skattefri virksomhedsomdannelse	24/07409
22.12.2023	Erhvervsstyrelsen pålagt at berigtige åbenbar fejlregistrering af stifter i selskabsstiftelse	23/09596
22.12.2023	Erhvervsstyrelsen pålagt at berigtige fejlregistrering af stifter i selskab med cirkulær ejerstruktur	23/09602
22.12.2023	Erhvervsankenævnet pålægger Erhvervsstyrelsen at berigtige åbenbar fejlregistrering af stifter i AA ApS	23/09605
06.12.2023	Erhvervsankenævnet omstøder Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse grundet utilstrækkelig dokumentation for faktisk ledelse	23/07043
06.02.2023	Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på administrativ korrektion af regnskabsmæssig virkningsdato for AA ApS	22-14129
14.06.2021	Erhvervsankenævnet stadfæster Erhvervsstyrelsens afslag på registrering af selskabsstiftelse pga. mangler i stiftelsesdokumentet	20/09038
31.03.2020	Erhvervsankenævnet stadfæster afslag på selskabsregistrering – stiftelsesdokument manglede gyldig underskrift	19/06088
09.07.2018	Erhvervsankenævnet stadfæster registreringsnægtelse af ejerskifte i B ApS under verserende tvist om adkomst	18/00075
29.03.2016	Afgørelse om oversendelse til tvangsopløsning og afslag på genoptagelse pga. ulovlig stiftelse af selskab uden retsevne	2015-6306
24.11.2009	Nægtelse af registrering af kapitalforhøjelse i K ApS grundet tvivl om apportindskuddets værdi og eksistens	2009-0018966
12.05.1998	Aktieselskab under likvidation kan omdannes til anpartsselskab – kun ApS-mindstekapital kræves reableret	97-39.145
25.09.1995	Afslag på registrering af omdannelse fra andelsselskab til aktieselskab på grund af manglende omdannelsesplan	95-12.636
10.08.1995	Kapitaludvidelse i K A/S: Sammenhæng mellem aktietegning og aktivovertagelse medførte krav om anmeldelse som apportindskud	94-77.904
17.05.1993	Erhvervsankenævnets ophævelse af krav om forrentning af indskudskapital i skuffeselskaber	92-16.190

REVISORNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

6

24.09.2025	Revisornævnet idømmer registreret revisor 200.000 kr. i bøde for uafhængighedsovertrædelse og mangelfuld revisionsdokumentation ved botilbud og holdingselskab (sag 001-2025)	25-00044
14.03.2025	Revisornævnet: Registreret revisor bødelagt 40.000 kr. for urigtig kapitalerklæring og manglende dokumentation ved stiftelse af ApS	24-07727

28.02.2025	Bøde på 100.000 kr. for uafhængighedsbrud: Statsautoriseret revisor afgav kapitalerklæringer ved selskabsstiftelse, mens selskabskapitalen lå på revisionsvirksomhedens bankkonto (sag 062-2024)	24-07674
06.08.2024	Revisornævnet: Advarsel til to statsautoriserede revisorer for utilstrækkelig dokumentation ved vurderingsberetning om biofarmaceutisk selskab	23-06510_+23-06513
24.04.2024	Revisornævnet: Bøde på 40.000 kr. for mangelfuld vurderingsberetning ved genoptagelse af selskab efter tvangsopløsning (sag 097-2023)	23-14743
15.11.2023	Revisornævnet 017-2023: Registreret revisor idømt bøde på 100.000 kr. for uafhængighedsbrud ved vurderingsberetning – fælles ejerskab med medejer udpeget til klientselskabets bestyrelse	23-03320